9
2-A
1

10
9 E
25

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

76
A
18
46-A 14
9-2-A-1

Google

Lazij comm. Rer. graec.

M

Digitized by Google

Digitized by Google

HISTORICARVM COMMEMORATIONVM RERVM GRÆCARVM LIBRI DVO,

Conſecrati

DIVO FERDINANDO,

Romano Imperatori Maximo,

Et

MAXIMILIANO, BOHEMORVM

Regi Sereniſſimo.

IN QVIBVS TAM HELLADIS QVAM

PELOPONNESI, *quæ in lucem antea non venerunt, explicantur.*

AVTHORE

Wolffgango Lazio, Medico & Hiſtorico Cæſareo.

HANOVIÆ,

Typis Wechelianis, apud Claudium Marnium, & hæredes Iohannis Aubrii.

M D C V.

Digitized by Google

AD SACRATISS. ET INVICTVM D. G. ROM. IMP. D. FERDINANDVM

primum, Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæq; &c. Regem, Archiducem Auſtriæ, Ducem Burgundiæ, Brabantiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ, & Sileſiæ, &c. Marchionem Iſtriæ, Burgouiæ, Luſatiæ, &c. Landgrauium Alſatiæ, &c. Comitem Habſpurgi, Tyrolis & Goritiæ, &c. dominum ſuum clementiſs.

PRÆFATIO WOLFGANGI LAZII VIENNENSIS, MEDICI ET HISTORICI.

IN bello Perſico Imp. Inuictiſs. *quod Xerxes rex aduerſus Græcos ſuſcepit, fertur ex captis ſciſcitatum eſſe, quid interea dum tanti motus eſſent, & quid in tanto diſcrimine agerent Græci? Reſpondiſſe verò tum captos, Olympia ac Gymnica certamina celebrare: & cum de præmio vlterius interroganti, coronam ex olea contextã tantorum laborũ brauium ſubieciſſent, hic Arthabani filium conuerſum ad Mardonium dixiſſe infœliciter Perſas in Græcos eſſe concitatos, qui non pecuniarum gratia certamina ſuſciperent, ſed virtutis ac ludus ergò. Vox me hercule Græco dignior q̃ barbaro, confirmans nimirum multorum cõceptas in literas meliores cogitationes, in hoc deploratiß. ſeculo & Muſis aduerſiß. Iam enim quotuſquiſq; eſt, qui non vitæ ſuæ rationes omnes eo conferat, vt aurum argentumq́; coaceruet, & ad ingratos hæredes tranſmittat, poſthabitis honeſtis ſtudiis, quibus ingeniorum fœlicitate prodeſſe, & patriæ laudem comparare poſſet, & ne turpi ocio ſordeſceret virtutis magis callem, q̃ vitiorũ viam expeditam ingrederetur. Quas tametſi honeſtas vitæ rationes, iam vndequaq; non ſolum contemni, ſed maximopere & vbiq; iam exploſas eſſe, certo ſciam. Ob hanc præcipuè cauſam, quod præmia nulla doctiſsimus quiſq; ſuis cõdigna laborib. propoſita videt. Ego tamen ſecutus Themiſtoclis peritiſsimi ac ſtrenuiſsimi Athen. ducis dictũ, deſidiam eſſe hominis viui ſepulturam, in quiete iſta, quam M.T.S. mihi ſuſpenſo maximo numiſmatum opere hocce anno clementer largita eſt, ne vllus mihi dies ſine linea tranſiret, Græciam non quidem illam deſolatam ac barbaram, ſed antiquam ac florentiſsimam perluſtraui, quam prolixe partim Pauſanias partim Strabo ſunt proſecuti: Idq́; feci vt ſymbolorum, quæ in numiſmatibus antiquiſsimis Græciæ Rerump. cernuntur, veras explicationes conſequerer. Accidit autem in illa perluſtratione, dum omnia ſusq́; deq́; conſidero, & mihi nihil reliqui facio, arreptus neſcio quo deſiderio eius penitius cognoſcendæ & telluris & Reipub. peregrinationem vtriuſq;, vt eſt literis mandata, radio delineare inciperem, eumq; laborem ſubij, non magis vt vel Ptolemæo vel Sophiano derogarem, quos eo in ſtadio quondam cucurriſſe conſtat, ſed maritimam magis oram, quam mediterraneã emenſos, quam vt locis tum Poetarum, tum hiſtoricorum, ex tam anxia & accurata delineatione lux quædam accederet. Sic proiecta in plano Græcia, & omnibus ſuis, non ſolum ſinubus, promontorijs, littoralibuſq; inſtructa, verum adeo etiam minimis oppidis, caſtris, nemoribus, montibus, vallibus, fluuijs, riuulis, tumulis, templis ac portubus adnotatis, quoad eius fieri potuit quã breuiſsime in anguſtis his tabellis, talem complexus ſum, vtriusq; tam Helladis quàm Peloponneſi chorographiam, qualem propria mea manu ære ſculptã. M.V.S & nato eiuſdẽ Regi Sereniß. ſacri deniq; cubiculi præfecto Achati tuo fidiß. Martino Guſ-*

mano offerimus. Quam dum operam ſuperiori hyeme facio, nimis ac minimis quibusque anxius, placuit non ſolum Poetarum, illa noua loca ſiue potius locorum & tractuum nomina, teſtimoniis fulcire, qui vtraq; in Rep. clari habentur, verumetiam non ſine ingenti ſumptu ac ſudore, adiecto commentario, tam anguſto præſertim tempore conſcripto, ſingularum Rerumpub. voluimus ſimul & ciuitatum exordia, nominumq; rationes, cauſasq; mutationum vel loci vel fortunæ perueſtigare, & tot Heroum, Regumq; genealogias conquirere, qui rerum in Græcia cum ante bellum Troianum, tum poſt excidium iſtud potiti, immortalitatē à ſcriptoribus nobilibus fuere cōſecuti. Quo in labore, me non minimum optimus & doctiſs. vir Iacobus Milichius Medicus miſsis tabellis quibusdam iuuit. Dum hoc in piſtrino ſum, paucis admodum retroactis menſibus, diuerti & ad ſingulorum populorum migrationes, Coloniasq; aliò terrarum deductas & ciuitatum prouinciarumq; inſignia ex antiqua partim moneta deſumpta, partim autorum commemoratione expreſſa. Quibus omnibus adiecimus res præclare geſtas, conſuetudines, ritus, deniq; quando & qua occaſione amiſſa paulatim maieſtate & potentia veteri, ſeruire ceperint ſinguli, & quibus, & qui factum ſit, vt à Macedonum imperio adſertos hos Romani poſtremò iuris ſui feciſſent. Id me Hercule nō laboris vulgaris, ſed pene infinitæ fuit & memoriæ & lectionis, & in quo ſoli mihi Pauſanias & Strabo ſatisfacere haud poterant. Euolutis igitur Diodori Siculi, Dionyſii Halicar. Thucydidis, Xenophontis, Dionis, Appiani, Alex. T. Liuii Flori, Vellei, aliorumq; commētariis, paulo altius repetens, rem adgreſſus ſum ingenio noſtro multis præſertim aliis diſtricto ſuperiorem, ac præſentes commentarios rerum Græcarum ſine omni verborū lenocinio, & nunc toto trimeſtri conſarcinaui. Quas T.S.M. etſi ſatis immaturum fructum offero, cum vt ocii mei rationem redderem, tum vt de bonis literis ac ſtudioſorū ingeniis benè mererer. Idcirco (quod perpetuo in more habeo) & Poetarū teſtimoniis hæc qualiacunq; ſunt mea, & ornaui & locupletaui. Vt dum Græcam Remp. depingo, duplici labore perfunctus, duplicem quoq; vtilitatem apud lectorem deponerem, nodos videlicet autorum explicando & varias de rebus variis ſententias conciliando. Quorū teſtimonia prolixe de induſtria interdum, & ad nauſeam vſq; inſerui, honorē partim tam fœlicib. ingeniis; qui lōgè nos interuallo relinquūt tribuēs, partim, vt fidem aſſertionū noſtrarum maiorem conciliarē. Quibus rebus non ſolum ſitim illam indagandæ vetuſtatis exiſtimaui me extinguere poſſe, verum etiā ordinem quendam credebā in fœturis meis obſeruaſſe, vt videlicet poſt Rom. Remp. annis ab hinc ſex euulgatam, noſtram præterea Germanicam, quam magna ex parte in migrationum libris attigi, illa vetuſtior etiam ſequeretur, quæ merito primum locum habere debuiſſet, niſi maiore ſtudio ad domeſtica, quàm ad exotica duci videamur. Etſi autem Græciam illam florentiſſ. Rempubl. longe doctiſſimus vir Nicolaus Gerbellius Phorcen. ſic ſatis ſuis illis ornatiſſ. comentariis complexus ſit, tamen vltra ſitum terrarum ciuitatumq; ac quorundam montium, ſinuumq; deſcriptiones non eſt progreſſus. Sophianæ ſcilicet Chorographiæ inſeruiens, quæ nimis generalis eſt, & vnde tot dubia autorum ac præcipue poetarū lector non intelliget. Nos (ſine arrogantia dictum ſit) præter autorum cōciliationes, Heroum genealogias, ducū præclare geſta, inſignia ciuitatum, ac Rerump. coloniasq; inde deductas, conſuetudines deniq; ac ritus & res cum laude geſtas cuiusq; diligenti examine perſcrutati ſumus. Idq; vt ingenue fatear feci, vt priores Reſp. à nobis euulgatæ tertiam illam haberent quaſi adminiculantem, quippe ex qua vtraq; proceſſit. Hic ſiue de infantia mea, ſiue de benemerendi præpropero ſtudio fateri cogor, vtramq; de qua præfati ſumus Remp. hoc eſt, Romanam ac Germanicam immaturum eſſe partum, & ante tempus præceptos labores, qui & inquiſitione longiori & phaleris ſplendidioribus opus habuiſſent. Id verò factum

eſt,

eſt, non vlla aucupandæ gloriæ gratia, ſed quod valetudini, & fortunæ non ſatis fidens ad ſcopum mearum cogitationum nimis feſtino, hoc eſt, RERVM AVSTRIACARVM *Commentarios, quos ſolos cupio noſtri memoriam relinquere, & qui præmiſsi illis, de quibus loquimur Rebuſp. & melius intelligentur, & Sereniſsimã illam* AVSTRIÆ *domum, vel hoc nomine commendare poſſunt, quod ampla ſpecies ſit, hanc illas ipſas Reſp. Chriſti Numine propitio olim è ſeruitute vindicaturam. Non ſum verò ignarus pleraq; in prima me editione illarum aut non attigiſſe, aut obſcure ſcripſiſſe, multa quoq; abſenti, præſertim in icone caſtrametationis perperam eſſe Baſileæ expreſſa, quæ ad ſecundã editionẽ fœnore reſtituentur omnia, Id quod præmonere lectorẽ de præſentis operis editione volo. Nam præter hoc, quod verborum lenocinium deſiderabit, requiret forſitã, & characterẽ meliorem lector, & ſculpturã in Chorographiis manifeſtiorem, magiſq; artificioſam, & quod Græcis teſtimoniis careat, culpabit totum. Quibus reſponſum ſit, æmulatione quorundam ac inſidiis compulſum me eſſe, vt abortiuerim fœtum hunc, quem geſtare, vt diutius volui ſi licuiſset per illos, ita ſperabam fore, vt ſecũda editione, quam Baſileæ meditor, & M.T.S. & æquo lectori ſatisfiat, vbi & characteres & ſculptores, correctoreſq; longè optimi ſunt, & Græci typi ſinceriſsimi redundãt. Agnoſces Inuictiſsime Imperator, imo ignoſces meæ arti, quã in ſculpendo ære titubantibus meis manibus non ſatis fœliciter conſecutus ſum, ob inſignem verò penuriam eorum artificiũ in Auſtria, ſubire nolẽs volens coactus ſum. Hic rurſus nimis metuo, ne ex naſutorum hominũ numero aliquis prodeat, & obiiciat mihi cur in alienam meſſem falcem miſerim, & qui Græciam nunquam perluſtrauerim, de ea tamen Cõmentarios contexere auſus ſim, ac ſufficere Pauſaniæ clamabit, ac Strabonis labores, qui oculis ſingula perluſtrarint. Quibus breuiter reſpõdeo, aliud eſſe hodeporica cõſcribere, & aliud illa explicare, & inter ſe cõferre, & quæ cui deſunt ex alio adiicere. Situm locorum Strabo prolixe, & dextre delineauit. In genealogias heroum ac nominum prouinciarũq; initia Pauſanias cum primis incubuit. Diodorus fabulas miſcuit, Liuius inclinantem Remp. Græciæ, in quarta & quinta Dec. attigit, florentem Xenophon & Thucydides, Homerus, Ouidius & Papinius ad multa ſæpe loca alludunt, quibus Sophiana Chorographia caret, eaq; vix lector intelliget, niſi collatione diligenti authorum, quam nos hocce opere, quoad eius fieri potuit, diligẽtiſsime obſeruauimus, cognoſcat ſtatum ſimul florentis inclinantiſq; Reip. ac omnino deficientis, quæ à ſingulis populis coloniæ ſunt deductæ, vbi ruinæ & quibus hodie nominibus hæ appellentur. Neq; vero Græciã illam barbarã his cõmentariis deſcribimus Turcarũ tyrannide preſſam, in qua tantũ abeſt, vt vetuſta nomina authorib. celebrata ſuperſint, vel corrupta etiam, vt ne ruinæ quidem amplius maximarum ciuitatum ſuperſint. Quam olim Reuerendiſſ. ac ſimul Doctiſſ. vir D.D. Antonius Vrantius Epiſcopus Agrienſis, olim in lucem proferet, vt qui legationib. ſuis Thraciam præſertim, ac minorem Aſiam peragrauit, & in Geographorũ lectione, quã verſatiſſimus eſt. Intereà dũ illa adornantur, vt rerum Græcarũ ſtudioſis prodeſsẽ, ſimul & mea tam anxio labore parta non perderem, veterẽ libuit illã, ac florentiſs. Græciã in harenã producere, & M.T.S. eiuſq; nato Maximo regi Æmiliano, quorũ liberalitate viuo, cõſecrare ac tãtiſper expectatione illa animũ vtriuſq; cõfirmare, dum Baſileæ oĩa illa & auctiora & ornatiora prodeãt. Tuũ erit Sacratiſſ. Cæſar, Lyſãdri ſplendidiſſ. illius Spartan. ducis vere aureum dictũ animo tenere, qui eã Remp. maxime probabat, in qua fortibus viris & meticuloſis cõgrua vtriſq; redderẽtur, innuẽs nimirũ virtutẽ inuitari præmiis, ignauos verò excitari ignominia, quẽadmodũ apud Homerũ ſimiliter ſtomachatur Achilles, idem honoris haberi ignauis ac fortib. His me Sacratiſs. tuæ Maieſt. humilime commendo ac dedo.*

CATALOGVS RERVM PRÆCIPVARVM, QVÆ IN SINGVLIS CApitibus horum librorum continentur.

I. Prouinciæ cuiuſque limites & deſcriptio.
II. Diuiſio cuiuſque in minores prouincias.
III. Ciuitatum, oppidorum, arcium, templorum, Sinuum, Promontoriorum, montium, fluuiorum, riuorum, lacuum, nemorum, deſcriptiones, vna cum commemoratione tumulorum Heroum.
IV. Reges, Heroes, Duces, militares cuiuſque regni.
V. Quomodo amiſſa maieſtate veteri, primo in Macedonum, deinde Romanorum ſeruitutem inciderint quique populi.
VI. Mores & conſuetudines.
VII. Res præclaræ geſtæ tam ducum, quam populorum.
VIII. Coloniæ ex ſingulis populis deductæ.
IX. Inſignia non ſolum cuiuſque regni, verumetiam ciuitatum.
X. Inſulæ proximæ quibuſvis regnis ac prouinciis iacentes.

CARMEN

Ad Diuum Ferdinandum Imp.

Authoris.

F ertur ab Iſmarijs peſtem Tyrinthius heros
E ijciens, dominum & ſimul occidiſſe quadrigas:
R arus ab exemplo. cecidit quoq; iuſſus ab ore
D iui, animæ petriam præponens Codrus, & iſte
I mmemor in paucis, qui tum diſcrimen adibat,
N on parcens pepulit, qui terq; decem vrbe tyrannos.
A rte licet plures ſibi, ſed FERDNANDE *labore*
N omen in orbe paras, diua & pietate redundas,
D ona ferens templis aris & reddis, honores
V ngariæ ſeruas, Marte æquo & fœdere regnum
S eruas Auſtria dum nunc (ô mea viſcera) terras:
C haram igitur patriam cum ſerues maxime CÆSAR,
Æ ternum acquires laudem. ſic Herculis atq;
S ub te Cecropidam linques. ſic altus vtrumq;
A vinclis redimens referes, cum Græca trophæa
R es cuiuſq; locos & ſtemmata ſcripſimus iſtis,

AD

Ad Lectorem.

SEQVVNTVR INSIGNIA CIVITATVM AC RERVMP. QVONDAM IN *Hellade conſtitutarum, adiunctis quod Græcis vel imperarint, vel ſubiecti fuerint Thracibus, Macedonibus ac Epirotis.*

ITaque ordo PRIMVS exhibet ſymbola in moneta paſſim expreſſa Byzantii Thraciæ Metropolis, Mæoniæ, Thaſi & Lemni Inſularum proximarum.

SECVNDVS Epirotarum ac Pyrrhi Epiri regis inſignia oſtendit.

TERTIVS & QVARTVS Macedoniæ regum Amyntæ Philippi Alexandri Magni ac Lyſimachi.

QVINTVS & SEXTVS poſteriorum Macedoniæ regum præcipue Demetriorum Alexandri Philippi à Rom. debellati ac Perſei capti.

SEPTIMVS Theſſaliæ Trachiniorum, Locrorum, Phocidis.

OCTAVVS Bœotiæ ac Thebarum.

Huc pertinerent etiam inſignia Atticæ Lamiæ & Chalcidis in Eubœa inſula, ſed cum locus illi in charta non eſſet, vna cum earum Prouinciarum Chorographia ad librum ſecundum, & inſignium ſerie reiiciuntur. Periphraſis tamen omnes Helladis cum prouincias, tum inſulas ciuitatesq; complectitur.

LECTOR ſubiectam tabellam conſule ac ea cernes omnia quæ hic proponuntur excepta Attica & Eubœa inſula, quarum inſignia vna cum regnis Peloponneſi, Ægiali, Sicyoniæ, Achaiæ, Corinthi, Argolidis, Æginetarum, Arcadiæ, Laconicæ, Meſſeniæ, Pyli & Elidis, ſecundus tibi liber oſtendet ceu copiæ cornu. Adiecta ſunt inſignia Inſularum Cycladum, præcipue Chios, Naxi, Chois, & Coloniarum in Italiam ex Græcia deductarum Cumæ, Locrorum, Crotonis, Metaponti & Tarenti.

I.

Primum *eſt Byzantii metropolis Anchora cui Delphinus implicatur, vel quod maritima fuerit vrbs, totius maris Ægei Pontiq; emporiũ, vel quod Delphini ſupra Byzantium oſtia Iſtri dulceſcentia ingrediantur ex Ponto vt Plinius ſcribit.* fol. 4

Secundum *eiuſdem eſt inſigne, Neptunus aquam effundens, ratione eadem qua ſuperioris.* f. 4

Tertium *eſt Mæoniæ, ſedens vtpote Hercules & aquam effundens, vel quod Telephus filius Herculis ex Auge Nimpha, expoſitus à Theutrante rege Myſiæ & Mæoniæ, ſucceſſor regnorum conſtitutus fuerit, ab Achille in bello Troiano vulneratus, vel quod Iolaus Herculis ex ſorore nepos adſcitis Thebanis, Thera Auteſionis filio: & Philogene ac Demone, Euctemonis filiis, Iones ex Attica in Aſiam colonias deduxerit, Colophonem, Prienem, Smyrnam, Pergamũ, Clazomenũ, Miletum, Cnydum, Halicarnaſſum & ipſam Myuntem Mæoniæ de qua ſermo eſt. Reliquarum* Lector *inſignia in Chorographia cernes.* f. 5

Quartum *Thaſiorum inſulæ eſt, Bacchi facies coronata, nam Thaſus frater Cadmi, Phœnices in hanc inſulã duxerat. Ex Cadmi vero filia Semele Bacchus naſcitur, qui cum ad Lycurgum Thraciæ proficiſceretur, eò diuertit, vt gentiles vites colere doceret.* f 5

Quintum *eorundem eſt Hercules puta Tyrius, cui Phœnices gentiles repertis aurifodinis decimas vouerant.* f. 5

Sextum, *Myrineorũ Lemni ciuitatis eſt vel Ioniæ. Eſt autem mulier ramulum geſtans, puta Hipſiphile Thoantis regis Lemni filia, quæ patrẽ ſeru arat, cum mulieres ea inſula omnes viros occidiſſent.* f. 5

I I.

Primum *Epirotarum eſt, Æacus videlicet cum matre Ægina, author generis Æacidarum, vnde Pyrrhus filius Achillis Regum Epiri caput proceſſit.* f. 9

Secundum *eorundem eſt, victima, quercu circumdata, oraculum Dodonæum quod in finib. Epiri claruit, repræſentans.* f. 15

Tertium & Quartum *eorundem eſt Iouẽ eiuſq; aquilam oſtendens, vt qui ex Ægina Aſopi filia Æacum genuit Regum Epiri caput.* f. 16

Quintum, *Pyrrhi Regis Epirotarum eſt, vel Iunonem vel Cererem repræſentans.* f. 16

Sextum, *eiuſdem Regis cum Icone Mineruæ ſedentis puta Ithoniæ, cui Pyrrhus ſpolia opima de Galatis ac Antigono rege ſuſpenderat in finib. Epiri.* ibid.

Digitized by Google

III.

Primum eſt Macedonum Alexander Magnus Herculis exuuiis tectus vtpote cuius ſe filiū finxerat. fol.24

Secundum Macedoniæ regni, Diana Pallaa & quia venationis ſtudioſiſſima hæc gens fuerat teſte Curtio & Athenæo. f.21

Tertium eiuſdem regni claua Herculis, quod reges Macedoniæ deſcenderint à Ciſo quodam exule Temeni regis Argiuorum filio, qui Cleolai natus fuerat, Ariſtomachi nepos & Hylli Herculis filii pronepos. ibid.

Quartum & Quintũ, Amyntæ aui Alex. Magni ſunt, puta facies & Equus Theſſalicus Macedonibus generoſitate celebratus. ibid.

Sextum, Philippi Alex. Magni parentis, eques Theſſalicus quo in bello præcipuè vſus fuerat, Curtio autore. f.22

IIII.

Primum & Secundum Alexandri Magni facies, cum Bucephala equo currente qui præter illum nullum admiſerat. f.24

Tertium & Quartum eiuſdem cum ſymbolo Bucephali alati vtpote iam conſecrati cum in India obiiſſet. cuius honori & vrbem dd f.25.

Quintum eſt Lyſimachi Macedoniæ regis more Macedoniæ Regnm hircinis cornibus adornati. f.2.&23.

Sextum eiusdem eſt pallas ſedens & aquilam geſtans, quod Caliſthenem Philoſophum à furore Alex. Magni ſeruaſſet. f.20

V.

Primum cum II. III. & IV. Demetrii eſt quem Poliorceten multis expugnatis vrbibus cognominabant F. Antigoni Satrapæ ac cognati Alexandri Magni, qui Neptuni Symbolo vſus fuit, quod Iſthmum Peloponneſi ſuffodere conabatur, adeſt & currus triumphalis, ob victoriam de Ptolomæo Aegypti relata. f.25.

Quintum & Sextum. Demetrii ſuperioris filii, quem is ex Ptolemaide Ægyptia genuit, & Cyrenes regem conſtituit, vnde & cornucopiarum ſymbolo, ob Ægypti fertilitatem in moneta vſus eſt, quod regni Ægypti inſigne extiterat f.25

VI.

Primum & Secundum Macedonum regis Alexandri eſt, vel qui pater Antipatri fuerat, quem Demetrius Poliorcetes occidit vel qui Caſſandri filius fuerat, nepos Theſſalonices ſororis Magni, qui Athenas Lacharis tyrannide liberauerat. Symbolum equus Theſſalicus. f.33

Tertium & Quartum. cum Bigarum ſymbolo Philippi Maced. regis, quē Quinctius Rom. ad Cynocephalas debellauit. f.32

Quintum & Sextum. Perſei eſt Maced regis à Paulo Æmilio capti & triumphati. In Symbolo eſt Aquila Dodonea. f.50

VII.

Primum eſt Trachiniæ Heracleæ, vbi Hercules in Pyra ſe inſtammauerat cuius ſedētis trunco & miſeriam deplorantis ſymbolū exhibetur, cum à Deianira vxore venenata tunica fuiſſet infectus. f.36

Secundum Locrorum eſt, Pugil puta Euthimus picta, qui toties in Olympia vicerat. in altero Cereris imago ob celebrem in Thermopylis templum eius deæ. f.36

Quartum eſt Locrorum Ozolarum inſigne Heſperus ſtella, cuius Strabo meminit. f.44

Quintum eſt Phocidis Tripos Delphicus, hoc enim in Phocide oraculum claruit. f.48

Sextum Aquila eſt Delphica quod ibi vmbilicus terræ exiſtat à duabus aquilis, quarum vna ab ortu & altera ab occidente à Ioue emiſſa fuerat: Quæ apud Delphos concurrerant. f.48

VIII.

Primum Bæotiorum Ceruus eſt vel quē Euripidem Hercules occidit vel quod in finibus Bæotiæ Actæon in Ceruum mutatus fuerit f.13.57

Secundum Bæotiorum eſt Muſca ob Iouem Muſcarium, quem Hercules dedicauit Bæotius puta Thebanus. f.57

Tertium Neptunus Bæotiorum vtpote auus Agenoris illius gentis autoris, vel quod triplici pelago terra Bæotiæ tangatur. f.57

Quartum eiuſdem populi eſt Cereris Icon, vt quæ ex Neptuno apud Bæotios Diſpenam genuerat & Eleuſis Atticæ regis filium Triptolemum nutrierat, qui ſementē facere primus docuit, qua Bæotia quoq; inprimis abundat. f.57

Quintum Thebanorum eſt puta Bacchi cantharus quem ex Semele filia Cadmi Iupiter genuerat, Is enim vineas colere primum omnium gentiles ſuos Phœnices & Bæotios docuit. f.58

Sextū bipennis Herculis eſt ex tranſuerſo repreſentata, quod & vitrico Thebano Amphitryone educatus fuit, & Thebanos à tyrannide Orchomenorum liberauerat, vt Diodorus ſcribit ſecuribus ex templis raptis, niſi. illius pro ancilis intelligere malis f.58

HISTORICÆ COMMEMORATIONES RERVM GRÆCARVM DESCRIPTARVM.

Per Wolffgangum Lazium *Medicum & Hiſtoricum Cæſareum.*

Liber Primus.

DE THRACIA.

Limites Generis Thraciæ.

THRACIA tametſi ad Græciam, à vetuſtis Geographis non referatur, nos tamen vel ob commercium perpetuũ quod Thracibus cum Græcis fuerat (vt vel Therei hiſtoria docet quę apud Ouid: VI. Metam: extat) vel quod imperij ſede apud Bizantium conſtituta, græca ſimul ibi lingua exculta extiterit; Imo Græci Imperatores, hanc prouinciam tanquã regiam elegerint, de Græcia ſcripturi, à Thracia auſpicari voluimus. Quam Ptolo. lib. III. tab. Europæ III. definit ab Oriente Propontide, & ore Ponti, quod vocatur Boſphorus Thracius; ab Occaſu vero Myſia ſuperiori, & parte Macedoniæ ad Orbelum montem; à Septẽtrione Myſia inferiori & à Meridie parte Macedoniæ, quæ eſt ad Neſſum fluuium & Melani ſinum: Cui adhæret Cherroneſus, vbi maria, Propontis & Helleſpontus, hodie Stretto de Callipoli dicta, quibus videlicet ex Ægypto annonæ Conſtantinopolim inuehuntur. Iſthic quoque Seſtos & Abdus Mileſiorum coloniæ (in anguſtiſſimo freto, quod Europam Aſiamque intercidit, ſtadiorum omnino vt Strabo aduertit, ſeptem, à Xerxe ponte iunctum,) Leandri ac Heros amoribus celebratę, quæ tamen 30. ſtadiis inuicem diſtant. Celebres vero a Romanis in ea prouincia, cũ Barbaris iſthic iam Græci coaluiſsẽt, Præturę diſtinctę fuere: circa Hemum quidẽ montẽ, Danteletica, Sardica, Vdiceſica, Selletica; & verſus Macedoniam, Medica, Droſica, Cæletica, Corpialica, Cenica, Beſſica: & prope Perynthum, vbi traiectus eſt Conſtantinopolim ex Romania (ita enim magnam partem Thraciæ, qui eam hodie incolunt, Turcæ appellant) Cerſi vernaculo ſermone dictus. Strabo 7. Geograph. Græcorũ regionis in Thracia meminiſſe videtur, cum ait: Trans amnem Strymonem verò vſq; ad Ponticum oſtium atque Hemum montem, cuncta ſunt Thracum, excepto littore quod Græci tenent. Quidam ſanè in Propontide ſiti; plerią; vero ad Heleſpontum aut ſinum Malanon, hoc eſt nigrum, alii vero ſuper Ægeo Pelago. Idem lib. XIV. Hinc vero continens fluxum quendã accipiens, iam ſecundi & occidentalis lateris initium facit, vſque in Propontidem & Bizantium. Sed cum Ephorus dicat XVI. nationes hanc Cherroneſũ incolere tres Græcas, reliquas barbaras. In hoc igitur Thraciæ regno, vt Mela ſcribit, nec cœlo nec Sole læto homines quondam colebant & iuſtitiæ obſeruatores præſtãtiſſimi & cælibes, ad quod alludens ſcribit VII. Geograph. Strabo. Scribit autem Poſiponius Myſios religioni indulgẽtes, ab animãtibus abſtinere, & eam ob cauſam pecus omne vitare, melle vero & lacte & caſeo veſci. Quumque tranquillam exagitent vitam, ob Deorum culturam Deicolæ & Capnobatæ, id eſt, fumi conſcenſores nominantur. Pleroſque Thraces eſſe, qui ſine mulieribus vitam ducant, quos Criſtas, id eſt, Creatores nominant, ſanctificatoſque honoris gratia, omnimoda cum libertate victitare. Hos ſummatim vniuerſos Poetam dixiſſe, equarum mulſores & lactophagos inſignes, Abios, id eſt, minime viuos homines, iuſtitia præſtantiſſi-

Regiones Thraciæ.

Græci in Thracia.

Mores Thracum.

mos pręcipue, aut Abios appellant à mulieribus diſiunctos. In eodem præterea regno, præter Orphea, quem fabulæ ſaxa cantu mouiſſe, referunt (canēte Ouid. 1. Metamorph.

Ad regem duxere Mydam, cui Thracius Orpheus
Orgia tradiderat cum Cecropio Eumolpo.)

Thraciæ reges antiquiores.

Claruerunt reges Oagrius Orphei Poetæ pater, Lycurgus & Diomedes aduenis crudeles, Tereus qui Prognen filiam Pandonis regis Athænarum hoc nomine ſecundi duxerat vxorem Philomelæ in auem ſui nominis verſæ ſororem (quam in 6. Metam. Naſo fabulam recenſet) Boreas, Zethus & Ceix Alcyones maritus, in auem ſui nominis cum coniuge conuerſus. Cygnus iridem in auem ſui nominis conuerſus. Præterea Troiani belli tempore in Thracia Rhæſus ad famam venerat, Pryamo auxilio profectus, cuius equos albiſſimos antequam Xantum fluuium bibiſſent ex oraculo ad expugnationis occaſionem Diomedes & Vlyſſes interceperant. Homerus porro Aſium quendam Thraciæ regem celebrat auunculum Hectoris & Hecubæ fratrem & Polymneſtora Mato.

Hiſtoria Lyſimachi.

Hos omnes autem poſt ſecula ſuperauit corporis robore & diuitiis Lyſimachus Alexandri Magni Satrapa, qui in finibus Cherroneſi ciuitatē à ſe nominatam cōſtruxit. Cuius facies in vetuſta moneta cornubus hircinis Diademati adſutis ornatur, cum Palladis ſedentis ſymbolo in auerſa, vel quia, vt Arrianus eſt autor, in vaſto nemore obuium virum manibus corripuerit, vel quia illud peculiare Macedoniæ Principum inſigne extiterit, quemadmodum & Demetrius Antigoni, in peranitquo numiſmate ſculptus cernitur.

Inſignia Acmonta Lyſimachi regis.

Et Plutarchus in vita Pyrrhi nominatim ſcribit. His plerique Macedones mentem præſtabant, ac videre Pyrrhum queritabant. Pyrrhus autem ſtabat, detracta Caſſide, ac rurſus eam capiti imponebat, vt inſigne Hircinorum cornuum noſceretur.

Liuius libro 7. Decad. cum Philippi Macedoniæ regis conflictum pro Achæis cōtra Ætolos ac Romanos deſcribit, Expeditione ea (inquit) qua cum populatoribus agri ad Sicyonem pugnauit in arborem allatus, impetu equi ad eminentem ramum, cornu alterum galeæ perfregit. Id inuentum ab Ætolo quodam, prolatumque in Ætoliam, ad Scardiletum, cui notum erat inſigne galeæ, famam interfecti regis vulgauit.

Cornuti reges Macedoniæ.

Plura lege apud Val. Max. libro 5. Cap. 5. & Cap. 1. de Antigono rege. Secuti ſunt Lyſimachum in regno Thraciæ, vel præceſſerunt Seutes quem Alcibiades Athenien. imperio ſubiecit, Cotyis quem item Tymotheus Cononis filius Athen. in poteſtatē ſubdidit. Et Rytis ductus in thriumphum à Cn. Octauo capto Perſeo. Cuius Liuius Dec. quinta mentionem facit Romam legatos miſiſſe pro redimendo filio Perſeo.

Hiſtoria de Lyſimacho.

Reuertor ad Lyſimachum quem cornuto capite, in veteri numiſmate repræſentari diximus. De quo viro duæ inſignes narrantur hiſtoriæ. Prima, quod ob Calliſthenem Philoſophum liberioris linguæ hominem, ab Alexandro Magno Leonibus obiectus fuerit, quem tamē arte vicerat, & Philoſophum liberauerat. Vnde Palladis nimirum imagine auerſa in moneta vſus fuit. Secunda, quod ingentem theſaurum apud Pergamum Aſiæ à Philetęro relictum [Strabone lib. XIII. autore] comparauerit. Quem veriſimile eſt, in Thraciam tuliſſe prouinciam ſibi parentem. Et cum filium Agathoclem à Getis in Tranſyluania captum liberaret (vt Arrianus & Curtius autores ſunt) ſignaſſe aurum, cuius nimirum ingens vis per manus maiorum ad Decebalum peruenit, qui obiectam Thraciæ oram (modo in Tranſyluaniam & Tranſalpinam diuiſam) incolebat. Quem virum bello peritum Imperator Traianus ad mortem coegit, & cum maiorū ſuorum theſaurum in Sargetia amne barbarus occuluiſſet, vt Dion eſt autor, captiuorum opera quos ſubinde necauerat, Bicule poſtremo indice qui moriturus ſuperfuerat, non vulgarem eiuſce copiam Romanus inuenit, vt Monumentum teſtatur quod adhuc in Tranſyluania supereſt. Accidit vero, vt reliquum noſtra ætate Piſcatores Valachi, in fornice quadam aquis ſubiecta, arbore quæ ſupra creuerat in ruinas concidente, eruerint. Vnde Georgius Monachus & Multaui non dicendā vim auri aſportarunt, nummis etiam ex his bis mille ad Imp. FERDIN. perlatis, pondere cuiuſque trium Ducatorum.

Numiſmata Lyſimachi in Tranſyluania reperta.

Redeo ad Thraciam, quam fabulæ & hiſtoriæ celebrant Orphei, Proteſilai Hecubæ eiuſque filii Polydori tumulis, filiæque Polixenæ ab Agamemnone immolatæ iſthic.

Sepulchra nobilia Thraciæ.

Priamus enim de ſtatu Troiæ dubitans filium, cum magno auri pondere conſer-

uandum

uandum miſetat Polymneſtori Thraciæ regi, antiquo hoſpiti amico & genero ſuo, ſed ille deleta Troia, cæteriſque filiis Priami omnibus interfectis, auri cupiditate adductus, Polydorum in littore ſpaciantem telis adgreditur, ac fruſtra fidem implorantem occidit, cadentique tumulum ſuperiniecit, cui ſupercreuere mirti virgulta, vt author eſt Virgilius Æneid. tertio. Id eum mater Hecuba reſciuiſſet, ſimulauit ſe ingens adhuc auri pondus illi ſecreto indicaturam, quod pro filio acciperet, id auarus Rex credens mox ad Hecubam profectus eſt, & illius vnguibus obcæcatur, vt Euripides in Hecuba & Ouid. XIII. Metamorph.

Eſt vbi Troia fuit, Phrygiæ contraria tellus.
Biſtoniis habitata viris, Polymneſtoris illic.
Regia diues erat, cui te commiſit alendum
Clā Polydore pater, Phrygiiſq; remouit ab armis.
Conſilium ſapiens, ſceleris niſi premia, magnas.
Adieciſſet opes, animi irritamen auari.
Vt cecidit fortuna Phrigum, capit impius enſem.
Rex Thracum, iuguloq; ſui demiſit alumni.
Et tanquam tolli cum corpore crimina poſſent.
Exanimem ſcopulo ſubiectas miſit in vndas.

Et de Hecuba in Leonem Saxeum conuerſa eum oculos eruiſſet Thracum regi.

Sic Hecube poſtquam cum luctu miſcuit iram,
Non oblita animorum, annorum oblita ſuorum,
Vadit ad artificem dira Polymneſtora cadis,
Colloquiumq; petit, nam ſe monſtrare relictum
Velle latens illi quod nato redderet aurum.
Credidit Odryſius, prædæq; aſſuetus amore,
In ſecreta venit, tum blando callidus ore,
Tolle moras Hecube dixit, da munera nato,
Omne fore illius quod das, quod & ante dediſti
Per ſuperos iuro, ſpectat truculenta loquentem.
Falſaq; iurantem tumidaq; exæſtuat ira.
Atque ita correpto, captiuarum agmina matrum
Inuocat, & digitos in perfida lumina condit.
Expilatq; genis oculos facit ira valentem.
Immergitque manus, fœdataque ſanguine ſonti.
Non lumen (neque enim ſupereſt) loca luminis haurit,
Clade ſui Thracum gens irritata tyranni,
Troada telorum, lapidumq; inceſſere iactu
Cœpit. At hæc miſſum rauco cum murmure ſaxum
Morſibus inſequitur, rictuq; ad verba parato
Latrauit conata loqui, locus extat, & ex re
Nomen habet.

Et de Polyxena ad aram mactata à Neoptolemo Achillis.

Placet Achilleos mactata Polyxena manes.
Dixit, & immitti ſociis parentis amore.
Rapta ſinu matris quam iam probe ſola fouebat.
Fortis, & infœlix & pluſquam fœmina virgo
Ducitur ad tumulum, diroq; fit hoſtia buſto.

Fuerunt & alia Troianorum in Thracia veſtigia Æneæ vrbs ab Ænea Troiano condita dum illac in Italiam tranſiret, ad quam alludens canit Maro ſub perſona Æneæ III. Æneid.

Littora tum patriæ lachrimans, portuq; relinquo,
Et campos vbi Troia fuit, feror exul in altum
Cum ſociis, natoq; penatibus & magnis Diis.
Terra procul vaſtis colitur Mauortia campis.
Thraces arant, acri quondam regnata Lycurgo.
Hoſpitium antiquum Troiæ, Sociiq; penates.
Dum fortuna fuit, feror huc, & littore curuo.
Mœnia prima loco fatis ingreſſus iniquis
Aeneadasque meo nomen de nomine fingo.

Nobilitarunt hanc prouinciam & prælia quædam ac victoriæ inſignes Athenienſium, videlicet cum Spartanis ad portum Celon, Auguſti Cæſaris & M. Antonii de Bruto & Caſſio victoria, poſt necem Iulii Cæſaris. In hanc quoque tellurem Xerxes Perſarum rex ille potentiſſimus, copias ſuas ex Aſia traiecit, Heleſponto ponte iuncto, qui & Athon montem excelſiſſimum perfodere conabatur, vt de reliquis præclare geſtis taceam, quæ iſthic, antequam in Romanæ prouinciæ eſſet redacta, ſunt editæ.

Thracia facta prouincia Rom.

Redegit autem in prouinciæ formam primus ex Romanis Auguſtus Imperator; ex occaſione diſſidii, quod inter fratrueles Cotyim & Romætalcem erat exortum; Quorum alterius ſibi filiam Romanus copulauerat. Poſt quæ tempora Tiberius Sicambrorum ſiue legionem ſiue cohortem præſidio inibi locatam habuit, cum Thraces rebellantes per Poppæum Sabinum contudiſſet, vnde ſcribit Cor. Tacitus in quarto. Lentulo Getulico C. Caluiſio Coſs. decreta Triumphi inſignia Poppæo Sabino, contuſis Thracum gentibus, qui montium editis inculti atque eo ferocius agitabant. Cauſa motus ſuper hominum ingenium, quod pati delectus, & validiſſimum quemque militiæ noſtræ dare aſpernabantur, ne regibus quidē parere niſi ex libidine ſoliti, aut ſi mitterent auxilia, ſuos ductores præficere, nec niſi aduerſum accolas belligerare, ac tū rumor inceſſerat, forent diſiecti, aliisque nationibus permixti, diuerſas in terras traherentur. (*Et ſubdit*) At Sabinus, donec exercitus in vnum conduceret datis mitibus reſponſis dum Pomponius Labeoē Mæſia cum legione Rex Rhoemetalces cum auxiliis popularium, qui fidem non mutauerant, venit, addita præſenti copia, ad hoſtem pergit. *Et concludens.* Hi dū eminus graſſabātur, crebra & multa vulnera facere, propius accedētes eruptione facta turbati ſunt, receptique ſubſidio Sycambræ cohortis, quam Romanus promptam ad pericula, nec minus cantuum ac armorum tumultu trucem, haud procul inſtruxerat. Tranſlata dehinc caſtra hoſtem propter relictis apud priora munimenta Thracibus quos nobis adfuiſſe memorauī. Et nominans poſtea munimenta illa, Tarſam & Thureſim, hiſtoriam prolixè deſcribit. Ita pacata Thracia, qui ſecuti ſunt Imperatores ciuitates in maximas condidere Traianus ac Hadrianus quæ adhuc conditorum nomine ſuperſunt.

Thracia Rom. rebellat. — *Legio Romana in Thracia.*

Inſignia antiqua Conſtantinopolis

Conſtantinus deniq; Imp. ille magnus etſi ē fundamentis inibi vrbem nullam condiderit, Byzantium tamen veterem & liberam vrbem (quæ in antiqua moneta Delphini anchoræ implicati, forte quod Plinio autore Delphini oſtia Iſtri dulceſcentia inirent ſupra Bizantium, itemque nudi hominis ſedentis ac aquā effundentis ſymbolo vſa conſpicitur) ita extulit, ædificiis ac prærogatiuis, nomine quoque ſuo dignatam, vt vrbis æternæ Romæ videlicet iam tum æmula facta, Romani quoque imperii ſedes altera ac quidem præcipua, electa fuerit, vbi aduerſus Sarmatas, Dacos atque Gothos multas quotannis legiones Romani alebant: Fla. Vopiſcus ſcribit, Aurelianum Imper. ex Dacia legiones cum deperditam videret in Mæſiā ac Thraciam abduxiſſe: hæ fuerunt legiones 13. & 14. Liber præfecturatū ſub Arcadio & Honorio Impp. ſcriptus aduerſus Gothos & Hunnos, duas in Thracia excubaſſe legiones refert ex Ægypto adductas, primam Flauiam Conſtantiacam & tertiam Diocletianam quibus à Traiano adiecta fuit ſecunda Traiana, quæ fortaſſis cōdēdæ Traianopoli occaſionē dedit, ad quas alludens ſcribit in 13 Marcell. Emenſis itaq; longis interuallis & planis, cum Hadrianopolim introiiſſet vrbem Hemimontanam, Vſcudaniam ante hac appellatam, feſſusque labore diebus 12 recreans vires, cōperit Thebæas legiones in vicinis Oppidis hyemantes. Itinerarium Antonini, Decimæ Herculeæ in finibus Thraciarum meminiſſe videtur.

Legiones poſtrema Thraciæ.

Populi Thraciæ inhabitatores poſtremi.

Propter Gothos autem præcipuè ita legionum præſidio firmatā Thraciam aut imo. Vnde Am. Marcell. lib. 22 de Gothis ex Dacia in Thraciam excurrentibus ſcribit. Quin etiam per Thracias omnes, cum munimentis reparans extimis, curansq; ſollicitè ne arma vel indumēta, vel ſtipendiū, vel alimēta deeſſet his quos per ſupercilia Iſtri diſperſos, excurſibusq; barbarorū oppoſitos agere, vigilāter audiebat & fortiter. Et lib. 26. Conſumpta hyeme feſtinans ad Syriam Valens, iam fines Bithyniorum ingreſſus, docetur è latronibus ducum, gentem Gothorum, ea tempeſtate intactā, ideoq; ſæuiſſime conſpirantem, in vnum ad peruadenda parari Collimitia Thraciarum. Quo loco idem autor prolixe deſcribit Gothorum in Thracias emigrationem ductoribus Fridigerno Safrago & Ala-

& Alathæo, Qui populi à Valēte Imp. intra Thraciam recepti, cum durius tractarentur à Maximo & Lupicinio præfectis, aduerſum ipſos profectum Valentem cum omnibus copiis deleuere, relictaq; Thracia, Pannonias occupauere: Poſthanc gentē Romanis in Thracia, Imperatoribusq; ibi perpetuo conſidētibus, negociū faceſſere, Sarmatæ, Hunni, Auares, Bulgari præterea, quorum adhuc reliquiæ in Thraciis manent, montibus præcipue ac conuallib. Hemi, Orbeli, ac Rhodopes, gentilitia lingua hodie Kriuiczne, Karopnyrze & Czeruaniwerty nuncupatis. Poſtremi Turcæ fuere, procul ex Scythia, proditione fratris Imper. Conſtantini & Genuenſium perfidia per Boſphorum in Europam tranſuecti, anno ſalutis M CCCCLIII qui hanc nobilem prouinciam adhuc poſſidēt, Romanis omnino & Græcis magna ex parte confectis, ob veteres colonos tamen nomē prouinciæ ROMANIA ac Græcæ linguæ tametſi corruptiſſimæ fragmenta manēt. Qua de re conſule Zonoram, & alios qui Imp. Oriētalium res geſtas in literas miſerunt.

Thaſus Inſula proxima Thraciæ.

Videtur pertinere ad Thraciæ ſiue antiquitatē, ſiue ſplendorē Thaſus Inſula illius littori proxima, inter Strymonis & Neſſi Oſtia, hodie Thaſo nominata, quam Auream à metallis Euſtathius Plin lib. 4. c. 12. Aeriam ſiue Æthriam à ſalubritate aeris appellatam autor eſt. Vbi vina colere Phœnices, qui in hanc ex Aſia ſunt tranſgreſſi & Bacchus ab Oſyride rege Ægypti dimiſſus cum per hanc tranſiret ad Lycurgum Thraciæ regem docuere. Vnde in numiſmate Thaſii, puta Phœnices de Agenoris ſtemmate, vnde & Bacchus deſcēdit Bacchi coronati imagine, ac Herculis ſymbolo cum inſcriptione Herculi Seruatori, vſi reperiūtur.

Quippe Tyrius Hercules, cui etiam antiquitas primi Herculis geſta attribuit, colebatur domibus ac pingebatur, bono diuitiarum auſpicio, præcipueq; inueniendis theſauris. Quare cum auri fodinas in hac Inſula Phænices inueniſſent, haud inepte eius imagine vſi fuere. Scribit enim Strabo Phænices domo nauigantes Thaſum occupaſſe, & auri ibi venas inueniſſe, & vineas à Baccho edoctos colere cepiſſe: Subſcribit 5. Eliacorum Pauſanias, Thaſii præterea qui prima ab origine Phænices ſint, cum Thaſum ſecuti Agenoris filium ad inquirendam Europam Tyro, & ex alia Phænicia vnâ enauigaſſent, Herculē in Olympia conſecrarūt, cuius baſis quemadmodū & ſimulachrum, eſt ænea. Magnitudo ſimulachri cubitorum decem eſt, clauam manu dextra tenunt, ſiniſtra arcum. Audiui item Thaſi, eundē ibi Herculem oppidanos colere, quem Tyros. Poſtea autem Græcorū iam concilii factos participes & Herculi Amphitryonis filio, diuinos honores decreuiſſe. Quę eiuſmodi ſunt vt Herculis ſymbolum in Thaſiorū moneta ſatis explicēt, niſi & illud addere velis, q primo Bibliothecæ Diodorus ſcriptū reliquit, Oſyridem Ægypti regem cum Bacchum dimitteret, Herculem & Antæum præfeciſſe. Sed quid ſibi vult inſcriptio quę imagini Herculi adiecta eſt HERCVLI SERVATORI, forte quod inuentis aurifodinis in Thaſo inſula Phænices decimas illi vouerint, ex antiquo more Græcorū, vt primo antiquitatum Dionyſius animaduerterit Laborantes enim ſterilitate Pelaſgi, omniū rerum Ioui, Apollini & Herculi decimas vouerunt, & eorum quę ipſis naſcerentur in poſterum, potitique voto, frugum omnium & pecorum portionē ſortiti obtulerunt Diis quaſi vouiſſent hæc ſola.

Hercules Thaſiorum.

Addit Diodorus Herculem, ob honorē illi à Latinis impenſum, dixiſſe, quod quicunq; ei decimas bonorum daret, vitam fœlicem victuros.

Bacchus Thaſiorum.

Recipio me ad Bacchi coronati imaginem, qua Thaſios vſos exiſtimo, vel quod Bacchus ex Agenoris ſtēmate proceſſerit, cuius filium Thaſum cum Phænicibus eam Inſulam occupaſſe diximus, erat enim natus ex Semele Cadmi nata Ioue impręgnata. Cadmus vero & Thaſus fratres fuerunt, vel quia Bacchus cū ad Lycurgū Thraciæ regē ex Ægypto proficiſceretur, Per hanc Inſulam tranſire coactus fuerit, & ita vineas ibi colere docuerit quod illi in more perpetuò fuiſſe, quacunque tranſiret, Diodorus refert.

Spectat ad hoc Hiſtoria quam item autor IIII. Bibliothecæ recitat. Tradūt Dionyſium ex Aſia in Europam cum exercitu tranſiturū, cum Lycurgo Thracum, qui ſunt ad Helleſpontum, rege ſocietatem coiſſe: cum fœminas primum in Thraces veluti amicos traduxiſſet, iuſſiſſe Lycurgum noctu milites ſuos Dionyſium adgredi, ipſumque

& pellices omnes obtruncare. His per quẽdam accolam, Tharopem nomine cognitis, tertius Dionyſius, cum nondum tranſfretaſſent milites, amicorum præſidio, occulte ad exercitum tranſiit. Lycurgus pellices adgreſſus in loco qui appellatur Nyſium omnes interemiſſe dicitur: At Dionyſius exercitu traducto, Thracẽ pugna ſuperatũ, captumq; priuauit oculis, domeſticis eius cruci adfixis. Tharopi, memor beneficii, Thracum imperium conceſſit, tradito ei orgia celebrandi modo. Hęc ille, ex quo etiam tertia ratio elicitur vſurpati Bacchi, cum primo Bibliothecæ in hæc verba ſcribat. Fuiſſe autem Oſyridem ſtudioſum agricultutæ tradunt, nutritũ autem in Nyſa fœlicis Arabiæ, & propinqua Ægypto, cum eſſet Iouis filius, vnde & Græci à patre & loco Dyonyſium appellant. Huius vrbis Poeta, qui in Ægypto fuit, in ſuis hymnis meminit, dicens eſſe Nyſſam vrbem ſupra montem, excelſum ac florentem longè a Phœnicia, ferme Aegypto conterminum. Vineæ quoque fuiſſe in Nyſa inuentorem tradunt, priuſquam plantandi, ac vini conficiendi, ſeruandiq; & ex alio tranſferendi, vſum docuit. Hæc explicant, quare Phænices, vnde Thaſii deſcendunt, tantopere Bacchum ſint venerati. Quibus adde & quartam cauſam quod generoſum in hac Inſula vinum proueniat, quod Galenus Medicus etiam 12. Methodi inter clatiora genera celebrat, vnde Athæneus deniq; 1. Dipnoſo: ex Ephippo verſus quoſdam citat, qui in latinum ſermonem conuerſi ſic habent:

Vinũ Thaſium celebre quondam.

Amo profecto Praminum Lesbi merum,
Bibiturq; valde gutta multum Leſbia.
Obſonium eſt Pellax & id perutile.
Vinum Thaſium ac vnguenta, ſertaq; inclyta.

Citat & aliud carmen de hoc genere vini ex Clearcho quodam.

Iucundius nec Lesbio ſit poculo.
Vinum alterum & Alexis.
Vinis Thaſiis & Leſbiis eget die. Et ex Archeſtrato:
Phœnicum meliora virumq; catera vina.
Nil ego curabo, eſt etiam Thaſium egregium.
Alterius vini varias mittatur in Oras.
Vrbibus ex his cognoui germina vitis.

DE EPIRO.

EPIRVS à planitie terræ nominata, tametſi & ipſa à Græcia & Hellade ſeparata quõdam fuerit, quod de Thracia prȩfati ſumus (id quod Strabo etiam 7. Geograph. his verbis teſtatur. Huius autem initium ab Adriatico ſinu vſq; ad ſacrum Iſtri ſumitur oſtium, in qua & Grȩcia & Macedonum & Epiri gentes comprehenduntur) tamen quod Græciæ Achillis ſtemma rerum ibi potiri ceperit Pyrrho filio ipſius autore, coniũgere Græciæ voluimus & propter Apolloniam Grȩcam vrbem, Iouisq; Dodonæi græcum oraculum, nec non propter Actium Apollinem, & Arcananes qui Græci fuerunt, vt Strabo in 7. teſtatur: Ingredientibus occurrunt à dextra habitantes ex Græcis Acarnanes, & Apollinis Actii templũ. Et rurſus ſecundum Ambraciã Argos extat Amphilochium, quod Alcmeon eiuſq; liberi condidere. Conſtat enim Alcmeonẽ vt author eſt Ephorus poſt Epigonorũ aduerſus Thebas expeditionem ab Diomede in Aetoliam, ad eius auxiliũ exercitum aduentaſſe, & eius ope illum hanc ſimul & Acarnaniam in poteſtatem redegiſſe.

Acarnanes in Epiro ab Argiuis.

Cæterum cum poſtea illos ad bellum Troianum Agamemnon accerſeret, ad id proficiſcẽte Diomede Alcmeonem in Acarnania manſiſſe, & Agros ædificaſſe, ipſumq; à fratris nomine Amphilochicum vocaſſe. Inachum autem amnem per illius agrum fluentem in ſinum, Argiuæ terræ appellationem addidiſſe. Thucidides autem ſcriptum reliquit, ipſum Amphilochum poſt eius à bello Troiano reditum, cum eſſet Argiuis inuiſus, in Acarnaniam ſeceſsiſſe, & accepto à fratre principatu, oppidum in ſui nominis memoriam ædificaſſe.

Et hactenus rationem reddidimus, quamobrem Epirum Græciæ cõiunxerimus, Quam regionem Ptolemæus lib. 3. tab. Europæ 10. c. 14. definit, ab Oriente linea iuxta Achaiam ad oſtia Acheoli amnis, ab occaſu Acroceraunis montibus in ſinum Ionium incumbentibus, à Septentrione Macedoniȩ parte & Illyrici, & à Meridie Mari Adriatico vſq; ad oſtia Acheloi. Idem prouincias particulares in ea enumerat. Chaoniam, Theſprotiam, Acarnaniam, Athamaniam, & Almones, Chaoniæ ciuitates ſubiiciens

Limites Epiri.

Epiri regiona & eius diuiſio.

ciens

ciens Antigonam Phænicam, Omphalium, Hecatompedum, Elæum & Caſſiopen cum portubus Panormo Oebeſmo & Oryco. Theſphrotiis adſcribit Buthrotum, Peloden portum, Poſidium & Thyamin Promontoria: In Acarnanibus Ambraciam, Actium & Leucada recenſens, veluti Athamanibus ſubiicit Argos Amphilochicum & Aſtacum, Ad Almones denique quos Olmones cæteri vocant, referre videtur Toronam, Nicopolin, Sybotam & Elcæ portus & Acherontis fluuii oſtia. Strabo in VII. Epyrum affabrè à Macedonia diſtinguit, cui pleriſque locis confuſè adhærere videtur. Locũ ſubſcribere non grauabor: Epirotarum gens Moloſſi, ſub Pyrrho Neoptolemo fuere, quem Achilles procreabat, & ſub eius ſucceſſoribus Theſſalici ſanguinis: alii vero ſub Indigenarum gubernaculo regebantur, poſtea quibuſdam ſemper obtinentibus victoribus res ad Macedonum regnum tandem tota conuerſa eſt, paucis dumtaxat exceptis, ſuper Ionio ſinu ſedentibus. Namq; Lynciſtum, & Pelagoniam & Oreſtiadem & Aeniam ſuperioris Macedoniæ nomine comprehendebant, eamque poſteriores Eleuthera, id eſt, liberam dicebant. Aliqui vero vniuerſam uſque ad Corcyram Macedoniam appellant, eius rei rationem ſimul aſſerentes, quod & tonſura & lingua & Chlamide, aliiſq; talibus vtantur pariter omnes. Pleriq; gemino loquuntur.

Epyrus à Macedonia distincta.

Populi Epiri.

Soluto autem Macedonum regno, cuncta in Romanorum ditionem conceſſère. & tractum poſtea vniuerſum, eiuſq; montes, nemora, lacus, populoſq; minores deſcribens ſubdit: Per has gentes Egnatia, via ex Dyrachio & Apollonia perducitur, at circa viam Candauiæ lacus & paludes ad Lychniduntem extant, vbi copioſa piſcium habentur ſalſamentaria. Sunt & flouuii Ionium irrumpentes ſinum, & in Auſtrum vergentes Inachus & Ratous & Acheolus, & Euenus quem priores Lycormũ vocitabant, ille quidem ſinum illabitur Ambracium, alter vero in Acheolum. Cęterum Achelous & Euenus in mare fluunt, ille quidem per Acarnaniam labens, hic vero per Ætoliam. Erigon autem multis receptis amnibus ex Illyricis montibus, & a Lynciſtis & Brygibus & Deuriopis, aliiſq; perpluribus in Axium irrumpit. *Et enumerans ciuitates antiquiores*: In hiſce gentib. antiquis temporib. ciuitates extabant. Tripolis Pelagonia cognomine, cuius & Azorus erat, ſuperq; Erigone vniuerſæ ciuitates Deurioporum conſiſtebant, è quibus Bryanium & Alalcomene & Stymbara. Cæterum Cædriæ Byſarũ, Eginum vero Tymphæorum fuit, Ethiciæ cõfine atq; Triccæ. Propinqui vero iam & Macedoniæ & Theſſaliæ ſunt ad montem Pæum & Pyndum Aethices & Penei fontes, de quibus & Tymphæi & Theſſali Pyndi accolæ certant, iuſq; ſibi vendicant ſimul, & vicina Ioni fluuio Oxinæa ciuitas quæ à Tripolitano diſtat Azaro ſtadiis CXX.

Fluuii Epiri.

Ciuitates antiquæ Epiri.

Et alios populos Epiri recenſens eodem libro ſcribit:

Populos antiquos Epiri.

Epirotæ quoq; ſunt Amphilochi, & qui ſuperius incolunt, & qui ſunt Illyricis adiuncti montibus rupes & aſperum habitantes agrum Moloſſi etiam & Athamanes, & Ethices, & Tymphei & Oreſtæ, & Parotæi & Atintanes, quorum nonnulli Macedonibus magis applicantur, aliqui vero Ionico ſinui. Memoriæ quoq; traditum eſt, Oreſtiadẽ oram ab Oreſte quandoq; occupatam fuiſſe, cum cæſa matre exul profugeret, & ſui regioni nomen reliquiſſe, eumq; oppidum condidiſſet Argos Oreſticum, de ſuo vocaſſe nomine. Et iterum Theopompus lib. 14. Epirotarum gentes eſſe refert, è quibus celebratiſsimę ſunt Chaones & Moloſsi, quippe qui qui totius Epiroticæ terræ quandoq; regnũ tenuere, Priùs quidem Chaones, Poſterius verò Moloſsi, qui quidẽ propter regum cognationem magis ac magis amplificati fuerunt. Nam & Aeacidarum ſanguine prognati ſunt. Accedit quod penes illos Dodonæ vetus ac nobile vigebat oraculum. Chaones igitur ac Theſproti, deinde Caſſiopenſes, qui & ipſi Theſproti ſunt, ipſa à Ceruaniis montibus vſque ad ſinum Ambracium maritima fruuntur ora, agro ſane vbertate fœlici. Et iterum: Thraces quidam Macedoniam & pleraſque Theſſaliæ partes Acarnaniam & Aetoliam ſuperiorem Theſproti, Aſopæi, Amphilochi, Moloſſi, Athamanes, gentes Epiroticæ.

Portus Epiri insigniores.

Hactenus de populis Epyri, ad portus me confero, quos celebres ob merces hoc regnum & in Italiam, Inſulaſque proximas & Græciam habuerat. Quos nemo melius quam Strabo VII. Geogr. depingit. Verba ſubiicere placet: Quod ſi nauigare incipias à Chaonibus, in Orientẽ Solẽ ac ſinũ Ambraicũ atq; Corinthiacũ, adeo vt dextera quidẽ Auſoniũ habeas Pelagus, læua autem Epyrum. Curſus eſt ſtadiorum MCCC à montibus Ceraunіis ad Ambracii ſinus os. In hoc ſiquidem interuallo Panormus eſt portus intra Ceraunios montes ampliſſimus, & poſt illum Orchimus portus alius, ad quem Promontoria Corcyræ in Occaſum vergentia oppoſita iacent. Alius item Caſſiopa ex quo vſque Brunduſium ſtadia interſunt mille & ſeptingenta, totidemque ab altero

Digitized by Google

Caſſiopæ Promontorio in Auſtrum ſpectante vſq; Tarentum, quod Phalacrum, id eſt, caluum appellant. Poſt Orchinum autem extat Poſidium ac Buthrotum in portus ore conditũ, quem Cænoſum appellãt. Locus eſt peninſula & Cherrhoneſi formam habẽs, Romanis frequens accolis. *Et de inſulis ora Epyri adiacentibus ſermonem continuans ſubdit.* Sunt & Sybota Inſulæ perexiguæ pauliſper à continente terra diſiunctæ, ad Orientale Promontorium Corcyræ Leucimnam ſitæ. Sunt & aliæ pręter nauigantibus Inſulæ perexiles, haud memoratu dignæ. Inde prominens ſolum nomine Chimerium, dulciſque portus, quem intrat Amnis Acheron, ex Acheruſia palude profluens, compluraque ſuſcipiẽs flumina quibus ſinus ipſe dulcis efficitur, prope labitur Thimiatis. Super hunc ſinum iacet ciuitas, nunc quidem Cychirus dicta, quondam autem Ephyra, quam Theſproti condidere. ¶ Penes Buthrotũ verò eſt Phœnice, non longe vero a Cichyro puſilla ciuitas iacet Buchetium, Caſſiopentium opus, haud procul à mari & Elatria & Pandoſia & Batiæ in mediterranea. Cæterum illarum ager vſque ad ſinum pertinet. Secundum dulcem portum autem duo alii deinceps portus exiſtant; vnus quidem propior ac minor nomine Comatus, Iſthmum ſtadiorum LX efficiens ad Ambracium ſinum atque Nicopolim, quam vrbem Cæſar Auguſtus ędificauit; alter procul magis & amplior & præſtãtior prope ſinus ipſius oſtium, diſtans a Nicopoli XII. ſtadiorum interuallo, deinceps eſt oſtium Ambracii ſinus. Huius etiam ſinus oſtium ipſum pauloquam ſtad. III maius eſt, circuitus ſtad. CCC. complectitur, optima omni ex parte eius ſtatio Ingredientibus occurrunt à dextra habitantes ex Græcis Acarnanes & Apollinis Actii templum, quodam in tumulo ad oſtium eminens, cui campus ſubiacet lucum habẽs. Sunt & naualia in quibus Cæſar vndeviginti naues, decimarũ nomine repoſuit, ab vno remorum ordine vſq; Deciremes adiungens: (Memoria quoq; proditum eſt, & nauale & naues incendio profuſus extinctas eſſe) ſiniſtra Nicopolis eſt, & Epirotarum colonia Caſſiopæ vſq; in intima ſinus Ambracii, cui ſupereminet pauliſper a ſinu diſtans Tolgus, cuius memoriam Cypſelus ſtruxit. Hactenus Strabo.

Inſula Epyri.

Ora maritima & ſitus Epyri.

Delineat præterea oram maritimam Epiri ac præcipuè Ambracium ſinum Pomponius ſecundo Geograph Extra Rhion in Acarnania maxime clara ſunt, oppidu Leucas, flumen Acheolus. In Epiro nihil Ambracio ſinu nobilius eſt, facit ſinus qui anguſtis faucibus, & quæ minus mille p ſſib. pateant, grande pelagus admittit, faciunt vrbes quę adſidunt, Actium, Argi, Amphilochi, Ambracia, Æacidarum regia. Pyrrhiq;, Buttroton vltra eſt, deinde Ceraunii montes, ab iis flexus in Adriam, hæc Mela.

Traiectus ex Italia in Epyrum.

Cæſar tertio ciuilis belli trium ex Italia traiectuum portuumq; in Epiro meminiſſe videtur Orici Apolloniæ & Buthroti, quos hodie portus in Epiro Itali appellant, Velanã Apolloniæ & Buthrynto. Ad quos portus traiiciebatur tribus ex locis Italiæ, Hidrunto, Brunduſio & Tarento. Pyrrhus rex Epirotarũ & poſt eum M. Varro, quod breuiſſimus eſſet pontibus iactis, ex Hydrunto Apolloniam pedeſtri continuare tranſitu voluerunt, de quo traiectu ac portu Cæſar hæc ſcribit. Quibus permotus Cæſar Brunduſiũ ad ſuos ſeuerius ſcripſit, vt nacti idoneum ventum ne occaſionem nauigandi dimitterent, & ad Oricum ſiue ad littora Apolloniatiũ curſum dirigerent, quod eo naues eiicere poſſent. Hęc à cuſtodibus claſſium loca maxime vacabant, quod ſe longius portubus committere non auderent. Sic breuiſſimum è Brunduſio Oricum, traiectum eſſe Appianus Alex. lib. 2. ciuilis hiſtoriæ delineat. Demum tempeſtate profectus, ad Ceraunios montes, naues quæ reliquum exercitum adducerẽt, Brunduſium properè emiſit. Ipſe Oricum nocte peruenit, ob anguſtiam, aſperitatemq; viarum, copias in plures partes diuidere coactus, vt ſi quis aduentum eius præſentiſſet, paratior eſſet ad pugnam. Oriente penè Sole, multitudo omnis ad eum venit, & qui Orici præſidio aſtiterat, admonentibus illum ciuibus. Conſulem Rom. prohibere non auſus, claues Cæſari vltro detulit.

Hunc traiectum Cæſar tamen ipſe, de quo Appianus loquitur, III. ciuilis belli, longiorem inſinuare videtur, cum ſcribit: Cæterum Brunduſium vt venit, concionatus apud milites, quoniam prope ad finem laborum ac periculorum eſſet peruentum, æquo animo mancipia atq; impedimenta in Italia relinquerent, ipſi expediti naues conſcenderẽt, quo maior numerus militum poſſet imponi, omniaq; ex victoria, & ſua ex liberalitate ſperarent, conclamantibus, imperaret, quod vellet, quodcunq; imperauiſſet, ſe æquo animo eſſe facturos. Nonis Ianuarii naues ſoluit, impoſitis vt ſupra demonſtratũ eſt legionib. VII. poſtridie terram attigit Græcorum. *Et addit.* Erat Orici Lucretius H[illegible] & Minutius Ruffus cum Aſiaticis nauibus XVIII. quibus iuſſu D. Lelii præerat M. Bibulus, cum nauibus CX. Corcyræ. *Et rurſus.* Hoc confecto negocio à Salonis ad Orici portum ſtationes, littoraque omnia, longe lateque, claſſibus occupauit, cuſtodiiſque diligentius

Digitized by Google

ligentius diſpoſitis, ipſe grauiſſima hyeme in nauib. excubabat. Idem de Butrotia portu, & Corcyra Inſula illi obiecta. Erat autem ad Buthrotum oppidum oppoſitum Corcyræ, ibi ab Acilio certior & Murco per literas factus, de Poſtulatis Libonis, & Bibuli, legionem relinquit. Similiter de Nymphæo portu verſus Illyricum. Prætereuectosq; Dyrrachium (inquit) magna vi venti nihilo ſecius ſequebatur, noſtri vſi fortunæ beneficio; tamen impetum claſſis timebant, ſi forte ventus remiſiſſet nacti portũ qui appellatur Nymphæum, vltra Lyſſum millia paſſuum tria, eo naues introduxerunt, qui portus ab Aphrico tegebatur ab Auſtro, non erat tutus. *Et de traiectibus ac portubus hæc:* Adiiciendæ ſunt & Inſulæ Epiri, oræ proximæ in Adriatico mari, Corcyra quæ nauis inſigni in moneta vſa fuit, Cephallenia, vbi Taphos à C. Antonio M. Ciceronis in conſulatu collega, & exule condita fuit, Leucas quæ ſimiliter nauis ſymbolo in antiquo numiſmate ac Satyri Icone vſa reperitur; è cuius regione eſt Actii Apollinis fanum ab Auguſto Cæſare locupletatum & trophæo de M. Antonio ac Cleopatra, & ludis quinquennalibus ita celebratum, vt in moneta Auguſtus & fani illius imagine & Apollinis ſimulachro vſus fuerit, ſubiecta inſcriptione ACT. ad quos alludẽs cecinit ſub finem Octaui Æneid. Maro:

Inſulæ velo-biores Epiri obtenſæ.

Corcyra Inſula moneta

Leucadis Inſula inſignia.

Actius hæc cernens arcum intendebat Apollo
Deſuper Et iterum:
In medio claſſes æratas, Actia bella
Cernere erat, totumq; inſtructo Marte videres.
Feruere Leucaten, auroq; effulgere fluctus.

Et rurſus lib. III. Æneid. cum Æneam introducit errorem ſuum Didoni narrantem:

Mox & Leucatæ nimboſa cacumina montis.
Et formidatus nautis aperitur Apollo.
Hunc petimus feſſi & paruæ ſuccedimus vrbi.

Reliquæ minores inſulæ ſunt Scriptoribus, tamen & vetuſtis & claris celebratæ, Neritos, Ithaca ac Dulichium. Homero lib. I. ac vbi Laertes Vlyſſis pater & Acriſii filius regnabat, ad quas alludens canit Maro III. Æneid.

In medio apparet fluctu nemoroſa Zacynthos.
Dulichiumq; Sameq; & Neritos ardua ſaxis.
Effugimus Ithacæ ſcopulos, Laertia regna.
Et terram altricem ſæui execramur Vlyſſis.

Et de Epiri regni ſitu, eiusq; portubus Promontoriis, traiectibus, Inſulis, populis, ciuitatibusq; hactenus, venio ad principes, qui ex Achillis poſteritate inibi rerum potiti fuere, ab Æaco rege Æginæ Inſulæ oriundi, vnde & Æacidarum familia nuncupata extitit, quam eiuſque caput Æacum eleganter Naſo lib. Metamorph. VII. deſcribit, cum ſiccitatem, peſtem ac ſterilitatem Græciæ ſummam deſcripſiſſet, quam Æacus fuſis ad Iouem precibus depulerat, & ſimul Myrmidonas nouos colonos Inſulæ impetrauerat, quæ fuerat deſerta antea:

Æacus author ſtemmatis Regum Epiri.

Iupiter o dixi, ſi te non falſa loquuntur,
Ægine amplexus quondam ſub Aſopidos iſſe:
Nec te magne pater noſtri pudet eſſe parentem.
Aut mihi redde meos, aut me quoq; conde ſepulchro
Ille notam fulgore dedit, tonitruq; ſecundo
Accipio, ſintq; iſta, precor fælicia mentis
Signa tuæ dixi, quæ das mihi pignoris omen.
Forte fuit iuxta patulis rariſſima ramis
Sacra Ioui quercus de ſemine Dodonæo.
Hic nos frugilegas aſpeximus agmine longo.
Grande onus, exiguo formicas ore gerentes,
Rugoſq; ſuum ſeruantes cortice collum.
Dum numerum miror, totidem optime dixi

Hic mihi da cives, & inania mœnia ſupple.
Intremuit, ramiſq; ſonum ſine flamine motis
Alta dedit Quercus, pauido mihi membra timore.
Horruerant, ſtabantq; coma, tamen oſcula terræ.
Roboribuſq; dedi, nec me ſperare fatebar.
Sperabam tamen, atq; animo mea vota fouebam,
Nox ſubit, & curis exercita corpora ſomnus
Occupat ante oculos, eadem mihi quercus adeſſe
Et rami totidem, totidemq; animalia ramis,
Ferre ſuis viſa eſt, pariterq; tremiſcere motis.
Granſferumq; agmen ſubiectis ſpargere in aruis,
Creſcere quod ſubito maius, maiuſq; videtur.
Ac ſe tollere humo, rectéq; aſſiſtere trunco.
Et macie numerumq; pedum nigrumq; colorem
Ponere & humanam membris inducere formam.
Somnus abit, damno vigilans mea viſa. querorq;.
In ſuperis opus eſſe nihil, at in ædibus ingens
Murmur erat, voceſq; hominum exaudire videbar.
Iam mihi deſuetas, dum ſuſpicor has quoq; ſomni
Eſſe, venit Thelamon properus, foribuſq; recluſis.
Speq; fideq; pater dixit, maiora videbis,
Egredere, egredior, qualeſq; in imagine ſomni
Viſus eram vidiſſe viros, ex ordine tales.
Aſpicio noſcoq;, adeunt regemq; ſalutant.
Vota Ioui ſoluo, populiſq; recentibus vrbem
Partior, & vacuos priſcis cultoribus agros.
Myrmidonaſq; voco, nec origine nomina fraudo,
Corpora vidiſti, mores quos ante gerebant,
Nunc quoq; habent, parcum genus eſt patienſq; laborum;
Quæſitiq; tenax, & quod quæſita reſeruet.
Hi te ad bella annis animiſq; ſequentur.

Alloquitur autem Peleum maiorem natu filiorum, quos ex Ægina Aſopi filia genuerat, qui Myrmidonas illos ad bellum Troianum duxerat, cum Telamon frater ex eadem matre Athenienſibus præfuiſſet, qui fraude matris ſeducti. Phocum minorem natu fratrem ex altera vxore in Panthali ludo occiderant, inde cum cauſam dixiſſent ad littus Inſulæ ex nauigio vel terra adgeſta (Criptum veteres vocant) damnati perpetuo exilio à patre, Peleus quidem in Trachaniam, Telamon vero ad Parnaſſum montem, abiere, cum ante & venationi Chelidonii apri & Troiano bello interfuiſſent. Vnde canit Ouid. 7. Metam:

Excepit Aeacides illos in limine Phocus.
Nam Telamon, faterq; viros ad bella parabant.
Phocus in interius ſpacium, pulchroſq; receſſus,
Cecropidas duxit

Idem lib. xi. de exilio Pelei.

Exhibitaq; eſt Thetis, confeſſam amplectitur Heros,
Et potitur votis, ingentiq; implet Achille.
Fœlix & nato, fœlix & coniuge Peleus,
Et cui ſi demas iugulati crimina Phoci.
Omnia contigerant, fraterno ſanguine ſontem.
Expulſuq; domo patria Trachinia tellus.
Accipit, Hic regnum ſine vi, ſine cede regebat,
Lucifero genitore ſatus, patriumque nitorem
Ore ferens Ceyx, illo qui tempore mæſtus,
Diſsimiliſque ſui fratrem lugebat ademptum.
Quo poſt qua Aeacides feſſus curaque viaque,
Venit & intrauit paucis comitantibus vrbem
Quoſque greges pecorum, quæ ſecum armenta trahebat.
Haud procul à muris ſub opaca valle reliquit.
Copia cum facta eſt adeundi tecta tyranni.

Velamenta manu prætendens ſupplice quis ſit.
Quoq; ſatus commemorat, tantum ſua crimina celat.
Mentiturq; fugæ cauſam, petit vrbe vel agro
Se iuuet. Hunc contra placido Trachinius ore
Talibus alloquitur, Mediæ quoq; commoda plebi:
Noſtra patent Peleu, nec in hoſpitia regna tenemus.
Adiicis huic animo monimenta potentia clarum
Nomen, auumq; Iouem, nec tempora perde precando.
Quod petis omne feres vtinam meliora videres.

Et rurſus in VII. venationi Calidonii apri cum Melagro & Atalanta interfuiſſe commemorat Telamonen & Peleum:

Haſtarum tremulo quatiebant ſpicula motu.
Vulnera feciſſent, niſi Setiger inter opacas
Nec iaculis iſſet, nec equo loca peruia ſyluas.
Perſequitur Telamon, ſtudioq; incautus eundi,
Pronus ab arborea cecidit radice retentus.
Dum leuat hunc Peleus, celerem Tegeæa ſagittam.
Impoſuit neruo, ſinuatoq; expulit arcu.

Ex his fratribus Telamon quem diximus ad Parnaſum abiiſſe & venationi Calidonii apri interfuiſſe. Aiacem progenuit, & Peleus in Trachinia ex Thetide Dea marina Achillem, quorum vterque Troiano bello interfuit, cum Aiax ante etiam Troiam cum Hercule cepiſſet. Idcirco apud Ouidiũ XIII. Meta. in oratione Aiax de Vlyſſe conqueritur, ac genus ſuum ab Aeaco repetit & Vlyſſis ſtemmati præfert, cum Achillis, vt cognati arma, ipſo ab Hectore occiſo, vt legitimus hæres peteret, quæ eloquentia ſua à Græcis Vlyſſes impetrare conabatur.

Aiacis genus ab Aeaco & quod idem cum Achille fuerit.

Nobilitate potens eſſem Telamone creatus,
Mœnia qui forte Troiana ſub Hercule cepit,
Littoraq; intrauit Pegaſæa Colcha carina.
Aeacus huic pater eſt, qui iura ſilentibus illic
Reddit, vbi Aeolidem ſaxum graue Syſiphon vrget.
Aeacon agnouit ſummus, prolemq; fatetur
Iupiter eſſe ſuam, ſic à Ioue tertius Aiax,
Nec tamen hæc ſeries in cauſam proſit Achiui,
Si mihi cum magno non eſt communis Achille.
Frater erat, fraterno peto, Quid ſanguine cretus
Siſyphio? furtiſq; & fraude ſimillimus illi
Inſeris Aeacidis aliena nomina gentis.

Aiax igitur Telamonis filius, vnde Aeacidarum Athenis familia deſcendit, cuius Milciades ac Cymon fuere, cum de armis Achillis diu contendiſſet, poſtremo furore concitatus, arietem corpore præſtantem, quem eſſe Vlyſſem crediderat, occidir, cum ex ira ad mentem rediiſſet, indignatus ſe gladio illo, quo erat ab Hectore, poſt ſingularem pugnam donatus, tranſuerberauit, conuerſus Deorum miſeratione in florem Hyacinthum. Vnde eſt illud Maronis Ænigma in Secunda Ecloga.

Aiacis obitus.

Dic quibus in terris inſcripti nomina regum
Naſcantur flores, & Phyllida ſolus habeto.

Et Ouid. ex Metamorphoſ.

Tempus & illud erit quo ſe fortiſſimus Heros
Addat in hunc florem, folioq; legatur eodem.

Venio ad Achillem Pelei filium, & Aiacis fratruelẽ, & Thetide Dea marina natum, quem Poetæ Nereium heroem idcirco, & quod pater exul in Pelaſgis conſediſſet, Pelaſgum vocare conſueuere, qui profectus cum Agamemnone ad bellum Troianum ex itinere cum Lyrneſſum expugnaſſent Græci, Minetis filias Briſeida, Chriſeidaque Chryſæ Sacerdotis natam, quæ & Aſtinone, rapuit & cum ſibi primam retinuiſſet, Chryſeida Agamemnoni conceſſit, cuius pater vtpote Apollinis Sacerdos cum precibus ſuis peſtem Græcorum exercitui immiſiſſet reddere Chryſeida Agamemnon coactus fuit, ſed cum amore inſaniret Briſeida Achilli eripuit, vnde in Epiſtola Briſeis ad Achillem apud Naſonem his verſibus conquæritur:

Achillis genus.

Nunc quoq; ſic omnis Peleus pater impleat annos.
Sic erat auſpiciis Pyrrhus ad arma tuis.

Digitized by Google

Achillis geſta.

Achilles vero cum Hectora in obſidione Troiæ occidiſſet, ipſe denique ab Alexandro Priami filio, qui Helenam rapuerat interficitur, de cuius natiuitate Naſo XI. Metam. cecinit:

Exhibitaque eſt Thetis, confeſſam amplectitur heros,
Et potitur votis, ingentique implet Achille,
Fælix & nato, fælix coniunge Peleus.

Et de rebus ab Achille, præclare geſtis, cum Cygnum regem, Hectoremq; & Amazonem interfeciſſet, Idem cecinit XII. Metam.

Quem ſuper impulſum reſupino corpore cygnum.
Vt multa vertit, terraq; affixit Achilles Et rurſus:
Iam timor ille Phrygum, decus & tutela Pelaſgi,
Nominis Aeacides, caput inſuperabile bello,
Arſerat, armarat Deus idem idemq; cremarat,
Iam cinis eſt, & de tam magno reſtat Achille.
Neſcio quid, paruam quod non bene compleat vrnam.
At viuit totum quæ gloria compleat orbem.

Et necem illius ibidem delineans, quo modo occiſo Hectore ab eius fratre Alexandro, qui Helenam rapuerat, Apollinis auxilio interfectus extiterit, canit, puta, eum Alexandrum Achillem increpantem introducit:

Hectoris vmbra ſubit, circum ſua Pergama tracti,
Cum tamen ille ferox, belloq; cruentior ipſo.
Viuit adhuc operis noſtri populator Achilles.
Det mihi ſe, faxo tripliei quod cuſpide poſſim,
Sentiat, & quoniam, concurrere comminus hoſti.
Non datur, occulta nec opinum perde ſagitta.
Annuit atq; animo pariter patruiq; ſuoq;
Delius indulgens, nebula velatus in agmen:
Peruenit Iliacum, mediaq; in cede virorum,
Rara per ignotos ſpargentem cernit Achiuos
Tela Parim ſuſſuq; Deum, quid ſpicula perdis.
Sanguine plebis ait, ſi qua eſt tibi cura tuorum.
Vertere in Aeacidem, caſoſq; vlciſcere fratres.
Dixit & oſtendens ſternentem Troica ferro
Corpora Peliden arcus obuertit in illum,
Certaq; letifera direxit ſpicula dextra.

Pyrrhus Filius Achillis rex Epiri primus.

Itaq; Achille interfecto, captoq; Ilio, filius illius, Neoptolemus quidem, qui Chorœbum Caſſandræ ſponſum ac Euripylum in obſidione occiderat, & Aſinonē, Eoniumque vulnerauerat, in ipſoq; excidio Priamum regem ad aram Iouis Hircæi mactauerat, dum per Phocidem rediret, in vltionem Priami, Delphis ad aram Apollinis à Sacerdote immolatus eſt, Pyrrhus vero diris quoq; numinis actus cum redire in Theſſaliam non auderet, ſecutus Helenum Priami filium, cum Andromachem Hectoris coniugē vxorem cœpiſſet, cum ipſo in Epiro conſedit, Helenoq; Andromache conceſſa (ex qua quidem Moloſſum Pyelum ac Pergamenum genuerat) Hermionem alteram duxit, ex qua nullam prolem tulit, ad quem alludentes cecinerunt Poetæ: Virgil. Æneidos.

Saeuus vbi Æacida telo iacet Hector. vbi ingent
Sarpedon. Idem lib. 11. Æneid.
Veſtibulum ante ipſum primoq; in limine Pyrrhus.
Exultat telis, & luce coruſcus ahena Et rurſus.

Moloſſus Pyrrhi filius.

Inſtat vi patria Pyrrhus, nec clauſtra nec ipſi
Cuſtodes ſufferre valent Ouidius XII. Metam. de Achille.
Quis locus Aiaci? Phtyam hæc Scyronq; ferantur.

Pyrrho in regno Epiri filius Moloſſus ſuccedit, ſed in parte tantum. Nam Heleni qui Priami erat natus, & in portionem regni à Pyrrho admiſſus fuerat, filius Ceſtrinus alteram Epiri medietatem ſortitus erat, quæ Ceſtrina ab ipſo fuit cognominata. Sed cum nullam prolem tuliſſet, regioni dumtaxat nomen indidit, quæ ab ipſo Moloſſis vocabatur. Itaque cum minimus natu filiorum Pyrrhi in Aſiam traieciſſet. Auumq; Teuthraniæ principem ſingulari certamine occidiſſet, iſthic regnare cœpit & Pergamum condidit, Medius Pyelus rerum in Epiro potiri cœpit, cuius ſtemma per XV. ætates in

Pyelus Rex.

regno Epiri manſit, donec poſtremo ad Tarippum quendam regnum peruenit, qui Al-

Digitized by Google

cetam reliquit. Et is Neoptolemum Aribbam & Alcetam Secũdum, ob tyrannidẽ à ſuis occiſum. Neoptolemus Alexãdrum genuit, qui contra Romanos à Lucanis accerſitus, ibidem obiit, apud quem Olympias, Alexandri Magni mater, ab Antipatro pulſa exulabat, reuerſaq; in Macedoniam, auxilio Pyrrhi Æacidæ cognati ſui & regis Epiri, bellum geſſit contra Arideum. Porrò frater Neoptolemi Aribba Æacidem genuit, qui pro Epiro, bellum geſſit cum Philippo Caſſandri filio ad Omydas, vbi ex vulnete obiit. Cui filius Pyrrhus ſuccedit, interfecto Alcete patruo Aribbæ filio, ob tyrannidem prouincialibus exoſo, totius regni gubernacula nactus eſt, quo tamen rurſus à Caſſandro exuitur, ſed mox a Ptolomæo Lagi filio, Aegyptio rege ſocero reductus, vt contra hoſtes ſuos tueri commodius Epirum poſſet, fœdus cum Lyſimacho Thraciæ rege percuſſit, quem in Thracia retinenda ſimiliter iuuerat, quod interfecto Demetrio Alexandri filio, Macedonio rege legitimo, Caſſander illam ſui iuris feciſſet. Sed ſocietas illa cum Lyſimacho non diu manſit, Nam Demetrius exul in Aſia ſuſceptus à Seleuco, ſuperauit Lyſimachum, qui ſecutus exinde partes Antigoni Demetrii filii Pyrrhũ domo eiecit, ita reuerſus in Epirum Pyrrhus Corcyram Inſulam, ſubegit. Antigonum regem ac Galatas vicit, de quibus etiam opima ſpolia Mineruæ Ithonæ, & Dodonæo Ioui ſuſpenderat cum hac inſcriptione:

Tarippus Rex. Alceta Rex. Neoptolem⁹. Alexander. Aribba. Æacides. Pyrrhus.

Mineruæ Ithonæ

Quos tulit à Galatis Pyrrhus de gente Moloſſa,
Suſpendas Clypeos Pallas Ithona tibi.
Fregit hic Antigoni vires, num mira videntur,
Marte valent & nunc, vt prius Aeacidæ.

Ioui Dodonæo.

Hic Aſia quondam vaſtata eſt terra potentis,
Seruitiu Græcis hæc pepercere iugum.
Nunc eadem Iouis ade iacent affixa manentq;.
Orba viris. clara præda: Macedonia.

Poſt hanc victoriam Pyrrhus à Tarentinis aduerſus Romanos in auxilium ſolicitatus, cum magna claſſe & Elephanrorum multitudine, quos prius Italia non viderat, ſed non ſine maximo naufragio ac iactura in Italiam traiecit, victorq; aliquandiu. Poſtremo à Fabritio & Curio Rom. ducibus ſuperatur, & in Siciliã profligatur. Vnde domum reuerſus recepto bello, Antigonum in Peloponneſum abire coegit. Demum cum Ciconymum in regnum Spartanum reducete vellet, Argis ex tumultu, ictu tegulæ à muliere interficitur.

Cæterum hiſtoriam huius inuictiſſimi Herois qui volet, apud Plutatchum prolixe legat. Poſt quem qui Epiri gubernacula tenuerint, haud ſatis conſtat, niſi quod veriſimile eſt, illos Macedoniç regibus fœdere quodam coniunctos, aut etiam ſubiectos extitiſſe. Quamobrẽ T. Liuius lib. 1. Dec. 4. cum hiſtoriam recenſet de duobus Iuuenibus Acarnanis, qui ab Athenienſib. eranr occiſi, quod ſacris Cæteris non initiari Interfuiſſent, commemorat Acarnanes pura Epirotas iure fœderis Philippum Macedoniæ regem Perſei patrem ad vindicandum ſcelus in auxilium vocaſſe.

Poſtrema Reſpublica Epirotarũ.

Qua occaſione etiam Macedones Romanis ſe armis immiſcuerant. Athenienſibus enim ac cęteris Græcis in auxiliũ profectis ac à Romano Senatu miſſus. T. Quintius Flaminius Procos: in Epiri finibus Macedones vicit, cum eius frater Lucius Acarnanes puta Epirotas Leucade Mettopoli illorum expugnata, Romanæ ditioni ſubieciſſet. Quem ſecutus M. Fuluius Cos. Aminandri Athamanum regis proditione Cephalleniam inſulam proximam Epiro ſubegiſſet, ac Ambraciam Epiti præcipuum munimentum occupaſſet, totam Epitum in Romanæ prouinciæ formam hauddubiò procul redegit. Cuius rei occaſionem ac non minimum auxilium inteſtinum bellum dedit, quo ſe Epirotæ à Macedonum imperio vendicarunt.

Qua occaſione Epirota in Rom. poteſtatem venerint.

Hinc T. Liuius Octauum Deca. IIII. ſic incipit: Dum in Aſia bellum geritur, ne in Ætolia quidem quietæ res fuerant, principio à gente Athamanum orto. Athamania ea tempeſtate, pulſo Aminandro, ſub præfectis Philippi, regio tenebarur præſidio, qui ſuperbo atque immodico imperio deſiderium Aminandri fecerat. Exulanti tum Aminãdro in Ætolia literis ſuorum, indicantium ſtatum Athamaniæ, ſpes recuperandi regni facta eſt, remiſſique nuncii ab eo ad principes Argitheam (id enim caput Athamaniæ erat) ſi popularium animos ſatis perſpectos haberet, impetrato ab Ætolis auxilio, in Athamaniam ſe venturum cum delectis Ætholorum, quod conſilium eſſet gentis & Nicandro Prætori. Quos vbi ad omnia paratos eſſe videt, certiores ſubinde facit, quo cum ex-

Digitized by Google

ercitu Athamaniam ingreſſurus eſſet. Quatuor primo fuere coniurati aduerſus Macedonum præſidium. Hi ſcuos ſibi adiutoros ad rem gerendam aſſumpſerunt, deinde paucitate parum freti, quæ celandæ rei quam agendæ aptior erat, parē priori numero adiecerunt. Ita duo & quinquaginta facti, quadriſariam ſe diuiſerunt, pars Heraclæam, altera Tetraphiliam petit, vbi cuſtodia regiæ pecuniæ eſſe ſolita erat, tertia Theudoriam, quarta Argithæam, ita inter omnes conuenit, vt primo quieti veluti ad priuatam rem agendam veniſſent, in foro obuerſarentur, die certa multitudinem omnem conuocarent, ad præſidia Macedonum arcibus expellenda, vbi ea dies aduenit, & Aminander cum mille Ætolis in finibus erat, ex compoſito quatuor locis ſimul præſidia Macedonum expulſa, literæq; in alias vrbes paſſim dimiſſæ, vt vindicarent ſeſe ab impotenti dominatione Philippi, & reſtituerunt in patrium & legitimum regnum, Vndiq; Macedones expelluntur, Theium oppidum, literis à Zenone præfecto præſidii interceptis, & arce ab regiis occupata, paucos dies obſidentibus reſtitit, deinde id quoq; traditum Aminandro eſt, & omnis Athamania in poteſtate erat, præter Athæneum caſtellum finibus Macedoniæ ſubiectum.

Aminander rex Acarnaniæ prodit Epirũ Romanis.

Et poſt multa ſubdit: Aminander quod ſui maxime operis erat impigre agebat, vt Ambracienſes compelleret ad deditionem, id cum per colloquia principum ſuccedens murum, parum proficeret, poſtremo Conſulis permiſſu ingreſſus vrbem, partim conſilio partim precibus euicit, vt permitterent ſe Romanis. At Ætolos C. Valerius Leuini filius qui cum ea gente primum amicitiam pepigerat, conſulis frater matre genitus eadem, egregie adiuuit. Ambracienſes prius pacti vt Aetolorũ auxiliares ſine fraude emitterent, aperuerunt portas, dein vt quingenta Euboica darent talenta, ex quibus cc. præſentia ccc. per annos ſex penſionibus æquis, captiuos perfugasq; redderent Romanis vrbem, ne quam formulæ ſui iuris facerent, quæ poſt id tempus, quo T. Quintius traieciſſet in Græciam, aut vi capta ab Romanis eſſet, aut voluntate in amicitiam veniſſet, Caphallenia Inſula vt extra ius fœderis eſſet. Et quæ ſequuntur.

Quæ omnia oſtendunt Epirum Romanam tum primum prouinciam factam, quam illi in duas portiones nouam & veterem Epirum ſubdiuiſerunt. Macedoniæ prouinciis, in limite Illyrici Orientalis adiectam, & Theſſalonicenſi Prætorio ſubiectam. Ad quod alludens ſcribit Sextus Ruffus ad Valentinianũ Imp. Habet inquit Illyricus decem & ſeptem prouincias, Noricorum duas, Pannoniarum duas, Valeriam, Suauiam, Dalmatiam, Mæſiam, Daciarum duas. Et in ditione Macedoniæ ſunt ſeptem Macedonia, Theſſalia, Achaia, Epiri duæ, Præualis & Creta. His auſpiciis in Rom. poteſtatē Epirus peruenit, & limitis Illyrici Orientalis prouinciis adiecta, à populis tamen Illyricis, Labeatibus, Scodrienſibus, Daſſaretiis, Taulanciis, Olcyniatis, Pyruſtis, ſequeſtrata (ne & hos populos in Chorographia noſtra ſignatos, Epiro attribuiſſe quis autumet) de quibus confinibus Liuius lib. 5. Decad. 5. ſic nominatim ſcribit. Pacata Epiro diuiſisque in hyberna copiis, per oportunas vrbes regreſſus ipſe in Illyricum. Scodræ (quo quinque legati è Roma venerant) euocatis ex tota prouincia principibus, conuentum habuit. Ibi pro tribunali, pronunciauit de ſententiam conſilii S.P.Q.R. Illyricos eſſe, liberos iubere, præſidia ex omnibus oppidis, arcibus & caſtellis ſeſe abducturum. Non ſolum liberos, ſed etiam immunes eſſe Iſſenſes & Taulantios, Daſſaretiorũ, Pyruſtas, Rizonitas, Olcyniata. *Et ſubdit*: Inde in tres partes Illyricum diuiſit, vnam eam fecit quæ ſupradicta eſt. Alteram Labeatas omnes, tertiam Agrauanitas & Rizonitas & Olcyniatas accolasque eorum. Hac formula dicta in Illyrico, ipſe in Epiri Paſſaronem in hyberna rediit. Sic Appianus in Illyrico. Illyrios inquit Græci eos exiſtimant, ſupra Macedoniam & Thraciam, à Chaonibus & Theſprotis ad flu. Iſtrum ſedes habeur, ad quæ confinia alludens Claudinus ſecundo in Eutropium cecinit:

Cõfinia Illyricorũ & Epiri.

--- Vaſtator Achiuæ.

Gentis & Epirum nuper populatus multam.

Poßidet Illyricos iam quos obſedit amictus.

Albania in Epiro.

Scanderbagus in Epiro.

Et de Epiro hactenus, cuius noſtro ſeculo non minimam portionem ALBANIAM vocant & Metropolim Croyam in veteris Antigoniæ ruderibus excitatam, Vbi Scanderbegus ille Caſtriota rebus ſupra opinionem aduerſus Turcas geſtis, ante patrum memoriam clar uit. Ex hac prouincia deniq; equites illi eliciuntur, quos Stratiotas græca voce, ſed corrupta appellant, Italis ac Slauinis cognitiſſimos. Et iam finiturus eram ſermonem de Epiro, cum ſeſe offerunt. Inſignia huius quoq; regni explicanda, Inueniuntur vero in numiſmate antiquo triplicia, Iupiter, ſcilicet, cum Egina, victima quercu Dodonæa comprehenſa. Item facies Iouis barbati, Pyrthus vero Iunonis facie & Pallade

vt opi-

vt opinor ſedente in moneta vſus fuit. De Iouis imagine & Ægina Aſopi filia quam Iupiter rapuerat in forma ignis & ex ea Æacum ac Rhadamantum ſuſceperat, vt fabulæ docent, res non opus habet probatione, cum vt ante dictũ eſt, ab Æaco Iouis ex Ægina filio reges Epiri initia repetant. Vnde Ouidius 13. Meta. Aiacen qui ab eodẽ deſcendit Æaco, certantem pro armis Achillis fratruelis cum Vlyſſe introducit: *Inſignia veterus Epiri.*

Aeacon agnouit ſummus prolemq; fatetur.
Iupiter eſſe ſuam. ſic à Ioue tertius Aiax,

Et lib. vi.

Aureus vt Danaen Aſopida luſerit ignis.

Victimam quercu circũmdatam, Dodonæum Iouis oraculum in Epiro, puta Chaonia introduxit: Scribit enim Strabo 7. Georg. Prius enim Chaones, poſterius vero Moloſsi, qui quidem propter regum cognationem magis ac magis amplificati fuerant, nam ex Æacidarum ſanguine prognati ſunt. Accidit quod penes illos Dodonæ vetus ac nobile vigebat oraculum. Et rurſus: Dodonæum autem oraculum quemadmodum & cætera quodammodo derelictum eſt. Illud autore Ephoro à Pelaſgis conſtruitur. Quocirca Poeta cecinit Dodenæe rex Pelaſgice Iupiter. Et Heſiodus, Dodona inter quercus ſedes Pelaſgorum extitit. Adde quæ Dionyſius Halycarnaſſeus ſcribit in primo antiquitatum: Ex Ambracia nauibus Anchiſes oram legendo Buthrotum Epiri portum petiit. Æneas cum militum fortiſſimo quoque duorum dierum itinere Dodonam peruenit oraculi cauſa: Vbi Troianus inuenit Heleni ſocios, acceptosque reſponſo de quærendis ſedibus, & inter cætera oblatis Deo crateribus æreis, quorum aliquot hodie extant, literis antiquiſſimis teſtantes muneris autores Troianos, ad claſſem redeunt emenſo quatuor fermè dierum itinere. Huius porro quercus Dodonεæ, & victimæ ibi immolari ab indigenis & aduenis conſuetæ, vt in moneta inſculpta cernitur meminere Poetæ. Virgil. 1. Georg. *Dodonæa quercus inſigne Epiri.*

Prima Ceres mortales vertere terram
Inſtituit, cum iam glandes atq; arbuta ſacræ
Deficerent ſyluæ, & victum Dodona negaret.

Ouid. 13. à columbis è Thebis Ægypti volantibus in Epirum, oraculum ortum teſtatur ac victimam egregiè depingit, vna cum Troiano Cratere ibi locato:

Hactenus antiquo ſignis fulgentibus ære,
Summus inaurato crater erat aſper Achanto,
Nec leuiora datis Troiani dona remittunt.
Dantq; Sacerdoti cuſtodem thuris acerram:
Dant pateram, claramq; auro gemmiſq; coronam.
Inde recordati Theucros à ſanguine Theucri
Ducere principium, Cretam tenuere lociq;
Ferre diu nequiere Iouem, centumq; relictis
Vrbibus Auſonios optans contingere portus.
Sæuit hyems, iactatq; viros, Strophadumq; receptis
Portubus infidis exterruit ales Aello.
Et iam Dulichios portus, Ithacamq; Samumq;
Neritiasq; domos, regnum fallacis Vlyſsis
Prætereunt vecti certatum lite Deorum.
Ambraciam verſiq; vident ſub imagine ſaxum
Iudicis, Actiaco quæ nunc ab Apolline nota eſt.
Vocalemq; ſua terram Dodonia quercu.
Chaoniosq; ſinus, vbi nati rege Moloſſo.
Impia ſubiectis, fugere incendia pennis.
Proxima Phæacum fœlicibus obſita pomis.
Cura petunt Epiros ab his regnata vatiq;
Buthrotos Phrygio ſimul atq; Troia tenetur.

Statius 3. Theb.

Et nemorum Dodona parens Cyrhæaq; virgo.

Digitized by Google

Lucanus VI. Pharſaliæ.

Nec quæſiſſe libet primis quid frugibus altrix.
Ore Iouis Dodona ſonet, quis noſcere fibra
Fata queat.

Silius III. Punicorum.

In Gremio Thebes geminas ſediſſe columbas:
Quarum, Chaonias pennis quæ contegit oras.
Implet fatidico Dodonida munere quercum.

Inſigne Pyrrhi regis.

Et his prolixe victimæ ſymbolum quercus ramo circumdatum explicatum arbitror. Quod ordine ſequitur inſigne Iouis barbati imaginem oſtendit, cuius explicatio itidem ſumitur ab Aeaco regum Epiri capite, vtpote Iouis ex Aegina Aſopi filia nato, vnde ſecundo Corinthiacæ Pauſanias refert, Siccitate olim Græcia premebatur, cum neq; extra Iſthmum ſita regio, neq; Peloponneſus pluuiis rigaretur. Quare Delphos amandarunt, qui cauſam huius mali interrogarent, & libetationem peterent. His oraculum mandauit, vt Iouem placarent, vt verò preces audiat, opus fore inquit, vt Aeacus fiat ſupplex. Singulæ itaq; ciuitates miſsis legatis ab Aeaco hoc efflagitarunt, qui ſacrificiis Ioui Græcanico perſolutis, votiſq; habitis Græciæ pluuias impetrauit. Ad barbam deniq; Iouis alludit Prudentius Poeta in hiſtoria Romani Martyris hoc carmine.

Barbam rigentem dum Iouis circumplicat.
Dum defluentem leniter deflectat comam.
Liniat capillos.

Inſcriptio in omnib. Symbolis manifeſta eſt ΕΠΙΡΟΤΩΝ Epirotarū, Supereſt poſtremū vt explicetur id quod Pyrrhi habet græcam inſcriptionē, & Mineruæ ſedentis Imaginē & neſcio cuius alterius mulieris, quam forte vel Aeginā illam generis auctricem vel Cererem eſſe arbitror. De Minerua res comparata eſt, quod Pyrrhus videlicet Galatis victis Mineruæ Ithoniæ ſpolia ſuſpenderit, vt interpretatur Græci carminis inſcriptio iſthic poſita, paulo ſupra adducta eſt, vt meminit Pauſ. Atticæ Pyrrhus poſtridie noctu ad promontoria quæ Ceruania appellant, traiecit, recreatoq; ibidem, poſt acceptam in Italia cladem exercitu, bellum Antigono indixit, culpa obiecta tum alia, tum vero maxime quod miſſo in Italiam auxilio, rebus adflictis non ſuccurriſſet. Poſtquam igitur Antigoni & ꝓprias copias, & acceſſitos Galatas ſuperauit, ad ciuitates maritimas eum fugauit, Superioris item Macedoniæ & Theſſaliæ potitur. Pugnæ magnitudinem & quando Pyrrhus fuerit ſuperior, arma Galatarum indicant, quæ in æde Mineruæ Ithoniæ inter Phęras & Lariſſam ſunt dedicata. Habet deniq; vt illud quoq; pro colophone adiiciam moneta Pyrrhi inſcriptionem his nominatim literis comprehēſam ΑΤΑΝΙ forte literis vel vt tranſpoſitis vel deprauatis pro eo quod eſt Epirotan, vt primæ ſyllabæ deſint, vel vt legatur ΑΤΥΝΟΝ quod vocale & ſonorum Græcis eſt, facta alluſione ad lebetem illum Dodoneum, qui ſcutica impulſus à ſimulachro pueri ſonitus claros edebat. Lege Eraſmum in Prouerbio æs Dodoneum.

DE LEMNO SAMO CÆTERISQVE INSVLIS ET BYZANTIO.

QVod de Thracia ac Epiro ſupra diximus, non quo hæ prouinciæ Græca lingua cultæ fuerint, inter Græcos referimus, Id de Inſulis, ac ipſa Macedonia repetimus, hoc eſt, quod multę Græcorum colonię, cum in Thracia Inſuliſq; proximis, tum verò Aſia etiam deductæ fuerint. Imo Thraciam cum Lemno ac proximis Inſulis Athenienſes ſibi ſubiecerant.

Scitum eſt quod ſcribit in Syriaco Appianus. Ob hoc in Syria & iis

& ijs qui ſupra ipſam incolunt barbaris, multa Græcorum, multa quoq; Macedonum oppidorum inſunt nomina, Berria, Edeſſa, Perinthus, Callipolis, Athana Pellum, Oropus, Amphipolis, Arethuſa, Aſtacus, Tegæa, Chalcis, Lariſſa & Apollonia. Itaque etſi Epirum ordine ſequeretur, Macedonia vel tanquam illi coniuncta prouincia, vel quod Epiro poſterioribus temporibus Macedonum principes præfuerint, atque eadē pene lingua Strabone autore incolæ vſi fuerint. Accidit tamen, dum Græciam præcipitāter ſcribo, quædam ad Thraciæ dignitatem pertinentia ſint intermiſſa, adeo vt quaſdā Inſulas in Aſiæ vicinia ſitas non attigerim. Placuit idcirco hoc caput ceu corollariū quoddam addere, non ſolum quod hæc iſthic intermiſſa ſint, verumetiam vt ſymbola numiſmatū, hoc eſt, inſignia, quæ primo loco poſuimus, locupletius interpretentur.

Inſignia Byzantii vetera explicantur.

Hæc vero ſunt Byzantii vrbis, à Pauſania Spartano conditę, Delphinus Tridentem comprehendens & Neptunus aquam effundens, vt interim de cæteris ſileam, ſileam quoq; de Delphinis quos Oſtia Iſtri flu. dulcedine captos ingredi ſupra Byzantium, Plinius autor eſt, vt inde Delphini ſymbolo Byzantios vſos fuiſſe veriſimile ſit, Tridenti videlicet Neptuni implicati. Enimuero Neptuni Tridētiferi imagine è mari emergentis, & aquā effundentis in alia ora vſa fuit, vt ab exordio Symbolorum videre eſt. Cauſam huic ſitus vrbis dedit vndiq; mari circumdatæ, ſola excepta plaga Occidentali. Vnde de Byzantio ſcribens Lucanus in ix. ſic canit:

Non Aſiam breuioris aqua diſterminat vſquam
Fluctus ab Europa, quamuis Byzantion arcto
Pontus & Oſtiferam Chalcedona curſu,
Euxinusq; ferens paruo ruat ore Propontis,
Sigæasq; petit fama mirator arenas.
Et Symeantis aquas, & Graio nobile buſto.
Rhætion, et multum debentes vatibus vmbras
Circuit, exuſta nomen memorabile Troia.
Magnaq; Phœbei quærit veſtigia muri.
Iam ſyluæ ſteriles & putres robore trunci.

Huc facit quod Ouidius de itinere ſui exilii canit primo triſtium Elegia nona.

Fleximus in læuum curſus & ab Hectoris vrbe.
Venimus ad portus Imbria terra tuos.
Inde leui vento Zerinthia littora nacta.
Threicia tetigit feſſa carina Samon.
Saltus ab hac contra breuis eſt Tetyra petenti.
Hac dominum tenus eſt, illa ſecuta ſuum.
Nam mihi Biſtonios placuit pede carpere campos.
Helleſpontiacas illa reliquit aquas.
Dardaniamq; petit autoris nomen habentem.
Et de ruricola Lampſace tuta Deo.
Quaq; per anguſtas male vecta virginis vndas.
Seſtias Abydena ſeparat vrbe fretum.
Hucq; Propontiacis hærentem Cyzicon oris.
Cyzycon Hemoniæ nobile gentis opus.
Quaq; tenent Ponti Byzantii littora fauces.
Hic locus eſt gemini ianua facta maris.

Et hactenus de ſymbolo Neptuni ac Tridentis eiuſdem quod diximus Byzantios vſurpaſſe, à cuius littore, non ita procul in cōſpectu, LEMNOS Inſula, nō magis quondā, quam nunc etiam celebris, terra ſalubri, & in vſum medicinæ recepta, quam Phragida & Lemniam, nunc vero ſigillatam appellāt. In qua Inſula à Turcis Stalamine dicta; Vulcani quondam officina (cuius etiam imago in moneta vſu fuit) & Thoantis regnū Poetis celebrantur. Cuius filia Hipſiphile, cum fœminæ ibi in ſexū virilem coniuraſſent, & vna nocte viros omnes occidiſſent patrem ſeruaſſe fertur, ac clam nauiculæ impoſitū dimiſiſſe. quam cum cæteræ ad ſupplicium poſtularent, à Iaſone & Argonautis, qui forte crudeli facinori ſuperuenerant, abducta fuit, cæterum in Inſula quadam relicta Hipſiphile

Lemnus Inſula præclara.

apud Ouidium de Iaſonis perfidia conqueritur hoc carmine:

Non erat hic aries villo ſpectabilis aureo.
Non ſenis Alcetæ regia Lemnos erat. Et iterum:
Dos tibi Lemnos erit terra ingenioſa colenti.
Me quoque iam tales inter habere potes.

In Inſula igitur relicta Hipſiphile à Pyratisq; inuenta Lycurgo regi Nemeæ venditur, cuius filium Ophelten cum nutriret Adraſto Argiuorum rege, cum Pollinice genero Thebas petentibus obuiam facta, ac ſiti laborantibus cũ fontem Langiã oſtendiſſet, oblita pueri in herba ludentis, vt à ſerpente occideretur, cauſa fuit. Quare denuo ad ſupplicium rapta, ab Argiuis tamen defenſa & abducta fuit, Quam ſiue hiſtoriam ſiue fabulam Quinto Theb. Papinius prolixe deſcribit, Qui denique ſitum Inſulæ Thracia proximam delineans ſic canit:

Incipit Aegæo premitur circumflua Nereo.
Lemnos, vbi ignifera feſſus reſpirat ab Aethna.
Malciber ingentes tellurem proximus vmbra
Veſtit Athos, nemorumq; obſcurat imagine pontum.
Thraces arant contra Thracum fatalia nobis
Littora. Et rurſus:
Et paros & nemoroſa Thaſos crebraq; relucent
Cyclades vna grauipentius latet obruta cælo.
Lemnos, in hanc triſtes nebula, & plaga cæca ſuperne.
Texitur, vna magis Lemnos non agnita nautis.

À Lemno non ita procul eſt Inſula Samos, Thraciæ pariter obiecta, ab Incolis, qui

Samothrace Inſula. huc ex Thracia continente cõmigrarunt Samothrace dicta, In quã Iones & Athenieſes colonias deducere. In qua Aſylum ſacrum quondam fuerat, quo tamen ſanguine humano polluti confugere nõ audebant. Quare cum eò Perſes Macedoniæ rex a P. Æmylio victus confugiſſet, ab incolis non eſt defeſus. Locum ex T. Liuio ſubiicere placet, qui & Inſulæ ſitum templumq;, & mores affabre depingit Pro ſe quiſq; tranſire ad Romanos fugæq; conſilium capere, ſolum prope relictum coegerunt, Oroandemque Cretenſem, cui nota Thraciæ ora erat, quia mercaturas in regione fecerat, appellat, vt ſe ſublatum in Lembum ad Cotym deueheret. Demetrium eſt portus in Promontorio quondam Samothraciç. vbi Lembus ſtabat, ſub Occaſum Solis deferuntur quæ ad vſum neceſſaria erant, defertur & pecunia quanta clam deferri poterat. *Et de templi ſanctitate ſcribens:*

Templum Samothracum. Dum hæc aguntur claſſis Cn. Octauii Samothracã eſt appulſa. Is quoq; pręſenti admoto terrore, modo minis, modo ſpe perlicere, vt ſe traderet cum conaretur, adiuuit in hoc eum res caſu contracta ſeu conſilio. L. Attilius illuſtris adoleſcens, cum in concione eſſe populum Samathracum aduertiſſet, à magiſtratibus petiit, vt ſibi paucis alloquendi populum poteſtatem facerent. Permiſſo, vtrum nos hoſpites Samathraces vere accipimus an falſo, ſacram hanc Inſulam totam auguſti atque inuiolati Solis eſſe? Cum creditæ ſanctitati aſſentirentur omnes. cur igitur inquit, pollutam homicida ſanguine regis Eumenis violauit, & cum omnis præfatio ſacrorum eos quibus non ſunt puræ manus, ſacris arceat, vos penetralia veſtra contaminari cruento latronis corpore ſinetis? Hęc de tẽpli ſanctitate atq; Aſylo quod famigeratiſſ. ibi fuerat. De nominis origine libet ex decimo Strabonis, locũ ſubiũgere, cur Samos dicta ſit, cum & altera ſit in Ionico ſinu prope Cephalleniam, ad quam primo Æn Maro. ſcilicet alludit hoc carmine:

Quam Iuno fertur terris magis omnibus vnam.
Poſt habita coluiſſe Samo.

Quare dicta Samos. Verba Strabonis hæc ſunt. Quandoquidẽ igitur rerũ Troianarũ tempore Samos & Cephallenia & Samothracia nominabãtur, earũ nomina a priſcorũ aliquo illis inducta fuiſſe liquet, ex quibus & illud manifeſtũ eſt. quod præter antiquã hiſtoriã qua colonos poſt Ionicam coloniã, Tembrioniſq; pręſentiã è Samo veniſſe fingũt, & Samon Samothraciã nominaſſe. Planũ inquã eſt, Samios hoc eſſe cõmentos glorię cauſa, vero autem ſimilius illi dicũt, qui nomen Inſulę ab altitudine impoſitũ aiunt. Samos nãq; ſummitas & altitudo vocatur, ſiquidem ex eo loco tota proſpectui patebat Ida, & Priami ciuitas & Achæorum naues cernebantur. Sunt qui à Saiis priſcis Thraciæ cultoribus, & qui continenti finitimam habitabant, Samum appellatam eſſe dicunt.

Homerus ſane libro Illiados H. cum proximas Inſulas commemorat, Sami quoq; meminiſſe videtur, Thraciam ac in nemoroſam in ſummo cognominat, veluti Imbron ſterilem, & Lemnõ planiſſimam longis nucibus celebrat, Vnde Virgilius 7. Æneidos:

Threiciamq;

Digitized by Google

Threiciamq; Samum quæ nunc Samothracia fertur.

Et Naſo cum iter exilii ſui in pontum è Corynthio deſcribit, cecinit:

Flextmus in læuum curſus, & ab Hectoris vrbe.
Venimus ad portus Imbria terra tuos.
Inde leui vento Zerinthia littora nacta
Threiciam tetigit feſſa carina Samon.

Vnde & illud eſt.

Fama eſt fictilibus canaſſe Agathoclea regem.
Atq; abacum Samio ſæpe oneraſſe luto.

Abundat quippe hæc Inſula luto conficiendis fictilibus, Vnde allata fictilia vaſa celebrantur quemadmodum æres Corinthia. Eſt vero & altera Samos Inſula in Ionico mari contra Epirum Cephaleniæ & Ithacæ & Zacyntho propinqua ſub Vlyſſis quondam imperio, vti & Cephallenia. Vnde Homerus in Catalogo, cum quos ad bellū Troianum Vlyſſes duxerit commemorat.

Ipſe Cephallenas ſecum ducebat Vlyſſes,
Quiq; tenent Ithacam ſyluis & Neriton altis,
Et Crocylam colunt, aſperamq; Ægylippen,
Et Zazynthum; Samumq;.

Et lib. 1. Odyſſ.

Quotcunq; optimates Inſulis imperitabant;
Dulichioq; Samaq; herboſaq; Zazyntho.

Ad Cephalleniam Epiro adiacentem Inſulam (vt de Inſulis caput concludamus) pertinet quod Strabo refert, & de ciuitatibus illius & nominis origine, lib. 10. De Cephallenia autem quæ eſt Tetrapolis, id eſt, ciuitates quaternas continet, neq; huius temporis nomine dixit, neq; vlla de ciuitate, vna tantum excepta ſiue Same ſiue Samo, quod oppidum hodie deletum prorſus eſt, ad medium autem Ithacæ fretum, ipſius veſtigia commonſtrantur, ab ea vero Incolæ Samæi vocantur. Alia ſunt adhuc his temporibus exilia quædam oppidula, Proneſus & Cranii, ætate vero noſtra alteram C. Antonius ædificauit M. Antonii patruus, eum poſt conſulatum quem collega Ciceronis oratoris geſſit, exul in Cephallenia moram traxit, & vniuerſam Inſulam ſicuti peculiare prædium ſubiectam habuit Quam tamen à ſe habitari & condi ceptam non abſoluit. Sed ab exilio reuocatus, adhibita rebus amplioribus cura functus eſt vita. *Cephalleni Inſula.*

Non dubitauere pleriq; Cephalleniam eandem & Dulichium appellare, & Taphū alii & Taphios & Cephallenios eoſdem dixere. Teleboas & aduerſus illos Amphitryonem exercitum ductaſſe, aſſumpto ſocio Deionei filio Cephalo tradidiſſe, ab illoq; nomen aſſecutam Inſulam, hæc ille. Appellantur autem de quibus diximus, Inſulæ hodie ab Italis Cephallenia, Lotoa Guardiani, Ithaca conipare, & Corcyra Corphum. Quo autem inſigni vſa ſit Cephallenia, aut vtraque Samos nondum comperi, Myrineæ Lemni quidem ciuitatis inſigne reperimus in vetuſto numiſmate, vt vltimo numiſmate primi ordinis lector videbis.

Extat & Corcyræ ſymbolum nauis vetuſta vt in Chorographia tibi lector occurret.

DE MACEDONIA.

MACEDONIA (cuius Monarchia apud Danielem Hirco comparatur cuius cornu regnum quoque illius præcipuum ornamētum ac decus extitit) definitur à Ptolemæo, ab oriente parte Thraciç & ſinub. Ægei maris, ab occaſu Ionio Pelago, quod a Dyrrhio & Epidamno (hodie Rhaguſium dicunt) a Septentrione Dalmatiæ, Thraciæ, & Myſiæ lateribus, à meridie deniq; parte Epiri, quæ ad Pyndum ac Cambunios montes extenditur. Ac tametſi is vtrinque Elymeam Oreſtidem, Albanos, Daſſeretios, Aordæos, Æcſtræos, Phthyotidemque atq; Æemathiam coniungat, nos tamen ob linguæ diuerſitatem, has quidem Theſſalis, illas vero Epirotis attribuimus, atque inter vtraſque, hinc quidem Magneſiam, illinc vero Pæoniam collocauimus. *Scribit tamen Mela.* In Macedonia prima eſt Theſſalia, deinde Magneſia, Phthyotis. *Et iterum.* tum Macedonum populi quas vrbes habitant. Pellam maxime illuſtrē alūni efficiunt. Philippus Græciæ domitor, Alexander etiā Aſiæ, in littore flexus Mecibernæus inter Promontoria diuidit Canaſtræū, & portū qui Copos dicitur. Mecibernęus aūt in medio, qua terra dat gremiū, modicè in littora ingreditur. Cæterū in lon-

Limites Macedoniç.

Situs Promontoria Metropolis Macedoniæ.

gis in altum immiſsis laterib. ingens inter maria ſinus eſt, in eum Axius per Macedonas, etiam per Theſſalos Penæus excurrit, ante Axiũ Theſſalonice eſt, inter vtrumq; Caſſandræa, Cydna, Azotos, Derris, à Penæo, Sæpias, Cordinia, Melibæa, Caſtanæa pares ad famam, niſi quod Philectetes alumnus Melibæam illuminat.

Diuiſio Macedoniæ.

Porrò diuidunt hoc regnum Geographi antiquiores cum Liuio in prouincias in Pæoniam (quam tamen alii ſeparant) Migdoniam, Odomanticen, Synticen, Pelagoniã, Lynceſtidem, Biſalticam, Paraxiam, Chalcidicen, Pieriam, Pelaſgiotiden & Æmathiã. Romani eum in prouinciæ formam redegiſſent Macedoniã, Perſeo capto, pauciores in ea regiones diſtinxerunt. Scribit enim Liuius lib. quinto decad. quintæ: Omnium primum liberos eſſe iubere Macedonas, habentes vrbes eaſdem, agroſq; vtentes legib. ſuis, annuos creantes magiſtratus, tributum dimidium eius, quod pepẽdiſſent regibus, pendere populo Romano, deinde in quatuor regiones diuidi Macedoniam,; vnam fore & primam partem, quod agri inter Strymonem & Neſſum amnem ſit, acceſſurum huic parti trans Neſſum ad Orientem verſum, qua Perſeus tenuiſſet vicos, Caſtella. Oppida, pręter Ænum & Maroneam & Abdera, trans Strymonem antem vergentia, ad Occaſum Biſalticam omnem cum Heraclæa quam Synticen appellant. Secundam fore regionem, quam ab ortu Strymo amplecteretur amnis, præter Synticen, Heraclæam & Biſaltas, ab Occaſu, qua Axius terminaret fluuius, additis Pæonis qui prope Axiũ flumen ad regionem orientis colerent. Tertia pars facta, quam Axius ab oriente, Pæneus amnis ab occaſu cingunt, ad Septentriõem Bora mons obiicitur: adiecta huic parti regio Pęoniæ, quæ ab occaſu præter Axium amnem porrigitur. Edeſſa quoq; & Beræa eodẽ conceſſerunt. Quarta regio trans Boram montem vna parte confinis Illyrico; altera Epiro. Capita regionum, vbi concilia fierent, Primę regionis Amphipolim; Secunda Theſſalonicen, Tertiæ Pellam, Quartæ Pelagoniam fecit.

Lingua Macedonum qualis.

Et de diuiſione hactenus, nũc qua lingua, ac quib. inſignib. cum in moneta cum ſigillo vſa Macedonum gens fuerit, expediam. Linguã vero diuerſam, extitiſſe à Gręca, verba Liuii coarguunt lib. v. Decad. v. cum Perſeo capto, diuiſum Macedoniæ regnum in IIII. partes deſcribit. Silẽtio per præconem facto, Paulus latine quæ Senatui, quæ ſibi ex conſilii ſententia viſa eſſent pronunciauit, ea Cneus Octauius Prætor (nam & ipſe aderat) interpretata ſermone græco referebat. Et cum de Perſei regis captiuitate loquitur, Hæc Græco ſermone Perſeo, latine deinde ſuis. *Exemplum inſigne cernitis inquit, mutationum rerum humanarum.* Quæ ſane demonſtrant Macedones linguam Græcam in eo vſu habuiſſe, quo hodie Germani latinam habemus, puta non niſi aliquo loco conſtitutis hominib. vſurpatam. Aliud enim Idioma peculiare Macedonũ fuiſſe, Athęnei verba III. Dipnoſ. teſtantur. Cum in regina Roma verſarer, vir optime loci ipſius vocibus nunc ob conſuetudinẽ vſus ſum, & apud antiquiſſimos Poetas & Hiſtoricos græce maxime loquentes, facilime Perſica etiam nomina, ob vſus conſuetudinem inuenies, ſicut Paraſangas, Áſturos, & Schenum, quæ nunc etiam menſura eſt viæ, ita à multis nominata. Noui multos Atticos quod cum Macedonibus conuerſati ſunt Macedonicẽ loquentes. Huc pertinet quod Strabo in ſeptimo ſcriptum reliquit. Iamq; Lynciſtum & Pelagoniam, & Oriſtiadem & Æmiam ſuperioris Macedoniæ nomine comprehendebant, eamq; poſterioris Eleutheram, id eſt liberã dicebãt, aliqui vero vniuerſam vſq; ad Corcyram Macedoniam appellant, cui rationem ſimul aſſerentes, quod & tonſura & lingua & Chlamide aliiſq; talibus vtantur pariter omnes, pleriq; gemino ſermone loquũtur. Soluto autem Macedonum regno, cuncta in Romanorum ditionem conceſſêre.

Inſignia Macedoniæ.

Tranſeo ad inſignia prouinciæ, quæ reperio. Quatruplicia, puta Dianæ imaginem, clauam Herculis, Cornua Hircinia & Iouis ſedentis ſymbolum. Dianæ quidem imagine in moneta Macedones vſos crediderim, vel ob Dianam Pelleã, hoc eſt, apud Pellam Metropolim regni cultam, cuius Pauſanias mentionem facit, de qua vrbe Strabo in decimo ſexto hæc adnotauit. Ea olim Pella dicebatur à primis Macedonibus, propterea quod maximas Macedonum pars qui in Aſia militauerant, hic habitauêre.

Pella

Pella vero Macedonum Metropolis fuit, Philippi & Alexandri patria hoc in loco milites recenſebantur, & equi alebantur, & regis equæ numero ſupra XXX millia, harum emiſſarii ccc. Vel quia venationis Macedones ſtudioſiſſimi extitere Dianæ videri poſsũt ſymbolo vſi: ad quos alludens ſcribit in primo Dipnoſ. Athenæus.

Teſtatur Hegeſander (ait) in more poſitum apud Macedones feciſſe, vt nullus decumberet, inter conuiuas, niſi extra retia aprum interfeciſſet, tunc enim ſedere inter conuiuãtes licebat. Caſſander cum trigeſimum quintum vitæ ſuæ annum attigiſſet, tunc etiam comedebat ſedens apud patrem, quia certamen non potuiſſet abſoluere quamuis robuſtus eſſet & bonus venator. *Macedones venationis ſtudioſi.*

Quare de Alexandro magno ſcribens, idem autor in XV. Subſequebãtur & multa iumenta quæ ad paleſtræ vſum puluerem conferebant. Menelaum vero & Leonnatum venatores tentoria ſtadiorum quinq; ferentes ſequi ſolebant, quib. feras circumdantes venebantur. Id & Q. Curtius de Alexandro refert. Cæterum Macedones quanquam proſpero euentu defunctus erat Alexander, tamen ſciuere gentis ſuæ morem, ne pedes venaretur ſine delectis principum amicorumq;, ille quatuor millibus ferarum dejectis, in eodẽ ſaltu cum toto exercitu epulatus eſt. Sic intelligitur illud T. Liuii lib. dec. V. cum captiuitatem Perſei regis deſcribit, quam ſcilicet lunæ, quæ & Diana præceſſerat defectus, nocte inquit quam pridie nonas Septembris, inſecuta eſt dies, edita horâ luna cum defeciſſet, Romanis militib. Galli ſapientia prope diuina videri, Macedonas vt triſte prodigiũ, occaſum regni perniciemq; gentis portendens mouit. Et hæc ſuper Dianæ imagine, Sed quod Herculis claua, Macedones vſi fuere. adiecta inſcriptione ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ ΠΡΩΤΗΣ cauſam arbitror, vel quia ſtemma Maced. principũ ab Hercule defluxerit, vel quia Alexander magnus & nomine & habitu ſe Herculis filium finxerit.

Quod diximus de familia Herculis, ita ſe res habet. Hercules ex Deianyra Oenei regis Calidoniæ filia (vt de Mègara, Thebana, Augè, Omphale, Parthenopęa, cęteriſq; eius coniugibus ſileam) Hillũ, Cheſippum & Glicíſonidem tulit, ab horum vno Ariſtomachus gignitur Cleolai pater. Cuius filius Themenus Argos acceperat, pariturus cum fratrib. quorum Creſphontes Meſſeniam & Ariſtodemus Euriſthẽis pater Laconicum agrum obtinuerant. Porro ex Themeno Argiuo, Cernes, Phalces, Symius & Ceiſus prodiere Ciſi filius nomine Perdicas pulſus auito regno, in finibus Macedoniæ exulauerat, & Perdicam ſecundum ac Alcetem genuerat. Quorum poſtremi filii extitere Alexander & Amyntas: horum Alexander ab Archelao, Perdicæ filio interficitur. Amyntas porro Alexandrum ſecundum reliquit, cuius Herodotus meminit Athenas ab Mardonio miſſi, Is Amyntas Amyntam ſecundum tulit. Qui ex Illyrica fæmina Euridice Philippum progenuit Alexandri magni patrem, qui generis gloriam reb. geſtis extollens, Monarchiam terram Macedonicam conſtituit, finibus in Indiam & vſq; ad Iſtrum promotis. Erat vero Philippus iſte minor natu inter fratres & Thebis obſes à fratrib. qui rerum potiebantur datus, Alexandro nempe quem Ptolomæus Alorites interfecerat, & Perdica tertio. Philippus itaque cum plures duxiſſet vxores, plures quoque filios progenuit. Ex Nicæſpoli videlicet Pheræa Theſſalonicen Caſſandri vxorem, ex Phlynna Arideum, & ex Olympia Alexandrum Magnum ac Cleopatram Attalo nuptam. Quare & Olympias nondum adulto Magno, ab Aridæo priuigno pulſa, in Epirum fugerat. Ac tametſi Alexander quem diximus Magnum, duos filios tuliſſet, ex Arſinoe videlicet Herculem, & ex Roxane Alexandrum. Horum tamen puer Alexander obierat, & Alexander à Caſſandro cognato, Theſſalonices ſororis Magni marito, interfectus erat. Itaque Caſſandri ex Theſſalonice filii Antipater Philippus & Alexander, rerum ad ſe ſummam Alexandro Magno extincto traxerunt. Quorum Philippus morbo perierat, Antipater vero Theſſalonice matre occiſa, Caſſandrum ſecundum filium reliquit, illum videlicet qui Thebas reſtituit. Is porrò Alexander tulit, quem Lacharis tyrannide liberaſſe Athenienſes, Pauſanias ſcribit: à Demetrio occiſum, qui & Alexandrum Antipatri patrem interfecerat, & Antigoni Satrapæ ac Alexan. Magni ducis filius extiterat, à multis expugnatis vrbibus Poliorcetes cognominatus, qui & Iſthmum Peloponeſi perfodere conabatur. Quorũ cõſiliorũ occaſione in moneta Neptuni reducis ſymbolo, ac triremis inſigni vſus cõſpicitur, cũ caput pariter, more Macedonię principũ cornib. hircinis redimi-

Herculis inſigne Macedon.

Stemma Macedon. regum.

Philippi Amyntæ ſuccc. & liberi.

BIBLIOTECA N. ROMA VITTORIO EMANUELE

Demetrii regum inſigne. tum cernatur. Habebat vero is Demetrius plures coniuges, ex quarum Illyrica vna

Demetrium ſecundum genuit Λεπτον vocatum, & ex Ptolomaide, Demetrium, tertium Cyrenes regem: ex Deidamia, prætereа Epiri regis nata Alexandrum Epirotarum regem. Ex Euridice deniq; Chorrabū & Phylla Stratonicen & Antigonum Gonaton appellatum, qui Demetrium quartum orbi reliquit, Philippi regis à Quinctio debellati, & ad Cynocephalas uicti a Romanis patrem. Philippus vero cum Demetriū & Perſen genuiſſet. Primus a fratre interficitur, Perſes vero à Paulo Aemylio victus captusq; & Romam in triumphum ductus fuit, Macedonum regno in formam Prouinciæ redacto. Et hæc de ſtemmate regum Macedoniæ, quod diximus ab Argiuis ac Herculis genere deſcendiſſe. Quapropter T. Liuius lib. 7. Decad. 4. ſcribit, de Philippo rege Perſei patre locutus. Profectus ipſe cum paucis equitum leuisq; armaturæ Argos venit ibi curatione Heceorum, Nemeorumq; ſuffragiis populi ad eum delata, quia ſe Macedonum reges ex ea ciuitate, oriundos referunt.

Alexander Magnus Herculis habitu. Atq; hanc cauſam arbitror, quamobrem Alexander Magnus in numiſmate ſuo Herculis habitu ſculptus cernitur exuuiis Leoninis caput tectus. Ad quod pertinet q; 12. Dipnoſ. Athenæus de Alexandro magno refert. At in cōuentu calceos & Petaſum in capite, caduceumq; in manib. ſæpè clauam etiam Leoninamq; pellem veluti Hercules. Quod ſane admirabile eſt, ſi noſtris te a poribus Commodus Imperator Herculeam clauam in vehiculis adiacentem habeat, pellisq; leonina ei ſubſternatur, ac Hercules dici cupiat. Cum Alexāder Ariſtotelis diſcipulus ſe tot Deis comparauit. Adde quæ Arrianus in ſecundo ſcribit de ipſo: Poſt hæc Alexander ob rem bene geſtam Herculi vota perſoluit, cum exercitu nauibusq; inſtructis, ludis Gymnicis editis. Sic Apianus ſecundo Romanæ hiſtoriæ cum Iulium Cæſarem Alexandro Magno confert, nominatim ſcribit. Vterq; etiam corporis robore, & pulchritudine præcelluit, vtrique a Ioue genus. Ille quidem ab Æaco & Hercule, hic ab Anchiſe & Venere duxit originem, contentioſi aduerſus irritantes ambo, ad conciliandū verò perfaciles, & in captiuos pariter clementes habiti, vltra clementiam, beneficii quoq; neq; aliud quam vincere affectantes.

Cornuum hircinorum inſigne.

Tranſeo nunc ad tertium genus inſignium nēpe cornua Hircina, quę Reges duntaxat, & quidem vel in Caſside veluti Alexander Magnus Philippus Perſei pater & Pyrrhus, vel in Diademate geſtabant, quēadmodum in veteri numiſmate Demetrius Antigonus & Lyſimachus ornati conſpiciuntur: ad quod alludentes inſigne de Pyrrho Plutarchus ſcriptum reliquit. Pyrrhus autem ſtabat detracta Caſside, ac rurſus eam capiti imponebat, vt inſigne hircinorum cornuum noſceretur. Liu. lib. 7. Decad. 4. de Philippo Perſei fratre locutus, cum Philippi Macedoniæ regis conflictū, pro Achæis contra Ætolos ac Romanos deſcribit. Expeditione ea qua cum populatoribus agri ad Sicyonem pugnauit in arborem allatus, impetu equi ad eminentem ramum cornū alterum galeæ perfregit. Id inuentum ab Ætolo quodam, prolatumque in Aetoliam ad Scardileum, cui notum erat inſigne galeę, famā interfecti regis vulgauit. *Quare Macedones in inſignibus vſi hircinis cornibus.* Quare vero Hircinorum cornuum inſigni Macedoniæ regēs vſi fuerint, triplex reddi cauſa poteſt, vel quod Daniel Propheta, cum in ſpiritu Monarchias præuidiſſet, Macedonicam Monarchiā hirco compararit, vel quod Alexāder Magnus cum ſe Iouis Ammonii filiū finxiſſet, Hircina cornua, quibus Iupiter Ammon in Aegypto repreſentabatur, introduxerit, vel quod Nicator deniq; ex Satrapa Macedoniæ rex, taurū quondam ex ſacrificio Alexādri fugientem manibus correptum tenuerit. De Ioue Ammonio, cuius ſe filium finxerat Magnus, Athenæus XII. Dipnoſ. Afferit Ephippus Alexandrum ſactas etiam veſtes

veſtes in cænis geſtare ſolitum, aliquando purpuream quidem Hammonis circumciſas veſtes cornuaq; veluti Deus, aliquando vero Palladis, quam in curru geſtabat. *De Alexandro.*

Adde quæ Arrianus in tertio ſcribit. Sed vel maxime, quoniam Perſeus atq; Hercules ipſum Deum conſulaturi adiiſſe ferebantur. Perſeus, quo tempore aduerſus Gorgonã à Polidecte, Hercules cum in Lybiam contra Antheum, in Ægyptum contra Buſiridem proficiſci ab Euriſthæo iuſſus eſt. Erat enim Alexandro æmulatio quædam cum vtroq; de honore & gloria, cũ ex eadem ſtirpe eſſe ſe vellet, nam & ipſe originem ſuam in Iouem referebat, quemadmodum Poetarum fabulæ, Perſei atq; Herculis Iouem ipſum Patrem finxere. Hoc itaque conſilio ad Ammonem proficiſcebatur, tanquam originis ſuæ certior futurus. *Alexander Magnus Iouis Ammonis filium.*

Sic Curtius libro 4. rerum ab Alex. geſtarum, cum de eius in Aphricam ad Iouis Ammonii oraculum profectione loquitur, Sequuntur matronę virgineſq; patrio more inconditum quoddam carmen canentes, quo propiciari Iouem credunt, vt certum edat oraculum. At tum quidem regem propius adeuntem, maximus natu è Sacerdotibus filium appellat, hoc nomen illi Parentem Iouem reddere affirmans. Ille vero ait, & accipere & agnoſcere, humanæ ſortis oblitus & ſubdit Iouis igitur filium ſe non ſolum appellari paſſus eſt, ſed etiam iuſsit. Huc alludens nimirum Silius lib. XIII. cum Scipionem apud Inferos Alexandrum alloquentem inducit.

Incipit Æneades Lybici certiſſ ma proles
Ammonis quanto exuperat tua gloria cunctos
Indubitata duces.

Quod vero Iupiter Hammonius hircinis cornibus antiquitati repræſentatus fuerit, oſtendit Diodorus IIII. Bibliothecæ Traditur Ammon galea in bellis vſus, cuius inſigne fuit arietis caput, ſunt qui ipſum adſerant natura in vtroque tempore paruula habuiſſe cornua, propterea filium eius Dionyſium eodẽ fuiſſe aſpectu, poſteriſq; traditum Deum hunc cornua geſtaſſe. Vnde facile apparet à Ioue Ammonio cornua hircina deſumpta, quæ ſimiliter in galea reges vt ille geſtabant, vt ſupra ex Liuio & Plutarcho docuimus. Et ſic intelliguntur loca Poetarum de Ioue cornigero. Ouid. in Ibin. *Cornua hircina Iouis Ammonii.*

Neq; tibi fida magis miſceri pocula poſſunt,
Quam qui cornigero de Ione natus erat.

Lucanus in ſexto:

Ventum erat ad templum, Lybicis quod gentibus vnum
Inculti Garamantes habent ſtat corniger illic
Iuppiter vt memorant, ſed non aut fulmina vibrans.
Aut ſimilis noſtro ſed tortis cornibus Ammon.

Sic Silius lib. 15. Sacerdotem Iouis Ammoni Caſſide corneta deſcribit, qualem geſſiſſe Macedoniæ reges diximus.

Fatidicis Nabis veniens Ammonis arenis,
Improba miſcebat ſecurus prælia vati
Cui, iutante Deo, patrius ſpolia improba teris,
Fixurum vano tumidus promiſerat ore.
Ardebat gemma Garamantide cerula veſtis,
Vt cum ſparſa micant ſtellarum lumina cælo.
Et gemmis galeam Clypeumq; accenderat auro,
Caſſide cornigera dependens Infula ſacros.
Præ ſe terrores diuumq; ferebat honore.

Addam ceu corollarium præmiſſis de cornibus Iouis, quod Homerus antiquiſſimus quoq; Poeta III. Iliados fingit Menelaum cum reliquis Græcorum ducibus Ioui agnum album, cornibuſq; conſpicuum mactaſſe, vt ſeruatores fœderũ iuuaret, violatoreſq; puniret. Similiter & Apollonius Rhodus ſecundo Argonau: ab lis quibus perfugiendo Iupiter profuiſſet, auratum agnũ Ioui mactatum fuiſſe, ſcribit. Atq; hanc rationem reddere voluimus, quare & Alexãder cognomẽto Magnus & poſt eum cęteri Macedoniæ reges in caſſide vel diademate hircina cornua geſtarint, vt in veteri etiã paſſim moneta repræſentantur. Quæ ſi alicui non arridet, is probet per me licet, quod in Syriaco Appianus Alexandrinus, de Nicatore ſcriptum reliquit, locum ſubiicere placuit.

Digitized by Google

Miſhi autem probabilius videtur Nicatorem intet feciſſe, vel quod corpore ingenti fuerit ira ac robuſto, ſylueſtremq́; taurum in Alexandri ſacrificio, olim elapſum è vinculis ſeſe opponens, manibus tenuerit ambabus. Quod in ſtatuis conſpicitur, quibus cornua deſuper adiecta ſunt.

Inſignia Alexandri Magni.

Et hæc de Macedoniæ inſignibus, quæ in antiqua paſſim moneta reperiuntur, Peculiaria vero Regum ac principum fuere inſignia, Alexandri præcipue cognomento Magni, qui & victoriam alatã, & Bucephalon equum & Iouem Olympium in ſede ſedentem vſurpauerat. De Bucephalo ſcribit, Strabo lib. 15. ſedecim talentis è Philonici Pharſali grege emptus, ſiue ab aſpectu toruo, ſiue ab inſigni taurini capitis armo impreſſi hoc nomine vocatus, neminẽ niſi Alexandrũ Magnũ ſeſſorẽ paſſus dicitur. Ideo in bello Indico, interfecto illo, huic & exequias duxit Alexãder, & ſepultura locũ adſtructa ciuitate, & ab equo denominata auguſtiorẽ fecit. Ad victoriæ imaginẽ qua vſus ſimiliter Alexãder in moneta fuerat, pertinet quod ſcribit Curtius in 8. lib. Rex equite præmiſſo qui reuerti eos iuberet, operitiq́; pręſentiã ipſius ſuperuenit, & victimis Mineruæ, ac victorię cæſis imperium Siſimithri reſtituit. Plin. lib. 35. cap. 10. Item belli imaginem reſtrictis a tergo manibus Alexandro in curru triumphante. Quas vtraſque tabulas Diuus Auguſtus in fori ſui porticib. celeberrimis dicauerat, ſimplicitate moderata, Diuus Claudius pluris æſtimauit in vtraq́; exciſa facie Alexandri, diui Auguſti imaginem ſubdere. De Iouis Olympici ſymbolo dicetur in Elide. Scitum eſt quod Plin. 35. refert de Apelle. Pinxit & Alexandrum Magnum fulmen tenentem in templo Epheſiorum. Erat illud vnum & præcipuum, quod in A. Magno reprehendebatur præter temulentiã, vnde Curtius in 6. refert cum raptos ad ſupplicium Macedones deſcribit ob inſidiarum ſuſpicionem, Philotã ita loquentẽ introducit. Pater inquit, meus Egilocho, quã familiariter vſus ſit, nõ ignorãtis. Illũ dico Egilochũ, qui in acie cecidit: ille omniũ malorũ nobis cauſa fuit. Nam cũ primũ Iouis filiũ ſe ſalutari iuſſit rex, id indigne ferẽs ille. Hũc igitur regẽ agnoſcimus inquit? qui Philippũ dedignatur patrem: actum eſt de nobis, ſi iſta perpeti poſſumus, nõ homines ſolũ, ſed etiã Deos deſpicit, qui poſtulat Deus credi, amiſimus Alexandrũ, amiſimus regem, Incidimus in ſuperbiam, nec Diis quibus ſe exequat, non hominibus quibus ſe eximit tolerabilem, noſtro de ſanguine Deum fecimus, qui nos faſtidiat, qui grauetur mortaliũ adire conſilium: credite mihi & nos, ſi viri ſumus, à Diis adoptabimur. Quis proauũ eius Alexandrũ, quis deinde Archelaum, quis Perdicam occiſos vltus eſt, interdum exuuiis leoninis tecta in moneta ſua apparet, vel quod ſe Herculem finxerat, vt ſupra dictum eſt, cauſa eſt, vel quod Leonem ipſe, inſignis magnitudinis occiderit, vt de ipſo Q. Curtius ſcriptum reliquit, in 8. Quatuor continuis ætatibus intactã ſaltũ fuiſſe conſtabat, quem Alexander cum toto exercitu ingreſſus, agitari vndique feras iuſſit, inter quas cum leo magnitudinis raræ, ipſum regem inuaſurus incurreret, forte Lyſimachus qui poſtea regnauit proximus Alexandro, venabulum obiicere feræ ceperat. Quo Rex repulſo & abire iuſſo, adiecit, tam à ſe, quam à Lyſimacho Leonẽ interfici poſſe. Lyſimachus enim quondam cum venaretur in Syria occiderat eximiæ magnitudinis feram ſolus, ſed læuo humero vſq; ad oſſa laceratus, ad vltimum periculi peruenerat, Idipſum exprobans ei rex fortius quam locutus eſt fecit, nam feram non excepit modo, ſed etiam vno vulnere occidit.

Huc pertinet quod de Philippo patre referunt hiſtoriæ, poſt nuptias per quietem vidiſſe coniugis aluo inſignem affixiſſe bullam, cuius ſculptura, quemadmodũ is exiſtimauerat leonis haberet imaginẽ. Quod vates ita ſunt interpretati ipſam quidẽ eſſe grauidam, animoſum quoq; & leonis natura præditum infantem pariturum. Et de inſignibus Alexandri magni hactenus quibus in moneta vſus reperitur, vbi etiã literarum compli-

complicationes quædã cernuntur M& A hoc modo [A]. Eſt aũt vt interdum dictiones integræ habent, ΜΑΚΕΔΟΝΟΝ ΠΡΟΤΗΕ. Cernitur interdum & vocula Niceter adſcripta. Erant vero Niceteria feſtã & epulationes letæ, quib. præmia è victoria relata, veluti torques arma haſtæ ſignaq; recenſebantur ad quæ alludens canit Satyricus:

Notarũ cõplicatio quo in moneta antiqua.

Et Cromatico fert Niceteria collo.

Porro in cæteris numiſmatibus vbi Demetrii regis eſt inſcriptio, Literæ eius nominis initiales cõiunctæ videntur hoc modo ΑΑ. Et de Macedonia caput iam concluſurus eram, cum ritus quidã mihi eius gentis, Regumq; celebriorum, præclare geſtarum ceu capita quædam commemoranda videntur. Quorum primum eſt, qua veneratione ad metum vſque Macedones reges ſuos cõplexi fuerint, vt recte ſcribit in tertio Curtius. Namque haud facile dictu eſt, præter ingenitam illi genti erga reges ſuos venerationem, quantum huius quoq; regis, vel admirationi dediti fuerint vel charitate flagrauerint. Et in VI. poſteaquam ait Philotam torqueri fama vulgauerat legem Macedonum veriti qua cautum erat, vt propinqui eorum qui regi inſidiati erant, cum ipſis necarentur, alii ſe interficiunt, alii in deuios montes, vaſtaſq; ſolitudines fugiunt, ingenti per tota caſtra terrore diffuſo, donec rex tumultu cognito legem de ſupplicio coniunctis ſontium remittere edixit. Alium morem idem autor recenſet in VIII. de Matrimonii pignore, cum de virguncula quadam adamata tractat, & quam poſt Roxanem Alexander duxerat vxorem. Et Rex medio cupiditatis ardore iuſſit adferri patrio more panem (hoc erat apud Macedones ſanctiſſimum coeuntium pignus) quem diuiſum gladio vterq; libabat. Credo eos qui gentis mores condiderunt, parco & parabili victu oſtendere voluiſſe, iungentib. opes, quantulo contenti eſſe deberent. Hoc modo rex Aſiæ & Europæ, introductam inter conuiuales ludos, matrimonio ſibi adiunxit, è captiua geniturus, qui victoribus imperaret.

Macedonũ mores.

De armatura & veſtitu Macedonum ſcribit Plutarchus in Æmylio: Tertium erat agmen Macedonum delectorum, hi fulgebant auratis armis, ac nouis & rutilantibus ſagis quib. conſtitutis in ordinem ſplendore quidem campum, clamore autem adhortantium etiam colles compleuerant. Adde quæ refert in tertio Curtius, Sed Macedonum acies torua, ſane & inculta clypeis, haſtiſq; immobiles cuneos & conſecrata robora virorum teget. Ipſi Phalangem vocant peditum ſtabile agmen. Vir viro, armis arma conſecrata ſunt, ad nutum monentis intenti, ſequi ſigna, ordines ſeruare didicere. quod imperatur, omnes exaudiunt, obſiſtere, circumire, in cornu mutare pugnã, non duces magis quam milites callent. Et ne auri argentiq; ſtudio teneri putes, adhuc illa diſciplina paupertate magiſtra ſtetit, fatigatis humus cubile eſt, cibus quem occupant, ſatiat. tempora ſomni arctiora quam noctes ſunt.

Armatura & veſtitus Macedonũ.

Cum itaq; tanta in re militari ſcientia Macedones præditi fuerint, tum præcipuè duo eius populi reges gloriam gentis propagauere; Philippus Amyntæ filius, & Alexander Philippi eiuſdem natus, quem ab excellentia rerum geſtarum hiſtoriæ Magnum cognominant. Quorũ ille Muſarum eximius cultor, bello ita excelluit, vt primis annis cum à fratribus ſuis Alexandro Polemone & Perdica Thebanis eſſet obſes datus, cuſtodia elapſus, cum fratres è medio eſſent dolo nouercæ ſublati, & rerum ad ipſum ſumma veniſſet, Athenienſibus vltro bellum intulerit. hiſq; victis, à Thebanis in auxilium vocatus, contra Lacedæmones & Phocenſes, quod Apollinis Delphici templum poliaſſent victor pugnarit. Idem expugnato Olyntho Thraciam occupauit, duobus regibus de regno contendentibus. Byzantium quoq; expugnauit, & aduerſus Scythas cum ſignis profectus, Pyratas quoque in mari debellauit. Idcirco arbitror in moneta Theſſalici equi ſymbolo vſum. Et quia in acie audacior paulo fuiſſet, alterum oculum amiſit, & cum plures in matrimo-

Res Philippi Amyntæ geſta.

nio mulieres habuiſſet, tamen ex poſtrema Olympiade Neoptolemi Moloſſorum regis filia Alexandrum progenuit (qui rebus præclarè geſtis magni ſortitus eſt cognomen) & Cleopatram ab Antigono interfectam. Alexander vero de quo diximus Magnus, vigeſimo ętatis anno paternum regnum conſecutus, pręter militarem ſcientiam ac fœlicitatem, quibus patrem longè ſuperabat, multis virtutibus conſpicuus erat, quarum præcipuę fuerant pietas, humanitas, continentia, clementia in captiuos & ſupplices, & in literas meliores, earumq; alumnos fauor penè incredibilis, has tantas virtutes fœdauit ante exitum, ebrietate, faſtu etiam tanto, vt ſe Deum appellari voluerit, in luxum deniq; tantum prolapſus vt neglecta Roxane vxore, paſſim cum captiuis quæ pulchritudine præcellebant concumberet, ex Oxicratis Perſæ filia progenuit, & cum Thaleſtri Amazonũ regina, quæ ſalutatum ad ipſum venerat cõcubuit. In bello vero quantus fuerit, vel Gręci teſtantur, qui frequenti concilio Imperatorem ipſum elegerunt aduerſus Perſas; quo bello fœliciter confecto, Europam egreſſus ſignis in Aſiam infeſtis mouit, vbi Adam Cariæ reginam, Ariobarzanem Medum, Beſſum, Hircanum, Madaten Suſianum, Darium deniq; potentiſſimum Perſarum regem debellauit, Babylonia antiquiſſima longe maxima vrbe ad deditionem coacta: quibus rebus geſtis Mazeum Babyloniæ Bagiſthenem Mediæ, Abdolimum Sidoniorum regno, Artabazum Hircanis & Phradatem in Tapuris præfecit: relictis vbiq; Macedonum præſidiis ſuperauit Caucaſum & Taurũ, & quo nullus penetrauerat, cum exercitu Macedonico peruenit, atq; iſthic in natura concluſis montibus Alexandriam vrbem condidit. Condidit & alteram in Ægypto ſubacta.

Alexandri Magni geſta

Alexandri Vrbes.

Tranſiit & in Arabiam Petra munitiſsima vrbe expugnata & Atimaze loci tyranno cum multis Satrapis in crucem acto. Peruenit & in Indiam vbi Porum & Abiazarem reges acie vicit, & Bucephalum vrbem in finibus Indiæ conſtruxit. Conſtituerat deniq; & in Italiam, Aphricam, Hiſpaniamq; transfretare, niſi veneno, à filiis Antipatri (cui Macedoniam vna cum matre diſcedens cõmiſerat Theſſalo & Iolao, qui à poculis fuerant, ante tempus nondum annos natus XL. è medio ſublatus fuiſſet. Erat autem Antipater fratruelis, filius Caſſandri & Theſſalonices ſororis Magni, ſed ex prima Philippi vxore Niciſipoli Pheræa, qui cùm in ſimultatem cum matre Alexandri incidiſſet, ne accuſatus pœnas daret, veneno præuenire voluit. Sic extinctus Maximus heros, cui vix orbis ſuffecerat, Perdicæ cognato annulum tradidit, quem tamen regni gubernaculis deiecêre reliqui Satrapæ ac belli duces, Lyſimachus Antipater de quo diximus, Ptolomæus Antigonus, cuius & ſtemma in regno Macedoniæ manſit, cuius & filius Demetrius Poliorcetes cognomento Alexandrum Antipatri fratrem, & cui regnum ex ſanguinis vinculo debebatur, interfecit. Demetrium igitur de quo loquimur, in regno Macedoniæ ſecuti ſunt (nam Ptolomæus Lagi filius Ægypto erat contentus, & Seleucus Syria) ex Philla vxore Antigonus GONATON cognomento, & illum Demetrius pater Philippi à Quinctio debellati ad Cynocephalas Theſſaliæ victi, cum Ætolis in auxilium veniſſet, cuius hiſtoriam lege apud Liuium lib. III. decad. IIII. Hinc Florus in Epitome cap. XXXIII. ſcribit: T. Quinctius Flaminius procos, cum Philippo ad Cynocephalas in Theſſalia acie victo debellauit: L. Quin. Flaminius frater pro conſulis, Acarnanes, Leucade vrbe, quæ caput eſt Acarnaniæ expugnata, in deditionem accepit. Et cap. XLIII. Q. Martius Philippus per ſaltus penetrauit in Macedoniam quam pluresque vrbes occupauit. Et cap. XLIII. Eumenes Aſiæ rex in Senatu de Perſeo Macedoniæ regẽ quæſtus, cuius iniuriæ in populum Romanum referuntur, ob quas bello ei in dicto P. Licinius Craſſus Cos. cui Macedonia decreta erat, in Macedoniam tranſiit, leuibusq; expeditionibus, equeſtrib præliis in Theſſalia cum Perſeo fœlici euentu pugnauit. Et cap. XLIIII. Rhodii miſère legatos Romam, minantes, vt Perſeo eſſent auxilio, niſi populus Romanus cum eo pacem atq; amicitiam coniungeret. Indigne id latum, cum id bellum L. Aemylio Paulo, ſequentis anni conſuli iterum mandatum eſſet, Paulus in concione precatus eſt, vt quidquid duri populo Rom. immineret, ſupra domum ſuam conuerteretur, & in Macedoniam profectus Perſeum vicit, vniuerſamq; Macedoniam in poteſtatem redegit, antequam confligeret, dixit exercitui, ne mirarentur, quod luna nocte proxima defectura eſſet. Et cap XLV. Macedonia in prouinciæ formam redacta eſt, Aemylius Paulus repugnantib. militibus eius propter minorem prædam & contradicente Seruio Sulpitio Galba triumphauit, & Perſeum cum trib. filiis ante currum duxit.

Macedonia a Romanis ſubicitur.

Hæc idcirco prolixius adduximus, vt lector intelligat quando qua ex cauſa Macedonicum regnũ conciderit. Quod Romani ſimul atque in poteſtatem redegiſſent in quatuor partes diuiſerunt, vt T. Liuius lib. V. Decad. V. refert. Silentio per præconem facto, Paulus Latinè quę ſenatui, quæ ſibi ex conſilii ſententia viſa eſſent, pronunciauit: Ea

Cn. Octa-

Digitized by Google

Cn. Octauius Prætor (nam & ipſe aderat) interpretata ſermone græco referebat. Omnium primum liberos eſſe iubere Macedonas, habentes vrbes eaſdem, agrosque vtentes legib. ſuis, annuos creantes Magiſtratus tributum dimidium eius, quod pependiſſent regib. pendere P.R. deinde in IIII. regiones diuiſam Macedoniam. Quæ hæ regiones extiterint, & quib. limitibus diſtinctæ ab initio capitis dictum eſt. Enimvero poſterioribus temporib. Cæſarum iam potentia confirmata Illyrico Orientali Diæceſis Macedoniæ ſubiecta fuit, ita vt ſub diſpoſitione viri ſpectabilis & clariſſimi præfecti prætorio Theſſalonicenſi Macedoniæ ſex prouinciæ diſtinguerentur. Quas Scotus in lib. præf. & S. Ruffus in Epitom. ad Valentin. Imp. enumerat Macedoniã veterẽ Macedoniam Salutarem Theſſaliam, Achaiam, Epirum veterẽ, Epirum nouam & Cretã. Quarum habebat Proconſulem Achaia, Creta & Macedonia conſulares Legatos, reliquæ à præſidib. adminiſtrabantur, Omnes Præfecto Prætorio apud Theſſalonicenſes conſtituto parebant. Quam vrbem Philippus Amintæ conſtruxiſſe fertur, & à nomine filiæ ex Nicaſipoli Pheræa genitæ Thaſſalonices Caſſandri vxoris & Antipatris matris cognominaſſe. Celebratur Epiſtolis diui Pauli, & Theodoſii Imper. crudeli facinore, multis iſthic hominum millib. ex ira interfectis. Quæ ab Alarico Gotho poſt ſecula fuit direpta, hodie Turcarum ſeruitute premitur, & Selenica nominatur, quam ante patrum memoriam Andronicus, Emanuelis filius hæreditate poſſidebat. Cæterum Iohannis fratris ſui odio, qui imperabat, Venetis conceſſerat, quib. Amurathes Turcarum Tyrãnus eripuit. Reuertor ad Macedoniã, quam prouinciam, primis quidem temporib. Romani quatuor, & præcipuæ Legionis quintæ Macedoniæ præſidio tuebantur, Sarmatis vero ac Gothis ſub Valentiniano & Valente Imperium infeſtantib. octo Legionibus comitatenſib Macedoniam cum proximis prouinciis vix in fide contineri potuere.

Legiones Macedonica De Legionib. quatuor quæ primis temporib. eo in regno excubabant, reſtatur Liuius lib. II. dec. V. Legiones quatuor nouas ſcribi placuit binas ſingulis conſulib. Id præcipue prouinciæ Macedoniæ datum, quod cum alterius conſulis legionib. quinq; millia peditum, & ducenti equites ex veteri inſtituto darentur in ſingulas legiones. Et nominans haſce legiones inde ſortiti ſunt, prima & tertia in Macedoniã traijcerentur, Secunda & quarta in Italia remanerent. His Caius Iulius Cæſar, duas adiecit, quas poſt necem Cæſaris M. Antonius abduxit, vt de ipſo in tertio ciuilis belli Apianus Alex. ſcriptum reliquit. Anton. verò in futurum potentia ſibi neceſſe eſſe exiſtimans, exercitum qui in Macedonia fuerat, virtute præcipuum, magnitudine copiarum ampliſſimũ. Sex quippe legiones inerant, & alia multitudo ſagittariorum ac leuis armaturę. Cæſar quintæ legionis XI. & XII in Macedoniam meminiſſe videtur lib. III. comm. Ciuilis belli, ſic nominatim ſcribens, Interim Pompeius hac longa ſatis interiecta mora, & renunciata quintã legionem ab opere deductam ſubſidio ſuis eduxit, eiuſdem in Macedonia mentionem faciũt Scotus in libro præf. & Dion. lib. LV. Quam & inſcriptiones vetuſtatis in Tranſyluania ac Lugduni in Gallia commemorat. Quarum Rapſodias ſubiicere placuit.

Alba Iuliæ in Dracia.

ÆSCVLAPIO ET HIGIÆ, CAETERISQVE HVIVS LOCI SALVTARIBVS. C. IVLIVS FRONTINIANVS VET. EX S. F. COS. LEG. V. M. P. REDDITIS SIBI LVMINIBVS.

Lugduni.

TIBER. POMPEIO POMPEIVS T. F. PRISCO CADVRCO OMNIBVS HONORIBVS APVD SVOS FVNCT. TRIB. LEG. V. MACEDONICÆ IVDICI A. A. GALLIARVM.

De XI. & XII. legionibus extat locus apud Cæſarem ſupradicto tertio libro C. Caluiſium Sabinum cum cohortibus quinq;, paucisq; equitibus in Ætoliam miſit, maximè eas quę erant propinquæ regiones, de re frumẽtaria vt prouiderẽt, adhortatus eſt. Cn. Domitium Caluinũ cum duab. legionib. vndecima & duodecima, & equitib. quingentis in Macedoniam pficiſci iubet. Cor. Tacitus lib. hiſtoriæ Rom. XIX. Quartæ Macedoniæ nomen citat, cum Vitellij ac Veſpaſiani ad Cremonẽ conflictum deſcribit. Paratis iam diſpoſitisq; Flauianis impingit in ordinẽ agminis diſiecti per iram ac tenebras: Aſſeuerare non auſim quanquam alii tradiderint, quartam Macedonicam dextro ſuorum cornu. Quintam & quintamdecimam cum vexillis, Nonæ ſecundæq; & viceſimæ Britãnicarum legionum. Liber præfecturarum ſub Honorio & Theodoſio ſcriptus octo Comitatenſes legiones in finibus Macedoniæ enumerat, videlicet, Primam Martiorũ,

Digitized by Google

Secundam Mineruiã, Secundam Germaniciānorũ ſeniorum, legionem Lancearìorum Auguſtenſium, legionem Lanceariorum Iuniorum, Conſtanriacam Mattiaritorũ, Dianenſium, Mattiariorum fœlicem Theodoſianam, legionem auxiliarem Timacenſem Legionem v. Vipianenſem, Merenſem, Scopenſem, Burgutaſcenſem, Secundo Theodoſianam & Legionem baliſtariorum Theodoſian.

DE THESSALIA.

Limites Theſſaliæ.

THESSALIA, ſiue à Theſſalo Iaſonis ex Medæa aut Herculis filio, aut deniq; Theſſalo Theſprotio qui Achæorum ex Peloponneſo pulſorum dux, & occupādæ telluris Pelaſgorum autor fuit, cognominata fuerit, definitur à Ptolomæo (quam ille tamē Achaiæ antiquioris partem vocat) ab oriente Ægeo mari ab occaſu Epiro, à Septētrione Macedonia, & à meridie locris Epicnemidibus Trachinia & Oetæ montis iugis, ac Pyndo Pomp. Mela lib. ſecũdo Geogr. In Macedonia inquit prima eſt Theſſalia, deinde Magneſia Phthyotis. *Ceterum*: de locis atq; vrbibus, qua mare non alluit. hæc maxime memoranda ſunt, in Theſſalia Lariſſa, aliquando Iolcos, in Magneſia Antronia, in Phthyotide Phthia, in Doride Pyndus, iuxta ſitum Erinæõ, in Locride Cynos & Calliaros. *& ſubdit*: At cum littora leguntur, à Promontorio Sepiade p Demetrium & Boion, Ptelcon & Echinon, ad Pegaſeum ſinum curſus eſt. Ille vrbem Pegaſeum amplexus, amnem Sperchion accipit. Et quia Minyæ Colchida petentes inde Argonauem ſoluiſſe memorātur, ab eo ad Sunium tendētib. illa prǣternauigāda, Maliacus & Opuntius grādes ſinus & in his cæſorum etiam Laconum trophæa, Thermopylæ, Opus, Scarphia, Cnemides, Alope, Anthedon, Larynna. Cæſar tertio ciuilis belli Haliacmone flumine Theſſaliam à Macedonia ſeparat M. Fauonium (inquit) ad flumen Haliacmonem, quod Macedoniam à Theſſalia diuidit.

Idem confinia Epiri delineans, coniuncto exercitu Cæſar Gophos peruenit, quod eſt oppidum Theſſaliæ venientib. ab Epiro, Ad Theſſaliæ deſcriptionem pertinent & T. Liuii locus, lib. VI. dec. IIII. Ante ſaltum Thermopylarum Septentrionem verſus Epirus & Parhæbia & Magneſia, & Theſſalia eſt, & Phthyotæ Achæi, & ſinus Maliacus intra fauces ad meridiem vergunt, Ætoliæ pars maior, & Acarnania, & cum Locride Phocis & Bæotia, adiunctaq; Inſula Eubæa, & excurrente in altum velut Promontorio, Atrica terra ſita. Quibus verbis totum Helladis circuitum complectitur.

Mediterraneum porro Theſſaliæ agrum, cum flum. ac montib. & in quas regiones diſtinctus fuerit. Strabo lib. x. Geogr. delineat. Inchoemus igitur à Theſſalis (inquit) plura nimis antiqua & permixta fabulis, & inter ſe diſſonantia prorſus omittentes, ſicut & in aliis quoque fecimus; quæ nobis viſa fuerunt opportuna dicentes: Eius à mari & a Thermopylis eſt littus vſque ad Penei eruptionem, & extrema Peleii. Quod quidem littus ſpectat ad orientem & ad vltima Eubææ in Boream ſpectantia. Partes quidem in Eubæa à Thermopolis tenent Melienſes, & Phthyotæ Achiui, ad Pelium vero Magnetes populi. Hoc quidem igitur Theſſaliæ latus oriētale, littusq; appellatur: alio autem ex latere a Peleo & Peneo in Mediterraneam adſiſtunt adhærentes Macedones vſque ad Pæoniam genteſq; Epiroticas.

Et de montibus Theſſaliæ ſubiungens: Hæc eſt media Theſſaliæ fœliciſſima regio, ea excepta quā flumen alluit, atq; inundat. quoniā Peneus, per mediā labens quam pluribus adſumptis amnibus ſæpius effunditur. Antiquis autem ſeculis, vt fama eſt, totus campus ſtagnabat, quē aliis ex partibus mōtes cohercebāt. cū etiā littus altiora cāpis loca haberet. Terræ autē motibus factis abrupta ſunt, quæ nunc vocantur tempe, & ab Olympo

Tempe Theſſaliæ.

abſciſſo Oſſa, & hac Peneus effluxit in mare, & oram illam ſiccatam reddidit. Relinquitur tamen lacus Neſſonis, & quidem ingens & minor illo Bæbæis littori propinquior.

Theſſaliæ diuiſio.

Cum vero talis ſit in quatuor partes diuiditur. vocatur autem pars vna Phthyotica, altera, Eſtriæotica. Tertia Thalaſſiotica, id eſt, marina. Quarta Pelaſgia. Cæterum Phthyotica tractum continet Auſtralem ad Oetam, à ſinu Maliaco & Pylaico vſque ad Dolopiam, oramque Pyndo protenſam, in latitudine vero porrectam, vſque ad Pharſalum, planàque Theſſalica. Eſtiæa autem partes continet occiduas, & quæ intra Pyndum, Macedoniamque ſuperiorem ſunt. Reliqua vero tenent, & qui ſub Eſtriæotica planiciem paſcuntur Theſſali nuncupati, inferioribus contigui Macedonibus, & qui maritimas explent orās deinceps vſq; Magneſiam. Qui quidem in plaga erit illuſtrium nominum

dinume-

dinumeratio, per ipſa Homeri Poetæ ſcripta. Cumq; paucæ ſint vrbes, quæ patriam ſeruent dignitatem, Lariſſa ſanè maxime continet. At enim Poeta vniuerſam quam nunc Theſſaliam appellamus, duodecim in partes, potentatuſque partitur. Pleraque Oetæ regionis & Locrenſis aſſumens, nec non Macedonibus ſubiecta, aliquod etiam commune & toti oræ conueniens ſubſcribit, & totum & ſingula tranſmutando, ad ipſas dominantium poteſtates. Primos igitur Achilli ſubiectos dinumerat, auſtrale latus tenentes & Oetæ, locriſque Epicnemidiis adiacentes. Verſus latinitate donati ſic habent:

Quique Pelaſgon habebant,
Quique Alon & Alopen, & qui Trachina colebant,
Et Phthyam & Græcam ſpecioſis matribus oram,
Myrmidones Græci ſimul & vocitantur Achæi.

Ex quibus apparet Homeri & antiquiorum ſeculo Theſſalorum fines paulo latius patuiſſe, atque intra Theſſaliæ fines Lapithas, Minyas Pelaſgos & Achæos fuiſſe cõprehenſos. Id quod non ſolum campi Pelaſgici, Sinus Pelaſgicus, Lariſſa Pelaſgica, & Argos Pelaſgicum quæ nomina ad poſteritatem tranſmiſſa manſerunt, verum etiam hi Naſonis verſus oſtendunt, qui VII. Metam. extant. Vbi Iaſonem Pelaſgum vocat, & eodem Achillem cognomine donat.

In caput Aemonii iuuenis torquere parantes,
Demiſere metu, vultumque animumque Pelaſgi.

Et rurſus in perſona Medeæ de Iaſone querentis.

Pelle moram, tibi ſemper debebit Iaſon.
Te face ſolenni iunget ſibi, perq; Pelaſgos.
Seruatrix vrbes matrum celebrabere turba.

His adde quod Homerus Phthyotis Myrmidones ac Dolopes coniungit, Quorum illi ab Ioue, in Ægina inſula, Æaco ſolitudinem deplorante ex formicis transformati fuerant, vnde & formicæ maioris ſymbolo in moneta Æginetæ vſi reſpiciuntur. Poſterioribus vero temporib. multæ prouinciæ Theſſalis ademptæ fuere, Magnetes inprimis Dolopes Phthyotæ Æthices Pelagones & alii. Quare Strabo lib. IX. Geogr. Dolopes (inquit) ad extrema Phthye locantur, & q vno eodẽq; Imp. Peleo militant, & iſti & Phthyotę. Nã vt ille inquit Phthyę extrema colũt & ductor erat Dolopũ Phœnix ex munere Pelei, tractus autem ille plurimũ Pyndo vicinus eſt & locis propinquis qui maxima ex parte Theſſalię plagę ſunt. Gloria namque Macedonum Theſſalorumq; ſimul & potentia efficit, vt eorum vicini præſertim Epirotę, partim verò coacti ſeſe in Theſſalorum aut Macedonum parte conſtituerint quomodo Athamanes & Æthices & Talares Theſſalorum. At Oreſtæ Pelagones & Elimiotæ Macedonum. Pyndus autem mons permagnus ad arcton Macedonum partem habet, ad occaſum autem Perrhæbos homines Metonaſtas, id eſt nugatores continet, ad meridiem vero Dolopes. Hæc eſt autem Theſſaliæ ora, in ipſo autem Pyndo habitationes habebant Talares natio Moloſſorum ab iis deducta, qui Iſmarum incolunt, & Ethices ad quos expulſos à Perithoo centauros fuiſſe Poeta memorat.

Quæ prouinciæ Theſſaliæ ademptę.

Huc pertinet locus Liuii nono, quartæ decadis. Eiuſdem formulæ diſceptatio de Perrhæborum Magnetumque oppidis fuit. Omnium enim iura poſſidendo per occaſiones Ætoli miſcuerant, adhæc quæ diſceptionis fuerant, querelæ Theſſalorũ adiectæ, quod ea oppida ſi iam redderentur ſibi, ſpoliata & deſerta redditurus eſſet, nam præter belli caſibus amiſſos quingentos principes iuuentutis in Macedoniam abduxiſſe, & opera eorum in ſeruilibus abuti miniſteriis, & quæ reddiderit coactus Theſſalis inutilia vt redderet, curaſſe. Thębas Phthyoticas, vnum maritimum emporium, fuiſſe quondam Theſſalis quæſtuoſum & frugiferum. Ibi nauibus comparatis regem, quæ præter Thebas Demetriadem curſum dirigerent, negociationem omnem eò auertiſſe. *Et ſubdit:* Theſſalis auditis Perrhæbæi Connocondylum, quod Philippus Olympiadẽ appellauerat, Perrhębiæ fuiſſe, & vt ſibi reſtitueretur, agebant: & de Mallæa & Ericino eadem poſtulatio erat. Ex quibus colligitur non ſolum Dolopes Parrhæbos ac Magnetes, ſe a iure Theſſalorum vindicaſſe, verumetiam Thæbas Phthyoticas & Lariſſam Pelaſgicam, Theſsalorum Metropoles extitiſse.

Lariſſa Theſſalię Metropolis

De Lariſsa adde lector quę T. Liuius ſexto, quartæ decadis ſcribit M. Bebius interim cum Philippo in Daſaretiis congreſsus, Appium Cl. ex communi cõſilio ad præſidium Lariſæ miſit, qui per Macedoniam magnis itineribus in iugum montium quod ſuper Gonnos eſt peruenit. Oppidum Gonni viginti millia ab Lariſsa abeſt,

Digitized by Google

in ipſis faucibus ſaltus qui tempe appellantur. Strabo lib. Geogr. IX. Itaq; Thermopilæ à Cneo abſunt freto ſtadia LXX. Quod ſi extra Pylas an nauiges à Spercluo ſtadia X. hinc vero ad Phalaram ſtadia XX. Supra Phalaram à maris ora vrbium quindecim, ſtadia 15 imminet. Inde porrò nauiganti ſtadia centum, Echinus incumbit, reliqui littoris ager in mediterraneam, Lariſſam penſilem habet, ab eo ſtadiis XX. diſtantem. hæc etiam ipſa Pelaſgia Lariſſa nominatur. Hic vero notandum eſt, quod & Strabo monet Lariſſas extitiſſe vltra illã Theſſalicam, arcẽ Argiuorum, ſecundam in creta, in Aſia iuxta Cymam prope Epheſum ac in Ægypto. De quib. cum ad propoſitum non ſit, dicere ſuper ſedemus. Porro quam antiqua gens Theſſalorum fuerit, non ſolum ex eo apparet, quód monetæ primi autores extiterint, canente Lucano.

Antiquitas Theſſalorum.

Primus Theſſalicæ rector telluris Ionos.
In formam calida percuſſit pondera maſſa.

Vnde Theſſali dicti.

Verum etiam hæc Diodori, abunde vetuſtatem teſtari poſſunt, quæ quinto Bibliothecæ leguntur, cum Iaſonis hiſtoriam recenſet, qui ex Iolco Theſſaliæ loco maritimo oriundus erat, & quemadmodum cum Creontis is filiam Glaucam Medeæ Colchę ſuper induxiſſet, Medea ſe & filios interfeciſſet. Quo facto (inquit) aiunt Theſſalum qui cedem matris effugerat, in Corinthum rediiſſe, deinde in Iolcum Iaſonis patriam reuerſum, vbi cum reperiſſet Peliæ filios recentes interiiſſe, regnum generi ſuo debitum ſuſcipiens, ſubditos ex ſuo nomine Theſſalos appellauit.

Diuerſum de nominis origine tradit Velleius Rom. hiſtoricus. Excluſi ab Heraclidis Oreſtis liberi, iactatiq; cum variis caſibus, tum ſæuitia maris, quintodecimo anno ſedem cepere, circa Lesbum inſulam, tum Gręcia maximis concuſſa eſt motibus. Achęi ex Laconica pulſi eas occupauere quas nunc obtinent Pelaſgi, Athenas commigrauere, acerq; bello iuuenis nomine Theſſalus natione Theſprotius, cum magna ciuium manu, eam regionem armis occupauit quæ nunc ab eius nomine Theſſalia appellatur, ante Myrmidonum vocitata ciuitas, Quo nomine mirari conuenit eos, qui Iliaca componentes tempora, de ea regione vt Theſſalia commemorant. Quod cum alii faciant, Tragici frequentiſſime faciunt. quibus minime id concedendum eſt nihil cum ex perſona Poetæ, ſed omnia ſub eorum qui eo tempore vixerunt, dixere.

Quod ſi quis à Theſſalo Herculis filio appellatos Theſſalos dicet, reddenda erit ei ratio, cur nunquam ante hunc inſequentem Theſſalum ea gens id nominis vſurparit. His adde quæ ſcribit primo antiquitatum Dionyſius Halicarn. Poſt hunc ætate ſexta relinquentes Peloponeſum migrauerunt in Hemoniam nunc mutato nomine dictam Theſſaliam. Duces autem huius coloniæ fuerunt Achæus Phthyus & Pelaſgus Lariſſæ & Neptuni filii. Vt vero in Hemoniã ventum eſt, pulſis inde cultoribus barbaris, regionem in tres partes diuidunt, appellantes ex ſuis ducibus Phthyotidem, Achaiam & Pelaſgiotidem. Ibi ætates quinque cum egiſſent, fortunis amplius aucti, fruenteſque in Theſſaliæ campis vbertimis, circiter ſextam ætatem expulerunt eos inde Curetes & Leleges, qui nunc Ætoli & Locri vocantur.

Ex quibus patet, eius & gẽtis & prouinciæ alumnum præcipuum extitiſſe Iaſonem, qui Argonautas in Aſiam duxit, filium videlicet Æſonis, quem fertur Medea nurus decrepitum herbis & incantamentis iuuentuti reſtituiſſe, puta nepotem Cyrnei & Thyronis Nymphæ Salmonei regis filiæ, & patruelem Peliæ regis Theſſaliæ (quem tamen alii Neptuni filium vocant) patremque Acaſti illius qui ſagittandi induſtria claruit. Hoc tamen loco non eſt ſilentio prætereundum, ante tempora Argonautarum Phlegyam Lapitharum regem hiſce pedibus imperitaſſe, de quo tradunt, quod cum Coronidem Nympham ab Apolline vitiatam recenſuiſſet templum eius, Delphis incendiſſe, idcirco ſagittis ab Apolline interfectum & ad inferos detruſum, illique ſubiectum pœnæ, de qua Virgil. VI. Æneid. cecinit.

Phlegias miſerrimus omnes.
Admonet & magna teſtatur voce per vmbras.
Diſcite iuſtitiam moniti & non temnere diuos.

Primi reges Lapitharũ in finibus Theſſaliæ.

Huius Pelaſgiæ filius Ixion erat, qui & Ætion, de quo refert fabula cum Diam Deianei ſiue Eionei filiam duxiſſet vxorem & multa illi pro dotis compenſatione promiſiſſet ſocer, neque ſoluere poſſet, facta ſcrobe, eaque lignis & ſtramentis iniecta, fraude occidiſſe. propter quam cædem cum neque Dii neque homines luſtrare vellent. diuque Ixion incertus vagaretur, à Ioue tandem in cœlum ſublatum, à quo dum purgaretur, Iunonis amore captum, & ex ea in nubem conuerſa centauros procreaſſe, fulmine poſtremo percuſſum, cum de ſtupro gloriatur, ad inferos detruſum & volubili rotæ alligatum, canente Naſone.

Volui-

Voluitur Ixion & ſe ſequiturq́ fugitq́.

Ixionem in finibus Theſſaliæ apud Lapithas ſecutus eſt, Perithous filius, Theſeo arctiſsimo amore coniunctus, qui Attracii regis filiam Hippodamiam duxit vxorem. In cuius nuptiis Centauri cum adeſſent, magnum prælium fecerunt, vt ſcribit Ouid. XII. Metam. In quo Theſeus Ægæi regis Athen. filius, fidem eam Perithoo præſtitit, quam poſtea apud inferos in rapiendæ Proſerpinæ conſilio abſoluit. De quo quidem Perithoo & quando in fines Theſſaliæ venerit, memorabile eſt quod ſcribit in nono Strabo.

Perrhæbi primi cultores Theſſaliæ.

Hanc autem regionem primi coluerunt Perrhæbi, fruentes parte maritima & Penei vſque ad illius oſtium & Gyrtonem Perrhæborũ plaga. Inde Lapithæ illos affligentes, mediterraneam flumini vicinam oram occupauerunt, Ixion filiusq; Perithous, qui Pelium vi occupauit, eius perſequens occupatores Centauros, duram ſanè agreſtemq; nationem. Eos igitur eiectos è Pelio ad Æthicas compulit. Lapithis autem campeſtria conceſsit. Eorum autem partem Olympo propinquam Perrhæbi tenuere, nonnullis vero in locis omnes promiſcuas domos habuere. Igitur Argiſſa quæ nunc Arguſa vocatur, Peneo adiacet, cui ſupereminet Attrax in ſtadia quadraginta, & ipſa fluuio proxima. Regionem vero fluuiatilem mediam circumtenebant Perrhæbi, Ortham ſanè quidã Phalanneorum arcem eſſe ferunt. Phalanna vero ciuitas Perrhæbiorũ iuris eſt apud Tempe Peneo finitima. Perrhębi autem cum Lapitharum potentia fracti eſſent, maiori ex parte in montana profugerunt, Pyndo vicina, ac ad Athamanos & Dolopes. Regionẽ autem hanc, cæterosque Perrhæbos Lariſſei in ſuam ditionem redegerunt iuxta Peneum conſidentes, illorumque vicini fertiliſsimam quidem paſcentes agri partẽ, niſi ſi qua curua nimis vallis Neſſonidi propinqua lacus fiat, quã amnis ſtagnans arandi facultate Lariſſeis interciperet, eam tamen iacturã poſtea Lariſſei conſtructis aggeribus emendauêre. Interim igitur iſti Perrhæbiam occupantes tenebant & tributa exigebant, donec Philippus locorum potitus eſt.

Lapithę ſecundo cultores.

Lariſſęi tertio incolę.

Macedones Theſſaliæ imperant.

Et hactenus de antiquioribus Theſſaliæ principibus, quibus & Admetus ille adnumerandus eſt, cui Apollo humana ſpecie ſumpta armenta pauiſſe refertur, & cum benigne tractaretur, vitam diuturniorẽ conceſsiſſe, hac lege, ſi alius quiſpiam pro eo mortem obiret. Obiit autem vxor Alceſtes, cuius præterea filius Eumelus, autore Homero Theſſalos ad bellum Troianum duxerat. Claruit in Theſſalia & Eriſichthon ille qui inſolita fame perierat, quod Cereri ſacram ſyluam ſuccidiſſet, vt eſt apud Ouidium VIII. Metam.

Admetus rex Theſſaliæ.

Eriſichthon rex Theſſaliæ.

Aſpicit hunc, mentiq; piæ cape præmia dixit
Theſſalus, inq; virum conuertit ab arbore ferrum,
Detruncatque caput, repetitaque robora cedit.

Traditur denique Theſſaliæ Rex extitiſſe Salmoneus Æoli filius, frater Athamantis Bœotii, Deionis Orchomenii, & Perieres primi Miſſeniæ principis, Siſyphi Corinthii, & Macarii qui cum Canace ſorore cõgreſſus fuerat, Qui blaſphemus in Deos & homines fabricato æneo ponte, in ſublimi ſuper eum currus agitabat & Iouis fulmen mentiebatur, de quo Maro. VI. Æneid. cecinit.

Salmoneus rex Theſſaliæ.

Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas,
Dum flammas Iouis & ſonitus mentitur Olympi.

Is Tyronem filiam progenuit quæ ex Neptuno Neleum tulit, Pyli regem & Peliam Theſſalorũ principem, itemq; Thyronem filiam vxorem Crethei matrem Æſonis Theſſali & Amithaonis Pyli regis. Pelias igitur auo in Theſſaliæ regno ſucceſſit, & ex Anaxibia Biantis Amithaonis Pyli regis filii nata, genuit Acaſtum, Alceten, Pelopeiam & Hippodeam, quorum Acaſtum Ouidius VIII. Metamorph. Venationis ſtudio celebrat. Peliæ ſuccedit in Theſſalia Æſon filius Crethei ex Tyrone Salmonei Theſſali, Amithaonis Pyli regis frater vtpote ex Æoli ſtirpe qui ſupererat, Biantis patruus. Qui ex Polimede filia Autolici, genuit Iaſonem Argonautarum principem, cui ferunt ſenio confecto a nuru Medea Colchide, iuuentutis annos reductos: Iaſon igitur cum ex Iolco maritimo Theſſaliæ loco, cum Argonautis inter quos Hercules & Theſeus extitere & Minyis qui eum tum agrum tenebant, in Colchidem transfretaſſet, Medeam hinc regis filiam & aureum vellus occiſo Dracone in patriam duxit, & ex Medea Theſſalum Merimerum & Phiretum tulit, & ex Glauca Creontis Athen. filia Chorim. Itaq; cum Glaucam viuẽti ſuperinduxiſſet, Medea irritata & liberos & ſeipſum occidit, Theſſalo duntaxat cædem matris effugiente, à quo vt ſupra dictum eſt nomen prouinciæ primum inditum eſt, cum antea in Myrmidones, Minyas, Lapithas & Pelaſgos eſſet diuiſa terra & pluribus nomenclaturis celebrata.

Pelias rex Theſſaliæ.

Æſon rex Theſſaliæ.

Iaſon princeps Theſſaliæ.

Theſſalus nominis Theſſaliæ autor.

Multi populi et ſimbolo Theſſaliæ primis temporibus.

Digitized by Google

Myrmidones quidem ex Ægina Inſula cum fratrem Phocum occidiſſet, & patris Æaci indignationem incidiſſet, Peleus adduxerat, Pelaſgos Pelaſgus Iouis & Lariſſæ in his finibus collocarat Lapithas præterea Perithous Ixionis filius auſpicatus fuerat. Quibus omnibus Achæus Xuthi filius & Ionis frater exul, & ex Laconica pulſus, Achęos ſuos coniunxit, qui poſterius in Theſſalos Trachinios, Locros, Tyteos, Orchomenios & Aones diſſeminabantur, & ex vno plura regna exorta ſunt.

Vnum regnum in multa diuiſa.

Clara fuit igitur non ſolum vetuſtate & tot alumnis Theſſalia, ſed præter celebres & maximos montes, Oſſam Pelium & Olympum, lacus duos inſignes Bebayda & Niſonida, & in Pyndi conuallibus Tempe locum amœniſſimum habuit vbi Daphnis in laurum conuerſus eſt. Quem locum T. Liuius IIII. quintæ decadis affabre deſcribit.

Tempe loci amœniſſimi deſcriptio.

Sunt enim Tempe ſaltus etiamſi non bello ſiat infeſtus, tranſitu difficilis. nam præter anguſtias per quinq; millia, qua exiguum iumento onuſto iter eſt, rupes vtrinq; ita abſciſſæ ſunt, vt deſpici vix ſine vertigine quadam ſimul oculorum animique poſſit, terret & ſonitus & altitudo per mediam vallē fluentis Penæi amnis. Hic locus iam ſuapte natura infeſtus, per quatuor diſtantia loca præſidiis regis fuit inſeſſus. vnum in primo aditu ad Connum erat, alterum Condylon caſtello inexpugnabili, tertium circa Lapathunta quem Characa appellant, quartum viæ ipſi, qua & media & anguſtiſſima vallis eſt impoſitum, quam vel decem armatis tueri facile eſt.

Et munimenta ſiue caſtella enumerans, quæ in Tempe poſita fuerant ſubdit, Peroportune literæ à Sp. Lucretio allatæ ſunt, Caſtella ſi quæ ſuper Tempe eſſent & circa Phylan tenere omnia, frumentiq; in iis & aliarum rerum copiam inueniſſe. His magnopere lætus cōſul ab Dio ad Phylam ducit, ſimul vt præſidium eius firmaret, ſimul vt militi frumentum cuius tarda ſubuectio erat, diuideret.

Tres Rom. victoriæ in Theſſalia.

Celebrantur in Theſſalia & victoriæ tres inſignes Romanorum. Quarum vnam de Philippo rege Macedonum ad Cynocephalas, prope Scotuſam, Alterā de Antiocho rege Aſiæ Manius Acilius prope Heraclæam & Scarphiam in finibus Trachiniæ tertiam deniq; de Pompeio magno ad Pharſalum C. Iulius Cæſar retulere. Quæ loca T. Linius VI. quartæ decad. delineat, Conſul ad reficienda maxime iumenta, quæ & nauigatione & poſtea itineribus fatigata erant, paucos Lariſſæ moratus dies, veluti reparato modica quiete exercitu, Cranonem eſt profectus, venienti Pharſalus Scotuſa & Pheræ, quæque in eis præſidia Antiochi erant, deduntur. ex his interrogatis qui manere ſecum vellent mille volentes Philippo tradit. cæteros inermes Demetriadem remittit. Proernam inde recipit, & quæ circa eam caſtella erant, ducere tum porrò in Sinum Maliacum cæpit.

Idem reliqua inſigniora oppida enumerans, eodem ſcribit loco. Principio veris coniunctis copiis in Theſſaliam deſcenderunt, in Acarnania tum Antiochus erat, adueniens Philippus Malæam Perrhebiæ, Bebius Phacium eſt adgreſſus, quo primo prope impetu capto, Pheſtum eadem celeritate capit. Inde Attracem cum ſe recepiſſet Cyretias hinc & Ericium occupat, præſidiisq; circa recepta oppida diſpoſitis Philippo rurſus obſidenti Maleam ſe coniungit. Erant autem hęc Æginium Ericinium, Gomphi, Silana Trica, Melibæa, Phaloria, inde Pellinæum, vbi Philippus Megalopolitanus cum quingentis peditibus & equitibus quadraginta in præſidio erat, circumſidunt.

Vrbes Theſſaliæ.

Adhæc omnia Theſſalia quondam herbis venenoſis, incantationibus ac ſagis, ac paſſim luxu cum male audiret apud exteros, equis tamen generoſiſſimis non minimam laudem referebat, quapropter in moneta Theſſali equi ſymbolo vſi reperiuntur. Cuius rationem reddit Plin. libro 7. cap. 5. cum de artium inuentoribus agit.

Inſignia Theſſaliæ.

Equo vehi Bellerophontem, frenos & ſtrata equorum Pelethronium, pugnare ex equo Theſſalos, qui centauri appellati ſunt ſecundum Pelium mōtem. Q. Curtius lib. I. de Philippo Amyntæ ſcribens. Lariſſęam ait vrbem nobiliſſimam cæpit. hinc Theſſalos non cupiditate prædæ, ſed quod exercitui ſuo robur Theſſalorum equitum adiungere cupiebat. Et libro tertio. Iam Theſſali equites ac Acarnanes Aetolique inuicta bello manus. Et libro quarto cum Alexandri acie contra Darii copias inſtructam deſcribit. hinc Theſſali equites claudebant Philippo duce. Liuius libro quarto Decadis quartæ: Venerunt Macedones a Philippo, mille quingenti & Theſſalorum equites quadringenti.

Huc

Huc ſpectat quòd Strabo VIII. Geogr ſcribit Ætolorum prætereà & Acarnanum ſolitudo, paſcendis equis eſt accommoda non minus quam Theſſalia. Hinc Athæneus quoque lib. XII. Dypnoſ. tr. ſtans de Alcibiade, cum corpus curaret & exerceretur, magis omnibus Thebanis Bœotius apparuit, in Theſſalia equorum ſtudioſus, aurigarumq́; alendarum ſtudioſior viſus eſt, veluti in Spatta cum temperantiam, diligentiamque aliorum imitaretur. Scitum eſt quod ſcribit Pauſanias I. Atticorum, cum de ſepulchris inter Athenas & Eleuſinam loquitur. Eſt & Theſſalorum equitum tumulus, qui veteri adducti amicitia eo tẽpore venerunt quo primum cum Archidamo Peloponẽſii Atticam cum exercitu inuaſerunt. Deniq; ad Theſſalicos equites alludit Lucan⁹ in ſexto.

Theſſalicus ſonipes bellis feralibus omen.
Exiluis primus Chalibem frenosq; momordit.
Spumauitq́; nouis Lapithæ domitoris habenis.

Et de inſignibus tantum, nunc de coloniis ab hac gente deductis dicemus. Inuenio vero duas Lariſſas præter illam Theſſalicam, vnam in Lybia, & alteram in Italia. De Lybica Ptolemæus & Strabo IX. & XIX. mentionem faciunt. De Italica lege Dionyſium Halicar. ſecundò antiquitatum. Celebrat & Theſſalorum in Creta colonias Pauſanias VIII. Arcad: & in Coo Inſula Strabo IIII. Geograph. citans verſus Homeri in Catalogo qui in latinum conuerſi ſic habent. *Theſſalorũ coloniæ.*

Antiphus & Coos ducit cum fratre Philippo,
Theſſalici generis natiq; Heraclydis ambo.

Cæterum vt tandem capiti finem imponamus, Theſſalorum gentem à Philippo Amyntæ Macedonum imperio ſubiectam reperio, quam Romani vltimo Philippo Perſei patri per Quinctium vna cum Magnetibus & proximis Achæis ademptam in prouinciæ formam redegere, Macedoniæ Diœceſi ac Theſſalonicenſi præterito ſubiectam, vnde ſcribit T. Liuius quinto Decadis IIII. in oratione Sulpitii. Nam ſi quod aliquando ſeruierunt temporum iniquitate preſſi, ius poſt tot ſæcula aſſerendi eos in ſeruitutem facier. Quid abeſt quin actum à nobis nihil ſit, quod à Philippo liberauimus Græciam, & repetant poſteri eius Corinthum, Chalcidem Demetriadem & Theſſalorum totam gentem. *Et rurſus*: Athenas primum, inde Chalcidem, inde in Theſſaliã iere, allocutiq; concilio frequenti Theſſalos, Demetriadem iter flexere. eo Magnetum concilium indictum eſt, accuratior ibi habenda ratio fuit, quod pars principum alienati à Romanis, totiq; Antiochi & Ætolorum erant, quia cum reddi filium obſidem, Philippo allatum eſſet, ſtipendiumq́; impoſitum remitti, inter cætera vana allatum erat Demetriadem quoque reddituros Romanos eſſe. Id ne fieret, Eurylochus princeps Magnetum, factionisq; eius quidam, omnia nouari Ætolorum, Antiochiq; aduentu malebant. Aduerſus eos ita diſſerendum erat, ne timorem vanum iis demendo, ſpes incisa Philippum abalienaret, in quo plus ad omnia momenti quam in Magnetibus eſſet Illa tantum commemorata, cum totam Græciam beneficio libertatis obnoxiam Romanis eſſe, tum eam ciuitatem præcipuè. Porro Liuius alibi Magnetum prætorem à Theſſalico ſeparat & Magnetarcham appellat, cui parebant ciuitates, & ad conuentum Magnetum admiſſæ, quas enumerat Plin. lib. IIII. cap. VIII. Theſſaliæ annexa Magneſia eſt, cuius fons Lebethra, oppida Iolcus Hormeniũ, Pyrrha, Methone, Olizon, Promon: Sepias, Oppida, Caſtana, Spalarra, Promon: Acanrium, Oppida Melibœa, Rhizas, Erymne, Oſtium Penei, Oppidum, Homolium, Orthe, Theſpiæ, Pelyanici, Thaumacie, Gyrton, Cranon, Docion, Melitea, Phylace, Theſſaliæ in protectum longitudo CCCCLXXX. M. paſs. traditur, latitudo CCLXX. VII. M. P. *Magnetum prætor.* *Magneſiæ ciuitates.* *Theſſalia Romana prouincia facta.*

DE TRACHINIA THYREA ET ORCHOMENO.

NON ſum neſcius, poſterioribus temporibus Theſſaliam Phodiceem attigiſſe, Trachiniorum, Orchomeniorum, Loetenſiumq́; Republica peſſum meante, cum primum quidem Phocus Orintionis filius meridionalem partem ver-

ſus Delphos, deinde vero alter Phocus Æaci Aginetæ filius confines Theſſaliæ ſuo nomini vendicaſſet. Phocaicum quam latiſſime nomen potuiſſe, tamen cum Rempublicam Græcorum non magis vti erat poſtquam ante bellum Troianum hocce opere deſcribimus, Trachiniam & Orchomenos a Phocide ſeparare voluimus, non ſolum quod hæc antiquiora nomina extiterint, & reges hoc cognomine multis ante bellum Troianum temporibus floruerint, verumetiam, quod recentiores quoq; Geographi Trachiniam & Orchomenũ, expreſſe a Phocide ſeparatint. Vt Strabo nono Geographiæ. Halus autem Athamantis fuit domicilium, poſterioribus deletum temporib. Quæ Crocio imminent campo, cuius mænia Amphroſus alluit fluuius, ſub Crocio autem Phthyoticæ Thebæ ſunt. Et Halus quidem Phtyotica nuncupatur ora & Achaica, quæ coniuncta eſt Malienſibus ſicut Othryi Propodes, & ſicut Phylaca Proteſilai, oræ Phthyoticæ eſt Malienſibus vicina, ſic & Halus. Abeſt autem Thebis ſtadia circiter cẽtum. in medio vero eſt Pharſalus & Phthyotarum, tamen Philippus eam Pharſalis attribuit Phthyotis ademptam. Sic & terminos & conſtitutiones nationum, locorumq; ſemper variari contingit, ſicuti memorauimus. Sic & Sophocles Trachinem Phthyoticam nominauit: Artemidorus autem Halum ſiſtit, in littore extra Maliacum ſinum iacente. Phthyotim autem procedẽs hinc vſq; ad Peneum poſt Antronem Pteleum ponit, mox Halum à Pteleo decem ſupra centum ſtadia interuallo diſtantem. De Trachine ſane, iam qualis ſit, explanatum eſt & Poeta nominatim exponit. Cum autem Sperchii ſæpenumero meminerit, ſicut amnem commemorat indigenam, è Thymphreſto Driopico monte naſcentem, iuxta Thermopylum erumpentem, inter ipſum & Lamiam declarat, vt omnia intra Pylas quæcunq; ſinus ſint maliaci, & extra ſub eorum ditione fuere. Cæterum Sperchius à Lamia ſtadia triginta diſtat.

Trachinia à Phocide & Theſſalia diſtincta.

Et ſubdit. Vero autem ſimile ſit Myrmidonas appellari cunctos Achilli Patracloq; ſubiectos, qui ex Ægina profugum Peleum comitati ſunt Phthyotæ quoq; omnes Achei vocitabantur. Annumerantur autem iis qui Phthyotici iuris ſunt, ſub Achillis regno ad Alalienſium habitationes inchoantes plures In ipſis vero Thebas Phthyoticas habere Echinam, Lamiam, circa quam Macedonibus & Antipatro Aduerſus Athenienſes Lamiacum conflatum eſt bellum. in quo Leoſthenes dux Athen. & regis Alexandri ſocius cecidit.

Trachinia ſubiecta Achilli.

Quod vero Trachinia Achilli ſubiecta extitit in Catalogo Homerus teſtatur carmine quod in latinam linguam conuerſum ſic habet:

Quiq; Pelaſgicon Argos habebant:
Vnaq; Halon & Halopem, & qui Trachina colebant:
Et Pythiam & Graciam ſpecioſis matribus oram:
Myrmidones, Graci ſimul, & vocitantur Achai.

Huc ſpectat verſus Naſonis xi. Metam. cum Pelei Achillis parentis exilium deſcribit.

Exhibitaq; eſt Thebis, confeſſam amplectitur Heros.
Et potitur votis. ingentiq; implet Achille,
Fœlix & nato: fœlix & coniuge Peleus.
Et cui ſi demas iugulati crimina Phoci
Omnia contigerant, fraterno ſanguine ſontem.
Expulſumq; domo patria Trachinia tellus
Accipit. Hic regnum ſine vi, ſine cæde regebat,
Lucifero genitore ſatus, patriumq; nitorem
Ore ferens Ceyx illo qui tempore mæſtus
Diſſimiliſq; ſui fratrem lugebat ademptum
Quo poſtquam Aeacides feſſus curaq; viaq;
Venit, & intrauit paucis comitantibus vrbem.

Et cum Pelei preces ac orationem recenſuiſſet, ſubdit:

Hinc contra placido Trachinius ore
Talibus alloquitur media quoq; commoda plebi.
Noſtra patent Peleu, nec inhoſpita regna tenemus.

Orchomenum à Phocide diuerſa.

Eadem ratione Orchomenum à Phocide idem author ſeparat, antiquorum tempo-

temporum deſcriptionem ſecutus. Scribit enim libro nono, Scriptis ſanè eſt proditum Orchomenum ſuperioribus annis campeſti in regione habitatum. ſtagnantibus inde aquis ad Acontium montem denuo ædificatum. latius enim patet ad ſtadia LX. vſque ad Patopotamios Phocidis. Hiſtorici quidam tradidere Ponti inquilinos Achæos nominatos Orchomoniorum colones cum Ialmeno duce, poſt Troiæ captiuitatem, eam in regionem erroribus actos.

Eſt etiam ad Charyſtum Orchomenus alter. Bene enim talem nobis ſubiecêre materiam, qui de nauibus ſcripta reliquête, quos ſequimur cum proprie materiæ noſtræ conducentia protulêre. poſt Bœotiam autem & Orchomenum Phocis adeſt, Bœotiæ appoſita in aquilonem, ſimiliter à mari ad mare. *Et iterum*, Deinceps quidem Poeta Orchomeniorum memoriam facit, eos in Catalogo à Boetorum gente ſperans. Vocat autem Minyeum Orchomenon à Minyatum nomine. Hinc vero colonos quoſdam deductos ad locum ex Minyis dicitur: vnde Argonautas Minyas dictos eſſe conſtat. Locupletiſsima autem quondam ciuitas videtur & potentiſsima. Optimus quidem teſtis eſt, etiam Homerus: dinumeratis enim locis opulentiſs: ait libro Iliados I. Qui verſus latine redditus habet Nec quanta in Orchomenon Ægyptiaſue Thebas aggeritur gaza, Potentiæ verò, quoniam Thebani Orchomeniis tributa ſoluebant, & Ergino Orchomeniorum tyranno, quem ab Hercule extinctum ferunt.

Huc faciunt quæ nono Bœticæ Pauſanias refert, vltra montem Laphiſtium ſita eſt Orchomenus, ſi qua alia apud Græcos, hæc quoq; gloria inſignis. ad maximã autem aliquando fœlicitatem euectam, idem ferme finis manebat, qui Mycenas ac Delum. De rebus antiquis huiuſcemodi quæpiam commemorant, Andreum aiunt Penei flu. filium primum ibi habitaſſe, & ab hoc terram Andreidem eſſe appellatam. Profecto autem eò Athamanti partem regionis circa Laphiſtiũ conceſsit; & quæ nũc Coronea dicitur Haliartium item. Cæterum Athamas, quia maſculam prolem relictam ſibi nullam arbitrabatur (ipſe enim Learchum & Melicertam occiderat, Leucon ex morbo deceſſerat, de Phrixo ignorabat in viuis an ipſe eſſet, aut genus Phrixi reſtaret) harum rerum cauſa heredes inſtituit Haliartum & Coronum Therſandri filios. Siſyphi nepotes. Siſyphi enim frater Athamas erat. Poſtea autem reuerſo ex Colchis ipſo, vt quidam aiunt Phrixo, aliorum autem ſententia Preſbone, quem Phrixus ex Æti filia ſuſceperat, concedunt Therſandri libere domum Athamantis, ad Athamantem eiuſque poſteros ſpectare. Ipſi autem (partem enim terræ eis dederat Athamas) Halartum & Coroneam condidere. Ante hęc tempora Andræus Euippen Leuconis filiam ab Athamãte vxorem accepit. Huic Etheocles filius naſcitur, licet fama ciuiũ, Cephiſi fluuii ſit creditus. ita vt Poetarum nonnulli Ethoclem in carminibus Cephiſiadem nominarint. Hic itaque Etheocles regno ſuſcepto, impoſitum ab Andreo regioni nomen non immutauit, vnam tamen tribuum Cephiſiaden inſtituit, alteram de ſuo nomine appellauit. cæterum profecto ad eam Halmo Siſyphi filio, partem regionis non magnam habitandam concedit, & ab Halmo hoc, vici tunc Halmones ſunt dicti. Etheoclẽ, prætérea Bœotii aiũt hominum primum Gratiis ſacrificaſſe. Hæc ex Pauſania de genere regum Orchomeniorum, quorum proſapiam prolixius deinceps explicabo. Et ſic intelliguntur verſus Ouidiani lib. II. Metam. cum Cornicis conuerſionem tractat

Nam me Phocaica clarus tellure Coroneus
(Nota loquor) genuit, fueramq; ego regia virgo. Et lib. VI.
Vt ſolet accipiter trepidas vrgere columbas
Vſq; ſub Orchomenon, Siſiphidaq; Cyleneq;

Hactenus de vetuſtate pariter & amplitudine tam Trachiniæ quam Orchomeni, quarum prouinciarum Metropoles antiquiſſimæ extitêre Heraclæa quæ & Trachinia cognominata eſt, ad Othris montis iugum ſita verſus Theſaliam. Cuius ſitum Plinius lib. IIII. cap. VII. delineat Thermophylarum. Et anguſtiæ, quo argumento 4 mill. paſs. inde Heraclæa Trachin dicta eſt, mons ibi Callidromus. Strabo lib. IX. Monſtratur etiam per ſyluam Titii ſacellum, cui honores quidam redduntur iuxta Lebadiam. Trachin quoque eſt ciuitas Oetę Phocenſi nomine ſimilis exigua ſane, ciues Trachinii vocantur. Et cum Thermophilas delineaſſet. adeſt & ibi portus ingens & Cereris templum, in quo in omni ibidem conuentu Amphictiones ſacrificium conficiebant, à portu autem in Heraclæam Trachiniam terreſtri itinere XL. ſtad. interſunt, curſu autem maritimo ad Cenæum LXX. Et clarius, ad Thermophylas ſane intra anguſtias Caſtella ſunt, Nicæa quidem ad Locorum mare, & Tichius & Heraclæa ſuper illam quæ prius Trachin vocabatur, ab Lacedemoniis condita, ab antiqua verò Thracide ſtadiis circiter ſex diſtat Heraclæa, deinceps Rhoduntia eſt locus ſane munitus.

Primi cultores Orchomeni.

Digitized by Google

Hæc autem loca tum ab aſperitate, tum aquarum abundantia redduntur ad incurſandum difficilia propter fauces vallium quas perlabuntur. quoniam præter Sperchium qui Anticyram prçterfluit, etiam Olyras adeſt, qui vt fertur Herculis rogum extinguere conabatur, ſimul & Melas alter qui a Trachine quinque ſtadiis abeſt. Ex quibus & ratio nominis elucelcit, quare Heraclæa ſit nominata. quod ſcilicet iſthic in finib. Hercules, cum ab vxore Deianyra ex Zelotypia irritata venoſa veſte fuiſſet infectus, ſtructa Pyra viuus ſe ſuccendiſſet, cuius rei & T. Liuius 6. lib. quartæ decad. cum de eadem illa loquitur Heraclæa, in deſcriptione victoriç, quam M. Acilius de Antiquo rege Aſię in finib. Thermophylarũ victo reportauerat. Manius Acilius vendita aut conceſſa militi circa Herclæam præda, poſtquam nec Hypatæ pacata eſſe conſilia, & Naupactũ concurriſſe Ætolos, vt inde totum impetũ belli ſuſtinerent. audiuit præmiſſo Ap. Claudio cum quatuor millib. militum, ad occupanda iuga qua difficilis tranſitus montium erant. ipſe Oetam aſcendit, Herculię; ſacrificium fecit in eo loco quem Pyram, quod ibi mortale corpus eius Dei ſit crematum, appellant. Hinc eſt quod Heraclæa illa Thracinia in moneta Herculis ſedentis ſymbolo, vtpote de crematione ſua cogitantis viſa fuit. vt primo quinti ordinis lector videbis, ad quod alludens cecinit Naſo IX. Metam.

Heraclea unde dicta.

Trachiniorum inſigne in moneta.

Nunc quoq; Euboico Scopulus breuis eminet alto
Gurgite, & humanæ ſeruat veſtigia formæ.
Quem quaſi ſenſurum nautæ calcare verentur,
Appellantq; Lichan. at tu Iouis inclyta proles
Arboribus caſis quas ardua geſſerat Oete,
Inq; Pyram ſtructis arcum, pharetramq; capacem,
Regnaq; viſuras iterum Troiana ſagittas:
Ferre iubes Pæante ſatum, quo flamma miniſtro
Subdita, dumq; auidis comprenditur ignibus agger.
Congeriem ſyluæ nemeæo vellere ſummam
Sternis, & impoſita clauæ ceruice recumbis.

Hic vero admonẽdus eſt mihi lector, extitiſſe & alias in Græcia Heraclęas, Olympiam videlicet ad Olympum montem. Synticen in finibus Epiri. Eliacam ad flu. Cytherenem & in Troiano agro Olympiam deſcribit Strabo in octauo.

Alterum ſane in Theſſalia Penæum ſcribunt, qui ex Othrii oriens accipit Apidanum è Pharſalo delabente. apud Salomonem autem vrbs iacet Heraclęa ex illis octo & ipſa vna, diſtans ab Olympia ſtadii XL. penes Cytherium flumen poſita. vbi Gonniadis Nymphæ ſacellum habent, de quib. opinio eſt, vt aquis earum morbos ſanitati reſtituãt. Ad Heraclæam Synticẽ alludit Cæſar III. com. Ciuilis belli his verbis: Cæſarem Apollonia directo itinere auerterat Pompeius per Candauiam iter in Macedoniam expeditum habebat. acceſſit etiam improuiſo aliud incommodum, quod Domitius qui dies quamplures caſtris Scipionis caſtra collata habuiſſet, rei frumẽtariæ cauſa ab eo diſceſſerat, & Heraclæam Synticam quæ ſubiuncta Candauiæ, iter fecerat.

Heraclea Olymp.

Heraclea Syntica.

Reliquas Heraclæas, hoc eſt Elidis lege apud Pauſaniam VI. Eliacorum, Ætolicam apud Liuium VIII. decad. III. & Troianam in XIII. Strabõ. Qui præterea decimo Geographiæ Trachinium aliam regionem inter Calydonem & Stratum depingit. Reuerſi igitur ad Trachiniorum agrum, eum is libertate multo tempore frueretur Theſſalorum conſilio addictus, in ſeruitutem poſtremo Macedonum Philippo Amyntæ autore conceſſit. Quem à Macedonum iure vendicatum, Manius Acilius Romanis ſubiecit, Theſſaliæ prouinciæ coniunctam, poſteaquam in finibus Heracleæ illius ipſius, inter Thermophylas & Scarphiam, Antiochum Aſiæ regem acie viciſſet ac caſtris exuiſſet.

Trachinia quibus ſubiecta.

Locum ex Liuio, qui extat ſexto quartæ decadis adducere placet. Acilius Conſul à Thermopylis Heraclæam ad Ætolos præmiſit, vt tunc ſaltem experti regiam vanitatem reſipiſcerent, traditaq; Heraclęa cogitarent de petenda ab Senatu, ſeu furoris ſui ſeu erroris venia, & cæteras Græciæ ciuitates deſeciſſe eo bello ab optime de ſe meritis Romanis. Sed quia poſt fugam regis, cuius fiducia ab officio non diſceſſiſſent, non addidiſſent pertinaciam culpæ, in fidem receptos eſſe Ætolos quanquam non ſecuti ſint regem, ſed acceſſierint, & duces belli, non ſocii fuerint, ſi pœnitere poſſint, poſſe

poſſe & incolumes eſſe. ad ea cum pacati nihil reſpõderetur, appareretq; armis rem gerendam, & rege ſuperato bellum Ætolicum integrum reſtare, caſtra à Thermopylis ad Heraclæam mouit, eoq; ipſo die, vt ſitum noſceret vrbis, ab omni parte, equo mœnia eſt circumuectus. Sita eſt Heraclæa in radicibus Oetæ montis, ipſo in campo, arcem imminentem loco alto & vndique præcipiti habet. Hactenus de Trachinia.

Venio ad Orchomenios. Quibus nomen primus impoſuit Orchamus, cuius filiã Leucothoen ex Eurinome fabulæ referunt à Phœbo adamatam, quã vt potiretur in Eurimones matris formam mutatus acceſſit, famulasq; tanquam arcani quiddam dictura ſecedere iuſſit. abeuntibus igitur in propriam ſpeciem reuerſus, patientem compreſſit. Quod cum Clytie quæ & ipſa à Phœbo diligebatur, audiſſet, confeſtim eam apud Orchanum patrem accuſauit, qui iratus viuam ſepeliit. Cui Phœbus cum nulla ratione vitam reſtituere poſſet, mortuam in virgam thuream conuertit, ad quod alludens cecinit IIII. Metam. Naſo. *Orchamus primus rex.*

Rexit Achamenias vrbes pater Orchamus, isq;
Septimus à priſco numeratur origine Belo.
Axe ſub Heſperio ſunt paſcua Solis equorum,
Ambroſiam pro gramine habent, ea feſſa diurnis
Membra miniſteriis nutrit reparatq; labori.
Dumq; ibi quadrupedes celeſtiã pabula carpunt,
Noxq; vicem peragit thalamos Deus intrat amatos,
Verſus in Eurinomes faciem genitricis & inter
Bis ſex Leucothoen famulas ad lumina cernit. Et quæ ſequuntur.

Claruit in finibus Orchomeniorum & Athamas Æoli filius, Siſyphi Corinthiaci, Salmoneiq; Theſſali frater, cui Andreus Penei flum. filius regionem circa Laphiſtium donauerat, quod Enippen illi Leuconis filiam matrimonio iunxiſſent. Ab hoc igitur campus Athamantius nomen accipit prope Haliartum, de quo Pauſan. nono Bœoticæ. Vici hi & initio fuerunt & etiam nunc ſunt, & ad Orchomeniorum regionem pertinere tum ipſa oppidula videntur tum campus Athamantius. Hic rex duas habebat vxores, primam Nephelem vnde Phrixum Leuconem & Hellen genuerat quæ à Baccho in furorẽ verſa in ſyluas abierat, vnde alterã Cadmi filiam Inonem duxit, & ex ea Learchum & Melicertã tulit, quæ mariti furorem vitans Melicerta arrepto ad littus fugit & ibi è ſcopulo ſe in mare dedit, qui miſeratione Deorum, Ino quidem in Nymphã Leucotheam, filius vero Melicerta in Palemonem ſiue portunum marinum deum conuerſi fuerunt. in quorum Melicertæ honorem Siſyphus patruus Iſthmia in Corintho inſtituit. ad quos alludentes cecinere Poetæ. Ouidius IIII. Metamor. *Athamas Rex Orchomen.*

Imminet æquoribus ſcopulus pars ima cauatur
Fluctibus, & tectas defendit ab imbribus vndas.
Summa riget, frontemq; in apertum porrigit æquor.
Occupat hunc (vires inſania fecerat) Ino.
Seq; ſuper pontum nullo tardata timore
Mittit, onusq; ſuum percuſſa recanduit vnda.

Et ſubdit cum Venerem illorum miſerentem adducit.

Annuit oranti Neptunus, & abſtulit illis,
Quod mortale fuit, maieſtatemq; verendam
Impoſuit, nomenq; ſimul faciemq; nouauit.
Leucotheaq; Deum cum matre Palæmona dixit.

Statius I Theb.

Infælix Athamas cur non expauerit ingens
Ionium ſocio caſura Palæmone mater.

Igitur Athamas cum Phrixus filius cum Helle ſorore aureo arieti vecti in Aſiã abiiſſent, illa in Heleſponto ſubmerſa fuit, Phrixus autem reuerti cum nollet ac patris furorem timeret, fratris Siſyphi ex Therſandro nepotes adoptauit Haliartum & Coronum, qui ſucceſſere Athamãti, & ciuitates cõſtructas in regno Orchomeniorũ, denominauere. *Haliartus & Coronus.* Cæterũ cum Phrixus in Aſia ex Æti filia duos genuiſſet Melã & Presbonẽ. Melas quidem in Aſia manſit, vnde Glaucus rex Corinthii Bellerophontis pater proceſſit. Presbo verò in auditum Orchomeniorum regnum rurſus illud cum Corono Haliarto ac Etheocle Andrei filio Penei nepore, partitus eſt, & cum nullam prolem tres relinquerent, vniuerſa Orchomeni ditio ad Etheoclem deuoluta eſt, qui ex Cephiſiade coniuge cum nullam prolem ferret, Halmum Siſyphi Corinthiaci qui Athamantis frater extite- *Presbo rex.* *Etheocles rex.*

Halmus rex. *Phlegyas R.* *Chryſes rex.* *Minyas rex.* *Orchomenus rex.* *Clymenus rex.* *Erginus rex.* *Trophonius rex.*

rat,adoptauit,& cum Gratiis in Orchomeno delubrum conſtruxiſſet, quod multis poſtea ſeculis celebre ibi manſit, moriturus Halmo filio aduptato regnum reliquit, qui duas tantum filias genuerat Chryſam & Chryſogeniam. Ex Chryſa Mars Phlegyam genuit, qui auo Halmo in Orchomeno ſucceſſit & Phlegyam à ſe regnum appellauit, & incolas Phlegyas, quorum Homerus in Iliade meminit & magnanimos cognominat, qui traduntur Apollinis Delphici templum ſpoliaſſe, & victores cum Philammone & Archiuis manus conſeruiſſe. Phlegyes porru, cum liberis careret, Chryſes ſucceſsit filius Neptuni ex Chryſogenia Halmi filiarum altera. Is Minyam tulit, à quo Minyæ populi in finibus Theſſaliæ cognominati ſunt. Qui cum ex vectigalibus ingentem theſaurum cullegiſſet, Orchomenum filium ſucceſſorem in regno reliquit, à quo nomen regioni primũ inditũ autumãt. Is verò cùm liberis careret, Hyettũ Argiuũ exulem (quod Molyrum Arisbantis filium in adulterio vxoris deprehenſum occidiſſet) parte agri donauit, vbi poſtea Hiettus vicus fuit, & moriens regnum, Clymeno Presbonis filio Phryxi nepoti tanquam cui ſucceſſio ex lege debebatur, reliquit. Is in quadam Oncheſti Neptuni feſtiuitate à Thebanis occiditur, quod vlturi filii Erginus Stratus Arro, Pyleus & Axcus, aduerſus Thebanos exercitum duxere, & annuum tributum eos dare coegere, quo ipſos Hercules tandem liberauerat, & cum quo Erginus poſtea Orchomeniorum Rex fœdus iniit, ductaq; ex oraculo in ſenio adoleſcentula, duos ex illa filios Trophonium & Agamedem genuit. Quorum Trophonius vt theſauris paternis potiretur, & ſolus regnaret, fratrem occidit. Abſorptus idcirco apud Lebadiam, vbi Iouis poſtea Trophonii oraculum ortũ eſt, in ſpecu quodam vbi Trophonius abſorptus fuerat. Cuius præter Græcos, Liuius etiam mentionem facit lib. v. dec. v. de P. Æmylio Perſei regis victore locutus.

Oraculum Trophonii.

Lebadiæ quoque templum Iouis Trophonii adiit. vbi cum vidiſſet os ſpecus per quod oraculo vtentes ſuſcitatum Deos deſcendunt ſacrificio Ioui Hercynnæq; facto, quorum ibi templum eſt, Chalcidem ad ſpectaculum Euripi deſcendit.

Adde quæ de hoc oraculo Pauſanias refert. Poſteaquam in animum quis induxit, deſcenderet in Trophonii antrum, primo certos aliquot dies commoratur in ædificio, Sacrum eſt ædificium id bono genio, bonæq; fortunæ. Ibi dum vitam agit, tum aliis rebus caſte ſe & modetate gerit, tum lauacris calidis arcetur, Lauacrum eſt Hercynna flu. è victimis tamen magnam carnium copiam habent. Rem enim ſaeram facit, qui deſcenſurus eſt, & ipſi Trophonio & Trophonii liberis. adhæc Apollini, Saturno, Ioui cognomento regi & Cereri quam Europen vocant, & Trophonii nutricem fuiſſe aiunt. ad ſingulas itaque victimas præſto eſt vates & ſactificii viſcera intuetur, inſpectis his ei qui deſcenſurus eſt vaticinatur, an beneuole eum Trophonius & placido animo ſit excepturus.

Poſtremi reges Orchomeneorum. *Regnum Orchomenſorũ deſolatum.*

Et de oraculo, quo Prouincia Orchomenii quondam clarebat hactenus. Ad reges poſtremos reuertor, de quibus Pauſanias lib. 9. hæc adnotauit, Trophonium autem terra, eo loco dehiſcens abſorpſit quo in nemore, apud Lebadienſes & fouea viſitur Agamedis dicta, & ad eam columna. Orchomeniorum autem imperium ſuſceperunt Aſcalaphus ac Ialmenus qui Martis filii ſunt dicti, ex marre Aſtioche filia Actoris Axei filii Climeni F. His ducibus in expeditionem Troianam Minyæ ſunt profecti. Interfuerunt Orchomenii & claſſi qua Codri liberi in Ioniam transfretarunt. à Thebanis autem eos expulſos, Orchomenum ſtatim reduxit Philippus Amyntæ filius. Et ſic futurũ erat, vt ſemper in deterius fortuna eorum laberetur.

Orchomenus Romanorum ditioni ſubiecta.

Sic itaq; lapſa fortuna Orchomenii in ſeruitutem redacti à regibus Phocidis, cum & eorum imperium deficeret, Thebanis, inde Athenienſibus & ad poſtremum Macedonum imperio ſubiecti fuere. vtpote quos vt ſupra paulò dictum, à Thebanis expulſos Philippus Amyntæ reſtituerat, à Macedonum imperio Romani Orchomenos vna cum proximis Prouinciis Græciæ vendicarunt. Quippe Manlius Acilius deuicto Antiocho, & poſt eum Paulus Æmylius Perſeo rege Macedoniæ capto, Orchomenum in Romanæ Prouinciæ formam redegere. Quapropter & Trophonii Iouis oraculum prope Orchomenum Paulus adiit, cum in Romani Iuris formulam totam Helleda cum Macedonia redegiſſet. Poſtremus denique C. Iulius Cæſar deuicto ad Pharſalum Pompeio, quod reſiduum erat Orchomenici nominis, vna cum proximis prouinciis ſubiugauit.

Vnde eſt quod idem ſcribit tertio comm. ciuilis belli. Ætolia Acarnania Amphilochis per Caſſium Longinum & Caluiſium Sabinum, vt demonſtrauimus, receptis, tentandam ſibi Achaiam ac paulo longius progrediendum exiſtimabat Cæſar. Itaq; eò

Fuſium Calenum miſit, & Q. Sabinum & Caſſium cum cohortibus adiungit. Quorum cognito aduentu Rutilius Lupus qui Achaiam miſſus à Pompeio obtinebat, Iſthmum præmunire inſtituit. vt Achaia Fuſium prohiberet, Calenos, Delphos, Thebas & Orchomenum de voluntate ipſarum ciuitatum recepit. His auſpiciis Orchomeni regnum in anguſtias redactum ac proximis ſubiectum, paſſimq; ab autoribus in Phocide comprehenſum, in Romanam poteſtatem conceſſit, Theſſaliæ proculdubio adiectum, cum nulla mentio in libro præfecturarum eius occurrat. Quo loco, vt tandem capiti finem imponamus admonendus eſt mihi lector Orchomenon alteram Arcadiæ extitiſſe ciuitatem. Quin Plinius libro ſecundo, capite ſecundo, fluuii Bæotiæ, & capite octauo libri quarti alterius in Theſſalia fluminis hoc nomine meminiſſe videtur. Hæc omnia fœdiſſima Turcarum tyrannide premūtur, & vbi fuerat Orchomenus vel Heraclæa plane ignoratur, vt quam inconſtans ſit rerum humanarum caſus, appareat.

DE LOCRIS ET PHOCIDE.

TAMETSI Locros à pleriſq; Phocidi attribui ſciā, ſecutus tamen Strabonis autoritatem & antiquorū tam Poetarum quàm Geographorum deſcr. eos à Phocide, non minus quàm Orchomenios ac Trachinios ſeparaui, & quod Phocus ſiue Ornytionis ſiue Æaci alter, à quo terræ nomen eſt inditum, non totum eum tractum poſſederit, qui à ſinu Maliaco & Oetæ montis iugo, ſecus Parnaſum mōtem, ad mare Ionicum excurrit ex tranſuerſu, ac AEtoliam attingit.

Hinc eſt quod in Phocaicis refert Pauſanias. De Phocide, quantum circa Tythoræam ſitum eſt ac Delphos, conſtat, antiquiſſimis temporibus nomen accepiſſe, à Corinthiaco Phoco Ornytionis filio; annis autem non ita multis pòſt, factum eſt, vt tota ea terra nomen id ſortiretur, quæ noſtris temporibus Phocis eſt appellata, poſtquam Æginetæ nauib. in regionem vna cum Phoco Aeaci filio tranſierunt. *Et iterum.* Peleus & Telamon ob Phoci cędem fugerunt. Phoci filii ad Parnaſum habitarunt, in ea quæ nunc Phocis dicitur. Sed hoc regioni nomen ante fuit, cum Phocus Ornytionis filius ſeculo in eam prius perueniſſet, ſub quo Phoco & ea circa Tythorā & Parnaſū Phocis eſt appellata. ſub Aeaco autem vſus obtinuit, vt omnibus id nomen daretur, ſicut & Minyæ Orchomeniis ſunt finitimi, & ad Scarphiam vſq; quæ ſub Locrenſium Imperio eſt pertingunt. Huc nimirum alludens cecinit Naſo VII. Metam. *Phocidis in Locris deſcriptio.*

Excepit Aeacides illos in limine Phocus.
Nam Telamon fraterq; viros ad bella parabant.
Phocus in interius ſpacium pulchroſq; receſſus,
Cecropidas duxit, cum quis ſimul ipſe reſedit.

Recte igitur in nono Strabo diſtinguens, de quibus præfati ſumus prouincias, ſcribit: Poſt Bœotiam autem & Orchomenum, Phocis adeſt, Bœotiæ appoſita, in aquilonem ſimiliter à mari ad mare, tēpore vtriq; priſtino. Daphnūtem enim aliquando terræ Locrenſis fuiſſe conſtat. Locrenſem tractum in duo ſcindētem. Is ſinus ipſius Opuntii & littoris Epicnemediorū medius cōſtitutus eſt, nunc ipſa Locrorum ora eſt. Cæterū vrbs tenuis ſane ſolo æquata, dirutaq; iacet. Itaque Phocis non amplius vſque ad Euboicum Pelagus pertinere videtur. Criſſęo autem contigua eſt ſinui. Criſſa enim ipſa Phocidis eſt, ad ipſum ſita Pelagus & Cyrha & Anticyrha, & aliæ ſuper eas in Mediterranea frequentes oræ ad Parnaſum ſpectantes. Delphi quidem & Cyrphes & Daulis & Parnaſus ipſe, qui & Phocidis eſt & occiduum latus terminant. Quo autem modo Bœotia Phoci accumbit, eo & Locris vtrique Phocidi. Quæ ſatis oſtendunt, cum Phocis à mari Ægeo ad mare vſque Ionium, & vltro Iſthmum per tranſuerſum excurreret. vtrinque in limitibus Locros habuiſſe coniunctos in ora maritima, hinc quidem Epicnemidios Trachiniis & Phthyotis contiguos ſecus Oetæ montis iuga, illinc vero Locros Ozolas Ætolis proximos citra Parnaſum, Marlaum & Aracinthum montes. Quocirca Pomponius Mela. Secundo Geographiæ in Doride inquit, Pyndus eſt & iuxta ſitum Eryneon in Locryde Cynos & Callyaros, in Phocide Delphi & mons Parnaſus & Apollinis fanum atque oraculum. Sic Plinius libro quarto, capite ſeptimo, Bæotas Hiantas antiquitas dixere. Locri deinde Epicnemidii cognominantur, olim Leleges appellati, per quos amnis Cephiſus defertur in mare, Oppida Opus vnde Opuntinus ſinus, Cynos. Phocidis in littore vnum Daphnus, introrſus autem Lariſſa Elatea & in ripa Cephiſi vt *Quomodo vtrinque Locri Phocidi cohereant.*

Digitized by Google

diximus Lilæa, Delphos verſus, Cnemis & Hiampolis. rurſus Locrorum ora, in qua Larynna Thronium, iuxta quod Boagrius amnis defertur in mare. Oppida Naricion, Alope, Scarphia, poſtea Maliacus ſinus ab incolis dictus. Hæc itaque iam ita ſint, & inter Trachinios ac Phocenſes Locri medient, qua Boagrius fluuius ex Tichiunta Oetæ montis iugo, quod Thermopylis adhæret, ſecus Scarphiam & infra Thronium ac ſinum Maliacum in mare exoneratur, de Locris ante Phocidem dicẽdum nobis videtur.

Locri duplices. Quos Strabo exactè, & deſcribit & diuidit in nono cum ait, Daphnus quoque cum olim Phocenſis eſſet vrbs, diruta iacet hoc tempore, Euboicum attingens mare, diuidens Epicnemides Locros, hos quidem in Bœotiam, illos verò in Phocidem a mari pertingẽtes. Quippe ſignum eſt, quod in ea ſacellum eſt, quod Schædu ſepulchrum eſſe memorát. Satis de Phocide à nobis dictũ eſt. deiode Locridis ora ſubeſt ordine, ideo de ipſa dicere adgrediamur. Ea duas in plagas diuiditur, vna quidem Locrorum eſt in Eubæam vergentium, qui ad vtrumque Daphnuntis vrbis latus diſcinduntur. Vocabantur autem vni quidem Opuntii à ciuitate Metropoli, alteri verò Epicnemedii a Cnemide monte. reliqua in occaſum ſpectans occiduarum Locrorum appellatur, qui iidem & Ozolæ nominantur. eos diſtinguit ab Opuntiis & Epicnemidiis & Parnaſus intermedius & Dorenſium Tetrapolis. Ex quibus verbis colligimus, non ſolum in Hellade duplices, verumadeo etiam triplices extitiſſe Locros. Duos quidem Phocidi ab arcto & oriente adiacentes. Opuntios quidem verſus mare & Epicnemedios in mediterraneis. Tertios auro & ipſos Phocidi contiguos, inter Parnaſum & Heliconem montes, ac priorum quidem duorum, qui orientales erant, inter Trachinies & Phocidem vrbes celebrabantur Thronium in Malico ſinu, Scarphia Cænus & Metropolis Opuntia, aliorum *Vrbes Locrorum.* verò qui in littore Ionici maris colebant, Naupactus & Amphiſſa celebriores erant.

Placet verba Strabonis de primorum, hoc eſt orientalium Locrorum tractu referre, cum duos ſinus Maliacum ac Opuntium, quibus videlicet hi Locri mare Ægęum attingunt, deſcribit. Poſt ſinum ſane deinceps Alopes ſita eſt, & Daphnus quem dirutum ante diximus. Ibidem portus eſt à Cyno nonaginta diſtans ſtadiis, ab Elatæa vero ſi terreſtre iter ſubeas in mediterraneam, centum & viginti. Iam vero iſta ſunt, ſinus Maliaci. ac ſecundum Daphnuntem Cnemides ſunt, locus munitus ad ſtadia viginti ſiquis nauiget. In quem ex Eubæa Cenæum è regione conſiſtit Promontorium in occidente ſpectans, ſinumque Maliacum freto diſiunctum ſtadia ferme viginti: Hæc autem Locrorum ſunt Epicnemidiorum, cæterum poſt ſtadia viginti portus occurrit. ſupra illum *Locrorum orientalium deſcriptio.* vero totidem ſtadiis Thronium iacet in Mediterranea. dehinc Boagrius, amnis effunditur Thronium præterlabens. Manem autem eum nuncupant. Eſt autem torrens vt interdum ne rinctis quidem ingrediare pedibus, quandoque vero ad bina late fundatur iugera. Secundum hæc quidem Scarphea iacet ſupernis, à mari ſtadiis diſtans decem, à Thronio vero triginta. Et continuans ſermonem, duplices inibi campos Beſſam locum arbuſtis refertum & Metymene vbi & Phatigas prope Scarphiam, commemorat, & Dianæ Pharigiæ templum.

Hæc ex Strabone. Audiamus & Liuium qui Thronium (id quod oppidum, Locridis, Trachiniæ proximum erat) delineans quinto Decadis quartæ: Euthymidas ab Athenis Thebas primum, hinc Salgonea proceſſit Herodorus ad Thronium. Inde haud procul *Thronium orientalis Locridis Vrbs* in Maliaco ſinu duo millia peditum, & Thoas ducentes equites, Onerarias leues ad triginta habebat. *Et libro ſexto:* Inter ipſum pugnæ tempus decem naues regiæ cum præfecto Iſiodoro ad Thronium in ſinu Maliaco ſtabant. eò grauiùs vulneribus Alexander Acarnan nuncius aduerſæ pugnæ cum profugiſſet, trepidæ inde recenti terrore naues Cenæum Eubœæ petierunt. Idem de Cyno proximo vbi Deucalionem habitaſſe, & Pyrrhæ extare tumulum Strabo refert, Herculisq; balnea eſſe à Cnemide monte ſtadiis ſexaginta, à Penei fluuio oſtio ſtadiis ſexaginta, ab Adepſo denique Eubcę freto ſtadiorum centum & ſexaginta diſſito, octauo tertiæ Decadis ſcribit, cum Euripum Eubææ delineaſſet. Id prudenter vt in temetè ſuſcepta re Romanus fecit, quod circumſpectis *Cynus Orientalis Locridis Vrbs.* difficultatibus ne fruſtra tempus tereret, celeriter abſtitit incepto, claſſemque inde Cynum Locridis Emporium, id eſt Opuntiorum vrbis mille paſſuum à mari ſitæ traiecit

Sequitur in eodem Liuii textu & de Opuntia Locrorum illorum orientalium Metropoli & coins in numiſmatibus quibusdam, quæ pugilis iconem habent, inſcrip- *Opuntia Metropolis Locrorum.* tio viſitur. Igitur Philippus Neicæo præſidio, fuſis Ætolis, qui ſaltum Thermopylarum inſidebant, cum à Demetriade Scotuſam, inde tertia vigilia profectus, trepidos hoſtes Heraclæam compuliſſet, ipſe vno die Phocidis Elatiam, millia amplius quinquagintaquinque contendit. Eodem ferme die ab Attalo rege Opuntiorum vrbs capta diripie-

batur

Google

batur. Conceſſerat eam prędam regi Sulpitius, quia Oreum paucos ante dies ab Romano milite expertib. regiis direptum fuerat. *Et ſubdit*. Attalus inermis atq; incompoſitus curſu effuſo, mare ac naues petit, & molientibus ab terra naues Philippus aduenit, metumq; etiam ex terra nauticis præbuit. Inde Opuntiam rediit, Deos hominesque accuſans, quod tantæ rei fortunam ex oculis prope raptam amiſiſſet Opuntii quoq; ab eodem ira increpiti, quod cum trahere obſidionem in aduentum ſuum potuiſſent, viſo ſtatim hoſte propè in voluntariam deditionem conceſſiſſent. compoſitis circa Opuntem rebus, Toronem eſt profectus. De Scarpea lege Liuium Sexto, Decade quarta cùm Marci Acilii victoriam de Antiocho rege deſcribit, Et Appianum in Syriaco de eadem hiſtoria.

Quibus ex locis aduertitur Locros vna cum proximis Theſſalis Phthyotis ac Magnetibus Macedoniæ regibus paruiſſe, vt in Romanam poteſtatem veniſſe eos vna cum Macedonibus, auſpicio Quinctii Marci Acilii & Publii Æmylii apparet. *Reges Locrorum.* Quos vero reges habuerint Locri non traditur, niſi quod Strabo in Nono Patrocli ac Aiacis meminiſſe videtur. Verba ſubiiciam. Cæterum ex Opuntia terra natum eſſe Patroclum teſtatur Homerus. Qui cum cædem patraſſet inuitus, fuga ſe ſubtraxit ad Peleum. Menæcius vero eius pater manſit in patria. At enim Achilles Monæcio pollicitus fuerat, vt cum ex ea expeditione reuertiſſet ſe illum in patriam reducturum, verum non ille ſed Aiax Locrus Opuntiorum regnum obtinebat, quem à patria Atyco genitum ferunt. Eanem vero vocatum fuiſſe eum dicunt, quem patroclus interemit, a quo & ſacellum Eanium & Eanidem fontem oſtendunt nominatum. Quintus autem Aiax Locrenſium rex ille Oilei extiterit(qui capta Troia Caſſandram virginem & vatem in templo Palladis violauerat in cuius vindictam Dea Græcis regredientibus tempeſtatem immiſerat canente Poeta:

Vnius ob noxam & furias Aiacis Oilei.) *Aiax Oilei rex Locrorum.*

Teſtantur verba Pauſaniæ tertio Laconicorum, quæ ſubſcribere non grauabor; Orto enim bello inter Crotoniatas & Locrenſes Italicos, cum Locrenſes ob cognationem quam habebant cum Opuntiis, Aiacem Oilei filium ad pugnam inuocaſſent, Leonymus Crotonatarum dux, hoſtes eſt adgreſſus, quemadmodum ab Aiace iniunctum eis audierat. Vulneratus autem in pectore cum ex vulnere laboraret Delphos ſe contulit, eo profectum Leonymum Pythias in Inſulam Leucam ablegauit, ibique apparaturum ei eſſe Aiacem dixit, vulnusque curaturum. Aliquanto autem poſt recuperata iam *Patroclus.* valetudine, ex Leuca cum diſceſſiſſet, vidiſſe ſe dixit Achillem, vidiſſe item Oilei, Telamoniique Aiaces, Patroclum & Antilochum, hæc ille. Patroclus ſane Mænęcii & Stenelo. filius, occiſo per ludum Aſtragolorum Cleſonymo ſeu Aeane Amphidamantis ſolum vertens, apud Peleum in Trachinia exulabat, & propter generis propinquitatem Locrorum finibus donatus, vnà cum Achille à Chyrone educatus fabulis fertur, cumq; *Locri Orientales & Ozolæ.* eo ad Troiam profectus, armis Achillis indutus, cum Hectore pugnans occiſus eſt. Hæc de Locris orientalibus tantum. tranſeo ad occidentalis Phocidis agrum, Cephiſo flum. adiacentem & Ætolis concluſum, & ad oram maris Ionici exporrectum, quem Pauſanias Decimo Phocaicæ hiſtoriæ his verbis delineat; Terra præterea Locrorum qui Ozulæ ſunt dicti Phocidi iuxta Cyrrham eſt finitima. De cognomento horum Locrorum diuerſa audiui, quæ omnia ſimul exponam, Oreſthi Deucalionis filio, cum iis in locis regnaret, lignum pro catulo canicula peperit. Quo ab Oreſthe defoſſo primo Vere aiunt, vitem excreuiſſe & à lignis Ozis, id eſt ramis, nomen hominibus eſſe inditū. *Etymon Ozolæ.* Alii Neſſum putant, qui portitorem egit ad Euenum, vulneratum quidem eſſe ab Hercule, non autem ſtatim obiiſſe, ſed in terram hanc profugiſſe, mortuum autem inde, & inſepultum computruiſſe, & graui odore iis in regionibus aerem infeciſſe. Tertio fluuii cuiuſdam aiunt, & vaporem abſurdum eſſe, & ipſam aquam ſordidam. Quarto, multum ibi prouenire Aſphodeli & florere eam herbam ab odore. Dicitur item primi eius loci homines fuiſſe indigenas. veſtes autem contexere cum neſcirent, tegumentis contra frigus vtebantur pellibus ferarum crudis, partibus pellium hirſutis forâs ornatus cauſa conuerſis. Futurum itaque erat, vt eadem ratione, & ipſa tergora & hominum corpora fœterent.

His quinque rationibus, quibus Ethymon Ozolæ nominis explicatur, Strabo in IX. ſextam addit. Paulo ſuper Calydonem (ait) eſt etiam collis Taphoſus, in quo Neſſi & aliorum centaurorum tumulus locatus cernitur, è quorum tabo teterrimus odor ſub montis radice profunditur, & humor craſſioribus guttis manat, quā quidem ob cauſam gentem illam Ozolas, id eſt odoris mali vocari. Hæc ille.

Digitized by Google

Ciuitates Locrorum occidentales.

Pauſanias ciuitates in his Locris occiduis enumerat Myoniam, cuius Incolæ in Aſiam Ionicam transfretarunt, & ibi coloniam eodem nomine deduxerũt, Oeanthæam, Amphiſſam ac Naupactum Metropoles, quarum Amphictionum iudicium deſtruxit, quod grauiora vectigalia exigeret ab adeuntibus oraculum Apoll. quam Ætoli pulſi à Rom. iterum renouarunt, Naupactium vero Meſſenii ex Peloponneſo à Spartanis pulſi occupauere, licet inde Meſſenios Locri denuo expulerint.

Amphiſſa Vrbs Ozolarum.

De Amphiſſa Pauſanias in x. hæc nominatim adnotauit. Delphis diſtat centum viginti ſtadiis, Amphiſſa vrbs Locrorum maxima & celeberrima Incolæ mori pudore Ozolarum nominis Ætolos eſſe ſe aſſerũt. habent tamen rationem veriſimilem. Quo enim tempore Romanorum Imperator ad Nicopolim incolendam. patriis ſedibus Ætolis eiecit, magnam populi partem contuliſſe ſe Amphiſſam perhibent. Prima tamen generis origine Locri ſunt. Inditum vrbi nomen aiunt ab Amphiſſa Macarei filia, Æoli nepote, eiuſq; amore correptum fuiſſe Apollinem, exornata eſt vrbs apparatu & alio, & quæ maxime memorabilia cenſent, ex his monumentum Amphiſſę eſt, & Andremonis. cum hoc ſepultam aiunt Georgen Oenei filiã, Andremonis vxorem. In arce templum Mineruæ habent, & ſimulachrum erectum ex ære compoſitum. à Thoante id Ilio aſportatum eſſe aiunt, & de Troianorum manũ bis dedicatum.

Naupactus Metropolis.

De naupacto Metropoli Ozolarum, cuius hodie ruinas Itali Lepanto appellant, ſcribit Strabo in ix. Hi ſane ciuitates habuerunt Amphiſſam & Naupactum. Quarum quidem Naupactus prope Antirrhium permanet, nomenque inde accepit a pangẽdis, id eſt conſtruendis nauibus, ſiue illic Heraclidæ claſſem compegerint, ſiue loca prius compararint, vt ſcribit Ephorus, ea vero nunc Ætolis ſubiungitur, ſic adiudicante Philippo. Adde quæ Pauſanias in x. refert: Quoniam de Naupacto dici memini Dorienſes qui vna cum Ariſtomachi liberis in Peloponneſum transfretarunt, nauigia ibi compoſuiſſe, atque ideo nomen loco eſſe inditum. Porro Naupactum Athenienſes primũ, inde Spartani, poſtremo Meſſenii occuparunt Pelopõneſo Spartanis pulſi. Quos tamen Locri non ita multo poſt rurſus eiecerunt, patria recuperata, quam hiſtoriam apud Pauſaniam in Meſſenieis lege, qui prope Naupactum Neptuni Dianæ & Aeſculapii delubra commemorat. Qui denique in x. Ozolas Patrenſibus Achæorum ab Auguſto fuiſſe Imper. ſubiectos commemorat.

Locrorum vetuſtas.

Cæterum quam vetuſta hæc gens Locrorum extiterit & quam late in Vrbem colonias deduxerit, multa ſunt argumenta quemadmodum Strabo refert, quod Deucalion Promethei filius, qui genus humanum ad Cephiſum reparaſſe à poetis refertur, apud Opuntiam gubernauerit, Pyrrhaque vxor filia Epimethei & Pandore ibidem ſepulta fuerit. Quorum filii Oreſthes apud Ozolas Locros occidentales autore Pauſania regnauit, Amphiction Cranao in Attica ſucceſſit, Hellen vnde Græci cognomen adepti ſunt, eiſdem finibus rerum potitus, filios, Dorum quidem in alpes vnde Dorienſis prodierunt, & Xuthum in fines Atticæ dimiſit, vbi Erechtei filiam Cecropis ſororem in matrimonium accepit, qui pulſus à fratribus Cecropis, colonias in Ægialo deduxit, vbi Achæi poſtea populi à filio ſuo Achæo nominati fuere, eum late in Theſſaliam poſtea ditionem extendiſſet, relicto Archandro filio qui Argos profectus Danai filiam nuptum accepit. Ab eodem Xuthi filio Ione & Iones populi emerſere Atticam tenentes, cuius nati Pytireus Epidaurum, Procles in Samum Inſulam, abiere, licet Leogarus filius ab Epheſiis eiectus in Inſulam Thracem Thraciæ obtenſam commigrarit. compoſito ex inde nomine Samothracẽ nominatã. Prothogenia præterea Deucalionis filia ex Ioue Æthlium pepererat Endymionis patrem, Æoli auum, vnde Calydoniæ regum ſtemma proceſſit, de quo in Ætolia dicemus, Chyones denique alia Deucalionis filia ex Mercurio Autolicum peperit auum Synonis illius qui dolo Troiam equi figmento prodidit. Adhæc Pauſanias refert Æthneum Deucalionis fratrem in finibus Phocidis tenuiſſe apud quem Ceres Dea contracta familiaritate depoſuerat aliquid. Strabo ex autoritate Heſiodi Locrum quendam celebrat primum regem Lelegum, qui poſt Deucalionis ætatem, eiuſque Progeniem, hiſce finibus imperarit.

Deucalionis ſtemma.

Primi reges Locrorum.

Verba ex vii. Geographicorum ſubiicere placet. In Ætolorum Politia, is nunc Locros Lelegas vocat, à quibus & Bœoticam occupatam fuiſſe dicit. Similiter & in Opuntiorum & Megarenſium politia teſtatur. At enim in Leucadiorum Politia quempiã indigenã & aborigenem Lelegẽ nominat, cuius ex filia nepotem nuncupat Teleboã. ex quo duos & viginti liberos procreatos inquit, & ex his nonnullos Leucadem habitaſſe. Heſiodi maxime fidem adhibendam eſſe contenderim, qui Lelegum populorum ducem

cem fuiſſe Locrorum adſerit. Quos Saturnius Iupiter Immortalia ſapiens conſilia, è Deucalionis tellure delectos vagos exhibuit, hæc ille.

Colonia Locrorum in Italia.

Qui vero poſterioribus ſæculis rerum apud Locros potiti fuerint, paucos inuenio. Euanthem vero quendam celebrant hiſtoriæ, qui Locrorum non paruam manum, in Italiam deduxit. Seruos præcipuè, qui dominis in bello abſentibus ſe vxoribus eorum commiſcuerant. Et hæc eſt prima Locrorum in Italiam deducta colonia, de qua Titus Liuius IIII. Decadis III. in vicinia Crotonis ac Rhegi mentionem facit, cum Hannibalis res in Brutiis geſtas recenſet. Itaque Rhegio ex templo abſciſſum eſt. Locrenſibus iuſſu Hannibalis data pax, vt liberi ſuis legibus viuerent, vrbs pariter & portus in poteſtate Locrenſium eſſet. Societas eo iure ſtaret, vt Pœnus Locrenſem Locrenſisque Pœnum pace ac bello iuuaret. De his Locrenſibus Italicis refert elegantem hiſtoriam Strabo in VII. Cum flumen Alex. Rheginum à Locrenſibus diſterminet, qui per vallem profundam curſum habet.

Cicada inſigne Italiæ Locrorum.

Peculiare quiddam hic de Cicadis obuenit. Quæ enim in Locrorum ripa verſantur ſonantius ſtrident, illis aliis vox nulla contigit, eius rei cauſam ſuſpicantur. Nam cum iis omnino vmbroſa regio ſit, vnde roſcidas alarum pelliculas minime pandant, illis, ſole feruida eſt, vt aridas ac veluti corneas habeant, vnde apte ſtridor emittitur.

Huc referenda eſt ſiue fabula ſiue hiſtoria, quam de Eunomo Citharœdo Locrenſi idem autor refert. Qui cum in certamen eſſet vocatus ab Ariſthone Rheginenſi, fuſis ad Apollinem precibus auxilium inuocarat, atque cum cytharã is ope eius Dei apte tetigiſſet, Eunomum Locrenſem coactum dare ſuæ quoque artis ſpecimen, cordam fregiſſe, quo facto adfuiſſe mox cicadam, quæ ſupplementa vocis faceret.

Et hanc rationem arbitror, quare in numiſmate iidem illi Locri Cicadæ ſymbolo vſi fuerint. Siquidem & Diodorus V. Bibliothecæ ſcriptum reliquit. At vero Herculi ſecus ob pietatem contigit. Nam cum ad fines Rheginorum & Locrenſium perueniſſet, deq; via infeſſus quieſceret, cicadarum ſtrepitu pertæſus Deos oraſſe fertur vt eas inde amouerent, exaudita prece non ſolum tunc ſed poſtmodum cicadæ nunquam ſunt in his locis repertæ. Et hæc de prima Locrorum deducta in Italiam colonia.

Secunda Locrorum in Aſiam.

Secundam poſtea in Aſiam deduxere Myoniæ præcipuæ ciuitatis Ozolorum coloni, vt Myones Ionibus in Aſia vicini, ex Locris Græciæ proceſſiſſe appareat. Hoc Pauſanias VI. Eliacorum teſtatur. Thucydidem in hiſtoria Locrorum qui in Phocide ſunt, oppida comprehendiſſe & alia, in quibus eſſe ſcribit & Myones. Myones itaque quorum mentio fit in Clypei inſcriptione, mea ſententia iidem Myones ſunt qui in Locridis continente incolunt. Porro de Myonia Locridis Græciæ ſub finem decimi libri Pauſanias ſic meminit. Supra Amphiſſam in continente Myonia quæ triginti ſtadiis Amphiſſa diſtat. Myonenſes hi & Ioui Olympio ſcutum dedicarunt, ſitum eſt oppidum in loco excelſo, lucum præterea & aram habet Deorum qui Milichii, id eſt blandi vocantur.

Myonis Aſiaticæ inſigne.

De Myonia vero illa in Aſia Ionica colonia, quæ & Myus hiſtoricis paſſim vocatur, & in moneta Deæ Cybeles ac nauis ſymbolo vſa fuit (vt in Chorographia noſtra lector videbis) ſcribit Strabo in XIIII. à Pyrrha vſque ad Mæandri oſtia, quinquaginta qui locus ſtagnis & paludibus plenus eſt, ſubminiſtratoriis vero ſcaphis adnauiganti, ſtadia triginta eſt Myus, vna ex duodecim Ioniæ vrbibus, quæ nunc propter hominum paucitatem à Mileſiis habitatur. Hæc Themiſtocli dicitur a Xerxe in opſonium data, Magneſia in panem, Lampſacum in vinum. Huius Myonorum in Aſia colonia meminit etiam Titus Liuius VII. Decadis quartę: Polixonidas Samum petituros hoſtes ratus, vt ſe Rhodię claſſi coniungerent, ab Epheſo profectus primo ad Myoneſum ſtetit Appianus in Syriaco Antiochum regem a Romanis ad Myuntem ſiue Myoneſum victum ſcribit. De quo plura lege apud Plinium libro trigeſimoquarto, capite duodecimo. Venio ad tertiam coloniam in Cretam deductam, cuius meminit ſexto Eliacorum Pauſanias poſitum eſt inquit & buxeum ſimulachrum Apollinis capite deaurato, dedicatum aiunt à Locris qui ad Zephyrium Promontorium Bretæ habitant.

Inſignia Locrorum

Hactenus de Locrorum coloniis, iam de inſignibus dicemus, quæ paſsim in illorum monera antiqua occurrunt, quorum reperio tria: Stellam Heſperum videlicet, Pugilem & Cererem. Stella Locrorum Occidentalium erat, cuius IX Geog. Strabo meminit. Vocantur autem hi quidem, occidui Locri & Ozolæ. Habent autem in ſignatorio ciuitatis annulo ſtellam inſculptā Heſperum Crediderim verò in ſignis originem repeti poſſe à Ceyce Trachinorum & Locrorū rege qui Peleū Achillis patrem ſuſcepetat. Heſpero genitus vt Naſo XI. Metam.

Expulſumq́; domo patria Trachinia Tellus
Accipit, hic regnum ſine vi, ſine cæde regebat:
Lucifero genitore ſatus, patriumq́; nitorem
Ore ferè Ceyx.

Pugilis Icon tam Locrorum Epicnemidiorum in Græcia quàm Locrorum Italiæ fuerat inſigne, non ſolum quod pugna ſemper prçſtiterint Locri, verumetiam quod ex Olympico certamine, ſubinde victores abierint. Vnde eſt illud Plinii in VII. ca. XLVII. cōſecratus eſt viuus, ſentienſque oraculi eiuſdem iuſſu, & Iouis Deorum ſummi aſtipulatu, Euthymus ſemper Olympia victor & ſemel victus. patria ei Locri in Italia, ibi imaginem eius eſſe & Olympiæ alteram eadem die fulmine tactam. Sic Pauſanias VI. Eliacorum Rexibium quendam Opuncium celebrat qui LXI. Olympiade, Pancratiaſta vicerat, cui ſtatuam Elæi iuxta Oenomai poſuerant. Poteſt etiam inſignis illius origo repeti à Philoctote Peantis filio, cui Hercules moriturus in Oeta ſagittas ad Clypeum tradiderat, quibus cum ad bellum Troianum opus eſſet, Philoctetem coactum ſequi Græcos, cum vulneratus eſſet, in Lemno relictum, curatumq́; à Machaone; Inde in Italiam nauiga e ac Petiliam condidiſſe, ad quod alludens cecinit Virg. Æneid III.

Parua Philoctetæ ſubnixa Petilia muro. Et Propertius:
Tarda Philoctetæ ſanauit crura Machaon.

De Cereris ſymbolo adducam coniecturam meam, fortè ob famigeratiſſimum illud in Thermopylis Cereris fanum, & aliud apud Drymæam Strabo. libro IX. cum Oetam montem ac Thermopylas delineaſſet. Adeſt & ibi portus ingens & Cereris templum, in quo in omni ibidem conuentu Amphictiones ſacrificium conficiebant, à portu autem in Heracleam Trachiniam terreſtri itinere XL. ſtadia interſunt. Eſt in Phocide & Cabyrium nomine ingens Cereris nemus. Reuertor ad Phocidem quæ Locris vtriſque ab vtroque mari coniuncta eſt, hoc eſt Ægeo & Ionio. In quarum parte illa quidem Oetæ montis iugis vſq; ad Thermopylas excurrit Dores ac Trachinios contingens, vbi Acrephium & Sphyngum montes, ac Cabyriū Cereris, Vrbes in ea Panopea totius prouinciæ regia, Lilea, Elatia, Ambroſſus, Amphiclæa, Abæ, vbi oraculum, Hiampolis & ad lacum Copaydem Copæ, Hietto ac alia plura cùm oppida tùm Diuorum templa. In altera vero, quæ Ozolis iungitur ad mare Ionium Delphi, vbi clariſſimum ac toto orbe famigeratiſſimum extiterat, Apollinis oraculū, Lycorea, Daulis, Dymea, Thiſbæ, Theſpiæ, Heliconis Muſæ, Antizyrha & in maris littore Cyrha & Creuſa Bulis, Ea portio ſecus Parnaſi iuga ex tranſuerſo protenditur in arctum, Alpeſtris in medio, vbi Helicon verſus Megarenſium agrum protenditur. Nemoroſa verò ad maris oram, vbi Apollinis & Dianæ luci ac montes Ellebori delineantur, prope Anticyrham, itaque & Alces ac Biſontes, in Phocide Pauſ. commemorat.

Phocis duplex & deſcriptio.

Panopæa regio Phocidis.

De Panopæa vbi propugnaculum totius erat regionis & Principis ſedes, & Titii ſepulchrum, hæc Pauſanias in IX. ſcripta reliquit. Nomen ciuitati inditum aiunt ab Epæi patre. Ipſi autem Phocenſes Phlegyas initio fuiſſe aiunt, & ex Orchomenio in Phocidem tranſfugiſſe. Panopeæ veterem ambitum ſeptimum potiſſimum eſſe ſtadiorum, ex aſpectu iudicauimus. Subiit item nos in memoria verſuum Homeri quos de Titio ſcripſit, vbi Panopenſium ciuitatem, à ſoli aut choreæ pulchritudine Callichrorum nominauit. Et in certamine propter Patrocli cadauer ſuſcepto, Schedium etiam Iphiti filium Phocenſium regem, & ab Hectore interfectum. Panopæam incoluiſſe ſcripſit. hoc vt apparet, factum eſt metu Bœotorum, eo enim loco irruptio in Phocidem patet facilima. Proinde ibi regem habitare oportuit, qui Panopæa tanquam propugnaculo vteretur. Hæc ille. Tradit etiam ſupereſſe terram, ex qua Prometheus genus humanū effinxit colore ac ſubſtantia harenæ & ſudoris humani odore.

Alterum

Thermopylæ Phocidis.

Alterum quod in Phocide celebratur, ſunt Thermopylæ, non ſolum ſalubribus aquis & Amphictionum concilio, verumetiam victoria illa inſigni de Perſis duce Leonide Spartano famigeratiſsimæ, quarum ſitum & iuga Oetæ montis, quibus illæ clauduntur anguſtiæ, nemo melius deſcripſit quam T. Liuius lib. VI. Decad. IIII. Extremos ad orientem montes Oetaũ vocant. quorum quod altiſsimum eſt Callidromon appellatur, in cuius valle ad Maliacum ſinum vergente, iter eſt non latius quam LX. paſſus. Hæc vna militaris via eſt, qua traduci exercitus, ſi non prohibeantur, poſſunt. Ideo Pylæ & ab aliis quia calidę aquæ in ipſis faucibus ſunt Thermopylæ locus appellatur, locus Lacedęmoniorum aduerſus Perſas morte magis memorabilis quàm pugna.

Et ſubdit. Duo millia Heraclear ſubſtiterunt, duo trifariam diuiſa Callidromum & Rhoduntiam & Tichiunta (hęc nomina cacuminibus ſunt) occupauere. *Et iterum:* Multi temere ſubeuntes vallum transfixi ſunt, & aut ab incepto irrito receſſiſſent, aut plures cecidiſſent, ni M. Porcius ab iugo Callidromi deiectis inde Ætolis & magna ex parte cæſis (incautos enim & pleroſque ſopitos oppreſſerat) ſuper eminentem caſtris collem apparuiſſet. Flacco nõ eadem fortuna, ad Tichiunta & Rhoduntiam, nec quidquam ſubire ad ea caſtella conatus fuerat.

Porro illa ipſa Caſtella Thermopylarum Strabo recenſet in nono. Iſtius pars vna vergens in Thermopylas Oeta vocatur longitudinis ad ſtadia triginta aſperitatis & celſitudinis non mediocris, longe autem excelſiſſimus ad Thermopylarum tractum. Ibi enim cacumen attollitur, & in rupes acutas præruptas, pręcipiteſq; finitur, paruũq; & anguſtũ viatoribus à littore Locros petentibus, & ex Theſſalia derelinquit tranſitum. Ipſum quidem tranſitũ Pylas, id eſt portus & anguſtias vocitãt atq; Thermopylas. Sunt enim ibi prope thermę, magno in honore Herculi conſecratę, ſupra ſinus eſt mons quem Callidromum appellant. Attamen aliqui etiam reliquum per Ætoliã Acarnaniãq; vſq; ſinum Ambraciũ progredientem, Callidromum nominant. Ad Thermopylas ſanè intra anguſtias caſtella ſunt, Nicæa quidem ad Locrorum mare, at Tichins & Heraclęa ſupra illam, quæ prius Trachin vocabatur à Lacedemoniis cõdita. Venio nunc ad Delphicum oraculum locum in Phocide celeberrimum, cuius ſitum Liuius Decad. v. lib. II. egregiè delineat, cum Eumenem Aſiæ regem iſthic per inſidias adortũ, ad his quos in eius necem Perſeus rex ſolicitauerat, commemorat. *Locum ſubiicere placuit.* Euandrum Cretenſem ducem auxiliorum, & Macedonas tres aſſuetos miniſteriis talium facinorum ad cædem regis ſubornat, literaſq; eis dat ad Praxo hoſpitem principem autoritate & opibus Delphorum. Satis conſtabat, Eumenem, vt ſacrificaret Apollini aſcenſurum Delphos. Progreſſi cum Euandro inſidiatores, nihil aliud ad peragendũ inceptum quàm loci oportunitatem omnia circumeuntes quærebant. Aſcendentibus ad tẽplum a Cyrha, priuſquam peruenitur ad frequentia ædificiis loca, maceria erat ab leua ſemitæ paululũ extans à fundamento, qua ſinguli tranſirent, dextra pars labe terræ in aliquantum altitudinis diruta erat, poſt maceriam ſe abdiderunt, gradibus aſtructis, vt ex ea velut è muro tela in prætereuntem conicerent. Primo à mari circumfuſa turba amicorum & ſatellitum procedebat. His adde quæ de origine eius oraculi Strabo in nono refert. Antiquis temporibus quoſdam extitiſſe Parnaſios Antochtonas vocatos, id eſt, indigenas & Aborigenes Parnaſum colentes. Quo quidem in tempore Apollinem in terras aduentantem manſuefeciſſe homines è ſylueſtribus fructibus & minuti viuendi ritu. Athenas egreſſum adiiſſe Delphos eam per viam qua nunc Athenienſis populus Pythiadem ſupplicationem cum pompa præmittit, ad Panopæam deinde conſiſtentem vrbem, Tityum clade affeciſſe eius loci Tyrannum virum profecto violentum ac flagitioſum. Poſtea coniunctos illi Parnaſios alio nunciaſſe hominem eſſe nomine Pythonem ac cognomine Draconem. quo ſane ſagittis debellato, inter adhortandum. Io Pæan clamitàſſe, vnde conſuetudinem traditam, vt qui conſecuturi ſunt, aciem, ſic Pæanis celebrationem clamitent. Pythionis vero tabernaculum ſic incendio tunc à Delphis abſumptum. De Trepode pòſt dicetur, & Specu in quo ille fuerat. Quin vero illud famigeratum ac toti orbi ſuſpiciendum extiterit docent, tot donatia regum etiam alienigenarum vt Gigis & Creſi, ſpolia etiam ac trophæa variarum gentium ac principum; opera etiam artificum admiranda Ludi inibi decertati, non ſolum equeſtris certaminis, verùm adeo etiam Poetarũ ac Muſicorum, deniq; Amphictionum conuentus qui inibi erat pręcipue conſtitutus, ad quem omnes pene ciuitates Græciæ ſuos mittebant, qua de re in Atticis fuſius loquemur.

Delphici templi ſitus. *Templum Delphicum & opes illius* *Ludi Delphici.*

Templum vero marmorum fuiſſe Pauſanias ſcribit, & à Polignoto Thaſio ſummo artifice ita fuiſſe pictum affabre, vt Amphictionum decreto gratuita hoſpitia illi

Digitized by Google

per totam Græciam concederentur. Hoc templum & has opes accumulatiſſimas quas Pauſ. in x. prolixe deſcribit primi ſpoliarunt ipſi Phocenſes Onomarcho & Phaillo ducibus, ob quod bellum quod ſacrum dicunt exortum eſt, Phocenſes ad vindictam, Athenienſibus, Thebanis & Philippo Amyntæ non ſolum poſtulantibus ſed bello etiam infeſtantibus. Secunda ſpoliatio facta eſt à Brenno & Galatis, tertia a Sylla, cuius Plutarchus in Silla his verbis meminit. Cum ad vſus belli pecuniæ vrgeret inopia, ad mouenda Græciæ ſe conuertit aſyla, quæ in donariis ornatiſſima atque precioſiſſima fuerant, tum ab Epidauro tum Olympia ad ſe deferri iuſſit. Delphos etiam Amphictiones literas dedit, præſtare ipſas Dei pecunias ad ſe transportari; aut cuim tutius ſeruaturum, aut ſi neceſſarios ad vſus conſumpſiſſet, non pauciores ſane reſtituturum, & Caphim Phocenſem ex familiaribus vnum miſit, cui vt ſingula pondere ſuſciperet, mandarat dedit. Tum Caphis Delphos profectus, aliquid ſacrorũ tangere veritus coram Amphictionibus neceſſitatem multis teſtatus eſt lachrimis, aſſerentibusque nonnullis Cytharæ ſonitum intra ſacram ædem audiſſe. Caphis ſeu dictis fidem adhiberet, ſeu Syllæ religionem vellet incutere, ad eum nunciauit audita. Cui per facetias Sylla reſcribens, Miror inquit Caphi ignorare te non quidem indignantis, ſed exultantis Dei indicium eſſe. Quocirca perinde ac Deo ſumma cũ hilaritate pecunias tribuẽte, tu quoq; confidẽter accipe. Cætera quidem clam Græcis miſſa ſunt. Dolium vero quod vnum egregiis muneribus reliquum erat, cum & pondere & magnitudine tollere iumenta requirant, Amphictiones coacti conſciderunt.

Spoliatum templum Delphicum.

Specus templi Delphici.

Adde & quæ de Specu, vbi Tripos fuerat Strabo refert. Hac itaque tempeſtate neglectui datur, nonnihil oraculum ſuperioribus annis excellentiſſimo in honore habitum documento ſunt theſauri, quos populi potenteſq; principes ibidem conſtruxerunt. ad quod conſecratas offerebant pecunias, nec minus artificiũ præſtantiſſima opera & ludi Pythici illic decertati, & innumerabilia tot & commendata ſcriptis oracula. autores certi memorant: diuinum ipſum domicilium profundam & curuam eſſe ſpeluncam, non admodum lato ore patentem. vnde auram quidem referri ſacro efflante numine, excelſum autem oſtio imminere tripodem, quem eum Pythia Vates inſcenderit, hauſto diuinationis ſpiritu Dei reſponſa referre, & metro & oratione ſoluta. Hęc vero poetas quoſdam templi miniſtros in verſus intendere. Ad quod Oraculum Phocenſe alludunt Poetæ. Lucanus in v.

Vt vidit Pæan vaſtos telluris hiatus.
Diuinam ſpirare fidem, ventoſq; loquaces
Exhalare, ſolum ſacris ſe condidit antris,
Incubuitq; adito, vates ibi factus Apollo

Et iterum:

Aere libratum vacuo qua ſuſtinet orbem.
Totius pars magna Iouis Cyrhæa per antra.
Exit, & æthereo trahitur connexa tonanti.
Hoc vbi virgineo conceptum eſt pectore numen.
Humanam feriens animam ſonat, oraq; vatis.
Soluit.

Claudianus de raptu Proſerpinæ:

Iam mihi cernuntur trepidis delubra moueri
Sedibus, & claram diſpergere lumina lucem.
Aduentem teſtata Deũ. Iam magnus ab imis.
Auditur fremitus terris, templumq; remugit.

Et de virginis vaticinantis amictu Lucanus:

Stringit vitta comas, crineſq; in terga ſolutos.
Candida Phocaica complectitur infula lauro.

Et de Oraculo temploq; Delphico hactenus, vbi & Neptol. filii Achillis tumulus cernebatur, quem vltione Deum Machareus Sacerdos ob Priami eiuſque filiorum cędem ad aram immolauerat. Hic notandum eſt & alia per orbem Apollini ſacra extitiſſe oracula in Lebadia, in Delo inſula, & in Colophone Aſiæ cuius Liuius decade IIII. & Tacitus in ſecundo meminere.

Reges Phocidis.

Et hæc quidem quæ in Phocide præclara & memoria digna quondam commemorabantur, ad Principes illius deſcendo: Quos in hiſtoriis & fabulis reperio Deionem Æoli filium fratrem Athamantis Bœotii Siſyphi Corinthii & Salmonei Theſſali. Qui ex Diomedea Xuti filia genuit Cephalum, Philacum, Aſteropeum. Quorum

Cephal-

Cephalus Procrin Erechtei Athen: filiam in matrimonio habuerat, quæ in ſidias ſtruens marito quem Aurora adamabat in ſyluas venantem ſecuta traditur, & cum autoram blanda voce vocaſſet, ſe non continens Procris mouebat inter virgulta, ad quem ſonitum Cephalus feram ſuſpicatus vxorem inſcius interfecit, à Ioue in lapidem verſus. Vnde Ouidius cecinit:

Clarus erat Cephalus ſyluis multaq́; per herbam
Conciderant illo percutiente fera.

Et rurſus:

Latmius Endimion non eſt tibi Luna pudori,
Nec Cephalus Roſeæ præda pudenda Deæ.

Hunc an prçceſſerit vel ſecutus ſit dubium eſt, vnde terræ nomen eſt inditum Phocus filius Ornitionis, cuius frater Thoas in Corinthio regnabat pater Demophontis, & vnde Doridas ac Hyantus proceſſêre. Quib. Dorienſes bellum intulerant; a Phoco ferunt proceſſiſſe Cephiſum (vnde flu. nomē qui per hāc prouinciā labitur, & vbi Prometheus genus humanū fertur effinxiſſe.) Is Melenam genuit, & ille rurſus Delphū quem Apollinis filium vetuſtas credidit, ab Apolline ſagittis occiſum, & cum cadaueri acens diutius computruiſſet græce Pythium appellatum. Huic Pauſ. x. Charontem filium tribuit. Qui eodem libro Schedium quendam regem Phocidis celebrat. Et in certamine inquit propter Pattocli cadauer ſuſcepto Schedium etiam Iphiti filium Phocenſium regem, & ab Hectore interfectum Strabo in ix. Æpalii regis mentionem facit, cum ſcribit. Imminet autem Pyndus Erinæo, iuxta quem cognominis illi flu. decurrit in Cephiſum exonerans, non magno à Lilæa interuallo. Pyndum autem vocant Aciphantem reliqui. Eorum rex Æpalius, cum è regno fuiſſet expulſus, Herculis ope atq; opera reſtitutus eſt, vt ſcriptores prodiderūt, in cuius beneficii memoriam etiam rebus humanis circa Oetam defuncto gratiam reddidit. Quippe Hilum inter eius filios natu maiotem adoptauit. Isq; regni ſucceſſionem ſuſcepit & nati natorum, & qui ab eo progeniti fuêre. Hinc in Peloponneſum redeuntibus Heraclidis primus impetus. Hæc Strabo.

Herculis ſtemma in Phocide.

Porro Hylus qui ex Deianira genitus erat, frater Cheſippi & Glyciſonides primus Heraclydas conatus erat in Pelopōneſum reducere, quo in labore ab Euthemio Arcadū rege captus eſt; genuit autem Ariſtomachum & Euechniam Policaoni Butæ filio nuptam. Quorū Ariſtomachus cū in Phocide regnaret, ac Doriēſibus in finib. impetaret, eorum auxilio fratres reducere ac nepotes in Pelopōneſum conatus eſt. Supererant autem liberi quoniam ex Megara Creontis nata quos ſuſceperat Therimachum, Deieontem & Creuſam interfecerat; ex filiab. quidem Theſei Creon, Epilaus, Tripſippus & Eumenides (vt de ſororib. illorū ſileamus: Procride, Antileonta, Hippea & Panope.) Ex Omphale vero Agelaus, ex Chalciope Theſſalus, ex Parthonopeia Erieres. nam Telphus qui ex Auge erat procreatus, in Aſia manſerat, & Tlepolemus qui Licymnium inuitus interfecerat, exulatum in Rhodum abierat. Nepotes autem & pronepotes, qui proprie Heraclidæ dicti fuerant, adduxit Ariſtomachi filius Cleolaus, pater Temeni, qui Argos occupauit; Creſphontis qui Meſſeniam, & Ariſtodemi qui Laconicam. Erieris filii fuere Cteſippus & Palemon, & quorum meminere reliqui autores Ænius ac Phthyus Theſſali, ac Chromus, ad quem alludit Statius cum bellum deſcribit inter Pollinicen & Etheoclem vi. Theb.

It Chromis, Hippodamusque alter ſatus Hercule magno,
Alter ab Oenomao.

Hi omnes Herculis puta liberi, ac eius nepotes & pronepotes, poſt mortem Herculis fugientes Euriſtheum, pars venerunt in Phocidem, qui Hylum ſecuti fuerant, pars ad Ceycem ſe contulerunt, per Græciam videlicet diſperſi metuentes ne traderentur Euriſteo. Quos cum Athenienſes denique tuerentur, bello petuntur ab Euriſtheo, qui poſtremo à Spironida occiditur, cuius capitis mortui Alcmene oculos eruit, à quo tempore in Peloponneſum Hetaclydæ reuerſi ſunt, à Dorienſibus reducti, cum id ante hac ne quidquam tentaſſent. Et de regibus Phocidis hactenus quibus & Phocum Æaci adnumeres eiusque ſtemma, in quo qui fuerint & quibus nominibus non ſatis conſtat. Eſt autem veriſimile regno Phocenſium peſſumeunte libertatem aliquādiu retinuiſſe. Id quod ex Amphictionum cōuentu apparet, qui in Phocide celebris habebatur, veluti apud Achæos alter in quos erant plerique Græciæ populi tranſcripti. Vnde Pauſanias in decimo Phocidis ſcribit. Androtion in Attica hiſtoria finitimos inquit, Delphos initio fuiſſe in concilium profectos, atque illô qui conueniſſent, Amphictiones eſſe appellatos. Vſum autem temporis progreſſu obtinuiſſe, vt quod nunc habent,

Phocidis regnum deſolatum.

nomen eis inderetur ab ipſo Amphictione. Has Græcorum gentes fuiſſe aiunt in commune concilium coactos Ionas, Dolopes, Theſſalos, Magnetas, Maleenſes, Phthyotas, Dorienſes, Phocenſes, Locros, modo vero in Romanorum poteſtatem peruenerunt Phocenſes, Scribit in IX. Strabo cum de Hyli Herculis filii poſteritate in Phocide tractat. Interea vrbes ipſæ ſuam non mediocrē obtinuere dignitatem, licet & exiles & agro fertiles forent, poſterius neglectui datæ ſunt. cæterum in Phocenſi bello, regnoq; Macedonico & Ætolorum Athamanumq; potentatu, ſic actum eſt, vt eorum veſtigium ad Roman. imperium perueniſſe, dictu ſit admirabile.

Phocis Rom. ſubiicitur. Huius porro belli cauſa fuit Philippi regis Macedoniæ Perſei patris tyrānis de qua legę Liuium lib. II. & III. Dec. IIII. Qui nominatim ſcribens. quomodo ſingulæ Phocidis ciuitates in poteſtatem Romanorū venerint Anticyra in Phocide, in Corinthium verſa ſinum ad id opportuniſſima viſa eſt, quia nec procul Theſſalia hoſtiumq; locis abibant, & ex aduerſo Peloponneſum, exiguo maris ſpacio diuiſam, ab tergo Ætoliam Acarnaniamq;, ab lateribus Locridem ac Bœotiam habebant. Phocidis primo impetu Panopæam ſine certamine cœpit. Anticyra haud multum in oppugnando præbuit moræ, Ambriſſus inde Hyampolisque receptæ. Daulis, quia in tumulo excelſo ſita eſt, nec ſalis nec operibus capi poterat, laceſſendo miſſilibus eos qui in præſidio erant cùm ad excurſiones elicuiſſent, refugiendo inuicem, inſequendoque & leuibus ſine effectu certaminibus, eo negligentiæ & contemptus adduxerę, vt cum refugientibus in portam permiſti impetum Romani facerent, & alia ignobilia caſtella Phocidis terrore magis quàm armis in poteſtatem venerunt. Elatia clauſit portas, nec niſi vi cogerentur, recepturi mœnibus videbantur aut Decem aut exercitum Romanum. Quomodo vero hanc poſtea Quinctius Rom. Cos. expugnauit, prolixum eſſet referre.

Inſignia Phocidis. Tranſeo iam ad inſignia prouinciæ, quæ duplicia inuenio, Tripodem Delphicum & Aquilam. Quorum Tripodis cauſa eſt Delphicum oraculum, quod in Phocide celeberrimum fuerat. Scitum eſt quod Pauſanias in decimo de contentione Herculis cum Apolline de tripode refert. Fama præterea eſt ad Delphos eſſe profectum Herculem

Amphitrionis filium, & ob cędem Ipiti cum reſponſa ei dare noluiſſet vates Xenoclæa, ſublatum tripodem templo extuliſſe, & ſic foris dixiſſe vatem, Hercules ex Tyrintha alius, non ille Canobæus. Prius enim Delphos erat profectus Hercules Ægyptius. Tunc itaque Amphitrionis Herculis tripodem Apollini reddidit, & ex Xenoclæa quę petebat, cognouit. Poetæ autem arrepta inde fabulæ occaſione, pugnam Herculis & Apollinis de tripode deſcripſerunt. Quomodo vero tripodi incumbere ſolita fuerit vates verſus Lucani in V. oſtendunt.

Confugit ad tripodas vaſtiſq; adducta cauernis
Hæſit, & inſueto concepit pectore numen.

Aquila inſigne. Quare vero Aquilæ ſymbolo Phocenſes vſi fuerint, cauſam adducit Strabo in nono cum Delphos deſcribit. Huic igitur templo honor euenit amplior, propter oraculum quando minus reliquis omnibus fallax extitiſſe videatur, etiam quidpiam ipſe loci ſitus addidit in medio namque vniuerſę quodammodo Græciæ & intra & extra Iſthmum, imo & totius orbis conſiſtere videbatur. vnde & telluris vmbilicum appellabant, fabulam addentes quam refert Pyndarus confingens, ab Ioue duas demiſſas aquilas, in hoc coiiſſe loco, vnam ab ortu, reliquam ab occaſu.

Huc fortaſſe alludens libro V. Decad. Liuius, iam primum Ætolos qui vmbilicum Græciæ incolerent in armis eum venturum anteſignanos. Et de inſignibus hactenus.

Colonia Phocenſ. Maſſilia colonia Phocenſium. Ad Colonias Phocenſium venio, quarum deduxere vnam quidem in Aſiam Ionicam prope Smyrnam. Secundam in Galliam, hoc eſt Maſſiliam & tertiam in Italiam Lyguſticam Turinum videlicet. De Gallica eiuſq; inſigni, Scitum eſt quod ſcribit in 4. Strabo, Phocenſium vero ædificium eſt Maſſilia, petroſo in loco ſita, cui quidem portus ſubiacet, Saxum videlicet in theatri formā ad auſtrum ſpectans. vrbs vniuerſa pulcherrimis circumcincta mœnibus, magnitudine eximia, in cuius arce Epheſium, & Apollinis Delphici templum conditum eſt. Hoc quidem nomini Ionico commune eſt. Epheſium autem Epheſię Dianę ſacra ædes eſt. Nam cum Phocenſes a natali ſolo diſcederent, fortem extitiſſe traditur nauigationis principi atque duci, vt ab Epheſia Diana

curſus

curſus initium auſpicarentur. Igitur Epheſum populos percunctari, quo nam modo ex Dea imperatum adſequerentur. Porro Ariſtarchæ matronæ dudum honoratæ, Deam in ſomnis adſtitiſſe imperantem vt accepto quodam è ſacris ſimulachro, vna cum Phocenſibus nauigationem Ariſtarcha ſubiret. eo autem confecto, vt primum colonia expleuit curſum, & fanum ædificatum eſſe, & Ariſtarcham eximia veneratione habitam, templiq; ſacerdotem deſignatam. Huc alludens de Maſsilia Phocaica colonia cecinit Silius in xv.

Aeras alpes, occurrunt mœnia Graio
Condita Maſsiliæ, populis accincta ſuperbis.
Barbarus immani quæ territat accola ritu.
Antiquæ morem patriæ cultumq; habitumq;
Phocais armiſonas inter tenet hoſpita gentes.

Deniq; Stephanus de vrbibus tertiæ Phocenſium coloniæ meminit in finibus Galliæ & Italiæ tradens, Phocenſes fabros in illa, de qua diximus in Galliam emigratione digreſſos à claſſe conſtruxiſſe vrbem, quam ab inſigni nauis taurini capitis taurinum denominarunt. Hæc vero eſt quæ modo in pede montis Turinum dicitur. Liuius decad. IV. lib. IIII. ad Rhodanum Emporiam à Phocen: quoq; cultam tradit, his qui Maſſilia condiderunt. *Taurinum Italiæ à Phocenſibus.*

DE BOEOTIA ET THEBANIS.

BOEOTIA Aonibus & Hyantibus cultoribus antiquiſsimis, ciuitate denique illa Thebarum famigeratiſſ. ac vetuſtiſſ. celebris quondam, delineatur à Ptolemæo, qui eam Achaiæ adſcribit, Euripo & Anthedonis portu ab oriente, Copaide lacu ac Cephiſo fluuio ab occaſu, ab arcto præterea Oetæ montis iugis, quæ Pauſanias & Strabo Ptoa ac Phænicium montem appellitant, à meridie denique Aſopo flumine & Brilleſſo monte: enumerans in hac ciuitates littorales Anthedona, Salgoneum portum, Aulida Græcorum coniuratione aduerſus Troianos celebratiſſ. Oropum vbi anguſtiſſ. eſt Euripius olim ponte iunctus, Aliæ in mediterraneis & in finibus Phocidis recenſentur, Coronea vbi ſacra Bœotiæ fuerant, Cheronæa Plutarchi patria gratiarum fano cognita, Copæ ad lacum, & non procul Haliartum, & verſus meridiem Eleuthera, ac Platea victoria de Perſis ac Mardonio decantata, Gliſſanta vbi Thebani ab Argiuis victi ſunt, Tanagra, quo loco Thebani Athen. vicerũt, & ipſæ adeo Thebæ, quæ non ſolũ Metropolis totius prouinciæ antiquiſs. à Cadmo Agenoris Phœnicis condita ante Troianum bellum, ſed propriam ſeorſim Rempublicam ac reges potentiſsimos habuiſſe legitur. In Doride (inquit Mela) Pyndus & iuxta ſitum Erinæum in Locride Dynos & Calliaros, in Phocide Delphi & mons Parnaſus, & Apollinis fanum atque oraculum, in Bœotia Thebæ & Cytheron fabulis carminibusq; celeberrimus.

In hanc terram Aon Neptuni filius ſiue ſecundum alios Oncheſti, factione ſuorum ex Apulia pulſus, nauigio veniſſe traditur, & ex Eubæa eô appuliſſe atque cum nouos ibi colonos conſtituiſſet, ex Parichia coniuge Dymantem reliquiſſe, Aoniamq; de ſuo nomine, Prouinciam illam (quæ poſtea Bœotia dicta fuerat à Cadmo) denominaſſe. Vnde Muſæ Aonides vocantur, vel quia Helicon Bœotiæ proximus fuit, vel quia in fonte Aone verſari iſthic creditæ ſint. Confluxiſſe vero plures tum ex diuerſis locis populos Strabonis verba teſtantur quæ in IX. leguntur. Cum vero Bœotiam prius barbaræ nationes incolerent, Aones Temmicesq; è Samo profugi vagiq; Leleges & Hyantes, deniq; Phenices Cadmi comites regionem tenuerunt. *Reges Bœotiæ.* *Aonia prouincia.*

Adde quæ in IX. Pauſanias ſcribit, Terram Thebanam primum incoluiſſe Hectenas aiunt, horumq; regem fuiſſe Ogygam indigenam. ab hoc multi Poetæ Thæbas Ogygias cognominarunt, vt quarto Theb. Papin.

Vertice ab Ogygio, trifidamq; huc triſtis & illuc
Lumine ſanguineo pinum detrectat.

Hos peſtilentia periiſſe perhibent. Poſt Hectenas in regionem commigraſſe Hyantas & Aonas, quorum nomina, vt mihi videtur Bæotica ſunt, non hominum peregrinorum. Aduentante poſt hæc Cadmo, & Phænicum exercitu, prælio deuicti Hyantes, noctu aufugerũt. factos autem ſupplices Aonas, Cadmus permanere ibi, & Phænicibus immiſceri eſt paſſus. Aonibus itaque obuenit, in pagos habitatum vt exirent, Cadmus autem vrbem condidit, quam noſtro etiam tempore Cadmæam appellant. Et ſic intelliguntur verſus Poetarum ac præcipuè Statii. I. Thebaid.

——— Perſeus alter in agros,
Scinditur Aonias fluit hic ab origine Thebas.
Mens cunctis impoſita manet quis funera Cadmi
Neſciat. Et lib. III. Theb.
Miſeri quid pulchrum ſanguine victo
Aoniam & diri ſaturare noualia Cadmi.
III. Theb.
Fatorum gens noſtra ruit, Sydonius ex quo
Hoſpes in Aonias iecit ſata ferrea ſulcos.

Et lib. VII. hiſtoria Polinicis.

Aonia populi ne ſum tibi ſaue relictus
Quid velit iſta cohors.

Cadmus vrb. conditor gentis.

Quanquam vero & Therum ante hæc tempora Aulidem conſtruxiſſe Strabo referat, ſatis tamen conſtat, Cadmum Agenoris regis Phænicum filium, cum ad quærendam ſororem Europæam eſſet miſſus, huc nauibus appuliſſe, ac boue duce ad eum locum perueniſſe, vbi arcem Cadmæam conſtruxit, occiſoque ſerpente dentes ſeuiſſe, è quibus Terrigenæ illi prodiere, qui ſe mutuis cædibus confecere, quatuor ſuperſtitibus Peloro Vdeo Hiſterenore & Echione, quorum vltimo filiam Agabem Cadmus vxorem dederat, & in condendis Thebis adiutorem habebat. Huc pertinet quod Diodorus in quinto ſcribit: Cadmum Agenoris tradunt ex Phænicia ad perueſtigandam Europam à rege, ea lege miſſum, vt aut virginem ſecum reduceret, aut in Phæniciam non rediret, cùm diutius quæſitam ab ſe virginem non inueniret poſt habita patria in Bœotiam perueniſſe. Hinc eſt illud Q. Curtii in quarto cum de Tyro loquitur Phænicum in Aſia Metropoli. Condita eſt ab Agenore diu mari non vicino modo, ſed quocunque claſſes eius adierunt, ditionis ſuæ fecit, & ſi famæ libet credere, hæc gens literas prima aut docuit aut didicit. Coloniæ certe eius pene orbe toto diffuſæ ſunt, Carthago in Aphrica, in Bœotia Thebe. Gades ad Oceanum. Scribit præterea Plutarchus in vita Syllæ. Adſerunt, Bouem quem Pythius Cadmo ducem exhibuit, & in loco primum comparuiſſe, & ab eo loco appellatum. Thur quidem Phænices vaccam nuncupant. Huc alludens ac Bœotiæ etymon explicans canit in ſecundo Metamorphoſeôn Naſo.

Bœotia Cado dicta.

Cum pater ignarus raptam perquirere Cadmo
Imperat, & pœnam ſi non inuenerit, addit
Exilium, facto pius & ſceleratus eodem.
Orbem pererrato (quis enim deprendere poſſit
Furta Iouis) profugus patriamq; iramq; parentum
Vitat, Agenorides, Phœbiq; oracula ſupplex
Conſulit, & quæ ſit tellus habitanda requirit.
Bos tibi Phœbus ait ſolis occurret in aruis
Nullum paſſa iugum curriq; immunis aratri.
Hac duce carpe vias, & qua requieuerit herba.
Mœnia fac condas, Bœoticaq; illa vocato.
Bos ſtetit, & tollens ſpecioſam cornibus altis.
Ad cœlum frontem, mugitibus impulit auras.
Atq; ita reſpiciens comites ſua terga ſequentes,
Procubuit, teneraq; latus ſubmiſit in herba,
Cadmus agit grates, peregrinaq; oſcula terræ
Figit & ignotos montes agroſq; ſalutat.
Statius primo Theb.
Extra immane patent tellus Mauortia campi.
Fœtus ager Cadmo, durus qui vomere primo.

Poſt

Poſt conſanguineas acies ſulcosq́; nocentes.
Auſus humum verſare & putrida ſanguine prata.
Vix bene Caſtalio Cadmus deſcenderat antro,
Incuſtoditam lente videt ire iuuencam.
Nullum ſeruitii ſignum ceruice gerentem
Subſequitur, preſſiq́; legit veſtigia greſſu,
Auctoremq́; viæ Phœbum taciturnus adorat.
Iam vada Cephiſi, Panopesq́; euaſerat arua
Sedit, an inde vetus Thebis extenditur omen.
Ex quo Sydonii nequidquam blanda iuuenci.
Pondera Carpathio iuſſus ſale quærere Cadmus
Exul, Hyanteos inuenit regna per agros,
Fraternasq́; acies fœta telluris hiatu,
Augurium ſeros dimiſit adusq́; nepotes.

Et de nomine Bœotiæ hactenus & quib. in eam Cadmus venerit auſpitiis, cuius pater Agenor Neptuni & Thelephaſſæ filius, præter Europam, quam in forma tauri fingitur Iupiter abduxiſſe & genuiſſe ex ea Minoem Sarpedonem & Rhadamantum, liberos ſuſcepiſſe traditur Etheclum in excidio Troiano ab Achille occiſum, Thaſum, qui in Inſulam cognominem Thraciæ oppoſitam Phænices & Tyrios colonos duxerat vt in capite de Thracia dictum eſt, Theſtium Lædæ patrem & Helenæ Clytemneſtræ Caſtorisq; ac Pollucis auum, Phænicem & de quo loquimur Cadmum. Qui cum duce Boue Bœoticam tellurē & accepiſſet ex oraculo & denominaſſet, dum conderet Thebas ac arcem Cadmeam, occurrentem inſolitæ magnitudinis ſerpentem qui ſocios confecerat, interfecit, eiusq; dentes euulſos ſæuit, ex quibus nati ſunt homines armati qui mutuis ſe vulneribus proſtrauere præter quinq; qui Cadmo ſe iunxere quorum etiam vni Echioni filiam Agauem matrimonio coniunxit. Hinc Ouid. III. Metam. canit.

Agenoris filii.

Serpens à Cadmo occiditur.

Iamq́; breuis vitæ ſpacium ſortita iuuentus,
Sanguineam tepido plangebat pectore matrem,
Quinq́; ſuperſtitibus quorum fuit vnus Echion.
Is ſua iecit humi monitu Tritonidis arma,
Fraternæq́; fidem pacis petiitq́; deditq́;.
Hos operis comites habuit Sydonius hoſpes.
Cum poſuit iuſſam Phebæis ſortibus vrbem.

Terrigenæ nati ex dentibus ſerpentis.

Sic Cadmus Bœoticæ telluris dominus effectus vrbem, Hyantibus pulſis & Aonibus veteribus cultoribus in pagos diſtributis, ad ſimilitudinem Ægyptiacarum Thebarum centum portis patentium condidit, vel quia Phænices vinculo Ægyptios contingebant (vnde in moneta eodem Phænicis auis ſymbolo vſi fuerant) vel quia Bacchus ex Semele Cadmi nepos. Iouis proles, cum abortu editus fuiſſet imperfectus, infans à Mercurio delatus ad antrum Niſæ, quod inter Phæniciā & Nylum eſt, vbi à Nymphis educatus & ab Oſyride Iſideq; Ægypti regibus adoptatus cum choreis ac voluptatib. deditus eſſet, aſſumpto magno agmine mulierum Thyrſos ac tympana ferentium orbem propagauerit, eoq; itinere in Græciam venerit, ibiq; Trieterica ſacra inſtituerit, factumq; eſſe, vt edoctus auus de Thebis Ægyptiacis, ſimilem & amplitudine & nomine in ſua Bœotia condiderit, ſiquidem poſt arcem Cadmeam Thebas conſtructas conſtat. Hinc eſt quod Bacchus Iſidis reginæ quæ & Ceres puta (quæ ipſum in antro Nyſæ inuentum educauerat pro ſuo) cum filius tum cōiux antiquis fingitur, Quocirca ſcribit Diodorus in IIII. cum plures Dionyſios diſtinguit. Secundum ferunt ex Ioue gentium & Proſerpinam vt alii ſentiunt ex Cerere, quem tradunt tum primum boues ad aratrum iunxiſſe, cum terra prius manibus hominum coleretur.

Cadmus condit Thebas.

Et rurſus in I. cum de Saturno tractat. Hos quinque genuiſſet Deos, prout apud Ægyptios dies habentur quinque intercalares, Oſyridem, Iſidem, Typhona, Apollinem & Venerem, & Oſyridem interpretatum Dionyſium, Iſidem vero Cererem. Hæc Oſyris in vxorem ſumpta, regnoque ſuſcepto, multa contulit ad vſum vitæ. Communis enim eius virtute mutuæ cibi gratia cædes hominum ceſſarunt. inuento enim ab Iſide primum tritico & hordeo, quæ prius incognita erant hominibus.

Et rurſus, Oſyridem Bacchum fuiſſe aiūt, Oſyridem ſtudioſum agriculturæ tradūt. nutritum autem in Nyſa fœlicis Arabiæ propinqua Ægypto, cum eſſet Iouis filius. vnde & Græci à loco & patre Dionyſium appellant. His accedit tertia ratio quam Diodorus in I. refert, quod Orpheus cum ex Græcia Philoſophiæ cauſa in Ægyptum de-

ſcendiſſet (quod de Pythagora ac Platone etiam hiſtoriæ memorant) illinc in patriam reuerſus, ſcilicet & ſacra Ægyptiaca & vniuerſam Oſyridis genus hoc eſt etiam Thebarum ab hoc conditæ vrbis nomen ſimul tuliſſet, ſuosq; Græcos docuiſſet.

Vnde eſt: quod idem ſcribit: Orpheum enim cum ad Ægyptios tranſiiſſet, percepiſſeq; apud eos ſacra & myſteria Dionyſia (eſſet autem amicus Thebanis, à quibus plurimo in honore habebatur) retuliſſet ad eos, tradunt in ipſorum gratiam huius Dei originem, plebem poſtea tum ignorantia tum vt Deus in Græcia ortus videretur, libenter ea ſacra ac myſteria ſuſcepiſſe. Orpheum vero hanc generis & ſacrorum originem, ea coniectura volunt ad Græcos tranſtuliſſe, quod Cadmus ex Thebis Ægypti ortus præter cæteros filios & Semelen ſuſcepit. Hæc ille. Conſtat vero eundem Cadmum, quemadmodum ex AEgypto ſiue per ſe ſiue per Bacchum nepotem aut denique Orpheum rationem condendarum Thebarum, nominisq; imponendi tulerit, ita ex Phænicia patria, XVI. literas tuliſſe, ac Græcam primum omnium non ſolum linguam fuiſſe auſpicatum, & vt ſcribi poſſet docuiſſe, verumetiam vt Suidas ſcribit, & hiſtoriam inueniſſe, & proſaicam orationem inſtituiſſe. Hinc eſt quod Diodorus in IIII. ſcriptum reliquit. Hic ait primum Lynum in Græcia numeros ac melodiam reperiſſe, Cadmum ex Phænicia aduexiſſe literas, primumq; Græcam linguam inueniſſe ac rebus dediſſe nomina. Ad hæc characteribus formam indidiſſe, communiq; verbo literas, quoniam ex Phænicia traductæ eſſent, appellatas Phænicias. Sed à Pelaſgis qui primi eis literis vſi ſunt Pelaſgas dixere. Lyni tū poeſi, tum melodia excellentis plures extitere diſcipuli, horum tres præcipui habiti; Hercules. Thamyris. Orpheus. Et de Cadmo lōgior fui. Qui ex Hermonia Veneris & Martis filia, progenuit Polydorum ſucceſſorem in regno Bœotiæ, Agauen Echioni terrigenæ nuptam Penthei matrem, Inonem Athamantis vxorem, matrem Melicertæ & Learchi, quæ furorem mariti fugiens ad mare, ſe cum filio in id præcipitem dedit, Deorum miſeratione verſa in Leucotheam Nymphi Melicerta in Palemonem Deum marinum qui & Portunus tranſmutatus fuiſſet Autonoen quæ ex Ariſteo Argiuorum rege Actionem tulit, à propriis canibus deuoratum, & Semelen quæ ex Ioue Bacchum tulit, de cuius partu cum inſignia Bœotica explicaturus ſum plura dicemus. Cadmus vero cum multo tempore in Bœotia rerum potitus fuiſſet, tandem ab Amphione & Zetho, filiis Lyci regis Thebarum Ægyptiacarum & Antiopæ Nyctei filia, pulſus regno exulatum cum vxore in Illyrios abiit, ibique in ſerpentes ambo verſi à Poetis traduntur. Lycus quippe vt diximus rex Thebarum Ægyptiacarum cùm Antipam Nictei (qui Neptuno fuerat & Celene Atlantis filia natus) Nyctimenis ſororem (quam ob illicitum concubitum cum patre in auem ſui nominis verſam Ouidius II. Metamorph deſcribit) duxiſſet vxorē & hanc à Ioue in Satyrū verſo grauidā cōperiſſet, illa in vincula coniecta, Dyrcen ſuper induxerat. Quamobrem tandem à Ioue liberata carcere, in Cytheronem montem aufugiſſet, ibi Amphictionem Zethum ac Calathum peperit, qui à paſtore educati, cum adoleuiſſent, & contractis paſtoribus, Dircen interfecere, ac Thebas Bœoticas nondum ad extremam manum perductas, quod ante dictum eſt ex Ægyptiacis tranſumptæ eſſet, & è paterno Lyci regno quaſi ſuffuratę, occuparunt Cadmo inde eiecto. Quorum Amphion Thębeas ad ſummam manum perduxit, vnde à Poetis Thebarum autor traditur, & lyra tam dulciter ceciniſſe, vt ad ſtruendos muros Thebanos ſaxa traxiſſe credatur, forte quod eloquii ſuauitate homines tum incultos & in agris paſſim habitantes ad ciuilis obſequii diſciplinam aſſuefecerit & intra mœnia compulerit. Vnde Statius de ipſo canit.

Cadmus autor Grecę lingua · *Vxor & liberi Cadmi.* · *Cadmus regno pellitur* · *Amphion rex Thebarum.*

Thebaidos primo.

Iuſſerit Amphion Tyrios accedere montes
Vnde graues ira cognata in mœnia Baccho.

Theb. quarto

Mœnia laſſa ſitu, magnaq; Amphionis arces
Iam feſſum ſenio nudant latus.

Horat. III. Carm.

Mercuri nam te docilis magiſtro
Mouit Amphion lapides canendo.

Polydorus rex Thebarum.

Porro extincto Amphione, Polydorus Cadmo iam in Illyrico in anguem conuerſo filius paternum Bœotiæ regnum recuperat, & ex Nicheide coniuge Labdacū Lycum & Nictoum genuit, quorum Labdacus patri ſuccedit, de quo Statius cecinit.

Tertio

Tertio Theb.

Rex ferus & triſtes igneſcunt ſanguine vultus
Inde vltro Phlegias, & non cunctator iniqui.
Labdacus (hoc regni ferrum penes) ire manuq́. Labdacus rex Thebarum.

VII. Thebaidos.

Tot mutare animas, tot reddere corpora vitæ.
Labdacios vera Pelopiq́ à ſtirpe nepotes.

Labdacum ſecuti ſunt, vt tutores Lai, ex fratre nepotes Lycus & Nycteus, quem aliqui eundem tradunt, qui Antiopam Nictei filiam ſibi coniunxerat matrem Zethi & Amphionis, licet tempora reclament. Meminit tamen tutorum illorum in VII. Statius:

Placidusq́ vagæ Nycteidos ardor.
Hic Tyrium genus & noſtro fœlicior igne.
Taurus Agenoreos ſaltem imitare nepotes.

Poſtea igitur Laius, Lyco tutore victo, cùm diu ante ab Amphione & Zetho occultatus fuiſſet, poſteaquam hi ipſi Amphion quidem à Latrone, Zetus verò à vipera occiſi fuiſſent, regnum auitum adeptus, Locaſtam Creontis Thebani filiam vxorem duxit, & ex eadem Oedipũ progenuit, quem (quia à filio occiſum iri oraculo didiciſſet,) exponi iuſſerat, excæcatus propterea & regno pulſus à ſocero Creõte fuit. ad quem ſubinde alludens cecinit Papinius, cum ab inferis reuocatum illum in bello nepotum Polinicis & Etheoclis fingit. Laius rex Thebanorum.

Thebaidos primo.

Dic patruo ſuperas ſenior ſe tollat ad auras
Laius, extinctum nati quem vulnere nondum
Vlterior Lethes accepit ripa profundi. Et II.
Ventum erat ad Thebas, gemuit pro limine nati
Laius, & notos cunctatur inire penates.

Thebaid. VII.

Veſte genas, iuxtaq́ comes quo Laius ibat.
Armigero.

Et iterum eodem.

Naubolus Hippalides tuus ò mitiſſime Lai
Hoſpes, adhuc currus ſecuraq́ lora tenebat.

Cæterum hunc ipſum Laium, Oedipus filius expoſitus, Phorbæ paſtoris ope conſeruatus & Polybo Corinthiorum regi donatus, cum contra Phocenſes ſoceri ſui copias ducere, in acie incognitum occidit, occupatisque Thebis, Locaſtam matrem inſcius duxit vxorem. Qua re cognita, præ dolore ſibi oculos eruit, quem poſtea cæcum & tegno à Creonte pulſum Antigone filia duxerat, & ne ſibi mortem conſciſceret, cuſtodiuit. de quo referunt quod cum aliquando in Sphyngem incidiſſet (quia montes Sphyngum proximi ſunt) & ænigma propoſitum ſoluiſſet, Sphyngem interfeciſſe, vnde prouerbium ortum eſt, Oedipo indiget. De quo intelligendum eſt carmen Papinii. Oedipus rex Thebarum.

Thebaidos primo.

Interfuſa iugo poſſem cum degere falſo
Contentus Polybo, trifidaq́ in Phocidis arce,
Longæuum implicui regem, ſecuiq́ trementis
Ora ſenis, dum quæro patrem, ſi Sphyngis iniquæ
Callidus ambages te permonſtrante reſolui.

Et de Etheocle ac Pollinice Lai filiis locutus:

Merſerat æterno damnum nocte pudorem.
Oedipodes, longaq́ animam ſub morte trahebat.

Thebaid. lib. ſecundo.

Inceſtiq́ patrum thalami ſed fallit origo.
Oedipodes tu ſolus eris hæc præmia morum.

Et libro quarto alluſione facta.

Nunciauit excubiis vigiles arſiſſe plateas.
Iam Tyrios ſudaſſe lares, & ſanguine Dyrcen
Irriguam fætuq́ nouos, iterumq́ locutam
Sphynga petris, cui non eſt ſcire licentia paſſim.

Ob hoc igitur Lai inceſtum Pollinices filius viuente patre Argos abierat, ibiq́; Araſti regis filiam Argiam duxerat coniugem, ne patris in ipſo execrationes perficerentur Etheocles rex.

Reuocatus tamen à fratte Etheocle, cum non conueniret in diuiſione inteſtinum exortum eſt bellum, in quo fratres mutuo ceciderunr, à fronte auo, Argia Pollinicis vxore cum Antigone Lai filia interfectis. ad cuius tumulũ ſe Hemon Amaſius enſe tranſuerberauctit. Id quod bellum prolixe Papinius XII. libris Theb. eſt complexus, vbi nominatim leguntur verſus. Thebaidos primo.

Suffecere odio, furiisq; immanibus emptum eſt
Oedipodæ ſediſſe loco. nam ſorte canebat.
Dılatus Pollinıcis honos.

Lib. tertio Theb.

Hæc ſenior multumq; nefas Etheoclis aceruat.
Crudelem infandumq; vocans pœnasq; daturum. Et rurſus:
Iſſe ſuper regnis profugi Pollinicis at inde
Vim, noctem ſcelus arma dolos ea fœdera paſſum.

Ita occiſis fratribus Thebanorum regnum ad Laomedontem Etheoclis filium *Laomedon rex Theb.* peruenit puerum, cuius tutelam geſſit. Creon Monæci filius. Qui cum adoleuiſſet bello petitus ab Adraſto Argiuorum rege, victusq; ad Illyrios fugit, interfecto prius Ægialæó Adraſti filio. Sic reſtitutus in regnum paternum Therſander Pollinicis filius, dum Aga*Therſander rex Theba.*memnonem ad bellum Troianum ſequitur, & à via aberraſſet, inter nauigandum in Myſiam defertur, ac à Thelepho Herculis filio ibi regnante interficitur ſepultus apud Elæos in foro. Et licet Therſander ex Demanaſſa filia Amphiarai Vatis, qui bello Thebano eſt abſorptus ad Oropum, *Tiſamenus rex. Auteſio rex* tuliſſet Haliartum Coronum & Tiſamenum, primi tamen duo priores ab Athamante Æoli filio in regnum Orchomeniorum adoptati fuere, ibiq; gubernantes ciuitates à ſuis nominibus appellatas condiderunt. Thiſamenus vero ab Eurypylo Thelephi fratre occiſus fuerat. Supererat igitur vnus Auteſio Tiſameni filius *Poſtremi reges Theb.* qui propter execrationes Lai & Oedipi maiorum ſuorum, oraculo admonitus ad Dorienſes abiit, regni gubernaculis traditis Damaſichtoni Penclei nepoti ex Ophelta filio. Qui Ptolemæum filium reliquit, & is Xanthum, cuius natus Andropompus fraude in certamine ſingulari victus, Rempublicam Thebanorum pluribus lacerandam reliquit. Quorum Theras profectus Spartam Creſphonti & Areſtodemo Heraclydis Meſſeniam ac Laconicam obtinentibus, aduerſatus eſt. Secuti ſunt Oeolicus Ægeus, & poſtremo Euribæon qui legitur Spartæ regibus Polidoro Alcomonis & Theopompo Nicandri contra Meſſenios auxilium tuliſſe. Qui vero deinde vel Bœotiis vel Thebanis *Duces bellici Theba.* prȩfuerint, non habeo compertum, niſi quod in catalogo Homerus quinq; Bœotiæ duces celebrat, qui Bœotos ad Troiam duxerunt Peneleonem, Prothoenorã, Arceſilaum, Clonium & Laitum, quorum ſolum poſtremum domum reuerſum & apud Platæam ſepultum, Pauſanias author eſt. poſterioribus veto tempotibus cum amplius Reges non crearent Thebani; Imperatores tamen qui bellum adminiſtrarent, tres præcipue claruerunt, Niocles cuius auſpicis Platæam cæperant. Pelopidas, qui eiecto Spartano præſidio & ducibus illius, patriæ libertatem recuperauit. Collectis enim exulibus Athen. commorantibus ſub habitu venatorum cum canibus ingreſſus & à quodam Carione ſuſceptus hoſpitio, cum prius cum paucis conſilia communicaſſet, ſubito in arce duces præſidii oppreſſit. Tertius fuit Epaminondas qui reliquos omnes longe virtute rerumq; geſtarum gloria ſuperauit. Is qui famigeratiſſima illa ad Leuctram Spartanos victoria debellauit, vna cum Arcadibus quos illi in belli ſocietatem aſciuerant, poſtquam vltro ingreſſus Peloponneſum, vt Meſſenios Spartanorum tyrannide liberaret, Spartam obſidione cinxit, & cum hanc ſoluiſſet, ad Mantinæam Arcadiæ exploratus in prælio, à Grillo Xenophontis Athen. filio interficitur, cum antea ingratam patriam expertus ac immerito mulctatus fuiſſet, quod vltra conſuetos limites in vſum Republicæ imperium militare retinuiſſet. Et hactenus de regib. ac Ducib. cum Bæotiorum tum Thebanorum.

Thebarum deſolatio. Recipio me ad Bæotiæ præſtantiores vrbes, quarum hiſtoriis celebratiſſ. ſunt Thebæ Metropolis, Platæa & Aulis Thebarũ. Ante & poſt bellum Troianum maxima fama fuit, non ſolum ob Cadmi celeberrimam familiam, & tot ab illa vrbe ingentia geſta bella, & ſummas reportatas victorias, verum ædificiorum magnificentia ac vrbis ipſius amplitudine, adeo vt centum portis ab antiquis ſit Poetis inſignita. Quarum tamen Pauſanias qui paulo ante Hadriani Imperatoris tempora Grȩciam perluſtrauit, ſeptem dũtaxat inuenit, inferiori vrbis parte poſt Philippi Amyntæ eiuſq; filii Alex. ac Syllȩ magni deuaſtatione deſerta, quas & ſuis nominib. nominat Electrã verſus Platȩam vbi Capaneus Adraſti regis Argiuorum dux fulmine ictus interierat, Prȩti vel Cordam, Nateu, Craneam, Hipſiſtam, Ogygiam ac Homoloym.

Qui

Qui præterea autor præter templa quæ in hac vrbe magnificentiſſ. cõmemorat, Cereris Theſmophoræ & legiferæ, Bacchi tum Ægoboli, tum Liſii, Iouis Hipſiſti & Ammonis Dianæ Eucliæ, Apollinis Spodii, vbi oraculũ erat. Semeles, Herculis & fortunæ, itemq; ſacra Trieterica Bacchi, & Dapnophora puerorum laureas virgas ad templum Apollinis cum tripode æneo portantium, deniq; tumulos ſiue ſepulchra Cuanthi filii Oceani, Cadmi Amphionis ac liberorum Amphitrionis ac Alcmenes, victorias 8. receſet & aduerſas fortunas quinque. Prima celebratur victoria Thebanorum de Miniis ac Orchomenis, eorumq; rege Ergino, quam Hercule duce reportarunt. Secunda de Argiuis & Adraſto eorum rege qui Pollynicem generũ Oedipi filium reſtituere voluerat & ad Iſmenum flu. victor prius, caſtris exutus fuit. Tertiam de Athen. reportarunt ad Delium Tanagræorum, cum prius ab illis ipſis ad Plateas victi fuiſſent. Quarta Spartanos ad Leuctra Epammonda duce fuderunt. Quinta de Phocenſibus retulerunt in ſacro bello quod ob ſpoliatum Apol Delphici templum x. annos durauerat. Sexta Theſſalos & Alex. illorum ducem, qui captum per inſidias Pelopidam reddere noluerat, auſpiciis Cleomenis & Epammondæ vicerunt. In ſeptima Lacedæmonios & Achæos ad Lechæum portum caſtris exuerunt. Reperiuntur & ipſi victi aliquoties non ſatis propitia Rhamnuſia, ab Argiuis item & Therſandro Pollinicis filio cum in patrium regnum reſtitueretur. Ab Athen. quod Platænſes eieciſſent ac Xerxi fauere viderentur, tertio à Spartanis ad Mantineam in qua ipſe oppetierat. Quarto à Philippo Amyntæ ad Cheronæam. Quinto ab Alex. magno qui ciues omnes expulit quos rurſus Caſſander Antipatipatri reſtituit mænibus renouatis. Sexto à L. Sylla, quo & primum omnium in Romanorum poteſtatem reciderant. Qua de re in nono Pauſanias hæc adnotauit. Sed vt Bæotiam poſtea Sylla inuaſit, metu perculſos Thebanos initæ ſocietatis confeſtim pœnituit, & ad Romanorum ſe amicitiam rurſus conuerterunt. Nihilominus tamen inclementer eos Sylla tractauit. Et tum aliis in rebus ægre eis fecit, tum dimidiam agri partem tali quondam prætextu ademit. Ab eo quo in bellum contra Mithridatem cepit proficiſci, pecunia indiguit. Collegit itaque donaria ex Olympia, Epidauro & Delphis, quotquot à Phocenſibus erant relicta, hæc in ſtipendia militibus diſtribuit. Diis itaque pro pecunia hac dimidiam terræ Thebanæ partem reddidit, aliis autem in rebus ad ſummam ab eo tempore imbecillitatem ſunt redacti. inferior vrbs noſtra ætate tota præter templa eſt deſerta, partem ſuperiorem incolunt, quam non Cadmeam ſed Thebas appellant. Huius Thebarum expugnationis factæ a Lucretio Prætore, Perſeo rege capto, meminit etiam Liu. lib. 11. Dec. v. Inde Thebas ductus exercitus, quibus ſine certamine receptis vrbem tradidit exulibus, & qui Romanorum partis erant, aduerſæ factionis hominum fautorumq; regis ac Macedonum, familias ſub corona vendidit. His geſtis in Bœotia ad mare ac naues rediit.

Victoria Thebanorum.

Thebani ac Bœotia a Romanis ſubiecti.

Fuit autem deſolationis illius cauſa, quod aduerſus Romanos primo quidem Antiochum Aſiæ regem, vt Liuius eſt autor vi. Dec. IIII. deinde Perſeum quoq; Macedonem iuuiſſent. Hic non eſt ignorandum præter Thebas cum Ægyptias tunc Bœoticas fuiſſe etiam tertiam in Phthyotide, cuius præter Geographos meminit T. Liuius lib. 9. Decad. IIII. Thebas Phthyas vnum maritimum emporium eſſe, quondam Theſſalis quæſtuoſum & frugiferum, ibi nauibus onerariis comparatis regem quæ præter Thebas Demetriadem curſum dirigerent, negociationẽ maritimam omnem auertiſſe. Fuit autem hæc conſtructa ab Echione terrigena genero Cadmi ob filii Penthei mortem, vt Poetæ teſtantur: Lucanus lib. VI.

Atq; olim Lariſſa potens vbi nobile quondam
Nunc ſuper Argos arant: veteres vbi fabula Thebas
Monſtrat Echionias, vbi quondam Pentheus exul;
Colla caputq; ferens ſupremo tradidit igni,
Queſta quod hæc ſolum nato rapuiſſet Agaue.

Statius IIII. Theb.

Penthea iam fractis genetrix Cadmeia thyrſis;
Iam dimiſſa Deo pectusq; adoperta cruentum
Inſequitur planctu, fugit illa perania Lethes:
Et Stygios ſuperosq; lacus, vbi mitior illum
Flet pater & lacerum componit corpus Echyon.

Sequitur Platea olim libera, & late patentis Reipub. poſtea à Thebanis ſubiecta. Traduntur vero reges Platæ extitiſſe antiquiſſimi qui ante Troianum bellum claruerunt Cytheron, vnde monti nomen acceſſit, Aſopus filius Cytheronis qui fluuio quo

Bœotia irrigatur,& qui Plateas præterfluit, appellationem reliquit,cuius præterea filia Platea vrbem denominaſſe fertur. Laius quoque,cuius in catalogo Homerus mentionem facit,& inter duces Bœotiæ enumerat, Plateæ ſepultus fuerat. vt veriſimile ſit & hunc principem eius extitiſſe. Poſtremus legitur Arimneſtus particeps illius inſignis quæ de Mardonio Xerxis regis Imp.relata victoria fuerat. Platea vera(vbi Iunonis Dædaliæ, Mineruæ Areæ & Cereris Eleuſinæ celebria templa fuerant, & ſpectacula Dædaliorum edebantur paruorum ſeptimo quoque anno & magnorum LX.) bis expugnata fuit. primo à Lacedemoniis bello Peloponēſiaco,deinde a Thebanis per inſidias occupata & deſtructa ciuibus Athenas fugientibus,id quod anno ante Leuctricam pugnam accidit. Poſtremo à Philippo Amintæ reſtituta priſtinum nitorem recuperauit. Aulis porrò,etſi in anguſtias redacta fuerit, & vt Pauſanias ſcribit,a figulis dumtaxat inhabitata,vetuſtate tamen certare vel cum ipſis Thebis poteſt. Hic enim ille memorabilis Græcorum conuentus habitus eſt,& coniuratio aduerſus Troianos duce Agamemnone facta fuit. Iſthic præterea cum ex vaticinatione Calchantis in Dianæ templo Græci Iphigeniam Agamemnonis filiam eſſent immolaturi, Deum ceruum ſubſtituiſſe fabulis fertur. Supereſſe in Aulide Pauſan.refert,& Platanum cuius Homerus mentionem facit, & Agamemnonis tabernaculum pauimentum æneum. Quod autem Euripo propinqua fuerit,qua breuiſsimus eſt in Eubæam traiectus, vel ex his Liuii verbis animaduertitur lib.v. Decade IIII. Eas cum ſexcentis peditibus Herodotus traiicere in Inſulam Atalantā iuſſus,vt inde cum pedeſtres copias appropinquare iam Aulidi atque Euripo ſenſiſſet, Chalcedem traiiceret. Et rurſus nunc ad portas Chalcidis ſtantem & mox inde excluſum nihil aliud quam Aulide atque Euripo ſpectares. *Et ſubdit.* Cum iam Menippus caſtra ante Salganea ad Hermeum qua tranſitus ex Bœotia in Eubœam inſulam eſt,haberet,venerunt. Mictio erat,cum iis legatis à Chalcide ad Quinctium ad ipſum præſidium petendum miſſus,qui poſteaquam obſeſſas ab hoſtibus fauces vidit, omiſſo ad Aulidem itinere Delium conuertit,vt inde,in Eubæam tranſmiſſurus. Et lib. v.decadis v. Chalcidem ad ſpectaculum Euripi,æuoque antè Inſulæ ponte continenti iunctam deſcendit, à Chalcide Aulidem traiecit, trium millium ſpacio diſtantem, portum inclytum ſtatione quondam mille nauium Agamemnoniæ claſſis, Dianæque templum,vbi nauibus curſum ad Troiam,filia victima aris admota,rex ille regum petiit. Inde Oropum Atticæ ventum eſt. Et ſic intelliguntur verſus Naſonis.

XII.Metamorph.

Poſt modo qui rapta longum cum coniuge bellum
Attulit in patriam,coniurataq; ſequuntur
Mille rates,gentisq; ſimul commune Pelaſgæ.
Nec dilata foret vindicta, niſi æquora ſæuis
Inuia feciſſent venti, Bœotaq; tellus
Aulide piſcoſa,puppes tenuiſſet ituras

XIII.Metamorph.

Vt dolor vnius Danaos peruenit ad omnes,
Aulidaq; Euboicam complerunt mille carinæ.
Expectata diu nulla aut contraria claſſi
Flamina ſunt,duraq; iubent Agamemnona ſortes.
Immeritam ſæua natam mactare Dianæ.

Coronea.

His adnumeranda eſt Coronea quod ſacra Bœotiæ iſthic recondita fuerint, & quod non hinc procul ab inferis eruperit educto Cerbero. Hercules pręterea Athamas ibi , cum Phryxum eſſet & Hellen liberos immolaturus, à Ioue his aureus aries ſubmiſſus tradatur,quo conſcenſo aufugerunt in Aſiam per mare. Nomen vrbi à Coronis inditum eſt hoc euentu, Acheloi filiabus perſuaſum à Iunone erat, vt cantu cum Muſis certarent. Sed vt vicerunt Muſæ, Syrenibus eripuiſſe alas dicuntur, & coronas inde compoſuiſſe. Ad quam vrbem quod Bœotiæ fuerint in limitibus Phocidis ſita , inter montes Lebethrium & Laphiſtium,& quod illa expugnata Bœotiam, Thebaſq; Manius Aelius Romanus Coſ.in bello Antiochi ſubieciſſet, alludere videtur Liuius VI. Dec. IIII. In Bœotiam ipſe profectus eſt, cauſas in ſpeciem iræ aduerſus Rom. eas quas antea dixi habentem, Barcillæ necem & bellum, à Quinctio Coroneæ propter Rom.militum cędes illatum:reuera per multa iam ſecula,publicæ priuatimq; labēte egregia quondam diſciplina gentis & multorū eò ſtatus qui diuturnus eſſe ſine mutatione rerū non poſſet, obuiā,effuſis vndiq; Bœotię principib Thebas venit. Ibi cōcilio gētis quanquā & ad Delium impetu in pręſidiū Rom.facto,& ad Chalcidē commiſerat,nec à paruis nec dubiis principiis bellum.

Porro

Porro non tum ſolum Coronæa expugnata Bœoticam in preuinciæ formam redegere Romani, ſed denuo cum ad Macedones defeciſſe Paulus Æmilius Perſeo rege capto, per Coronææ poteſtatem Bœotiam totam Romam iuris fecit, veluti eſt apud Liuium libro 1 r. Decade v. Eodem tempore in Bœotia ſumma vi Haliartum Lucretius Prætor oppugnarat, & quanquam nec habeba nt externa auxilia obſeſſi præter Coronæorum iuniores, qui prima obſidione mænia intrarant(*Et ſubdit*) In primo tumultu captæ vrbis ſeniores impubeſque quos caſu obuios obtulit, paſſim cæſi armati in arcē confugerūt,& poſtremo die cum ſpei nihil ſupereſſet, deditione facta ſub corona venerunt. *Bœotia quando primum omnium à Romanis ſubiecta.*

Et hactenus de Bœotiæ cum principibus antiquioribus, tum rebus præclare geſtis ac potioribus ciuitatibus, ſilentio tranſmiſſis portibus Anthidone Salganeo montibusque Cytherone Mycaleſſio, & aliis, ad inſignia eius prouinciæ venio explicandā, quæ in antiqua moneta quadruplicia reperio, Primum Cerui imagine, puta Æripedis illius, quem Hercules occidit, puta Thebanus & Bœotius. Secundum Muſcæ icone, ob Iouem credo Muſcarium quem Hercules Thebanus & Bœotius dedicauit. *Inſignia Bœotiæ.*

Scribit enim Pauſanias lib. v. Aiunt enim Herculem Alcmenæ filium cum in Olympia ſacrificaret muſcarum potiſſimum fuiſſe multitudine infeſtatum. Poſtea eum, ſiue id ſuo fecerit ingenio, ſiue alterius monitu, Ioui Muſcario ſacrificaſſe, atq; ita muſcas vltra Alpheum profugatas.

Tertium inſigne Neptuni tridentiferi eſt. Is enim Cadmi gentis autoris, auus refertur, puta Agenoris pater, qui ex coniuge Thelephaſſa genuerat Cadmum Bœotium, Thaſum, qui Phœnices in Thaſum Inſulam duxit, Theſtiū Ledę patrem & Helenę, & Dioſcororum auum, & Etheclum qui in excidio Troiano vna cum patre interfectus eſt. Porro Neptunus auus omnium illorum apud Bœotios Diſpenam genuit, quemadmodum apud Arcades ex Cerere Arionem equum. Eſt & tertia ratio, quod Bœotia triplici pelago ambitur. Quartum habet Cereris faciem. Quod quamobrem vſurparint Bœotii, quatuor cauſæ fuerūt. prima, Quia Ceres quæ & Iſis, Thebas Ægyptiacas cōdidiſſe fertur, vnde profectus Cadmus Thebas Bœotiæ conſtruxit: Prætereà quia Oſyridem & Bacchum eundem Diodorus ſcribit, cum Bacchus ex Ægypto Thebas profectus, Bœotios ſuos primum omnium colere vineas docuerit. Huic vero Ceres coniunx non ſolum à Poetis, verū adeo etiā à Diodoro tribuitur, cum de Saturno loquitur. Hos quinq; genuiſſe Deos ait, prout apud Ægyptios dies habentur quinq; intercalares: Oſyridem, Iſidem, Typhona, Apollinem & Venerem: Et Oſyridē interpretatum Dionyſium, Iſidem verò Cererē. Et lib. v. Bibliothecæ ſcribens de Dionyſio. In Bœotia iuſſit in gratiā patriæ omnes vrbes liberas eſſe, ciuitate ſui nominis condita. Secuuda ratio eſt, ꝙ Ceres a Poetis fingatur apud Eleuſium Atticæ regem, qui eodem Bœotiis proximis iure imperabat, Triptolemum filium pro nutrice educaſſe, vnde canit Claudianus de raptu Proſerpinæ: *Bœotii Cereris imagine vſi in inſignibus.*

Sanctaſq; faces extollit Eleuſis.
Angues Triptolemi ſtudent, & ſquammea curuis
Colla leuant aſtricta iugis, lapſaq; ſereno
Erecti, roſeas tendunt ad carmina criſtas.

Huc alludens nimirum ſcribit 1. Bibliothecæ Diodorus; Erechteum tradunt Ægyptium genere Athenienſem imperaſſe cuius rei hęc aſſerunt argumenta, cum magna ſiccitas omnem ferè orbem præter Ægyptum peruaſiſſet, ex qua ingens frugum hominum pernicies ſecuta eſt attuliſſe ex Ægypto dicunt Erechthęum propter cognationem Atheniēſium frumentum, obque id beneficium eis regem conſtitutum, qui ſumpto regno docuit eos ceremonias ac myſteria Cereris Eleuſinæ ab Ægyptiis translatā. Eum quoq; Deum his temporibus coæuum Athenas frumenta comportaſſe dicunt, & ſerere denuo triticum docuiſſe, apud Athenas regnante Erechthæo. Hinc eſt quod Bœotii proximi Athen. ex domo Cadmi Thebis templum Cereris legiferæ condiderint. Adde his tertiam cauſam, Campum Thebanum qui maximam ſementem quondam habebat. vt vel ex hoc carmine Naſonis vi. Metam. liquet.

Digitized by Google

Contigerant tecti Cadmeida nubilus arcem.
Planus erat lateq; patens prope mænia campi.

Statius IIII. Theb.

Extra immane patens tellus Mauortia campus.
Fœtus ager Cadmo durus qui vomere primo.

Inſignia Thebarum.

Ac tametſi Thebæ Bœotiæ Metropolis extiterit, tamen peculiare illæ in moneta inſigne vſurparunt, Herculis videlicet bipennem & Bacchi cantarum, Herculis bipennis quidem arbitror cauſam eſſe Alcmenam matrem Thebanam vel quod Amphitrio vitricus ob cædem Alectrionis Tyrinthe abierit Thebas, vel deniq; quod veriſimilius eſt, quod Thebas Hercules ſeruitute liberarit, raptis paſſim è templis armis inter quæ dubio procul & bipennes fuerant, primis ſeculis maximè vſurpatæ bellis Hiſtoriam refert Diodorus v. Bibliothecæ quam ſubiicere placet. Interim Amphitrio ex Tyrinthe pulſus Thebas conceſſit. Hercules ante educatus optime, certaminum quoque exercitio deditus, & corporis robore excelluit, & animi virtute, adhuc Ephebus ad liberandas primum ſeruitute Thebas, operam impendit, tanquam patriæ gratias redditurus. Erant ſubditi Thebani Ergino Minyarum regi, ſuperbe ab eis annis ſingulis certum tributum exigenti. Sed minime veritus imperantium vires, rem adgreſſus eſt memoria dignam. Omnes qui ad exigenda tributa miſſi erant, male mulctatos è ciuitate expulit Ergino eius rei auctorem dari ſibi poſtulante, Creon Thebanorum rex illius potentia territus, autorem redditurus erat. At Hercules comparatam adoleſcentium manum, ad libertatem patriæ cohortatus, arma ex Deorum templis, progenitorum ſpolia Diis affixa, ad belli vſum deprompſit. nulla enim priuatim in vrbe erant arma, Sed ſingulis regis edicto, ne deſciſcerent adempta, audiens poſtmodum Hercules Erginum cum exercitu appropinquare vrbi, obuiam cum militibus egreſſus, in quodam anguſto aditu, vbi paucis pugnandi locus erat, regem adortus, prælio victum occidit, omni illius exercitu deleto, extemploque ciuitatem Orchomeniotum captam Minyarum prius incenſa regia, euertit. ad quarum rerum famam per vniuerſam Græciam diſperſam ſtupentibus omnibus, Creon rex admiratus adoleſcentis virtutem, filiam illi Megaram nuptui deſpondit, vrbisque veluti filio curã promiſit. Quod vero Bacchi cantaro vſi Thebani fuerint arbitror, Trieterica ſacra cauſam eſſe, quæ Bacchus Cadmi primi conditoris ex Semele filia nepos primus inſtituit, ac quod vites plantare Bœotios docuerit. Scribit enim Diodorus v. Bibliothecæ. In Bœotia iuſſit in gratiam patriæ, omnes vrbes liberas eſſe, ciuitate nominis ſui condita, quam & liberam pronũciauit, in Indiam cum exercitu tranſcendens, triennio poſt, multis cum ſpoliis in Bœotiam rediit, primus omnium triumphauit, Elephanto Indico vectus. Bœotii cæteriq; Græci Thraces quoque in memoriam Indicæ expeditionis ſacra Trieterica ſibi inſtituerunt, vnde & in multis Græcis vrbibus triennio Bacchides mulieres conueniunt, apud quas de more virgines thyrſum ferunt in honorem Dei bacchantes. Huc alludens cecinit Naſo

Cantari inſigne.

III. Metamorphoſ.

At nunc à puero Thebæ capientur inermi,
Quem nec bella iuuant nec tela nec vſus equorum.
Sed madidus myrrha crinis molleſq; corona,
Purpuráq; & pictis intextum veſtibus aurum,
Si fata vetabunt.
Stare diu Thebas, vtinam tormenta viriq;
Mænia diruerint ignis ferrumq; ſonaret,
Eſſemus miſeri ſine crimine ſorſq; querẽda,
Non celanda foret, lachrymæq; pudore carerent.

III. Faſtorum:

Tertia poſt Idus, lux eſt celeberrima baccho.
Bacche faue vati dum tua feſta cano.
Nec referam Semelen ad quam niſi fulmina ſecum,
Iuppiter adferret, partus inermis eras.
Nec puer vt poſſes maturo corpore matris,
Et domitas gentes thurifer inde tuas.

Tu

Tuquoq́; Thebanæ mala præda tacebere matris.
Inq́; tuum furtis acte Lycurge genu.

Quibus verſibus non ſolum quo honore Bacchus eiuſque feſta apud Thebanos extiterint, clareſcit, verumetiam natiuitatis eiuſdem ratio. Scribit enim Diodorus in v. de Cadmo, vbi cum reſponſo oraculi Thebas condidiſſet, Hermionem poſtmodũ Veneris filiam in vxorem ſumpſiſſe, ex qua Semelen Inonem, Autonöen Agauen ac Polÿdorum genuerit. Semelen Iupiter ob pulchritudinẽ in forma hominis cognouit. Quod illa exiſtimans ab Ioue in ſui contemptum agi, rogauit vt ſecum pro vt cum Iunone aſſueuerat, coiret. Iupiter Dei maieſtate aſſumpta, cum tonitribus ac fulgure ad eam deſcendit. At illa prægnans cum neq; fulguris neq; tonitrus vim ferre poſſet, filium aborſa igne, exſpirauit. Infantem Iupiter Mercurio dedit ad antrum Niſæ, quod inter Phæniciam Nylumq; eſt deferendum, à Nimphisq; omni ſtudio curaq; educandũ, vnde à loue Nyſaq; Dionyſium dixere. Aliam Bacchi natiuitatem Thebis, & quidem magis hiſtoriæ conformem in primo recenſet his verbis; Sacrorum originem ea coniectura volunt ad Græciam tranſtuliſſe, quod Cadmus ex Thebis Ægypti ortus, præter cæteros filios & Semelem ſuſcepit eam a quopiam corruptam, poſt ſeptimum menſem peperiſſe infantem Oſyridi ſimilem, neq; illum vixiſſe diutius, ſiue Dijs improbantibus, ſiue repugnante natura. Quod ægre ferens Cadmus, reſponſo accepto, vt parentum iuſta ſeruaret, infantem deaurauit, illiq; ſacra inſtituit, vt eſſet argumentum illud ab Oſyride natum. ad Iouem inſuper genus retulit vt & Oſyridis factum cohoneſtaret & corruptionis infamiam demeret. Id eauſam præbuit Græcis vt crederent Cadmi Semelen ex Ioue Oſyridem peperiſſe, Tertium euentum natiuitatis Bacchi in ſtirpe Cadmi deſcribit Naſo III. Metamorphoſ. Natiuitas Bacchi qualis.

Tela ſecunda vocant ſuperi, capit ille domumq;
Intrat Agenoream corpus mortale tumultus.
Non tulit æthereos, donis iugalibus arſit.
Imperfectus adhuc infans genitricis ab aluo
Eripitur, Patrioq; tener (ſi credere dignum eſt)
Inſuitur femori, maternaq; tempora complet.
Furtim illum primis Ino matertera cunis
Educat, Inde datum Nymphæ Nyſeides antris.
Occuluere ſuis lactisq; alimenta dedere,
Dumq; ea per terras fatali lege geruntur
Tutaq; bis geniti ſunt incunabula Bacchi.

DE CALIDONIA, ÆTOLIA, IVNCTISQVE ATAMANIBVS ET THESPROTIIS.

PROVINCIAM Locris Ozolis Dorieñſibus ac Epiro comprehenſam, montibusq; clauſam Matlao Aracyntho Coruo ac Strimone Ambracioq; ſinu, & cui Ætolus Endymonis filius abnepos Deucalionis Ætoliæ nomen, cuiq; rurſus Calydon Aetoli filius ſuam quoq; nomenclaturam adiecit, non eiſdem finibus delineatam a Geographis repetio, Ptolemæo ſanè & Pomponio Melæ auguſtiſſima deſcribitur, quantum agri inter duo flumina Acheloum & Euenum interiacet, ita vt ſecundum illos Acarnania Athamaniaq; adempta, Epiro tribuantur. Ac Ptolemæus quidem qui lib. III. tab. x. Europæ hanc ſub Achaia prouinciam, vt omnes pene Hellados comprehendit, poſt Acheloum (inquit) amnem qui terminus eſt Epyri in Hadriatico pelago, Aetoliæ Cherſoneſi promontorium Eueni oſtia fluuii, vbi Locrorum Ozolorum termini. Pomponius vero in ſecundo, Aetoliam cum Locride ac Phocide confundere videtur, cum ait: At in aduerſis pagæ Creuſas Anticyra, Oeanthea Cyrrha & notior aliquando nomine Calydon & Euenus extra Rhyon in Acarnania maxime clara ſunt oppida Leucas & flumen Achelous. Limites Ætoliæ.

Plinius vero econtra lib. IIII. cap. 2. Ætoliæ multa adiecit quæ Theſſalorum ſunt Ozolorum ac Epiri. Siquidem Perrhæbos, Dolopes, Atraces, Tymphæos ac Ephyros Theſſaliæ ademptas Ætolis ſubiicit, quemadmodum & de Epiro Athamanes & Ambraciam, de Locris denique Naupactum Pylenenque detraxit, & Aetoliæ tribuit,

Digitized by Google

contra reliquorum Geographorum deſcriptionem. Verba eius ſubiicere placet Aetolorum populi Athamanes Tymphæi, Ephyri, Aenienſes, Perrhæbi, Dolopes, Magares, Attraces, à quibus Attrax amnis Ionico mari infunditur Ætoliæ oppidum Calydon. ſeptem millium quingentorū paſſuum à mari, iuxta Euenum amnem, deinde Macinia Molycria, cuius a tergo Calcis & mons eſt Taphiaſſus At in ora promon. Antirhyum, vbi oſtium Corinthiaci ſinus, minus mille paſſuum latitudine influentis Aetolosque dirimentis à Peloponneſo, Promontorium, quod contra procedit appellatur Rhyon, ſed in Corinthiaco ſinu Oppida Ætoliæ Naupactum Pylene, & in Mediterraneo Pleuron Halicarna. Montes clari in Dodone Tomarus, in Ambracia Crania, in Acarnania Atacynthus, in Aetolia Acanthon, Peretholium Merleon. Sic quoque legimus apud Liuium lib. VI. decad. III. Anticyrham Locridis vrbem in leua parte ſinus Corinthiaci (vt verbis eius vtar) qua breuis nauigatio à Naupactio eſt à Val. Leuino expugnatam, & Aetolis quibus à Macedonibus erat adempta, tradita: Præterea dec. IIII. lib. V. concilium Aetolos Naupactum indixiſſe Thoante prætore refert.

Non multum diſcrepat à Plinio Strabo, qui libro X. latiſſime Aetolorum fines extendit. Populos illi ſubiiciens Athamanes, Perrhebos, Aenienes, Dolopes, Amphilochos & Agreos. Placet ſeriem verborum referre: quandoquidē Ætoli & Acarnanes & Athamanes loca Theſſalorum & Oetæorum in occaſum vergentia tenent, Si & hi ipſi appellandi ſunt Græci, de iis explicare nobis reſtat, vt vniuerſum Græciæ circuitum habeamus. Aetoli & Acarnanes igitur inuicem contermini ſunt, inter quos medius eſt Achelous à ſeptentrione & Pyndo in Auſtrium fluens, & per Agræos gentem Aetolicā & Amphilochos: Acarnanes ſane & occidentem partem flumen vſque ad Amphilochium ſinum Ambracium, & Actii Apollinis templum. Ætoli autem ad orientem tenus Locris Ozilis & Pernaſo & Oetæis. In mediterranea vero partibusque in Septentri. vergentibus, ſupereminet ex Acarnanibus quidem Amphilochi, ex his ipſis Dolopes & Pyndi accolæ, ex Aetolis autem Perrhæbi & Athamanes, & Aenianum portio quædam Oetam habitantium. Auſtrale ſane latus & Acarnanicum ſimiliter & Ætolicum ipſo mari perfunditur, quod Corinthiacum efficit ſinum quem Acheolus amnis influit, qui & Aetolorum & Acarnanum littoris terminus eſt. Hæc Strabo.

Cui videtur T. Liuius contrariari, Decade quarta, vbi Athamaniam ab Aetolia ſeparat regem illi tribuens proprium Amynandrum qui Romanis aduerſus Ætolos eorumque ſocios Philippum Macedoniæ Antiochum Syriæ & Nabyn Spartanum tyrannum bellum gerentibus, vt fidus ſocius aſtiterat. Placet verba Liuii referre. Hæc renunciata regi ad naues, vbi reſtiterat, cum eſſent in præſentia (neque enim iis venerat copiis vt vi agere quidquam poſſet) reuerti Demetriadem placuit. vbi quoniā primum inane inceptum inuaſiſſet, conſultare cum Aetolis rex quid inde fieret. Placuit Achęos & Aminandrum regem Athamanum tentare, Bæotorum gentem auerſam à Romanis. Hæc cum ita ſint, nos autorum diſcrepantiam ſoluentes, dicimus primis temporibus, Troiano bello æſtuante, & paulo poſt Aetolorum gentem quam latiſſime patuiſſe, Sed poſtquam Macedonum potentia creuit Acarnanes & alii populi ciuitatesq; Aetolis ad-empti fuere.

Hinc lib. 6. Dec. 3. in oratione Valen. Leuini Liuius nominatim ſcribit Ætolos eo in maiore futuros honore, quod gentium tranſmarinarum in amicitiam primi veniſſent. Philippum eis & Macedonas graues accolas eſſe, quorum ſe vim ac ſpiritus etiam fregiſſe, & eo redactos eſſe, vt non his modo vrbibus quas per vim ademiſſent Aetolis, excedant, ſed ipſam Macedoniam infeſtam habebant. Et Acarnanas, quos ægre ferrent Aetoli à corpore ſuo diremptos, reſtituturum ſe in antiquam formulam iuris ac ditionis eorum.

Itaq; & poſtremo cum in Romanam ditionem redacti fuiſſent, multis prouinciis ac populis ex Romanor. formula demptis, in eas anguſtias redactam verſimile eſt, qua eam autores Roman. Ptolemæus Velleius. Mela & alii delinearunt. De cuius prouinciæ cultorum origine hæc Strabo animaduertit in X. Idem etiam his ſimilia de Ætolis protulit. Nam cum præfatus ſit, eos omni tēpore inuictos nunquā depopulatos, quandoq; Ætoliā Æoles coluiſſe, eiectis regionis occupatorib. barbaris, quandoq; Ætolū cum Æpæis ex Elide profectum, hos autem mutuis vicibus ab hoſtibus, iſtos ab Alcmæone ac Diomede.

Initia cultorum Ætoliæ.

Reges Ætoliæ.

Sed libet rem de Ætoliæ antiquitate ac eius principibus paulo altius repetere: Tytana ſiue cœlum ex terra ferunt genuiſſe Iapethum, qui in Theſſaliæ finib. & vbi Lapithæ gubernatunt ex Aſia nympha procreauit Atlantem (Pleiadis maritum patrem Taygetæ,

Digitized by Google

getæ, Maiæ, Electrę, Celænonis, Meropes & Alcyones) Heſperam, Epimetheum, Prometheum & Buphagũ, qui in Pholoe mente Arcadiæ fabulis fertur à Diana ſagittis occiſus. Et vt reliquos prætereamus, Prometheus reliquit Æthnæum & Deucalionem. Quorũ poſtremus ex Pyrrha filia Epimethei & Pandoræ, genuit Oreſthem, Locrorum Ozolorum authorem, Hellenem Xuthi & Dori patrem, Ionis & Achæi auum, Amphictionem, qui poſt Cranaũ in Attica regnauit, Chyonem quæ ex Mercurio Autolicum tulerat, Synonis illius auum, qui equi fraude Troiam cæpit, & Prothogeniam. Quæ rurſus ex Ioue Æthlium genuit, qui ſibi deſponſata Calyce, Æoli filia Endimionem reliquit, propter excellentem formam à Luna adamatum. Vnde Ætolus naſcitur pater Pleuronis & Calydonis, qui conſtructas in Ætolia ciuitates denominarunt. Quorum Pleuron ex Xantippe Dori filia nihil tulit, Calydon vero Eperaſten filiam reliquit Agenori eidam nuptam non illi Thebanc. Qui filium procreauit Parthaonem & Deoionicen filiam, quæ ex Marte peperit Euenum, Molum, Pylum & Theſtium patrem Altheæ, Hipermeſtræ & quos Melager occidit Iphioli, Eucippi, Plyxippi & Eurypili. Parthaon autem ex Euryte Hippodemantis nata præter Steropen, quæ ex Acheloo Syrenes genuit, quinque liberos reliquit, Alcathaum ab Oenomao interfectum ob Hippodamię petitum matrimonium, Leucopæum, Agrium patrem Therſippi, Oncheſti, Pyrothoi, Lycopei, Melanippi & Celenthoris, qui Oeneum patruũ Calydoniæ regno priuarunt, Melam patrem Phinei Euriali Sternopis, Eumedis, Hiperlai, Xantippi & Stheneli, quos omnes Tydeus Diomedis pater interfecerat, & qui natu maior fuerat inter fratres Oeneum. Hunc qui à Baccho plantam vitis acceperat & ex Althæa Theſthii filia, genuerat Permedem Phænici nuptam (matrem Aſtipaleæ quæ ex Neptuno Ancæum Lelegum regem tulit) Thoxæam à patre occiſum Thyream, Clymenum & Meleagrum, qui cum Atalanta Theſeo ac multis aliis quos VIII. Metamorphoſeos Ouidius enumerat venationi apri Calydonii interfuit. Ex altera vero Eurigęa Tydeum ac Olenium & Deianiram Herculis coniugem tulit. Quorum Tydeus ex Deiphile Adraſti Argiuorum regis nata Dyomedem reliquit, qui ſpoliatus regno ab Agrii filiis Troiano interfuerat bello, vbi cum Vliſſe Palladium rapuit, Rheſique equos abſtulit, & Martem vulnerauit Hectorem in pugna protegentem. Qui in reditu, cum Aegides vxor libidinoſiſſima eum Cylabaro Stheneli Argiui principis filio concubuiſſet, relicta Græcia in Italiam abiuit, à Dauno Oenotriæ rege admiſſus, vbi & Argos condidit, cuius ſocios in aues Diomedeas mutatos fabulæ referũt. Quare Homerus in catalogo Oenei ſtirpe deficiente in Aetolia Thoantis cuiuſdam meminiſſe videtur: Verſus ex verſione Heſſi habent.

Ætolorum princeps in bello Troiano.

AEtoles in bella Thoas Andremone natus
Duxit agens, qui Pleuronem, quiq. Olenon altam,
Chalcida qui prope littoream, celſamq. Pylenam,
Qui tenuere viri ſaxis Calydona frequentem.
Hic tum AEtolos tota ditione regebat,
Quod ſtirps Oenea defecerit omnis & ipſe.
Iamdudum occiderat nec flauus erat Meleager
Amplius, Hic igitur denas quater agmine naues
Abducens hominum claſſem tot millibus auxit.

Idque verum eſſe, Thoantemque Ætolorum extitiſſe regem bello Troiano, vel ex eo apparet, quod multi hoc nomine poſterius vt duces militares præfuerint. quemadmodum Titus Liuius Decade quarta, lib. v. ait in hanc ſententiam, Rex cum magno omnium aſſenſu locutus diſceſſit, poſt diſceſſum regis inter duos principes Ætolorum Phaneam & Thoantem contentio fuit. Phianeas reconciliatore pacis & diſceptatore de iis, quæ in controuerſia cum populo Romano eſſent, vtendum potius Antiocho cenſebat Et principibus regibuſq; Aetolorum tantum.

Quibus & illud addendum eſt, Oeneum Calydoniæ regem Herculis ſocerum & Tydei patrem auumq; Diomedis ab aliis non Parthaonis filium dici ſed Agrii. Id quod eſſe non poteſt, cum conſtet illum ab Agri regno pulſum apud Argiuos exulaſſe, ibiq; Oenęam condidiſſe, cuius generũ ac pincernã Cyathum Hercules in cõuiuio ꝙ poculũ nõ bene adminiſtraſſet, talitto occidit. Fuit vero Hercules Oenei huius gener ob Deianyram filiam, quæ antea Acheloo deſponſata fuerat, ad quod alludẽs cecinere Poetę.

Historia de Oeneo rege.

Lucanus lib. VI.

Labitur aueſtæ pater Iſidis & tuus Oeneu
Pene gener claſſis oblinat Echinadas vndis

Digitized by Google

Statius lib. 1. Theb.

Vos quoq; progenies quanquam Calydonius Oeneus.
Et Parthaonia.

De huius Oenei filio Meleagro referunt fabulæ. Matrem illius Althæam in natiuitate filii tres vidiſſe Parcas circa ignem, cui ſtipitem quendam iniecerant dicentes, ô nunc nate erit æqua tibi cum ſtipite vita, hisque auditis, diſcedentibus illis ſtipitem igni matrem ſubtraxiſſe, eumq; ne combureretur, diligentiſſime ſeruaſſe. contigiſſe vero poſterius, vt in venatione Calydonii apri quem Diana patri, (quod eſſet in primitiis contempta immiſerat) cōſpecta Atalanta Schenei filia Acriſii ſorore eius captus amore, Meleager caput illi feræ donauerit. quod cum fratres matris Plexippus & Toxæus auferre conarentur, illos occidiſſe. Qua cæde indignatam matrem memorem natiuitatis torrem ſeruatum igni denuo ſubieciſſe atque vt filius ante tempus moreretur, effeciſſe, cum tamen prius ex Atalanta Parthenopæam genuiſſet. Hiſtoriam lege apud Ouidium in VIII. Metam. quam hiſce verſibus concludit cum matrem ob cędem fratrum furentem introducit.

Ergo impune feret, viuusq; & victor & ipſe
Succeſſu tumidus, regnum Calydonis habebit.
Vos cinis exiguus, gelidaq; iacebitis vmbræ
Haud equidem patiar, pereat ſceleratus & ille
Spemq; patris regnumq; trahat, patriaq; ruinam
Mens vbi materna eſt, vbi ſunt pia vota parentum.
Et quos ſuſtinui bis menſium quinq; labores.
O vtinam primis arſiſſes ignibus infans
Idq; ego paſſa forem, vixiſti munere noſtro
Nunc merito moriere tuo, cape præmia facti,
Biſq; datum primum partu mox ſtipite rapto
Redde animam

Et ſubdit:

Dextraq; auerſa trementi
Funereum torrem medios coniecit in ignes
Inſcius atq; abſens flamma Meleagrus ab illa
Vritur, & cæcis torreri ſua viſcera ſentit
Ignibus.

Hiſtoria Tydei regis. Porro alter filius Oenei Tydeus pulſo patre à filiis Agrii, exul Argos venerat Calydonii apri exuuiis tectus, quo tempore & Pollinices Lay regis Thebarum filius pulſus à fratre Etheocle Argos profectus erat in exilium Leonis, hoc eſt Herculis veſtitu ornatus. Iſthîc ſub arce cum in ſpecu ambo conueniſſent pernoctaturi, mutuis cædibus tumultum excitauere, ad quem rex Argiuorum Adraſtus expergefactus cum deſcendiſſet, illosque his de quibus diximus exuuiis veſtitos conſpexiſſet, memor oraculi, cum prius illos reconciliaſſet, vtrique filiam copulauit, Deiphilen quidem Tydeo. Argiam vero Pollyniei, ac vtrumque in regnum reduxit. Erat autem oraculum ob quod matrimonia illa contigerant vt 1. Theb. Papinius refert.

In Senium vergens populos Adraſtus habebat
Diues auis, & vtroq; Iouem de ſemine ducens.
Hic ſexus melioris inops, ſed prole virebat
Fœminea, gemino natarum pignore fultus,
Cui Phœbus generos (monſtrum exitiabile dictu.)
Mox adaperta fides æuo ducente canebat
Setigerumq; ſuem, & fuluum aduentare leonem
Hæc voluens, non tum ipſe pater, non docte futuri
Amphiarae vides, etenim vetat autor Apollo
Tantum in corde ſedens, ægreſcit cura parentis
Ecce autem antiquam fato Calydona relinquens
Olenius Tydeus (fraterni ſanguinis illum,
Conſcius horror agit) eadem ſub nocte ſopora
Luſtrarit ſimileſq; notos dequeſtus & imbres
Infuſam tergo glaciem, & liquentia nymbis
Ora, comaſq; gerens, ſubit vno tegmine, cuius
Fuſus humo gelida, partem prior hoſpes habebat

Hic

Hic vero ambobus rabiem fortuna cruentam
Attulit. Et quæ ſequuntur.

Quæ denique ad Troiam geſſerit Diomedes Thydei filius ex Deiphile Argiua quem Poetæ Tydidem perpetuo vocant apud Homerum lector reperies. Strabo in decimo refert ab Alcmeone Amphiarai filio vatis Thebani abſorpti fuiſſe in Ætoliam paternum regnum reſtitutum cum de Oenæ hoſtibus vltionem ſumpſiſſet. Quod verò in Italiam venerit ob vxoris adulterium à Dauno rege agri parte & filia donatus, & quod Turno aduerſus Æneam auxilium ferre noluerit, meminere poetæ. *Hiſtoria de Diomede rege.*

Virgilius 11. Aeneid. in relatione legationis Venuli *Colonia Ætolorum in Italia.*

Atq; hic legatos AEtola ex vrbe remiſſos
Quæ referant fari iubet.

Et ſub perſona Diomedis bellum diſſuadens:

Coniugium optatum & pulchram Calydona viderem
Namquid etiam horribili viſu portenta ſequuntur
Et ſocii amiſſi petierunt æthera pennis

Ouid. XIIII. Metam.

Sed Venulus Turni poſtquam mandata peregit,
Auxilium petiit, vires AEtolius heros
Excuſat, nec ſe aut ſoceri committere pugnæ
Velle ſui populos, aut quos è gente ſuorum
Armet, habere vllos.

Aliam cauſam illius mutationis ſedium in Italia Strabo in x. reddit, Agamemnonem videlicet veritum, ne Diomedes domum repetens maius vendicaret imperium quod non ſolùm patri apud Ætolos, verumetiam Adraſto ſocero apud Argiuos ſuccederet, & idcirco Græciæ in illũ principes ac populos concitaſſe, Cyllabatumque Stheneli filium in Æoliam, Amphilochum præterea Acarnaniam occupaſſe, Argiuum vtrumq;. Idem in Italiæ ora vbi Iapiges tenuere finibus magnæ Græciæ, vrbes condidit & nouam ibi Ætoliã, Calydoniamq; auſpicatus fuit (vt Ætolos colonias ſimiliter in Italiam deduxiſſe appareat) vt de ipſo teſtantur ſupradicti poetæ:

Virgil XI. Aeneid in oratione Venuli Legati Latinorum.

Vidimus o ciues Diomedem Argiuaq; caſtra
Atq; iter emenſi, caſus ſuperauimus omnes,
Contigimusque manum, qua concidit Ilia tellus.
Ille vrbem Agrippam patriæ cognomine gentis,
Victor Gargani condebat Iapygis agris

Ouid. XIV. Metam. in reſponſione Diomedis ad Venuli poſtulata.

Hactenus Oenides Venulus Calydonia regna.
Peneetiosque ſinus, Meſapiaque arua reliquit.
In quibus antra videt quæ multa nubila ſylua,
Et leuibus guttis manentia ſemicaper Pan:
Nunc, tenet, at quodam tenuerunt tempore Nymphæ.
Appulus has illa paſtor regione fugatas
Territ.

Prolixior, fateor fui in explicandis Ætolorum principum memoratu dignis, ſed quod ad hiſtoriarum ac fabularum illa lectionem faciant, adducta ſunt Poetarum teſtimonia. Regreſſus igitur ad Ætoliam, eam ſecundum Strabonem diuidimus in Calydoniam & Pleuroniam. Quarum Calydonia Agræos & Amphilochos habebat, Pleuronia vero Curetes & Acarnantes. vt ita ſubdiuiſa olim extiterit, cuius rei teſtimonium ex x. Strabonis adducemus. regionem hoc tempore Ætoliam nuncupatam habitauere Curetes, aduentantes autem AEtolos cum AEtolo, ipſos in Acarnaniam expuliſſe. Talia etiam feruntur quod Pleuronium agrum ab Curetibus habitatum, & proinde Cureticum vocitatum, Aeoles inuadentes interceperunt, poſſeſſoribus eius eiectis. Archemachus autem Eubæus Curetas inquit Chalcidem incoluiſſe. aſſidue vero de Lilanto campo bellum gerentes, cum hoſtes anteriorem captarent Cæſariem, eosque diſtraherent ab occipite capillatos extitiſſe, à fronte detonſos. vnde & nomen illis inditum, & in AEtoliam habitatum migraſſe. Cumque Pleuronis loca poſtmodum occupaſſent trans Acheloum oram incoluiſſe, vbi cum intonſa ſeruarent capita, Acarnantes vocari cœpiſſe. Plerię; vero ab heroe quodam, vtramq; nationem nomen tenuiſſe aiũt, alii à monte quodam Curio Pleuroni imminenti Curetes nominatos. Hanc vero Ætolicæ natio- *Aetolia vetuſtiores colonis.*

nis tribum quondam eſſe liquet, ſicut Sophienſes, Agræsque, & Eutytanes, aliaſque complures. Ætolia autem bifariam, vt dictum eſt diuiſa Calydoniam plagam ab Oeniæo regnatam fuiſſe memorant. Pleuroniam vero aliqua ex parte Phartaonidas habuiſſe Agri cnmplices qui ſecundum Poetam:

Diuiſio Aetoliæ.

Pleuroniamque colunt muro & Calydona præ altam.

Theſtium autem Pleurnniam tenuiſſe, qui Curetum ductor, ſocer quidem fuerat Oenei, Althex vero pater, bello autem aduerſus Oenæum ac Meleagrum ab Theſtiadis ingruente ob ſuis caput & ſpolium, ſecundum apri fabulam ſi Poetæ credimus (verſio carminis ſic habet)

Curetes & pugna.es Ætoli belligerabant.

Montes fluuii & ciuitates Aetoliæ.

Ex his liquet vetuſtiſſimos incolas agri Aetolici extitiſſe Curetes, huc vel ex Creta vel Eubœa profectos, quibus Aeoli ex Theſſalia vna cum Bœotiis ac Hyantibus vagabundi acceſſerunt, & his poſtremo Aetoli Aetnlo Eudymonis filio autore. Vnde denique non minimam manum Oxylo duce in Elydem tranſmigraſſe capite de Elide confirmabimus. Recipio me ad montes, flumina ac ciuitates, quæ omnia ſupradicto libro Strabo comprehēdit his verbis: Ingentem vero montem Corui nomine Oetæ proximum habet Aetolia, & cæteris in medio iacentibus Marlaum Aracynium, ad quem nouam Pleuroniam habitandam conſtituere, omiſſa veteri penes Calydonem poſita, cum illa incompoſita ſit atque frugifera. Qua tempeſtate Demetrius cognomento Aetolicus agrum diripuit.

Supra Molycræam Taphiaſus & Chalcis montes admodum excelſi ſurgunt, in quibus poſita ſunt oppidula Macyma & Chalcis ipſius montis nomine, quam & Hipnchalcidem vocant. Curium vero penes antiquam Pleuronem eſt, à quo Pleuronii Curetes nominati fuere. Sed Euenus fluuius è Boienſibus inter Ophycutes gentem Ætolicam oritur, qualiter & Eurytanes & Agræi & Curetes & alii, ab initio quidem minime per Cureticam oram labitur, quæ eadem eſt & Pleuronia.

At enim verſus orientem potius præter Chalcidem & Callydonem currit. Inde ad campeſtria Pleuronis antiquæ deflectens, & in occaſum per Mutas, eruptionē in meridiem vertit, olim autem Lycormas vocabatur. Neſſum hac in parte deſignatum portitorem, fuiſſe occiſum ab Hercule vulgatur, cum inter traiiciendum Deianyram violare conaretur.

Poeta etiam Olenum Pylenamque vrbes Aetolicas commemorat, è quibus Olenus eodem quo Achaia nomine dicta, ab Aeolicis eſt diruta, nouæ Pleuroni finitima. De cuius agro autem certamen ſuſceperūt Arcananes translata inde Pylena in ſuperiora loca, nomen quoq; illi permutauêre & Proſchium vocauêre.

Aetolorum denique ditionis erant ac rebus geſtis clara, Actium ad mare in tumulo ſita ciuitas, & Apollinis fano famigerata, & Leucas Inſula ponte cum Actio iuncta, a quo haud procul Nicopolis in littore maris, hodie Priuyze, vbi Auguſtus Cæſar Marcum Antonium & Cleopatram nauali prælio fudit, & claſſem hoſtilem incenſam Apolloni Actiaco conſecrauit

Actium & Apol. Actium

Scribit enim Strabo in vii. Ingredientibus occurrunt à dextra ex Græcis Acarnanes & Apollinis Actii templum, quodam in tumulo ad oſtium eminens, cui campus ſubiacet lucum habens. Sunt & naualia, in quibus Cæſar vndeviginti naues decimarum nomine repoſuit, ab vno remorum ordine vſque deciremes adiungens, memoria quoque proditum eſt & nauale & naues incendio prorſus extinctas eſſe. Siniſtra vero Neapolis eſt. *Et in* x. *addit*: ab oſtio namque & ſinu inchoantibus Ambracia primus Acarnanum locus eſt Actium, eodemque vocabulo & Apollonis Actii templum promontorium nuncupatur, quod ſinus ipſius oſtium efficit & exterius portum habet. à tēplo autem ſtadia quadraginta diſtat Anactorium, ipſo in ſinu conditum. Leucas autem ducentis & quadraginta.

Leucas inſula.

De origine & nomine Leucadis (Quam Inſulā nauis ſymbolum vſurpaſſe in moneta vidi) idem refert. At ſcriptor Alcmeonidis è Penelopes genitore Icario duos natos eſſe filios ſcriptis ſuis prodidit, Alyzeum atque Leucadium, eoſque cum patre Acarnaniæ regnum tenuiſſe. Scitum eſt quod idem de conſuetudine quadam crudeli eius Inſulæ ſcribit. Leucadiis vero mos erat patrius in Apollonis ſacrificio ſontem quotannis aliquem auertendæ Deorū iræ gratia, de montis ſpecula deiicere, ei autē applicitis pēnis & auibus multimodis, quib. leuari poſſet, ſaltus ipſe perinde ac volatus efficeretur, multoſque circumſtantes cadentem prius excipere nauiculis, & pro viribus conſeruatum, extra patrios fines emittere ſuperſtitem. Situm Leucadis Inſulæ ad littus maris Ionici affa-

Leucadiis inſulæ conſuetudo.

bre

Digitized by Google

bre depingit Liuius tertio Decade 4. in his anguſtiis Leucas poſita eſt, colli applicata, verſo in Orientem & Acarnaniam. Ima vrbis plana ſunt iacentia ad mare, quo Leucadia ab Arcanania diuiditur, inde terra marique expugnabilis eſt, nam & vada ſunt ſtagno ſimiliora, quam mari, & campus terrenus omnis operiq; facilis. Deniq; quod AEtolorum ditioni, Leucas extiterit, oſtendunt verba Liuii ſupradicto loco, Aetolos de Pharſalo & Leucade poſtulantes, vt ex fœdere ſibi reſtituerentur, ad ſenatum reiecerunt. Ad hanc Maro ſub finem libro VIII. Aeneid. alludit, cum Apollinis Actii templum ab Auguſto Cæſare & ædificiis & ludis locupletatum commemorat poſt victoriam Actiacam.

Leucadis ſitus.

In medio claſſes æratas Actia bella
Cernere erat, totumq; inſtructo Marte videres
Feruere Leucatem, auroq; effulgere fluctus.

Inſulæ aliæ proximæ. Zacynthus inſula.

Sitæ ſunt in finibus AEtolorum, & aliæ quamplures Inſulæ antiquæ & Homero, cæteriſque vetuſtioribus ſubinde celebratæ Zacynthus Dulichium, Ithaca & Echinades. De quibus Strabo in decimo ſcribit, De ipſius Vlyſſis ditioni ſubiectis inſulis Zacinthus explicanda eſt, paulo plus quàm Cephallenia, & Peloponneſus in occaſum vergens, eamque magis attingens. Zacynthi vero ambitus, vltra centum & ſexaginta ſtadia eſt, abeſt autem a Cephallenia ad ſtadia ſexaginta. Nemoroſa quidem vrbs, verum fructifera. Eiuſdem nominis ciuitas eſt celebris, ab ea diſtans ad Heſperidas Aphricæ ſtadia tria millia, inter hanc & Cephalleniam ad Orientem Solem Echinades inſulæ iacent, ex quibus Dulichium eſt, iacet autem ad Oeniadas & ad Acheloi oſtium, diſtatque ab Araxo Elidis promontorium ſtadia centum. Reliquæ Echinades pluræ extant, cunctæ ſteriles & aſperæ, è quibus quæ longiſſime abeſt, ante Acheloi eruptionem ſtadiis x v. diſtat. Homerus has Inſulas Vlyſſi, Icaro, ac Laerti attribuit, & Ithacam quidem apricam, Neryton frondoſam & Zacynthum nemoroſam cognominat.

Echinades inſulæ.

Has inſulas Aetoli poſt Vlyſſis domum inde Macedones & poſtremo Rom. ſubiectas habuêre. Vnde ſcribit lib. VI. Decad. tertia Liuius. Et AEtoli ex templo mouerunt bellum, Et Leuinus Zacynthum (parua Inſula eſt propinqua AEtoliæ) vrbem vnam eodem quo ipſa nomine habet, eam præter arcem vi capit, & Oleniada Naxumque Acarnanum captas AEtolis contribuit. Et libro VI. Decade IIII. Dum hæc à Philippo geruntur. T. Quintius recepta Zacyntho ab Achaico conſilio Naupactum traiecit.

Dignitas Aetolicæ gentis. Aetoli principes populi inter Græcos virtute & liberalitate præſtantes. Aetolorum audacia.

Hæc de antiquitate gentis, nobilitate, terraq; & ſitu prouinciæ, eiuſq; cum vrbibus, tum montibus ac fluminibus, Iam de dignitate populi dicemus, quod inter Græcos principes extiterint, ac libertate perpetuo præditi, antequam in Romanam ditionem veniſſent, & quod concilio quemadmodum & Achæi celebres fuerint, in quod maximi ac præcipui Græciæ populi tranſcripti fuere.

Hinc eſt illud Liuii quinto IIII. Dec. Cum ſe vidiſſent AEtoli omnia vel in ſe vno poſita præſidia exiſtimaturos eſſe. cæterum eorum quoq; quorum expectatio deſtituta in præſentia videatur, ſpem abunde expleturum, nam ſimul ac primum anni tempus, nauigabile præbuiſſet mare, omnem ſe Græciam armis, viris, equis, omnem oram maritimam claſſibus completurum, nec impenſæ, nec labori, nec periculo parſurum, donec depulſo ceruicibus eorum imperio Romano, liberam vere Græciam, atque in ea principes Aetolos feciſſet. Hæc in perſona Antiochi Syriæ regis

Subdit poſtea. Idem fermè, & AEtolorum legatus Archidamus petiit, vt quæ facillima & tutiſſima eſſent, quietem preſtarent, profectus eſt intemperantia linguæ in maledicta, nunc communiter Romanos, nunc propriæ ipſius Quinctii ingratos appellans & exprobans, non victoriam modo de Philippo virtute Aetolorum partam, ſed etiam ſalutem, ipſumq; & exercitum ſua opera ſeruatos. Vnde liquet, & quanta virtute, audacia potentiaq; præditi AEtoli fuerint, quod ſe Romanis opponere, & ab illorum iugo ſe & maximos orbis reges Philippum Macedoniæ, ac Antiochum Aſiæ reges ſeruare conati fuerint; vt IIII. Dec. lector prolixe legès.

Libertates Aetolorum.

De libertate eorum & mendaciis ſcribit Strabo in x. Haſce rationes ſ[illegible] cutos, vt par A carnanes Romanos callide induxiſſe, vt expeditã ab eis libertatẽ, & ſui viuẽdi morẽ aſſequerẽtur. *Et rurſus.* Hac aũt tẽpeſtate fatiſcens continuis bellis, & Acarnania & Aetolia contabeſcit. Plurimos aũte annos Acarnanes Aetolis adiuncti aduerſus Macedonas, alioſq; Græcos perdurauerũt, poſtremis temporibus contra Romanos pro libertate decertantes. Quare & Liuius cum de Aetolis ſcribit, ob libertatem tuendã, Philippũ Macedoniæ, Antiochũ Aſiæ, & Nabin Spartanorũ potentiſs. Reges in arma aduerſus Rom. cõcitãtibus in oratione Quinctii illa addit, Acrocorinthum ipſis extemplo videntib. va-

Digitized by Google

cuam Achæis traditurum, vt omnes ſcirent, vtrum Rom. an Ætolis mentiri mos eſſet, qui male cõmiſſam libertatem populi Rom. ſermonibus diſtulerint, & mutaro; pro Macedonibus Rom. Dominos Et lib. 3. Identidem Quinctius liberandam omnem Græciam ſi Ætolorum linguas retundere, ſi veram charitatem, Maieſtatẽ apud omnes nominis Rom. vellent eſſe. Et rurſus libro v. Sed neq; Boi, neq; Hiſpani, cum quibus eo anno bellum erat, tam inimici infeſtiq; erant Rom. quam Ætolorum gens. Ii poſt deportatos ex Græcia exercitus, primo in ſpe fuerant & Antiochum in vacuam Europæ poſſeſſionem venturum, nec Philippum aut Nabin quieturos, vbi nihil vſque moueri viderunt, *Conuentus Ætolorum.* agitandum aliquid miſcendamque rati, ne cunctando ſeneſcerent conſilia, concilium Neupactum indixerunt. Vnde patet ex eiuſdem illius libertatis adſeueratione Ætolorum gentem non minus quam Achæos concilio ſiue proprio ſeorſim conuentu, in quem Vicinæ Reſp. tranſcriptæ fuerant, famigeratos quondam extitiſſe. Cuius ſubinde conuentus Titus Liuius mentionem facit vt v i. Decade III. Per id tempus Marcus Valerius Leuinus tentatis prius per ſecreta colloquia Principum animis, ad indictum ante ad id ipſum concilium Ætolorum claſſe expedita venit. Idem libro v. Decade III. Achæos enim prope ſcire Ætolorum omnem ferociam in verbis non in factis eſſe, & in conciliis magis, concionibusque, quam in acie apparere. *Et ſubdit.* Et v. inam ſubiicere oculis veſtris Achæi poſſem, concurſationem regis magni ab Demetriade nunc Lamiam in concilium Ætolorum. Et ſexto, eiuſdem paucis priuſquam Heraclea caperetur diebus, Ætoli concilio Hypatam coacto, legatos ad Antiochum miſerunt. *Ætolorum ditio late patebat.* Ex his perſpicue liquet non ſolum, quàm libertatis tuendæ Ætoli ſtudioſi fuerint, verumetiam quàm potentes & late diffitas ditiones habuerint, adeo vt in Theſſaliæ finibus Lamiam ac Hypatam, ſubiectas habuerint. Ad quod pertinet, quod ſcribit ab initio libri II. Decade IIII. Thaumacus eo tempore Philippus ſumma vi oppugnabat, aggeribus vineiſq; & iam arietem muris admoturus erat, cæterum incepto abſiſtere eum coegit ſubitus Ætolorum aduentus, qui Archidamo duce, inter cuſtodias Macedonum ingreſſi mœnia, nec die nec nocte finem vllum erumpendi nunc in ſtationes, nunc opera Macedonum faciebant, & adiuuabat eos natura ipſa loci, namq; Thaumaci à Pylis, ſinuq; Maliaco per Lamiam eunti loco alto ſiti ſunt. Et lib. v. Decad. 4. Ibi vna ex turmis ad portam relicta, ne excludi ſubſequens equitatus poſſet, media incedebat per forum manu, Eurilochum tenens multis occurentibus gratulantibusque domum deduxit, mox equitum plena vrbs erat, & loca oportuna occupabantur, tum in domos miſſi, qui Principes aduerſæ factionis interficerent, ita Demetrias Ætolorum facta eſt. Et de Ætolorum cum potentia, tum libertate hactenus.

Luxus Ætolorum De Luxu porro eius populi hæc obiter adnotauit in IX. Dipnoſ. Atheneus: de Ætolis ſcribit Polybius lib. XIII. Hiſtoriarum, quod ad aſſidua bella, victuſq; magnificentiam ære alieno oppreſſi ſunt. Agatharchides libro Hiſtoriarum XII. Ætoli inquit tanto promptiores ſunt ad mortem, quanto ſplendidius, magnificentiuſq; viuere ſtudent.

Aetolorum audacia & temeritas De audacia deniq; & gentis temeritate, libet Liuium audire quinto IIII. Decad. ſcribentem. Ætoli conſilium vno die, ſpei quoq; nõ audacis modo, ſed etiam impudentis cœperunt, Demetriadem Chalcidem, & Lacedemonem occupandi, Diocles Demetriadem *Thechna aetolorum* Similiter gentis fraudem oſtendens, refert in quinto Dec. IIII. quod cum aduerſus Rom Antiochum Siriæ, Philippum Macedoniæ reges, ac Nabin Spartanorum tyrannum ſolicitaſſent, ab his ſenſim quantumuis ſociis deſciuerint, cum Nabi Spartano Alexamenum ducem, eum copiis miſiſſent, vt illi aduerſus contumaces auxilio eſſet, *Aetolorum militia.* illo tamen occiſo per inſidias Spartam occuparint, ac in prædam vocarint. Ætoli (inquit.) velut capta vrbe quam liberaſſe videri volebant in prædam verſi, Dux regia inclusus die ac nocte in ſcrutandis theſauris tyranni conſumpſit, ſimul indignitas rei, ſimul contemptus animos Lacedemoniis ad coeundum fecit. Huiuſmodi igitur dolis hæc gens cum inſtructa fuiſſet, late tamen domo profecta, ac maximis orbis monarchis *Aetolorum perfidia* in caſtris meruere Aetoli quemadmodum ſub finem Dec. I·I. Liuius refert, Aetolos à Valerio Leuino Rom. Coſ. aduerſus Philippum Macedoniæ regem excitatos ad Lamiam vſque Theſſalin cum ſignis profectos, eaque occupata, Macedonem ad non ſatis æquas conditiones compulere fœdere poſtea icto cum Rom. ac Macedonibus Antiochum Aſiæ regem contra vtroſq; ſolicitarunt. Quo in Græciam cum exercitu profecto, atque ab Acilio victo, Heraclæaque Trachiniorum expugnata, & ipſis in Callidromo cæſis, pacem tamen à Rom. & præteritorum obliuionem impetrauerãt. Sed rurſus Thumacis in Theſſalia à Philippo rege obſeſſi, auxilio profecti, in finibus Macedoniç partim diripuerunt, partim vero expugnatunt multas vrbes, quarum celebriores nominant

Theuniam

Digitized by Google

Theuniam, Calatanam, Cyphatam & Xineas. Sic nec quod cum Macedonibus, nec quod cum Romanis percuſſerant, firmum ſatis Aetolis fœdus fuit. Quare ex ſociis hoſtes facti, bello adoriuntur à Romanis, Naupactoque à Marco Acilio obſeſſo Zacyntho inſuper Inſula ipſorum a T. Quintio, expugnata, cum Romam pro pace legatos miſiſſent excedere Italia XV. diebus iuſſi ſunt. Aetoli inquit (Liuius VII. Dec. IIII.) vt quibus plus in miſericordia Senatus quam in cauſa ſpei eſſet, ſuppliciter egerunt veteribus benefactis noua penſantes, maleficia. Cæterum & præſentes interrogationibus, vndiq; Senatorum confeſſionem magis noxæ quam reſponſa exprimentium fugati ſunt, & excedere curia iuſſi, magnum certamen præbuere. Interea cum Acilius Naupactum acriter oppugnaret ac Amphiſſam in ditionem accepiſſet, atque XLIII. Principes Aetolorum captos Romam miſiſſet, AEtoli ad vltimum deſperationis redacti, Coruum montem ac ſaltum occupauere, vt ſe inde tuerentur, ab eo tempore cum interceſſione Athen. & Scipionum, qui aduerſus Antiochum in Aſiam copias ductabant, pax eſſet Aetolis data, priſtina fraude belli conſilia clam cum Antiocho miſcere cœperunt, & cum Athamanes, ac Dolopes bello adgreſſi fuiſſent. M. Fuluius Coſ. cum legionibus Rom. à Senatu. P. Q. R. in AEtoliam mittitur, cui gens ſubdola ſupplex facta, rurſus pacem petere cœpit, & cum minus impetraret, Acarnaniam armis infeſtat Ambracia occupata. aduerſus quam Romani auxilio Perſei Macedonis, & Aminandri Athamanum Principis recepta Ambracia, & Cephallenia Inſula occupata Argos Amphilochicum, obſidione cinxerunt. Qua neceſſitate impoſita, cum viribus impares eſſent, pacem a Romanis haud æquis conditionibus impetrauêre.

Aetoli debellati & Rô. ſubiecti.

Quas T. Liuius VIII. Dec. IIII. his verbis complectitur. Imperium Maieſtatemq; P. R. gens Ætolorum conſeruato ſine dolo malo, ne quem exercitum, qui aduerſus ſocios, amicoſq; eorum ducetur per fines ſuos tranſire ſiuito, neue vlla ope iuuato, hoſtes eoſdem habeto, quos P. R. armaq; in eos ferto, bellumq; pariter gerito, perſugas, fugitiuos reddito Romanis ſociiſq; Obſides XL. arbitratu Coſ. Rom. dato, ne minores XII. annorum, ne maiores XL. Obſes ne eſto prætor, præfectus equitum, ſcriba publicus, neu quis qui ante Obſes fuerit apud Rom. Cephalenia extra pacis leges eſto. Et hic finis fuit Ætolorum potentiæ, quorum prætores & Duces Liuius celebrat in quarta Decade Phyſiam & contra Philippum Maced. Regem Archidamum; aduerſus eundem qui Thaumacos obſiderat Thoantem in bello Antiochi, & Alexamenem qui Nabin occidit occupata Sparta.

Aper Calydonius & Venatio illius.

Celebratur deniq; Aetolia Calydonia metropoli & Apro illo vaſtatore, quem Diana immiſerat, quod primitiis frugum eſſet defraudata. Quem Meleager Oenæi regis Calidoniæ filius indicta venatione publica, adhibitis ſociis Theſeo, Perithoo, Caſtore & Polluce, Iaſone, Telemone & Peleo, Aeaci filiis: Lincæo Apharæi filio, Leucippo Phœnice Amyntoris filio, Hippothoo, Ida, Iolao, Echyone, Eurytione, Phylea, Pheretia, Panopeo, Hyleo Hippaſo, Hippocoôte, Lelege Dryade, Oeclyde Penelopes ſocero Neſtore & aliis pleriſq;, quos in VIII. Naſo eleganti carmine recēſet, confecit magna totius Græciæ exultatione. Qua in venatione cum Atalantam Schœnii filiam quæ & ipſa venerat eo habitu, quo Ouidius ſupradicto loco deſcribit, vidiſſet, captus amore illius Meleager, & illam ſibi coniunxit. & apri caput veluti victoriæ premium inuitis patruis Theſtlii filiis Protho & Comete, quos & occiderat, donauit. Qua re mater indignata, & ob fratres cæſos, vltionis auida fatalem torrem igni ſubmiſit & filio ſtamina rapuit. Quam ſiue hiſtoriam ſiue fabulam lege apud Naſonem VIII. Metam.

Sparſerat Argolicas nomen vaga fama per vrbes
Theſeos & populi quos diues Achaia cœpit.
Huius opem magnis implorauere periclis,
Huius opem Calydon quamuis Meleagron haberet;
Sollicita ſupplex petiit prece cauſa petendi.
Sus erat infeſta famulus, vindexq; Dianæ
Oeneanamq; ferunt plenis ſucceſſibus anni
Primitias frugum Cereri ſua vina Lyæo
Palladios flaua latices libaſſe Minerua.
Cœptus ab agricolis ſuperos peruenit ad omnes
Ambitioſus honor, ſolas ſine thure relictas
Præteritas ceſſaſſe ferunt Latoidos aras
Tangit & ira Deos. At non impune feremus
Quæq; inhonorata, non & dicamur inulta

Digitized by Google

Inquit & Oeneos vltorem ſpreta per agros
Miſit aprum quanto maiores herbida tauros,
Non habet Epirus. Sed habent Sicula arua minores.
Sanguinei & igne micant oculi, riget horrida ceruix
Et ſetæ denſis ſimiles haſtilibus horrent:
Stantq; velut vallum, velut alta haſtilia ſola.
Feruida cum rauco latos ſtridore per armos
Spuma fluit. Dentes æquantur dentibus Indis
Fulmen ab ore venit frondes afflatibus ardent.

At eiuſmodi aprum alludit & Statius I. Theb. cum Tydei Oenei filii veſtitum deliniat.

Terribiles contra ſetis ac dente recuruo
Tydea per latè humeros ambire laborant
Exuuiæ Calydonis honos.

Calydonis vrbis deſcriptio. Calydonem porro prouinciæ metropolim deſcribit Strabo in decimo: Poſt Eneum mons Chalcis eſt, quem Artemidorus Chalciam appellat, deinde Pleuron, deinde Lycirna pagus, cui Calydon incumbit ſtadia XXX. in mediterranea, prope Calydonem verò Lathræi Apoll. templum eſt, poſt mons Taphiaſus. *Et ſubdit.* Quidam etiam penes Calydonem Lacus eſt magnus ſane atq; profundus admodum, quem Patrarum Incolæ Romani poſſident. *Et rurſus.* Cum vero ſublimem inquit Calydonem & petroſam à loci natura capiendum eſt. fertur enim in bifariam ora diuiſa, montanam quidem & Epictetum ſiue poſtea adeptam Calydoni attribuerũt. Tractum vero campeſtrē Pleuroni. Meminit Calydonis & Cæſar tertius ciuilis hiſtoriç: ex his Caluiſius primo aduentu ſumma omnium Ætolorum receptus voluntate, præſidiis aduerſariorum Calydone & Naupacto relictis, omni Aetolia potitus eſt. Pauſanias in VIII. refert Auguſtum Octa. Imperatorem deuicto ad Actium Marco Antonio & Cleopatra, dentes Calydonis apri Romam tranſtuliſſe. Extabat vero Calydon Homeri ætate, cuius quippe mentionem facit libro Iliados IX. & XIIII. & eam à ſitu, quod in petroſo loco poſita fuerit, altam cognominat. Reliquas Aetoliæ vrbes Calydoni propinquas IIII. Theban. Papinius paucis verſibus comprahendit.

Huic quoq; præſtantes AEtolis vrbibus adfert
Belli fama viros ſenſit ſcopuloſa Pylene,
Fletaq; cognatis ciuibus Meleagria Pleuron,
Et præceps Calydon, & quæ Ioue prouocat Idam
Olenos ſociis & fluctibus hoſpita portu
Chalcis & Herculei turpatus Gymnade vultus,

Aetolorum colonia. Et de AEtoliæ cum antiquitate tum principibus atque etiam ciuitatibus hactenus. quas vero hi populi colonias diduxerint in orbe, non ſatis compertum habeo, niſi quod Metapontum Italiæ ſiue potius magnæ Græciæ ab Aeolis, vnde AEtoli oriundi dicuntur, deriuate videtur Diodorus in quinto Priſcis temporibus, cum ex filiis AEoli qui fuit Hellenis ex Deucalionis, natus, cæteri quæ dicta ſunt loca habitarent, ſolus Mynas in Aeolide regnauit. Eius filius Hippotes ex Menalippe Aeolum genuit. Huius Arnem filiam Neptunus cognouit. *Metapontũ vnde.* Qua de re indignatus pater Metapontio aduenæ, qui tum caſu aduenerat, eo pacto Arnen dedit, vt illam in Metapontum deduceret, vbi duos peperit filios Aeolum ac Bæotum. Quos Metapontius liberis carens quodam motus oraculo adoptauit in filios. Hi iam viri facti orta viuente Metapontio ſeditione, AEgæum obtinuerunt, poſtmodum in diſſenſione Arnem & Autolippem peremere. Eam rem grauiter ferente Metapontio, illi præparatis nauibus, cum matre multiſque amicorum mare ingreſſi. Aeolus quidem ad inſulas Tyrrheni maris appulit, quæ ab eo Aeolides ſunt appellatę, ciuitatemq; condidit quam Lyparam vocauit.

Inſignia Metapont.

Porro Titus Liuius libro quinto Decade tertia: Metapontinos ex Achaia deriuat forte intelligens Achaiam illam antiquam quæ Ætoliam, Boeotiam, Phocidē, Locros, Trachinioſque complectebatur. Verba ſubiiciã, Hoc idem eadem ora maris & Thurini fecerunt, monuit eos non Tarentinorum magis defectio Metapontinorumque, quibus itidem ex Achaia oriundi etiam cognatione iuncti erant. Strabo libro quinto Geogr. agri fertilitate Metapontinos Italia celebrat & aurea æſtate.

Ob

Ob quam cauſam crediderim illos & Cereris imagine, & ariſta ſiue ſpica moneta vſos. Verba Sirabonis ſubiiciam: Inter Lunam & Piſas tractus eſt, quo Thuſciæ ac Liguriæ termino plerique Scriptores vſi ſunt. Piſæ ab his conditæ ſunt. Piſanis qui è Peloponneſo cum Neſtore aduerſus Ilium militarunt. Renauigantes autem errore diſiecti, hi quidam Metapontum, alii vere piſanum tenuerunt agrum, cuncti Pelii vocati. Duos autem inter amnes ſiti ſunt in ipſorum congreſſione Atni ſcilicet & Æſaeis. *Et ſubiungit* Traditum eſt in fabulis cum primum hi amnes è montibus ferri cœperunt, atque ab indigenis vetiios, ne in vnum confluentes, agros demergerent, pollicitos eſſe, regionem minime demerſuros, fidemque ſeruaſſe. Ciuitas autem ipſa fœlix (loquitur de Metaponto) quondam fuiſſe creditur, neque ſane hoc tempore ignobilis aut obſcura eſt propter frugum copiam. Aliam Metapontinorum originem in VI. Geogr. Volaterranus recenſet, Antiochus vero Metapontum poſt Loctos à filio Siſiphi eiuſdem nominis, quem barbari Metabum cognominabant appellatam, quandoque Siritin, & à Piliis eſſe ædificatum, & in agricultura fœlices Metapontinos, auream ætatem Apolloni dedicaſſe. Valentinus Maximilianus libro VIII. capite VI. Pythagora Philoſopho hanc celebrat. Lege Liuium libro VII. Decade III. App. vltimo libro: belli ciuilis, Taranto proximum Metapontum deſcribit. Potro vetitari conformem eſſe illam quam prius ex Dio- *Coloniæ*
doro adduximus, Metaponti in magna Græciæ originem, & illam Ætolorum ſiue Æ *Aetolorum.*
olorum coloniam eſſe, confirmant quæ ſupra ex Naſone recenſuimus de Calydonio regno in Peucetio ſinu à Diomede excitato, & Agrippa vrbe condita. confirmant præterea & Æolides Inſulæ proximæ Italiæ, & quæ de Minois ſtēmate in Sicilia Diod. codē quinto tradit. Alterius ab Æolis deductæ in Cretam coloniæ meminit Diodorus in V. Tectanus Dori (ait) filii Heleni ex Deucalione orti, cum AEolis ac Pelaſgis in Cretam nauigans inſula imperauit, ſumpta Creta in vxorem filium Aſteriū creauit. Quo in Creta regnāre, Iupiter vt aiunt Europam ex Phœnicia raptam ſuper taurum detulit in Cretam, ex eo tres genuit liberos, Minoem, Rhodamantū & Sarpedonē. Patet igitur Aeolos præter colonias in Italia Agrippam & Metapōtum & in Cretam inſulam deduxiſſe. Quorum originem Diodorus primam, antequam ſcilicet in Calydoniam veniſſent ex Theſſalia reperit. Antea Bœotus (inquit) Arnes Neptuni filius migrans in AEolidem, quæ nunc Theſſalia dicitur. Huc nimirum alludēs cecinit Maro. III. Aeneid. cum Helenum vatem de periculis maris Aeneam præmonentem inducit.

Effuge cuncta malis habitantur mœnia Grays
Hic & Naritti poſuerunt mœnia Locri.
Et Salentinos obſedit milite campos
Lyctius Idomenæus, Hic illa dulcis Melibæi
Parua Philoctete ſubnixa Petilia muro.

Velleius in fragmento hiſtoriæ ſuæ refert Smyrnam Mytelenem ac Myrinam Lesbi Inſulæ, nec non Lariſſam ac Cymen Aeolorum colonias eſſe, vnde AEtoli exorti ſunt. Verba ſubiiciam. Et mox Aeoli eadem profecti Græcia longiſſimiſque acti erroribus, non minus illuſtres obtinuerunt locos, claraſque vrbes condiderunt Smyrnam, Cymen, Lariſſam, Myrinam, Mytilenemq́;, & alias vrbes quæ ſunt in Lesbo inſula. Meminit etiam Pauſanias in VII. Smyrnam porro vnam ex duodecim AEolenſium vrbibus, & eam regionis ciuitatem quæ mea etiam ætate Archæam, id eſt antiquam appellant, Iones facta ex Colophone irruptione AEolenſibus ademerunt.

Sed recipio me poſt longam digreſſionem ad inſignia AEtoliæ, quorum inuenio duplicia, vnum & peculiare regni, Herculem Acheloum proſternentem, & cornu alterum adimentē. Id illi ab Oenæo rege propoſitum certamen fuerat, cum filiam coniugem peteret, cuius ſimiliter Achelous ambiuerat, & ſe in varias animalium formas, tauri præcipuè, Draconis ac bouis transformauerat. Strabo in X. allegoriam eſſe & ex hiſtoria fabulam hanc Græcis fictam fuiſſe, aſſeuerat, Quippe ob ſonitus & alueorum circumflexiones quas cornua vocant, tauro comparatum, Draconi vero propter aliquantam ipſius longitudinem, cumq́; Hercules mortales ac Reges præcipue orbis, qui ſe aliquo honore affeciſſent beneficio remunerare conſueuiſſet, Oenæo Ætoliæ regi ob filiam affinitate inſuper coniunctum aggeribus & aquarum ductibus fluuium perperam & damnoſe labentem coercuiſſe. *Inſignia Aetoliæ.*

Digitized by Google

Cumq́; is abūdantia ferretur ingenti curſu aquarum, propinquis Acheloo vaſtatis agris, in gratiam Oenæi ſiccaſſe amnem, & in agros proximos effudiſſe, atque ſic fœcundaſſe prouinciam. Natam inde fabulam de cornu è fronte Acheloi dempto, quod Nymphę repertum variis fructib. ac floribus repleuerint. Suffragatur Straboni Diodorus v. Bibliothecæ: Hercules in Chalydoniorū gratiam fluuiū Acheloum in aliū curſum diuertens, plurimos agros ex aquę irrigatione fertiles præſtitit. Cuius rei & Poetę quidam meminere ſcribentes cum Acheloo Herculem ſub tauri ſpecie certaſſe, qui cum in congreſſu tauri alterum cornu fregiſſet, Ætolis illud quod Amaltheæ cornu vocant dono dediſſe, fructuum omnium, vuarum, malorum, aliorumq́; eiuſmodi pomorū copia repletum. Fingunt poetæ Acheloi cornu foſſam a fluuio ductam, pomis vero ac malis punicis ac racemis monſtrari regionis fertilitatem quam fluuii humor præſtet & agros reddat feraciores. Hanc verò hiſtoriam rei ab Hercule geſtæ circa Acheloum confirmant Echinades ad oſtium Acheloi ſitæ haud procul, Dulichia Inſula Laertis ac Vlyſſis regnum, & in vicinia Ambracii ſinus. Quas tam poetæ quam hiſtorici referunt ex limo & arena impetu fluminis Acheloi deuectis in mare excitatas canentibus Poetis. Statio II. Thebaidos.

Turbidus obiectat Achelous Echinadas exit.

Ouidio VIII. Metamor Acheloum amnem loquentem inducens:

Amnis ad hac non eſt inquit quod cernimus vnum
Quinq́; iacent terræ ſpacium diſcrimina fallit
Quoq́; minus ſpretæ factum mirere Dianæ
Naiades hæ fuerant, quæ cum bis quinq́; iuuencos
Mactaſſent, ruriſq́; deos ad ſacra vocaſſent
Immemores noſtri feſtas duxere choreas
Intumui quantusq́; feror cum plurimus vnquam
Tantus eram, pariterq́; animis immanis & vndis
A ſyluis ſyluas & ab armis arma reuulſi.
Cumq́; loco Nymphas memores tum deniq́; noſtri
In freta prouolui: fluctus noſterq́; mariſq́;
Continuam diduxit humum, pariterq́; refellit
In totidem medius quœ cernis Echinadas vndis.

Inſignia Ægypti. Eadem ratione arbitror eo quod Nilus ex annua inundatione, Limo eiecto agrum fœcundet, Ægyptios reges cornu copiarum inſigni in moneta vſos, & Romanos paſſim Imperatores cum Canone Ægyptio Italiam à penuria conſeruaſſent, mulieris cornu copias manibus geſtantis Symbolum vſurpaſſe, vt paſſim in antiquo numiſmate occurrit. Hiſtoriam vero illam ſeu fabulā de lucta Herculis cum Acheloo, eleganter deſcribit Naſo IX. Metamorphoſeon in perſona Acheloi loquentis.

Quæ gemitus truncæq́; Deo Neptunius heros
Cauſa rogat frontis cum ſic Chalydonius amnis
Cœpit inornatos redimitus arundine crines.
Triſte petit munus. Quis enim ſua prælia victus
Commemorare velit, referam tamen ordine, nec tam
Magnaq́; dat nobis tantus ſolatia victor.
Nomine ſi qua ſuo tandem peruenit in aures
Deianyra tuas, quondam pulcherrima virgo
Multorumque fuit ſpes inuidioſa procorum,
Turpe fuit vinci quàm contendiſſe decorum,
Cum quibus vt ſoceri domus eſt intrata petiti
Accipe me generum dixi Parthaone nate.
Dixit & Alcides, alii ceſſere duobus.
Ille Iouem ſocerum dare ſe famamque laborum
Et ſuperata ſuæ referebat iuſſa nouercæ.
Contra ego turpe Deum mortali cedere dixi
(Nondum erat ille Deus) dominum me cernit aquarum
Curſibus obliquis inter tua regna fluentem,
Nec gener externis hoſpes tibi miſſus ab oris,
Sed popularis ero.

Et cum Luctas duas deſcripſiſſet, quarum vna ſe Achelous in anguem transformauerat, ſubiungit in querelis Acheloi.

Iniicit,

Digitized by Google

Iniicit, angebar ceu guttura forcipe preſſus.
Pollicibusq; meis pugnabam euellere fauces.
Sic quoq; deuicto reſtabat tertia tauri
Forma trucis tauro mutatus membra rebello
Induit ille toros à leua parte lacertas
Cornua figit humo, meq; alta ſternit harena,
Admiſſumq; trahens ſequitur, depreſſaq; duro
Nec ſatis hoc fuerat rigidum fera dextera cornu
Dum tenet, infregit, truncaq; à fronte reuellit
Naiades hoc pomis & odore flore repletum
Sacrarunt, diuesq; meo bona copia cornu eſt
Dixerat & Nympha ritu ſuccincta Dianæ
Vna miniſtrarum fuſis vtrinq; capillis
Inceßit, totumq; tulit præ diuite cornu
Autumnum & menſas fœlicia poma ſecundas.

Reperitur & alterū numiſma triremis ſymbolo ſculptū cum inſcriptione ΛΕΥΚΑΔΟΣ, hoc eſt Inſulæ Leucadiorum quam primis temporibus in continente Ætoliæ extitiſſe Ouidius xv. Metamor. & Maro difficilem ad hanc inſulam nauigationem eſſe autores ſunt, vt ratio ſit idcirco Triremis ſeu nauis ſymbolo in moneta Leucadios vſos, quos ponte iunctos cum Actio & Apoll. phano, ſupra oſtendimus, verſus Poetarū ſic habent:

Virgilii:

Mox & Leucadæ nimboſa cacumina montis
Et formidatus nautis aperitur Apollo.

Ouid.

Et Pheniſſa Tyros, quarum nunc inſula nulla eſt,
Leucada continuam veteres habuere Coloni
Nunc freta circumeunt.

FINIS LIBRI PRIMI.

LIBER SECVNDVS DE ATTICA ET PELOPONNESO.

AD INCLYTVM ET MAGNANImum Dei gratia Bohemorum Regem D. MAXIMILIANVM, *Archiducem Auſtriæ, Ducemq; Burgundiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ ac Sileſiæ, &c. Marchionem Luſatiæ, Slauorum, Burgouiæ & Iſtriæ, Landgrauium Alſatiæ, Comitem Habſpurgi, Tyrolis & Gortiæ, &c. Dominum ſuum Clementiſsimum.*

PRÆFATIO WOLFGANGI LAZII IN PELOPONNESVM GRÆCIÆ.

IN parte operis libet præfari, mihi MAXIME REX ÆMILIANE, non quod tanto opere ſeſſus, quierem mihi aliam quæram, quàm Muſarum amœniſſima prata, in illa nobis literarum paleſtra præbent, ſed quod te Principem eum videant omnes non literis magis, omnisque generis virtutibus, quam pietate & in parentem, & DEVM OPT. MAX. reliquos ſui loci excellere, & quod affectiſs. hoc ſeculo turbatis etiam Prouinciarum tuarum rebus aſylum apud T.R.D. vnicum, miſeris cum literis bonis, tum earum alumnis conſtitutum eſſe conſtet, ipſe emenſo tanto itinere cum totam Helladis oram maritimam & mediterraneum agrum peruagarus ſim; & ad Atticam modo terram anchoram iecerim, Peloponneſum ingreſſurus. ad te Rex Max. orationem conuertere tandem, decreuerim, recordarus illius, quem Athen. ingeniis impenderunt recti cultus, ſimul quod Philoſophorum cœtus hi aluerunt, quorum veſtigiis tuam modo Maieſtatem inſiſtere cernimus, magna cum laude & admiratione bonorum omnium, qui non ſolum de bonis literis meritos optimos quosq; & iuuas & euehis, verumetiam inſtructiſs. bibliothecam omnis generis linguarum lib: non ſine ſumptu appares, continere ſane me non potui, ſed nec debui, quin medio itinere, ceu meriando ad tuam REX MAXIME Munificentiam, diuerterem, fœlicique omine Atticam, tibi terram & illi cohęrentem Peloponneſum Peninſulã, quam Moream hodie vocant, vel Modonæ ac Coronæ vrbium expugnatione patrui Diui Caroli Quinti auſpiciis vulgo notam, multis quondam ac præſtantibus regnis cultam, & in qua omnis Græciæ vis conſiſtebat, videndam proponerem: non quod ea ſatis digna tanto principi exiſtant, ſed quod Sereniſs. T. R. D. Fabii Maximi Æmiliani Romani Herois illius (cuius tibi fato nomen eſt expreſſum) dicti recordari debeat, qui dicere ſolebat, abſurdum videri, ſi cum equos & canes familiaritate ciboque cicuremus paſſim, potius quàm catenis & verberibus, homines feroces animo non ſimiliter humanitate & beneficiis nobis conciliemus, ſed aſperiores in illos ſimus, quã agricolæ in caprificos ac malos ſylueſtres ac oleaſtros, qui has non protinus excidunt, ſed inſitione docent miteſcere.

Tamet-

Tametſi autem adulationis ſit turpiſs. crimen ac Ageſilaum illum heroa Græcum ſecutus, ſtatuas ac laudes non admodum moreris, tamen ex inſita pietate & in literas, religionemque amore facilè videmus te, qui literas colimus huiuſmodi genere cumprimis delectari, & beneficiis, quæ in harum alumnos confers, vel cum Munificentiſs. noſtræ tempeſtatis principibus certare. Ferunt Demetrium Macedoniæ regem Antigoni filium cum Megaram cæpiſſet, Stylponis philoſophi domum diligẽter ſeruari iuſſiſſe. Id quod de Marcello Rom. cum Syracuſas expugnaſſet, ſimiliter proditum eſt, qui Archimedem Mathemati cum maxime ſeruatum cupiebat: Sed vt maneamus in primo exemplo, in prædam vocata domo admonitus Stylpo, vt libellum daret omnium rerum quas amiſiſſet: Ego inquit bonorum meorum, nihil amiſi, nam eruditio & eloquentia mihi ſunt incolumes. Hæc præclara, quę cùm principes illuſtriores reddunt, cùm mecum ipſe volutarem, feſſus iam itinere tantò, in eo potiſſimum loco ad R.T.D. exſcenſionem facere volui, vbi omnis generis artes docebantur, ac ampliſſimi fuerant Philoſophorum cœtus, hoc eſt Attica, idq; feci, non quod plurimum R.T.D. ex his meis lucrubrationib. accedere ſperem, quod & re ſubitò confectæ ſunt, & Colophonem hic conſequi non potuerunt, ſed quod cum Diogene illo Cynico in tanta doctorum contentione, meum etiam dolium mouere voluerim. Qua in re ſi ſcopum vbique non attigerim, eo magis veniam R.T.D. concedet, quod popularis ſim Viennę in patria Maieſtatis tuę natus, ſacratiſſimi etiam Domini & parentis tui Diui Ferdinandi Cæſaris, & ſeruitio & ſtipendio obnoxius, hæc omnino decere arbitrabar, ac eis pręcipue ex Principum ordine fructum laborum meorum conſecrare viſum erat, quibus & ſeruiam, & de quibus ſpem ampliſſimam concepi fore, vt aliquando ſplendidiſſimam Græciam è tyranni ſæuiſſimi iugo vindicent, ac Auſtriæ gloriæ adiiciant. Et cum duplex Græcia vetuſtis Geographis ſit conſtituta, eam partem S.T.R.D. Patrocinio ſubiecimus, quę & nobiliſs. fuit, & ingeniis armiſque plurimum valuit; vt de Athen. ſileam, qui reliquos facile omnes Græcos, de quibus diximus, vicerunt. Ea eſt autem Peloponneſus famigeratiſs. peninſula illa Græcorum cum adiacetibus Inſulis in regna quondã XIII. ſubdiuiſa Ægiali, ſiue Sicyoniæ, Corinthi, Nemeæ, Argolidis, Tirynthi, Mycenarũ, Troezenæ, Epidauri, Laconicæ, Meſſenię, Pyli, Elidis & Arcadię. Quã Pauſanias præſtãtiſs. ille Geographus his verbis delineat. Incolunt autem Peloponneſum, Mediterranea cum hi, tum Arcades alii, primi enim ad Iſthmum Corinthi habitant. Corinthiis vicini ſunt in locis maritimis Epidaurii. Ad Epidauron, Troezenen & Hermionem extenditur ſinus Argolicus, & ſi qua ſunt alia terræ Argiuæ loca maritimã. Regno huic contigui ſunt Lacedæmon. accolæ. His finitima Meſſenia. Extenditur enim ad mare Mothonam vſque & Pylum & Cypariſſias. Qui autem Lecheum Sicyoni habitant iuxta Corinthios, in eã Argolidis parte ſunt poſtremi poſt Sicyonem Ægialum, ſiue littus Achæi incolunt. Alteram vero Peloponneſi extremitatem, ex aduerſo Echiniadum Elei tenet. Eleorum terra terminatur cùm Meſſenia iuxta Olympiam & Alphæi oſtia. Ad Achaiam Dymæorum ſunt limites, vt ſunt modo enumerati ad mare cum pertingant; in medio Arcades habitãt, mari vndiq; concluſi, vnde eos & Homerus non propriis, ſed acceptis ab Agamemnone nauibus ad Troiam eſſe profectos. Hæc ille de prouinciis Peloponneſi. Quarum hoc com-

mentario poſtremis tribus demptis, ſitum, ciuitates, pagos, promontoria, mõres, fluuios, riuos, paludes, nemora, templaq́; & Sarcophagos. Initia prætereà ac migrationes pop Heroũ ac Regum ſtẽmata, conſuetudines, ritusq́;, colonias deniq; alio deductas, ac inſignia ex antiqua moneta deſumpta, autorum claſſicorũ teſtimoniis adductis ita, eoq; ordine explicaui, vt me operæ precium feciſſe, & hiſtoriarum, Poetarum, Geographorumque ſtudioſis rem & vtilem & gratam non dubitem, cum tot nodos, &, multa obſcura in Poëtis interpretatus ſim, in cuius rei ſcopum prolixe loca autorum inſeruimus, neq; in hoc ſumptui pepercimus, vt candidi lectoris animum demereremur. Adiecimus & Chorographiam propriam mea manu cælatam, & inſigniorum ſymbola ſculpi fecimus, vt nihil deeſſet ad eius Græciæ ſectionis ſplendorem. Quę tamen Baſileæ omnia in ſecũda editione ornatiora & auctiora propediem Deo auſpice prodibunt. Nam quod ad Colophonem Peloponneſum non deduxerimus Chalchographorum, tarditas in cauſa fuit, & quod tempore excluſi recte cum Naſone conqueri poſſumus.

Non tamen illa legi poterant patienter ab vllo
Neſciat hic ſummam ſi quis abeſſe manum.
Ablatum mediis opus eſt incudibus illud,
Defuit & ſcriptis vltima lima meis.
Et veniam pro laude peto, laudatur abunde,
Non faſtiditus ſi tibi lector ero

Hoc truncatũ igitur opus, quod paucis mẽſibus in mẽbra ſua omnia, & quidẽ nitidius cõpoſitũ efformabitur, Sereniſs. Rex. ſub nomine D parentis tui, tuisq; auſpiciis in publicũ prodire paſſus ſum, qui reliqua genera diſciplinarũ vbiq́; iuuare ſoletis, & liberalitate eã optimo cuiq; declaratis, de qua Dionyſium ferunt, Regẽ Siciliæ ſeniorem, cum ad filium ingreſſus vaſorum aureorum ac argentinorum ingẽtem vim cõſpexiſſet, dixiſſe, non eſt, inquit, in te regius animus, quæ his poculis. quæ à me tu multa accepiſti, neminem tibi amicum feceris. His me ſtudiaq́; commendo Sereniſs. R. T. Dignitati.

CARMEN

Ad Maximilianum Regem inclytum, Authoris.

M agnus ab Emathiis, qui regnum extendit ad Indos
A Macedûm populo, & victor peruenit ad Iſtrum,
X erxis habens numerum, Aonidum non ſpreuit alumnos,
I n cælumq́; vehens doctos, hos iuuit vbiq́;
M agnus erat generis, qui veſtri Carolus olim
I n multas victor Chriſti cum dogmate gentes
L ate abiit pugnans, templis reparauit honores
I n Fabiis Martis quoq́; vidit Roma labores,
A nte alios meruit titulo hac gens maxima laudem.
N os tua dona ſimul te mirum cernimus vno,
V nus enim tribuis quis Æmiliane fauorem
S uſtolis diuas, ad ſydera Maxime Muſas
R arus & exerces animum pietatis amantem,
E t Chriſti ſimul & Martis bona caſtra ſecutus
X iſtice cum ſuperes nomen tibi Maxime iuſtum eſt.
X enion huic dedimus Pelopis quam ſcripſimus oram.

CATHA-

Cathalogus inſignium Ciuitatum ac Rerum publicarum ATTICÆ & PELOPONNESI, quæ in hoc Secundo libro continentur.

I.

Primum, *noctua ſymbolo inſignitum Athen. eſt, qui hanc auem vtpote Palladi vrbis patronæ dedicatam numiſmati imprimebant, & quia in laureo Atticæ loco hoc genus auium abundarit,* Lege *Ouid. 2. Metam.* f. 94

Secundum, *eiusdem Reip.* Palladium *oſtendit, quæ pro Attica pugnans cum Neptuno victoriam reportarit, vnde & celeberrimum eius Deæ in arce templum, & ſacra* Panathenea, Palladium *quoq; ibi fuiſſe & lichnum olei inextinctum Strabo refert.* Ibidem

Tertium, Marathonis *vrbis Atticæ eſt auis roſtro ramulum & pedibus ſerpentem comprimens, forte diluuium* Deucalionis *repræſentans, quem in agro* Atticæ *ſepultum autores referunt. Clara fuit hæc vrbs & tauro ab Hercule occiſo, & victoria de* Medis. f. 96

Quartum, *eiusdem eſt litteram initialem M. oſtendens, cui ſpica Cereris eſt inſerta, ob campum loci fertiliſſimum, & Cereris legiferæ templum.* Ibidem

Quintum & Sextum, A*mphictionum ſunt, quorum erant duo conuentus vnus Delphi, alter in Caluaria inſula, qui de rebus grauiſſimis iudicabant, & ex prudentiſſimis viris, quos ſingulæ Reſp. mittebant conſtati, Symbola ſunt* Amphictionis *primi autoris faces, qui Deucalionis erat filius, rex* Atticæ, *poſt Cranaum (Niſi Sibillæ eſſe quis velit, ob inſcriptionē* κύμμαιον*) cum equo cui vrna ſuppoſita eſt in quarum vnam calculi condemnatorii mittebantur, in alteram abſolutorii.* f. 102

II.

Primum & Secundum, *Lamiæ vrbis* Trachiniæ, *omiſſa ſunt in ſuperioribus & pertinent ad primum librum.* f. 54. & 56

Tertium & Quartum, *Chalcidis Eubææ inſulæ metropolis ſunt, faciem crederem Eubææ eſſe* Aſterionis *filiæ, quæ inſulæ nomen dedit, alterum eſt ſymbolum ferrei inſtrumenti, ſiue pedica id ſit, ſiue frenorum ferrum. Celebres enim ferri Chalybisq; officinæ in finibus erant,* Philippus *rex* Macedoniæ *Chalcida pedicam Græciæ cognominare ſolebat.* f. 101

Quintum, *eſt Eretriæ ciuitatis Eubææ, vbi clarum erat* Iunonis *templum, cuius etiam imago in inſigni viſitur.* f. 101

Sextum, *eſt Iſthiæorum populi Eubææ Neptunus Ceto inſidens ob famigeratum poſſidium eius tractus, & Euripi reciprocationem.* f. 102

III.

Primum, *eſt Ætholiæ, quæ regio ad Heliconem* Phocidi *cohæret, in quo Achelous maximum flumen, cum quo fabulæ ferunt in forma tauri & draconis Herculem ob Deianiram ſponſam pugnaſſe, & alterum cornu detraxiſſe, quod repertum* Nymphæ *variis generis floribus ac fructibus repleuerunt, vnde Cornucopia. Ex his intelligitur ſymboli* Icon. f. 71

Secundum, *eſt Leucados inſulæ proximæ Ætoliæ ad* Actium *ad quam Auguſtus* M. Antonium *vicit, & hæc ſymboli interpretatio.* f. 71

Tertium, *eſt Corcyræ inſulæ verſus orā Epyri iacentis, quam hodie Corphun appellant. Nauis ſymbolo vſos crediderim, quod Neptunus* Poetis *fingitur Corcyram* Aſopi *filiam ſororem Æginæ ac Salaminis raptam in hanc inſulam tranſuexiſſe, vel quia res nautica ſtudiis inſula illa claruerit, vt ex Decade* IIII. *Liuii appares.* f. 68.

Quartum, *eſt* Metapontinorum Italiæ, *quæ Ætolorum colonia fuit, aurea æſtate ac ſemente celebrata auctoribus, vnde & ſpicę in moneta faciem crediderim* Arnes *eſſe Æ:oli filiæ, quam cōpreſſam à Neptuno Metapontio aduena collocarat abductam in oram* Italiæ. f. 68

Quintum, *eſt Chyos inſulæ, eſt autem Harpyiæ imago & phiala vinaria, quod & generoſum in ea inſula vinum prouenerit, & priore tempore Harpyiæ ex* Aſia *à Zete & Calai Boreæ filiis fuerint profligatæ, cum* Phineam *menſam reliquiſſent.* f. 103

Sextum, *eſt inſulæ Naxi; Satyrus bibens ob vini generoſitatem, quod ea in inſula* Vergilius *tertio Æneidos & Naſo.* III. Metamorph. *concelebrant, & quod* Ariadnen *à* Theſeo *relictam hac in inſula Bacchum ſibi coniunxiſſe Diodorus in 5. ſcribit.* Ibidem

I V.

Primum, *cum imagine Bacchi barbati eſt eiuſdem inſulæ Naxi. Nam* Diodorus *ſcribit duos fuiſſe* Bacchos, *vnum* Iuuenem *ſpecioſum imberbem, alterum ſenem barbatum ob hoc, quod ebrietas & hilares faciat & iracundos.* Ibidem

Secundum, *eſt Æginæ inſulę, vel buffo, vel formica, ob* Myrmidones, *quos* Iuppiter *Æaco primo inſulæ principi exhibuerat laborioſum genus hominum, quod ſubterranea ſuffodiendo ac ſcopulos deiiciendo habitabilem reddiderant.* Ibidem.

Tertium *Ægiali, hoc eſt,* Peloponneſi *littoralis* Prouincię, *Ætolię &* Megaridis *obiectę, ab Ægialo rege Sicyonię quæ poſtea* Achaia *dici cœpit, ab Achęis, qui* Iones *inde pepulerant, imaginem crederem* Thetidis *nauigio inſiſtentis.* f. 112

Digitized by Google

Quarta eſt *Ægii Achaiæ ciuitatis, conſilio eius gentis notiſſ. ad littus maris poſita. Rom. quōdam Procoſſ. ſedes, cuius facies ſit ignoro.* f. 112

Quintum, *Leonis iconem habet, & Aſiæ inſcriptionem. Ionum in Aſia fortè erit, qui tamen vt ex Chorographia apparet ſingulę ciuitates ſua peculiaria inſignia habuerunt, vt Pergamus Æſculapium ob templum eius* Dei, *Smyrna ſcorpionem Glazomenus gruem,* Mæonia nauim & *Epheſus victoriam.* f. 110

Sextum, Tenedos *inſulę eſt, cum duarum faciérum coniunctarum & ſecuris icone. Quippe Cygnus rex filium ſuum* Tennam, *ob ſuſpicionē concubitus cum ſorore arca incluſum in mare miſit, qui ad inſulam Leucophrim, quæ poſtea* Tenedos *dicta eſt è regione Troię appulerunt ſalui, & expoſiti ibi liberaliter educati ſunt à loci domino, quos inſequens naue pater cum reſciuiſſet, dum funem trunco littoris alligat exſcenſurus, Tennas re cognita prę iracundia funē ſecuri pręcidit. Hinc prouerbium ortum eſt* Tennedia ſe*curis.* Ibid.

V.

Primum & Secundum, *Achęorū eſt cum facie Iouis, vel quòd ad Ægium Achaię capram nutriiſſe Iouem Gręci crediderunt, vt poſtea dicetur, vel quod Iouem ſeruatorem Achęi coluerint, qui eos à ſterilitate liberaſſet. In altero ſunt duę literę initiales vocis Achęorum complicatę, A & X.* f. 111

Tertium, *Dymarum vrbis* Achaię *cum imagine viri, quem vel eſſe* Dymantem *Ægemiti filiū, vel Demenem Tiſameni filium regis* Argi*uorum ac Achæorum ex* Agamemnonis *ſtirpe exiſtimo.* f. 129

Quartum, *eſt Ægii littoralis ciuitatis Achaia quę Procoſſ. Romani ſedes fuerat, Imaginē habet caprę, ranam conterentis, quia vetuſtas crediderit iſthic a capra Iouem nutritum, vnde Poeta:*

Diuaq́; capra Ioui fama eſt hic præbuit
vber,
Oleniamque Iouis vates dixere capellam. Ibid.

Quintum & Sextū, *Corinthiorum ſunt, primum quidem Neptuni Iconem habet, alterū vero Neptunum Pegaſum portę introducentem, ſiquidem fabulis fertur Neptunum pro Iſthmo & adiacente regione cum Sole decertaſſe, ac iudice Briareo victoriam obtinuiſſe. Pręterea Bellerophon filius Glauci Corinthiorū Regis pugnaturus contra Chymeram Pegaſum equum alatum Neptuni filiū Iſthmo eduxerat, vbi & fontem Corynthiacum* Pyrenem *vngulis eliciuiſſe dicitur non minus quam Helicona.* f. 123

V I.

Primum, *Chymera eſt Lyciorum a Bellephoronte regis Corinthi filio ſuperata. mons autem erat, in cuius ſummo caprę, medio leones. & ad radicem dracones infeſtabant. Hinc monſtrum finxerunt* Poetæ *triforme canentes:*

Prima leo, poſtrema draco, media ipſa
Chymera. f. 125

Secundum & Tertium, Arg*iuorum ſunt, primum quidem literas initiales Gręcas nominis continens* A & P. *cum faſciculo vnitatis conneutum illum* Achęorum *celebrem ſignificans, qui apud* Argiuos *erat. Icon ex altera facie nummi alicuius regis ſit oportet.* f. 125

Quartum & Quintum *eorundem eſt* A, *litera initialis, cum ſubiacente Delphino & Claua Herculis, quippe poſteriores reges à* Temeno *Heraclida originem ducebant.* Ibid.

In quinto lupi pars anterior apparet, quod Danaus ex Ægypto profectus oraculo accepto, quod vbi lupus proſterneret taurum ibi regnum acciperet. pugnans igitur contra Gelanorem Sthenelis filium, Argiuorum Regem, oraculi exitu habitò vicit, Argoſidemq́; occupauit. f. 140

Sextum, *Coos inſulæ eſt cum imagine Sepię, aut Polypi, aut Aranei marini, ob celebre iſthic Æſculapii templum.* f. 109. 104

HISTO-

HISTORICÆ COMMEMORATIONES RERVM GRÆCARVM DESCRIPTARVM.

Per Wolffgangum Lazium *Medicum & Hiſtoricum Cæſareum.*

Liber Secundus.

DE ATTICA EVBOEA INSVLISQVE CYCLADIBVS ET PELOPONNESO.

DE ATTICA ET ATHENIENSIVM VRBE.

ATtica, in qua ante Iones ab Ione Xuthi filio Hellenis nepote & Achæi fratre eò traductos, Thraces coluiſſe Strabo in VII. autor eſt; Delineatur à Ptolemæo & Strabone, ab ortu quidem mari quod ex Euripo defluit, ae Eubęam anguſto freto diſtinguit, quodque ſepties in die reciprocare Plin. lib. VII. ca. XCVII. autor eſt, (vbi portus olim erant celebres Rhamnus, Boſter, Thoricum & Sunium illud famigeratiſſimum promontorium, quod à Pyræo Athen. aberat ſtadia CCCXXX. & vnde Cyclades in Ægæo mari Inſulæ diſperſæ iacent, quarum celebriores Delos, Naxos, Andros, Coriſſa, Scriphus & aliæ quamplures.) *Limites Atticę.* Ab occaſu vero Cephiſo flu. Corydalo Lycabetto ac Bryleſſo montibus, ipſaq; Megaridis Prouincia (quam tamen aliqui Atticæ includunt) à Septentrione Aſopo fluuio & à meridie maris Aegæi parte, vbi ſunt Cyclades & ex his nobiliores, Ceos, Scythus, Helena, Atalanta, Salamine & Ægina. Quo deniq; limite portus quondam orbi frequentati fuerunt. Hiphormus Panormus, & prope Athenas Munichius ac Pyreus, cum Scytonis petra, Marathon (inquit Mela) magnarum, multarumq; virturum teſtis iam inde à Theſeo Perſarum maxima clade pernotus Rhamnus parua, illuſtris tamen, quod in ea fanum eſt Amphirai & Pydiaca Nemeſis, Thoricon & Brauron, olim vrbes, iam tantum nomina Sunium promontorium eſt, fuitq; ad littus Hellados, quod ſpectat ad orientem. *Thraces Incolæ Atticę.* Inde ad meridiem terra conuertitur, vſq; ad Megaram. Atticæ vt modo latere, ita nunc fronte Pelago adiacens. Vbi eſt Pyræus Athen. portus, Scyronina ſaxa, ſęuo quondam Scyronis hoſpitio, etiam nũc infamia. Megarenſium tractus Iſthmon attingit. Hunc tam late patentem agrum (vt interim de Athen. vrbe Metropoli dicamus) Thraces primum omnium incoluiſſe Strabo in VII. author eſt, cũ ait: Danai verò ab Ægypto profecti, Dryopes, & Caucones & Pelaſgi & Leleges, & alii id genus terras intra Iſthmum & extra partiuerunt. Agrum Atticum venientes cum Eumolpo Thraces tenuere. Aulidem porro Phocidis Tereus. Ex aliquorũ quoq; vocabulis Barbaricum ipſum manifeſtatur, vt ſunt Cecrops, Codrus, Aeclus, Cothos, Drymas, Crynanus. Thraces verò & Illyrii & Epirotæ ad hos vſq; in lateribus inſident, quanquam longe magis antea quam nunc, vbi contradicebat nullus, & in præſentia magnam Græciæ partem Barbarorum natio habitat. Thraces quidem Macedoniam & pleraſq; Theſſaliæ partes. Hæc ille.

Hinc factum arbitror, quod perpetuum ſemper commercium fuerit cum Thracibus Athen. Namq; & Thereus rex Thracum Prognen Pandionis regis Athen. filiam duxiſſe fertur vxorem qui ſororem illius Philomelam nauigio accerſitam compreſſerar, Deorum miſeratione, cum ſe in mare conieciſſet in auem ſui nominis conuerſam vt eſt apud Ouid. VII. Metam. & poſteriorib. temporib. Athen. Iphicrate duce Seuten Thra-

ciæ Regem regno reſtituiſſe hiſtoriæ tradunt, qui Coryis regis Thracum filiam Tharſam in matrimonio habuerat, & ex ea Meneſthæum genuerat. Similirer Thymothæus Cononis filius Cotym Thraciæ regem legirur Athen. ſubieciſſe. M.C.C. tal. tributo, vt de cæteris ſileam. Atque de primis Atticæ incolis hæc, quibus vel expulſis, vel adiunctis veriſimile eſt Xurhum Hellinis filium, eiuſque rurſus natum Ionem, Græcos eo in agro conſtiruiſſe, vnde Iones in Attica colere cœperunt qui poſtea expulſi ab Achæis Peloponeſiacis, Tiſameno duce, in Aſiam littoralem commigrauere, vndecim ibi conſtructis ciuitatibus, quod videlicet in ſolo narali habuerant. Quarum nomina poſtea famigerata fuerunt. Colophonia, Pergamus, Elæa, Pryene, Myus, Phocæa, Epheſus, Clazomenus, Erethria, Cnydus, Miletus, Halicatnaſſus. Quam tranſmigrationem aliqui contigiſſe ductu Iolae. Thebani Herculis ex ſorore nepotis, alii ſub Codri filiis Nileo & Androclo.

Iones in Attica.

Iones ex Attica in Aſiam.

Scitum eſt quod Pauſanias in VII. ſcriptum reliquit, mortuo Hellene reliquos eius liberos Xuthum Theſſalia expuliſſe, crimine hoc intenrato, quaſi pecuniæ nonnihil patetnis bonis ſubtractum in rem ſuam conuertiſſet. Eumq; Athenas cum profugiſſet Etechthæi filiam in matrimonium accepiſſe, & ex ea Acheum, & Ionem filios tuliſſe. Et cum arbiter conſtiturus à ſororiis, Cecropi natu maximo regnum adiudicaſſet à cæteris pulſum in Ægialo exulaſſe. Vnde poſtea Acheus filiorum alter Theſſaliam, alter vero Ion Articam occaſione oblara occupauere. Verba Pauſaniæ ſubiiciam. Contra Ægialenſes porro & Selinuntem eorum regem cum exercitum conſcriberet Ion miſſis legatis Selynas vnicæ quam habebat filię Helicæ ei nuptias offerebat, regnique hæredẽ ipſum Ionem deſignabat. Hæc quia Ioni nõ diſplicebāt Imperiũ Ægialenſium poſt Selynuntis mortẽ ſuſcepit. Helicen item oppidum ab vxoris nomine in Ægialo condidit, & Ionas à ſuo nomine incolas appellauit. Sub Ionis Imperio cum bellum aduerſus Athen. gererent Eleuſinii, & Ionem Athen. belli ducem accerſierant, obiit is in Attica, eiuſq; monumentum in Potamiorum municipio extat. Poſteri vero Ionis, Ionum imperium obtinuerunt, donec ipſi cum populo ab Achæis ſunt expulſi. Huc pertinent quę Cicero ſcribit in oratione pro Lucio Flacco. Quanquam quis ignorat qui modo vnquã mediocriter res iſtas ſcire curauit, quin tria Græcorum genera ſint verè, quorum vni ſunt Athen. quæ gens Ionum habetur, Æoles alteri, Dores tertii nominabantur. Iones bello adflictos & paſſim in Aſiam pulſos ſequebantur in Attica Achæi ex Peloponneſo huc pulſi, quorum initia repetuntur ab Achæo Ionis fratre. De qua tranſmigratione Pauſan. in VII. hæc nominatim adnotauit. Archander Achæi filius, & Architeles ex Phthyotide Argos ſunt profecti, & Danai ibi generi facti Auromaen quidem Architeles duxit. Scæam verò Archander. Cæterum Argis eos permanſiſſe, non minimum hoc eſt argumentum. Metanaſten enim, id eſt exulem filium ſuum Archander appellauit. Cum itaq; multum & Argis & Lacedęmone, Achæi liberi poſſent, factum eſt, vt eius loci homines Achæi appellarentur. Tunc itaq; Lacedęmone & Argis eiecti à Dorienſibus, miſſo caduceatore ab Ionibus petierunt, vt communicato incolendi iure, ipſos cum rege Tiſameno Oreſtis filio abſq; bello in terram reciperent. Ionum autem Regem timor inuaſit, niſi conſociarentur cum ſuis Achæi, Tiſamenum ob fortitudinem & generis gloriam communibus ſuffragiis regem crearent. Sic igitur Iones repudiata Achęorum petitione, cum arma cœpiſſent, Tiſamenus quidem cecidit in prælio, Achæi vero victos Iones ac Helicen cõpulſos, obſidione cinxerũt, & impetratis poſtea conditionibus diſcedere permiſerunt. Ionas poſthæc in Atticam profectos, Athenienſes & Rex eorum Melanthus Andropompi filius imparẽ iuris, libertatiſque conditionem receperũt, propter Ionem & facinora eius, quæ ediderat eum Athenienſibus bello præeſſet. Aiunt præterea Athen. cum ſuſpectos haberent Dorienſes, ne quid intentatum relinquerent, non tam beneuolentia adductos, quàm amplificandæ domeſticæ potentiæ cauſa, recepiſſe in hanc æqualitatem Ionas. Et hactenus de genere incolarum Atticæ terræ, & eorum origine, pro cuius tutela Poetæ Neptunum cum Palladẽ pugnaſſe finxerunt, quod tam maritimis rebus, ac omnium rerum emporio, quam ſcientiarum, Philoſophorumq; aſylo floruiſſet ſemper.

Iones ex Attica in Peloponneſum.

Achæi incolę Atticę.

Dii tutelares Atticę

Vetuſtas Atticæ.

De cuius terræ antiquitate multa forent dicenda, ſed nos Gigantum monumenta dumtaxat conſiderabimus. Quorum Ægeon Titanis ac terræ filius mari allabenti nomen

men reliquit, qui vno ictu centum ſcopulos in Iouem contorſiſſe dicitur centum catenis idcirco à Ioue ac Neptuno ſcopulis maris alligatus, quod ab eo nomenclaturam ſortitum eſſe diximus. Pauſ. 1. Atticæ, oſſa ſe quędam inſolitæ magnitudinis, partim conſpexiſſe, partim audiuiſſe à fide dignis, in finibus Atticæ, ac Inſula Salamina teſtatur. Ænactis videlicet terræ filii cadauer X. cubitorum. Item Hylli terrę filii ingentia oſſa, vnde fluuio nomen inditũ, & à fluuio Herculis filio. Præterea Aiacis, cuius oſſa gemino diſco adoleſcẽtis Penthatli paria fuerãt, deniq; Protophanis cuiuſdã, cuius coſtæ nullo interſtitio diuiſæ fuerãt. Ægionis ſane gigantis proſtrati à Ioue in mari Attico, meminit Papinius v. Thebanor.

Gigantes Atticæ.

Dis Pelagi ventuq; & Cycladas Egeoni
Amplexo commendo patrem, nunc fletibus vnquam
Fit modus alternis ni tam dimittat Eoo
Lucifer aſtra polo, tum demum littore rauco
Multa metu reputans, & vix confiſa Lyæo.

Et vt in Attica prouincia maneamus, non ſolum ex antiquitatis prærogatiua laudem hæc quondam præ cæteris Græciæ regnis merebatur, Verumetiam ob tot commoda, quæ vix alias vna ſola in prouincia reperias. Nam & Hymmettum montem hæc habet melliferum, Argentiq; fodinas Lauri nomine Lapidicinas Pentelicas, & emporium toto orbe terrarum famigeratiſſimum apud Pyræum & Munichium. Tranſeo celebratiſſima templa Mineruæ Athenis, Cereris Eleuſinæ in via ſacra, Veneris in Coliaco prope Athenas, & non procul Cereris Almuſiæ, Themidis, Mineruæ Suniadis, & Dianæ Brauroniæ. Tumuli quoq; heroum hęc vna in prouintia plures quam in tota Græcia extabant, vt de Gigantibus de quibus præfati ſumus, ſileam, Xuthi ſane Ereſichthonis, Cranai, Cecropis, Codri, Cephiſidori, Anthemocriti, aliorumque in Attica quondam cernebãtur. Imo ea tota via qua ſupplicatio Eleuſina inſtituebatur, heroum tumulis repleta fuerat, ſacra idcirco vocata.

Ingenia clara Attica.

In ipſa deniq; Athenienſium vrbe ſepulchra viſebantur Lyci, eiuſque filii Thraſibuli, Periclis, Chabriæ, Phormonis, Leagri, Sophonis, Melampi & Macortati, qui in bello contra Lacedæmonios ac Bœotios occubuerant, Clæonei, Clyſthenis, Meleſandri, ac equitum illorum Theſſalorum, qui Atticæ auxilio venerunt aduerſus Peloponneſios & Archidamum. Excellebat ea tellus, & in re militari longe præſtantiſſimis viris ac Oratoribus, Philoſophisque & Poetis non ſolum qui ibidem quaſi ex profeſſo docebant, verum adeo qui iſtic in lucem editi fuere. Quales fuere ex ducibus Thraſybulus, eiuſq; pater Lycus, Conon, Iphicrates, Chabyras, Tymotheus Cononis filius, Phocyon, Milciades, Themiſtocles, Ariſtides, Cymon Milciadis filius, & Alcybiades Clynię filius. Reliqui Poetæ extitere Menãder, Euripides, Anacreon & Æſchylus. Cicer. in Brutõ Periclem & Thucydidem Athen. eloquentia extollit, ſcribens ad Atticum, lucent Athenæ tuæ, qua in vrbe primum ſe Orator extulit, priuſquam etiam monumentis & libris oratio eſt cœpta mandari. tamen ante Periclem cuius ſcripta quædam feruntur, & Thucididem, qui non naſcentibus Athenis ſed iam adultis fuerunt. Ibidem & Lyſiam extollit. Catonis autem orationes non minus multæ fere ſunt quam Attici Lyſiæ, cuius arbitror plurimos eſſe. eſt enim Atticus quoniam certe Athenis eſt & natus & mortuus, functus omnium ciuium munere. Fulgebant & ciuitates Atticæ pręter Athenas, Marathon & à Marathone patre Corinthi regis, Tauri reliquiis ab Hercule occiſi, Milciadiſq; victoria, & Macarii fonte celebris, cui nomen indidit Macaria Herculis ex Deianyra filia, quæ ſe in victimam pro fratribus ſuis obtulit. Cum Euriſtheus rex eos perſequeretur, & oraculum reſpondiſſet, oportere vnum ex liberis Herculis mortem oppetere. In Myrhinuſa Diana Colœnia venerebatur à Colæno Rege, qui iſtic ante Cecropem rerum potiebatur. In Acarna Apollo Agyæus & Hercules apud Alemuſios, Ceres legifera, & Proſerpina ad Ægoſpotamos vbi Athen. à Spartanis cæſi fuere,

Inſigniores ciuitates Atticæ.

Sed has omnes vrbes longo poſt ſe interuallo relinquebant Athenæ non ſolum amplitudine vrbis (vt in qua præter conuenticula celeberrima, maxima ædificia conſtructa fuerant, Prytaneum in quo quingenti cum Archonte conueniebant Prætorium, Lycæum, Muſæum & Academia, vbi doctorum cœtus conuenire ſolebat & Theatrum.) verum adeo Politia & Reipub. longe maxime ac optime conſtitutæ adminiſtratione, vt nihil addam de emporio mercatorum qui ibi frequentes conuenire ſolebant. Huius vrbis ſitum & qui illi propinqui ſunt portus affabre deſcribit Philoſtratus, cuius verſionem adferre placuit. Iuxta Phaleri portum templum eſt Cereris & Scyrados Palladis delubrum, pauloque poſterius Iouis Aræ, deinde Deorum qui Agnoti appellantur, & Heroum & filiorum Theſei & Phaleri quem Athen. aiunt cum

Ædificia clara Athenarum.

Situs Athenarum.

Iaſone in Colchos nauigaſſe. Eſt & Androgei Minois filia ara Herois appellata. Colias promontorium XX. ſtadiis ab vrbe diſtat, quo Medorum diſſipatã claſſem maris quondam æſtus detulit. In ea eſt Veneris Coliadis delubrum & Genethyllides nominatæ *Portus Athen.* Deæ (& cum Pyræum delineaſſet.) Pyræus priſcis temporib. non nauale, ſed Portus erat, priuſquam Themiſtocles Rempublicam adminiſtraret. Nam Phalero, qua parte ab vrbe quam minimum diſtat pro nauali vtebautur. Hinc Meneſthæum fama eſt in Troianos ſoluiſſe, multoq; ante Theſeum ob Androgæi Minois filii necem pœnas daturum. Cæterum Themiſtocles cum animaduertiſſet Pyræum nauigantibus fore commodiorem, tres in eo portus pro vno Phalero conſtruxit, in quorum maximo ipſius Themiſtoclis extat tumultus. Nam Athen. eorum pœnitentia ducti, quæ in Themiſtoclem commiſerant, eius oſſa ex Magneſia translata tumulo conciderunt. Palladis præterea & Iouis lucus in Pyræo conſpicitur.

Idem de Munichio portu ac Cherſoneſo: Pyreus vt in prouerbiis legimus, Inſula prius erat, vnde & nomen, quod in eam tranſiretur, cuius in extremo Munichius definiens Munichiæ Dianæ ſacellum erexit, in quo genitam vrſam cum Athen. interfeciſſent, fames eos inuaſit, qua tum demum eos liberatum ire prædixit Deus, cum filiam quiſpiam Deo ſacrificaſſet. Quod Euribarus ea lege pollicitus, ſi per totam vitam ſacerdotium in familia ſua permanſiſſet, filiam exornatam immolauit.

Et de Ceramico concludens: Ceramicus locus eſt in Attica editus, vbi Athen ſingulis annis lampades chori certamen celebrabant. Duo autem erant Ceramici, vnus intra, alter extra vrbem, quorum in altero meretrices verſabantur. Ad Ceramici dexteram porticus extra cognomento regia, vbi Rex ſedet, qui annuum regit magiſtratum regnum appellatum. In hac porticu ſtatuæ ſunt fictiles, Theſeus Scyronem in mare abiiciens, & aurora Cephalum ferens quem pulcherrimum ab aurora & dilectum & raptum *Nomen Atticæ vnde.* tradunt, natumque ex vtroque Phætonta. Et de Athenis hactenus, quæ ſiue ab Athide Cranai filia ſiue Minerua vrbis patrona (vt quam pro Attica cum Neptuno certaſſe ferunt, vnde & templum inſigne eius Deæ in arce fuerat, & cuius imagine in moneta *Reges Atticæ.* vſa vrbs reperitur) cognominatæ fuerint, ſatis conſtat in Attica rerum potitos, vel ante *Actæus Rex.* diluuium etiam Actæum primum omnium, à quo Actæa dicta eſt, vnde canit Naſo.

Separat Actæis Aonios Phocis ab oris.

Cecrops Rex. Is cum filia regnum Cecropi tradidit, qui Lycaonis Arcadiæ principis tempeſtate floruit, & primus Athenarum vrbis fundamenta iecit, à quo & Cecropia cognominata fuit. Vnde ſcribit Pauſanias in Arcad. Meo autem iudicio Cecrops rex Athenarum, *Filiæ Cecropis.* & Lycaon eadem tempeſtate vixerunt. In rebus autem ſacris diuerſa conſilia ſunt ſecuti. Ille enim & Iouem Hypatum ſupremum nominauit, & res animatas nullas cenſuit immolandas, ſed bellaria quædam patria ad aram ſacrificauit, quæ etiam nunc Athen. Pelanus vocant, id eſt, molam ex farina tenuiſſima confectam. Lycaon autem infantulum aræ Iouis Lycæi impoſitum immolauit, & ad aram ſanguinem libauit. Genuit autem Cecrops ex Actęi filia Aglaure filias Herſen Aglauren & Ponderoſam (quibus infantem colligatum obtuliſſe Pallada Ouidius ſecundo Metamorph. canit.) & vnam maſculam prolem Erſichtona, qui ante patrem obiit, cum à bello peracto ſacrificio domum nauigaret, ſubmerſus. Filiarum autem Agraule ex Marte tulit Alcippem, quæ compreſſa ab Alirothoo Neptuni filio Aglauron, & ex Mercurio Ceticen peperit, Eumolpi Eleuſinorum regis coniugem. Vnde eſt illud Naſonis. XI. Meta. Orgia tradiderat cum Cecropio Eumolpo, Herſe deniq; ex Mercurio Cephalum tulit ab aurora adamatum & raptum. Ad quod reſpiciens cecinit Naſo de Æaco & Inſula Ægina loquutus, quo pacem periturus adnauigauerat VII. Metamorph.

Attica puppis adeſt & portus intrat amicos
Qua Cephalum, patriaq; ſimul mandata ferebat,
Poſtquam compreßi primi ſua verba tulerunt
Cecropidæ, Cephalus peragit mandata, rogatq;
Auxilium, fœdusq; refert & iura parentum
Imperiumq; peti totius Achaidos addit.

Idem Epiſtola Phędere ad Theſeum.

Clarus erat Cephalus ſyluis, multaq; per herbas
Conciderant illo percutiente feræ.
Nec tamen aurora malè ſe præbebat amandum,
Ibat ad hunc ſapiens à ſene diua viro.

Cæphalꝰ ſamilia.

Cephalus Tirichtonum reliquit, & is Phaethonta qui Aſtynoum Cypri regem Cyniræ illius patrem reliquit, qui cum Mirrha propria filia per nutricem ſuppoſita concubuiſſe fabulis fertur, nata poſt incœſtum cum patre commiſſum per Arabiam errabunda, & in arborem ſui nominis verſa traditur, Quam Ouidius x. Metamorphoſeôn poſt multas Lachrymas, quæ in ſucci forma emerſerant Lucinæ ope Adonin genuiſſe refert venatorem illum ab apro interfectum. Sed redeo ad Atticæ Reges, quorum Cranaus, qui etiam Autochton, iam tum Cecropi ſine maſcula prole extincto ſucceſſerat, ipſo tempore diluuii Deucalionis. Et cum vnicam filiam genuiſſet Attidem (vnde & Attica nominata eſt quæ antea Actea, Cecropiaque dicebatur.) Amphictionem generum ſucceſſorem habuit, qui Bacchum fertur cōuiuio excepiſſe & ſocerum interfeciſſe. In cuius vltionem Erichtonius Vulcani & terræ filius (vtpote ex ſemine Vulcani, cum Mineruam amaret in terram proiecto natus pedibus ſerpentinis.) Amphictionem occidit, qui ad tegendam corporis turpitudinem, cum non auderet incedere, curru primus dicitur inuectus, teſtantibus Poetis.

Cranaus Rex. *Amphictiōn Rex.*

Virgil. IIII. Georg.

Primus Erichtonius currus, & quatuor auſus
Iungere equos, rapidiſq; rotis inſiſtere victor

Erichthonius Rex.

Ouidius IX. Metamorphoſeôn.

Iaſion ſe Ceres repetitum mulciber annum
Poniit Erichtonio.

Is Erichthonius in regno Atticę filium reliquit Pandiona qui ex Xeuſippa matris ſuæ ſorore genuerat Erechtheum, Procrin Cephali coniugem & Creuſam Xutho nuptam, quæ ex Apolline pariter fertur Ionem tuliſſe. Floruit vero Erechteus Troiani belli tempore, Homero teſte, ad quem alludit Naſo VII. Metam. cum canit.

Procris erat ſi forte magis peruenit ad aures
Orithyia tuas magnæ ſoror Orithyia
Si faciem moreſq; velis conferre duorum
Dignior ipſa rapi pater hanc mihi iunxit Erechteus.

Proſapia Erechtei.

Cæterum Erechteus ex Xythea genuit Cecropem ſecundum Orneum, Metionem, Pandorā Orithyiā & Aglauron. Quarū Orithyiā, Boreas fertur rapuiſſe, & ex ea tuliſſe Zethen Calaym, Cleopatram Phynei coniugem Plexippi matrem, & Chyonem quam ex Neptuno imprægnatam fabulæ ferunt Eumolpum tuliſſe. Aglauros autem Orithyiæ ſoror, authore Ouid. II. Metam. ab Mercurio in ſaxum transformatur. Ab Ornæo præterea Pyleus deſcēdit Meneſthei parens, qui cum Agamemone ad Ilium profectus eſt, vt eſt apud Homerum in cathalogo nauium ex verſione Heſſi cum de Erechtheo rege loquitur, de quo Papinii in VII. illud accipiendum eſt.

Hunc primum regem claris præfecit Athenis
Templum, vbi nunc illi Ciues ſtatuere ferentes
Annua ſacra, aras adolentes bobus & agnis.
Hos tunc ducebat patria virtute Meneſtheus
Maximus, huic nemo poterat certare regendis
Aut etiam ornandis vel equis, vel in arcta locandis
Agmina militibus tantum quod maior & annis
Atq; vſu rerum Neſtor foret, vnus in illa
Laude fuit certare auſus, tunc nauibus ille
Quinquaginta aderat patriaſq; reliquit Athenas.

Papinius

Gnoſiacas arcus habet & vaga tela Meneſtheus. Et rurſus.
Cederē vix viuis Phlegias arceq; Meneſtheus.

Metio Rex

Metionem porro rerum fuiſſe Athenis potitum familia Metionidarum, quę multis poſtea annis inter reliquas ea in vrbe claruit, oſtendit. Sicyonem is reliquit, qui Sicyoniæ nomen proximæ ac primæ in Peloponneſo prouinciæ indidit ac filiam reliquit Chronophylam matrem Polybi, ſed ex Mercurio Sicyoniorum Rege qui filiam Talao Biantis filio nuptui dederat Argiuorum Regi, apud quem & Adraſtus exulauerat, & cui etiam in regno Sicyoniorum ſucceſſerat. Sic igitur fratribus in aliis prouinciis rerum potitis, Cecrops ſecundus Atticæ regnum retinuit, Idque accidiſſe auxilio Xuthi Hellenis filii Achæi & Ionis parentis qui ſororem habebat in matrimonio. Pauſanias VII. ſcribit: Reliquit Pandionem ſecundum Regem Atticæ, qui auxilio Regis Thracum Therei, Ponti Regem Athenas obſidentē profligauit, & Prognem huic filiam

Sycion Rex. *Cecrops ſecundus.* *Pandion ſecundus Rex.*

in præmium laboris vxorem coniunxit. Barbarus vero cum Philomelam ſororem ex Attica adduceret, cum ea in ſtabulis ex itinere concubuit haud procul Thracia,& ne ſcelus indicare poſſet lingua præciſa miſeram reliquit, mentitus quod à patre abducere nequiſſet. Verum cum Philomela ſorori in linteo notis quibuſdam ſignificaſſet, Progne re inſolita territa, ſororem mutam ex ſtabulis abduxit,ac conſilio communicato,filium communem Ithim in Bacchanalibus marito epulãdum propoſuit, fugientibus ambabus ad littus maris,& in naues ſui nominis conuerſis. Quam ſiue hiſtoriam ſiue fabulam lector prolixe apud Ouidium v i i.Metamorphoſeôn leges. Vbi nominatim hi verſus leguntur.

Barbara Cecropios terrebant agmina muros
Threicius Thireus hac auxiliaribus armis
Fuderat, ac claram vincendo nomen habebat
Quem ſibi Pandion opibusq́, viriſq́, potentem
Et genus à magno ducentem forte Gradiuo
Connubio Prognes iunxit.

Et ſequitur in verſu.

Quoq́, erat ortus Ithiis,feſtum iuſſere vocari
Vſq, adeo latet vtilitas.Iam tempora Tytan.
Quinq, per autumnos repetitu duxerat amnis
Cum blandita viro Progne ſi gratia dixit
Vlla mea eſt,vel me viſendum mitte ſorori,
Vel ſoror huc veniat,reditura in tempore paruo
Promittes ſocero, magni mihi muneris inſtar
Germanam vidiſſe dabit.Iubet ille carinas
In freta deduci,veloq, & remige portus
Cecropios intrat,Pyraaq, littora tangit. Et quæ ſequuntur.

Is Pandion filios genuit Lycum, qui Antiopam Nerei ſibi coniunxerat a Ioue in
Ægeus rex Athen. ſpecie Satyri compreſſam,& Ægeum Theſei patrem, qui & Pandioni patri in regno Attico ſucceſſit, cũ diu antè exulaſſet. Quippe Pandion Rex à liberis Metionis patrui eiectus apud Pylum Megarenſem Regem exulauerat, vtpote cuius filiam Peliam ſecundis nuptiis copulauerat,& ex ea Nyſum Megarenſem Regem genuerat,quem aureos fabulę ferunt capillos habuiſſe, in quibus omnis vigor animi corporiſque conſiſtebat, cuius rei gnara filia Scylla, à Minoe rege Cretenſium Megaras obſidente corrumpitur, vt quæ eius fuerat capta amore, demptiſque patri capillis ſe patrem patriamque hoſti prodidit.Niſo ipſo Rege in auem ſui nominis conuerſo,& Scylla filia cum amaſium naue ſequeretur, circa Scyllæum Promontorium ſubmerſa vel vt alii ferunt è naui à Minoe præcipitata. Canente Naſone v i i i.Metam.

Nox interuenit,tenebriſq, audacia creuit.
Prima quies aderat,qua curis feſſa diurnis
Pectora ſomnus habet thalamos taciturna paternos
Intrat (& heu facinus) fatali nata parentem
Crine ſuo ſpoliat,prædaq, potita nefanda
Fert ſecum ſpolium ſceleris,progreſſaq, porta
Per medios hoſtes (meriti fiducia tanta eſt.)
Peruenit ad Regem quem ſic affata pauentem eſt.
Suaſit amor facinus,proles ego Regia Niſi
Scylla tibi trado patriamq, meosq, penates.
Præmia nulla peto,niſi te,cape pignus amoris
Purpureum crinem,nec me nunc tradere crinem
Sed patrium tibi crede caput,ſceleratq, dextra
Munera porrexit.

Porro habuit & alteram Niſus filiam Iphnoen,quæ ex Megarco tulit,Euippum, ab apro Cytheronio occiſum,Thymalcum à Theſeo interfectum & Alchalcoum,qui a-
Lycus rex. prum illum poſtremo confecerat,patrem Callipolis Etheopolis,& Periboiæ.Dum hæc transmigratio fit a Niſo, matrimonium etiam ab eodem contrahitur cum filia Pyli Regis Megarenſis,interea frater niſi Ægæus filiis Metionis iam interfectis paternum Athen.regnum cum fratre Lyco recepit, Quorum Lycus ab Amphione & Zetho, quos Iupiter ex Antiopa Lyci vxore genuerat, occiditur: quod matre pulſa (quæ videlicet in Cytherone illos monte pepererat) Dyrcen ſuperinduxiſſet, & ex eadem

eadem Callirhoen filiam tulerat, quę Diomedem tranſeuntem à bello Troiano in amorem ſui pellexerat, & cum ea relicta in Italiam abiuiſſet, laqueo ſe ſuſpenderat. Sunt qui pullum a fratre Ægæo ad Apharæum Meſſeniæ Regem, fugiſſe, & origia magnorum Deorum eo tuliſſe ſcribant, & ab eo Quercetum Lyci in Meſſenia denominatum eſſe. Itaq; rerum in Attica ſolus Ægeus potitus, cum Æthram filiam Pythoi principis Troezenorum duxiſſet, ex ea Theſeum genuit, & mortuo ſocero Troezenam Atticæ adiecit. Idcirco Neptuni filius creditus, quod maris dominus effectus eſſet, quod ab ipſo Ægeum nuncupatur. Ferunt hunc Æthra mortua alteram duxiſſe coniugem Medæam Colchidem à Iaſone repudiatam, vnde Medeum filium generauit, canente Naſone VII. Metamorphoſeôn.

Ægeus r.

Excipit hanc Ægeus facto damnandus ab vno
Nec ſatis hoſpitium eſt, thalami quoq; fœdere iungi
Iamq; aderat Theſeus proles ignara parenti.
Qui virtute ſua bimarem pacauerat Iſthmum
Huius in exitium miſcet Medea quod olim.
Attulerat ſecum Scythicis Aconiton ab oris

Plura lege apud Diodorum libro v. qui pulſam ab Ægeo Medeam refert veneficiĩ accuſatam a Theſeo, ex rege quodam Aſiæ Medum ſuſcepiſſe, qui Mediæ regioni nomen dedit, ad quod alludens cecinit Ouid. VII. Metamorph.

Agreſtos Aconita vocant ea coniugis aſtu
Ipſe parens Ægaus nato porrexit vt hoſti
Sumpſerat ignara Theſeus data pocula dextra;
Cum pater in capulo gladii cognouit Eburno
Signa ſui generis, facinusq; excuſſit ab ore,
Effugit illa necem nebulis per carmina motis:

Huic Ægeo Minos Cretenſis rex bellum intulit ob cædem filiĩ Androgei, victoque tam duras impoſuit conditiones, vt quotannis ſeptem Iuuenes ſorte lectos Athenienſ. in Cretam Minotauro monſtro deuorandos mittere coacti fuerint. Id tribus annis cum perfeciſſent, quarta ſors obtigit Theſeo filio Regis. Quem non ſine dolore abeuntem pater monuerat, vt ſi Minotaurum occidiſſet, mutato velo reuerteretur, At Theſeus admonitionis paternæ oblitus ductis ſecum regalibus filiabus cum atro velo in patriam rediret; Pater procul è turri contemplatus, filium obiiſſe exiſtimans, in mare ſe præcipitem dedit, quod ab eodem altera & repetita occaſione, AEgeum denominatum fuit canente Ouid. VII. Metam.

Theſeus Rex.

Nec tamen (vſq; adeo nulla eſt ſincera voluptas,
Sollicitumq; aliquid letis interuenit) Ægaus
Gaudia percepit nato ſecura recepto
Bella parat Minos qui quanquam milite quondam
Claſſe valet, patria tamen eſt firmiſſimus ira
Androgaiq; necem iuſtis vlciſcitur armis.

Patri itaque ſubmerſo non ita multo poſt filius Theſeus in regno Atticæ ſucceſsit. Cuius labores ac pericula non minus quam Herculis extollebant Græci. Quorum primo perfunctus eſt aduerſus Amazonas, ex quarum numero debellatarũ Antiopen, vel ſecundum quoſdam Hippolitam matrimonio ſibi coniunxit, & ex ea Hippolitum genuit, ad quem Phœdra nouerca apud Ouidium ſcribit.

Labor Theſei.

Prima ſecurigeras inter virtute puellas
Te peperit nati digna fauore parens
Si quæras vbi ſit Theſeus latus enſe peregit
Nec mater tanto pignore tuta fuit.

Secundum in nuptiis Perithoni fideliſſimi ſocii contra centauros ſubiit canente Naſone XII. Metamor.

Secundus Labor Theſei.

Eurytus Hippodomen, alii, quam quiſq; probabat,
Aut poterat, rapiunt. Captaq; erat vrbis imago;
Fœmineo clamore ſonat domus, ocyus omnes
Surgimus & primus quæ te vecordia Theſeus
Euryte pulſat ait, qui me viuente laceſſas
Perithoum; violaſſe duos ignarus in vno?
Neue ea magnanimus fruſtra memorauerit heros
Submouet inſtantes, raptamq; furentibus aufert:

Tertius labor. Tertius labor in tauro Marathonio abſolutus eſt, ad quem ſcilicet alludens canit in VII. Metamor. Ouidius.

--Nec non & carmina vino
Ingenium faciente canunt te maxime Theſeu
Mirata eſt Marathon Cretei ſanguine Tauri.

Statius v. Theb.

Hic & ab adſerto nuper Marathone *ſuperbum*
Theſea, & Iſmarios aquilonia pignora fratres
Vtraq. quis rutila ſtridebant tempora penna.

Quartus labor. Quartum laborem ſuſcepit cum Iaſone, & Argonautis in Colchidem, fuitque illi ſocius cum & Draconem occideret & aureum vellus auferret, vnde eſt illud v. Metamorphoſeon. Ouid.

Dum labor ille viris, fretaq. indignantur & Auſtri,
Deſuper inualidis fluitantia tela lacertis,
Quid non auſa manus, Telamon *& Pelea contra*
Spargimus & noſtro petitur Tyrinthius *arcu.*
Illi quippe ſimul bello pelagoq. laborant.
Pars Clypeis munire ratem, pars aquora fundo
Egerere.

Quintus labor. Quinto labore ac periculo exemptus eſt, cum Meleagrum Calydonium Oenei filium, & fratrem Thydei in venatione apri Calydonii iuuaret, quemadmodum VIII. Metamorphoſeon Ouidius canit.

Sparſerat Argolicas nomen vaga fama per vrbes
Theſeos & populi, quos Diues Achaia cepit:
Huius opem magnis implorauere periclis,
Huius opem Calydon quanquam Meleagron *haberet*
Sollicita ſupplex petiit prece cauſa petendi
Sus erat infeſta famulus, vindexq. Diana.

Et enumerans omnes qui venationi interfuere, iterum cecinit.

Lecta manus iuuenum caluere cupidini laudis
Tyndarida gemini praſtantes caſtibus alter,
Alter equo, primaq. ratis molitor Iaſon
Et cum Perithoo fœlix concordia Theſeus.

Hunc laborem ſequitur victoria celeberrima illa & Atticę longè vtiliſſima quam de Minotauro monſtro illo Siculo reportauit. Cui quotannis ſeptem iuuenes ſorte electos deuorandos exhibere Athen. cogebantur, ad quem alludens canit Ouid. in VIII. Metamorphoſeon.

--Iam lamentabile Athena
Pendere deſierant Theſea *laude tributum,*
T*empla coronantur, bellatricemq.* Mineruam
Cum Ioue diiiq. vocant aliis, quos ſanguine voto
M*uneribusq. datis & aceruis thuris honorant.*

Epiſtola Arcadnes ad Theſeum.

Viueret Androgeos, vtinam nec facta luiſſes
Impia funeribus Cecrope terra tuis
Nec tua mactaſſes nodoſo ſtipite Theſeu
Ardua parte virum, dextera parte bouem
Nec tibi qua reditus monſtrarent fila dediſſem,
Fila per adductas ſape recepta manus.

In eo diſcrimine ſecundā Theſeus comparauit vxorem Ariadnen filiam Minois vtpote quæ illum è labyrintho liberauerat. Qua tamen relictā in Chyo Phędram ſororem ſponſæ abduxit Athenas, ex eaque genuit Demophonta & Acamanta, qui Pauſania (teſte x. Bœoticæ) Troiano interfuit bello. Vnde in Epiſtola apud Ouidium. Ariadne conquęritur de fide Theſei, cuius etiam VIII. Metamorph. meminit.

Ouid. VII. Metamorphoſeon.

Protinus Ægides rapta Minoida Diam
Vela dedit, comitemq. ſuam crudelis in illo
Lit*tore deſtituit, deſerta & multa querenti*
Amplexusq. & opem liber tulit, vtq. perenni

Sydere

Sydere clara foret ſumptam de fronte coronam.
Immiſit cœlo.

Ouid. in Epiſtola Ariadnis.

Mitius inueni quam te genus omne ferarum.
Credita non vlli quam tibi prius eram
Quæ leges ex illo Theſeu tibi littore mitto
Vnde tuam ſine me vela tulere ratem.

Et rurſus:

Theſides Theſeusq; duas rapuere ſorores
Ponite de noſtro bina trophæa domo.

Schenuntis ſinus. Scyronides petra.

Adiit præterea periculum non minimum cum Latrones Polipemonem procuſtem Sehęnim, & Scyronem in finibus Iſthmi conficeret Theſeus, vnde Schænuntis ſinus & Scyronides petræ nomina accepere. Hiſtoriam ſiue fabulam narrat Diodorus in v. Et primum eum qui dicebatur Corynetas externorum interfectorem ſuſtulit, hoc vſum nomine à Coryna quod genus armorum eſt ad vlciſcendum accommodatum. Secundum qui in Iſthmo erat Schynim, qui duas flexas pinus vtriq; alligato hominis brachio ſurſum dimittens, corpus diſcerptum maximo cruciatu afficiebat. Deleuit inſuper Scyronem habitantem ea loco Megaræ, quæ ab eo Saxa Scyronia vocantur. Hic viatores cogebat, vt ſe ipſos præcipiti iactarent loco, deductos ſuper ſcopulum abruptum homines, calce in mare iuxta Chelonem proiiciebat. Suſtulit etiam iuxta Eleuſinam Cercyonem certantem cum prætereuntibus atq; ab ſe victos perimentem, Deinceps Procuſtem occidit in loco terræ Atticæ, qui dicitur Cordyalus habitantem. Hic viatores cogebat ſuper lectum aſcendere, quo ſi longiores forent parte ſupereminente amputabantur; qui vero breuiores, pedibus diſtendebantur. Ad quam victoriam multiplicem alludens Naſo. VII. Metamorph. cecinit.

Ingenium facien te cauunt te maxime Theſeu
Mirata eſt Marathon, cæteri ſanguine tauri
Quodq; ſuam ſecurus arat Cremyona colonus
Munus opusq; tuum eſt, Tellus Epidauria per te.
Clauigeram vidit Vulcani occumbere prolem
Vidit & immitem Cephiſias ora Procuſtem.
Cercyonis lætum vidit cerealis Eleuſis
Occidit ille Sceanus magnis male viribus vſus.

Et rurſus:

Iamq; aderat Theſeus proles ignara parenti
Qui virtute ſua bimarem pacauerat Iſthmum
Tutus ad Alcathoen Lelegeia mœnia Limes
Compoſito ſcyrone patet, ſparſiq; Latronis
Terra negat ſedem, negat oſſibus vnda
Quæ iactata diu fertur duraſſe vetuſtas
In ſcopulos, ſcopulis nomen Scyronis inhæret.

Octauo labore Creontem Thebarum Regem mortuos in bello ſepelire vetantem occidit. His iunguntur alii labores. Namq; interfecerat poſt Cytheronium Leonem ab Alchathoo occiſum, Tymalcũ Magarei regis filium, qui Niſi gener fuerat, cum Caſtris & Pollucis auxilio Aphydnę bellum inferret, qui Euippi erat frater, à Leone Cytheronio occiſi. Idem Helenam Menelai vxorem, ante Paridem rapuit, & intactam dimiſit. Qua de re Helena in Epiſtola ad Paridem apud Ouid. conqueritur.

An quia vim nobis Neptunius intulit heros
Rapta ſemel videor, bis quoq; digna rapi
Crimen erat noſtrum, ſi delinita fuiſſem
Cum ſim rapta, meum, quod niſi nolle fuit
Nec tamen è facto fructum tulit ille petitum
Excepto redii paſſa timore nihil.

Theſeus ad inferos.

Poſtremum deniq; ac proximum omnium illud diſcrimen ſubierat Theſeus quando cum Perithoo amiciſſimo ad rapiendam Proſerpinam ad inferos deſcendit. Quippe iuramento ſe aſtrinxerant, non niſi Ioue natas ducturos, cumq; Theſeus Helenam ante Paridẽ Iouis ex Leda filiam rapuiſſet & interea nulla ſupereſſet ex Iouis ſtirpe, vt Proſerpinam ſocius Perithous compararet, auxilio fuit. In quo diſcrimine etiam Perithoo Cerbero occiſo Theſeus à Plutone capitur, ad quem liberandũ poſtea Hercules

Digitized by Google

deſcendit. Ad quod alludẽs canit ſub perſona Phædræ vxoris in abſentia mariti, Hippolito priuigno amorem perſuadentis Ouid. in Heroidum Epiſtolis.

Tempore abeſt, aberitq; diu Neptunius heros
Illum Perithoi detinet ora ſui
Præpoſuit Theſeus (niſi nos manifeſta negemus)
Perithoum Phædra, Perithoumq; tibi.

Theſeus igitur cum diu rerum in Attica potiretur, eiq; Troezene regnum adieciſſet & Panathænea in honorem Mineruæ inſtituiſſet, & in Iſthmo funebres ludos, tot perfunctus laboribus ac periculis poſtremo ſenex in exiliũ agitur, vbi quod regis Theſprotiæ vxorem rapere voluiſſet, in vincula coniicitur, quibus liberatus in Inſulam Syrum nauigauit, & ibi à Lycomede interficitur, prognatis filiis ex Amazone quidẽ Hippolyto, qui ſe viuo fraude nouercæ ab equis diſcerptus eſt: & ex Phædra Cretenſi Demophoonte & Acamante, quos à patre occiſos mater ad Hippolytum priuignum in Epiſtolis Heroidum apud Ouid. conqueritur hoc carmine.

Addidit & fratres ex me tibi, quos tamen omnes
Non ego tollendi cauſa ſed ille fuit.

Oſſa quidem Theſei multis poſt annis Cymon Milciadis retulit euerſa Scyro. Porro hiſtoria Hippolyti ſic ſe habet; Cum ſtudio conſeruandæ caſtitatis hominũ conſortia deuitans aſſidue in ſyluis venationibus ſeſe exerceret, à Phædra nouerca, quam pater mortua Amazone Ariadnæ ſorori ſuperinduxerat, adamatur, tam vehementer, vt illum de ſtupro etiam compellare non vereretur. Quæ paſſa repulſam apud patrem falſi criminis detulit, eumque ita in filium concitauit, vt patrem Ægæum iam Deum marinum factum inuocaret, quo Hippolyto currum agitanti iuxta mare Phocas immitteret. Quibus emiſſis equi tertii currum rapuerunt, ipſumq; Hippolytum diſcerpſerunt, quo facto impatiens amoris Phædra laqueo vitam finiuit. Qua de re lege Epiſtolam Phædræ ad Hippolytum apud Ouidium. Ipſe tamen Hippolytus quamuis diſcerptus, precibus Dianæ quam venatione coluerat, reſtituitur vitæ ab Æſculapio Apollinis filio, quem poſtea Dea in Arteium nemus deduxit & Ægeriæ Nymphæ curandum tradidit, cumque Virbium appellauit quaſi bis virum. Virgilius tamen VII. Æneid. Virbium filium Hippolyti facit ex Aritia nobili fœmina, cum canit.

Virbium inſignem quem mater Aritia manſit.

Sed redeo ad fratres Hippolyti. Quorum ſecundum quoſdam (qui iram patris declinauerant) ſuperſtes Demophoon ex Æthra genuit Apydam principem Athen. & ille rurſus Oxinthum, qui Thymeten, & ille Melanthum, primum reliquit Athen. Regẽ, qui Pecilymenen, cuius filius Penthylus nepos, Borcas pronepos Andropompus extitit. Vnde ſcribit in Corinthiacis Pauſanias, Almeonem Scyllæ filium, Tranſimedis nepotem & Piſiſtratum Piſiſtrati filium, Pæonis item liberos Antilochi nepotes. Cum his quoque Melampum filium Andropompi qui Boræ filius, hic Penthyli, hic Periclymenis filius fuit. Thiſameni igitur & filii eius cum exercitũ in terram eam, quæ nunc Achaia dicitur, peruenerũt. Nelidę reliqui excepto Piſiſtrato (hic enim ad quos ſe contulerit ignoro) Athenas ſunt profecti. ab his Pęonidarum genus & Alcmeonidarum nomen accepit.

Sed Melanthus regum Thymetæ Oxynthi filio ereptum occupauit vltimus ex Theſidis Thymetes, hic Athenis regnauit. Huius Melanthi ſecundi filius Codrus ille fuit, qui pro patria occubuit in bello Peloponneſiaco oraculi gnarus, quod hoſtibus Apollo dederat, tunc demum, ſe Athen. ſuperaturos, ſi eorum regem non occidiſſent. Itaque pauperis habitu, iurgiis & cędibus mortem in ſeſe cõuertit. Reliquit autem Codrus Androclum filium, qui mutato ſolo in Aſiam abiit, cum non minima manu Atticorum, ac ſe Ionibus illis coniunxit, quos ex patria quõdam Ion Xuthi filius Colonos in Aſia littorali ante ſecula deduxerat, de quibus ſeorſim cùm Athen. colonias attingemus, dicturi ſumus. Et quanquam Androcli fratres Medon & Nelius Athenis mãſiſſent, depoſito tamen imperio, & priuatam vitam agentes duas familias excitarunt Medontidum & Nelidum.

Melanthus rex.

Codrus Rex.

Vnde ſcribit IIII. Meſſen. Pauſanias: Athenis autem nondum eo tempore erant; qui ſorte electi annuum imperium adminiſtrabant. His enim à Melãtho qui Merondidæ principio ſunt appellati, populus magnã prouinciæ partem eripuit, & pro regno alium in imperium ſubſtituit, qui reddendis rationibus fuit obnoxius, poſtea autem decennium eis in imperio pręſcripſerunt. Tunc autem occupata Amphia quintum annum Athen. Æſionides Æſchili filius imperabat. Hæc ille.

Et hæc

Et hæc ſunt initia Archontum qui decennio primum adminiſtrabant,& ratione reddere plebi de geſtis cogebantur. Ex quorum numero fuere(vt è multis paucos recenſeamus.) Hippomenes Olympiade XIIII. quo tempore Meſſenii à Spartanis victi fuere, & Olympiade XXIII. Tleſias,& rurſus Olympiade XXVIII. Antoſthenes,ac in Leuctrica pugna Aſtæus, vt de cæteris innumeris ſileam, Dionyſius Halicarn. Anco Martio Romæ regnante Damaſium celebrat, Liuius Lernem Decade IIII. Diodorus libro XVI. Lyciſti Olymp. CIX. & ſequenti Euboli. Et rurſus libro XIX. Olymp. CXVI. Demagenis & Democlydis meminiſſe videtur. *Archontes Athen.*

Eligebantur autem Archontes illi adſcito qui in Pritanęo. D. conſilio iura dicere ſolebant ex tribub. Tempus autem magiſtratus non idem ſemper fuit, vt Vellei verbis vtar. Tum Athenis perpetui Archontes eſſe deſierunt, cum fuiſſet vltimus Alcmæon, ceperuntque in denos annos creari. quæ conſuetudo in annos LXX. manſit, ac deinde annuis commiſſa eſt magiſtratibus Reſp. ex his qui denis annis pręfuerunt, primus fuit Charops, vltimus Eryx. ex annuis primus Creon ſexta Olympiade poſt duos & viginti annos q̃ prima conſtituta fuerat. Porro Archontes illi eligebantur ex familiabus, quarum inſigniores erāt præter Medontidum, Nelidum & Alcmeonidum & Metionidarum, Epanimiorum, Æacidarumq́;, cuius fuerat Alcibiades, Iacidum in qua Milciades floruit, Acamantidum in qua ad famam Pericles venit, Leontidum, vnde Themiſtocles oriundus fuerat, Antiochidum cuius gentis Ariſtides fuerat,& cuius, nomen Cæſarium numiſma cum imagine noctuæ in ſcriptionem gerit, vt in ſymbolis præmiſſis lector cernes. His proſapiis adiectæ ſunt à Ptolomeo, Attalo, Miſo & Hadriano Imperatore nouæ gentes. *Familia Athen.*

Hinc eſt quod ſcribit I. Dec. IIII. Liuius. Honores regi primum Attalo immodici, deinde Rhodiis habiti, tum primum mentio illata de tribu quam Attalida appellarunt ad decem veteres addenda. Tulerat enim is Rex Athen. aduerſus Macedones auxilium; ab Hadriano vero quod tribum denominarent Athen. puta ex Romanis conflatam merita eius Cæſaris in cauſa fuere. Nam & vias in Iſthmum refecit & templum Iouis Olympici à Deucalione Athænis inceptum & extructum ab Auguſto, Hadrianus mirum in modum exornauit.

In his igitur omnibus proſapiis ſiue tribubus, qui rebus præclare geſtis patriæ operam præſtiterunt, ac ſibi æterni nominis gloriam reliquerunt, opere precium eſt, vt quædam ſubiungam: THRASIBVLVS Lycæ filius quod patriæ à Spartanis, eorumq́; tyrannis præeſſe libertatem pepererit, celebratur hiſtoriis, occupato ſiquidem Pyræo portu & philacaſtro, ac Critie Duce XXX. tyrannorum occiſo, Rempublicam nobilem in integrum reſtituit, donatus idcirco ab illa, Oleaginea corona & centum iugeris. *Thraſibulus dux Athen.*

Is præterea bello Pelloponneſiaco communibus cum Alcibiade conſiliis, multa præclara pro patria geſſit, & tandem plenus annorum in Sicilia obiit. Sic Alcibiades Clyniæ filius, priuignus Periclis, gener Hipponici, eloquentiſſ. Socratis diſcipulus, eodem bello Peloponneſiaco aduerſus Syracuſanos egregie decertauit, nihilominus tamen abſens immerito damnatur, inſimulatus, quod ſacra violaſſet & domi ſuæ myſteria ſacrorum haberet præter patriæ morem. Quæ indignitas optimo viro cauſa fuit, vt Thurios in Italiam, & inde Elidem, poſtremo Thebas profugeret, & ad poſtremum Spartam, cuius incolas cum aduerſus patriam ingratam ſolicitaret, quo maiori id bellum neruo ſuſciperent, autor erat fœderis illius, quod Lacedæmones cum Perſis percuſſerunt. Is quoq́; Delium in finibus Atticæ docuit præſidio firmare, vt quaſi in perpetua Athen. obſidione forent. Verum cum à Spartanis inſidias metueret, ad Tiſaphernem præfectum Darii ſe contulit. Interea intercedentibus Thraſibulo Lyci filio & Therameno, patriæ reſtituitur, à quo tempore Spartanos ita afflixit, vt rum primum Athen. vincere dedicerint. Siquidem terreſtribus & III. naualibus prœliis Spartanos Athen. fuderunt. Nec contentus hac victoria profectus in Aſiam Ioniæ ciuitates patriæ ſubiecit, Bizantio pariter fracto. Sed cum ad Cymen Aſiæ minus proſpere rem geſſiſſe videretur, denuo in odium ſuorum incidit, tanquam corruptus à Perſis Cymam capere noluiſſet. Rurſus igitur relicta patria ſe ad Achæos contulit, & tribus communibus caſtellis prope Patras, copias aduerſus Seucem Regem Thraciæ duxit, neque tam inimicos ſpiritus contra patriam geſſit, quin Philoclem prætorem Athen. aduerſus Lyſandrum ducem Spartanorum & armis & conſilio iuuerit, eumq́; ad Ægeos flumen caſtris exuerit, nihilominus vtriſq́; inuiſus ad Thraces & ab his ad Pharnabazem in Aſiam fugit, vbi per inſidias occiditur. *Alcibiades dux.*

Iphicrates Athen. dux. Eiſdem ferme temporibus Iphicrates Athen. Dux Seucem Regem Thraciæ ſocium populi Athen. regno reſtituit, & aduerſus Ægyptios auxilio vocatus ab Artaxerxe, egregie pugnauit. Subſidioque Lacedæmoniis profectus, Epamynondæ & Thebanorū conſilia fregit. Donatusq; matrimonio Cotys Regis Thracum filię Philippo Amynthę Macedonię Rege mortuo, Euridicen cum filiis defendit, & ex Thraece vxore Tharſa nomine genuit, Meneſthæum.

Conon dux. In eadem præterea Repub. Conon bello Peloponneſiaco claruit prætor, Pheras coloniam Lacedemon cœpit, quo tempore ad Ægos flumen Athen. a Spartanis victi erant. Quapropter patria à Spartanis ſubiecta, ſe ad Pharnabazum contulit, Artaxerxis in Ionia præfectum, & generum, cui aduerſus Tyſafernem, qui à Perſis defecerat, & Ageſilaum Spartanorum Ducem Thyſaferni auxilio venientem & manu & conſilio opem tulit, inſtructaque claſſe ex Phænicibus & Ionibus Lyſandrum Spartanorum Ducem apud Cnydum nauali prælio ſuperauit, & exinde victor in patriam reuerſus, mœnia à Lyſandro diruta, ac Pyræum refecit. Poſtremo cùm Athen. Ionibus Colonis ſuis libertatem recuperare conarentur, à Tyrabazo Sardorum præfecto Perſa, per inſidias exploratus interficitur.

Thymotheus Dux. Huius filius Tymotheus ſocer Meneſthei, qui Iphicratis filius fuerat, Samum, Corcyram, Bizantios ac Olynthios Athen. ſubegit, & aduerſus Cotym Thraciæ Regem bellum gerens mille ac ducenta talenta ad prædam in ærarium tulit. Cizicum præterea obſidione liberauit, & ab Ariobarzane, Erichtonem & Sæſton recepit. Chaones denique & Athamanes ſocios populi Romani effecit, & breuiter imperium maris à Spartanis occupatum patriæ reſtituit, pulſus nihilominus in exilium, inſimulatur quod Chereti prætori in capienda Samo aſſiſtere noluiſſet. Obiit in Chalcide Eubææ.

Milciades Athen. Hos ſequitur Milciades Cymonis filius, Cherſoneſum Thraciæ & Lemnum Caribus eiectis Athen. ſubegit, & quod fidem excedit Darium & Perſas ad Marathonem exercitu exultantes ducentorum millium peditum, XII. millibus equitum & claſſe quingētorum nauium, ipſe vix X millibus inſtructus, vicit & ad naues turpi fuga redire coegit, Eubœam inſulam à Barbaris vindicauit. Subiecit patriæ & Parum Inſulam Hic cum dedentibus pepercisset, accuſatus corruptionis condemnatur, & cum ſoluēdo non eſſet, in vincula conicitur, in quibus & mortem obiit.

Cymon Dux Cuius filius Cymon cum ob patris mulctam in publica cuſtodia eſſet, neq; ſoluendo foret, Elpenicis vxoris auxilio liberatur, quę Callię diuiti iuueni in hoc nupſerat relicto Cymone, vt illum qui & maritus & frater erat ſuis opibus liberaret. Claruit autem Cymō in ſtudiis belli, nā & Thraces ad flumen Strymonē fugauit, & vt bē in finibus Amphipolin conſtitui, & eo decem millia Athen: coloniam deduxit, apud Micalem Cypriorum & Phœnicum claſſem vicit, & ex Cypro Dolopes eiecit. Thaſos præterea opibus fretos ſuo aduentu fregit, & arcem denique Athenis ad meridiem ex manubiis conſtruxit. Ob hæc tanta merita cum & ſummus pauperum patronus eſſet, decem tamen annorum exilio mulctatur, ſed gratis mox animis reuocatur, cum Athen. à Spartanis bellum immineret, obiit in expeditione maritima cùm CC. nauibus in Cyprum miſſus fuiſſet.

Themiſtocles. Excelluit bellica laude in Republica Athen. & Themiſtocles Neoclis filius qui cum Pyraras centum nauium claſſe viciſſet, Corcyram inſulam patriæ ſubiecit. Et cum Xerxes Perſarum Rex cum iis copiis quæ fidem humanam excedunt Græciam ingreſſus fuiſſet, Themiſtocles intellecto Apollinis oraculo, cum ducentis nauibus adiectis centum ſociorum hoſti obuiam progreſſus, ad Myrhinuſium inter Eubœam & Atticam conflixit, cuius deniq; ad Salminem penitus claſſem diſſipauit. Et quo patria tantas procellas ſubſtinere poſſet, triplicem Pyræi portum primus conſtituit, nouis naualibus in ruinis antiquæ ciuitatis erectis, adhæc mœnibus Athenas nouis circumdedit. Ob quæ tamen beneficia Argos in exilium agitur. Vnde eiectus Corcyram, & ex ea ad Admetum Moloſſorum regem venit, à quo cum ad ſupplicium peteretur, nauigio clam in Aſiam tranſfretauit. exceptusque Epheſi ad Artaxerxem regem, Xerxis filium ſe contulit, à quo donatus Magneſia & Myoneſia vrbibus diem ſuum extra patriam obiit. Cicero in Bruto refert ex Thucididis autoritate clam in Attica humatum & ſuſpicionem fuiſſe veneno ſibi mortem conſciuiſſe.

Ariſtides Athen. Ariſtides quoque Lyſimachi filius, cui Iuſti cognomen erat inditum Themiſtoclis Synchronus Prætor victoriæ apud Plateas de Mardonio relatæ interfuit, fuitque autor Athen. vt in Delo Inſula ærarium conſtitueretur ad claſſem ſuſtinendam, in quam quotannis CCCCLX. talenta penderentur, nihilominus x. annorum exilium ſuſtinere coactus in tanta paupertate obiit, vt filiæ publico alerentur.

Ariſtidi

Chabyras dux.

Ariſtidi Chabyras Dux ſuccedit, auxilio miſſus Bœotiis ac Thebanis, Ageſilaum Spartanum caſtris exuit. Neptanabum inde Ægypti regem in regnum reſtituit. Cyprum quoque deuicit, ab Athen. Euagoræ adiutor datus, & poſtremo cùm patriæ ducem geſſit, in bello aduerſus Chyum inſulam, obiit.

Cydias dux.

Pauſanias in x. Cydiam quendam in bello contra Galatas celebrat. Ex Athen. inquit Cydias omniũ fortiſſime pugnauit, & ętate adhuc iuuenis, & qui eo in cõflictu primum belli rudimentum poſuerat, Scutum eius vt à Gallis eſt interfectus Ioui liberatori cognati dedicarunt, addita inſcriptione.

Idem Tolmiden in primo celebrat hiſce verbis.

Tolmides dux. *Coloniæ Athen.*

Tolmides dux claſſis ab Athen. electus tum alios afflixit, tum maritimam oram Peloponneſi & Lacedæmoniorum; item naualia ad Gythæum incendit, & ex finitimis Eubœam & Cytheroniam inſulam cœpit, poſtea cum in Scyroniam mouiſſet, & agrum vndiq; popularetur, cum hoſtibus qui occurrerunt, ſigna contulit, eosq; in fugam verſos ad vrbem vſq; eſt perſecutus. Poſthæc Athenas reuerſus in Eubœam & Naxum Athen. colonias deduxit. Ipſe cum exercitu in Bœotiam impetum fecit, magnaq; terræ parte vaſtata & Cherronæa ex obſidione capta in Haliartum agrum eſt progreſſus, vbi & ipſe in prælio cecidit, totuſq; exercitus ſuccubuit.

Olympiodorus dux.

Idem lib. 1. Olympiodorum laudibus in cœlum tollit, ſcribens: Eſt ibidem Olympiodorus cum ab aliarum rerum quas geſſit magnitudine gloriam adeptus, tum quòd maxime in tempore ciuium animos corroborauit, qui ob continuas clades conſternati, nihil boni in poſterum ſperabant. Aduerſum enim prælium ad Cherroneam omnibus Græcis malorum origo fuit, & inprimis eos ad ſeruitutem redegit, qui vel ſecure domi deſederant, vel Macedonibus ſe adiunxerant.

Et ſubdit. Statimque qua poterant celeritate, Olympiodorum ducem deſignarũt. Is verò exercitum ex ſenibus pariter & iuuenibus collectum aduerſus Macedones duxit, & animorum promptitudine magis quam multitudinum robore, bellum proſpere ſe confecturum ſperauit. In pugnam vbi ventum eſt Macedones proſtrauit, & in Muſæum fugere compulit, caſtellum cępit, et ſic Macedonum imperio liberati ſunt Athen.

Solon Athen. legiſlator

Adde quæ de Solone legiſlatore Athen. refert Val. Max. lib. v. Iam Solon qui tam pręclaras, tamque vtiles Athen. leges tulit, vt ſi his perpetuo vti voluiſſent, ſempiternum habituri fuerint imperium, qui Salaminia veluti hoſtilem arcem ſaluti eorum imminẽtem recuperauit, qui Piſiſtrati tyrannidem primum vidit orientem, ſolus armis opprimi debere palam dictitare auſus eſt. Senectutem Cypri profugus exegit, neque ei in patria de qua optime meruerat, humari contigit.

Phocyon Athen.

His adnumerandus eſt Phocyon, qui tametſi virtute præſtaret, patriam tamen Macedonibus prodidiſſe fertur, vna cum Demetreo, Phalereo ac Demade, cum Nicanori Caſſandri præfecto, Pyræum portum tradidiſſe. Ac licet Demoſthenes patriæ auxilium quoad poſſet præſtaret, veluti ex orationibus eius liquet. Illo tamen vrbe exacto, Phocyon ſub Macedonico regno ſummas tenuit, donec Polipercontis ope Nicanor Caſſandri Attica pulſus eſſet, tum & Phocyon damnatus, vndecimviris ad ſupplicium traditur. Huius defectionis Athen. à Macedonico imperio & Alexand. Magno meminit, Q. Curtius in x. Et Græci haud auſi imperium aſpernari, quanquam ſoluendarum legum id principium eſſe cenſebant, bona quoque quæ extarent, reſtituere damnatis ſoli Athen. non ſui modo, ſed Reipublicę vindices colluuionẽ hominum quia ægrè ferebãt non regis imperio, ſed legibus, moribuſq; patriis Regi aſſueti prohibuere. Igitur exules finibus eiiciunt, omnia potius toleraturi, quam purgamenta quondam vrbis ſuæ, tunc etiam exilii admitterent.

Athen. ſub imperio Macedonum. *Imperium Athen. quomodo ceciderit.*

Quomodo autem in ditionem Macedonum conceſſerint, paulo ante refert Pauſanias in vii. Athenienſes enim poſt cladem in Bœotia acceptam non fuerunt à Philippo ſubacti, licet bis mille, vt in conflictu ſuccubuerint, ſint capti. mille occiſi, ſed ad Lamiam cum fortaſſis ducenti, nec eo plures cecidiſſent, in ſeruitutem à Macedonibus ſunt coniecti. Atque hæc prima fuit imperii Athen. debilitatio. Secunda fuit, cuius meminit Titus Liuius libro viii. Decade iii. Athenæ prudentiſſima ciuitas bello domi relicto, autore æquè impigro ac nobili iuuene magna claſſe in Siciliam tranſmiſſa, vna pugna nauali florentem Rempublicam ſuam in perpetuum afflixerunt. Tertia recenſetur à Liuio Decade iiii. libro 1. Cum poſtulata Athen. legatorum qui à Romanis & Aetolis auxilium aduerſus Philippum Perſei petierant refert, Circa ea omnia templa Philippum infeſtos circumtuliſſe ignes, ſemiuſta & truncata ſimulachra Deum, inter proſtratas iacere poſtes templorum. Qualem terram Atticam fecerit, exornatam quon-

Digitized by Google

dam opulentamque, talem enim ſi liceat Ætoliam Græciamque omnem facturum, vrbi quoque ſuæ ſimilem deformitatem futuram fuiſſe, niſi Romani ſubueniſſent. Eodem ſcelere vrbem colentem hos Deos, præſidemque arcis Mineruam petitam, eodem Eleuſiæ Cererĳ templum, eodem Pyrei Iouem Mineruamque, ſed ab eorum non templis modo ſed etiam mœnibus, vi itaque armis repulſum, in ea delubra, quæ tota religione tuta fuerint ſæuiiſſe. Itaque ſe orare atque obſecrare Ætolos vt miſerti Athen ducibus Diis immortalibus, deinde Romani qui ſecundum Deos plurimum poſſent, bellum ſuſciperent. Hæc ille. Præterea Pauſanias in I I. refert hunc Philippum Perſei patrem Euroclidem & Myconem Oratores Athen veneno ſuſtuliſſe, vt per inſidias Athen. imperio potiretur. His auſpiciis atque initiis Athenienſes Romanis ſocietatis iure ſubiiciuntur. Qui mox miſſo Cæſari Claudio Centone cum viginti nauibus longis auxiliantibus Rhodiis & Attalo rege, obſidione Athen. liberarunt. Hinc eſt quod ſcribit Pauſanias in VII. Sed tunc quoque Athen. & exercitum mittunt, & Ducem Acilium, id enim ei inter alia nomina erat notiſſimum. Acilio iniunctum erat à Romanis, vt Philippi bellum ab Athenis & Ætolis propulſaret. Quomodo vero in odium Romanorum Athen. deuenerint, non ſatis conſtat. Niſi quod Pauſanias in VI. ſcribit. Athen. autem populus neceſſario potius quam ſpõte diripit Oropum, quæ eorum erat imperio ſubiecta.

Athen. ad Rom.

Athen. hoſtes facti Rom.

Ad extremam enim paupertatem Athen. tunc erant redacti, vtpote qui præ reliquis potiſſimum Græcis Macedonum bello preſſi fuerant. Cõfugiunt itaque ad Romanorum Senatum Oropii, cumque iniuſta paſſi viderentur, iniunctum eſt Sicyoniis à Senatu, vt propter Oropios mulctam Athen. pro magnitudine damni dati irrogarent. Sicyonii itaque cum in iudicium die ſtatuto non veniſſent; Athen. quingentorum talentorum mulctam eis irrogarunt. Romanorum vero ſenatus obteſtantibus Athen. præter centum talenta reliquam mulctam remiſit, quæ ne ipſa quidem Atheu. pendebant. Ab eo tempore manſerintne in ſocietate Populi Romani incertum eſt. A Sylla ſane Athenas obſidione preſſas ac expugnatas, magna ex parte dirutas, Idem Pauſanias ſcribit ſuffragante Plutarcho. Verba Pauſ. in x. ſic habent. Hoc inſcriptum erat, priuſquam Syllæ milites, tum alia Athenis, tum ſcuta etiã deſtruerẽt, in porta Iouis liberatoris ſuſpenſa.

Athen. à L. Sylla expugnantur.

Quam hiſtoriam Plutarchus in Sylla prolixius enarrat, Athenis autem quæ Ariſtionis dominationẽ pati cogebantur collecto robore incubuit, eiſque capto Pyreo obſidionem circumpoſuit, omnibus inſtans modis, & varia committens prælia. *Et ſubdit.* Vt vero deficere materia cœpit, ſacros adgreſſus eſt lucos. Ipſum etiam ſecuit Lycęum & Academiam, cuius ſuper omnia ſuburbana denſiſſimum erat arbuſtum.

Deſtructio vrbis Athen.

Et concludens de expugnatione. Ad capiendas enim Athenas grauis quædam & inexorabilis cupiditas hominem habebat, ſeu vetuſta vrbis gloria incenſus illud vmbratile bellum ſuſcepiſſet, ſeu furioſus conuitia ferret, quibus eum atque Metellum paſſim de muris irridens & inſultans tyrannus Ariſtion irritabat. Ipſe Sylla in commentariis ſuis refert Marcum Teium qui prior in murum euaſerat cum occurenti hoſti violentius galeę ictum inflixiſſet, gladium fregiſſe, haud tamen ceſſiſſe loco. Ea igitur ex parte Athen. natu grandiores vrbem captam fuiſſe commemorabant. Ipſe vero Sylla inter Pyræum & ſacram portam muro effoſſo & æquato ſolo nocte irrupit media, terrore maximo, cum tubæ cornuaque ſtreperent, & copiæ quas ad cædem & rapinam immittebat per angiportus militari clamore ſtrictis gladiis ferretur, innumerabiles obtruncati, cruoris vnda atque magnitudo ipſis etiam nunc locis definitur. nam præter vrbis reliqua cadauera occiſorum circa forum numerus vniuerſo intra Diphilum Ceramico continebatur. Lege reliqua in Plutarcho vt appareat, Syllam debilitatis ſenſim Athenis, extremam ruinam ſuperinieciſſe. Cum paulo ante Archelaus filiorum Mithridatis natu maximus Athen. vna cum proxima Bœotia mirum in modum afflixiſſet, quem Sentius prætor Macedoniæ, eiuſque legatus Brutus Surra vix cohibuerant, ne tota Græcia potiretur. Sic igitur præclariſſima ciuitas ac Reſpub. Græciæ vel literarum cultu toto orbe decantatiſſima, non ſolum in Romanorum poteſtatem venit, verumetiam pene in ruinas conceſſit.

Mores Athen.

De cuius vrbis moribus elegans eſt, quod Liuius primo quartæ Decad. memorat. Tum vero Athen. ciuitas quæ odio in Philippum per metum iam diu moderata erat. id omne in auxilii præſentis ſpem effudit. Nec vnquam ibi deſunt linguæ promptæ ad plebem concitandam, quod genus cum omnibus in liberis ciuitatibus, tum præcipuè Athenis, vbi oratio multum pollet fauore multitudinis alitur. Alteram conſuetudinem vitio contractam eadem in Republica. Valerius Maximus libro v. recenſet. Summo conſenſu maximas virtutes puniri, beneficiaque iniuriis rependi. Quod enim vbi-

que

Ingratitudo Athen.

que tum pręcipue Athenis intolerabile videri debet, in qua vrbe aduerſus ingratos actio conſtituta eſt, & recte quia dandi & accipiendi beneficii commercium, ſine quo vox vita hominum extat, perdit & tollit, quiſquis benemerito parem referre gratiam negligit. Quantam ergo reprehenſionem merentur, qui cum æquiſſima iura ſed iniquiſſima haberent ingenia, moribus ſuis quam legibus vti maluerunt. Et poſtea recenſens in quot optimos ſuos ciues fuerint ingrati, qui de Repub. optime meriti fuerant, damnatos iniuſte & exilio mulctatos ab Athen. oſtendit, Theſeum, Solonem, Ariſtidem, Milciadem, Alcibiadem, Themiſtoclem, Timotheum & Phocyonem.

Luxus Athen.

Reprehendit præterea immodicum luxum in Athen. Athenæus lib. XII. Dipn. Maxima fuit Athen. ciuitas cum delitiis oblectaretur, viroſq; magnificentiſſ. educauit. nam & purpureis induebantur veſtibus & ſagulis variegatis, corimboſq; demittebant capillorum, & aureas cicadas circa frontem accõmodabant, comamque ferebant & pueri ſellas, ne in quouis loco conſiderẽt, illis afferebant. Iſti tamen illi erant qui pugnam in Marathone vicerant, ſoliq; totius Aſiæ copias profligarunt, captiuoſq; duxerunt. Illi præterea qui prudentiſſimi ſunt exiſtimati, quiq; plurimum nominis in Philoſophia ſunt conſecuti, maximum bonum voluptatem ſunt arbitrati.

Quibus rebus Athen. clarebant.

Cura ſacrorum Athen.

His tam prauis moribus oppoſuit nobilis hæc Reſp. longe cumulatiores virtutes, ſtudium ſacrorum, cultum literarum ac Philoſophię, conſilia & iudicia Areopagi, & naualis induſtriæ excellentiam De ſacris Athen. non temerariis ſcribit nominatim. Val. libro I. Athen. Diagoram Philoſophum pepulerunt, quia ſcribere auſus fuerat, primum ignoraſſe, an Dii eſſent, deinde ſi ſint quales ſint. Itidem Socratẽ damnauerũt, quod nouam religionem introducere videbatur. Hinc Liuius lib. Decad. IIII. Sacerdotibus Athen. excõmunicandi ius fuiſſe ſcribit, cum de Philippo Macedonũ rege tractat Athen. hoſte, Sacerdotes publicos quotieſcunq; pro populo Athen. ſociiſque & exercitibus & claſſibus præcarentur, toties deteſtari, atq; execrari Philippum, liberos eius, regnumq;, terreſtres, naualeſq; copias. Curabant autẽ Athen. præter cætera ſacra Eleuſinia, Panothenæa, Pentaploon, Pythiades, ſupplicationes & Ionis Olympici templum. Quorum prima in honorem Cereris ab Triptolemo Atticæ rege cœpta fuerant, ad oſtium Cephiſi, non ita procul ab vrbe, quod Ceres vt fingunt Poetæ rapta Proſerpina exulans ad Eleuſium Atticæ Regem perueniſſet, eiuſq; filium Triptolemum recens natum pro nutrice incognita aluiſſet, quem adultum poſtea quo pacto fruges eſſent ſerendæ docuerat, & curru iungere boues. Hæc ſacra Plutarch. Adonia, Plin. lib. XXIIII. Theſmophoria, à Cerere legislatrice, & Romani Cerealia appellabant, ad quæ ſacra nemo Eleuſinæ ingredi audebat, niſi prius fuiſſet initiatus. Hinc cum duo Iuuenes Acarnanes non initiati, fuiſſent templum ingreſſi, ab Athen. ſunt occiſi vt eſt apud Liu. in Decad IIII. Ob quod maximum bellum exortum erat, cum Philippus, ſub quorum ditione Acarnania fuerat, vltionem ab Athen. exigerat, vrbe obſeſſa, Ad eadem ſacra non niſi caſti admittebantur. Vnde initiati Amerinæ herbæ ſemen bibebant, & foliis eiuſdem, (vt Plin. eſt author, præcingebantur.) Scribit Lampridius in Eleuſiniis proclamari ſolitum, vt nemo ingrederetur, niſi qui ſe innocentem noſſet. Ingreſſum præterea vſq; in ſacrarium ob vitę continentiam. M. Anto. Cæſarem Capitol. refert. Contra Sueto. de Nerone ſcribit: Peregrinatione quidem Gręcię Eleuſiniis ſacris, quorum initiatione impii & ſcelerati voce pręconis ſubmouerentur intereſſe, non eſt auſus. Hinc illud Poetæ conclamat.

Quot ſacra Athen.

Eleuſinia ſacra.

Procul o procul eſte prophani.

De quibus ſacris Strabo in IX adnotauit. Deinde Eleuſii, vbi Eleuſinæ Cereris templum extat, & phanum myſticum, q. Ictinus apparauit, turbæ theatralis capaciſſimum. Is etiam virginibus Mineruæ domicilium in arce condidit, Pericle operis præfecto. De eiſdem ſacris Pauſ. in X. Nos ait ex iſtorũ numero hos eſſe iudicabamus qui Eleuſinia ſacra in nullo haberent precio. Veteres enim Græci myſterium Eleuſinium omnibus quę pietatis cauſa Diis immortalibus offeruntur, tanto eſſe auguſtius duxerunt, quãto Deos ipſos heroibus prætulerunt. Ad horum ſacrorum originem ſubinde alludunt Poetæ, ac præcipue Ouid. qui & ſacrificãdi ritũ oſtendit, & quibus veſtimentis initiati vſi fuerant.

Ouidius IIII. Faſtorum de origine.

Adriacumq; patens late bimaremq; Corinthon
Sic venit ad portus Attica terra tuos.
Hic primum gelido ſedit mœſtiſſima ſaxo,
Illud Cecropidæ nunc quoq; triſte vocant.
Sub Ioue durauit multis immota diebus,
Et Lunæ patiens & pluuialis aquæ

Digitized by Google

in præmium laboris vxorem coniunxit. Barbarus vero cum Philomelam ſororem ex Attica adduceret, cum ea in ſtabulis ex itinere concubuit haud procul Thracia, & ne ſcelus indicare poſſet lingua præciſa miſeram reliquit, mentitus quod à patre abducere nequiſſet. Verum cum Philomela ſorori in linteo notis quibusdam ſignificaſſet, Progne re inſolita territa, ſororem mutam ex ſtabulis abduxit, ac conſilio communicato, filium communem Ithim in Bacchanalibus marito epulãdum propoſuit, fugientibus ambabus ad littus maris, & in naues ſui nominis conuerſis. Quam ſiue hiſtoriam ſiue fabulam lector prolixe apud Ouidium VII. Metamorphoſeôn leges. Vbi nominatim hi verſus leguntur.

Barbara Cecropios terrebant agmina muros
Threicius Thireus hæc auxiliaribus armis
Fuderat, ac clarum vincendo nomen habebat
Quem ſibi Pandion opibusq; viriſq; potentem
Et genus à magno ducentem forte Gradiuo
Connubio Prognes iunxit.

Et ſequitur in verſu.

Quoq; erat ortus Ithis, feſtum iuſſere vocari
Vſq; adeo latet vtilitas. Iam tempora Tytan.
Quinq; per autumnos repetitis duxerat annis
Cum blandita viro Progne ſi gratia dixit
Vlla mea eſt, vel me viſendum mitte ſorori,
Vel ſoror huc veniat, reditura in tempore paruo
Promittes ſocero, magni mihi muneris inſtar
Germanam vidiſſe dabit. Iubet ille carinas
In freta deduci, veloq; & remige portus
Cecropios intrat, Pyraaq; littora tangit. Et quæ ſequuntur.

Is Pandion filios genuit Lycum, qui Antiopam Nerei ſibi coniunxerat à Ioue in ſpecie Satyri compreſſam, & Ægeum Theſei patrem, qui & Pandioni patri in regno Attico ſucceſſit, cũ diu antè exulaſſet. Quippe Pandion Rex à liberis Metionis patrui eiectus apud Pylum Megarenſem Regem exulauerat, vtpote cuius filiam Peliam ſecundis nuptiis copulauerat, & ex ea Nyſum Megarenſem Regem genuerat, quem aureos fabulę ferunt capillos habuiſſe, in quibus omnis vigor animi corporiſque conſiſtebat, cuius rei gnara filia Scylla, à Minoe rege Cretenſi tum Megaras obſidente corrumpitur, vt quæ eius fuerat capta amore, demptiſque patri capillis ſe patrem patriamque hoſti prodidit. Niſo ipſo Rege in auem ſui nominis conuerſo, & Scylla filia cum amaſium naue ſequeretur, circa Scyllæum Promontorium ſubmerſa vel vt alii ferunt è naui à Minoe præcipitata. Canente Naſone VIII. Metam.

Ægeus rex Athen.

Nox interuenit, tenebrisq; audacia creuit.
Prima quies aderat, qua curis feſſa diurnis
Pectora ſomnus habet thalamos taciturna paternos
Intrat (& heu facinus) fatali nata parentem
Crine ſuo ſpoliat, prædaq; potita nefanda
Fert ſecum ſpolium ſceleris, progreſſaq; porta
Per medios hoſtes (meriti fiducia tanta eſt.)
Peruenit ad Regem quem ſic affata pauentem eſt.
Suaſit amor facinus, proles ego Regia Niſi
Scylla tibi trado patriamq; meoſq; penates.
Præmia nulla peto, niſi te, cape pignus amoris
Purpureum crinem, nec me nunc tradere crinem
Sed patrium tibi crede caput, ſceleratąq; dextra
Munera porrexit.

Porro habuit & alteram Niſus filiam Iphnoen, quæ ex Megareo tulit, Euippum ab apro Cytheronio occiſum, Thymalcum à Theſeo interfectum & Alchalcoum, qui aprum illum poſtremo confecerat, patrem Callipolis Etheopolis, & Periboiæ. Dum hæc tranſmigratio fit a Niſo, matrimonium etiam ab eodem contrahitur cum filia Pyli Regis Megarenſis, interea frater niſi Ægæus filiis Metionis iam interfectis paternum Athen. regnum cum fratre Lyco recepit, Quorum Lycus ab Amphione & Zetho, quos Iupiter ex Antiopa Lyci vxore genuerat, occiditur: quod matre pulſa (quæ videlicet in Cytherone illos monte pepererat) Dyrcen ſuperinduxiſſet, & ex

Lycus rex.

eadem

eadem Callirhoen filiam tulerat, quę Diomedem tranſeuntem à bello Troiano in amorem ſui pellexerat, & cum ea relicta in Italiam abiuiſſet, laqueo ſe ſuſpenderat. Sunt qui pulſum a fratre Ægæo ad Apharæum Meſſeniæ Regem, fugiſſe, & origia magnorum Deorum eo tuliſſe ſcribant, & ab eo Quercetum Lyci in Meſſenia denominatum eſſe. *Ægeus re.* Itaq; rerum in Attica ſolus Ægeus potitus, cum Æthram filiam Pythoi principis Troezenorum duxiſſet, ex ea Theſeum genuit, & mortuo ſocero Troezenam Atticæ adiecit. Idcirco Neptuni filius creditus, quod maris dominus effectus eſſet, quod ab ipſo Ægeum nuncupatur. Ferunt hunc Æthra mortua alteram duxiſſe coniugem Medæam Colchidem à Iaſone repudiatam, vnde Medeum filium generauit, canente Naſone vii. Metamorphoſeôn.

Excipit hanc Ægeus facto damnandus ab vno
Nec ſatis hoſpitium eſt, thalami quoq; fœdere iungi
Iamq; aderat Theſeus proles ignara parenti.
Qui virtute ſua bimarem pacauerat Iſthmum
Huius in exitium miſcet Medæa quod olim.
Attulerat ſecum Scythicis Aconiton ab oris

Plura lege apud Diodorum libro v. qui pulſam ab Ægeo Medeam refert veneficii accuſatam a Theſeo, ex rege quodam Aſiæ Medum ſuſcepiſſe, qui Mediæ regioni nomen dedit, ad quod alludens cecinit Ouid. vii. Metamorph.

Agreſtes Aconita vocant ea coniugis aſtu
Ipſe parens Ægeus nato porrexit vt hoſti
Sumpſerat ignara Theſeus data pocula dextra,
Cum pater in capulo gladii cognouit Eburno
Signa ſui generis, facinusq; excuſſit ab ore,
Effugit illa necem nebulis per carmina motis:

Huic Ægeo Minos Cretenſis rex bellum intulit ob cædem filii Androgei, victoque tam duras impoſuit conditiones, vt quotannis ſeptem Iuuenes ſorte lectos Athenienſ. in Cretam Minotauro monſtro deuorandos mittere coacti fuerint. Id tribus annis cum perfeciſſent, quarta ſors obtigit Theſeo filio Regis. Quem non ſine dolore abeuntem pater monuerat, vt ſi Minotaurum occidiſſet, mutato velo reuerteretur, At Theſeus admonitionis paternæ oblitus ductis ſecum regalibus filiabus cum atro velo in patriam rediret; Pater procul è turri contemplatus, filium obiiſſe exiſtimans, in mare ſe præcipitem dedit, quod ab eodem altera & repetita occaſione, AEgeum denominatum fuit canente Ouid. vii. Metam. *Theſeus Rex.*

Nec tamen (vſq; adeo nulla eſt ſincera voluptas,
Sollicitumq; aliquid letis interuenit) Ægeus
Gaudia percepit nato ſecura recepto
Bella parat Minos qui quanquam milite quondam
Claſſe valet, patria tamen eſt firmiſſimus ira
Androgeiq; necem iuſtis vlciſcitur armis.

Patri itaque ſubmerſo non ita multo poſt filius Theſeus in regno Atticæ ſuccedit. Cuius labores ac pericula non minus quam Herculis extollebant Græci. Quorum *Labor Theſei.* primo perfunctus eſt aduerſus Amazonas, ex quarum numero debellatarū Antiopen, vel ſecundum quoſdam Hippolitam matrimonio ſibi coniunxit, & ex ea Hippolitum genuit, ad quem Phœdra nouerca apud Ouidium ſcribit:

Prima ſe curigeras inter virtute puellas
Te peperit nati digna fauore parens
Si quaras vbi ſit Theſeus latus enſe peregit
Nec mater tanto pignore tuta fuit.

Secundum in nuptiis Perithoni fideliſſimi ſocii contra centauros ſubiit canente Naſone xii. Metamor. *Secundus labor Theſei.*

Eurytus Hippodomen, alii, quam quiſq; probabat,
Aut poterat, rapiunt. Captæq; erat vrbis imago,
Fœminea eo clamore ſonat domus, ocyus omnes
Surgimus & primus quæ te vecordia Theſeus
Euryte pulſat ait, qui me viuente laceſſat
Perithoum; violaſſe duos ignarus in vno?
Neue ea magnanimus fruſtra memorauerit heros
Submouet inſtantes, raptamq; furentibus aufert:

Tertius labor. Tertius labor in tauro Marathonio abſolutus eſt, ad quem ſcilicet alludens canit in VII. Metamor. Ouidius.

--Nec non & carmina vino
Ingenium faciente canunt te maxime Theſeu
Mirata eſt Marathon Cratei ſanguine Tauri.

Statius v. Theb.

Hic & ab adſerto nuper Marathone ſuperbum
Theſea, & Iſmarios aquilonia pignora fratres
Vtraq; quis rutila ſtridebant tempora penna.

Quartus labor. Quartum laborem ſuſcepit cum Iaſone, & Argonautis in Colchidem, fuitque illi ſocius cum & Draconem occideret & aureum vellus auferret, vnde eſt illud v. Metamorphoſeon. Ouid.

Dum labor ille viris, fretaq; indignantur & Auſtri,
Deſuper inualidis fluitantia tela lacertis,
Quid non auſa manus, Telamon & Pelea contra
Spargimus & noſtro petitur Tyrinthius arcu.
Illi quippe ſimul bello pelagoq; laborant.
Pars Clypeis munire ratem, pars aquora fundo
Egerere.

Quintus labor. Quinto labore ac periculo exemptus eſt, cum Meleagrum Calydonium Oenei filium, & fratrem Thydei in venatione apri Calydonii iuuaret, quemadmodum VIII. Metamorphoſeon Ouidius canit.

Sparſerat Argolicas nomen vaga fama per vrbes
Theſeos & populi, quos Diues Achaia cepit:
Huius opem magnis implorauere periclis,
Huius opem Calydon quanquam Meleagron haberet
Sollicita ſupplex petiit prece cauſa petendi
Sus erat infeſta famulus, vindexq; Diana.

Et enumerans omnes qui venationi interfuere, iterum cecinit.

Lecta manus Iuuenum caluere cupidini laudis
Tyndarida gemini praſtantes caſtibus alter,
Alter equo, primaq; ratis molitor Iaſon
Et cum Perithoo fœlix concordia Theſeus.

Hunc laborem ſequitur victoria celeberrima illa & Atticę longè vtiliſſima quam de Minotauro monſtro illo Siculo reportauit. Cui quotannis ſeptem Iuuenes forte electos deuorandos exhibere Athen. cogebantur, ad quem alludens canit Ouid. in VIII. Metamorphoſeon.

--Iam lamentabile Athena
Pendere deſierant Theſea laude tributum,
Templa coronantur, bellatricemq; Mineruam
Cum Ioue diiſq; vocant aliis, quos ſanguine voto
Muneribuſq; datis & aceruis thuris honorant.

Epiſtola Arcadnes ad Theſeum.

Viueret Androgeos, vtinam nec facta luiſſet
Impia funeribus Cecrope terra tuis
Nec tua mactaſſet nodoſo ſtipite Theſeu
Ardua parte virum, dextera parte bouem
Nec tibi qua reditus monſtrarent fila dediſſem,
Fila per adductas ſape recepta manus.

In eo diſcrimine ſecundã Theſeus comparauit vxorem Ariadnen filiam Minois vtpote quæ illum è labyrintho liberauerat. Qua tamen relicta in Chyo Phędram ſororem ſponſæ abduxit Athenas, ex eaque genuit Demophonta & Acamanta, qui Pauſania (teſte x. Bœoticæ) Troiano interfuit bello. Vnde in Epiſtola apud Ouidium. Ariadne conqueritur de fide Theſei, cuius etiam VIII. Metamorph. meminit.

Ouid. VII. Metamorphoſeon.

Protinus Ægides rapta Minoida Diam
Vela dedit, comitemq; ſuam crudelis in illo
Littore deſtituit, deſerta & multa querenti
Amplexuſq; & opem liber tulit, vtq; perenni

Sydere

Sydere clara foret ſumptam de fronte coronam.
Immiſit cælo.

Ouid. in Epiſtola Ariadnis.

Mitius inueni quam te genus omne ferarum.
Credita non vlli quam tibi prius eram
Quæ leges ex illo Theſeu tibi littore mitto
Vnde tuam ſine me vela tulere ratem.

Et rurſus:

Theſides Theſeuq; duas rapuere ſorores
Ponite de noſtro bina trophæa domo.

Adiit præterea periculum non minimum cum Lattrones Polipemonem procuſtem Schęnim, & Scyronem in finibus Iſthmi conficeret Theſeus, vnde Schænuntis ſinus & Scyronides petræ nomina accepere. Hiſtoriam ſiue fabulam narrat Diodorus in v. Et primum eum qui dicebatur Corynetas externorum interfectorem ſuſtulit, hoc vſum nomine à Coryna quod genus armorum eſt ad vlciſcendum accommodatum. Secundum qui in Iſthmo erat Schynim, qui duas flexas pinus vtriq; alligato hominis brachio ſurſum dimittens, corpus diſcerptum maximo cruciatu afficiebat. Deleuit inſuper Scyronem habitantem ea loco Megaræ, quæ ab eo Saxa Scyronia vocantur. Hic viatores cogebat, vt ſe ipſos præcipiti iactarent loco, deductos ſuper ſcopulum abruptum homines, calce in mare iuxta Chelonem proiiciebat. Suſtulit etiam iuxta Eleuſinam Cercyonem certantem cum prætereuntibus atq; ab ſe victos perimentem, Deinceps Procuſtem occidit in loco terræ Atticæ, qui dicitur Cordyalus habitantem. Hic viatores cogebat ſuper lectum aſcendere, quo ſi longiores forent parte ſupereminente amputabantur; qui vero breuiores, pedibus diſtendebantur. Ad quam victoriam multiplicem alludens Naſo. VII. Metamorph. cecinit. *Schenuntis ſinus. Scyronida petra.*

Ingentum facient e canunt te maxime Theſeu
Mirata eſt Marathon, cæteri ſanguine tauri
Quodq; ſuam ſecurus arat Cremyona colonus
Munus opusq; tuum eſt, Tellus Epidauria per te
Clauigeram vidit Vulcani occumbere prolem
Vidit & immitem Caphiſias ora Procuſtem.
Cercyonis lætum vidit cerealis Eleuſis
Occidit ille Sceanus magnis male viribus vſus.

Et rurſus:

Iamq; aderat Theſeus proles ignara parenti
Qui virtute ſua bimarem pacauerat Iſthmum
Tutus ad Alcothoen Lelegeia mœnia Limes
Compoſito ſcyrone patet, ſparſiq; Latronis
Terra negat ſedem, negat oſſibus vnda
Quæ iactata diu fertur duraſſe vetuſtas
In ſcopules, ſcopulis nomen Scyronis inhæret.

Octauo labore Creontem Thebarum Regem mortuos in bello ſepelire vetantem occidit. His iunguntur alii labores. Namq; interfecerat poſt Cytheronium Leonem ab Alchathoo occiſum, Tymalcũ Magarei regis filium, qui Niſi gener fuerat, cum Caſtris & Pollucis auxilio Aphydnę bellum inferret, qui Euippi erat frater, à Leone Cytheronio occiſi. Idem Helenam Menelai vxorem, ante Paridem rapuit, & intactam dimiſit. Qua de re Helena in Epiſtola ad Paridem apud Ouid. conqueritur.

An quia vim nobis Neptunius intulit heros
Rapta ſemel videor, bis quoq; digna rapi
Crimen erat noſtrum, ſi delinita fuiſſem
Cum ſim rapta, meum, quod niſi nolle fuit
Nec tamen è facto fructum tulit ille petitum
Excepto redii paſſa timore nihil.

Poſtremum deniq; ac proximum omnium illud diſcrimen ſubierat Theſeus quando cum Perithoo amiciſſimo ad rapiendam Proſerpinam ad inferos deſcendit. Quippe iuramento ſe aſtrinxerant, non niſi Ioue natas ducturos, cumq; Theſeus Helenam ante Paridẽ Iouis ex Leda filiam rapuiſſet & interea nulla ſupereſſet ex Iouis ſtirpe, vt Proſerpinam ſocius Perithous compararet, auxilio fuit. In quo diſcrimine etiam Perithoo Cerbero occiſo Theſeus à Plutone capitur, ad quem liberandũ poſtea Hercules *Theſeus ad inferos.*

deſcendit. Ad quod alludẽs canit ſub perſona Phædræ vxoris in abſentia mariti, Hippolito priuigno amorem perſuadentis Ouid. in Heroidum Epiſtolis.

Tempore abeſt, aberitq́; diu Neptunius heros
Illum Perithoi detinet ora ſui
Prępoſuit Theſeus (niſi nos mãifeſta negemus)
Perithoum Phædræ, Perithoumq́; tibi.

Theſeus igitur cum diu rerum in Attica potiretur, eiq́; Troezene regnum adieciſſet & Panathænea in honorem Mineruæ inſtituiſſet, & in Iſthmo funebres ludos, tot perfunctus laboribus ac periculis poſtremo ſenex in exiliũ agitur, vbi quod regis Theſprotiæ vxorem rapere voluiſſet, in vincula coniicitur, quibus liberatus in Inſulam Syrum nauigauit, & ibi à Lycomede interficitur, prognatis filiis ex Amazone quidẽ Hippolyto, qui ſe viuo fraude nouercæ ab equis diſcerptus eſt: & ex Phædra Cretenſi Demophoonte & Acamante, quos à patre occiſos mater ad Hippolytum priuignum in Epiſtolis Heroidum apud Ouid. conqueritur hoc carmine.

Addidit & fratres ex me tibi, quos tamen omnes
Non ego tollendi cauſa, ſed ille fuit.

Oſſa quidem Theſei multis poſt annis Cymon Milciadis retulit euerſa Scyro. Porro hiſtoria Hippolyti ſic ſe habet; Cum ſtudio conſeruandæ caſtitatis hominũ conſortia deuitans aſſidue in ſyluis venationibus ſeſe exerceret, à Phædra nouerca, quam pater mortua Amazone Ariadnæ ſorori ſuperinduxerat, adamatur, tam vehementer, vt illum de ſtupro etiam compellare non vereretur. Quæ paſſa repulſam apud patrem falſi criminis detulit, eumque ita in filium concitauit, vt patrem Ægæum iam Deum marinum factum inuocaret, quo Hippolyto currum agitanti iuxta mare Phocas immitteret. Quibus emiſſis equi tertii currum rapuerunt, ipſumq́; Hippolytum diſcerpſerunt, quo facto impatiens amoris Phædra laqueo vitam finiuit. Qua de re lege Epiſtolam Phædræ ad Hippolytum apud Ouidium. Ipſe tamen Hippolytus quamuis diſcerptus, precibus Dianæ quam venatione coluerat, reſtituitur vitæ ab Æſculapio Apollinis filio, quem poſtea Dea in Arteium nemus deduxit & Ægeriæ Nymphæ curandum tradidit, eumque Virbium appellauit quaſi bis virum. Virgilius tamen VII. Æneid. Virbium filium Hippolyti facit ex Aritia nobili fœmina, cum canit.

Virbium inſignem quem mater Aritia miſit.

Sed redeo ad fratres Hippolyti. Quorum ſecundum quoſdam (qui iram patris declinauerant) ſuperſtes Demophoon ex Æthra genuit Apydam principem Athen. & ille rurſus Oxinthum, qui Thymeten, & ille Melanthum, primum reliquit Athen. Regẽ, qui Pecilymenen, cuius filius Penthylus nepos, Boreas pronepos Andropompus extitit. Vnde ſcribit in Corinthiacis Pauſanias, Almeonem Scyllæ filium, Tranſimedis nepotem & Piſiſtratum Piſiſtrati filium, Pæonis item liberos Antilochi nepotes. Cum his quoque Melampum filium Andropompi qui Boræ filius, hic Penthyli, hic Periclymenis filius fuit. Thiſameni igitur & filii eius cum exercitu in terram eam, quæ nunc Achaia dicitur, peruenerũt. Nelidę reliqui excepto Piſiſtrato (hic enim ad quos ſe contulerit ignoro) Athenas ſunt profecti. ab his Pęonidarum gentis & Alcmeonidarum nomen accepit.

Sed Melanthus regum Thymetæ Oxynthi filio ereptum occupauit vltimus ex Theſidis Thymetes, hic Athenis regnauit. Huius Melanthi ſecundi filius Codrus ille fuit, qui pro patria occubuit in bello Peloponneſiaco oraculi gnarus, quod hoſtibus Apollo dederat, tunc demum, ſe Athen. ſuperaturos, ſi eorum regem non occidiſſent. Itaque pauperis habitu, iurgiis & cędibus mortem in ſeſe couertit. Reliquit autem Codrus Androclum filium, qui mutato ſolo in Aſiam abiit, cum non minima manu Atticorum, ac ſe Ionibus illis coniunxit, quos ex patria quõdam Ion Xuthi filius Colonos in Aſia littorali ante ſecula deduxerat, de quibus ſeorſim cùm Athen. colonias attingemus, dicturi ſumus. Et quanquam Androcli fratres Medon & Nelius Athenis mãſiſſent, depoſito tamen imperio, & priuatam vitam agentes duas familias excitarunt Medontidum & Nelidum.

Melanthus rex.

Codrus Rex.

Vnde ſcribit IIII. Meſſen. Pauſanias: Athenis autem nondum eo tempore erant, qui ſorte electi annuum imperium adminiſtrabant. His enim à Melãtho qui Merondidæ principio ſunt appellati, populus magnã prouinciæ partem eripuit, & pro regno aliũ in imperium ſubſtituit, qui reddendis rationibus fuit obnoxius, poſtea autem decennium eis in imperio pręſcripſerunt. Tunc autem occupata Amphia quintum annum Athen. Æſionides Æſchili filius imperabat. Hæc ille.

Et hæc

Archontes Athen.

Et hæc ſunt initia Archontum qui decennio primum adminiſtrabant,& ratione͂ reddere plebi de geſtis cogebantur. Ex quorum numero fuere(vt è multis paucos recenſeamus.)Hippomenes Olympiade XIIII. quo tempore Meſſenii à Spartanis victi fuere, & Olympiade XXIII. Tleſias,& rurſus Olympiade XXVIII. Antoſthenes,ac in Leuctrica pugna Aſtæus, vt de cæteris innumeris ſileam, Dionyſius Halicarn. Anco Martio Romæ regnante Damaſium celebrat,Liuius Lernem Decade IIII. Diodorus libro XVI. Lyciſti Olymp. CIX. & ſequenti Euboli. Et rurſus libro XIX. Olymp. CXVI. Demagenis & Democlydis meminiſſe videtur.

Eligebantur autem Archontes illi adſcito qui in Pritanęo. D. conſilio iura dicere ſolebant ex tribub. Tempus autem magiſtratus non idem ſemper fuit, vt Vellei verbis vtar. Tum Athenis perpetui Archontes eſſe deſierunt, cum fuiſſet vltimus Alcmæon, ceperuntque in denos annos creari. quæ conſuetudo in annos LXX. manſit,ac deinde annuis commiſſa eſt magiſtratibus Reſp. ex his qui denis annis pręfuerunt,primus fuit Charops, vltimus Eryx. ex annuis primus Creon ſexta Olympiade poſt duos & viginti annos q̃ prima conſtituta fuerat. Porro Archontes illi eligebantur ex familiabus ,quarum inſigniores erãt præter Medontidum,Nelidum & Alcmeonidum & Metionidarum,Epanimiorum, Æacidarumq́;,cuius fuerat Alcibiades,Iacidum in qua Milciades floruit, Acamantidum in qua ad famam Pericles venit, Leontidum, vnde Themiſtocles oriundus fuerat, Antiochidum cuius gentis Ariſtides fuerat,& cuius, nomen Cæſarium numiſma cum imagine noctuæ in ſcriptionem gerit, vt in ſymbolis præmiſſis lector cernes. His proſapiis adiectæ ſunt à Ptolomeo, Attalo, Miſo & Hadriano Imperatore nouæ gentes.

Familia Athen.

Hinc eſt quod ſcribit I. Dec. IIII. Liuius. Honores regi primum Attalo immodici,deinde Rhodiis habiti,tum primum mentio illata de tribu quam Attalida appellarunt ad decem veteres addenda. Tulerat enim is Rex Athen. aduerſus Macedones auxilium;ab Hadriano vero quod tribum denominarent Athen. puta ex Romanis conflatam merita eius Cæſaris in cauſa fuere. Nam & vias in Iſthmum refecit & templum Iouis Olympici à Deucalione Athænis inceptum & extructum ab Auguſto,Hadrianus mirum in modum exornauit.

Thraſibulus dux Athen.

In his igitur omnibus proſapiis ſiue tribubus,qui rebus præclare geſtis patriæ operam præſtiertunt, ac ſibi æterni nominis gloriam reliquerunt,opere precium eſt,vt quædam ſubiungam: THRASIBVLVS Lycæ filius quod patriæ à Spartanis, eorumq́; tyrannis præeſſe libertatem pepererit,celebratur hiſtoriis,occupato ſiquidem Pytæo portu & philacaſtro,ac Critie Duce XXX. tyrannorum occiſo, Rempublicam nobilem in integrum reſtituit,donatus idcirco ab illa, Oleaginea corona & centum iugeris.

Is præterea bello Pelloponneſiaco communibus cum Alcibiade conſiliis, multa præclara pro patria geſſit, & tandem plenus annorum in Sicilia obiit. Sic Alcibiades Clyniæ filius, priuignus Periclis, gener Hipponici,eloquentiſs. Socratis diſcipulus, eodem bello Peloponneſiaco aduerſus Syracuſanos egregie decertauit, nihilominus tamen abſens immerito damnatur,inſimulatus,quod ſacra violaſſet & domi ſuæ myſteria ſacrorum haberet præter patriæ morem. Quæ indignitas optimo viro cauſa fuit,vt Thurios in Italiam, & inde Elidem , poſtremo Thebas profugeret, & ad poſtremum Spartam, cuius incolas cum aduerſus patriam ingratam ſolicitaret, quo maiori id bellum neruo ſuſciperent, autor erat fœderis illius, quod Lacedæmones cum Perſis percuſſerunt. Is quoq́; Delium in finibus Atticæ docuit præſidio firmare, vt quaſi in perpetua Athen. obſidione forent. Verum cum à Spartanis inſidias metueret, ad Tiſaphernem præfectum Darii ſe contulit. Interea intercedentibus Thraſibulo Lyci filio & Therameno,patriæ reſtituitur,à quo tempore Spartanos ita afflixit,vt tum primum Athen. vincere dedicerint. Siquidem terreſtribus & III. naualibus prælüs Spartanos Athen. fuderunt .Nec contentus hac victoria profectus in Aſiam Ioniæ ciuitates patriæ ſubiecit, Bizantio pariter fracto. Sed cum ad Cymen Aſiæ minus proſpere rem geſſiſſe videretur,denuo in odium ſuorum incidit, tanquam corruptus à Perſis Cymam capere noluiſſet. Rurſus igitur relicta patria ſe ad Achæos contulit,& tribus communibus caſtellis prope Patras, copias aduerſus Seucem Regem Thraciæ duxit, neque tam inimicos ſpiritus contra patriam geſſit, quin Philoclem prætorem Athen. aduerſus Lyſandrum ducem Spartanorum & armis & conſilio iuuerit,eumq́; ad Ægeos flumen caſtris exuerit, nihilominus vtriſq́; inuiſus ad Thraces & ab his ad Pharnabazem in Aſiàm fugit, vbi per inſidias occiditur.

Alcibiades dux.

Iphicrates Athen. dux.

Eiſdem ferme temporibus Iphicrates Athen. Dux Seucem Regem Thraciæ ſocium populi Athen. regno reſtituit, & aduerſus Ægyptios auxilio vocatus ab Artaxerxe, egregie pugnauit. Subſidioque Lacedæmoniis profectus, Epamynondæ & Thebanorũ conſilia fregit. Donatuſq; matrimonio Cotys Regis Thracum filię Philippo Amynthę Macedonię Rege mortuo, Euridicen cum filiis defendit, & ex Thrace vxore Tharſa nomine genuit, Meneſthæum.

Conon dux.

In eadem præterea Repub. Conon bello Peloponneſiaco claruit prætor, Pheras coloniam Lacedemon. cœpit, quo tempore ad Ægos flumen Athen. a Spartanis victi erant. Quapropter patria à Spartanis ſubiecta, ſe ad Pharnabazum contulit, Artaxerxis in Ionia præfectum, & generum, cui aduerſus Tyſafernem, qui à Perſis defecerat, & Ageſilaum Spartanorum Ducem Thyſaferni auxilio venientem & manu & conſilio opem tulit, inſtructaque claſſe ex Phœnicibus & Ionibus Lyſandrum Spartanorum Ducem apud Cnydum nauali prælio ſuperauit, & exinde victor in patriam reuerſus, mœnia à Lyſandro diruta, ac Pyræum refecit. Poſtremo cùm Athen. Ionibus Colonis ſuis libertatem recuperare conarentur, à Tyrabazo Sardorum præfecto Perſa, per inſidias exploratus interficitur.

Thymotheus Dux.

Huius filius Tymotheus ſocer Meneſthei, qui Iphicratis filius fuerat, Samum, Corcyram, Bizantios ac Olynthios Athen. ſubegit, & aduerſus Cotym Thraciæ Regem bellum gerens mille ac ducenta talenta ad prædam in ærarium tulit. Cizicum præterea obſidione liberauit, & ab Ariobarzane, Erichtonem & Sæſton recepit. Chaones denique & Athamanes ſocios populi Romani effecit, & breuiter imperium maris à Spartanis occupatum patriæ reſtituit, pulſus nihilominus in exilium, inſimulatur quod Chereti prætori in capienda Samo aſſiſtere noluiſſet. Obiit in Chalcide Eubææ.

Milciades Athen.

Hos ſequitur Milciades Cymonis filius, Cherſoneſum Thraciæ & Lemnum Caribus eiectis Athen. ſubegit, & quod fidem excedit Darium & Perſas ad Marathonem exercitu exultantes ducentorum millium peditum, XII. millibus equitum & claſſe quingẽtorum nauium, ipſe vix. X millibus inſtructus, vicit & ad naues turpi fuga redire coegit. Eubœam inſulam à Barbaris vindicauit. Subiecit patriæ & Parum Inſulam Hic cum dedentibus pepercisset, accuſatus corruptionis condemnatur, & cum ſoluẽdo non eſſet, in vincula conicitur, in quibus & mortem obiit.

Cymon Dux

Cuius filius Cymon cum ob patris mulctam in publica cuſtodia eſſet, neq; ſoluendo foret, Elpenicis vxoris auxilio liberatur, quę Callię diuiti nuptura, in hoc nupſerat relicto Cymone, vt illum qui & maritus & frater erat ſuis opibus liberaret. Claruit autem Cymõ is ſtudiis belli, nã & Thraces ad flumen Strymonẽ fugauit, & vrbẽ in finibus Amphipolin conſtituit, & eo decem millia Athen. coloniam deduxit, apud Micalem Cypriorum & Phœnicum claſſem vicit, & ex Cypro Dolopes eiecit. Thaſos præterea opibus fretos ſuo aduentu fregit, & arcem deniq; Athenis ad meridiem ex manubiis conſtruxit. Ob hæc tanta merita cum & ſummus pauperum patronus eſſet, decem tamen annorum exilio mulctatur, ſed gratis mox animis reuocatur, cum Athen. à Spartanis bellum immineret, obiit in expeditione maritima cùm CC. nauibus in Cyprum miſſus fuiſſet.

Themiſtocles.

Excelluit bellica laude in Republica Athen. & Themiſtocles Neoclis filius qui cum Pyratas centum nauium claſſe viciſſet, Corcyram inſulam patriæ ſubiecit. Et cum Xerxes Perſarum Rex cum iis copiis quæ fidem humanam excedunt Græciam ingreſſus fuiſſet, Themiſtocles intellecto Apollinis oraculo, cum ducentis nauibus adiectis centum ſociorum hoſti obuiam progreſſus, ad Myrhinuſium inter Eubœam & Atticam conflixit, cuius deniq; ad Salminem penitus claſſem diſſipauit. Ex quo patria tantas procellas ſubſtinere poſſet, triplicem Pyræi portum primus conſtituit, nouis naualibus in ruinis antiquæ ciuitatis erectis, adhæc mœnibus Athenas nouis circumdedit. Ob quæ tamen beneficia Argos in exilium agitur. Vnde eiectus Corcyram, & ex ea ad Admetum Moloſſorum regem venit, à quo cum ad ſupplicium peteretur, nauigio clam in Aſiam tranſfretauit. exceptusque Epheſi ad Artaxerxem regem, Xerxis filium ſe contulit, à quo donatus Magneſia & Myoneſta vrbibus diem ſuum extra patriam obiit. Cicero in Bruto refert ex Thucididis autoritate clam in Attica humatum & ſuſpicionem fuiſſe veneno ſibi mortem conſciuiſſe.

Ariſtides Athen.

Ariſtides quoque Lyſimachi filius, cui Iuſti cognomen erat inditum Themiſtoclis Synchronus Prætor victoriæ apud Plateas de Mardonio relatæ interfuit, fuitque autor Athen. vt in Delo Inſula ęrarium conſtitueretur ad claſſem ſuſtinendam, in quam quotannis CCCCLX. talenta penderentur, nihilominus X. annorum exilium ſuſtinere coactus in tanta paupertate obiit, vt filiæ publico alerentur.

Chabyras dux.

Ariſtidi Chabyras Dux ſuccedit, auxilio miſſus Bœotiis ac Thebanis, Ageſilaum Spartanum caſtris exuit. Neptanabum inde Ægypti regem in regnum reſtituit. Cyprum quoque deuicit, ab Athen. Euagoræ adiutor datus, & poſtremo cùm patriæ ducem geſſit, in bello aduerſus Chyum inſulam, obiit.

Cydias dux.

Pauſanias in x. Cydiam quendam in bello contra Galatas celebrat. Ex Athen. inquit Cydias omniũ fortiſſime pugnauit, & ętate adhuc iuuenis, & qui eo in cõflictu primum belli rudimentum poſuerat, Scutum eius vt à Gallis eſt interfectus Ioui liberatori cognati dedicarunt, addita inſcriptione.

Idem Tolmiden in primo celebrat hiſce verbis.

Tolmides dux. *Coloniæ Athen.*

Tolmides dux claſſis ab Athen. electus tum alios afflixit, tum maritimam oram Peloponneſi & Lacedæmoniorum; item naualia ad Gythæum incendit, & ex finitimis Eubœam & Cytheroniam inſulam cœpit, poſtea cum in Scyroniam mouiſſet, & agrum vndiq; popularetur, cum hoſtibus qui occurrerunt, ſigna contulit, eoſq; in fugam verſos ad vrbem vſq; eſt perſecutus. Poſthæc Athenas reuerſus iu Eubœam & Naxum Athen. colonias deduxit. Ipſe cum exercitu in Bœotiam impetum fecit, magnaq; terræ parte vaſtata & Cherronæa ex obſidione capta in Haliartum agrum eſt progreſſus, vbi & ipſe in prælio cecidit, totuſq; exercitus ſuccubuit.

Olympiodorus dux.

Idem lib. I. Olympiodorum laudibus in cœlum tollit, ſcribens: Eſt ibidem Olympiodorus cum ab aliarum rerum quas geſſit magnitudine gloriam adeptus, tum quòd maxime in tempore ciuium animos corroborauit, qui ob continuas clades conſternati, nihil boni in poſterum ſperabant. Aduerſum enim prælium ad Cherroneam omnibus Græcis malorum origo fuit, & inprimis eos ad ſeruitutem redegit, qui vel ſecure domi deſederant, vel Macedonibus ſe adiunxerant.

Et ſubdit. Statimque qua poterant celeritate, Olympiodorum ducem deſignarũt. Is vero exercitum ex ſenibus pariter & iuuenibus collectum aduerſus Macedones duxit, & animorum promptitudine magis quam multitudinum robore, bellum proſpere ſe confecturum ſperauit. In pugnam vbi ventum eſt Macedones proſtrauit, & in Muſæum fugere compulit, caſtellum cępit, et ſic Macedonum imperio liberati ſunt Athen.

Solon Athen. legislator

Adde quæ de Solone legislatore Athen. refert Val. Max. lib. v. Iam Solon qui tam pręclaras, tamque vtiles Athen. leges tulit, vt ſi his perpetuo vti voluiſſent, ſempiternum habituri fuerint imperium, qui Salaminia velut hoſtilem arcem ſaluti eorum imminẽtem recuperauit, qui Piſiſtrati tyrannidem primum vidit orientem, ſolus armis opprimi debere palam dictitare auſus eſt. Senectutem Cypri profugus exegit, neque ei in patria de qua optime meruerat, humari contigit.

Phocyon Athen.

His adnumerandus eſt Phocyon, qui tametſi virtute præſtaret, patriam tamen Macedonibus prodidiſſe fertur, vna cum Demetreo, Phalereo ac Demade, cum Nicanori Caſſandri præfecto, Pyræum portum tradidiſſe. Ac licet Demoſthenes patriæ auxilium quoad poſſet præſtaret, veluti ex orationibus eius liquet. Illo tamen vrbe exacto, Phocyon ſub Macedonico regno ſummas tenuit, donec Polipercontis ope Nicanor Caſſandri Attica pulſus eſſet, tum & Phocyon damnatus, vndecimviris ad ſupplicium traditur. Huius defectionis Athen. à Macedonico imperio & Alexand. Magno meminit. Q. Curtius in x. Et Græci haud auſi imperium aſpernari, quanquam ſoluendarum legum id principium eſſe cenſebant, bona quoque quæ extarent, reſtituere damnatis ſoli Athen. non ſui modo, ſed Reſpublicę vindices colluuionẽ hominum quia ægrè ferebãt non regis imperio, ſed legibus, moribuſq; patriis Regi aſſueti prohibuere. Igitur exules finibus eiiciunt, omnia potius toleraturi, quam purgamenta quondam vrbis ſuæ, tunc etiam exilii admitterent.

Athen ſub imperio Macedonum. *Imperium Athen. quomodo ceciderit.*

Quomodo autem in ditionem Macedonum conceſſerint, paulo ante refert Pauſanias in VII. Athenienſes enim poſt cladem in Bœotia acceptam non fuerunt à Philippo ſubacti, licet bis mille, vt in conflictu ſuccubuerint, ſint capti. mille occiſi, ſed ad Lamiam cum fortaſſis ducenti, nec eo plures cecidiſſent, in ſeruitutem à Macedonibus ſunt coniecti. Atque hæc prima fuit imperii Athen. debilitatio. Secunda fuit, cuius meminit Titus Liuius libro VIII. Decade III. Athenæ prudentiſſima ciuitas bello domi relicto, autore æquè impigro ac nobili iuuene magna claſſe in Siciliam tranſmiſſa, vna pugna nauali florentem Rempublicam ſuam in perpetuum afflixerunt. Tertia recenſetur à Liuio Decade IIII. libro I. Cum poſtulata Athen. legatorum qui à Romanis & Aetolis auxilium aduerſus Philippum Perſei petierant refert, Circa ea omnia templa Philippum infeſtos circumtuliſſe ignes, ſemiuſta & truncata ſimulachra Deum, inter proſtratas iacere poſtes templorum. Qualem terram Atticam fecerit, exornatam quon-

que tum præcipue Athenis intolerabile videri debet, in qua vrbe aduerſus ingratos actio *Ingratitudo Athen.* conſtituta eſt, & recte quia dandi & accipiendi beneficii commercium, ſine quo vox vita hominum extat, perdit & tollit, quiſquis benemerito parem referre gratiam negligit. Quantam ergo reprehenſionem merentur, qui cum æquiſſima iura ſed iniquiſſima haberent ingenia, moribus ſuis quam legibus vti maluerunt. Et poſtea recenſens in quot optimos ſuos ciues fuerint ingrati, qui de Repub. optime meriti fuerant, damnatos iniuſte & exilio mulctatos ab Athen. oſtendit, Theſeum, Solonem, Ariſtidem, Milciadem, *Luxus Athen.* Alcibiadem, Themiſtoclem, Timotheum & Phocyonem.

Reprehendit præterea immodicum luxum in Athen. Athenæus lib. XII. Dipn. Maxima fuit Athen. ciuitas cum delitiis oblectaretur, viroſq; magnificentiſſ. educauit. nam & purpureis induebantur veſtibus & ſagulis variegatis, corimboſq; demittebant capillorum, & aureas cicadas circa frontem accõmodabant, comamque ferebant & pueri ſellas, ne in quouis loco conſiderẽt, illis afferebant. Iſti tamen illi erant qui pugnam in Marathone vicerant, ſoliq; totius Aſiæ copias profligarunt, captiuoſq; duxerunt. Illi præterea qui prudentiſſimi ſunt exiſtimati, quiq; plurimum nominis in Philoſophia ſunt conſecuti, maximum bonum voluptatem ſunt arbitrati.

His tam prauis moribus oppoſuit nobilis hæc Reſp. longe cumulatiores virtutes, ſtudium ſacrorum, cultum literarum ac Philoſophię, conſilia & iudicia Areopagi, & naualis induſtriæ excellentiam De ſacris Athen. non temerariis ſcribit nominatim. Val. libro I. Athen. Diagoram Philoſophum pepulerunt, *Quibus rebus Athen. clarebant.* quia ſcribere auſus fuerat, primum ignoraſſe, an Dii eſſent, deinde ſi ſint quales ſint. Itidem Socratẽ damnauerũt, quod nouam religionem introducere videbatur. *Cura ſacrorum Athen.* Hinc Liuius lib Decad. IIII. Sacerdotibus Athen. excõmunicandi ius fuiſſe ſcribit, cum de Philippo Macedonũ rege tractat Athen. hoſte, Sacerdotes publicos quotieſcunq; pro populo Athen. ſociiſque & exercitibus & claſſibus præcarentur, toties deteſtari, atq; execrari Philippum, liberos eius, regnumq;, terreſtres, naualeſq; copias. Curabant autẽ Athen. præter cætera ſacra Eleuſinia, Panothenæa, Pentaploon, Pythiades, ſupplicationes & Iouis Olympici templum. Quorum *Quot ſacra Athen.* prima in honorem Cereris ab Triptolemo Atticæ rege cœpta fuerant, ad oſtium Cephiſi, non ita procul ab vrbe, quod Ceres vt fingunt Poetæ rapta Proſerpina exulans ad Eleuſium Atticæ Regem perueniſſet, eiuſq; filium Triptolemum recens natum pro nutrice incognita aluiſſet, quem adultum poſtea quo pacto fruges eſſent ſerendæ docuerat, & curru iungere boues. Hæc facta Plutarch. Adonia, Plin. lib. XXIIII. Theſmophoria, à Cerere legiſlatrice, & Romani Cerealia appellabant, ad quæ ſacra nemo Eleuſinæ in- *Eleuſinia ſacra.* gredi audebat, niſi prius fuiſſet initiatus. Hinc cum duo Iuuenes Atarnanes non initiati, fuiſſent templum ingreſſi, ab Athen. ſunt occiſi vt eſt apud Liu. in Decad IIII. Ob quod maximum bellum exortum erat, cum Philippus, ſub quorum ditione Acarnania fuerat, vltionem ab Athen. exigerat, vrbe obſeſſa, Ad eadem ſacra non niſi caſti admittebantur. Vnde initiati Amerinæ herbæ ſemen bibebant, & foliis eiuſdem, (vt Plin. eſt author, præcingebantur.) Scribit Lampridius in Eleuſiniis proclamari ſolitum, vt nemo ingrederetur, niſi qui ſe innocentem noſſet. Ingreſſum præterea vſq; in ſacrarium ob vitę continentiam. M. Anto. Caſarem Capitol. refert. Contra Sueto. de Nerone ſcribit: Peregrinatione quidem Gręcię Eleuſiniis ſacris, quorum initiatione impii & ſcelerati voce pręconis ſubmouerentur intereſſe, non eſt auſus. Hinc illud Poetæ conclamat.

Procul o procul eſte prophani.

De quibus ſacris Strabo in IX adnotauit. Deinde Eleuſii, vbi Eleuſinæ Cereris templum extat, & phanum myſticum, q. Ictinus apparauit, turbæ theatralis capaciſſimum. Is etiam virginibus Mineruæ domicilium in arce condidit, Pericle operis præfecto. De eiſdem ſacris Pauſ. in X. Nos ait ex iſtorũ numero hos eſſe iudicabamus qui Eleuſinia ſacra in nullo haberent precio. Veteres enim Græci myſterium Eleuſinium omnibus quę pietatis cauſa Diis immortalibus offeruntur, tanto eſſe auguſtius duxerunt, quãto Deos ipſos heroibus prætulerunt. Ad horum ſacrorum originem ſubinde alludunt Poetæ, ac præcipue Ouid. qui & ſacrificãdi ritũ oſtendit, & quibus veſtimentis initiati vſi fuerant. Ouidius IIII. Faſtorum de origine.

Adriacumq; patens late bimaremq; Corinthon
Sic venit ad portus Attica terra tuos.
Hic primum gelido ſedit mæſtiſſima ſaxo,
Illud Cecropidæ nunc quoq; triſte vocant.
Sub Ioue durauit multis immota diebus,
Et Lunæ patiens & pluuialis aquæ

Fors ſua cuiq; loco eſt, qui nunc Cerealis Eleuſis
Dicitur huc Celei rura fuere ſenis. Et quæ ſequuntur.

Ouid. IV. Faſtorum de modo ſacrificii.

Pace Ceres læta eſt & vos orate coloni
Perpetuam, paciferumq; ducem
Farra Dea micaq; licet ſalientis honorem
Detis & in veteres thurea grana focos
Et ſi thura aberunt vnctas accendite tedas,
Parua bona Cereri ſint, modo caſta placent.
Et de veſtibus.
Alba decent Cererem veſtes Cerealibus albas
Sumite nunc pulli velleris vſus abeſt.
Et libro V.
Cur tamen vt dentur Veſtes Cerealibus alba
Sic eſt hæc cultu verſicolore decens.

Panothenæa.

Secundi ordinis ſacra fuere, Panothenæa in honorem Mineruæ vrbis ac prouinciæ patronæ inſtituta, a cà virginibus dumtaxar celebrata. Quorum originem referunt ad Theſeum, vnde quod filiæ Erechtei; Aglauron, Pandoroſa & Herſe & præſertim prima hæc ſacra contaminaſſet, cum Mercurio congreſſa in ſaxum mutata eſt. Meminit illorum Pauſanias in VIII. Sed nondum apud Athen. priora Panothenæa inſtituta fuiſſe cenſeo. Huic enim certamini nomen erat Athenæa. Panothenæis autem nomen aiunt Theſeum indidiſſe, quod ab Athen. omnibus in vnam Ciuitatem collectis eſſent celebrata. Qualia autem ſacra fuerint, ex his verbis Pauſaniæ liquet : Inſuper ea quæ ad Mineruæ pompam requirũtur parauit, & victorias aureas pro centum virginibus ornatum. Eſt igitur veriſimile virgines ornatas ſupplicationis ritu in arcem & templum Mineruæ aſcendiſſe. Eſt autem notandum Mineruæ in arce peculiaria ſacrificia fuiſſe oblata. De quibus Liuii eſt locus accipiendus lib. V. Decad. V. de Paulo Æmylio loquentis, capto Perſeo, Athenas inde plenas quidem & ipſas vetuſtate famæ, multa tamen viſenda habentes, arcem, portus, muros, Pyræum vrbi iungentes, naualia magnorum Imperatorum, ſimulachra Deorum, hominumque omni genere & materia & artium inſignia. Sacrificio Mineruæ præſidi arcis in vrbe facto profectus Corinthum altero die peruenit. Porro ad Panothenæa pertinent verſus Homeri & Ouidii ſecundo Metam.

Quæ memorabilia Athenis.

Homerus in catalogo nauium ex verſione Eobani.

Hinc qui Cecropiam munitam fortibus vrbem
Manibus, incoluere viri, præclarus Erechteo
Ortus auo populus, quem quondam rure creatum
Filia magna Iouis, claru præfecit Athenis
Templa vbi nunc illi Ciues ſtatuere, frequentes
Annua ſacra, aras adolentes bobus & agnis
Deſpiciebat humum, cultiq; arbuſta Lycæi
Illa forte Die caſtæ de more puellæ
Vertice ſuppoſito feſtas in Palladis arces
Pura coronatis portabant ſacra caniſtris
Viderat Aglauros flaua ſecreta Mineruæ,
Proq; miniſterio magni ſibi ponderis aurum
Poſtulat, interea tectis excedere cogit.
Vertit ad hunc torui, Dea bellica luminis orbes.

Pentaploa ſolennia.

Pentaploa delineat Athenæus lib. XI. Dipnoſ. Ariſtodemus lib. III. de Pyndaro certamen fieri ſcribit Iuuenum impuberum curſus Athen. in Scyrris, qui ramum habent vitis fructiferum Stolonem vocatum, atq; à Sacello Dionyſii currunt ad Mineruæ Scyradis vſq; ſacellum. qui vero vicerit, calicem capit Pantaploam vocatum, vnaq; cum ſaltationibus genio indulget. Appellatur Pantaploa quatenus habet vinum, mel, caſeum, farinam & parum olei. Supplicationis Pythiadis mentio extat apud Strabonem in IX. Quo quidem in tempore Apollinem in terras aduentantem manſuefeciſſe homines è ſyluestribus fructibus, & minuri viuendi ritu Athenas egreſſum, adiiſſe Delphos eam per viam qua nunc Athen. populus Pythiadem ſupplicationem cum pompa præmittit ad Panopœam, deinde conſiſtentem vrbem.

Supplicatio Pythiades.

Olympicum templum Athenis.

¶ Supereſt, vt etiam de Olympii Iouis templo, quod Athenis poſt Mineruam cæteris celebre fuerat ac antiquiſſimum dicamus, de cuius vetuſtate Pauſan. lib. I. hæc adnotauit. Iouis Olympii fanum antiquum à Deuca-

à Deucalione ædificatum eſſe aiunt, & Athenis habitaſſe Deucalionem, ſignum præferunt tumulum, non procul ab æde quæ hodie viſitur, diſſitum Hadrianus apud Athen. & alia quædam exeitauit & Iunonis fanum & Iouis Hellenii, id eſt Græcanici. Hoc templum multo ante reges Aſiæ Auguſto, Cæſari ac Romæ conſecrarunt, ad vltimam manum perducentes, vt eſt apud Tranquillum. Reges amici atq; ſocii & ſinguli in ſuo quiſque regno Cæſareas vrbes condiderunt, & cuncti ſimul ædem Iouis Olympici Athenis antiquitus inchoatum perficere communi ſumptu deſtinauere, genioq; eius dedicare. Et hæc de ſacris prolixè dicere voluimus. Venio ad Areopagum ac ſeucrum illud Athenienſe iudicium toti Græciæ commune à Marte denominatum qui primus ibi cauſam dixiſſe memoratur, cum Alirhotoum occidiſſet. Ferunt & patricidii cauſam Oreſthem Agamemnonis dixiſſe ob interfectam matrem Clytemneſtram, accuſatum à Perilao leati filio, Iudicum conſeſſus erat in templo Martis duobus lapidibus argenteis extructus, quo rei & accuſatores inſiſtere iubebantur, quorũ vnus contumeliæ, alter impudentiæ appellationem habebat. Facit ad inſtitutum quod de duobus lapillis atro damnationis & albo abſolutionis Ouidius ſcribit xv. Metamor. *Areopagum Athen.*

Mos erat antiquis niueis atriſq; lapillis,
His damnare, reos illis abſoluere culpa
Tunc quoq; ſic data eſt ſententia triſtis & omnis
Calculus immitem dimittitur ater in vrnam,
Quæ ſimul effudit numerandos verſa lapillos
Omnibus è nigro color eſt mutatus in album.

In eodem templo aram Mineruæ & iuxta Sacellum Furiarum Pauſanias deſcribit in. i. & in iii. cum de Polichari loquitur, qui Euphenum Spartanum occiderat, voluiſſe tamen, vt apud Argiuos qui vtrorũq; erant cognati in Amphictionea ſtatueretur de pœna, aut Athenis Areopagitarum vt vocant iudicio negocium committeretur, q; de cauſis capitalibus iudicare multis iam temporibus eſt viſum. Plinius libro primo capite LVI. Seruitium inuenere Lacedæmonii, iudicium capitis in Areopago primum actum eſt. Laudat hoc titulo Athenienſes & Valerius Maximus; libro xi. capite i. egregios virtutis bellicæ ſpiritus Lacedæmoniorum prudentiſſimæ pacis moribus Athen ſubſequuntur, apud quos inertia latebris ſuis languore mœroris in forum perinde ac delictum aliquod protrahitur, fitq; vt facinoroſæ ita erubeſcendę rea culpa eiuſdem vrbis, & ſanctiſs. conſiliũ Areopagus, quid quiſque Athen. ageret, aut quonam quæſtu ſuſtentaretur, diligentiſſime inquirere ſolebat. Pauſanias plura iudicia Athenis celebrat (vt quantum huic ciuitati ſtudium fuerit, appareat.) Trigonium, Purpureum, Batrachium, Paralyſtum in loco obſcuro, vbi leuiores cauſæ agebantur, Heliæum, Palladium, vbi homicidarum cauſę tractabantur. & Delphinium, vbi hi audiuntur, qui inſtam habuiſſe cauſam cædis prætendebant, ibiq; Theſeum abſolutum, quod ſeditionis autores occidiſſet cum labore, Hęc omnia iudicia in Prytanæo (quod in arce fuerat & concilio additum ædificium ſplendidũ) fiebant. In quo & alebantur publiee qui de Republica bene meriti fuerant. *Armamentarium Athen.*

His omnibus rei naualis induſtria ac poſt hominum memoriam maxime inſignie Armamentarium accedit a Themiſtocle primum omnium in eam formam redactum, vt reliqua facile omnia ac ipſum etiam Gytheum Spartanorum ſuperaret. De quo Strabo in. ix. Quondam muro vallata Munichia erat, & iunctis domiciliis referta, vt Rhodiorum ciuitas circuitum complectens & Pyræum & alios portus naualibus plenos, in quibus & Armamentarium Philonis opus, Statio ibi nauium dignitate inſignis cccc. capax nauium, cum non pauciores ab Athen. emitterentur. hoc autem muro duo ex oppido protracta crura vrbem Pyræo coniungunt, hi fuere longi muri ſtadia quadraginta longitudine.

Huc pertinet quod Valerius ſcribit: Athen. aliquando ſubiectæ Æginetarum Iuuẽtuti pollices præſcidiſſe, ne rei nauticæ aſſueſcerẽt & ſeſe ſuperare vel ęquare poſſent. Poſtremum ornamentum Athen. acceſſit ex cætu doctorum omnium artium, qui in pulcherrimis nemoribus extra vrbem Lyceo, Academia & Muſæo profitebantur. Vnde Strabo in ix. Permulta etiam de Lycorio facta commemorat & Theſei fano, & quæ Lyceum habet & Olympica quam ſemifactam Rex morte præreptus dimiſit, antequam donum offerret, ſimiliter & Academia & Philoſophorum horti, & cantorum receptaculum & porticus, varia & templa per vrbem quæ omnia artificum habebant opera. Et iterum porticus ipſa templi admirabiles habet tabulas clariſſimorum opera artificum. *Cœtus doctorum & Gymnaſii Athen.*

Impluuium autem ſpectabiles habet ſtatuas. Pauſ. Academiam plebei hominis villam fuiſſe.& in ea monumenta Platonis, aliorumq; Philoſophorum extitiſſe, & in via qua ex vrbe in Academiã ibatur, ſepulchra & monumenta erecta Thraſibuli Lyci filii qui de triginta tyrannis Rempub. liberauerat, Periclis, Chabriæ, Cononis Thimothei & aliorum. Præterea eorum qui Athen. auxilia tulerunt, & interfecti fuere Equitum Theſſalorum, Sagittariorum, Cretenſium, & Cleoneorum. Idem Lyceum à Lyco Pandeonis regis filio nominatum refert.

Sunt qui in Athenæo prælegiſſe doctos Athenis tradant. Sed placet locum Ciceronis ſiue potius querelam inſerere quæ ſua ætate de defectu ſtudiorum Athen. in III. de Oratore conqueritur; Athenis iam diu doctrina ipſorum Athen. interiit, domicilium tantum in illa vrbe remanet ſtudiorum quibus vacant Ciues, peregrini fruuntur capti quodãmodo nomine vrbis & autoritate, tamen cruentiſſimos homines Aſiaticos quiuis Athen. indoctos non vrbis ſed ſono vocis nec tum bene quam ſuauiter loquendo facile ſuperabit.

Pertinet & illud ad laudem Athen. quod in bello Thebano Septennali, quo Adraſtus Argiuus Pollinicem generum reducebat, cadauera Argiuorum, quæ victores Thebani ſepultura indigna iudicabant, pietatis ergo ſoli Athen. terra condiderint.

Inſignia Atticæ.

Pallas Attica.

De quibus ſatis ſuperque dictum eſt, Recipio me ad inſignia eius Reipublicæ quæ triplicia inuenio, Mineruæ faciem, Noctuam ſitulæ inſiſtentem ac oleæ ramulo circumdatam, & Bouem. De Minerua comperta res eſt, cum hæc & vrbi nomen dederit, & cum Neptuno certarit, victoriamque reportarit. Vnde non ſolum arcem Athen. Mineruæ conſecrauerunt vbi Mineruæ templo & Palladium ignem perpetuum in honorem virginitatis aſſeruabant, verumetiam vbiq; & eius Deæ ſimulachra & aras ſacellaque venerabantur. Sic Plinius lib. triceſimo quarto capite octauo. Phydias præter Iouem Olympium quem nemo æmulatur, fecit & ex ebore æque Mineruam, Athenis quæ eſt in Parthenone aſtans. Et iterum: Cephiſidorus Mineruam mirabilem in Portu Athen. & aram ad templum Iouis Seruatoris in eodem portu, cui pauca comparantur. Et libro xxxv. capite v. Quidam & naues pinxiſſe, vſque ad annum L. argumentum eſſe, quod cum Athenis celeberrimo loco Mineruæ delubro Propyleon pingeret. Strabo libro IX. cum ſitum Athen. deſcriberet: Vrbs ipſa ſaxum eſt in plano quaq; verſum habitata, quo in ſaxo vetuſtum Mineruæ templũ Poliadis ſurgit, in quo lucis inextinctæ Lychnus eſt, & virginum domus, quam Icthinius condidit, vbi Palladium eſt ex ebore perfectum opus Phydiæ. Meminit & Plutarchus in Sylla, cum obſidionem & expugnationem ab eo factam deſcribit. Cum ſacram Deæ lucernam per inopiam olei extinctam audiſſet, nihili fecit, Sacerdotique qui dimidium frumenti ſextarium petierat, piper miſit. Loquitur verò de Ariſtione Athen. præfecto in obſidione. Huc alludẽtes nimirum cecinerunt Poetæ:

Homerus in cathalogo ex verſione Eobani.

Hinc qui Cecropiam munitam fortibus vrbem
Mœnibus incoluere viri præclarus Erichthaeus
Ortus auo populus: quem quondam rure creatum
Filia magna Iouis ſuſceptum nutriit atq;
Hunc primum regem, claris præfecit Athenis.

Virgilius in Aetna:

Nunc hic Cecropiæ variis ſpectantur Athenæ
Carminibus gaudentq; ſui victrice Minerua.

Ouid. VI. Metam.

Cecropia Pallas ſcopulum Mauortis in arce
Pingit & antiquam de terra nomine litem.

Et libro VII.

Palladiasq; meo non cognoſcendus Athenis
Ingrediorq; domum, culpa domus ipſa carebat.

Ouid. VIII. Metam.

Dædalon & ſumptis pro publico Cocalus armis
Mitis habebatur iam lamentabile Athenæ.

C. ſtat.

Caſtaq́; ligna dabat, dominoq́; erat anxia rapto
Vix aditus per mille dolos ad Erechthida factos.
Perdere deſierat Theſea cum laude tributum
Templa coronantur, bellatricemq́; Mineruam
Cum Ioue, diisq́; vocant aliis.

Idem primo Faſtorum:

Mulciber in Troiam, pro Troia ſtabat Apollo
AEqua Venus Teucris, Pallas iniqua fuit
Oderat AEnæam propior Saturnia Turno,
Ille tamen Veneris Numine tutus erat
Spe ferox cautum petiit Neptunus Vlyſſem,
Eripuit patrio ſæpe Minerua ſuo.

Quare vero Noctuæ ſymbolo vſi ſint Athen, triplex reddi ratio poteſt. Prima quod oculos cæſios ac glaucos habeat hæc auis ſimiliter vt Minerua pingebatur Athen. patrona, hinc eſt quod ſcribit in primo Atticorum Pauſanias. Huic Mineruæ ſtatuam fuiſſe appoſitã, minime mirabar, cum illum de Erichtonio ſermonem cognitum haberẽ. Sed quod in eadem oculos glaucos vidi, Lybicam eſſe fabulam inuenio, his enim dictum eſt, Neptuni & Tritonidis lacus filiam eſſe Mineruam, & propterea glaucos oculos ſicut Neptunum quoq; habere. Secundam arbitror rationem quod Athen. ea exiſtimati ſint fuiſſe prouidentia, vt hoſtium conſilia procul quaſi per tenebras obſeruarint, quemadmodum & auis iſta in tenebris ea cernit, quæ vulgus aliarum in luce nequit. Tertia quod hanc auem antiquitas inauſpicatam conſiliis crediderit, vnde prouerbiũ ortum eſt, Noctua volat. Et licet cõſilia eius vrbis, inauſpicata fuiſſe cenſeãtur, (vt verbis Liuii vtar lib. 1. Dec. IIII. Athen. quidem literis, verbiſq; quibus ſolis valent, bellum aduerſus Philippum gerebant,) tamen conſtat Mineruam vrbis patronam conſulta etiam mala in bonum exitum vertiſſe. Quarta ratio ſumitur ex Lauteo Atticæ loco, fodinis metallorum celebri & noctuis frequentato. Quintam & præcipuam cauſam Ouid. II Metamorph. commemorat cum Erichtonii regis Atticę natiuitatem deſcribit & corui albi alitis in nigrum conuerſionem oſtendit.

Noctuæ Athen. interpretatio.

Pallas Erichtonium prolem ſine matre creatam
Clauſerat, Actæo texta de vimine ciſta.
Virginibuſq; tribus gemino de Cecrope natis
Seruandum dederat, ſed inconfeſſa quid eſſet,
Et legem dederat ſua ne ſecreta viderent
Abdita fronde leui denſa ſpeculabar ab vlmo.
Quid facerent commiſſa duæ ſine fraude tuentur
Pandroſos atq; Herſe timidas vocat vna ſorores
Aglauros, nodoſq; manu diducit & intus
Infantemq; viderat, adporrectumq; Draconem
Acta Deæ refero, pro quo mihi gratia talis
Redditur, vt dicar tutela pulſa Minerua,
Et ponar poſt noctis auem (mea pœna) volucres.

Alludit porro ad noctuam Athen. & illam de coruis fabulam Pauſanias in x. Clytodemus autem omnium quotquot Athen. res patrias deſcripſerunt, antiquiſſimus in Attica hiſtoria inquit, cum Athen. claſſem iam Siciliam verſus inſtruxiſſet infinitam coruorum mulitudinem prouolaſſe Delphos, & mutilaſſe has ſimulachri partes, aurumque ab eo roſtris detraxiſſe. Addit idem haſtam fregiſſe coruos & noctuas. Scitum eſt quod ſcribit Plutarchus in vita Lyſandri de eo qui domini ſui furtum œnigmaticos indicans dicebat multas ſub tegulis cubare noctuas, innuens nimirum abditas pecunias noctua inſignitas. Huc pertinet prouerbium illud tritum, Noctuas & vlulas Athenas videlicet portas, hoc eſt aquam in fluuium quod tam vlulæ quam noctuę Athen. frequentes eſſent, Et ſic intelligitur carmen Ouid. II. Faſtorum:

Et ſine lite loquar, cum Palladis alite cornix
Sedit & accipitri iuncta columba fuit.

Quod vero Athenis vlula ac vaſa fictilia quibus inſidere noctua apparet in ſymbolo frequentes fuerint, vt ærea corinthi Atheneus I. Dipno. ex antiquo carmine probat, quod latinè redditum ſic habet.

Thebani primi iunxerunt fortia currus
Membra Acatos cares œconomon Pelagi

Atq; rotam terra & calida fornace creatam
Oeconomum clarum fictile vas reperit
Qui populi Marathone in agro ſtatuere trophæum.

Et merito profectò fictile Atticum laudat, in quit Eubulus fictilia Cnidia ferulæ patella, Megarenſia dolia.

De olea Attica, cuius ramo in numiſmate Athen. noctua circumdatur, refert Val. Max. libro XI. cap. I. cum de Areopago Athen. loquitur. Eadem bonos ciues corona de-corandi primo conſuetudinem introduxit, duobus oleæ connexis ramulis clarum Periclis eingendo caput. Huic alludentes cecinere Poetæ. Virgil. VII. Æneidos.

Olea Athen.

Tum ſatus Anchiſa delectos ordine ab omni
Centum Oratores auguſta ad mœnia regis
Ire iubet ramis velatos Palladis omnes

Lucanus III. Pharſaliæ.

Pacifico ſermone parant, hoſtemq; procj iniquum
Orant Cecropia prælata fronde Mineruæ.

Ouid. XIII. Metam.

Dat galeam capiti, defenditur ægide pectus,
Percuſſamq; ſua ſimulat de cuſpide terram
Hedere cum baccis fœtum canentis oliuæ

Idem VII. Metamor.

Cecropidis hæc eſt tellus ea fœdera nobis
Triſtis abit, ſtabuntq; tibi tua fœdera magno.

Et ſubdit:

Duxerat inq; domum patris Spectabilis Heros
Et veteris retinens etiam nunc pignora formæ.
Ingreditur ramumq; tenens popularis oliuæ.

Horatius libro I. Ode VII.

Laudabant alii clarum Rhodon aut Mitylenen
Aut Epheſum bimariſq; Corinthi
Mœnia, vel Baccho Thebas vel Apolline Delphos
Sunt quibus vnum opus eſt intactæ Palladis vrbē
Carmine perpetuo celebrare &.
Vndiq; decerptam fronti præponere oliuam.

Numiſmatũ inſcriptio. Cęterum in numiſmate vbi noctuę & Oliuæ ramuli cernuntur Icones, Elephantus eſt ſculptus, & Antiochi in ſcriptio, quę oſtendunt ab Archontibus duobus hoc ſignatum argētum fuiſſe, qui de familiabus duabus inſignib. Antiochi & Ptolemęi oriundi fuere. De bouis ſymbolo quia cæteris non adieci explicare ſuperſedeo, arbitror autem à Triptolemo Eleuſii regis Atticæ filio originem duxiſſe, quem Ceres curribus iungere boues, ac ſementem facere docuit. Lege Plin. libro VII. cap. LVI. Sed iam tempus eſt, vt caput coloniis concludamus, quas in Aſiam Iones Atticæ terræ populus XII. deduxit, quot videlicet in Attica vrbes habuere. De quibus Velleius Pater: ſubſequenti tempore magna vis Græcæ Iuuentutis, abundantia virium ſedes quæritans in Aſiam ſe effudit. Nam & Iones duce Ione profecti Athenis nobiliſſimam partem regionis maritimæ occupauere, quæ hodieque appellatur Iona, vrbesque conſtituere Epheſum Myletum, Colophona, Pryenem, Lebetrum, Myuntem, Erythram, Cazomenas, Phocæam, multaſque in AEgæo atque Icario occupauere Inſulas, Samum, Chyum, Andron, Tenon, Paron, Delon, aliaſque ignobiles. Has colonias bis in Aſiam deductas inuenio, primum ab Ione Xuthi filio Achæi fratre, vt dictum eſt. Secundo ab Iolao Thebano Herculis ex ſorore Nepote & ſociis Thera Auteſionis, ac filiis Euctimenis Philagone & Damone. Cuius meminit in ſeptimo Pauſanias: Vetuſtiſſimorũ autem memoria Iolaus Thebanus Herculis ex ſorore Nepos, Athenienſium in Sardoam, & Theſpienſium Dux fuit. Vna item ætate priuſquam Athenis enauigarunt Iones & Lacedęmonios & Mynias Lemno expulſos à Pelaſgo Theras Auteſionis filius Thebanus in inſulam perduxit, quæ nunc à Thera hoc nomen accepit. *Et ſubdit.* Cæterum ex Græcis Ionum claſſi hi interfuere, Thebani vna cum Philota, qui vnus fuit è poſteris Penelai Orchomenii, dehinc cum Minyis propter Codri liberorum cognationem alludit Strabo in VI. Leleges vero ſunt nonnulli, qui eoſdem illos & Cares arbitrabantur, alii finitimos ſolum, conciueſque, atque commilitones. Quocirca in Mileſiorum agro habitationes quædam Lelegum nominantur, frequentibusque in locis Cariæ & ſepulchra

Coloniæ Athen.

pulchra Lelegum & monumenta deſerta Lelegia appellata monſtrantur. Quæque nunc Ionia dicitur, totam eam Cares & Leleges incolebant. Quos cum Iones expuliſſent, ipſi regionem occuparunt, etiam veteres illi qui Troiam expugnarunt. Leleges è locis Sidæ & Pedaſo fluuio vicinis eiecerunt.

Secunda tranſmigratio Athen. in Aſiam facta eſt à filijs Codri regis Neleo & Androclo qui & Phocenſes, Delphoſque, alioſque eò traduxerunt. De cuius occaſione trãſmigrationis refert Pauſanias in ſeptimo; Medon & Nileus natus inter Codri liberos maximi contentionem de regno mouerunt. Ernegauit Nileus ſe commiſſurum, vt à Medonte regatur, quia claudus erat altero pede Medon. Denique cum viſum eis eſſet oraculo Delphico rem committere. Medontem Apollo regem Athen. declarauit. Sic Nileus & reliqui Codri liberi in coloniam ſunt miſſi, ſecum vna abductis quicunque ex Athen. volebant proficiſci, maxima exercitus pars Iones erant. *Et ſubdit*. Interfuerunt præter Delphos & alii Phocenſes, & ex Eubœa Abantes, Philegon dehinc & Damon Euctemonis filii, Athen. naues ad profectionem ſuppeditarunt Phocenſibus & ipſi in coloniam duces fuerunt. Vt vero nauibus in Aſiam appulerunt, ad alias alii maritimas ciuitates ſe receperunt. Nileus cum ſua parte Miletum, Androclus dehinc Codri filius (Hic enim rex declaratus eſt Ionum, qui in Epheſum nauigarunt) qui partem vrbis ſuperiorẽ tenebant, Lelegas & Lydos è regione eiecit. *Et concludit*. Iones poſthac ducta Myuntem & Pryenem colonia, Ceribus quoque hi oppida ademerunt, Myuntis conditor Cyarethus fuit Codri filius. Pryenenſes vero Ionibus permixti Thebani Philotum vnum ex poſteris Penebi, & Ægyptum Nelei filium conditores habuerunt.

Ad huiuſmodi Ionum, id eſt, Athenienſium tranſmigrationes ac colonias alludit Strabo libro octauo. Ion vero ſuperatis Eumolpi commilitonibus Thracibus, tantum famæ laudiſque conſecurus eſt, vt Athen. illi Reipublicę gubernacula committerent. Qui primum quidem omnium multitudinẽ quaternas diuiſit in tribus, deinde in quatuor degendæ vias. Quoſdam enim agricultores deſignauit alios opifices aliquos ſacrorum faciendorum curæ præfecit, nonnullos ciuitatis cuſtodes. Talibus ab eo ordinatis amplius regionem ſui nominis vocabulo appellatam reliquit. Qua indies magis mortalibus referta Athenienſes intra Peloponeſum ex Ionibus coloniam miſerunt, & plagam quam occuparant pro AEgiale Ioniam nominarunt, eodemque modo pro AEgialenſibus Iones appellati, in ciuitates duodecimo diſpartiti. At enim poſt Heraclydarum reuerſionem ab Achæis expulſi, denuo Athenas repetiere. Illinc vero cum Codri prognatis in Aſiam Ionicam tranſmiſere coloniam. Hi in Lidiæ & Cariæ littore ciuitates duodecim condidere, totidem in partes ſeipſos diuidentes, quor intra Peloponneſum habentur. Denique reperio Athenienſium colonias & in Sardinam deductas, ductoribus Iolao & quinquaginta aliis filiis Herculis, qui Theſpiades cognominabantur.

Quam hiſtoriam Diodorus in v. ſic enarrat. Theſpius vir fuit nobilis Athenienſium Erechtei filius, qui imperans ei quæ à ſe denominata eſt regioni, ex pluribus fœminis filias genuit. Hercules puer adhuc, ſed robore præſtans corporis, cupiens ex eis prolem ſuſcipere, vocato ad ſacrificium patre, cum opipare illi epulas paraſſet, accerſitis filiabus ſingulatim cognouit omnes, ex quibus geniti quinquaginta mares, omnes eiuſdem ferme ætatis communi nomine Theſphiadę dicti ſunt. Hos decreuit in coloniam mittere iuxta oraculi reſponſum. Præfecto claſſis Iolao exercitu tradito, cui & Theſpiadum & coloniæ deducendę curam Hercules permiſit, ex quinquaginta liberis, duo Thebis manſerũt, quorũ progenies etiã nunc dicitur in honore eſſe, ſeptẽ Theſpii quos Demuchos appellant, poſteri eorum ad hæc vſque tempora ciuitatis habẽtur principes. Reliquis pueris, multiſq; præterea voluntariis ad ædificandam coloniam aſſumptis Iolaus in Sardiniam nauigãs priorem inſulæ partem, ſcilicet campeſtrem tenuit. *Et ſubdit*.

Rediens deinceps in Græciam Iolaus, neq; in Siciliam nauigans aliquandiu permanſit in inſula. Quo tempore plures qui cum eo acceſſerant, capti locorum amœnitate, Sicaniſq; permixti in inſula remanſere.

Digitized by Google

DE EVBOEA INSVLISQVE PROX. CYCLADIBVS.

Deſcriptio Eubœæ.

EVBOEA Inſula (quam ſiue ab Eubœa Aſterionis filia, ſiue à boue, hoc eſt Io, quæ in hac inſula Epaphum genuiſſe fertur, vnde & locus aula bouis dictus ſupereſt, deriuare quis volet) à Sunio Atticæ prouinciæ in longum exporrecta iacet, ſecus oram Atticæ ac Bæotiæ ac Locrorum, non ita procul à littore in confinibus denique Atticę ac Bœotiæ anguſtiſſimo freto, quod Euripum vocāt, diſiuncta à continente viginti ſtadia excurrit, cum latitudinem inæqualem habeat, ad ſummum vero ſtadiorum centum. Quam curuam à Chalcide ad Aulim Bœotiæ, cauam inter Aulida & Gereſtum promontorium, maxime, vero prope Chalcidem inſulæ Metropolin, incuruatam & terræ motibus obnoxiam vetuſti Geographi deſcripſerunt,

Diuiſio Eubœę.

& diuiſerunt in Iſthæam, Oretaniam, Hallopiam, & Styrienſes Sunio Atticæ proximos, hodie Nigropontem appellant, forte à nigra Euripi aqua, Iſtiæa quidem verſus Locrenſes Lycho Cenæo & Dio Pro. circumſcripta fuit, quam a tribu Athen. nomenclaturam acceſſiſſe autumant, quæ in hanc inſulam demigrauit, condita ciuitate Iſtiæa, quæ poſtea à Philippo Oretanorum Rege, ſiue a monte, in quo ſita, eſt Oreus appellata fuit. Oretania vero primis temporibus ab Iſtiæa ſeparata cum fuiſſet, bello tamen ſuperatis eius incolis ab Hellopienſibus nomine amiſſo Iſtiæa acceſſit. Quæ & ipſa poſtea deſiit incolis à Pericle Athen. in Theſſaliam profligatis, manſit tamen multis poſtea ſeculis vrbs Oreus. Vnde Liuius VIII. Dec. III. Inde claſſem in Eubœam ad vrbem Oreum tranſmittunt, quæ à Demetriaco ſinu Chalcidem & Euripum petentibus ad læuam prima vrbium Eubœę poſita eſt. At vero quæ ſequitur verſus Bœotiam Hellopia, ab Ionis filio Hellope qui ibi colonias deduxit Ionum, Styram habet conterminam ad Gereſtum promontorium & Caphareum montem, cui appellationem additam autumant à ciuitate illius metropoli Styra, quam Athen. duce Phedro bello Maliaco euerterunt. Porro inſulæ primos cultores Thraces fuiſſe, ſunt qui prodiderint, quibus Arabes primum, qui Cadmum ex Phœnicia ſequebantur, deinde Æolenſes ex Penthili exercitu, & poſtremo ex Aba Phocidis Abantes paulatim coaluere. Quorum quidem in Eubœa Homerus in catalogo meminit.

Populi Eubœæ vnde.

Qui vero Eubœam ſpirantes robur Abantes,
Chalcidaq; Eretriamq; & vini feracem Iſtiæam,
Cerinthumq; mari iunctam celſam Ionis vrbem,
Quiq; Cariſton habent, & qui Styracumq; frequentant
Quos duxit princeps Elephenor Martius Heros
Chalcedontiades animoſus rector Abantum
Ipſi etiam clara bello virtutis Abantes
Præcipue iaculatores haſtamq; periti
Vibrare, & longis contingere pectora telis
Hi quoq; quadraginta graues duxere carinas.

His omnibus ſi Diodoro credimus lib. v. Thebani ab Argiuis & Alcmeone expulſi, acceſſere bello Troiano, Ex Thebanis (inquit) qui in Tilphoſium confugerant, Tyreſias defunctus eſt, quem ſui ciues magna cum pompa ſepelierunt tranſacto paululum tempore quidam eis in Ionibus ſedibus manſere, quidam Athænas profecti Creonte Mænæcii regnante, patria pulſi, paulo poſt in Dorida remearunt in Grinæo Limeoque & Eubœa habitantes. Eodem libro Dryopes ex finibus Trachiniæ pulſos ab Hercule, rege illorum Philanto occiſo, tranſmigraſſe in Eubœam ac Cariſtum condidiſſe refert. Deinde cum Philantus Dryopum rex templum Apoll. Delphicum diceretur violaſſe, vna cum Milienſibus armis aduerſus eum ſumptis & regem peremit Dryopum, & incolis patriæ expulſis, eorum agros Milienſibus dedit, filiam regis captiuam ducens compreſſit, ex eaque filiam ſuſcepit Antilochum, expulſique Dryopes quidam diuertentes ad Eubœam ciuitatem, condidere Cariſton.

Ex his omnibus vna gens conflata creuit ſub regibus primo, quorum antiquiſſimus memoratur Nauplius filius Neptuni, Amymones Danai Argiuorum filiæ, qui ob interfectum Palamedem ad Troiam, Græcis reuertentibus ab exeidio, ſuccenſo igne in Caphareo altiſſimo monte naufragii occaſionem fecit.

Tradunt & aliam vltionis rationem Autores, per vniuerſam videlicet Græciam vagatum

vagatum, regiaſque ingreſſum, & abſentium vxoribus ſe commiſcuiſſe, & cum Diomedem & Vlyſſem naufragium accepiſſet aufugiſſe, è ſcopulo ſe in mare præcipitẽ dediſſe, Cuius filius Palamedes (quem ferunt Aſtrologiæ calculorum, menſurarum, ponderum, ordinum in acie ac vigiliarum, teſſerarumque in caſtris, ac quatuor literarum Græcarum Θ Ξ Ζ Φ inuentorum) in illo memorabili Græcorum aduerſus Troianos expeditione, Vlyſſis inſaniam cùm coarguiſſet, hominis in ſe pernicioſam vltionem concitauit. Quippe Vlyſſes, vt domi maneret, inſaniam ſimulauerat, & quo melius rei fidem faceret, iunctis aduerſæ naturæ animalibus ſalem ſerebat. Palamedes autem vt viri aſtutiam detegeret, ſerenti Telemachum filium obiecit, quo viſo ne filium læderet, Vlyſſes aratrum ſubito ſuſpendit. ita deprehenſis technis Vlyſſes ad procinctum adigitur, qui iam inde vltionis cupidus, adulterinam Priami nomine epiſtolam ſcripſit, proditionis conſilia comprehendentem & pondus auri, præmium in loco ſecreto indicantem, quod ipſe Vlyſſes terræ infoderat. Quapropter cum literis lectis aurum præterea inuentum eſſet, in Concilio Græcorum damnatur, & lapidibus obruitur. In cuius necis vltionem, vt diximus pater Nauplius & vxoribus principum ſtupra & ipſis reuertentibus ac tempeſtate laborantibus, ex Caphareo monte ignem oſtendit, bonamque claſſis partem ad ignem, tanquam ad vicinum portum adnauigantem, in aſperrimos ſcopulos pellexit, miſeroſque naufragio perdidit. Et ſic intelliguntur verſus Ouid. in lib. Metamorph.

Metamorph. lib. XIII.

Ingenio tamen ille. At non Aiacis, Vlyſſes
Neue in me ſtolidæ conuitia fundere linguæ
Admiremur eum vobis quoque digna pudore
Obiicit, an falſo Palamedem crimine turpe eſt
Accuſaſſe mihi, vobis damnaſſe decorum
Sed neque Naupliades facinus defendere tantum,
Tamque patens valuit, nec vos audiſtis in illo
Crimina, vidiſtis precio quæ obiecta patebant.

Metamorph. lib. XIIII.

Fulmina noctem Imbres, Iram cælique mariſque
Perpetimur Danai, cumulumque Capharea cladis
Neue morer referens triſtis ex ordine caſus,

Et ruſſus.

Vt mihi fælices ſint illi ſæpe vocati
Quos communis hyems, importunuſque Caphareus
Merſit aquis, vellemque horum pars vna fuiſſe.
Vltima qui cœpit detractauit furore
Militiam ficto, donec ſolertior iſto
Et ſibi inutilem timidi commenta detexit
Naupliades animi, vitiataque traxit ad arma.'

Hos ſecuti ſunt poſt ſecula Cothius rex, qui ex Athenis eo profectus apud Chalcidem regiam tenuerat. Æclus itidem ex Athenis in hanc inſulam venit & ex Eretria gubernauit. Poſt quos Pericles claſſe in hanc appulit & Athenienſibus ſubiecit. In qua nimirum inſula montes hiſtoriis memorati fuere Telethrius Caphareus, vnde naufragii occaſionem Græcis dediſſe Nauplium præfati ſumus, & Cariſtus vitifer, & vnde marmor Cariſtium magnæ exiſtimationis adferebatur, in quo denique monte lapis celebratur quem pectebant, texebant, & inde mantilia faciebant. *Montes & promontoria Eubœæ.*

Memoratur & mons Eubœæ Cyſſeus nomine cuius etiam Liuius mentionem facit libro VIII. Decade III. Inde vt omnes hoſtium motibus poſſet occurrere etiam in Phocidem, & Eubœam & Peparethum mittit, qui loca alta eligerent. vnde editi ignes apparerent. Ipſe in Cyſſeo (mons eſt in altitudinem ingentẽ cacuminis editi) ſpeculam poſuit, vt ignibus procul ſublatis ſignum, vbi quid molirentur hoſtes, momento temporis acciperet. Promontoria potiora eadem habuit Inſula verſus Locros & Trachinios, Lychum à Lycho quem iſthic ante mortem Herculis occiderat, & è regione Atticæ Delphinum ac Leonta. Ex aduerſo autem littore contra Cyclades Promontoria deſcribuntur Ceneum, Dium, Cleoneum, & Gereſtus. Gereſti ſane Homerus mentionem facit libro Odyſſeæ. III & T. Liuius libro primo Dec. IIII. Ad Praſias (continentis Atticæ is locus eſt.) Iſthiæorum XX. Lembi claſſi Rom. adiuncti ſunt. ii miſſi ad populandos Cariſtiorum agros, cætera claſſis Gereſtum nobilem Eubœæ portum. Dum à Cariſto Iſthiæi redirent, tenuit. Et ruſus de Cariſto monte libro ſecundo. Hæc circa *Cariſtus mons.*

Andrum inſulam claſſes coniuncta Eubæam inde exiguo diſtante freto traiecerunt Cariſtiorum primum agros vaſtarunt, deinde vbi Cariſtus pręſidio à Chalcide raptim miſſo firma viſa eſt. Ad hęc omnia celebratur Liuio & Egeleon Eubœę promõtorium contra Sunium Atticæ, Attalus quoq; Ægeleon nihil minus quàm tale quidquam in alterius oppugnatione vrbis, timentibus oppreſſit. Et iam cum opera in effectu erant circa Oreum. Ad Ceneum porro Lythum & Cariſtum alludunt Poetæ.

Lythum promon. & ſup.

Ouid. Metamorph. lib. IX. de Hercule.

Ecce Lythum trepidum & latitantem rupe cauata
Aſpicit, vſq; dolor rabiem collegerat omnem
Tune? Lythe dixit ferialia dona dediſti?
Tunc mea necis autor eris, tremit ille pauetq;
Pallidus & timide, verba excuſantia dicit
Dicentem genibusq; manus adhibere parantem,
Corripit Alcides, & terq; quaterq; rotatum
Mittit in Euboicas tormento fortius vndas,
Ille per aerias pendens induruit auras,
Exanguemq; metu, nec quicquam humoris habentem
In nudos verſum ſilices prior credidit ætas
Nunc quoq; in Euboico ſcopulus breuis eminet alte.

Idem Metam. lib. IX. de eodem Hercule.

Excipit hunc Neſſus, neq; enim moriemur inulti.
Secum ait, & calido velamina tincta cruore
Dat munus rapta, velut irritamen amoris
Longa fuit medii mora temporis, actaq; magni
Herculis implerant terras odiumq; nouercæ
Victor ab Oechalia Cenæo ſacra parabat
Vota Ioui, cum fama loquax peruenit ad aures
Deianira tuas, quæ veris addere falſa
Gaudet & è minima ſua per mendacia creſcit

Lucanus V.

Littoris Euboici memorando condite buſto
Qua maris anguſtat fauces ſaxoſa Cariſthos.

Hiſtoria de Herculis morte.

Verſus hi de Lycto interpretantur à Diodoro V. Biblio. de Herculis laboribus diſſerentis, Cumque Arcades ei opitularentur, vrbe capta Eurythi filios occidit Troxeum, Melionem & Pytium, Iolem captiuam ſecum ducens ex Eubea in montem profectus eſt, nomine Cenæum, ibique ſacra facturus Lyctum domeſticum quendam ad vxorem Deianiram in Trachiniam miſit, vt ei veſtem qua in ſacris vti conſueuerat, afferret. Hæc cum à Lycto de amore Ioles cognouiſſet, cupiens ſe omnibus in amore præferri, tunicam iuxta centauri conſilium tinxit. Hanc à Lycto rei inſcio delatam Herculis indutus, medicamenti vt paulatim inualeſcente, torqueri maximo dolore cœpit. Virus enim ſagittæ veneno viperco infuſæ corpus conficiens, dolores ciebat immenſos. Itaq; Lyctum veſtis latorem primum occidit, tum demiſſo exercitu in Trachiniam venit, morboque magis in dies ingraueſcente in Delphos Licinium ad Iolaum miſit, Apollinem morbi remedia ſciſcitatum. Deianira calamitate Herculis ſtupefacta, cum cauſam tanti mali ſciret à ſe profectam, laqueo exceſſit è vita. Reſponſum Apollinis iubebat ferri cum apparatu bellico Herculem in Oetam, ibique prope eum ingentem ſtrui Pyram, de reliquis inquit Ioui curam fore. Qui cum Iolao erant, iuſſa Apollinis exequentes, quod futurum erat ſuſpicabantur. Hercules deſperata ſalute in Pyram cum aſcendiſſet, rogabat accedentes, vt ignem ſubiicerent. Quod cum nullus auderet ſolus Philoctetes in gratiam ſagittarum, quas ei Hercules reliquit. Pyram ſuccendit, ſubitoque fulminibus circumdantibus Pyra exuſta eſt, accedente Iolao vt oſſa colligeret cum nullum penitus repertum eſſet, credentes Herculem ſecundum oraculi reſponſa ad Deos translatum, ſibi vt Heroi ſacra quædam fecerunt. Inde ad Trachiniam reuerſi Menætius poſtmodum Actoris filius Herculis amicus, tauro, capro, arieteque veluti heroi immolatis inſtituit, vt ſingulis annis Herculi in Optune ſacra facerent. Hæc eo prolixius adducere voluimus, quod in capite de Trachinia omiſſa, hic inſigne eius prouinciæ fuſius explicant. Montes & promontoria ſequuntur fluuii, quorum tres à Geographis ac hiſtoricis celebrantur. Budorus, Nileus & Cereus. Habent vero poſtremi memorabile, quod in alterius aqua pecora immiſſa nigreſcant, & in alterius nigra pecora albeſcant.

Trachiniorum inſigne leg. ſupr. f. 36

Fluuii Eubœę.

albeſcāt. Ciuitates deniq; inſulæ duæ Metropoles deſcribuntur Chalcis & Eretria, reliquę in deformitatem reciderant à Perſis deſtructæ, nimirum Amarinthus & Cerinthus, Oechalia ab Hercule ſolo æquata eſt. Chalcidem aiunt ab Athen. ante Troianum bellum conditam Gymnaſio & conuerſatione Ariſtotelis & Peripateticæ ſectæ loco inſignem, cuius ſubinde T. Liuius Dec. IIII. meminit. Quam videlicet ab Antiocho Aſiæ rege occupatam, multo vix labore Quinctius recuperauerat. Quare lib. eiuſdem Decad. quinto ſcribit. Bœoti nihil reſponderūt, cum Antiochus in Bœotiam veniſſet, tum quid faciundum eſſet, ſe liberaturos eſſe. Antiochus cum Chalcidis præſidium & Achæos & Eumenem regem miſiſſe cognouiſſet, maturandum ratus. *Et ſubdit.* Achæi quingenti ab Eumene rege modicum auxilium miſſum Duce Xenoclide Chalcidenſi, nondum obſeſſis itineribus, tranſgreſſi Euripum Chalcidem peruenerunt. Romani milites quingenti ferme & ipſi, cum iam Menippus caſtra ante Salganea ad Hermæum qua tranſitus ex Bœotia in Eubœam inſulam eſt, haberet, venerunt: Mictio erat cum iis legatis à Chalcide ad Quinctium ad idipſum præſidium petendum miſſus. Et libro eiuſdem ſexto. Non in Eubœa Chalcidem captam, & caſtellum Euripi expugnatum Romani, Sed Hetruriam Liguriamque & Galliæ Ciſalpinæ omnia bello ardere. Hæc eſt illa Chalcis, quam Græciæ pedicam Philippus Amyntæ vocare conſueuerat. Strabo libro nono. Et cum aduerſus exteriores interni certamen de dignitatis faſtigio & principatu, gerebant ſicuti Philippus Chalcidem, Corinthiumq; Græciæ pedicas vocabat, ad Macedoniæ opportunitates reſpectans, quæ poſterius & ea quæ ſunt ad Demetriadē vincula denominabantur. Hinc arbitror ſymboli monetæ ſculpturā poſſe deriuari vt ſecundo ordine huius ſecundi libri Lector contemplabere. Siquidem pedicæ ſimile quiddam pręſe fert, qui Chalcidis habet inſcriptionem nummus, niſi forte adferri illam quis formam retorquere velit, quo equorum ora coercerentur, ſiquidem æris ac ferri minoris vrbs illa cumprimis ſat habebat, vt vel nomen ipſum Græcū teſtatur, ac Strabo prolixe meminiſſe videtur. Præterea ad hanc alludens Lucanus in v. cecinit:

Metropolis Eubœæ.

Chalcis vrbs.

Chalcidis inſigne

Chalcidos Euboica vana ſpe rapta parabat.

Et iterum:

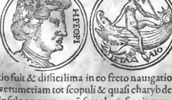
Arctatus rapido feruet qua gurgite Pontus
Euripusq́, trahit curſum mutantibus vndis
Chalcidicas puppes ad magnam claſſibus aulam.

Sequitur Chalcidem Eretria colonia, vel ab Eretria Attica vel altera Triphiliaca Peloponneſi deducta, tam potens olim, vt non ſolum autore Strabone armare potuerit tria millia peditum, equitumq; ſexcentos, & LX. currus, verùm etiam inſulas clariſſimas Tenedon, Andron, ac Chyon ſubiectas habuerit, primis temporibus, Arotria ac Melancides nuncupata, Gymnaſio Philoſophorum & ipſa famigerata, maxime facta Menedemi, in cuius campo, eiuſq; ditionis duo inſignes vici erant, Amarynthus quondam vrbs à Perſis deſtructa, Oechalia delera ab Hercule. Erant in ea inſula & Cerynthus exile oppidum & templa nobilia Dianæ Eubœæ, Dianæ Amarynthidis, Apollonis Selinuntis, Orobiæ oraculum & Poſidium verſus Sunium. Hinc arbitror factum, vt Eretrienſes Dianæ imagine in numiſmate vſi fuerunt. Scribit præterea Strabo in XIIII. Heræum, id eſt Ionium in Eubœa templum, vbi aqua dicitur manare quæ libera cognominata eſt. Ad quod facit quod Pauſan. primo Achaicæ refert, Aſterionem fluuiū filias habuiſſe Eubœam, Proſynnam & Aſcræam, eaſque Iunonis nutrices extitiſſe. Denique ob tot Neptunia templa credendum eſt, & præſertim Iſthiæos Neptuni ſymbolo vſos, piſci marino inſidentis. Cauſa vero tot Poſidiorum fuit, non ſolum Euripi reciprocatio fuit & difficilima in eo freto nauigatio, quod inſulam à Bœotia & Attica diſtinguit, verumetiam tot ſcopuli & quaſi charybdes ex ſaxis in mare procumbentibus, ex altera inſulę parte, quę, nō ſemel naufragiorum cauſa fuere, vt de naufragio Gręcorum ſileam, quod Græcis reuertentibus à Troiano excidio contigerat, ſatis conſtat nauem periiſſe

Eretria vrbs Eubœę

Templa Eubœę

Inſignia Eretriæ.

Inſignia Iſthiææ

illam ad Eubœam, qua os Pelopis vehebatur Piſa allatū, cum arca Herculis, quod Damarmenus piſcator multis poſt annis cū reperiſſet oraculo reddere illud *Elæis coactus* eſt. Liuius lib. I. Dec. IIII. Latiſſæ, cognomento Cremaſtis in Eubœa meminiſſe videtur, ſcribens nominatim, cum de Oreo vrbe Eubœæ oppugnata à Rom. & Attalo rege tractat, Lariſſamq; non illam in Theſſalia nobilē vrbem ſed alteram quam Cremaſten vocant, ſubito aduentu præter arcem cœpit Attalus. Ferunt Euboicis peculiare ac proprium fuiſſe, vt literam R. durius & ſæpius in nominibus proferrent. Vtebantur præterea haſtis oblongis in bello. Et Plinius libro XVIII. capite IX. Triticum Eubœenſe laudat, econtra Abietes vituperat. Idem libro XVII. cap. XXVII. Olympio vento hanc inſulam obnoxiam ſcribit. Ad hęc colonias hęc Inſula plures quam vllum Græcię vel ampliſſimum regnum, & quidem in latiſſime diſſitas prouincias miſit, teſtantur hoc Iſtiæi Theſſaliæ, Edeſſa Macedoniç, Eretria vna ad Pharſalum, altera haud procul Atho mōte Macedoniç, Chalcis Ætoliæ, & Hippochalcis, Eubœa Corcyræ, Eubœa Lemni, & tertia Siciliæ, cuius incolas Gelon rex expulit. Quin & Olynthum a Chalcide deductā coloniam autores ſunt, quam vrbem Philippus Amyntę deſtruxit. Cumanos deniq; Italiæ oriundos ex Eubœa teſtatur Velleius Pater. Rom. hiſtoricus, Athenienſes in Eubœa Chalcida Eretriā colonis occupauere, nec multo poſt Chalcidēſes orti vt prædiximus Atticis. Hippocle & Megeſthene Ducibus Cumas in Italia condiderunt, huius Claſſis curſum eſſe directum, alii columbæ antecedentis volatu ferunt, alii nocturno æris ſono, qualis Cerealibus ſacris fieri ſolet, pars horum ciuium magno poſt interuallo Neapolim cōdidit.

Conſuetudo Eubœæ.

Coloniæ Eubœæ.

Meminit & Lucanus & confirmat numiſma vetus, quod habet inſcriptionem duplicem CVMMÆORVM & AMPHICTIONVM. Verſus Lucani libro quinto ſic habent, cum Appium deſerto oraculo Delphico Sybillam conſuluiſſe, de incerto euentu belli, quod inter Cæſarem & Pompeium geſtum erat, introducit.

Talis in Euboico vates Cumana receſſu
Indignata ſuum multis ſeruare furorem.
Gentibus ex tanta fatorum ſtrage ſuperba
Excerpſit Romana manu.

Huc pertinet quod ſcribit Strabo in X. Nam Eretriam vrbem circum Pallenem & montem Athon ædificauit, Chalcis autem attributas Olyntho condidit quas Philippus diruit. Italia quoq; atq; Sicilia pleraq; à Chalcidenſibus poſita loca tenet. Sequuntur reliquæ inſulæ, & quidem quæ ex Cycladum numero inſigniores ſunt à nobis explicabuntur. DELOS prius Ortigia & Latonia Aſteria & à Cyntho monte Cynthia, præterea ab igne iſthic primum reperto Pyrpoles. Item Lagia Mydia, Centia & Cynethus appellabatur. Ortigia quidem a Coturnicibus, qui in hac inſula primum apparuiſſe tradūtur. Latonia à Poetis dicitur, quod ab illa Diana & Apollo iſthic in lucē editi fuerint. Quapropter & Delos Græco origine quod oſtendiſſet hos Deos cognominatur, vel q; merſa in aqua ſubito apparuiſſet. Siquidem & Thucydides terrę motibus crebris hanc concuſſam ſcribit, & Naſo VI. Metamorph. canit:

Delos inſula.

Orbem interdixit qua vix Eretrica Delos
Errantemq; accepit, cum leuis inſula nabat
Illic incumbens cum Palladis arbore palmæ
Edidit in vita geminos Latona nouerca

Et iterum in XV.

Concipiunt, tempusq; fuit quo nauis in vndis
Nec ſedet Ortigia

De cuius inſulæ cultu hæc Strabo in X. Delos igitur vrbem habet in plano poſitam, & Apollinis templum atque Latonæ. Cynthus autem mons ſublimis & aſper incumbit vrbi, amniſque per inſulam non ſane magnus labitur Inopus nomine. Inſula enim parua eſt, ipſa ſane antiquitus magno in honore fuit Deorum gratia ab Heroicis inchoans temporibus. Fabulæ namque tradiderunt Latonam hoc in loco pariendi ſoluiſſe dolores, cum Apollinem ſimul ac Dianam in lucem edidit. Ad quam fabulam ſimulq; oraculum Apollinis iſthic olim clarum alludentes cecinere Poetæ.

Virgil. in Aetna.

Carmen erit dexter, venias mihi carminis autor,

Seu

Seu te Cynthos habet, ſeu delos gratior illa,
Seu tibi Dodona potior.

Idem III. Aeneid.

Rurſus ad oraculum Ortygiæ Phœbumq́ remenſo
Hortatur pater ire. Statius VIII. Theb.
Ille mihi Delo Cyrhaq́ potentior omni

Ouid. VI. Metamorph.

Quoq́ magis auditis genitam Titanida Delo
Latonam præferre mihi: cui maxima quondam
Exiguam ſedem parituræ terra negauit.

Et ſubdit:

Inſtabilemq́ locum Delos dedit, illa duorum
Facta parens.

Et libro IX.

Vimq́ Dei paſſam Delphos Delonq́ tenentis.

Hanc inſulam expulſis antiquis colonis ſibi Athen. ſubiiecisse Pauſanias IIII. Meſſen. author eſt. Porro Delo canes non alebantur, & prohibitum mortuos ſepelire, qui in proxima Rhenea tumulabantur. à Delo, Diana, & Luna Delia, eiusq; monte Cyntho, Cynthia, Poetis appellatur, Sic Statius I. Theb. Et rurſus: *Conſuetudines in Delo.*

Furta nec occultum Phœbo ſociaſſet amorem
Intemerata thori fœlix ſi Delia nunquam
Bis qui nos plana cum fronte reſumeret orbes
Cynthiam.

Delo & Cycladibus proxima eſt Andros itidem in Athen. poteſtate ex qua Macedones exemere, & his Romani, qui eam Attalo regi Aſiæ vna cum Ægina donarunt. Hinc ſcribit Liuius I. Dec. IIII. Romaniq; cum Pyręum primo ab Hermione petiiſſent, paucos ibi morati dies, oneratiq; æque immodicis ad honores ſociorum, ac quæ in iram aduerſus hoſtem fuerat, Athen. decretis, nauigant à Pyræo Andrũ, & cum in portu quẽ Gaureleon vocant, conſtitiſſent, miſſo qui tentarent oppidanorum animos, ſi voluntariè tradere vrbem, quam vim experiri mallent, poſtquã præſidio regio arcem teneri, nec poteſtatis ſuę eſſe reſpondebant, expoſitis copiis omniq; apparatu vrbium expugnandarum diuerſis partibus rex & legatus Romanorum ad vrbem ſubeunt, vbi Præſidium regium Philippi Macedonis intelligit. Per regem vero Attalum, cui poſt expugnationem inſula ceſſit (vnde ſubdit) Attalus ne deſertam haberet inſulam & Macedonum fere omnibus, & quibuſdam Androrum, vt maneret, perſuaſit. Ad hanc alludit Naſo decimotertio Metamorphoſeôn in Anii vatis ad Anæam: *Andros inſula.*

Pene vides orbum, quod enim mihi filius abſens
Auxilium, quem dicta ſuo de nomine tellus
Andros habet.

Ab Andro iter propinquum eſt in Naxon inſulam Cycladarum maximam. Cui Plin. lib. IIII. cap. XII. varia tribuit cognomina. ait enim hanc minorem Siciliam, Strongilem Calliopolin & Dionyſiam ſiue à Baccho nominatam Naxos (inquit) à Delo XVIII. cum oppido quam Strongilen, deinde Diam, mox Dionyſiada à vinearum fertilitate, alii Siciliam minorem, aut Calliopolim appellarunt, patet circuitu LXX. M. Paſſ. dimidioque maior eſt quàm Paros. Hinc eſt quod in moneta eius inſulę, vt lector, vltimo primi ordinis & primo ſecũdi cernes cũ Bacchi barbari, tum Satyri bibẽtis ſymbolo hæc inſula vſa fuit. Huc pertinet quod Diodorus in V. ſcribit, cum de Theſei reditu occiſo Minotauro loquitur. Deinde cum Ariadne noctu clam recederet inſulã appulit, aliquãdo Diã, nunc vero Naxon vocatã. Eo tẽpore Dionyſiũ ferunt pulchritudine Ariadnes captũ, cum à Theſeo virginẽ abſtuliſſet vxorẽ illã ab ſe præter modũ dilectã duxiſſe, poſt eius obitũ ꝓpter ſingularẽ amorẽ honore immortaliũ *Naxos inſula.* *inſignia Naxos*

Digitized by Google

dignatus coronam ex aſtris Ariadnes in cœlo conſtituit. Atheneus lib. primo cap. xxvii. Ex autboritate Archilochi viuum Naxium nectari comparat. Hæc confirmant Poetæ.

Virgil. lib. III. Aeneid.

Bacchatamq; iugis Naxon viridem Dionyſam.
Olearon niueamq; Paron Sparſaſq; per aquor
Cycladas. Statius lib. VII. Theb.
Occidis Aonii puer altera cura Lyæi
Macida te fractis planxerunt Iſmara thyrſis.
Te Tmolos te Nyle ferax Theſæq; Naxos
Et Thebana metu iuratus in Orgia Ganges.

Ouid. III. Metam. de Baccho locutus.

Naxon ait liber, curſus aduertite veſtros
Illa mihi domus eſt, vobis erit hoſpita tellus
Per mare fallaces, perq; omnia numina iurant
Sic fore, meq; iubent pictæ dare vela carinæ
Dextera naxus erat.

Et VIII. Metam.

Parte Samos fuerat, Deloſq; Paroſq; relicta,
Dextra Lebynthes erat, fœcundaq; melle Calydna

Quod vero facies Bacchi barbata in moneta Naxiorum exprimitur contra viſitatam Bacchi effigiē, cauſam reddit Diod. in v. Duplici eſſe videtur forma, quoniam duo Dionyſii extitere, primus barba promiſſa antiquo more barbam nutrientium fuit, Specioſior poſterior Iuuenis, & vt fertur delitioſus, Quidam duplicem formam illi tributam volunt, quoniam ebrietas & iucundos facit & hilares. Satyros etiam quorum opera inſultatione & tragediis oblectabatur ſecum, tradunt duxiſſe. Et muſarum quidem optimis inſtitutis, Satyrorum verò riſu ac ioco Dionyſius vitam omnem fœlicē dicebat. Ex quibus non ſolum barba Bacchi in inſignibus, verùm etiam bibentis Satyri ratio redditur. Ex Paro inſula proxima Naxo optimum ac candidiſſimum marmor in Græciam & Italiam ferebatur, vnde Archilochus Poeta ortus erat.

Parus inſula.

Strabo refert Parios Thaſum ædificaſſe, & in Propontide aliud oppidum Parium nomine conſtruxiſſe. Cui quæ proximæ extiterint inſulæ Cyclades, Strabo in x. enumerat. Secundum hanc Scytrum & Seriphum & Melum & Syphnum, & Cymolum, & Prepeſinthum & Olearon. Poſt has Parum, Naxum, Syrum, Myconeum, Tenum, Andrum, Gyarum, Syphni & Scyri prope Andron etiam Liuius meminit libro I. Decade IIII. Cætera claſſis Gereſtum nobilem Eubœæ portum, dum à Cariſto Iſlæi redirent, tenuit.

Cyclades inſulæ.

Inde omnes velis in altum datis, maris medio præter Scyrim inſulam, Icum peruenere ibi paucos dies ſæuiente Boræa retenti, vbi prima tranquillitas data eſt, Scyatum traiecere vaſtam vrbem, direptamque imperio Philippi. Ibidem & Cythni merito eſt, ab Andro Cythnum traiecetūt, ibi dies aliquot oppugnanda vrbe nequicquam abſumpti. Athen. lib. I. Dipn. vinum ex Scyatho laudat adducens verſus ex Poeta, quorum hæc eſt verſio.

Vinum viatori ſuſurrat, ebibe
Scyathum nigrum pari par additum.

Myconos & Seriphos.

Adde quæ de Mycone inſula & Seripho refert. x. in Strabo Extat & Mycones ſub qua Gigantum nouiſſimos ab Hercule mactatos iacere fabulantur, è qua deriuatum eſt prouerbium; Omnia ſub vnam Myconum; quandoquidem quę natura diſtinguuntur, ſub vnum titulum deſcriptionemque ducuntur. Myconos etiam quidam caluos appellant. cum illud vitium ea paſſim exuberet in inſula, Seriphus autē eſt in qua facta vulgabantur quæ dicuntur in fabulis. Dictum piſcatorem arcam adduxiſſe retibus, in qua Perſeus cum matre Danae poſitus tenebatur, cum pater Danaes Acriſius vtrumque abieciſſet in mare. Iſta in inſula educatum eſſe Perſeum proditur, qui cum caput Gorgonis allatum Seriphiis oſtendiſſet, vniuerſos mutaſſe fertur in lapides, idque in matris vltionem factitaſſe, quia illis adiutoribus Seriphi rex Polydectes nuptiis inuitam adegiſſet, adeo autem lapidoſum eſſe Seriphum, vt qui contueantur, ininſpecta obueniſſe Gorgono cauſentur.

Tenos inſula.

Chyos inſula.

Tenos quoque vrbem non ſane magnam habet, verùm Neptuni fanum ingens extra muros ſpectatu dignū. Chyos inſula hodie ſub imperio Genuenſium, (quibus ante ſeculum Imperator Conſtantinus Andronicus Paleologus, donauerat) ad Aſiam verſus deflectens, optimo quondam vino & marmore celebris, ſi Plin. credimus lib. v. cap. vltimo. Cuius ſitū inter Cycladas Strabo delinians lib. x I. Cęterum in ipſo Aſię ſitu circūſcribendo contiguas illi adſcribemus inſulas, præcipuè quæ dignæ,

Digitized by Google

dignæ, vt referantur, videbuntur, Cyprum, Rhodum, Choon & quę iacēt ordinatim in littore, Samum, Chyum, Lesbum, Tenedum. Idem ab initio libro xiv. Ionię Chyum adſcribit, & inter Ionicas Aſiæ ciuitates colonias ab Athen. deductas Chyum inſulam enumerat, his nominatim verbis. In Ionica colonia Nauclus Codri filius nothus poſt eum Pægnas & Damathius Athen. Eretras, Canopus, atque hic etiam Codri filius notus Phocęam, Athen. cum Philagone, Clazemenos, Parolus. Chyum, Egertius mixtam multitudinem ducens Samum, Tymbrion, ac deinde Patrocles. Nam hæ ſunt xii. Ioniæ ciuitates poſtea ad Ioniam Smyrna adſumpta eſt Epheſiorum opera.

Vnde dicta Chyos.

. Nomen inſulæ Plin. libro v. capite vltimo ex authoritate Metrodori & Cleobuli à Chyone nympha acceſſiſſe refert, quum alii à niue deducat & Macrin ac Pitiuſam appellatam velint. Hæc omnia vii. Achaicorum Pauſanias confirmat, in Dedali hiſtoria. Conſtat inquit, per vniuerſam Siciliam & maximam Italię partem notum fuiſſe Dedali nomen. Similis autem præter Samos & Elidem ad nullos alios eſt peregrinatus Ion.

Porro Tragicus Poeta in hiſtoria talia quæpiam indicauit. Neptunum in Inſulam Chyum deſertam tum perueniſſe, ibiq; cum Nympha concubuiſſe, & partus tempore niuem in terram è cœlo eſſe delapſam, & hac de cauſa Neptunũ Chyũ equũ puetũ nominaſſe, temporis item progreſſu Oenipionē in Chyum ex Creta nauigaſſe & cum eo filios Tutum & Euanthem. Idem tradit Oenepionem cum filiis Talo Euanthe, Melanthi, Athamante & Salago ex Creta in hanc primum omnium habitatum exiiſſe. Quibus ſucceſſores Curetes ex Aſia, & his ex Eubœa Abantes, quos iſthuc Amphicleus ex oraculo duxerat, quos omnes poſterius Hector Troianorum ditioni ſubiecit. Illo deſtructo Smyrnenſes proximi obtinuere, ſub quorum vero poſtea Chyus inſula ditione extiterit incertum, hodie Genuenſes obtinent, quibus à Turcarum illa tyranno conceditur.

Adde quod in v. ſcribit Diodorus, Ariſteum aiunt poſt Acteonis obitum cum ad oraculum adiiſſet patris, Apollinē reſpondiſſe, futurum eſſe, vt Chyum inſulam adiret, in qua ei honores impenderentur, cum in eam nauigaſſet, orta per vniuerſam Græciam peſte pro Græciis Syrii aſtri tempore feciſſe dicunt, hiſque actis Eteſiis flantibus ventis morbum ceſſaſſe, miranda profecto res huic homini priuatim contigit. Nam is qui filium à canibus interemptum conſpexit, & aſtrum cœleſte quod ex nomine perniciem inferre mortalibus putant, ad ſalutē vertit, & cęteris extitit cauſa ſalutis. Poſtea nepotibus in Chyo relictis in Lybiam ad matrem Nimpham rediit, ac deinde in inſulam Sardorum profectus in ea conſiſtit. Quam autem Chyus Aſiæ Ionicæ propinqua extiterit, vel ex his Liuii verbis colligitur, quæ ſub finem lib. vi Dec. iii t. leguntur. Rhodiæ naues cum Pauſiſtro præfecto claſſis, is adiunctus Epheſum hoſtem perſecuti, ante oſtium portus in acie inſtructa ſteterunt, poſteaquam confeſſionem victis ſatis expreſſerunt Rhodii & Eumenes domum dimiſſi, Romam Chyum petentes, phœnicuntem primum portum Erythreæ terræ præteruecti, noctu anchoris iactis, poſtero die ad inſulam ipſam traiecerunt, vbi paucos dies remige maxime reficiendo morati, Phocęam tranſmittunt. Ad inſulæ Chyi nobilitatem pertinet, quod ferat generoſiſſima vina Aruiſia à monte Aruiſio aſpero & importuoſo, dicta, quæ hodie adiectione vnius literæ Maruiſia nominantur, quorum meminit Maro hoc carmine.

Ariſtæus Actæonis pater in Chyo.

Chyus Aſiæ propinqua.

Vinum Chyum.

Vina nouum fundam, Calathis, Aruiſia nectar.

Ad quæ alludens ſcribit in xiiii. Strabo cum cæteræ circum vicinæ vino optimo abundent, & tota ferme continens qua propinqua eſt vina optima ferat, vt Chyus, Lesbos & Coos antiqui & Epheſium Megalopolitanum optima ſunt. Celebratur eadem inſula & in Homeri morte, Veneris templo & Harpyiis monſtris, quæ huc ex Aſia Zetes & Calais, Boreæ & Orythiæ filii cum Argonautis profecti fugarunt, & quæ ex hac inſula Æneam ab excidio Troiano Italiam petentem adſlixerunt. Vnde in inſignibus, vt moneta vetus oſtendit, Harpyia Chyi vſi fuere. Hiſtoria de Homero ſic habet, vt Philoſtratus adnotauit, cum ex Smyrna Homerus in qua natus fertur, forte in Chyum nauigaſſet, incidens in piſcatores eos interogauit, ecquid cæpiſſent. Reſponderunt illi ænigmate. Quæcunque cœpimus non habemus, quæ vero non cœpimus ea habemus, pedunculos, quibus veſtes purgauerant, intelligentes. Hoc ænigma cum ſoluere Hom. inquireret, mœrore animi cōtabuit, ac obiit in Chyo ciuitate, inſulæ cognomine,

Chyorum inſignia

Homeri obitus.

LXXX nauium capace. Cæterum in Chyo inſula præter cætera Veneris templum maximo precio fuerat. Hinc Titus Liuius Decade III. lib. ſecundo: Attali regis legatus naues captiuosque, quæ ad Chyum nauali prælio capta eſſent, & Nicephorium Veneriſq; templum quæ ſpoliaſſet, vaſtaſſetque pro incorruptis reſtituit. Ædificationem eius templi ac initia deſcribit Diodorus in V. cum Ariſtæum Actæonis patrem qui à propriis canibus eſt diſcerptus, in Chyum inſulam commigraſſe oſtendit. Poſt Ariſtæum inquit, Daphnis atq; Ceyx adiicientur. Ceycem tradunt Veneris ac Butæ regis cuiusdam indigenæ inſignis gloria filium extitiſſe.[?] hic propter nobilitatem matris præclarus apud homines fuit, & imperitauit inſulæ parti. Condidit quoque ſuper locum excelſum ex ſuo nomine ciuitatem præclaram, in cuius arce matri dicato templo & vaſis illud variis ornauit & donis, Eam Venus vrbem, tum incolentium religione, tum filii pietate allecta, plurimũ dilexit, à qua Venus Erycina dicta eſt. Ad vinũ Chyũ & Harpyias alludũt Poetę.

Ad vinum Chyum alla. Maro.

Vina fundam Calathis Aruiſia nectar.

Tibullus Elegia ſecunda,

Nec mihi fumoſos veteres preferte palernos
Conſulis & Chyo ſoluere vincla cado.

Crytias Gręcus Poeta quem Athenęus citat I. Dipnoſ. cuius verſus Latio ſic donati ſunt.

Meletus Chyuſq; ferax, vrbſq; Oenopionis
Aurea Thyrrenos concelebrat Phiala.

Hermippus ab eodem Athæneo citatus, cuius Car. verſa.

Fælicis Chyi poſt iucundiſſima vina
Et vinum proprium Saprium quod nomine dicunt
A quo recluſis vaſis & tegmine capto
Surgit odor violam redolens, ſuaueſq; Hyacinthos
Tota volat diuinis odor poſt tecta recluſis
Tale meis opto conuiuis adſit amicis

Ariſtophanes eodem citatus & verſus

Bibiſſe vina non ſuaui Pramnya
Chyum, Thaſium, dictumq; Peparethum.

Lucanus III. Pharſalia.

Quas Aſina cautes, & quas Chyo aſperat vndas.

Ouid. Metam. III.

Forte petens Delon Chya telluris ad oras
Applicor & dextris adducor littora remis

Ad Harpyias Virgilius III. Æneid. Et rurſus.

Seruatum ex vndis ſtrophadum me littora primum
Accipiunt Cyclades Graio ſtant nomine dicta
Inſulæ, Ionio in magno quos dira celæno
Harpyiaq; colunt ali[a], Phineia poſtquam
Clauſa domus menſaſq; metu liquere priores.
Triſtius haud illis monſtrum, nec ſæuior vlla
Peſtis & ira Deum Stygiis ſeſe extulit vndis,
Virginei volucrum vultus fœdiſsima ventris
Proluuies vncaq; manus & pallida ſemper
Ora fama. Ouid. Faſtorum VI.

Sunt auidæ volucres non quæ Phineia menſis
Guttura fraudabant, ſed genus inde trahunt
Grande caput ſtantes oculi roſtra apta rapinæ,
Canities pennis vnguibus hamus ineſt
Nocte volant, puerosq; petunt, nutricis egentes,
Et vitiant cunis corpora rapta ſuis
Carpere dicuntur lactentia viſcera roſtris,
Et plenum poto ſanguine guttur habent.

Silius Ital. lib. XIII.

Hic diræ volucres, paſtuſq; cadauera vultur
Et multis Bubo & ſparſis ſtrix ſanguine pennis,
Harpyiaq; fouent nidos, atq; omnibus hærent
Condenſæ foliis, nutat ſtridoribus arbor.

Ex quibus verſibus, non ſolum Harpyiæ Icon numiſmate primi ordinis penultimo explicatur ſed etiam phialæ ſiue vaſis vinarii puta oblongi abſculpti imaguncula. Quod autem præter inſulæ nomen Chyus, vocula adiecta eſt APTIMI. Cauſam reor templum inſigne Dianæ quæ Artemiſol in cognominabatur quod ærem tunderet currendo. Huius in Chyo phani meminit Plinius libro XXXVI. quinto capite Oſtenditur & Laſii Dianam manibus eorum factam, & in ipſo Chyo narrata eſt operis eorum Dianæ facies in ſublimi poſita, cuius vultum intrãtes triſtem abeuntes exhileratam putant Dianam vero ac Apollinem Artemidas cognominatos, quod aerem ſalubrem faciant teſtatur Strabo libro decimoquarto. Apollo enim ſalutifer eſt, & Artemus ex eo dicitur, quod integros faciat. Sol quoque & Luna his ſimiles ſunt, quod cauſa ſint temperiei aeris & peſtis, ac ſpontaneæ mortes his applicentur. Et libro III. Vocatur autem Artemiſium tanquam Dianium, ferrarias habens effoſſiones feraces ex propinquo. Et libro quinto. Eſt & Dianæ lucus id eſt Artemiſium, ſic enim vocant ex ſiniſtra viæ regione. Itaque vt ſermonem de Chyo inſula tandem concludamus, Plinius libro trigeſimoſexto præter vinum, quod rubrum præcipue in ea generoſiſſimum prouenit, hanc commendat laudatiſſimo marmore, & Athæneus libro ſeptimo Dipno. ludo pilæ hanc celebrat. Cicero ſecundo de Oratore, Symonidem Chyum iſtic genitum, & Prodicam omnium artium peritum cum Hippia Elæo confert. LESBOS inſula magis arctum verſus in Aſiã iacet, generoſiſſimo & ipſa vino inſignita, quapropter & Bacchi imagine in moneta vſa reperitur. eſt autem Æoliearum inſularum metropolis, mille ſtadiorum circuitu, clara præſertim vulgata capitis Orphæi fabula, quod extinctum huc vndis aduectum ac locutum tradunt. Ob hanc forte cauſam, quod poſt Orpheum in ea inſula celeberrima ingenia eloquio claruerint, quorum de numero Arion, Phytaeus, Sapho, Alceus, Terpander, Theophraſtus Ariſtotelis diſcipulus & ſucceſſor, quem præceptor moriturus vini Lesbii commendatione cæteris prætulit ob oris ſuauitatem ac eloquentiam. Ciuitates hæc quondam inſula plures habuit, Lesbon inſulæ cognominem, Mitylenem, vbi generoſiſſimum vinum proueniebat, Ereſſam vnde Theophraſtus fuit, Metymnam vini feraciſſimam, Pyrrham, Antiſſam & Sigrium Promontorium, hodie Metellinum vocant, quod Calo-Iohannes Imperator Conſtantinopolitanus quod eius auxilio claſſis imperio Greco reſtitutus fuiſſet, Franciſco Cataluſio Genuenſi donauerat, cui Turca ſuperiori ſeculo ademit, & ad quam alludentes cecinere Poetæ.

Harpyia Chyorum.

Artemidis Vocis explicatio

Lesbos.

Ouidius II. Metam.

An quia per totam res eſt notiſſima Lesbon.
Non audita tibi eſt patrium temeraſſe cubile
Nyctimenen? auis illa quidem ſed conſcia culpæ
Conſpectum, lucemque fugit, tenebriſq; pudorem
Celat & cunctis expellitur æthere toto.

Idem in epiſtola Sapho

Lebides infamem quæ me feciſtis amare,
Deſinite ad Cytharas turba venire meas.

Et in Epiſtola Briſeidis

Quodq; ſuperuacuum eſt forma præſtante puellæ
Lesbides euerſa corpora capta domo

Lucanus lib. VII. eum vxorem Pompei in Lesbo relictam oſtendit.

Ante dedi fugiens ſaui cum Cæſaris iram
Scirem materiam ſeruata coniuge Lesbon
Heu nimium fælix æterno nomine Lesbos
Siue doces populos, Regeſq; admittere magnum
Seu præſtas mihi ſola fidem.

Et iterum:

Sicca & Theſſalia confundit lumina Lesbos
Tunc Mitylenæum pleno iam littore vulgus. Horatius:
Lesbon refugit tendere barbiton.

Cæterum vt caput hoc, de inſulis Ægæi maris concludamus, regreſſi ad Atticæ oram meridionalem, haud procul Athenis inſulas perluſtrabimus, prope Sunium, Patrocli, Helenam & Salaminem. In Patrocli inſula Phrenitis Menclai gubernator obiit, quam poſterius Antigonus Demetrii filius deſtruxit. Helenæ inſulæ ab Helena Paridis cognominatæ, quod hic poſt excidium illa Troianum adducta excenderit, meminit Strabo in X. In confinibus enim Atticæ & Bœotiæ ſita eſt, ante hoc littus autem ad

Inſulę Maris Attici.

Thurium & Sunium iacet Helena inſula aſpera quidem & ſolitaria, prolixa ſtad. lx. longitudine. Eius mentionem a Poeta factam aiunt, cum Helenam Paris alloquitur.

Inſula Salamis. SALAMIS contra Eleuſinem ſita ad fines Megaricos pertingit, a filio Aſopi denominata, teſtante Diodoro in v. cum Aſopi familiam explicat. Salamis quoque Neptuno rapta eſt, aducta〈q;〉 in inſulam ab ea Salaminam appellatam. Ex eo Neptunoque genitus Cenchræus imperauit huic inſulæ, Clarusque inter omnes ſerpentem miræ magnitudinis, qui incolas vexabat, occidit. Eius inſulæ gubernacula primis temporibus penes Telamonem fuere Æaci regis Æginetarum filium. Quocirca Pauſa. ſcribit. Æiacis oſſa ibi reperta inſignis magnitudinis, fori itidē illius ac templi rudera ſupereſſe, & florem Hyacynthum in quem Aiax dicitur conuerſus, ibi plurimum prouenire. Saxum quoque ibi adhuc oſtendi, cui inſediſſe Telamonem ferunt, cum naues conſpiceret, filiorum nauigantium Aulidem ad coniurationem Græcorum aduerſus Troianos. Huc facit 〈q〉 Diodorus in v. refert, Telamon ex Ægina abiēs adiit Salaminā, vbi ſumpta vxore Glauca Cychyrei Salaminorum regis filia imperauit inſulę, Glaucaque defuncta Eurybiam Alchati Athen: deſpondit, ex qua ortus Eantus, poſtmodum Troiano interfuit bello. Vnde apparet, qua occaſione Salaminem Athen: in ſuam redegerint poteſtatem. Pauſanias autem ſcribit Phyleum filium Euriſaci Aiacis nepotem, Athen. a quibus ciuitate donatus fuerat, inſulam tradidiſſe, & idcirco Aiacis ac Euriſacis honores apud Athenienſes perdurare. Porro veteres colonos Athenienſes poſterius inſula pepulerunt obiecto eo crimine quod in bello contra Caſſandrum de induſtria fuiſſent ſegniores, ciuitatemque Macedonibus voluntate magis quam vi coacti dediſſent. Patet igitur tres populos hanc inſulā coluiſſe Æginetas, Macedones, ac Athenienſes. Quam Strabo ſtadiis LXX. longam aſſerit & vetuſtam eodem nomine poſitam ciuitatem verſus Æginam. Quare & Homerus in cathalogo, eius mentionem facit, verſus latinitate donatus ſic habet.

Bis ſenas Salamina rates agit inclytus Aiax.

Colonia Salamina. Sunt qui coloniam deduxiſſe Theucrum Telamonis filium in Cyprum tradant cum à patre expulſus eſſet. Quamobrem & in Cypro Geographi Salminam deſcribunt. Nobilitata præterea Salamis inſula 〈a〉 toti vrbi cognita fuit, ex illa memorabili victoria maritima quam Themiſtocles de Perſis ac rege Xerxe reportauit, qua Grę ciam a ſummo periculo liberauit, & quam Dianæ templum condidit, & in eo trophæum erexit. Fuit celebre in hac inſula & Cychrei fanum: qui primus inſulæ rex fuerat puta Salamis filius ex Neptuno qui ſerpente vaſtatore incolas liberauerat. Pauſanias quo tempore Athen. cum Medis nauale prælium commiſerant, Draconem in nauibus ſuis apparuiſſe ſcribit. Ad hanc Inſulam deni〈q;〉 alludunt Poetæ.

Virgil. lib. VIII.

Nam memini Heſiones viſentem regna ſororis
Laomedontiadem Priamum Salmina petentem.

Ouid lib. XIIII. Metam

Seruat adhuc Salamis Veneris quo〈q;〉 nomine templum
Proſpicientis habet.

Cæa inſula. Celebratur inter Cycladas & Ceos ſiue Cæa inſula infra Sunium Atticæ promontoriū ſita à ciuitate Carthęia dicta, de qua Strabo in Geographicis ſcribit. Ceos autem quaternas continens vrbes, inde Tetrapolis vocitata. Duæ vero reſtant Carthæia ſcilicet & quam Iulidem appellant, ad quas reliquarum habitatores concurrerunt. Carthæiam quidem à Poæſſa, Iulidem verò a Coriſſa, ex Iulide Symonides condendorū author carminum duxit originem, nec non illius ex fratre nepos Bacchilides & poſtea Eraſiſtratus Medicus inſignis, & ex Peripateticorum ſecta Philoſophorum Ariſto Binnis Boriſthen. æmulus. Ad Carthæiam alludit Naſo VI. Metamorphoſeôn.

Tranſit & antiquæ Carthaia mænia Cea
Qua pater Alcidemas placide de corpore nata
Miraturus erat naſci potuiſſe columbam.

Idem author Inſula prædicta ad Coriſſiam diſtantem Helxium amnem celebrat & in vrbe Smynthæi Apoll. fanum, ad Poeſſam deni〈q;〉 Neduſiæ Mineruæ templum commemorat à Neſtore ſecundum eius à Troia reditum ædificatum.

Supra Cæon & modo deſcriptas Atticæ proximas, cum verſus Aſiæ littus tum ad Lesbon inſulæ celebrantur Chos & Icaria, Leria, & Diui Iohannis exilio clara ac Epheſo Ionicæ vrbi propinqua Patmos. De quibus Strabo in x. Icaria verò Samo, Icaria quidem deſerta manet, at egregia continet paſcua quæ vſurpantur à Samiis huius generis

generis cum ſit, tamen celeberrima eſt, & ab ea Icarium pelagus adiacens vocabulum adipiſcitur, in quo & ipſa continetur & Samos & Cos, & modo dictæ Coraſſiæ, & Parmos & Letus. Athænæus I. Dipnoſ. Icariam optimo vino quod Pramnion olim dicebatur, celebrat ſic ſcribens. Samus in Icaria inſula eſſe Petram Pramnium vocatam dicit, apud quam magnus eſt mons à quo vinum pramnium quod Pharmatieen aliqui nominant, exportatur. Icaria primum Ichthyoeſſa dicebatur ob piſciũ multitudinem, qui naſcebantur vt Echinades à viperis & Sepiades ſeparium in iis copia, ſic & Laguſæ à ſuis leporibus, vinea autem quæ vinum Icarium producit. nuncupatur vt voluit Epargides, ſacra ab aduenis, ab Oenoenſibus Dionyſias. Eſt autem Oenoa ciuitas in ipſa inſula. Et Didymus vinum Pramnium à Pramnia vinea ita dicta nominari contendit. Eſt autem veriſimile hanc inſulam fuiſſe nominatam ab Icario filio Dędali quod illhuc male regens alas facticias cum patrem ſequeretur volando, in mare deciderat.

Icaria inſula.

Cos vero inſula Icariæ oppoſita, a Plinio libro XIIII capite VIII. CCCCL. ſtadiorum ambitu delineatur, generoſo & ipſa vino ac Æſculapii fano celebris & multis magnis viris qui ex ea oriundi fuerant Hipocrate Medico, Phileta Poeta, Apelle pictore egregio & Nicia Coorum tyranno. De Æſculapio Coorum Tacitus in IIII. meminit. Nec diſpar apud Coos antiquitas, & accedebat meritum ex loco. Nam eiues Romanos templo AEſculapii induxerant, cum iuſſu regis Mithridatis. apud cunctas Aſiæ inſulas & vrbes trucidarẽtur. Et libro duodecimo in hiſtoria Claudii Cæſaris, Retulit deinde de immunitate Chois reſtituenda, multaque ſuper antiquitate eorum memorauit, Argiuos vel cum Latonæ parente, vetuſtiſſimæ inſulæ cultores, mox aduentu AEſculapii artem medendi illatam, maximeque inter poſteros eius celebrem fuiſſe. Plinius libro XXXV. capite X. Venerem Coorum celebrat ab Apelle ſummo artificio depictam. Denique Strabo mirabilem in hac inſula conſuetudinem fuiſſe refert ex antiquo Menandri carmine, lege ſiquidem cautum fuiſſe, vt qui annos LX. exceſſiſſent, veneno vitam finire cogerentur, quo reliquis cibus ſupereſſet. Idem Coon inſulam à Nyſio altera, Neptuni tridente reſciſſam, cum Polibotem Iſthic gigantem occidiſſet, prætere a Nyſiron alterum gigantem proiectum in mare induruiſſe & inſulam factum refert. Supereſt adhuc noua inſula, tamen extra Cycladas è regione Troiæ ſita ad oſtium Scamandri haud procul Sigæo promontorio quo Græci conceſſerant diſceſſum ſimulantes, cum equum fatalem conſtruxiſſent, canente Poeta.

Coos inſula.

Eſt in conſpectu Tenedos notiſſima fama.
Inſula, diues opum, Priami dum regna manebant:
Nunc tantum ſinus, & ſtatio mala fida Carinis
Huc ſe profecti deſerto in littore condunt.
Nos abiiſſe rati & vento periiſſe Mycenas

Ouidius I. Metam.

Et Claros & Thenedos Pataraq; regio ſeruit.

Tenedos inſula.

De hac inſula & proxima Calydna Strabo libro XIII. hæc adnotauit. Poſt Sigæum promontorium eſt Achillæum & Achæium, vlterior Tenediorum regio, & ipſa Tenedos diſtans à continenti ad ſtadia XL. Ea ambitum habet ad ſtadia LXXX. & vrbem Æolicam, & portus duos, & Apoll. Smynthæi delubrum vt Homerus libro primo Iliadis teſtatur. Circumſtant eam duæ paruæ inſulæ, quas Calydnas vocant, ſitas in nauigatione Lectum verſus. Tenedon alii Calydnam dixerunt, alii Leucophrym, circa eum ſunt aliæ quędam inſulę. In hac de Tenna conficta fabula narratur, à quo inſula nominata eſt, & de Cygno qui genere Thearũ fuit, & Tena pater & colonarum rex. Porro fabulam illam ſiue hiſtoriam de Tenna narrat Pauſ. x. Phocaicę. Antiqua fama eſt Cygnum Neptuni filium colonis regnaſſe. Incolebantur autem colonę in Troiadæ ſitæ, contra inſulam Leucophrym filiã Cygnus habuit Æmithæam & filium item Tennam ex Proclya Clytiæa filia Caletoris ſorore, quem ab Aiace Homerus in Iliade ſcripſit, eo quod ignem naui Proteſilai ſubieciſſet Proclya itaque defuncta, aliam in matrimonium accepit Philonomen Craucaſi filiam, quæ correpta amore Tennæ priuigni inceſti concubitus vt tulit repulſam, apud virum comminiſcitur, ſtuprum illum inuitę inferre voluiſſe. Huius impoſturæ fidem cum habuiſſet Cygnus in arcem Tennam vna cum ſorore incluſam mittit in mare, ſalui tamen ambo perueniunt ad inſulam Leucophrym, quæ nomen hodie à Tenna eſt ſortita. Interea Cygnus rei veritate cognita ad filium nauigauit, vt inſcitiã fateretur, & culpam deprecaretur; Proinde cum ad inſulam iam applicuiſſet, funeſque nauticos ſiue ad ſaxum ſiue ad arborem relegaſſet Tennas pro iracundia eas ſecuri abrupit. Hinc de obſtinate negantibus quidpiam vulgo dici ce-

prum eſt tanquam ille ſit qui hæc Tenedia ſecuri incideret. Tennam ab Achille interfectum tradunt Græci, cum familiæ patrocinaretur. Hæc ex Pauſania.

Talem ſane ſecurim nummus quiſpiam vetuſtiſſimus Cæſareæ Maieſtatis exhibet cuius Iconem vltimo ſecundi ordinis dedimus cum inſcriptione TENEΔ, qui in auerſa parte duas facies repręſentat, Senis videlicet & Iuuenis, puta Cygni patris, ac Tennæ. Etaſmus Roterod. in prouerbiis aliam rationẽ reddit prouerbii ac Securis illius Tenedicæ, Regem videlicet inſulæ prædictæ olim bipennem geſtaſſe in iudicio, cauſaque iudicata protinus eum qui feciſſet iniuriam, ſecuri percuſſiſſe. Item Tenedium quendam principem legem tuliſſe in adulteros, vt vtriuſque corpus ſecuri cõcideretur, eiusque exemplum in filium cecidiſſe, & idcirco in numiſmate iuſſiſſe inſculpi, altera ex parte ſecurim, altera duos vultus ex eadem ceruice prominentes, qui in præſenti nummo affabrè ſculpti cernũtur. Sed placet caput de inſulis Cycladibus finire, quas vno ceu faſce Naſo VII. Metam. comprehendit his verſibus.

Hinc Anaphen ſibi iungit, & Aſtyphaleia regna,
Promiſſis Anaphen regna Aſtyphaleia bello
Hinc humilem Miconem Cretoſaq; rura Cymoli
Florenſemq; Cythnon, Syron, Planumq; Seriphon.
Marmoreaq; Paron quamq; impia prodidit Arne
Sythonis accepto quod auara popoſcerat auro
Mutata eſt in auem quæ nunc quoq; diligit aurum
Nigra pedes nigris velata monedula pennis
At non Olearos Didymeq; & Tenos & Andros
Et Gyaros, nitidæq; ferax Peparethos oliuæ.

DE SICYONIORVM REGNO ÆGIALIO, ACHAIA NOVA ET CORINTHO.

Variæ Achaeorum ſedes.

NON ſum neſcius aliam fuiſſe his ipſis prouinciis adminiſtrationem primis temporibus, aliam denique cum tot factæ eſſent populorum migrationes & cum multos reges filios relinquerent, in plures quoque regiones vnum & idem propagarentur nomen. Proinde Achaiam aliam quidem in Hellade & Theſſalia vſque ad Iſtmum reperias, cui Ptolomæus & Mela Bœotios, Phocenſes, ac ipſos etiam Athen. ſubiiciunt. Aliam rurſus in Ægialo ex Sicyniorum antiquiſſimo regno hoc eſt Septentrionali Peloponneſi littore à Rhyo Promontorio vſq; ad Corinthum delineari animaduertes apud Titum Liuium Decade quarta, cum bellum Ætolicum deſcribit, vbi videlicet famigeratiſſimum illud conſilium Achæorum fuerat, in q. plerique Græcorum populi tranſcripti erant: Cuique Spartani adeo ipſi parebant, id quod vel in Corintho, vel Sicyone vel Ænario conueniebar. In qua denique terra poſtremo à Romanis Proconſulatus Achaiæ excitatus fuerat, Procos: è prætorio apud Ægiũ conſtituto. Celebrat & Achiuos in Laconico agro Strabo in VIII. Achæi genere quidem Phthyotæ fuerunt, domicilia verò in Lacedęmonia habuerunt. Qua re non recte meo quidem iudicio faciunt, quia Achaiam Argiuorum terra, Arcadia, Elide, ac vtroque ad Iſthmum mari ſiue ſinu Corinthiaco & altero Schœnuntis includũt. Quam terræ portionem, qui Achaiam nominant vtpote Proconſularem, & antequam Corintho expugnata in Romanorum veniſſet poteſtatem, celebri Achiuorum nomine, ac conuentu celebratam vt non abſurde faciunt, ita qui Achiuorum nomine priuant, Theſſaliam Bœoticam Atticam & Phocida, toto cœlo abertare videntur. Latè namque & quidem extra Peloponneſum paruiſſe Achiuorum nomen ac ditionem, vel Titus Liuius oſtendit in Decade IV. qui libro ſecundo ita nominatim ſcribit. Simul quin redderent Achæis Orchomenon & Hæream & Triphyliam, Elæis Alipheram contendentibus. Conſtat vero Orchomenon Phocidis tractu, & Triphyliã inter Meſſeniam ac Elidem extitiſſe. Et rurſus libro tertio eiuſdem; Titus Quinctius Imperatore Philippo rege, Macedonibusque deuictis, liberos immunes ſuis legibus eſſe iubet Corinthios, Phocenſes Locrenſeſq; omnes & inſulam Eubœam, & Magnetas, Theſſalos, Perrhæbios, Achæos, Phthyotas. Et rurſus: Theſſalorum genti præter libertatem conceſſam Achæi Phthyotæ dati, Corinthus & Triphylia & Heræa (in Peloponneſo & ipſa vrbs eſt) reddita Achæis.

Achiuorum nomen omnibus Græcis commune.

Hinc

Hinc factum arbitror, quod Poeta vocem Achiui, omnibus paſſim Græciæ incolis tribuant, veluti etiam Archiui ac Danai.

Homerus ex verſione Heſſi. lib. I. Iliad.

Dic mihi magnanimi Pelidæ mea muſa furorem,
Qui multas miſeris clades inuexit Achiuis.

Idem Iliad. III.

Virgil. libro II. Æneid. cum Lycaonem vatem Troianum loquentem introducit.

Et procul o miſeri quæ tanta veſania ciues
Creditis auectos hoſtes? aut vlla putatis
Dona carere dolis Danaum, ſic notus Vlyſſes
Aut hoc incluſi ſigno occultantur Achiui.

Ouid. libro XIII. Metamorph.

Ante retro Simoiſq́; fluet ſine frondibus Ida
Stabit & auxilium promittit Achaia Troiæ.

Et in tertio.

Cognita res vati meritam per Achaidas vrbes
Attulerat famam:

Statius libro I. Theb.

Congeminati ſignum terris vnde omnis Achai
Ora maris late Pelopeiaq; regna reſultant.

Cęterum qui res geſtas in literas retulerunt, ac Geographi plerique Achaiam primam in Peloponneſo prouinciam diſtinguũt, non tam late patentem, vt Pauſanias libro VII. Et deinceps quæ in medio Elidis & Sicyoniæ ad mare vſque porrigitur, Achaia noſtra tempeſtate ab incolis nominatur. Plinius libro quarto capite quinto, Achaia prouincia ab Iſthmo incipit, Antea AEgialos vocabatur propter vicos in littore per ordinem diſpoſitos.

Primæ ibi quas diximus Lecheus Corinthiorum portus, mox oluros Pelleneorum caſtellum, oppida Helice, Bura, in quæ refugere hauſtis prioribus, Sicyon, Ægina, Ægion, Erineos, Intus Cleone, Hiſiæ, Panhormus portus, demonſtratumque iam Rhyum, à quo Promontorio, quinque millia paſſuum abſunt Patræ, quas ſupra memorauimus. Locus Pheræ in Achaia nouem montium Scioeſſa, notiſſimus fons Cymothoe, vltra Patras oppidum Olenum, colonia Cymæ, loca Bupraſſium, Hirmine, Promontorium Araxum, Cylenefinus, Promontorium Chelonates. Inde Cyllenem duo millia paſſuum caſtellum Phlyus, quæ regio ab Homero AErethyrea dicta poſtea Aſophis, Inde Eleorum ager qui antea Epea vocabatur. Ex quibus verbis facile apparet Achaiã in Peloponneſo fuiſſe, & minime Hellade neque in illa tota, ſed littore dumtaxat Helladi oppoſito & vbi Iſthmo Peloponneſum Helladi cohæret ad duos ſinus Corinthiacum, & Schœnuntis, ob quod & Ægialus antiquitus vocabatur. *Bura.*

Achæorum tranſmigrationes.

Hæc cum ita ſint, re paulo altius repetita; docebimus ex diuerſis populorum migrationibus, primam longe omnium & antiquiſſimam Achaiam in finibus Theſſaliæ extitiſſe, vſque ad Phocidem & Atticam ab Achæo nominatam Xuthi filio nepote Hellenis, & Deucalionis pronepote, à quibus in Atticam migrauere Xutho duce, eiuſque filio Ione Achæi fratre, vbi dũ Achæus Xuthum patrẽ interfeciſſet, cum aliquot ſuis popularibus in Laconicum agrum abiit, atque ibi nouam Achaiam conſtituit. Vnde rurſus filii Achæi, Archander & Architeles Danai generi facti, Argos non minimam ſuorum manum traduxerunt. Vnde & Homerus libro VIII. Iliados Argos Achęum cognominare videtur, & in Cathalogo nominatim canit Cecropias manus, tum qui Iunonis Archiuæ tecta colunt Argos.

Poſtremo eum Heraclydas in Peloponneſum Dorienſes reduxiſſent, Tiſamenus Oreſtis filius rerum in Achaia illa Laconica, & Argiua potitus, cum à Dorienſibus vrgeretur ad Iones in AEgialo habitantes, ſuos traduxit, vt populares & ab Ione Achæi fratre deſcẽdentes, qui cum cohabitationem negaſſent, bello petitos Achæi duce Tiſameno ex Peloponneſo in Atticam profligarunt, & ipſi pro Ionibus Aegialum habitandum accipere, XII. conditis vrbibus, quæ ſupra ex Plinio ſunt commemoratæ.

Sic itaque liquet eandem prouinciam ob tot colonorum mutationem (quæ ſcilicet prima Helladi opponitur, eidemque Iſthmo coheret) quatuor ordine nominibus fuiſſe appellatam, primo quidem Sicyoniam. Quod vt antiquiſsimum in Græcia te-

Nomina varia Achaiæ.
gnum etiam Sanctus Auguſtinus de ciuitate Dei commemorat, & cuius Homerus
in catalogo mentionem facit. Secundo Ægialon ſiue a littoralibus vrbibus, ſiue ab
Ægialo rege Sicyoniæ vt Pauſanias exiſtimat. Tertio Ioniam ab Ione Xuthi filio, & A-
chæi fratre qui Selinuntis regis Aegiali filiam vnicam Helicen vxorem duxerat & ſoce-
ro ſucceſſerat, ditione ex Attica, vbi Xutho patri ſucceſſerat, huculque propagata, &
quarto Achaia ab Achiuis quos Tiſamenus Oreſtis filius ex Laonica & Argolide a Do-
rienſib. pulſus eo traduxerat Ionibus expulſis, vt de vetuſtioribus nominib. Aſopia Phly-
unte, & cuius Homerus libro ſecundo mentionem facit, Aerethyræa ſileam, omittam
denique omnium recentiſſimum Corinthi regnum in ipſa Achaia excitatum.
Hinc eſt quod Phaius ſcribit Græciam ſubinde nomen mutaſſe, & Thucidides
ante Hellenem Deucalionis & Pyrrhæ filium non vno nomine Græcos vocatos refert,
ſed ſingulos populos ſingula ſibi nomina impoſuiſſe. Quæ ita eſſe vt proponimus claſſi-
corum authorum teſtimoniis ordine confirmauimus. Quorum Strabo in VIII. Fama
eſt (inquit) Deucalionis filium Hellenem fuiſſe. Hunc autem circa Phyam Penei & A-
ſopi mediam, regnum tenuiſſe, & maximo natu filio imperium tradidiſſe, reliquosque
foras dimiſiſſe, vt ſedem ſibi quiſque conquireret. E quibus Dorus Dorienſes Par-
Dorienſium origo.
noſo affines habitatores conſtituit, ſibique ſuperſtites a ſe vocatos reliquit. Xuthus
autem aſſumpta in matrimonium Erechthæi filia, colonos ad quadripolim Atticæ ter-
ræ induxit Oeneam, Marathonam, Probalinthum, & Tricorythum. Ex huius filiis v-
nus Achæus nomine, cædem inuitus patrans, in oram Lacedæmoniorum profugus ſe
recepit, & eius locis accolas Achæos vocari conſtituit. Ion vero ſuperatis Eumolpi
commilitonibus Thracibus tantum famæ laudiſque conſecutus eſt, vt Athenienſes
Ionum in Attica origo.
illi Reipublicæ gubernacula committerent. Qui primum omnium multitudinem
quaternas diuiſit in tribus, deinde in quatuor degendæ vitæ vias. Quoſdam enim
agricultores deſignauit, alios opifices, aliquos ſacrorum faciendorum curæ præfecit,
nonnullos ciuitatis cuſtodes. Talibus quidem ab eo ordinatis amplius regionem ſui
Iones in Pelopon.
nominis vocabulo appellatam reliquit. Qua indies magis mortalibus referta Athe-
nienſes intra Peloponneſum ex Ionibus coloniam miſerunt, & plagam quam occupa-
uerant pro AEgiolea Ioniam nominarunt, eodemque modo pro AEgialenſibus Iones
appellati in ciuitates XII. diſpertiti. At enim poſt Heraclydarum reuerſionem ab
Iones in Aſiam.
Achæis expulſi denuo Athenas repetiere. Illinc vero cum Codri prognatis in Aſiam
Ionicam tranſmiſere coloniam. Non diuerſum ſcribit in VII. Pauſanias. Achaia vero
noſtra tempeſtate ab incolis denominatur, olim & ipſa AEgialos ac qui terram in-
Ægialenſes in Sicyone.
colunt AEgialenſes vocabantur ab AEgialo, vt Sicyonii perhibent, Rege Sicyoniæ quæ
ita nunc appellatur. Sunt qui a regionis ſitu nomen deductum exiſtiment.
Xuthus ex Theſſalia in Athenas.

Xuthus in Ægialum. Athenis ex Theſſalia.
Iones ex Sicyonia.

Magnam enim eius partem AEgialum, Id
eſt littus eſſe. Aliquanto autem poſt mor-
tuo Hellene, Xuthum reliqui Hellenis li-
beri Theſſalia expulerunt, crimine hoc in-
tentato quaſi pecuniæ nonnihil paternis
bonis ſubtractum in ſuam poteſtatem con-
uertiſſet. Hic Athenas cum profugiſſet,
accepta in matrimonium Erechthæi filia,
Achæum & Ionem filios ex ea ſuſcepit, mortuo deinde Erechthæo, de regni ſucceſſi-
one arbiter à filiis eius Xuthus eſt electus, Cumque Cecropi natu maximo regni ſuc-
ceſſionem adiudicaſſet, reliqui Erechthæi filii e regione eum eiecerunt. Profectus itaque
in AEgialum cum aliquandiu ibi habitaſſet, diem obiit extremum. Ex liberis autem
Achæus collectis ex AEgialo & Athenis Theſſaliam inuaſit, & regnum paternum
recuperauit. Contra AEgialenſes porro & Selinuntem eorum Regem, cum exerci-
tum conſcriberet Ion, miſſis legatis Selinus vnicæ quam habebat filiæ Helicę nup-
tias ei offerebat, regnique hæredem ipſum Ionem deſignauit. Hæc quia Ioni non
diſplicebant, Imperium AEgialenſium ſuſcepit poſt Selinuntis mortem. Helicem
item oppidum ab vxoris nomine in AEgialo condidit, & Ionas à ſuo nomine incolas
appellauit. Id non mutati nominis, ſed additio fuit, AEgialenſes enim Iones ap-
pellabantur, magis tamen antiquum in regione nomen permanſit. Homero itaque
in catalogo eorum qui cum Agamemnone ſunt profecti, ſatis fuit veterem terrę appel-
lationem indicare.

Perque omnem Ægialon, & circa Helicen ſpatioſam.

Sub

Sub Iouis imperio cum bellū aduerſus Athenienſes gererent Eleuſinii, Athéniorum Ionem belli ducem acceſſerunt: obiitque is in Attica, eiuſque monumentum in Potamiorum municipio extat. Poſteri vero Ionis Ionum imperium obtinuerunt, donec ipſi cum populo ab Achæis ſunt expulſi. Sed euenit tum, vt Lacædemone, Argiſque, ipſi etiam Achæi a Dorienſibus expellerentur. *Et ſubdit*: quibus auſpiciis Achæi in Argolidem venerint, & inde in Ægialum (vbi poſtea Achaia conſtituta fuit Proconſularis apud Romanos prouincia.) Archander Achæi filius & Architeles ex Phthyotide Argos ſunt profecti, & Danai ibi generi facti, Automaten quidem Architeles duxit, Scęam verò Archander. Cæterum Argis eos permanſiſſe non minimum hoc eſt argumentum, Metanaſten enim, id eſt exulem filium ſuum Archander appellauit. Cum itaque multum & Argis & Lacedæmone Achæi liberi poſſent, factum eſt vt eius loci homines Achæi appellarentur.

Iones in Attica.
Iones ex Sicyonia pulſi.
Achæi ex Laconica pulſi

Et iterum qua occaſione Argoliden ac Laconicam reliquerint. Tunc itaque Lacedæmone & Argis eiecti à Dorienſibus, miſſo caduceatore ab Ionibus petierunt, vt communicato incolendi iure ipſos cum Rege Tiſameno Oreſtis filio abſque bello in terram reciperent. Ionum autem Regem timor inuaſit, ne ſi conſociarentur cum ſuis Achæi, Thiſamenum ob fortitudinem & generis gloriam communibus ſuffragiis Regem crearent. Sic itaque Iones repudiata Achæorum petitione, cum arma cœpiſſent, Tiſamenus quidem cecidit in prælio, Achæi vero victos Ionas & Helicem compulſos obſidione cinxerunt, & impetratis poſtea conditionibus diſcedere permiſerunt. Tiſameni ita cadauere Helicæ ab Achæis ſepulto, Hæc Pauſ.

Achæi in Argolidem.

Quæ luculenter oſtendunt, quando & quibus cum initiis tum auſpiciis, Achæi poſt multas tranſmigrationes ex Attica in Theſſaliā, ex Theſſalia rurſus in Laconicam, & inde quoq; in Argolidē proximā, & ex vtriſq; in Sicyoniā ſiue AEgialum tranſmigrarint, vbi illa poſtrema conſtituta eſt Achaia quā hocce capite deſcribimus. Itaq; vt à primo terrę nomine auſpicemur, nempe SICYONIA. Hanc non ſolum, vt ex B. Auguſtino de ciuitate Dei conſtat, vetuſtiſſimū omnium Græciæ extitiſſe regnum multis ſeculis ante Troianum bellum, verum ex ipſo etiam Homero liquet, qui in cathalogo lib. II. Iliados eius nominis expreſſe meminit, vt habet verſio Eobani,

Achæi in Sicyoniam ſiue Ægialum.
Achaia poſtrema Sicyonis vetuſtiſſimum regnum

Quiq; Æretbyream cinctam florentibus armis,
Qui Sicyona colunt vrbem, quis maximus olim
Rex fuit Adraſtus, qui in monte ſitam Gonoeſam,
Quiq; Hypereſia Pellenem Hegion inde,
Omnia quæ circum ſita ſunt in littoris ora,
Quiq; habitant Helicem arcem regionibus amplam,
Nauibus hos centum ducebat Rex Agamemnon
Atrides, quem tot populiq; duceſq; ſecuti
Regem præfecere heroibus omnibus vnum.

Itaque cum vetuſtiſſimum hoc regnum & regni nomen extiterit, qui factum ſit; vt amiſſo Sicyoniæ nomine Ægialos ſit poſtea illa nominata terra, inquirendum nobis eſt. Id verò à rege quopiam AEgialo contigit, qui rerum in Sicyoniæ regno potiebatur quemadmodū ſimiliter apud nos Germanos accidit, qui à Tuiſcone rege Teutones ſiue Tuiſcones; deinde verò, à ſuccedētibus Regibus Turingię, Sicābri, Frāconiæq; peculiares appellationes ſortiti ſumus, manet nihilominus tamen primarium nomen. Sic manſit & Sicyoniæ, ſed ciuitati dumtaxat metropoli, agro, ad oram maris & ad vtrumque ſinum Schœnuntis & Corinthiacum exporrecto aliam dominationem accipiente, primum quidem ab Ægialo Rege Ægialos, inde vero ab occupatoribus populis Ionibus atque Achæis, Ioniæ & Achaiæ. Pauſanias tamen in ſecundo à Sicyonibus Antiopæ liberis & fratribus Amphionis & Zethi, puta Regis Thebarum filiis deriuare nomenclaturam videtur.

Sed placet Sicyoniorum Reges ordine recenſere, Ægialus primus ad Iſthmum venit, & Ægialon Peloponneſi regionem denominauit relicto filio Europo, qui Telchinem ſuſcepit, Et is Apim, qui, antequam Pelops in Olympiam veniſſet, totam regionem intra Iſthmum à ſe Apiam denominauit. Cuius filius Telxion Ægirum tulit, vnde Ægira eorum finium ciuitas nomen eſt ſortita. Ægirus Thurchimachum genuit, qui Leucippum, Leucippus Chalchiniam vnicam filiam reliquit, quæ ex Neptuno Peratum genuit. Is Plemmæum cuius liberis omnibus extinctis illico poſt partum; Ceres anili habitu amiſſa Proſerpina vagabunda Orthopolim filium conſeruauit.

Reges Sicyoniæ.

Orthopolis filiam Chriſeiten tulit, quæ ex Apolline genuit Coronum. Is Coracem ſuſcepit, quem Epopeius ex Theſſalia veniens Antiopes Nictæi filiæ coniux regno priuauit. Epopeius de Theſſalis victor, ex Antiope Nictei vel Aſopi filia Laomedontem reliquit, & bello Thebano ex vulnere obiit. Laomedon ſiue filius Epopei ſiue frater extiterit, Antiopen reliquit, quæ ex Zetho Amphionem genuit. Suſcepit & alteram ex Phœnone Clytiæ Athenienſis filia. Vnde vnicam natam habuit, quæ Sicyoni cuidam nupta fuit, filio Melani Antaſſi nati & Gonoeſſæ. Is Sicyon non ſolum nomen prouinciæ mutauit vt pro Ægialo Sicyonia diceretur, verumetiam filiam reliquit Chtconophylam, quæ ex Mercurio Polybum, & ex altera Phlya Andromedon: ē ſuſcepit, vltimos ſui ſtemmatis Sicyoniorum reges, quibus Adraſtus Argiuorum rex exul ſucceſſit, ſub quo peſſum eunte paulatim regno ſiue Ægiali ſiue Sicyoniorum, Iones in ea prouincia ad ſe rerum ſummam traxerunt.

Locus Pauſaniæ de poſtremis regibus Sicyoniæ. Vnde eſt quod ſcribit ſecundo Corynthiacæ Pauſanias. Lamedon regno potitus Athen, mulierem Phœnonem Clytiæ filiam duxit vxorem, aliquanto poſt orto inter ipſum bello & Archandrum atq; Archytelē Achæos, Sicyonē ex Attica ad belli ſocietatem euocauit, Xeuxippa filia in matrimoniū illi tradita. Ab hoc Rege ager Sicyonius, & vrbs quæ prius Ægiale fuerat, Sicyon appellatur. Sicyonem porro non ex Marathone Epopei filio, ſed Metione Erechthæi prognatum fuiſſe perhibent. Eadem eſt Aſii quoque ſentētia. Heſiodus præterea Erechthæū ei, Ibieus autem Pelopem patrem tribuit. Sicyon Chreonophylam genuit ex Chrenophyla & Mercurio Polybum natum eſſe ferunt. *Polybus rex Sicyoniæ.* Phlyas poſtea Bacchi filius eam duxit, & filium Androdœmantem ex ea ſuſcepit. Polybus autem Talao Biantis filio Archiuorum Regi Lyſianaſſam filiā dedit. Quare Adraſtus cum Argis exularet, Sicyonem ad Polybum venit, defunctoque Polybo Sicyonis imperium occupauit. Adraſto autem Argos reuerſo Ianiſcus vnus ex familia Glytiæ, quem ſocerum fuiſſe Laomedontis diximus, relicta Attica regnauit mortuo Ianiſco Phœſtus, qui ipſe etiam Herculis filius ferebatur. Oraculo autem admonitus in Cretam cum ſe contuliſſet Phœſtus, regnaſſe dicitur Zeuxippus Apollinis filius & Nymphæ Syllidis. *Sicyonii regni ruina.* Poſt Zeuxippi obitum Agamemnon exercitum contra Sicyonem eduxit, regemque Hippolitum Nopali filium & Phœſti Nepotem, ſed Hippolitus metu aduentantis exercitus Agamemnonis ſe & Mycenarum poteſtati ſubiecit. Hæc ille.

Poſtremi Reges Sicyoniæ. *Phæſtus rex Sicyoniæ.* Quo luce clarius oſtenditur, ante tempora Troiani belli Sicyoniorum ampliſſimum & nomen & imperium extitiſſe. In quo deniq; poſtremi gubernarunt, ex Heraclydis Laceſtides Hippoliti filius, Phæſti nepos, Herculis abnepos, & filius Regnidas qui Phlyaſiorum principem Hippatum in Samum profligarunt, vbi filius Euphroa, abnepos Pythagoras gubernarunt. Mortuo Regnida Temeni regis Argolidis filius Pamphaes Sicyonem deſtruxit, & regionem Argolidi ſubiecit. ita antiquiſſimum regnum in ruinas conceſſit. Acceſſere terræ motus continui & Demetrius Antigoni filius, qui Ægialeon ciuitatem veterem diruit.

Tyranni & duces Sicyoniorum. Leguntur tamen antequam Macedones rerum in Græcia potiti fuiſſent, Tyranni in Sicyone ſaltem ciuitate Rempublicam adminiſtraſſe Myron qui Olymp. xxxiii. curuli certamine in Olympia vicerat, & ibi theſaurū duos Æneos thalamos cōſecrarat, Ariſtonymus & filius Chlyſtenes qui portam Chlyſteniam nominauit cum Amphictionum auxilio Scyronem viciſſet, Cleon, Enthidemus, & Thymoclydes a populo eiecti, Clynias Arati pater, Abantidas qui Aratum in exilium miſit, Paſæas pater Abantidæ, Niocles Paſæa interfecto.

Arati Sicyonii res geſtæ. Sed hos omnes & belli ſtudiis & integritate ſuperauit Aratus, Clyniæ filius, qui collectis exulibus & auxiliaribus Argiuis, Sicyonem occupauit, Niocle pulſo, & patriæ libertatem recuperauit, & vt eam tueri aduerſus hoſtes Ætolos, Locros ac Spartanos poſſet, Achæorum conſilio inſcribi curauit, vna cum Argiuis, quare factum eſt, vt Ætolos primum ac Locrenſes debellaret, deinde aduerſus Antigonum Philippi illius, qui Demetrii filius fuerat in Achæorum concilio Imperatoris creatus. Corinthum e ſeruitute Macedonica exemit Perſeo præfecto præſidii profligato, & Athenienſ. e Pyrræo, Munichia & Sunio Promont. præſidio Macedonico eiecto, Diogene præſidii præfecto corrupto. Eandem operam Argiuis præſtitit, Ariſtomacho Tyranno qui Macedonum nomine tenebat expulſo. Extraxit & Matineam à Macedonica poteſtate. Poſtrema illius aduerſus Spartanos bella fuere, quorū primo Agidem Eudaumidæ filium, qui Pellenam occupauerat, inglorium domum redire coegit, altero licet à Clemone Leonidis filio Spartanorum rege ad Dymen victus fuiſſet, recollecto tamē exercitu, & adſci-

to

to in bello ſocietatem Antigono Demetrii, eundem circa Selaſiam ad interneciones cecidit, à finibus progreſſus Spartam expugnauit, Epiclide filio Leonidis in acie occiſo, & tutore illius Cleomene ad Ptolomæum Ægypti fugato. Sed cum nimis fideret Macedonibus, a Philippo Antigoni filio Perſei patre veneno è medio auſertur, cui Sicyonii grati Sacellum in vrbe conſtruxerunt Quæ vrbs, peſſum iam eunte regno illo peruetuſto Sicyoniorum, quod totam Ægialiam comprehenderat, quam famigerata ac potens multis ſeculis manſerit, non ſolum declarant grauiſſima bella, quæ cum Orneatis, Phocenſibus & Eleis Thebaniſq; geſſerunt, quorum illud in x alterum in xi. Cætera in vi. prolixe Pauſanias deſcribit. Verumetiam teſtantur tot theſauri, quos partim Delphico, partim Olympico templo dedicarunt, quorum in v. & x. idem author mentionem facit. Ad hæc vrbis amplitudo ac magnificentia veteris potentiæ vel imaginem exhibet. In qua videlicet Hadriani adhuc tempeſtate, cum cętera Gręca pene omnia regna ac ciuitates florentiſſimæ quondam concidiſſent, eodem Pauſania authore, adhuc arx in Sicyone, Theatrum, Gymnaſium, ac templa infinita ſupererant, quorum is enumerat fortunæ Acreæ id eſt montanę in arce; poſt theatrum Bacchi, in quo mira conſuetudine ſacra Deo fiebant ad portam ſacram Mineruæ, Dianę & Apollinis ab Epopeo rege; Iunonis ab Adraſto Rege. Suadelæ à Præto (vbi vii. pueri & totidem puellę ſacra peragebant) conſtructa; pręterea Dianæ Lymnatidis; Dianæ Pharææ; Iouis Milichii; Apollinis Lycæi; Apollinis Carnei à Phalte Temeni F. conditum; Neptuni Iſthmii; Mercurii Forenſis; Æſculapii Veneris; Lutrophoræ; Herculiſque cui agno ſacrificabant partim comeſo, & ſacra onomata vocabant.

Sicyonis Vrbis potentia.

Bella Sicyoniorum.

Confirmat denique veterem vrbis gloriam, quod primi concilii Achæorum illi memoratiſſimi participes facti fuerint, Pauſania in vii. autore, & quod Achęorum ipſe conuentus ampliſſimus, in quem omnes pene totius Græcię populi adſcripti fuerãt, tum Corinthi, Ægio, Rhyoque ac Argis, tum præcipue in Sicyone peragebatur. Hinc Liuius ſecundo Decade iiii Corynthum iis contributuros in antiquum gentis concilium, autore conſule legati a fratre eius Liuio Quinctio & Attalo & Rhodiis & Athen. ad Achæos miſſi, Sicyone datum eſt iis concilium. Et libro v. Achæi non ante auſi capeſſere bellum, quàm à Roma reuertiſſent legati, vt quid Senatui placeret, ſcirent.

Concilium Achæorum in Sicyone.

Poſt reditum legatorum ad Sicyonem concilium edixerunt & legatos ad Titum Quinctium miſerunt. Pauſanias in vii. ſcribit, in Sicyone iudicium conſtituiſſe, quod omnem Græciam, & ipſos etiam Athenienſ. iudicarit. Confugiunt itaque inquit ad Romanorum Senatum Oropii, cumque iniuſta paſſi viderentur, iniunctum eſt Sicyonis à Senatu vt propter Oropios mulctam Atheniorum pro magnitudine damni irrogarent. Ex quibus omnibus inclinante paulatim Sicyoniorum potentia & Achæorum creſcente, liquet Sicionem in Achæorum poteſtatem conceſſiſſe, poſt Corinthum tamen exiſtimationem retinuiſſe. In qua vrbe Cicero in Oratore ac Bruto calceos muliebres extollit, citans verſum Lucilii.

Et pedibus leuia Sicyonia demit honeſta.

Mores Sicyoniorum & ritus

Plinius libro xxxv. Metallorum, ac officinarum omnium patriam vocat, & capite x. Pingendi arte Sicyones excelluiſſe teſtatur his nominatim verbis. Et huius autoritate effectum eſt in Sicyone primum, deinde in Græcia, vt pueri ingenui ante omnia Graphicen, hoc eſt picturam in buxo docerentur, reciperetur que ars illa in primum gradum liberalium. Sed tempus eſt vt concludamus de Sicyoniis ſermonem, ſi morem in ſepultura obſeruatum antiquum adiecero ex Pauſania. Ipſi vero Sicyonii ſimili fere modo ſepeliunt. Cadauer terra obruunt, extructaque lapidea crepidine columnas imponunt, faſtigio addito templorum, aquilis ſimilimo, inſcriptionem aliam nullam adiiciunt, ſed ſine patris mentione nomen ſepulti ſolum exprimunt, & valere eum iubent.

Corynthi reges.

Et de Sicyone hactenus, ſequitur Corinthus, quondam ampliſſimum regnum cum Sicyoniorum deſolatum fuiſſet, & antequam adhuc illa Achæorum ex Laconica & Argolide in Ægialum tranſmigratio contigiſſet, qui eam poſterius ſubiugarant, cum reges creare deſiiſſent Corinthii. Et in Corynthiacis, recentiſſimos in Peloponneſo Corynthios Pauſanias appellat. Conſtat tamen antiquiſſimos eo in loco rerum fuiſſe potitos. Et vt de Aſopo ſileã Oceani ex Thetide nato, qui in finibus regnũ tenebat apud Phlyuntem & fluuio tranſeunti nomen reliquit, atque ex Euadne Martis & Thebas filia vel ſecundum alios Methope Adonis præter Pelaſgum & Iſmenum, qui in Hellade regnarant, multas filias ſuſceperat. Æginam Æaci regis Oenones coniugẽ, raptam à Ioue, Synopem raptam ab Apolline, delatamq; Synopem.

Digitized by Google

Vnde Syrus genitus qui in Aſia regnauit Corcyram raptam à Neptuno, & in cogn nominem inſulam delatam, vnde Phæacus, & ex Phæaco Alcinous qui Vlyſſem in Itacam deduxit, procreari. Salamen itidem a Neptuno raptam & in ſui nominis inſulam portatam, matrem Cenchrei, qui ſerpentem occidit & naualibus Corynthiorum nomen reliquit, & Euadnem vxorem Capanei, qui Adraſti Argiuorum Regis dux in obſidione Thebarum, fulmine ictus perierat.

Vt de Aſopo igitur, & genere illius ſileam, vtpote quod in Helladem & proximas inſulas, e finibus Corinthi, vel vt tum vocabatur Phyluntis abierat. Eſt tamen animaduerſum ab antiquis autoribus, Reges horum finium proprios, atque adeo primis etiam temporibus extitiſſe, è multis paucos recenſebo. Sol primus traditur ad Iſthmum gubernaſſe, & cum Neptuno pro illa terra certaſſe, & ex Ephyra Oceani filia tuliſſe Aloæum. Hic Ephyram ciuitatem conſtruxit, ex cuius ruinis poſtea Corynthus à Corintho Marathonis filio fuit cōdita. Aloęus vero cum abiiſſet in Colchidem cum Argonautis, Buro Mercurii & Alcidamiæ filio Epyræ regnum adminiſtrandum reliquit. Qui poſtea reuerſo filio Aloæi Epopæ illud reſtituit. Epopæus Marathonem ſuſcepit, qui relictis his finibus, cum in Atticam ſe contuliſſet, Marathone vrbe ad Aſopum condita, Corintho filio regnum reliquit, qui contempta Ephyra aliam prope vrbem maiorem in littore maris infra Iſthmum conſtruxit, eamque à ſuo nomine Corinthum appellauit. Emporium inſigne poſteribus ſeculis totius orbis, & quam Philippus Amyntæ intra tres compedes Græciæ recenſuit.

Quibus auſpiciis Iaſon & Medea Corinthum petiere.

Ad hunc Corynthum, Medæam fugiſſe, cum à Iaſone eſſet repudiata, aliqui tradunt plerique cum eo Iaſonem etiam atq; Iaſonem adeo ipſum in regno Corynthi, Coryntho Regi ſucceſſiſſe, atque à Iaſone Syſiphum Æoli filium Athamantis regis Bœotiæ fratrem adoptatum: Diuerſum tamen à Diodoro quinto Bibliothecæ traditur, qui Creontem Regem Coryntho ſucceſſiſſe, ſcribit, ad quem licet Iaſon cum Medea venerit, ſed ob aliam tamen cauſam, quod videlicet ob ſenectutem ac veneficium, odio Medeæ cum laboraret Creontis Regis Corynthi filiam Glaucam ſuperinducere conabatur, idque vxoris voluntate. At Medæa cum virum à propoſito auertere nequiret, occiſis filiis ex Iaſone, Theſſalo excepto, qui necem effugerat, regiam Corynthi vbi tum fuerant, vna cum Creonte ac filia Glauca inflammaſſet Iaſone ſolo mortem fuga euitante. Placet verba quædam authoris illius referre. His actis cum Argonautis ad Iſthmum Peloponneſi nauigans ſacra fecit Neptuno, cui nauem Argo dedicauit. Cum ingens ei fama eſſet apud Corinthiorum Regem Creontem ad eum diuertens, ſecum vitæ reliquum tempus egit Corinthi, cogitantibus Argonautis in patriam abire. *Et ſubdit.* Hunc Corinthii tradunt, cum annis decem cum Medea vixiſſet, genuiſſe ex ea filios priores duos, Dydimum Theſſalum, Alcemenum his poſteriorem, tertium Tiſandrum. quo tempore aiunt Medeam magno in honore, non ſolum propter ſpeciem qua eminebat, ſed propter prudentiam, cæteraſque quibus ornata erat virtutes à viro habitam, paulatim deinde ætate decorem formæ auferente, Iaſon Glaucæ Creontis filiæ amore captus virginem nuptui à patre petiit annuente Creonte, certumque nuptiarum diem ſtatuente, Iaſon Medeæ nititur ſpontaneum diuortium ſuadere. Ait enim cupere ſe illam vxorem ducere non in eius contemptum, ſed vt filios ſuos in domum regiam ea cognatione introduceret. Ægre verba hæc ferente Medea, Deoſque teſtes iuramenti præſtiti appellante, Iaſon ſuſcepti beneficii oblitus Creontis filia vxore ſumpta, Medeam vrbe pellit. Illa cum à receſſu diem vnum à Creonte petiiſſet, noctu regiam ingreſſa certis Medicamentis immutata facie domum incendit, radice quadã à Circe inuenta, ea virtute, vt incenſus ignis nequiret extingui, repente à conflagrante regia Iaſonem exiliuiſſe tradunt, Glaucam, Creontemque igne abſumptos. His haud quaquam acquieſcens Medea, inque Iaſonis vltionem intenta poſtquam euaſiſſe flammas cognouit, animum morti filiorum in patris calamitatem iacit. Omnes, vno qui aufugit excepto, natos iugulauit, eorumque corpora ſepeliuit in templo Iunonis, deinde fidiſſimis ſociis fugę aſſumptis Medea noctu ex Corynthio fugiens Thebas ad Herculem venit. Hæc ille.

Siſyphus Rex Corinthi.

His igitur auſpiciis Iaſon Corinthi Dominus effectus Siſyphum Ætoli filium, fratrē Athamantis Bœotiæ Regis adoptauit, & in regno ſucceſſorem reliquit. Hunc ferunt in memoriam fratruelis Melicertæ, Athamantis filii, Iſthmia ludicra inſtituiſſe vbi curſu, iaculis & Poetis certabatur eo loco quo ſcilicet Ino cum filio Melicerta

futorem

furorem mariti fugiens, ſe è ſaxo in mare præcipitem dederat, excepti à Delphino ac in Deos marinos Deorum commiſeratione verſi, nempe Leuchoream & Palemonem, quem Latini Portumnum vocant, ad quæ alludentes cecinere Poetæ.

Simonides ex verſione Alciati.

Iſthmia Philonis Diophon & Pythia vicit
Et curſu & iaculo ſaltibus ore pale.

Pyndarus in eiuſdem verſione.

Dum diſci iactu ſaltus pediti impetus haſta
Atq; pale & curſus ſtadium fuit omnibus vnum.

Papinius vi. Theb.

Proſilit excipiunt plauſu Piſea iuuentus,
Eliq; manus ſequitur Sicyonius Alcon
Et bis in Iſthmia victor clamatus harena
Phedimus, Alipedumq; fugam progreſſus equorum
Ante Dymas, ſed tunc auo tardante ſecutus.

Is Siſyphus quod tyrannidem in Iſthmo exercuiſſet, ex hoſpitibus alios ſaxi onere prægrauando, alios calce, dum & pedes lauarentur in aquas deturbando, à Theſeo bello petitus & occiſus, fingitur apud inferos hac pœna à Poetis affici, vt grande ſaxum ſupra montem portare, aliud voluere coactus. cum ad apicem deduxerit, continuo ad ima relabatur, canentibus Poetis, & præcipue Ouid. in 4. & 13. Metamorphoſeôn.

Viſcera præbebat Tityus lanianda, nouemq;
Iugeribus diſtractus erat Tibi Tantili nulla
Deprenduntur aquæ, quæq; imminet effugit arbor
Aut petis aut vrges rusturam Siſyphe ſaxum.
Æacus huic pater eſt, qui iura ſilentibus illic
Reddit vbi Æolidem, ſaxum graue Siſyphus vrget.

Porro Siſyphus ille plures cum genuiſſet liberos, Ornitio quidem Phoci pater in Phocidem, ſiue vt tum vocabatur Orchomenon abiit, Therſander & Almus ab Athamante patruo in regnum Bæotiæ adoptabantur. Quorum Glaucus tantum, & Thoas in regno Corinthi manſere, qui cum ex ætate imperio nondum apti eſſent, Phrixum fratris Athamantis filium poſt obitum patris (cuius furorem, in Aſiam cum Helle ſorore fugerat) reuerſum filio tutorem ac ſucceſſorem deſignauit. Cui, adultus poſtea Glaucus maior natu in regno Corinthiorum ſucceſſit. Is qui bello Troiano interfuit, & arma cum Diomede permutauerat. quæ vtrique permutatio exitioſa fuit. Diomedes enim memor veteris hoſpitii ſua arma Ænea precio nouem boum cum illius aureis precio centum boum æſtimatione permutauit, vt Homerus vii. Iliados refert, de cuius morte alius alia ſcribit. Probus Grammaticus & Seruius referunt, Glaucum equos aluiſſe humana corpora paſcentes, quos cum a coitu arceret, quò eſſent velociores, furore à Venere immiſſo, dum ad currum iungit dilaceratur. Ad quod alludens cecinit Virg. tertio Georgicorum. *Fabula de Glauco.*

Et mentem Venus ipſa dedit, quo tempore Glauci
Potniades malis membra abſumpſere quadrigæ.

Alii tradunt relicto Corynthiorum regno Thoanti fratri, in Aſiam abiiſſe, atque in Lycia regnaſſe, ac poſtea bello Troiano interfuiſſe, ac arma in ipſa pugna veteris hoſpitu ergò permutaſſe ne alter alterum occideret, occiſum tamen ab Aiace cum pro corpore interfecti Achillis pugnaretur, & Deorum miſeratione in flumine eiuſdem nominis mutatum. Quem tamen alii non Siſyphi, ſed Bellerophontis filium faciunt. alii non filium, ſed nepotem ex Bellerophonte, filium Hippologi. Sunt & nonnulli qui Bellerophontem Glauci huius Corinthiorum ſiue Ephiræ Regis filium putent. Quorum veriſimilior eſt ſententia, vt vel ex inſignibus eius Reipublicæ poteſt confirmari, puta Neptuno Pegaſum equum in portam trahente. Quippe cum prius Hipponus vocaretur, poſtea ab interfecto Corinthiorum primate Bellero, Bellerophontes dicebatur. Et dum adhuc pater rerum in Corintho potiebatur, interpellatus de ſtupro à Sthenobæa Præti Argiuorum Regis coniuge, veritus hoſpitalis Iouis iram, laſciuam fœminam repulit, accuſatus idcirco innocens hoſpes apud Prætum interficiendus acceptis codicillis ad ſocerum Præti Iobatem Lyciorum Regem miſſus eſt, qui lectis codicillis, vt clam vlciſceretur crimen, ad Domandos Solymos in Cretam. & cum hos viciſſet ad Chymeram monſtrum triforme perimendum tranſmitit, quod monſtrum accepto à Neptuno, equo alato Pegaſo, tandem confecit; ideo *Hiſtoria de Bellerophonte.*

donatus matrimonio filię Archidnes, ex qua genuit Iſandrum Hippolochum & Laodamiam, & cum aſcenſo Pegaſo in cœlum volare conaretur, immiſſo æſtro à Ioue equus Bellerophontē excuſsit, ac interfecit, relatus ea propter inter aſtra, Et hęc ſunt initia inſigniorum cum Corinthiorum qui Pegaſo ſunt vſi in moneta, tum Lyciorū qui Chymera, vt poſterius dicemus. Hic monendus eſt mihi lector, fuiſſe & Glaucum piſcatorem conuerſum in Deum marinū, de cuius amore Ouid. lib. 13. Metam. Extitiſſe, & aliū hoc nomine ferunt, qui primam æris ferruminationem inuenit. Vnde prouerbium eſt ortum, Ars Glauci.

Thoas rex Corinthi. Demophoon rex Corinthi. Poſtremi reges Corinthi.

Cæterum Thoas quem diximus Glauco fratri ſucceſſiſſe in regno Corinthiorum & Demophoonta filium reliquit Is Prodam, Prodas rurſum Doridam & Hiacynthidē poſtremos Siſyphi familiæ. Hi quippe victi à Dorienſibus, qui Heraclydas in Peloponneſum reduxerant, Alethæ filio Hippotis Corinthiorum regnum tradiderunt, cuius poſteri per ætates quinque rerum in Corintho potiti ſunt, vſque ad Bacchum Promnidis filium, qui abrogato regni nomine, Ariſtocraticam gubernationem induxit, quæ & ipſa poſtremo ceſſauit in Teleſte Ariſtodemi filio, Cipſelo quodam Actionis filio tyrannidem occupante, eiectis Bacchi hæredibus (vt verbis Strabonis vtamur.) Ipſi quoque Bacchaidæ annis ferme cc. vrbem dominatione tenuerunt, & tyranni locupletiſſimi & numero plurimi & genere clari euadentes, & Emporium ipſum adempto metu fructuoſum poſſidentes.

Cypſelus tyrannus.

Cypſelus autem hiſce diſtractis tyrannidem occupauit, eius que domus diuitias, oblatum Olympico templo Cypſeli donum teſtatur, eximiæ magnitudinis ſimulachrū ſolido ex auro fabricatum, & in tertiam vſque generationem domus eius perdurauit.

Periander tyrannus Corinthiorum.

Fuit & Periander Corinthiorum tyrannus Olympiade xxxviii. apud quem Arion Cythatedus Poeta Lyticus inſignis, magno in precio fuit, Tragici carminis primus inuentor, qui in Italiam profectus grandem pecuniam arte ſua promeruit, cumque Lesbon inſulam peteret, videretque ſibi inſidias à ſociis parari, propter opes, quas ſecum ferebat, nautas oraſſe dicitur, vt ante mortem carmen aliquot finerent concinere, quod cum impetraſſet rapta Cythara modulans è naui in mare ſe coniecit, ſed à Delphino illecto eius cantu dorſo exceptus, Tænarum, quod oppidum eſt Laconicæ à Tenaro Promontorium appellatum, vectus eſt, antequam nautæ illuc applicuiſſent, relictoque Delphino Corinthum abiit, omnemque rem geſtam Periandro enarrauit.

Demarathus rex

Tyrannis adnumerandus eſt Demarathus, vnde Tarquinii reges Romanorum proceſſere, & Tymaleon inſignis ille dux Corinthiorum, de quorum primo Dionyſius Halicar. libro iii. antiquitatum hæc annotauit. Demarathus Corinthius ex Bacchidiarum genere negociationis gratia nauigauit in Italiā priuato ſumptu, inſtructa naue ac onerata mercibus, quas cū diſtraxiſſet in Hetruſcis vrbibus totius tunc Italiæ florentiſſimis, noluit poſthac alios portus petere, ſed per eadem ſemper maria vltro citroq; commeans Græcanicas merces mutabat Thuſcanicis. Vnde magnis opibus auctus eſt, orta deinde ſeditione inter Corinthos oppreſſis Cypſeli tyrannide Bacchidiadib. homo prędiues, & alioqui principe familia natus, parum tutum ſe ratus in patria, ſublatis quantum potuit rebus, & in naues impoſitis Corintho abiit, cumque ob commercia continua multos bonos amicos haberet in Hetruria, præſertim Tarquinios, vrbe olim florentiſſima, domicilium in ea ſibi elegit, ducta vxore nobili, ex qua duobus ſuſceptis filiis, Hetruſca nomina indidit, alteri Aruntis, alteri Lucomonis. Hæc Dionyſius.
Ex Lucomone porro Romam migrante Tarquinius primus hoc nomine Roman. rex proceſſit.

Timaleon dux.

Facit ad Corinthiacæ vrbis laudes, & Timaleon qui prima ſuæ bellicæ experientiæ fundamenta poſuit in liberanda Siracuſanorum Repub. deinde fortunæ ac induſtrię inſiſtens, patriam quoque Tyrannide liberauit tanto ardore, ac vera in patriam pietate, vt aduerſus proprium fratrem Thymophoontē, qui tyrannidem arripere conabatur, arma ſumpſerit, cumque occidi curarit in ſummum matris ac cognatorum odium diuertens. Acceerſitus deinde à Siculis Dionyſio pulſo Dionem reſtituit. Dionyſium verò cum poſſet interficere ſaluum nauigare Corinthum permiſit, vbi & ludum rex ille poſtea aperuerat. Debellauit & Carthaginenſes apud Grimiſſum fluuium qui Siciliam occupare conabantur. Præterea Syracuſas auxit, ædificiis, muris, & nouis ex Corintho colonis adductis, arce & propugnaculis tyrannorum diſiectis, & cum regnare Syracuſis poſſet, maluit priuatam ducere vitam, in qua Syracuſanis interim nihilominus manu & conſiliis adfuit, & ita libertatem eorum eſt

tutatus

tutatus, vt ſe accuſare etiam inſontem reſiſtentibus Syracuſanis pateretur. Solebat enim dicere, tunc demum ſe voti compotem factum, & quod à Diis Immortalibus efflagitauerat, talem libertatem Syracuſanis reddidiſſet, in qua cuiuis liceat, de quo vellet, impune dicere. Sepelitur multo ſenio in Gymnaſio publico ſumptu. Et hæc cum de regibus ac tyrannis, tum claris quoq; Corinthiacis heroibus.

Corinthi ſitus.

Cuius vrbis ſitum Strabo in VIII. depingit. Ipſius vrbis ſitum talem eſſe contingit, mons eſt excelſus ſtadiis III. ac dimidiati altitudinem habens. ad perpendiculum aſcenſus ad ſtadia XXX. in acutum terminatur acumen. Acrocorinthum autem eam nominant. Cuius quidem pars in Aquilonem verſa maxime in arduum recta conſurgit. Sub quo ad Acrocorinthi radicem in plano loco inſtar menſæ iacet oppidum ipſum; Vrbis ambitus ſtadiorũ XL. erat, vbi à monte nuda fuerat vrbs, mœnibus vallata fuit. In hoc autem circuitu & mons Acrocorinthus continebatur, vbi murale tutamen admittere potuit. Nobis inter aſcendendum manifeſta ipſius tractus erant rudera, & vniuerſus circuitus ſtadiis LXXXV. conficiebatur. Aliis ex partibus mons ipſe minus in rectum arduus eſt. Hinc vero non parum dilatatur in longe lateque proſpectũ patens. Vertex ipſe Veneris ſacram habet ædiculam, Infra verticem Pyrenem fontem adeſſe contingit, haud affluentes aquas habentem, cæterum perſpicuas ad Imum, potuque ſuauiſſimas. Vulgo autem memorant, tum ex hoc, tum ex ſubterraneis quibuſdam locis venulis expreſſum fonticulum montis radici proximum in vrbem defluere, vnde aquantur vbertim. Intra oppidum quoque puteorum copia eſt.

Pyrene fons.

Siſiphium arx.

Et ſubdit. Sub ipſum deinde Pyrenem Siſiphium iacet ſiue ſacellum quoddam ſiue regiale domicilium niueo conſtructum lapide, in quo non modica ſeruantur adhuc rudera. E ſummo autem cacumine in aquilone Parnaſus conſpicitur, & Helicon montes excelſi, atq; niuales Cryſſeusq; ſinus vtriq; ſuppoſitus, quem Phocis & Bæotia Megarenſis & Sicyonia & Corinthia complectitur.

Non diſſimilis Corinthi deſcriptio extat apud Liuium libro V. Decade V Sacrificio Mineruæ præſidi arcis in vrbe facto profectus Corinthum altero die peruenit. Vrbs erat tunc præclara ante excidium, arx quoque & Iſthmus præbuere ſpectaculum, arx inter omnia in immanem altitudinem edita, ſcatens fontibus. Iſthmus duo maria ab occaſu & ortu Solis finitima arctis faucibus dirimens. Sicyonem inde & Argos nobiles vrbes adiit. Loquitur de Paulo Æmylio qui Perſen debellauerat.

Templa & ſacella.

Porro de fontis origine, (cui Pyrene filia Acheloi & Neptuni, mater Lechæi & Cenchrææ nomen indidit) aliam habet Strabo coniecturam, aliam Pauſanias. Ille enim à Pegaſo Bellerophontis, qui Glauci regis Corinthi fuerat filius, vngula excitatum eſſe refert. hic autem, cum Aſopus Siſyphum in cacumen montis conſtituiſſet, vt è ſpecula raptum Iouis, cum Æginam filiam auferret, exploraret, fonticulum fuiſſe ſimul datum, quo ſitim toleraret, ſcribit. Qui præterea ſacella ac templa omnia vtrinque ad viam ex ciuitate in Acrocorinthum declinans Parcarum enumerat, Matris Deum, Proſerpinæ, Cereris, Veneris, Iunonis Bunææ, & in ſummo cacumine duo Iſidis, & totidem Serapidis. Intra ciuitatem quoque commemorat, Dianæ Epheſiæ, fortunæ, Mineruæ Calanitidis, Iouis Capitolinii verſus theatrum, & Octauiæ ſororis Augusti Imperatoris. Extra vero mœnia recenſet verſus Cenchreas, hoc eſt naualia Corinthiorum, Veneris & Dianæ: verſus portum Iſidis, & Æſculapii, ad portam Teneaticam, Lucinæ: verſus lucum Bellerophontis, Veneris Menalidis. In via Sicyonem Palladis vbi ruinæ apparebant arcis Ægialei Sicyonię regis & alterius fani rudera extabant, à Pyrrho Achillis inflammati.

Sarcophagi.

Sarcophagi denique præter alios cernebantur in Corintho, filiorum Medeæ, quos illa interfecerat, ſiue odio Iaſonis cum Glaucam Creontis Corinthii ſuperinduxiſſet, ſiue vt immortalitatem hoc illis modo compararet, quanquam Mermerum maiorem natu in Corcyra à Leæna occiſum, alii tradant. Theſſalum autem cedem fugientem Pelaſgos abiiſſe. Extra mœnia vero tumuli celebriores fuerant Penethei Echionis terrigenæ ex filia Cadmi nati, à bacchantibus mulieribus lacerati, cùm contumelias in Bacchum dixiſſet. Laydis meretricis inſignis ac prædiuitis & Diogenis Cynici.

Conditor & nomen Corinthi.

De nomine præterea & conditore Corinthi contrauertunt autores. Pauſanias à Corintho Marathonis fillo & nepote Epopæi regis Ephiræ, vrbem appellatam contendit. Diuerſum Velleius Romanus hiſtoricus tradit. Paulo ante Alethes ſextus ab Hercule Hippotis filius Corinthum, quæ antea fuerat Ephyra, clauſtra Peloponneſi continentem in Iſthmo condidit. Neque eſt quod miremur ab Homero nominari Corinthum. nam expreſsè Poeta & hanc vrbem & quaſdam Ionum colonias iis

nominibus appellat, quibus vocabantur ætate eius, multo poſt captum Ilium conditæ.

Denique vrbem Corinthiorum Homerus diuitem ob mercatorum concurſum appellat, Thucydides emporium totius Græciæ, Philippus denique Amintæ Corinthū ob loci munitionem Græciæ totius pedicam vocauit, vnam ex tribus compedibus, hoc eſt addens Demetriadi Theſſaliæ & Chalcidi Eubœæ. Athenæus lib. I. vino generoſo hanc vrbem, Plin. lib. 34 ære ac ſignis ex ære ibi factis, Strabo luxu ac meretricio quæſtu extollit, ut de Chriſtianiſmo ibi per D. Paulum propagato id quod merito cuncta antecellit, ſileam. Sed placet loca recenſere.

Vinum Corinthiacum

De vino Corinthiaco ſcribit Athenæus lib. I. Dipnoſ. De vino Corinthio meminit Alexis velut aſpero, vinum peregrinum afferat. nam Corinthium torquet. De Corinthio ære ac ſignis inde confectis Plinius libro XXXIIII. cap. XII. cum de æris generibus tractat. Ex illa autē inquit antiqua gloria Corinthiū maxime laudatur hoc, caſus miſcuit Corintho cum caperetur incenſa, miraq; circa id multorū affectatio fuit, quippe cum tradatur non alia cauſa Verrem, quem Cicero damnauerat, proſcriptum eſſe ab Antonio, quam quod Corinthiis ſe ei ceſſurum negauiſſet. *Et ſubdit*. Sunt ergo vaſa tantum Corinthia quæ iſti elegantiores nunc æs ſculpendo transferunt, modo in lucernas, modo in trullas, nullo munditiarū reſpectu, Eius tria genera. Candidum argenti nitorē quam proxime accedens, in quo illa mixtura præualuit, alterum in quo auri fulua natura, tertium in quo æqualis omnium temperies fuit. Meminit & Florus cum Corinthi à L. Mummio factam expugnationem deſcribit. Quantas opes & abſtulerit & cremauerit hinc ſcias, Quod quicquid Corinthii æris toto orbe laudatur, incendio ſuperfuiſſe comperimus. Nam & æris notā precioſiorem ipſa opulentiſſimæ vrbis fecit iniuria, quia incendio peruſtis plurimis ſtatuis, atque ſimulachris, æris auri argentique venæ in commune cōfluxere. Idem de æris Corinthii origine Eutropius in IIII. adnotauit. Sane cum propter multitudinem & varietatem ſtatuarum ſimulachrorumque in illo ciuitatis incendio permixta in vnum auri argenti atque æris, omniaque ſimul metalla fluxiſſent, nouum genus metalli factum eſt. Vnde vſque in hodiernum diem ſiue ex ipſo, ſiue ex imitatione eius æs Corinthium, & Corinthia vaſa dicuntur.

Aes Corinthium

Emporium Corinthiacum.

Porro de emporio & mercatura Corinthiorum Strabo hæc refert libro VIII. Geograph. Diſtant autem Cleone quidem ab Argo ſtadiorum CXX. à Corintho ſtadiis LXXX. Corinthum ſane locupletiſſimum aiunt cum Iſthmo immineat Emporium, locus negociatoribus frequentatus. & duorum dominus portuum exiſtat, quorum alter quidem Aſiæ, alter vero Italiæ eſt propinquus. vtroque ex loco faciles inuicem mercium commutationes faciens, tantundem remotis vtrinque gentibus. Fuit autem cum fretum eſſet, non tuta profecto nauigatio, quod quidem antiquioribus annis freto contigit Siculo. Itidem & maria ipſa præſertim ad Malæam propter aduerſos ventorum flatus. Inde eſt natum vulgo prouerbium, cum Malēam deflexeris; domeſticos obliuiſcere. Aſiaticis igitur Italicisque mercatoribus grauiſſimum erat omiſſo ad Malæam curſu Corinthum diuertere aduecti eo mercibus vbi & importatarum & exportatarum è Peloponneſo rerum vectigalia vendi contingebat. Illuc etiam in Iſthmicorum celebratione ludorum multitudo incolarum conueniebat. Hæc ille. Ad quod pertinet prouerbium. Non cuiuis eſt adire Corinthum.

Idem de meretricum quæſtu & luxu Corinthiorum hæc ſubnectit. Veneris etiam templum adeo locupletatum Corinthi extitit, vt ſupra mille Deæ proſtitutas puellas caperet, quas Veneri viri mulieresque addixerant. Propter has igitur frequens in vrbem multitudo, turbaque conueniebat, vnde ciuitas mirum in modum ditabatur, nautę etiam leuiter ſumptus facientes aſſumebantur. Hinc vulgatur veteri ſermone prouerbium. Non omnium eſt virorum Corinthum nauigare. Cuiuſdam quoque meretricis facetum illud poſteris vulgatum eſt reſponſum, nam cum altera illi exprobaret inertiam, quod nulla operis teneretur induſtria, nec lanas attingeret. Ego inquit talis in hoc breui tempore ternas diſpoſui telas. Nomina inſignium meretricum quæ proſtabant Corinthi, & fama celebres fuerant, traduntur, Laidis, Leænæ, Sinopes, Pyrrhines, Syrenes & Sicyones. Huc referenda ſunt ſacra Priapi, Ornea dicta, quę Corinthi celebrabantur Et quia memorabilia hoc loco recenſeo, venit mihi in mentem ſacrificii quod Odæum nomine ob mortem filiorum Medeæ celebrabatur, de quo Pauſanias hæc ſcribit. Supra montem hunc Odæum vt vocant eſt extructum iuxta Medeæ filiorum monumentum, quorum nomina apud illos referuntur Mermerus & Pheres, qui

Corinthiacæ.

propter

propter ea quę Glaucæ obtulerāt munera à Corinthiis obruti eſſe lapidib. dicũtur. Quia aũt violētus hic interitus & iniuſtus fuerat, Corinthiorũ infantuli ab eis necabantur, donec annua ab eis ſacrificia ex oraculo ſunt cōſtituta, & metus itē adiũctus. Hic ad noſtrā vſq; ætatē perdurauit. exſculpta mulieris imagine formidabili. Corintho aũt à Rom. exciſo, & è medio ſublatis veteribus Corinthiis non amplius ab his, qui in Coloniam venerunt, ſacrificia hæc ſunt perſoluta, neque pueris in ipſorum honorem detondunt capillos, neque atras veſtes gerunt. Nobilitarunt Corinthum & Iſthmia ludicra à Siſipho inſtituta vt antedictum eſt, quæ qualia fuerint delineat Liuius libro III. Decade IIII. Iſthmiorum ſtatum ludicrum aderat ſemper quidem & alias frequens cum propter ſpectaculi ſtudium genti inſitum, vbi certamina omnis generis artium, viriumq; ac pernicitatis viſuntur, tum quia propter opportunitatē loci per duo diuerſa maria omnium Græcorum vndiq; conuentus erat.

Porrò Corinthus vna cum ditione proxima poſtquam reges creare deſiiſſent, ſiue poſt Cypſelum, ſiue Periandrum, in Achæorum poteſtatem venit, vnde licet Timaleon liberaſſet aliquando, tamen viribus fractis cum proximas ditiones Sicyoniæ, Nemææ ac Argolidis, imo etiam Laconicam ſui iuris Achæi feciſſent, Achæis Corinthus ſubiicitur. Quibus Philippus Macedoniæ rex Amintæ pater Alexandri magni ademit, vna cum aliis vtriuſque Græciæ prouinciis, ſub quorum poteſtate vſque ad Philippum Perſei patrem manſit, quo debellato à Romanis, Quinctius & poſt eum Flaminius Romanus Duces Corinthum vna cum Argolide Sicyoneque liberarunt, ac ſocios Romani nominis appellarunt, à quo Critolai conſiliis cum defeciſſent, bello petiti primo à Metello Macedonico, deinde à Lucio Mummio & Ariſtonis cuiuſdam proditione obſidentur, ciuitate ſolo æquata, & pretioſis quibusque Romam tranſuectis. Quo tamen poſt ſeculum Auguſtus Octauianus Imperator coloniam deduxit, quam libertate Nero donauit, Veſpaſianus multis prærogatiuis locupletauit. Hinc eſt quod ſcribit Pauſanias in VII. Tunc itaque in caſtra vt venit Flaminius, & Eretriam, pugna ſuperato Macedonum præſidio, diripuit, & ad Corinthum confeſtim admoto exercitu, quæ à Philippi præſidio erat occupata, vrbem tum ipſe obſidione cinxit, tum Achæis nunciauit, vt miſſis copiis aduerſus Corinthios ſuppetias ei ferrent, idque partim eo facerent, quod digni eſſent habiti, qui ſocii Romanorum appellarentur, partim beneuolentia adducti, erga Gręcos. Cum itaque in conſilio diuerſa eſſent inuicem dicta, vicerunt denique qui Romanis fauebant, miſſoque exercitu Achęi in Corintho obſidione Flaminium iuuerant. Cæterum Corinthii à Macedonibus liberati continuo ſe in Achæorum concilium contulerunt. Huc faciunt loca Titi Liuii Decade IIII. libro II. Rhodii Peræam (regio eſt continentis verſus inſulam vetuſtæ eorum ditionis) repetebant, poſtulabantque præſidia deduci ab Iaſſo & Bargyllis & Euroteſium vrbe, vt in Heleſponto, Seſto atq; Abydo, & Panopliæ Byzātiis, in antiqui formulā iuris reſtitui & liberari omnia Aſiæ emporia portusque. Achæi Corinthum & Argos repetebant. *Et rurſus* Mouerunt eo maxime ſenatum, demonſtrando maris terrarumque regionis ſitum, vt omnibus appareret, ſi Demetriadem in Theſſalia, Chalcidem in Eubæa, Corinthum in Achaia rex teneret, non poſſe liberam Græciam eſſe, & ipſum Philippum non contumelioſius quam verius compedes eas Græciæ appellari. *Et libro tertio.* Nihil contra ea de libertate vrbium alii dicebant. Cæterum ipſis tutius eſſe, manere pauliſper ſub tutela præſidii Romani, quam pro Philippo Antiochum dominum accipi, poſtremo ita decretum eſt, Corinthus redderetur Achæis, vt in Acrocorintho tamen præſidium eſſet. *Et ſubdit.* Corinthus & Triphilia ac Heræa (Peloponneſi & ipſa vrbs eſt) reddita Achæis. Idem libro ſecundo eiuſdem Decadis obſeſſam Corinthum à Tullio & Lucio Quinctiis commemorat, vt è ſeruitute Macedonica vindicaretur. Cæteri populi Achæorum cum ſententiæ prorogarentur, ſocietatem cum Attalo & Rhodiis præſenti decreto confirmarunt, cum Romanis quia iniuſſu populi non poterat rata eſſe, in id tempus quo Romani legati mitti poſſint, dilata eſt, in preſentia, tres legatos ad Lucium Quinctium mitti placuit, & exercitum omnem Achæorum ad Corinthum admoueri, captis Cenchræis iam vrbem ipſam Quinctio oppugnante. Et ii quidem è regione portæ, quæ fert Sicyonem, poſuerunt caſtra, Romani ad Cenchræas verſus portam vrbis. Attalus traducto per Iſthmum exercitu Lechæo alterius maris portu, oppugnabant, primo ſegnius, ſperantes ſeditionem intus fore inter oppidanos ac regium præſidium.

Poſteaquam vno animo omnes & Macedones tanquam communem patriam tuebantur, & Corinthii ducem præſidii Androſthenem haud ſecus quam ciuem & ſuffragio creatum ſuo imperio iuſto patiebantur. Omnis inde ſpes, pugnantibus in vi &

Corinthus ſub Achæis.

Corinthus Achæorum.

armis & operibus erat, vndique aggeres haud faciles aditu ad mœnia admouebantur. Hæc ille. Qui tamen ſoluta obſidione & Romanos & Achæos receſſiſſe ſcribit, vteius vtar verbis, Autor erat Attalus incenſis operibus omittendæ extemplo oppugnationis, pertinacius Quinctius in incœpto perſtabat. Is quoque vt pro omnibus portis diſpoſita vidit præſidia regia, nec facile erumpentium impetus ſuſtineri poſſe, in Attali ſententiam conceſſit, ita irrito incœpto dimiſſis Achæis reditum ad naues eſt.

Corinthus Rom. ſocii. Sic liberata Corinthiorum Reſpublica ex Achæorum & Macedonum ſeruitute, Romanæ ſocietati acceſſit, ac libertatis munia liberaliſſimè fouit, donec Critolao quodam duce à Romanis ſine cauſa defeciſſet, in ruinam conceſſit. Quam hiſtoriam breuiter Lucius Florus complectitur libro II. Quaſi ſeculum illud euerſionibus vrbium curreret, ita Carthaginis ruinam ſtatim Corinthus excepit Achaiæ caput, Græciæ decus, inter duo maria Ionium & Ægeum, quaſi ſpectaculo expoſita. Hæc (facinus indignum) ante oppreſſa eſt, quam in numero certorum hoſtium referteretur. *Corinthii a Rom. deficiunt.* Critolaus cauſa belli, qui libertate a Romanis data, aduerſos ipſos vſus eſt, legatos Romanorum, dubium an & manu, certe oratione violauit. Igitur Metello ordinante, cui tum maxime Macedoniæ mandata eſt vltio, & hoc Achaicum bellum, ac primam Critolai manum Metellus conſul per patentes Elidis campos, toto cecidit Alphæo & vno prælio peractum erat bellum. Iam & vrbem ipſa terrebat obſidio. Sed (ô fata Reipublicæ) cum Metellus dimicaſſet ad victoriam, Mummius venit. Hi alterius ducis dignitate exercitum ſub ipſis Iſthmi faucibus fudit, geminosque portus ſanguine infecit.

Tum ab incolis deſerta ciuitas, direpta primum, deinde tuba præcinente deleta eſt. Pauſanias in VII. eundem quidem belli autorem Critolaum, alium tamen locum facti prælii oſtēdere videtur, cum ſcribit. Metellus ſimul ac audiuit Mummium cum exercitu aduerſus Achæos aduentare, diligentiam adhibuit, vt ipſe ante Mummii in Græciam *Corinthus à Romanis deleta.* aduentū bello finē impoſuiſſe videretur. Miſſis itaq; ad Achæos nunciis e concilio iuſſit dimittere Lacedęmonios, & quas olim Romani indicauerant ciuitates. & ſic ob priorem contumaciam, nihil graue Romanos ex iracundia facturos promiſit. Hæc per præconem vt ſunt annunciata, in Macedoniam exercitum traduxit, & per Theſſaliam, ac iuxta Lamiacum ſinum iter fecit. Ac Critolaus & Achæi, ſermonem qui concordię inſeruiebat, nullum admiſerunt, ſed Heraclæam obſidione cinxerunt, eo quod concilii Achæorum participes eſſe detrectarunt. Tunc itaque per exploratores certior factus Critolaus, Metellum cum Romanis Sperchium tranſiiſſe, Scarphiam Locrorum aufugit, & licet anguſtias inter Heraclæam & Thermopylas cum Achæorum exercitu occupauerat, Metellum tamen expectare non eſt auſus, ſed tanto terrore perculſus, vt non ex ipſo loco quidem melius quid ſperaret, in quo pro Græcorum ſalute Lacedæmonii præclara illa facinora ediderant aduerſus Medos & Athenienſes, his non inferiora aduerſus Galatas, fugientem Critolaum, & cum eo Achæos, paulo ante Scarphiam comprehendunt Metelli milites, vbi multis numero interfectis, circiter mille viuos cœperunt. Critolaus vero poſt pugnam neque viuus à quoquam eſt viſus, neque inter mortuos repertus.

Et ſubdit de expugnatione. *Locus pugnæ.* Qui ex Achæis poſt pugnam Corinthum euaſerant ſtatim ſub noctem effugerunt, effugerunt vna ex ipſis Corinthiis quam plures. Mummius, licet portæ eſſent apertæ, primo tamen impetu Corinthum irrumpere noluit, veritus ne quid inſidiarum intra mœnia, lateret. Sed die poſt pugnam tertia vi & cepit Carthaginem & igne deuaſtauit. Eutropius duas pugnas factas tradit, in quarto Romanorum Hiſtoriæ. vnam ad Thermophylas Critolao duce in qua XL. millia Achæorum cæſa ſunt alteram Dieuco duce in Phocide, qui nonum ex Arcadia exercitum eduxerat, in quo VII millia Græcorum deſiderata dicuntur. Factum autem hoc erat à Quinctio Metello Macedoni qui Procos: aduerſus Pſeudophilippum miſſus fuerat, qui paulo ante P. Iuuentium Romanus prætorem ad internecionem ceciderat. *Et ſubiciens de euerſione Corinthi.* Igitur poſt extincta totius Achaiæ præſidia, deſtitutarū euerſionem vrbium Metello prætore meditante Cos. Mummius repentinus cum paucis venit in caſtra, qui dimiſſo ſtatim Metello, Corinthum nobiliſſimam ciuitatem Græciæ, propter iniuriam legatorum Romanorum ſine mora expugnauit toto tum orbe longè clariſſimo omnium. Artificum enim & artificiorum officina & emporium commune Aſiæ atque Europæ per multa retro ſæcula fuit. Permiſſa igitur crudeliter eſt in captiuos prædandi licentia, ſicque omnia cædibus ignibusque conſumpta ſunt, vt de murorum ambitu quaſi é camino in vnum apicem coarctat, exundaret incendium. Itaque plurima parte populi ferro, flammisque conſumpta, reliqua ſub corona vendita eſt, vrbe incenſa, muri funditus diruti ſunt, muralis lapis in puluerem redactus, præda vero ingens erepta eſt Pauſanias

nias

nias in VI. refert partem ſpoliorum à Mummio eſſe conceſſam Philopæmoni Attali duci, eaq; Pergamum tranſlata vectigal non ſolum Achaiæ, ſed vniuerſæ Græciæ impoſitum, unde magiſtratus ſuſtentabantur, contigiſſeq; illam euerſionem altero anno poſt Carthaginis deſtructionẽ, vt Plin. in XXXIIII. animaduertit, Olympiadis CLVI. anno tertio. vrbis vero conditæ DCVIII. Pauſ. in II. ab Octauiano Auguſto reſtitutam vnà cum Carthagine Corinthum refert. & Romanam coloniã eo deductam Patras. Vnde apparet plus quam ſeculum in ruinis iacuiſſe. Vnde Plinius libro IIII. capite IIII. Corinthum Romanam coloniam appellat. Hanc deniq; Nero & locupletauit pluribus beneficiis, & libertate donauit, ac vt opinor, primus proconſulatu ornauit. Hinc eſt quod Diuus Paulus ſub Nerone ad Corinthios ſcripſit, & in vita Diui Andreæ legitur apud Abdiam, apud Lesbium proconſulem in Corintho accuſatum Beatum Apoſtolum, cuius vxorem Trophimam Chriſto vindicauerat. In eadem hiſtoria mentio fit Apoſtolum ab Ægeate Procos. condemnatum, qui tum apud Ægium & Patras habitauerat. Hunc proconſulatum Græci poſtremi imperatores in dominium verterunt, quam Deſpotiam vocabant. Cuius ditio totam Peloponneſum comprehendebat patentem ab ortu & occaſu, vt autor eſt Plinius ſtadiis MDCCC. & ab Iſthmo (quem paulo ſupra Corinthum Demetrius rex Macedoniæ, & poſt eum Dictator Cæſar, Caius Cæſar & Nero Imperator perfodere nequicquam conati ſunt, & quẽ Imperatores Græci poſtremi Hexamylo cõplexi ſunt) vſque ad Tenarum Promontorium totius Peloponneſi locum maxime meridionalem. Hinc Æneas Syluius autor eſt. Conſtantinum Paleologum Deſpotam fuiſſe Moreæ, antequam ad imperii apicem perueniſſet Amurathi Turcarum tyranno tributarium, è cuius iugo ſe vendicare conabatur cum Iulano Cardinale ac Capiſtrano autoribus, Thurcę in Seruia victi fuiſſent. Poſt hunc Conſtantinum, qui paulo poſt Imperator Conſtantinopolis expugnatione occiſus fuerat, fratres eius Demetrius ac Thomas Deſpotæ Moreæ celebrantur Mahometi tyranno vectigales, cui annuos XV. mille. coronatos pendere cogebãtur, donec Calixto Papa ingentem in Turcas expeditionem meditãte, cùm ſe in libertatem aſſerere voluiſſent, Deſpotia illã ceſſauit. Græcis magna ex parte profligatis, partim vero cum Albanis ac Turcis, Sclauiſq; mixtis.

Corinthus Rom. colonia.

Proconſules Achaiæ

Corinthiacę dominii veſtigia.

Inſignia Corinth.

Et de Corintho hactenus, ad inſignia eiuſdem me recipio, quæ inuenio vel Pegaſum alatum ſolum, vel Neptunum ſolum ſedentem, vel Bellerophontem Pegaſum introducentem in vrbem. De Neptuno res ſic habet, vt autor eſt Pauſanias lib. 2. Neptunus dicitur cum ſolo de Iſthmo & agro vicino litigaſſe, Briareum electum arbitrum, Neptuno Iſthmum quæque huic adiacent adiudicaſſe, Soli verò Promontorium quod Corintho imminet. Hinc eſt quod idem autor Solis templum in AcroCorintho deſcribit, ſummo ſcilicet montis acumine. Et addit, cum templa in Corintho enumerat prope omnium Deorum templum colitur, loco vicino fons extructus, & ſuper eum Neptunus æneus, Delphinus item ſub pedibus Neptuni, aquam emittens: *Et iterum:* Lauacra multis in locis Corinthii habẽt, quorum quædam ex publico, quædam Hadriani Imperatoris ſumptibus ſunt conſtructa, ſed inter alia celeberrimum eſt, quod iuxta Neptuni ædem continetur, Euricles vir Spartanus patefecit, & lapidibus tum aliis exornauit, tum iis quos Crocis ditionis Laconicæ effodiunt, in aditu ad læuam Neptunus eſt, & poſt ipſum venantis cultu Diana. Fontes autem quam plures per vniuerſam ciuitatem ſunt extructæ. Abundant enim magna aquarum copia, quibus ea inſuper accedit, quam Hadrianus Imperator ex Stymphalo deriuauit. Sed quæ ſpectatu maxime digna ſunt iuxta Dianæ ſimulachrum, Bellerophontis eſt, & aqua per Pegaſi equi vngulam profluens. Addit Strabo in 8. Pegaſi vſurpati à Corinthiis rationem reddens, cum de Pyrene fonticulo, qui irrigat Corinthum loquitur.

Neptunus Corinth.

Fama eſt equum Pegaſum cum potaret hoc in loco. à Bellerophonte deprehenſum eſſe, allatum inquam caballum, è Meduſæ ceruice, & de Gorgonis exſecto gutture proſilientẽ. His adde q; à quibuſdã Pegaſus Neptuni filius ex Medea traditur, vt Arion alter equus alatus ex Cerere. Hinc Neptunus Hippius, id eſt equeſtris ſubinde ab antiquis & præcipue Poetis nominatur. Neque mirum eſt Corinthios huius equi ſymbolo vſos, cum conſtet Bellerophõtem eum, qui equo Pegaſo in domanda Cymera vſus fuerat, Glauci regis Corinthiorum filium extitiſſe (licet alii falſo patrem faciant) qui cum apud Prætum regem Argolidis eſſet falſo accuſatus adulterii, codicillis ſeu Vriæ literis

Pegaſus Corinthiacus.

acceptis, miſſus ad Iobatem Liciæ regem ſocerum Chymærã monſtrum illud triforme poſt ſubiugatos Solymos, vt mortem redimeret conficere coactus eſt, quo in periculo à Neptuno Pegaſum equum illum alatum adiutorem habuit. Sunt qui rem ad hiſtorias & veritatem referant, & Chymæram fuiſſe montẽ, in cuius ſummo leones, in medio capreæ, & ad radicem dracones ac ſerpentes colebant, his peſtibus ſublatis habitabilẽ feciſſe Bellerophontem, donatum idcirco à Iobate rege Lyciorum matrimonio Archidnes filiæ, & ſocero in regno Lyciorum ſucceſſiſſe. Hinc factum reor, vt Lycii in Aſia Chymeræ Icone in numiſmate, Corinthii vero Pegaſi, ſunt vſi. Ad quæ vtraque ſymbola alludunt Poetæ.

Ad Pegaſum Corinthum Ouid. 4. Meta. de Meduſa à Perſeo occiſa locutus.

Se tamen horrendæ Clypei quem læua gerebat,
Aere repercuſſo formam aſpexiſſe Meduſæ.
Dumq́ grauis ſomnos colubros, ipſamq́ tenebat
Eripuiſſe caput collo, penniſq́ fugacem
Pegaſon & fratrem matris de ſanguine natos.

Et lib. 5. cum de Helicone fonte loquitur.

Fama noui fontis noſtras peruenit ad aures
Dura Meduſæi quem præpetis vngula rupit.
Id mihi cauſa viæ volui mirabile factum
Cernere, vidi ipſum materno ſanguine naſci
Excipit Vrania, quæcunq́ eſt cauſa videndi,
Has tibi diua domos animo gratiſſima noſtro.
Vera tamen fama eſt, & Pegaſus huius origo
Fontis, & ad latices deduxit Pallada ſacros
Quæ mirata diu factas pedis ictibus vndas.

Et de Pyrene fonte idem Ouidius.

Fuſco repurgato fugiebant nubila cælo,
Impetus ire fuit, claudit ſua tecta Pyreneus.
Vimq́ parat quam nos ſumptis effugimus alis,
Ipſe ſecutus ſimiliter ſtetit arduus arce.

Ad Chymeram alludit Lucretius.

Prima leo, poſtrema draco, media ipſa Chymera.

Ouid 6. Metamorphoſeõn:

Iamq́ Chymeriferæ cum Sol grauis vreret arua,
Finibus in Lycia longo defeſſa labore,
Sydereo ſiccata ſitim collegit ab aſtu.

Et libro 9.

Cares & armiferos Lelegas Lyciamq́ pererrat,
Iamq́ Cragon & Lymyren, Xantiq́ reliquerat vndas
Quoq́ Chymera iugum medio in partibus ignem,
Pectus & ora Leæ, caudam ſerpentis habebat.

Idem 2. Triſtium.

Nam quid de tetrico referam domitore Chymeræ.
Quem leto fallax hoſpita prima dedit.

Idem lib. 4. Triſtium.

Eſſe canes vtero ſub virginis eſſe Chymeram
A truce quæ flammis ſeparet angue leam.

Idem 3. Faſtorum

Iamq́ vbi cæruleum variabant ſydera cælum,
Suſpice Gorgonei colla videbis equi.
Creditur hic cæſæ grauida ceruice Meduſæ
Sanguine reſperſus proſiluiſſe viris.

Achæi domini Corinthi.

Ac tametſi poſterioribus temporibus eadem Achæorum quæ Corinthi fuerat Reſpublica, quia tamen Achæi, quia diuerſi à Corinthiis fuerant, primis ſeculis neque reges, ſed prætores crearant, quos Damurchos vocabant, ſummam paulatim ad ſe rerum traxerunt, Sicyone ac Corintho ſubiugatis, atque in libera Republica & conſilium habuerint, in quo de rebus communibus conſultabant, & præter veterem Ægialii vrbem, Lecheum portum, Rhyum Promontorium Ægium, Erettiam, Patras, Helicen, Pellenam, Buram, Dymen, & Ænarium poſſederunt, proximasq́; gentes partim ſubiecerunt,

cerunt, vt Argiuos & Spartanos, partim vt ſuos conſilio adſciuerunt, vt Ætolos, Trachinios: ipſi vero à nemine præter Rom. debellati fuerunt. Itaq; de hoc populo ſeorſim diceadum erit nobis. Cuius liberæ Reipub. ſtatum non ſolum ex conuentu illo famigeratiſſimo, verumetiam à magiſtratu annuo, quem Damarchum dicebant, deprehendere licet. De quo Pauſanias lib. 7. E bellis inſuper & peſte non tantum cladium Achæi cœperunt quantũ Græci reliqui. Concilium item habebant Achæi quod Achaicum eſt dictum, communicatisque publice rationibus & conſilia inibant, & quod erat faciẽdum, faciebãt. Ægium eis conuenire eſt viſum, hæc enim poſt Helicen aquis ſubmerſam aliis in Achaia ciuitatibus gloria ſemper præſtitit, tum vero & potentia excellebat ex reliquis Græcis primi Sicyonii Achæorum cõſilii ſunt facti participes, poſt Sicyonios, & alii Pelopõneſii, quidam e veſtigio quidam aliquandiu morati. Cęterum vt in Achęorum ſe conſilium conferrent, monebantur, & qui extra Iſthmum incolebant cum Achæos viderent maiorem ſubinde potentiam nanciſci. Conuentus Achæorum.

Et iterum. Cæterum Metello, tum & reliquis legatis nequaquam viſum eſt res Lacedæmoiorum negligere, & ab eis qui Achæorum magiſtratum gerebant, petierunt in cõcilium Achæos conuocari, vt publice edoceant mitius aliquando Lacedæm. eſſe tractandos. Hi vero reſponderunt, nec ipſos conuocandi Achæorum concilii poteſtatem habere, nec alium quempiam, niſi vno cum negocio propter quod cõcilium conuocet, decretum à Senatu Romanorum habebant. Liuius libro IIII. Decade IIII. teſtata quoque ipſo Nemæorum die voce præconis libertas eſt Argiuorum, Achæi quantum reſtitui, Argiui commune Achaiæ concilium lætitiæ afferebant. Et libro V. in Achaia legatis Antiochi Ætolorumque coram T. Quinctio Ægii datum eſt concilium, Antiochi legatus prior quam Ætoli eſt auditus.

Florus capite LI. Epitomæ belli Achaici ſemina referuntur hæc qui legati populi Romani, ab Achaicis pulſati ſunt, Corinthum miſſi erant, vt eas ciuitates quę ſub ditione Philippi fuerant, ab Achaico concilio ſecernerent. Hoc nobile concilium à Lucio Memmio Conſule, qui Corinthum euertit, & Achæos debellauit, diſſolutum fuit, vt Pauſanias in VII. teſtatur, concilia in ſingulis Achęorum gentibus, illud etiam apud Phocen. & Bæotios, aut ſi quod alibi in Græcia diſſoluit omnia. Porro hoc concilium etſi communem locum deſignatum habuerit, quem Ænarium appellabant prope Patras (vt Strabo ſcribit in VIII. Ægiorum iuris eſt & Helice & dicatus Ioui lucus Ænarius nomine, in eo Achæi de Republica conſultaturi conuentum agitare conſueuerãt:) tamen vt ex lectione eum Pauſanię tum Titi Liuii liquet illum ipſum conuentum cum Corinthi, tum in Ægeo etiã Sicyone Rhyo, & Argis celebrauere, de quibus ſuo loco dicemus. Aliud item Achæorum concilium expectare iuſſit (inquit Pauſanias) quod fututum erat menſe ſexto. Ipſe autem negauit ſe quicquam cum illis ſine publico Achæorum conſenſu collocaturum, idcirco hi cum illæſos ſe cognouiſſent, Romam diſceſſerũt. Critolaus autem Corinthi conuocatos Achæos hortatus eſt, arma Spartanis vt inferant.

Huc ſpectant quæ de eodem concilio ſcribit Strabo in VIII. Quippe Achæi per annos aſſiduos viginti ſcribam publicum & prætores duos annuos habuere, commune quoque conſilium vna in curia cogebant, quod AEnarion vocabant. In quo de Republica Senatus conſulta edebantur, & per iſtos & per Ionas antea, poſtea decretum eſt vnum tantum prætorem creari.

Hæc ſuper illo nobili Achęorum concilio, cuius gratia arbitror illos in numiſmate præter literas A & P coniunctas & faſciculo vnionis vſos fuiſſe vt in ordine lector ſexto, videbis. Porro Magiſtratus qui publico nomine præerant, & mutabantur, Damiurgi ſiue prætores nominati fuerant, quales in quarta Decade Liuius multo recẽtet Ariſthenem, Nicoſtratum, Philoppemenem. Menalcidam, Diæum, Damocritum, & vbi concidit Reſpublica Achæorum, Critolaum Pauſanias commemorat. Tito Liuio Decade 4. libro 2. plurium prætorum meminit. Tum inter magiſtratus gentis (Damiurgos vocant) decem numero creantur, certamen nihilo ſegnius quam inter multitudinem, & quinque relaturos ſe de ſocietate Romanorum aiebant, ſuffragiumque daturos, quinque lege cautum teſtabantur, ne quidquam aduerſus Philippi ſocietatem eſſet, aut referre magiſtratibus aut decernere conſilio ius eſſe, hic quoque dies iurgiis eſt conſumptus. Superetat vnus iuſti conſilii dies, tertio enim lex iubebat decretum fieri, filium Damiurgi nomine Memnonem, habebat partis Magiſtratus Achæorum

Digitized by Google

eius quæ decretum recitari, prorogarique ſententias prohibebat. Is diu obteſtatus filium vt conſulere Achæos communi ſaluti pateretur. Et lib. 4. Hac vaniloquentia primum Ariſthenum Prætorem Achæorum excitauit, ne iſthuc inquit Iupiter Opt. Max. Iunoque regina, cuius in tutela Argi ſunt, vt illa ciuitas inter tyrannum Lacedæmonium & latrones Ætolos præmium ſit.

Heluetiorũ Reſpub.

Ex his omnibus apparet Achæorum Remp. non fuiſſe diuerſam ab Heluetiorum noſtri ſeculi politia, qui & ipſi conuentum habent, vbi de rebus communibus conſultant, eumque Badenæ ſiue apud Thermas ſuas conſtituunt, cuius præterea viciniæ ciuitates participes ſunt, Roteuilla, Mulhuſium, Tigurum, Baſilea, Solodurum, Lucerna, Berna & Epiſcopatus Baſilienſis, Curienſis, ac Sedunenſis, cum plærisque proximis comitibus ac dominis. Sunt etiam in hunc conuentum relati Rhæti, Griſones, Engedini.

Quanta porro Achæorum libera iſta Reſpublica, ac quam potens extiterit, declarant opulentiſſimi populi ab his ſubiugati Argiui & Spartani, vt de Sicyoniis & Corinthiis ſileam, de quibus inter initia capitis dictum eſt: vnde ſcribit Tit. Liuius libro 4. Dec. 3. Achæis quantum reſtitui Argi in Commune Achaiæ concilium lætitiæ adferebant, tantum ſerua Lacedæmon relicta, & lateri adhærens Tyrannus non ſincerum gaudium præbebant. Ætoli vero eam rem omnibus conciliis lacerare, Pauſanias libro vii. Æquum videri Rom. Senatui vt neque Lacedæmonii participes ſint Achæorum concilii, neque ipſi Corinthii dimittantur. item ex concilio Argos Heraclæa ad Oetam ſita, & Orchomenii Arcades. nulla enim generis propinquitate hos eſſe coniunctos cum Achæis, & aliquanto poſt vrbes has ad Achæorum concilium ſe contuliſſe.

Et rurſus habebant autem in quo priuatis de rebus iam olim Lacedæmones accuſabant, Nabide autem ſublato tyranno crudeliſſimo, quicquid de Lacedæmoniis moleſtiæ conceperãt, in medium protulerunt. At temporis progreſſu Achæi in conuentum eos Achaicũ protrahunt, & iudicium de eis accuratiſſime dixerunt. Mœnia item Spartæ ſolo æquant, temere prius, ac negligenter extructa.

Et iterum Cæterum Metello, tum & reliquis legatis nequaquam viſum eſt res Lacedęmoniorum negligere, & ab eis qui Achæorum Magiſtratum gerebant, petierunt in concilium Achæos conuocari vt publice doceant mitius aliquanto Lacedęmonios eſſe tractandos.

Et ſubdit. cum de exulibus duobus Lacedæmoniis Alcibiade & Arao loquitur. A Nabide enim in exilium actos ſuſceperant Achæi, & mortuo Nabide eoſdem præter ſententiam populi Lacedæmonii Spartam reduxerant, ergo hi quoque Romam profecti ad Senatum acerrime Achæos accuſarunt, hos vt diſceſſerunt rei capitalis in concilio damnatarant. Hęc ille.

Occaſio belli Achæorum cum Spartanis.

Sed placet bella quoque Achæorum commemorare, quæ multis ſeculis cum Spartanis geſſere victores, vt ea cauſa cenſenda ſit. Quamobrem Spartani deinceps Achęis ſubiecti fuerint, quos e ſeruitute Romani demum liberarunt. Qui licet ab omnibus ſemper bellis immunes, nec victoriæ Leonidis ad Thermopylas participes, nec prælio aduerſus Philippum Amyntæ ad Cherroneam facto interfuerint, ſed nec Lamiaco, nec contra Galatas reliquis Grecis vllum auxilium tulerint, tamen eo potentię excreuerunt, vt cæteris, ac pręcipue Spartanis ſuſpecti fuerint, maxime verò quod tot populi eorum ſe concilio ſubmitterent. Quocirca, Agidæ Euthamidę filio Spartanorum Rege bello petiti Pellenum amiſerant, quam tamen Aratus Sicyonius Achæorum dux mox recuperauit, & occurrentem cum copiis Cleomenem principem Spartanum ad Dymen fudit, atq; vt vires ſibi à Macedonibus compararent, cum Antigono Rege tutore Philippi Demetrii fratre fœdus percuſſere, qui & ipſe inimicos ſpiritus in Spartanos gerebat, cuius ſuppetiis rurſus Cleomenem ad Sellaſiam Achæi vicerunt, & quo rebus ſuis melius cõſulerent, Romanam etiam ſocietatem ambiuere, atque idcirco Marco Acilio bellum gerenti aduerſus Antiochum & Aetolos auxilio fuerunt, in quorum denique fauorem, ſocietati Macedonicæ renũciarunt: vtque Corinthus è ſeruitute eximeretur, opem tulerunt. Hinc factum eſt, vt communibus armis conſiliiſque aduerſus Nabim tyrannum Lacedęmoniorum Romani cum Achiuis decertarint, quo interfecto & Sparta occupata, tanquam rerum omnium ſecuri, altiores ſpiritus concepere, tyrannidéque in Spartanos exercere non ceſſarunt, quam exules duo Alcibiades & Areus ad Metellum primo Prętorem, deinde ad Senatum etiam Romanum retulere, qui tametſi intercederent, ac conciliare Achæos Spartanis niterentur, Appio legato miſſo, nihil eſt tamen effectum.

Deinde

Deinde cum Romani à capitali damnatione Achęorum Lacędemonios ſuo decreto exuiſſent. Diæi tamē Prætoris incētiuis in ſua obſtinata contumacia Achæi perſtiterunt, quæ ne genti obeſſet, Ageſiſthenis alicuius conſilio, XXIIII. qui aduerſiſſimi Spartanis videbatur, in exilium mittuntur, qui Romam profecti Achæos acriter accuſabant. Quorum accuſationes cum Diæus & Callicrates Romæ refellerent, & legatos mittendos qui cauſam cognoſcerent, Romani cenſuiſſent, nondum profectis legatis Democrito duce Achæi aduerſus Spartanos mouerunt, mille interfectis. Quem licet proditionis damnaſſent, vt fucum cauſæ ſuæ circumdarent, tamen mox Diæo Prætore præſidia in Limtanea oppida aduerſus Spartanos diſpoſuere, quorum vnum Iaſium, Manalcida duce Spartani expugnarunt, quem tamen ne excitaſſe bellum viderentur, mutata ſententia damnatuur, & ad veneni hauſtum compulere.

Occaſio belli Achęorum cum Romanis.

Dum hæc vtrinque fiunt, Oreſthis cuiuſdam fidi Græci arbitrio Romanorum cauſam permittunt, quo nihil efficiente, legatos miſerunt, quos cum ad concilium admittere Critolaus eorum prætor negaſſet, ac inſuper Callicratis Achiui iudicio Romani didiciſſent, Perſeo Macedoni ſuppetias miſſas ab Achæis, hoſtes iudicati à Metello Macedoniæ Prætore, & bello petiti ad Scarphiam & Thermopylas vincuntur, quibus auxilio quidem aderat Diæus cum Arcadibus, & Pythias Thebanus cum Bœotiis, quos in belli ſocietatem adſciuerant Achiui, ſed omnibus fuſis & deletis copiis, nemine reſiſtente Lucius Mummius conſul Romanus, qui Metelli victorię ſuperuenerat, Corinthum obſeſſum expugnauit, atque funditus euertit, ſublatoque concilio, ac ſubactis vndique non ſolum Achiuis, ſed proximis omnibus Græcis Præturam Romanam auſpicatus eſt, quam in Proconſulatum Auguſtus Cæſar mutauit reſtituto Corintho

Mores Achæorum.

Et hactenus de bellis Achæorum, ac euerſo illius gentis imperio, quam priuatam inſuper ludo Olympico Pauſanias refert in 7. In regione porro Dyma eſt & Euphoris Oebotæ victoria. Is in Olympia Achæorum primus cum accepiſſet præmium, nullo exiguo honore ab eis eſt affectus, propterea Oebotas execerationes compoſuit, ne quis Achæorum victoria Olympica in poſterum potiretur. Et fuit ſane Deus aliquis, qui Oebotæ imprecationes curauit perficere, propterea Achæi miſſis qui Oraculum Delphicum conſulerent, certiores fiunt, quanam de cauſa coronis hactenus Olympicis ſint defraudati. Poſtquam igitur tum alia in honorem Oebotæ inſtituerunt, tum ſtatuam in Olympia poſuerunt. Soſtratus Pellinenſis ſtadii victoriam inter pueros eſt adeptus. Vſitatum & hodie apud Achæos eſt, vt qui certaturi ſint in Olympiis rem ſacram Oebotæ faciant, & Olympia ſi vincant Oebotæ, ſtatuam coronent. Homerus Achæos καρηκομόωντας vocat, quaſi bene comatos, cum in pueritia ac luctu deponere capillos tantum conſueuiſſent. Spartani vero perpetuo tonſi incedebant. Hinc cum prælium inter Achęos & Spartanos Pauſanias in VII. recēſet. Hi verò auditis Romanis decretis (inquit) impetum in Lacedæmonios ſtatim fecerunt, qui Corinthium tempore degebant, & quemuis corripuerūt, tum quem Lacedæmonum eſſe manifeſte ſciebant, tum qui capillorum tonſura, aut calceamentis, aut veſte, aut etiam nomine ſuſpicionem præbebant.

Capilli Achæi.

Fluuii Achaiæ.

Sed venio ad reliqua in Achaia conſpicua, atque vt omittamus tot fluuios, qui eam irrigant ac fertilem faciunt (quorum Nemea è finibus Argolidis fluens ac Corinthum præterfluens ad naualia illius Cenchræam in mare Ægeum exir, Aſopus ex Tythone monte per Phlyaſiam currens infra Lechæum portum in Ionium mare exoneratur, quē ſequentes reliqui minores amnes Sythus, Eliſſos, Crathis & qui Sicyonem ac Pellenam fœcundat Cephiſus, Selinus qui Helicen ac AEyram, Phœnix qui AEgæum, Cyathus, Ægas, Cercinna, Bolineus, Melas, Glaucus, Lariſſus, Milichius, Cariander, omnes Ionio mari cōfluunt, & qui contra Zacynthum ingrediuntur ad Olenū Parus, ad Dimas Lariſſus, & ad Myrtenum Achælous.)

Rhyum.

Sequitur Rhyum promontorium. Sed Patris cum in Ægium nauigaueris, primum promontoriū cernes Rhyum nomine. Diſtat Patris L. ſtadiis. Portus pręterea Panormus ſtadiis XV. à promontorio abeſt, totidem diſtat à portu murus Mineruę. Strabo libro VIII. Eſt autem Rhyum in Achiuorum ſolo protenſum longius promontorium in falcis figuram interius curuatum vnde & Drepanum idem falcem appellant, iacet autem inter Patras & Ægium Neptuni templum habens.

Et rurſus. In medio autem eſt Rhyon à Patris XL. diſtans ſtadiis, in ea nuper Rom.

pop. poſt Actiacam victoriam nobiliorum militum partem locauit, hodieq; præclaris viget ciuibus, cùm Romana ſit colonia. habet & mediocrē nauium ſtationem. Lege Liuium libro VII. Decade III. & libro VIII. In huius promontorii ciuitate conuentum ſuæ gentis celebrare Achæi ſolebant. Heræis peractis (ſcribit Liuius) ab ipſo ludicro extemplo Rhyum profectus eſt ad indictum multo ante ſociorum concilium. Et libro VIII. Cum ab Oreo profectum Attalum Romanosque audiiſſent, veriti ne in ſe iretur & intra Rhyum (fauces hę ſunt Corinthii ſinus) opprimerentur. *Et ſubdit de concilio.* In concilio tamen diſſimulans ęgritudinem elato animo diſſeruit, teſtatus Deos hominesq;, ſe nulli loco nec tempore defuiſſe.

Patra Colonia Romana

Rhyum Promontorium ac ciuitatem ſequitur Patrarum colonia Romana, de qua Strabo in VIII. Ex Rhypibus ſane oriundus fuit Miſcelus habitandę Crotonis autor, ab eiſdem fuit & Leuctrum pagus. Inde & Patræ ſunt vrbs inſignis. Cuius quidem vrbis ab Auguſto Cęſare euectę ad colonię Romanorum pręrogatiuam, primi autores a Pauſania memorantur, Eumelus indigena & Triptolemus Atticus Eleuſii Regis filius à Cerere educatus, à quibus Aroa eſt conſtructa ciuitas, cuius nomen filius Eumeli Antius mutauit in Anthiam. Quod nomen denique, cum Achæi Iones ex Ægialo expuliſſent, Patreus Preugenis filius nepos Agenoris ſuo permutauit, Erat enim nepos Patreus Arei primi conditoris, Arei vero pater Ampyx fuerat auus Pelius, proauus Agineta, abauus Doritus, Attauus Herpalus filius Amyclæ Lacedæmonii nepos, Cuius quidem ciuitatis præter innumera templa duo ſacra commemorat Pauſanias Patenſibus celebrata, Panychida in honorem Dianę quibus virgo ſacerdos ceruorum bigis inuehebatur cum magna pōpa mulierū accedentiū aram magni incenſi, cui viuos volucres, capreas, ceruos, lupos ac vrſos imponebant, ac quotannis viuum puerum ac puellam immolebant. Alia ſacra Baccho ſolennia Aſymmeta vocat à IX. viris dignitate præcellentibus forte electis ac totidem mulieribus celebrata, qui Aſymmatę vocabantur, quos in pompa pręcedebat ſacerdos arcam illam Eurypilo Troia allatam præferens, ſequentibus à tergo pueris ſpiceis coronatis. Meminit denique & Odæi publici loci inquo Muſici certabāt quod conſtructum à quodam Herode Athen. in memoriam vxoris fuerat. Quanta autem exiſtimatione Patræ fuerint, non ſolum Proconſulis Prætorium ibi conſtitutum à Romanis oſtendit, verumetiam quod Pauſan. IX ſcribit, quod Achæi antequam adilium apicem perueniſſent, ſocietatem ac amicitiam Patrenſium ambiuerint.

Patras ſiquidem Aegium quod duo amnes præterfluunt Phœnix & Meganites, & vbi ſuum etiam Achæi conuentum celebrabant. De quo in VIII Strabo. Poſt Helicen Ægion eſt & Rhypes & Patrenſes & Pharenſes, dein Olenus, præter hunc Melas magnus amnis labitur; poſt modum Dymæ & Tritaenſes. Iones igitur domicilia per pagos habebant, at vero Achæi vrbes ædificarunt, in quibus partim habitarunt. Et iterum eodem libro, inter Ægas & Ægium diſtinguit, Ægas deſertas oſtendit. Ægium vero ſatis incolarum habere, vbi Iouem à capra lactis alimenta ſuſcepiſſe Aratus ex vetuſtate ſcribit. Fuit præterea celebre AEgium (præter templa quæ enumerantur a Pauſanias Lucinæ Æſculapii cum nemore Iouis Seruatoris, cum nemore Mineruæ, Bacchi ad theatrum, Apollinis & Dianæ, in foro Proſerpinæ: & in littore maris, Veneris & Neptuni, Cereris Panichiæ & Iouis Homogirii) conſultatione Agamemnonis cum Græciæ principibus, cum bellum in Troianos meditaretur, antequam in Aulide iuramento ſe aſtrinxiſſent, deinde & conuentu illo Achæorum celebri, qui cum Corinthi ac Sicyoniæ Rhyoque fiebat, tum præcipue in Ægio celebrabatur.

Aegium.

Inde ſcribit Pauſanias in VII. In Ægium noſtra ætate concilium Achæorum conuocatur, quemadmodum & in Thermopylas, & Delphos, Ampyhctiones conueniebant. *Et rurſus.* Concilium item habebant Achæi, quod Achaicum eſt dictum, communicatisque publice rationibus & concilia inibant, & quod erat faciundum, faciebant, Ægium eis conuenire eſt viſum, hæc enim poſt Helicen aquis ſubmerſam aliis in Achaia ciuitatibus gloria ſemper præſtitit, tum verò & potentia excellebat. Liuius libro 6. Dec. 4. ſoluta obſidio eſt, & exercitus in Phocidem remiſſus eſt. Conſul cum T. Quinctio ad Achaicum conſilium Ægium traiecit. Et lib. 8 Dec. 3. Cum expedito agmine profectus per Bœotiā, Megaram atq; inde Corinthū deſcendit. Vnde commeatibus ſumptis Phlyunta, Phæneamq; petit, & iam cum Eræam veniſſet, auditur Machanidam fama aduentus ſui territum refugiſſe Lacedęmonem. Ægium ſe ad concilium Achæorum recepit. Ægium ſequūtur Pellena, Helice, Ægyra, Buræ, & Olenus, antiqua municipia & deſolata, quemadmodum Strabo ſcribit libro VIII. e quarum numero fuere Patræ atq; Dymæ cum altera nihil contribueret, alterā fluctus deleuiſſent.

Nam

Nam cum terrę motus in ſublime pelagus exuluiſſent, & ipſam diluuii inſtar abſorpſit ſimul & Neptuni templum Heliconii, quæ ætate noſtra Iones præcipuis honoribus adornant, ibique ſacrificium operantur, quod ab vniuerſis Ionibus factum Pamona vocant. *Et rurſus:* Secundum Sicyonem Pellena iacet, deinde Ægyta ſecunda, tertia Aegæ Neptuni templu habentes, quarta Bura poſt eam Helice, ad eam Iones ab Achæis bello fracti confugerunt, tandem ex his oris fugati. *Et rurſus:* Oppidum Helice olim erat habitatũ, & Ionibus fuit templum ſanctiſſimum Neptuni Heliconii. Sed tum quoque cum ab Achæis eiecti Athenas fugiſſent, & poſtea Athenis ad loca Aſiæ maritima rediiſſent, coluiſſe ſe aiunt Neptunum Heliconium. Mileſii item. *Helice & Bura*

Adde quæ Strabo in VIII. de Dyma ſcribit (cuius numiſmate vt lector quinto ordine cernes, capra eſt ſculpta ranam cõterens, forte à vicino vel Aegio vel AEgis, aut denique Aegyris, aut ipſa denique regione tota Aegialo nominata, quæ omnes à capra deriuantur appellationes) deinceps vero Dyma ciuitas eſt abſque portu inter omnes in occaſum magis expoſita, vnde & nomen adepta eſt, annis ſuperioribus Stratos appellabatur. Eam vero præterlabitur Lariſſus fluuius ab Elæa per Bupraſium deſcendens è monte defluens, quem alii Scolin vocant. Homerus autem Oleniam petram. Cum vero Antimachus Dymam Cauconidem appellet, nonnulli ſic approbant à cauconibus adiectum nomen. *Et ſubdit:* Dyma ſuſcipit accolas conuenas homines atque promiſcuos, quos è numeroſa Pyrararum colluuie perinde ac reliquas Pompeius habuit, delata prædonum manu. Quorum partem in Ciliciæ Solis, partem aliis in oris, & hoc in loco habitatores impoſuit. Phara Dymeo agro contermina eſt, à qua Pharienſes dicuntur. Meminit Dymarum Titus Liuius libro II. Decade IIII. Cum terra Nabis & Lacedæmonii mari Romana claſſis vrgebant, vnde regiam ſocietatem & præſidia Macedonum imploremus: an ipſi noſtris armis ab hoſte Romano tutabimur vrbes, quæ oppugnabuntur? egregie enim Dymas priori bello ſumus tutati. *Et ſubdit:* Dymæi ac Megalipolitani ac quidam Argiuorum priuſquam decretum fieret, conſurrexerunt, ac reliquerunt concilium neque mirante vllo, neq; improbante. Nam Megalopolitanos auorum memoria pulſos ab Lacedæmoniis reſtituit in patriam Antigonus, & Dymęis captis nuper, direptisq; ab exercitu Romano cum redimi eos vbicunq; ſeruirent, Philippus iuſſiſſet, non libertatem modo, ſed etiam patriam redimerat. Et tantum dicere voluimus de ciuitatibus. *Dymæ & eius inſignia.*

Coloniæ Achæorum.

Venio tandem ad Colonias ab Achæis ac Corinthiis deductas, quarum quatuor in Italiæ ea ora reperio, quæ Græciæ ac Siciliæ obtenditur Metapontum, Crotonem, Sybarim, ac Syracuſas in Sicilia. De Metaponto meminit Titus Liuius libro V. Decade III. Hoc idem eadem ora maris & Thurini fecerunt, mouit eos non Tarentinorum magis, Metapontinorumque quibus itidem ex Achaia oriundi, etiam cognatione coniuncti ſunt. Huic opinioni ſuffragatur etiã Diodorus, ac ex Diodoro Volaterranus. Antiochus vero Metapontum poſt Locros à filio Siſyphi eiuſdẽ nominis quem barbari Metabum cognominabant, appellatam, quandoq; Syrim & à Pyliis eſſe ædificatum, ac in agricultura fœlices Metapontinos ad eam æſtatem Apollini dedicaſſe. De Crotone ſcribit Strabo in deſcriptione Patrarum Achaiæ, lib. VIII. Ex Rhypibus ſane oriundus fuit Miſcelus habitandæ Crotonis autor. *Metapontus* *Croto*

Adde quæ in ſecundo Antiquit. Dionyſius refert. Quin & validius argumentum habeo, non conuenire cum ſupputatione temporum, quæ de huius diſciplina tradunt autores, quia nondum erat Crotonienſium vrbs, quando Numa Romam ad regnum accitus eſt. Integro enim quadriennio poſt aſſumptum à Numa principatum Myſcelus

eam condidit XVII. Olympiadis anno tertio, vnde ſatis apparet eum non potuiſſe adſectari Pythagoram, qui quatuor pòſt ætatibus exactis floruit, nec Crotone degere cum ad regnum vocaretur, quæ nondum condita fuerat.

Et libro I. Ab vna enim habitantium gentium Achaica tota ea pene inſula, in qua ſunt Arcades, Iones cum aliquot gentibus aliis nominatur Achaia. Tempus autem quo res Pelaſgorum cœperunt deficere, incidit in alteram ætatem ante bellum Troianum. Durauerunt tamen pene vltra eius belli tempora, donec contractæ ſint in gentem minimam. Nam præter Crotonem Vmbriæ ciuitatem memorabilem, & ſi quid aliud tenuerunt, Abotigenes perierunt, reliqua Pelaſgorum oppida. Croton vero cum diu retinuiſſet formam veterem, non multo ante noſtram ætatem, & ciues mutauit cum nomine Gertona vocata, & facta Romanorum colonia. Eadem de Crotonis initiis Strabo in VI. adnotauit. Prima Croton eſt, à Lacinio CL. diſtans ſtadiis. Eſt & Æſarus fluuius & portus, & fluuius alter Neæthus nomine. Nam in Achiuorum errore quoſdam ab Iliaca claſſe applicuiſſe ad locorum explorationem egreſſos. *Et ſubdit.* Vt vero autor eſt Antiochus cum Achiui à Deo oraculum cœpiſſent, vt Crotonem conderēt, Myſcelus ad conſiderandū locū acceſſit. Qui iam ædificatā cerneret Sybatim.

Inſignia Crotonis.

Hinc factum arbitror, vt in numiſmate Tripode Delphico Crotoniatæ fuerint vſi, vt in Cæſareo numiſmatum theſauro videte eſt. Diodorus in V. à Crotone ab Hercule interfecto ſi non conditam, ac ſaltem nominatum locum deducere videtur, cum ait: Hinc Hercules cum bobus in Italiam profectus, cùm iuxta littus progrederetur, Latinum furem boues furantem peremit. Crotonē vero cum inuitus cecidiſſet, ſepulchro ei conſtructo ſepeliuit egregie, incolis prædicens: futurum tempus, quo ibi ciuitas inſignis ex mortui nomine cōderetur, ipſe per Adriaticum ſinum circumuectus in Epirum primo tranſiit, deinde in Peloponnetum. Huc alludens cecinit Ouid. XV. Metam.

Nam fuit Argolico generatus Alcmeone quidam
Mycilus, illius Diſq; acceptiſſimus æui.

Scitum eſt quod T. Liuius Decad. 3. lib. 4. refert, de Crotoniatarum conſtantia, & quàm Græci nominis ſtudioſi fuerint, vt ab Hannibale perſuaderi non potuerint, quo cum Brutiis miſcerentur. His conditionib. ad deditionem compellere Crotoniatas conatus, vt coloniam Brutiorum eo deduci, antiquamq; frequentiam eorum recipere, vaſtam ac deſertam vrbem bellis paterētur, omnium neminem præter Ariſtomachum mouit, morituros ſe affirmabant citius q̄ miſti Brutiis in alienos ritus, legesq; ac mox linguam etiam verterentur. De Crotonis deſolatiòne eodē ex bello adde ex eodem autore. Iam hoc vt ſibi liceret, impetrauerat, & ab Hannibale miſſis ad ipſum legatis, ita Crotone exceſſum eſt, deductiq; Crotoniatæ ad mare naues conſcendūt, Locros omnis multitudo abeunt. Strabo lib. 6. Crotoniatas terræ ſalubritate ac Athletico exercitio. Athenæus lib. 12. Dipno. delitiis celebrant. Loca autorum ſubiiciam. Antea ſane Iapiges Crotonem Ephoro teſte incolebāt. Fuit autem ciuitas rei bellicæ peritiſſima, nec paruam exercendis Atletis operam dedit. In vno igitur Olympico certamine ſeptem viri qui cæteros ſtudio ſuperarunt, Crotoniatæ fuere. Iure igitur dici viſum eſt, qui Crotoniatarum poſtremus eſt, is reliquorum Græcorum primus eſt. Vetus quoq; prouerbium alterum, quid Crotone ſalubrius. Quod inde ortum eſſe aiunt, quia locus ipſe ad ſalubritatem & bonas habitudines propter Athletarum multitudinem plurimum conferat. plurimos enim ad Olympia victores.

De luxu Crotoniatarū adde ex Athenęo: Crotoniatę poſtq̄ Sybaritas deleuerūt vt au-
Luxus Crotoniatarum. tor eſt Tymęus ad delitias ſe contulerunt, ita vt eorū principes purpurea veſte induti per ciuitatē incederēt, aureaq; corona & crepidis albis. Sunt qui hoc non ob delitias factum aſſerant, ſed ob Medicum Damocidem, qui erat Crotoniates. qui Policratis, Samiorum tyranni fuerat familiaris, atq; poſt illius mortē captiuus à Perſis factus ad regē adductus fuit, cū Polycrates ab Oteta fuiſſet interfectus. Cū igitur Damocedes Atoſſam Darii regis vxorē ſan miſſet, Cyriq; filiā, quę ex mamma laborabat, ab hac in munus popoſcit, vt mitteretur in Græciā, qui in Crotonē forte delatus eſt. Strabo deniq; ac Pauſ. Crotonē celebrāt, duobus præcipue alūnis Pythagora ac Milone illo fortiſſimo qui & ſextā in O-
Milo Crotoniates. lympia victoriā cōſecutus fuerat, & taurū humeris geſtauit, & quia Pythagorę fuerat auditor, labētē in auditorio columnā tātiſper ſuſtinuit, donec reliqui oēs ſalui egrederētur

Grana-

Granatum, præterea malum ita manibus continuit, vt nec vi extorqueri, ab aliis poſſet, nec premendo ipſe corrumperet. Inuncto item diſco inſtitit & ludibrio eos habuit, qui facto impetu diſco deturbare eum conabantur. Cordam denique cum fronti alligaſſet compreſſo intra labra anhelitu, ita ſanguine venas repleuit, vt præ viribus corda rumperetur. Poſtremo cum per ſyluam iter faceret, incidens in lignum, quod cuneis impactis fuerat diuiſum, diſcerpere & illud conatus nimium viribus fidens cuneis elapſis ipſe in ſciſſura detentus à feris deuoratur. Sed concludam Crotonem Achiuam coloniam carmine Naſonis libro xv. Metamorphoſeôn.

Diues ab Oceano bobus Ioue natus Iberis,
Littora fœlici tenuiſſe Lacinia curſu
Fertur & armento teneras errante per herbas,
Ipſe domum magni nec in hoſpita tecta Crotonis,
Intraſſe & requie longum releuaſſe laborem.
Vix pererratus qua ſpectant littora terris,
Inuenit Aeſcrei fatalia fluminis ora.
Nec procul hinc tumulum ſub quo ſacrata Crotonis,
Oſſa tegebat humus, iuſſaq́; ibi mœnia terra.
Condidit & nomen tumulati traxit in vrbem.

Sequitur Sybaris in Italia ſiue Iapigum ora, eiuſdem gentis Achæorum colonia, vt Strabo in vi. refert, deinceps ab Achiuis conditum oppidum Sybaris eſt ducentis diſtans ſtadiis inter duos ſitum fluuios Creathidem & Sybaritidem. Eius autem condendæ autor eſt Iſeliceius. Eo autem excellentiarum & fœlicitatis ea ciuitas excreuit, vt quaternas proximas rexerit gentes, & quinque ac viginti vrbes ſuo ſubdiderit imperio, & contra Crotoniatas trecentorum hominum millium exercitum duxerit. Super Crothide verò domicilia habẽtes. L. in circuitu ſtadia. Totam autem hanc fœlicitatem intra dies lxx. Crotoniatæ illis interceperunt, adeo delitiis & luxuria intemperantes diffluebant. Vrbe enim potiti, inducto fluuio cuncta demerſerunt, pauci ex ea clade ſuperſtites adunati cohabitabant, quos temporis interuallo Athen. aliique Græci prorſus extinxerunt. Nam in ſocietatem ciuitatis peruenientes, eos per contemptum habitos trucidarunt, & vrbem alium in locum prope tranſpoſitum ædificarunt. Scitum eſt quod de luxuria Sybaritarum refert Athæneus xii. Dipnoſ. Sed de Sybaritis quid opus eſt vt pluribus dicam? apud quos balneatores introducti fuerint, effuſoresque edocti, ne citius dimitterent, & ne nimium feſtinantes, eos qui lauarentur, comburerent. Primum etiam Sybaritæ artes quæ ſtrepitum facerent, extra ciuitatem eiecerunt, veluti fabrorum, ærariorum & lignariorum, horumque ſimilium. ita vt vndique imperturbati ſomni efficerentur, neque ſanè Gallum in ciuitate nutrire licebat. *Et addit.* Eſt etiam apud eos conſuetudo vt pueri ad impuberem vſque ætatem purpuram, capillorumq́; nodos auro reuinctos geſtent, apud hos homunculi quidam parui ac Scopæi vt inquit Tymon ob delitias reperiuntur, qui Stilpones ac Melitæi catuli dicuntur, qui illos ſequuntur in Gymnaſia, alludente Poeta. *Sybaris colonia.*

Nauigas Ionium, Lacedæmoniumq́; Tarentum
Præterit & Sybarim Salentinumq́; Neathum,
Thurinoſq́; ſinus Emeſenq́; & Iapygis arua.

Quarta colonia Achæorum in Sicilia traduntur Syracuſæ, vbi regnaſſe potentiſſimos reges, conſtat, Gelonem, Agathoclem, Dionyſium, Hieronem & Hieronymum, & quam vrbem in moneta vſurpaſſe vidimus quadrigas Olympicas, itemque currentium hominum & luctantium ſymbolum. Quod vero ex Achaia oriundi Syracuſani fuerint, meminit Strabo in vi. Syracuſas quidam Archyas è Corintho nauigans condidit, quibus temporibus & Naxus & Megara habitari cœperunt, ſimulque Myſcellum & Archyam Delphos, vt Deum conſulerent, petiiſſe, illum interrogaſſe, vtrum opes an ſalubritatem eligerent. Archiam itaque opes, Miſcellum vero ſalubritatem elegiſſe, conceſſumque alteri vt Syracuſas, alteri vt Crotonem conderent. Euenit igitur Crotoniatas vrbem tam ſalubrem coluiſſe vt diximus. Syracuſas vero ad tantum diuitiarum cumulum euaſiſſe, vt iam in prouerbio diſſeminetur, cum ad locupletes ac ſumptuoſos loquimur, vobis ne decima quidam Syracuſanorum. Idem Cicero in Verrem, Syracuſas vrbem maximam Græcorum eſſe ſcribit, ac pulcherrimam ex quatuor vrbibus compoſitam, quarum vna inſula nominatur, altera Acradina, tertia Tychiæ, quarta Neapolis. Lege Titum Liuium lib. iiii. Dec. 3. qui eam ad vnguem deſcribit captã a M. Marcel. Rom. ac diu defenſam mechanicis Archimedis *Syracuſæ Achæorum colonia.*

Digitized by Google

præſtantiſſimi Mathematici, qui laudem patriæ non minimam comparauit. Cuiuslibet ſummã audire ex 14. Silii Italici libet, qui ſimiliter eius initia ex Achaia & Iſthmo deriuat.

Tum ſi Iſthmiacis æquaſſent oppida tectis,
Tot delubra Deum, totq; intra mœnia portus.
Adde fora & celſis ſuggeſta theatra columnis,
Certanteſq; mari moles adde ordine longo
Innumeras ſpacioq; domos æquare ſuperbas,
Rura quid incluſos porrecto limite longis
Porticibus ſacros Iuuenum certamine lucos,
Quid tot captiuis fulgentia culmina roſtris,
Armaq; fixa Deis, aut quæ Marathonius hoſtis
Perdidit aut Lybia quæ ſunt aduecta ſub arcto.

Et de luxu ac ornatu Syracuſanorum.

Artificum manibus non uſq; clarior ullo
Gloria picturæ ſeclo non arua uocabant,
Quæ ſcirent Ephyren fuluo certaret ut auro
Veſtis ſpirantes referens ſub tegmine uultus,
Quæ radio celat Babylon uel murice picto,
Læta Tyros quæq; Attalicis uariata per artem
Aulæis ſcribuntur acu, aut Mimphitide tela.

Quibus verſibus & ad ludos Syracuſanos alludit, quorum diximus ſymbolum numiſmate vſurpaſſe, vel quod Syracuſani & Neapolitani, apud quos ſacer Agonille (ſic enim ludi vocabantur) celebrabatur, à Græcis, oriundi fuerint, ludorum autoribus primis, vel quod Hercules cum ad Gyrionem proficiſceretur, iſthac tranſierit, quem Olympicorum ludorum in Græcia autorem Pauſanias refert v. Eliacorum. Aureo ſeculo Saturni nato Ioue Rhæam, Idæis Dactilis ſiue Curetibus infantis cuſtodiam commendaſſe. Ex Ida autem Cretica tum eſſe profectos, Herculem Pœoneum, Epimedem, Iaſium & Idam. Herculem porro ludentem curſus certamine commiſiſſe fratres, victoremque ramo oleaſtri coronaſſe, & ideo quinto quoq; anno celebrari, quod tot annis Saturnus cum Ioue filio luctatus ſit. Poteſt & tertia ludorum iſtorum ratio reddi, quod Arethuſa fons prope Syracuſas erumpat, quem ſubtus terra & mari ex Alpheo Elidis flumine prouenire antiquitas credidit. In Elide autem apud Alpheum amnem ludicra iſta Olympica celebrabantur ab Hercule inuenta, luctatorum iam puerorum quam virorum, idque cæſtibus vel manibus armiſq; & curſu, item & Poetarum artificumq;. Hinc de Arethuſia illa Syracuſano ex Alpheo Elidis orto, ac Archia Corinthio autore Syracuſanorum recte cecinere Poetæ:

Ouid. v. Metam.

Et quia Bacchiadæ bimari gens orta Corintho
Inter inæquales poſuerunt mœnia portus:
Eſt medium Cranei & Pyſææ Arethuſæ,
Quod coit anguſtis incluſum cornibus æquor.

Silius 14. Punicorum

Sed decus Enneis haud illum pulchrius oris
Quam quæ Siſyphio fundauit nomen ab Iſthmo,
Et multum ante alios Ephyreis fulget alumnis
Hic Arethuſa ſuum piſcoſo fonte receptat,
Alphæon ſacra portantem ſigna corona

Et ſic cauſa patet, quamobrem piſcium icones ſymbolis eorundem Numiſmatum Syracuſanorum iuncti cernuntur ob piſcoſam videlicet Arethuſam præterfluentem. Et hactenus quidem de coloniis Achęolum ac Corinthiorum, ſequuntur inſignia, quę duo Achæi vſurparunt, faciſculum vnionis & literis initiabilibus vocis Achæorum complicatis A & P, cuius explicationem ſupra ex conuentu illo Achæorum celebratiſſimo adduximus, & faciem Iouis, modo Iouis eſt, & nõ magiſtratus quem præfati ſumus Damiurgon vocari, aut deniq; Achæi Xuthi filii Ionis fratris, ꝗ libentius crederem, nulla .n. inſcriptio adiecta eſt, & in eodem numiſmate ex auerſa cernitur. De Achęo

ſupra

ſupra multa diximus, ſi Iouis facies erit, cauſa petenda eſt à Ioue Grecanico, cui Æaci intermiſſione Græci ſiccitate, peſte ac ſterilitate laborantes, ſacra inſtituerunt, vt ſupra dictum. Ad hęc Iouis Olympici templa cum in Corintho, tum Patri, Ægioq; Achæi ſingulari veneratione colebant, quemadmodum paulo ante diximus.

DE ARGOLIDE.

ARgos ante bellum quidem Troianum maiori fama quàm potentia fuit ciuitas, puta vna non ſatis opulenti, latique agri, quam Homerus reliquique antiquiores Poetæ nunc Achęam, nunc Iaſiam & Doricam, nunc vero Pelaſgiam, itemque Hippiam, hoc eſt, equeſtrem Hippobotam, & Dipſium, ac aquarum copia, epithetis cognominant, antequam reges Ægypti à Belo oriundi ac præcipuè Danaus eam extuliſſet, a Mecœnarum regno ac Proſymiæ agro ſeparatam ditionem habebat. Sed nec Epidaurus Troezenaq; Argoliei iuris extuliſſe vel carmen Homeri in cathalogo oſtendit, ex verſione Heſſi.

-Tum qui Iunonis Achiua
Tecta colunt Argos Tirynthaq; mœnibus altam,
Hermionemq; Aſinemq; ſinus maris alta tenentem,
Littora Troezena, Etonasq; ſacramq; Epidaurum,
Vinetis celebrem. Qui Æginam cumq; opulentam
Et Maſeta colunt. Has voce valens Diomedes
Duxerat & Sthenelus Capanei filius alti.

Et de Mycænis ſeorſim.

Qui claras coluere inſignia tecta Mycenas,
Et qui mœnia habent opulenta celſa Corinthi.

Hinc Mycænarum regno Agamemnon apud eundem extollitur, & ſeorſim Prætus ſeptem Cyclopum auxilio qui γαστερόχειρες, id eſt, Ventrimani appellabantur, Tirynthen ſtruxiſſe, & inde excurſionem feciſſe legitur: Seorſim quoque Danaus ex Ægypto aduectus Beli regis filius, condita arce in loco petroſo & aquis indigo, Gelanorem Stheneli filium eiecit, & cum multis filiabus abundaret, multosque generoſosque acquireret, agrum primus ampliauit. Ad quem alludens Homerus cecinit, ex verſione Heſſi.

Argos aquis vacuum Danaæ ſtruxere redundans,
Dii poſuere Argos, Lympharum protinus expers.

Is adeo, vt inquit Strabo, præcedentes loci illius Reges excelluit, vt qui antea Pelaſgi nominabantur, impoſita per Græciam lege Danai vocarentur, Et quia Iunonis Argiuæ templum prope Mycœnas ambobus fuerat regnis commune, videlicet Mycæneo vel Laconico, ac Argolidi, euenit poſterioribus ſeculis, Danai iam ſtirpe deficiente, vt promotis limitibus Laconici Reges ſenſim Argolidem ſubiicere inciperent, quemadmodum antea qui de Danao deſcenderant, eo quod ex Laconicorum Regum ſanguine defluxerant, etiam Mycænarum agros ſubiectos habebant, manente tamen vel Argolidis appellatione, vel Mycœnarum nomine. Tanta erat affinitas & commixtio corũ Regum, non ſolum quod vicini, ſed quod ſanguine ac matrimoniis quàm coniunctiſſimi eſſent.

Scitum eſt quod ſcribit in VII. Strabo Mihi ſane videtur vt Pelaſgi & Danai, ſicut & Argiui nuncupantur, quod huius ciuitatis gloria & cæteros Græcos a ſe denominandos compararit. Sic & Iaſium Argos Iaſidas appellari facit. Sic & ex Apia Apidones recentiores dixere. At Homerus non quidem Apidones appellat. Apiam autem magis longinquam quam prope Peloponneſum dicat Argos, animaduerti vel hinc licet, quod Argiuam dici Helenam Et inde vrbs Ephyræ exiſtit ipſius in Argos ſinu E. hinc eſt Argos medium & inſulas multas, & vniuerſum Argos regere. Iuniores & campos Argos dicunt. At Homerus ne ſemel quidem præcipue Macedonicum & Theſſalicum eſſe arbitrabantur. Cum vero Danai nepotes Argiuum excepiſſent regnum: Illis ſeſe Amythaonis immiſcente progenie è Piſæo agro atq; Triphilia proficiſcente, mirari nemo debet, ſi eadẽ procreati ſtirpe hoc modo regionẽ duo in regna diuiſere. Primo, vt cũ duæ in illis vrbes eſſent, ipſas principatu eminẽtes oſtentarẽt, præſertim intra ſtadia minus quinquaginta inter ſe finitimas, Argos videlicet atq; Mycenas, & dicatũ Iunoni templũ iuxta Mycœnas, ambabus eſſe commune, in illo ſunt Policleti ſimulachra artis laude omniũ præſtantiſſima ſumpta & magnitudine. Phidiæ ſane imaginibus cedentia Argos quidẽ a pri-

mordio magis ac magis extitit potentia primatum, ſubinde Mycene ampliora ſuſceperunt incrementa propter commigrantes, in illas Pelopidas. Nam cum omnes ad Atrei filios conſiſterent, Agamemnon grandior natu regnum adeptus, duce virtute ac pariter fortuna comite, regionis paternam poſſeſſionem ampliauit, & Mycenæo Laconicum adiecit imperium vnum Menelaus Laconicæ regimen tenuit. At Agamemnon Mycenarum vſque Corynthum ac Sicyonem. Hęc Strabo. Vnde apparet duo regna coluiſſe vnum. illam ipſam Argoliden, ac Mycœnarum Laconico tertio acceſſiſſe, vt de quarto Troezenico nihil addam, è cuius regis Pythoi filiam Ægeus rex Athenienſiũ Theſeum genuit. Et ſic intelligitur verſus Homeri lib. Odiſ.

αἴδρος ἢ κλέος.

Græciam adit vaga fama viri mediusq; per Argos. Et iterum Iliade:

In Argos venıemus Achæum.

Vbi vox Argos magnam Græciæ partem includit. Hinc factum arbitror quod hæ voces Argiuus Achæus, Græcus ac Hellenus paſſim confunduntur, quod hi principes populi acceſſione prouinciarum nominisque gloria tunc fuerint celebrati. Achæi quidem proximi ab Arcto, ceu domini Argolidis ad ſe nomen traxere, & Spartani ſimiliter à meridie vt dictum eſt, adeo vt ſub iugo & ſeruitute hæc gens præ cæteris orbi inoleuerit, vtriuſq; accolentis populi potentia nixa.

Hinc eſt quod Pauſanias in VII. refert, Achander Achæi filius, & Architeles ex Phthyotide Argos ſunt profecti, & Danai ibi generi facti, Automaen quidem Architeles duxit. Schæam vero Archander. Cęterum Argis eos permanſiſſe non minimum hoc argumentum eſt. Metanaſten enim, hoc eſt, exulem filium ſuum Archander appellauit. Cum itaque multum & Argis & Lacedæmone Achæi liberi poſſent, factum eſt, vt eius loci homines Achæi appellarentur. Hęc cum ita ſint, ſub ſeruitute vicinorum, Argolidis nomen ita creuit, vt Mycœnarum Troezeniæque regna veteri paulatim maieſtate decreſcente illi adiuncta fuerint. Quando hoc factum ſit, & quibus auſpiciis, refert Strabo.

Cęterum ſecundum tempora Troiana deſtructo Agamemnonis imperio res Mycenæa humilius attenuata eſt, præcipue poſt reſtitutos Heraclydas. Iſti enim occupata Peloponneſo, priores dominos eiecerunt, quo effectum eſt vt qui Argos obtinerent, Mycœnas quoque ſubiectas in vnum conſpirantes haberẽt, poſteriori tempore eas Argiui ſolo æquatas deleuere, adeo ut nunc Mycœnæi oppidi ne veſtigium quidem reperiatur.

Placet autem auctæ Argolidis ac partim affinitate partim vicinitate locupletatæ limites ex Strabone referre. Ab oriente quidem Cleone promontorio, quod abeſt à Corintho ſtadiis LXXX. Spyreo promontorio, ſinu Saronico, ſinu Troezen. a Septentrione via ſaltuoſa, quam circa Tretum vocabant, & mons Tython cum Nemæa ſylua Corintho ſeparat, ab occaſu adiacet Arcadia & pars Laconicæ, diſtinguentibus Stymphalo Artemiſio, Parthenio & Cariſto montibus, & fluuiis Tamo qui Thyręam pręterlabitur ab Æginetis cultam, denique in meridiem Argolidis duobus ſinubus excurrit, Argolico & Hermionico, quos Strabo in VIII. ſic delineat. Poſt Malæam autem ſinus excipit Argolicus & Hermionicus. Ille quidem vſque Scyllæum nauiganti, ad orientem ſpectat, & ad Cycladas, alter magis ad ortum quam iſte vergit ad Æginam, terramque Epidauriam Sinus quidem Argolici primas partes habent Lacones, reliqua tenent Argiui in quibus ſunt & Apoll. templum Delium Laconicum, quo nomine & Bæotium & Minoa caſtellum, quo vocabulo eſt & Megaricum, & Lymnera Epulateria, vt inquit Artemiodorus. Scribit autem Apollodorus ipſam apud Cytharam eſſe. Quæ cum commodiſſima portu ſit, breuiter ac præciſe Limneram quaſi λιμένηρα id eſt, portuoſum appellatam eſſe nomine permutato. Ac ipſa Laconicę nauigatio, ſtatim à Malæa inchoans vſque longum in ſpacium aſpera ſit, tamen ſtationes & portus habet, reliqua ripa bonis eſt prædita portubus, paruæ quædam illi adiacent inſulæ haud ſane memorabiles. Argiuæ autem ſunt Praſia & Temenium in quo humatus eſt Temenus, & prior locus eſt, per quem Lerna fluuius eodem quo palus nomine fluit, in qua tantas de hydra Poetæ fabulas addiderunt. Ipſum vero Temenium longe ab Argo ſtadiis XXVI. diſtat, à mari ab Argo ad Hæreum XL. Hinc vſque Mecœnas decem. Secundum Temenium Nauplia eſt Argiuorum nauale, ſic proprie dicta, quod eò naues nauigent, poſt Naupliam ſpeluncæ ſunt & in illis Labyrinthorum ædificia eas vocant Cyclopaeas. Dehinc alia loca & ordine, ſinus Hermionicus ſitus eſt, quem cum in Ægina locus ordinet, ipſam etiam circuitionis partitio haud ſane deſpicienda nobis indicauit. Eius initium ab Aſina eſt oppido dehinc Hermione atque Troezen. Hæc ex Strabone.

Qui

Qui præterea montes celebriores per tractum eius prouinciæ enumerat, Tythonem, Chaonem, Artemiſium, Parthenium, Cariſtum, Cynoperam, Lyrcium & prope Tirynthen, Arachnum, Cynorciam, Tythium, Eubæam, & prope Mycœnas Acræam & Tornacem infra Aſinas & Cuculinum montem. Promontoria vero a finibus Corinthi incipiendo Spiræum, Pharygium, Scyllæum, Bucephalum, Buphortinum, Platoniſtunta, Strathium, Phalanorium Dydimorum, & Apobathmon.

Flumina idem deſcribit, Nemæam qui eiuſdem nominis vrbem irrigat in Septentrionem labens, Inachum contrario flumine, Aſterionem qui & ad Mecœnas in Inachum exoneratur, Taurum qui ad Scyllam exit, Phrixum qui Temenium præter labitur, Lernam ex palude ortam, Pontinum & Eraſinum, qui in finibus Arcadiæ abſorptus emergit, & Tamum qui pręter Thyream deſcendēs, Argolida à Laconica diſtinguit.

Paludes duæ inſignes præterea in tractu Argolidis deſcribuntur Lerna & Halaon, & Lucus Sironicus. Ad hæc nemora delineat Pauſanias ſyluam Nemæam, vbi ludi celebrabantur: Lucus, Dianæ verſus Stymphalum, Oleaſtrum Theſei haud procul Troezena, Rachus tortilis, ſylua Eitani, nemus Platanorum verſus Tyroæam.

Ciuitates denique inſigniores hac in prouincia ſiue regno ad famam venerunt, Argos ipſum, Nemęa ludis celebris, Tirynthus Herculis natiuitate Mycœnę ſedes peculiaris regni, cui pręfuiſſe Agamemnonem diximus, Phatigiam, Epidaurō templo Æſculapii laudatū, Troezenam, & littorales Methanam, Medæam, Celenderin Theſei regiām, Herminonem Dydimos, Helicen Aſinam, Praſiam Naupliam, Cephanta & in Mediterraneis, Thyræam, Temenium, Lyrcæam, Oeneam, & Hyſias in limitibus Arcadiæ cum templis laude dignis innumeris, quorum prope Argos erant Iunonis Acręę, Dianę Orthiæ, Apollinius Diradiotis, Dianæ Artemiſiæ, Panos & Bacchi, Mineruæ Oxidocis, & inter Tyrintha Epidaurum & Mycænas Argilidosque Iouis verticalis, Æſculapii Dianæ Laleæ, Dianæ Nymphæ, Veneris Acreæ, Cereris legiferæ, Dianæ Saronidis, Cereris Eleæ. Martis, Cereris & Proſerpinæ, Apollinis aperti, & pleraque poſidia, Neptuni in ſcopulis & ora maritima tēpla Sed relicta prouincia recipio me ad principes ac reges Argolidis quos duplicis ſtemmatis repetunt, alios quidem antiquiores iuuenes & indigenas, ab Inacho rege, alios verò a Beli Ægypti regis propagine Danao eius filio duce. Inachi vero proſapia ſic habet, Oceanus ex Thetide fingitur Poetis procreaſſe Nereum & Inachum. Quorum primus ex Doride coniuge Nymphas Nereidas tulit humana ſpecie quarum nominat Statius III. Syl. Cymothæam & Nyſiæam, eidem præterea filiam tribuūt Amphitriten Neptuni vxorem, cum illa fabula, quod ſeruatura virginitatem eùm diu poſtulata Neptuni fugiſſet, randem arrepta à Delphino quem miſerat ille, circa radices montis Atlantis abducta fuerit, ad quod alludens cecinit Maro.

Catalogus Vrbium Argolidis.

Inachi ſtemma.

Margine terrarum porrexerat Amphitrita.

Huic igitur Amphitritæ ex Neptuno Poetæ filium faciunt, Trytonum Deum marinum, à Trytone Aphricæ palude, vbi primum ſit conſpectus, vnde & Minerua nomē ſortita eſt, is Concha Neptuno præcinere fingitur, ad quod alludens cecinit Naſo I. & II. Metamorphoſeôn.

Nec maris ira manet, poſitoq́ tricuſpide telo
Mulcet aquas rector Pelagi, ſupraq́ profundum
Extantem, atq́ humeros innato murice tectum
Cæruleum Tritona uocat. conchaq́ ſonanti
Inſpirare iubet, fluctusq́ & flumina ſigno
Iam reuocare dato, caua buccina ſumitur illi
Tortilis in latum.
Aequora celarat medias cingentia terras,
Terrarumq́ orbem, Cælumq́ quod imminet orbi,
Cæruleos habet vnda Deos Tritona canorum,
Protheaq́ ambiguum balenarumq́ prementem,
Aegeona ſuis immania terga lacertis
Doridarum & natas quarum pars nare videtur,
Pars in mole ſedens virides ſiccare capillos.

Sed redeo ad Inachum Nerei ex Ozeano & Thetide fratrem, qui cum Agros in Argolide haberet ex Meliſſa coniuge tulit Ægialæum, qui ſine liberis mortuus Pelo-

Digitized by Google

ponneſi oræ Septentrionali ad Iſthmum nomen reliquit Phoronæum, qui primus diſperſis populis in vnum collectis, vrbem inſtituiſſe fertur, Phoronicon appellatam & ex Laodice coniuge Niobenet Apin genuiſſe. Hotum amborum ſoror Io Inachi & ipſa filia, à Ioue adamata, & à Iunone in vaccam conuerſa, ab Ouidio Phoronides nominatur, ad quam alludit his carminibus 1. Metam.

Inachus, unus abest, imoq; reconditus antro,
Fletibus auget aquas, natamq; miſerrimus Io
Luget ut amiſſam, neſcit uita ne fruatur,
An ſit apud manes, ſed quam non inuenit uſquam,
Eſſe putat nuſquam, atq; animo peiora veretur.
Viderat à patrio redeuntem Iuppiter illam
Flumine & o virgo Ioue digna tuoq; beatum
Neſcio quem factura thoro, pete dixerat vmbras,
Aut horum nemorum, aut horum (& monſtrauerat ambas)
Dum calet & medio Sol eſt altiſſimus orbe.
Quod ſi ſola times latebras intrare ferarum,
Præſide vita Deo nemorum ſecreta ſubibis.

Et de Iunone Zelotypa

Quem poſt quam cælo non repperit, aut ego fallor,
Aut ego lætor ait, delapſaq; ab æthere ſummo
Conſtitit in terris, nebulasq; recedere iuſſit,
Coniugis aduentum præſenſerat inq; nitentem.
Inachidos uultum mutauerat illa Iuuencam,
Bos quoq; formoſa eſt, ſpeciem Saturnia vaccæ.
Quanquam inuita probat, nec non & cuius & vnde,
Quoue ſit armento, veri quaſi neſcia quærit.
Iuppiter è terra genitum mentitur, vt autor
Deſierat inquiri, petit hanc Saturnia munus
Quid faciat? crudele ſuos abdicere amores
Non dare ſuſpectum pudor eſt qui ſuadeat illud.

Phoroneus rex. Phoroneus Inachi filius, vt diximus, primus incultos homines in formam ciuitatis collegit, ac Phoronicam appellauit, quæ in finibus Argolidis fuerat, vnde & Argos Phoronæum Statio appellatur.

Statius.

Talia Iuno refert, meue O Iuſtiſſime Diuum,
Me bello certare iubes? ſcis ſemper vt arces
Cyclopum, magnaq; Phoroneos inclyta fama,

Ouidius.

Nec ſuperum rector mala tanta Phoronidos vltra
Ferre poteſt, natumq; vocat quem Lucida partu.
Pleias enixa eſt, letoq; det, imperat Argon.
Sceptra iuuit opibusq; iuuant, licet improbus illic
Cuſtodem Phariæ ſomno lethoq; iuuencæ.

Et iterum,

Mærent Argolici deiecto lumine manes,
Toruus Abas, Pretusq; nocens, mitisq; Phoroneus.
Parua mora eſt, abeas pedibus, virgamq; potentem
Somniferam ſumpſiſſe manu, tegimenq; capillis.
Hac vbi diſpoſuit patria Ioue natus ab arce,
Deſilit in terras.

Phoroneo patri ſuccedit Apis, à quo Peloponneſus Apia cognominata eſt, ob tyrannidem interficitur à Telchine, cuius lacera membra in Ægypto Iſis vxor inuenit, compactaq; Ægyptiis tradidit colenda, adiuncto boue, quorum illa Serapis, hic vero Apis Ægyptiis nuncupabatur in maxima apud illam gentem veneratione ac cultu.

De qua re ſic Diodorus in primo ſcribit: Verum ex vetuſtis ſacerdotum arcanis, qui Oſyridis tempore fuerunt, poſtea compertum eſt Oſyridem Ægypto iuſte regnantem à Typhone fratre impio, vtq; nefario interemtum, quem ille in ſex & viginti partes diſſectum cuilibet eorum, qui ſecum tanti ſceleris participes fuerant, partem dederat,

veluti

Veluti eius facinoris conſciis,& ſimul vt ipſos defenſores,cuſtodesque haberet regni fidos. Iſis ob fratris eiuſdemq; viri mortem auxilio filii (Orus ei nomen erat) Typhone & qui cędis conſcii fuerant,interemptis, Ægypti regnum cœpit. Commiſſa eſt pugna iuxta fluuium in parte Arabiæ, quem Anthei appellant vicum. Quod nomen ex Anthei morte ab Hercule occiſi Oſyridis tẽpore ſortitus eſt locus. Oſiridis partes oẽs diſperſas pręter pudenda cum inueniſſet, cupiens incertum viri eſſe ſepulchrum, ab Ægyptiis autem ſingulis hominibus honori haberi, ex aromatibus ac cera ſingulas eas in partes in formam hominis viro ſimilem compoſuit. Conuocatis deinceps Ægypti ſacerdotibus ſingulis dedit Oſyridis imaginem, aſſerens eis ſolis corpus illius creditum, atque adiurans vt nunquam apud ſe eſſe ſepulturam Oſyridis vlli panderent, vtq; illum in abditis ſeruatum, vt Deum colerent, eique animal ex ſuis, quod mallent dicarent, & quod colerent, veluti Oſyridem dum viueret, & poſt obitum ſimili ceremonia obſeruarent. Vt autem maiori beneficio Sacerdotes ad hæc ſibi promptiores faceret, tertiam eis agrorum partem ad Deorum cultum & ſacra conceſſit. Hi tum meritorum Oſytidis memores, tum beneficio Iſidis allecti, eius mandata perfecere. Qua ex re etiam nunc Sacerdos quilibet teſtatur, ſic Oſyridem ſepultum eſſe. Animantia quoque à principio ei dicasa in honore habent, & cum moriuntur in eorum funere renouant Oſyridis luctum, tauros autem ſactos, hunc quidem Apim, alterum Memphim nominatos ſacrificant Oſyridi, quos etiam veluti Deos Ægypti omnes colunt. Quod autem Oſyris is ſit qui Serapis dicebatur. *Et ſubdit.* Oſyris verò tum Serapis dicitur, tum Dionyſius, tum Plato, tum Ammon, tum Iupiter, alii pana eundẽ vocãt. Multi exiſtimãt Serapim eſſe, quem Græci Plutonem vocant. Et hactenus de Api filio Phoronei cuius ſoror Niobe ex Ioue tulit Pelaſgon & Argon, Pelaſgus Argos condidit, quod ab eo Pelaſgicon nominatũ eſt, quo nomine & Homerus vocat ſecundo Iliad. Sic & apud Ouidium, Hypermeſtra ad Linum quæ viro pepercerat. Cum generos ſuos Danaus per filias è medio auferret, ſcribit: *Pelaſgus rex.*

Ducimur Iſthmiades magni ſub tecta pelaſgi,
Et ſocer armatas accipit enſe nurus.

Ab hoc igitur Pelaſgo Peloponneſi appellati ſunt Pelaſgi, qui poſtea in fines Theſſaliæ colonias miſerunt, vbi & Lariſſa Pelaſgica & Argos Pelaſgicum alterum. Sunt tamen qui coloniarum illarum ductorem alium fuiſſe Pelaſgum Iouis & Lariſſæ filium tradunt, quemadmodum & Apini non Pharonæi, Sed filium Iouis ex Nobie faciunt. Monendus eſt mihi lector, aliam fuiſſe Niobem Tantali filiam, & Pelopis ſorotem, quæ cum forma præſtantes ſeptem haberet filios, & totidem filias, ac ſe Latonæ præferret, iratis numinis, peſte, abſumptis liberis ipſa diffugit, in ſaxum prope Sypilum Mœoniæ mutata. Venio igitur ad fratrem Pelaſgi Argon, qui adoptatus à ſeniore auo Phoronæo, ex Euadne filia Strymonis & Nereę, genuit Epidaurum, Pytanthonem, Creſſum & Argonautam, qui Æſonis Theſſali filius fuerat, Idcirco alii hunc Iaſium vocant Argiuorum Regem, qui tamen & ipſe alius eſt, à Iaſio altero Argiuorum rege, Abantis videlicet filio, Dardani fratre, ac Talaonis patre, Adraſtique regis Argiuorum auo.

Et ſic intelligitur, quod ſcribit in 8. Strabo. Mihi ſane videtur vt Pelaſgi & Danai, ſic & Argiui nuncupentur. Quod huius ciuitatis gloria & cæteros Græcos à ſe donominandos compararit. Sic & Iaſium Argos Iaſidas appellari fecit. Sic ex Apia Apidones recentiores dixere. At Homerus non quidem Apidones appellat, Apiam autem magis longinquam, quod prope Peloponneſum dicat Argos. Huc quoque alludens cecinit Papinius. 2. Theb.

In læuum pronus nixus ſedet Inachus vrna,
Hunc regis Iaſiusq; ſenex, placidusq; Phoroneus.
Et bellator Abas, indignatusq; tonantem
Acriſius nudumq; ferens caput enſe Chorabus
Tornaq; tam Danai facinus meditantis imago.

Sed redeo ad Argum patrem, ſiue potius Atauum, qui ciuitati à Phoronæo conſtructæ auctæque à Pelaſgo nomen mutauit, & à ſuo nomine appellauit, de quo variant autores, alii enim hunc eſſe, quem Græci a centum oculis, quibus Io vaccam Inachi filiam cuſtodierat πανόπτην cognominant, alii non hunc Argon oculatum fuiſſe, & vaccæ cuſtodem, ſed Iaſonis ſiue Iaſii filii ex Agenore nepotem. Naſo ſane 1. Metamorphoſeôn. alium Argum Ariſtoris filium qui Io vaccam cuſtodierat, commemorat, cui Iuno illam cuſtodiendam promiſerat. *Argus rex.*

Porro Argi regis Argiuorum meminit Diuus Auguſtinus libro XVIII. de ciui-

tate Dei, quo cœpit vti ſructibus Græcia & habere ſegetes in agricultura. Idcirco inter Deos relatus, toti Græciæ coli cœpit. Reliquiſſe hunc Argon filium Tirynthen Pauſanias in ſecundo autor eſt. Euerterunt & Tirynthios Archiui non alio conſilio quam vt eos quoque in ciuitatem reciperent, Argosque hoc modo augerent. Tirynthem vero heroem, qui ciuitati nomen indidit Argi filium, Iouis nepotem fuiſſe perhibent. Idem ſecundo Corinthiacæ. Pyraſi filii Argi meminit. Vetuſtiſſimus vero ex Pyro ſylueſtri eſt fabricatum Iunonis ſimulachrum, quod Tirynthe Pyraſius Argi filius conſecrauit. Sed Argiui Tyrinthe euerſa in Iunonis templum tranſtulerunt. Et iterum, Argos autem Phieronei ex filia nepos ſuſcepto poſt defunctum auum regno, terram ſuo nomine appellauit. Argo Pyraſus natus eſt & Phorbas Phorbanti, Triopas Triope, Iaſus & Agenor. Et hactenus de Argo ſiue vnus is fuerit, ſiue duo, hoc eſt, Niobes filius & Pelaſgi frater, & alter Iaſonis ſiue Iaſii ex Agenore nepos. Loquimur autem hic non de Agenore Cadmi filio Thēbarum vrbis conditore, nec de altero Agenore, qui Eperaſtem Calydonis filiam Ætoli nepotem in matrimonio habuerat Parathonis pater, de quo in capite de Ætolia plura diximus. Sed à quo deſcēdiſſe Reges Argolidis poſt Argum Phorbantem & Tryopam Pauſanias in ſecundo autor eſt pura. Crotopum, eiusque filium Sthenelum quem Danaus Ægyptius vicit. Verba ſubiiciam Triopæ filii Iaſus & Agenor. Crocopus autem Agenoris filius poſt Iaſi mortem rerum eſt potitus. Crotopi filius Sthenelus fuit. Danaus autem ab Ægypto contra Gebanorem Stheneli filium, cum claſſe profectus Agenoris poſteros regno vt exuit. Hic rurſus notandum eſt poſterioribus ſeculis alium extitiſſe Sthenelum Argolidis regem patrem Cyllabari, qui Dyomedis vxorem compreſſerat. Cæterum facta digreſſione reuertimur ad Io vaccam Inachi filiam ab Argo cuſtoditam, quæ in Ægyptum errabunda profecta ibidem formæ humanæ reſtituitur, nuptaque Nylo Epaphum ſuſcepit qui ex Memphi vxore Lybiam genuit. Ex qua Neptunus Belum generauit Ægypti regem, Buſiridem Lelegem. Porro Lelex frater ex Ægypto ad Nyſeam Megarenſium nauale profectus, exinde in Laconicum agrum peruenit, canente, Ouid. in Metam. VIII. lib.

Hac Ixionides illa Troezenius heros
Parta lelex, raris iam ſparſus tempora canis,
Quosq. alios parili fuerat dignatus honore
Amnis Acarnanum latiſſimus hoſpite tanto,
Non habet, & quicquid ſuperi voluere peractum eſt,
Quoq. minus dubites, Tilia contermina quercus
Collibus eſt Phrygiis medio circumdata muro,
Ipſe locum vidi. Nam me Peliopeia Pytheus
Et rurſus.
Ante omnesq. lelex animo maturus & æuo
Sic ait, Immenſaq. eſt, finemq. potentia cœli.
Miſit in arua ſuo quondam regnata parenti
Haud procul hinc ſtagnum eſt, tellus habitabilis olim

Belus Aegypti Rex. De Lelegis fratre Agenore Cadmi patre dictum eſt in Bœoticis. Quare in Belo perſiſtentes Ægypti Rege eius ſtemma in Argolide continuabimus. Habebat autem is Belus quinq; filios, Ægyptum, Danaum, Ciphæum & Cilicem. Quorū Cylix (vt à iunioribus incipiam) Cyneram reliquit. cuius filia Myrha capta amore parentis, dolo nutricis cum eodem concubuit, & ex eo profligata in Arabiam, Adonyn tulit, qui dilectus à Venere, in venatione ab apro interficitur, Deorū miſeratione conuerſus in florem ſui nominis, cuius lector hiſtoriam in Metamorphoſcôn leges. Huius frater Cephæus ex Caſſiopæa vxore Andromedam ſuſcepit Cœto expoſitam, & à Perſeo liberatam translatam in cœlum cum filio & genero. Horum omnium frater Ægyptus quem alii AEgiſthum *Aegyptus Rex.* dicunt, à patre Belo Arabiæ præfectus, ex multis vxoribus genuit liberos quinquaginta, qui cum inter ſe digladiarentur de imperio, Danaus patruus accepto oraculo, quod ab vno fratruelium periturus eſſet, naue inſtructa, cum filiabus quinquaginta aufugit, & in litrore Argolidis appulens Gelanore victo regnum accepit. Sic igitur Danaus AEgyptius Beli regis filius, frater AEgypti, Cephei & Cylicis, rerum in Peloponneſo potitus, multas genuit filias, inter quarum Procos & AEgipti filii fratrueles fuerant, quibus ſorte diſtribuit filias, duabus ſorte exemptis Hypermeſtra & Gorphone, quarum Hypermeſtram collocauit Lyncæo, & Gorphonem Proteo, qui AEgypti Regis filii fuerant ex Argiphia, reliquas verò Danai ex Europa natas ſortiti ſunt, Buſitis Euce-

ladus

ladus, Lycus, Daiphron, nempe Antomaten, Agauen, Amimonem, Scean. Quæ eũ conuiuio ſponſos ſingulæ ſuos tractarent, noctu iubente patre acceptis pugionibus interfecere. Hine apud Ouidium Clytemneſtra Lyncæo obiecir, quod illum contra parentis voluntatem ſeruaſſet.

Ducimur Inachides magni ſub tecta Pelaſgi
Et ſocer armatas accipit enſe nurus
Et ſubdit.
Quærenti cauſam dum nox ſinit effuge dixit
Dum nox atra ſinit, tum fugis ipſe moror
Mane erat & Danaus generos in cæde iacentes
Dinumerat, ſummi criminis vnus abes
Statius 6. Theb.
Triſtis Amimone paruoq. Alcmena ſuperbit
Hercule tergemina crinem circumdata Luna
Iungunt, diſcordes inimica in fœdera dextras
Belidæ fratres ſed vultu mitior adſtat
Aegyſthus, Danai, manifeſtum noſcere ficto
Ore nefas, paciq. malæ, noctiq. futuræ.

Porro Pauſanias in v 11. Danaum & Achæi liberis collocaſſe duas filias ſcribit Sceam quidem Archandro & Architeli Automaen, eosque apud ſocerum manſiſſe, & regnum Argolidis Laconico coniunxiſſe. Præterea Philidamam Danai filiam ex Mercurio genuiſſe Phærem conditorem Phærarum in Miſſenia & Telegoniam Ortolochi coniugem fuiſſe.

Strabo præterea regem Amimomem filiarum vnam Danai ex Neptuno genuiſſe Nauplium Regem Eubœæ & patrem Palamedis, quem Græci ad Troiam iniuſte accuſatum ab Vlyſſe occiderant, à cuius Amimomis nomine fons Argolidis nomen retinuit, & cuius ferunt imaginem Alexandrum magnum in annulo ſignatorio geſtaſſe. De Danai Regis ex Ægypto in Peloponneſum tranſfretatione ſcribit Diodorus in primo.

Ferunt etiam Danaum ex Ægypto profectum antiquiſſimam fere vrbium Græciæ Argos condidiſſe. Scitum eſt quod de Danao regnum Argolidis obtinente in ſecundo refert Pauſanias. Danaus Lici Apollinis templum, talem ob cauſam condidit, Argos cum veniſſet, litem Gelanori Stheneli filio de rerum ſumma intendit. Cum autem mulia vtrinque & plauſibilia ad populũ eſſent perorata, & nihilominus tamen iuſtam cauſam dicere Gelanor putaretur, indicio à populo in ſequentem diem eſt dilatum, mane orta luce boum armenta in paſcuis ante mœnia lupus inuaſit, factoque impetu contra taurum reliquorum ducem pugnauit. Ibi communi conſenſu Gelanorem Argiui cum tauro Danaũ cum lupo contulerunt, vt fera hæc hominum familiaritate, & conuictu eſt excluſa, ita Danaus quoque eo tempore erat peregrinus. Vt vero lupus taurum proſtrauit, Danaus imperium obtinuit. Hinc factum arbitror, quod in numiſmate quodam Argiuorum lupi anterioris pars ſculpta cernitur. Strabo in Sexto ſepulchrum Danai extare in foro Argiuo eſt autor, & Palinthum dici. Sic Danao gener Lyncæus ſuccedit ab oculorum acumine nomen adeptus, qui cum Argonautis in Cholcidem profectus erat, & ex Hypermeſtra Abanta regem Argolidis genuit, qui inter ſocios Vlyſſis in auem conuerſus eſt. De quo Poetæ mentionem faciunt.

Danaus ex Ægypto in Pelopon.

Lynceus rex Abas rex,

Virgilius 3. Æneidos.
Aere cauo clypeum magni geſtamen Abantis
Poſtibus aduerſis figo & rem carmine ſigno
Aeneas hac de Danais victoribus arma.
Statius lib. 2.
Hæc tegit Iaſiusq. ſenex placidusq. Phoroneus
Et bellator Abas
Ouid XIIII. Metam.
Hunc Lycus, hunc Idas, & cum Rethenore Nycteus
Hunc miratur Abas, & dum mirantur eandem
Accipiunt faciem, numerusq. ex agmine maior
Subuolat.
Idem lib. 12. Metam.
Et Pholus, & Menelaus, & Abas prædator aprorum.
Quiq. ſuis fruſtra bellum diſſuaſerat autor
Aſtylos ille etiam metienti uulnera Neſſo,

Prǽtus Rex. Abas is rex Argolidis ex Ocalia genuit Prætum, Acriſium & Iaſium. Quorum Prætus ætatis prerogatiua parenti ſucceſſit, ſed pulſus a fratre Acriſio, exulatum in Lyciam venit, a cuius prouinciæ Rege Iobate ſocero in regnum reductus, Tirynthen occupat, quæ à Cyclopibus per vices laborantibus munita eſt, vnde Strabo in 8. Tirynthe ſane ad excurſiones faciendas arcem vſurpaſſe videtur Prætus, & eam Cyclopum opera atque arte mœnibus roboraſſe. Hi autem ſeptem erāt numero, quos Ventrimanos appellabant. quoniam ſuo vtebantur artificio quos e Licęa vocatos aduentaſſe traditur. Huc ſpectat quod Pauſanias in 2. ſcriptum reliquit, Qui Argis in Epidauriā iter faciūt, ædificium ad dexteram vident pyramidi omnino ſimile, Clypeos continet Argolica forma exſculptos. Prætus ibi de rerum ſumma dimicaſſe cum Acriſio dicitur. Æquo autem Marte pugnatum eſſe aiunt, pactisque deinde induciis cum certam victoriam conſequi neuter valeret, pacem confirmatam.

Et ſubdit cum Tirynthen deſcribit. Euerterunt & Tirynthios Argiui non alio conſilio, quam vt eos. quoque in ciuitatem reciperent, Argosque hoc modo augerent. Tirynthen vero heroem, qui ciuitati nomen indidit, Argi filii Iouis nepotem fuiſſe perhibent. Murus qui ſolus ex ruderibus fuit relictus, Cyclopum quidem opus eſt, ſed ex albis lapidibus factus, quorum quilibet tantæ eſt magnitudinis. vt ne minimus quidem ex his multorum iugo commoueri queat. Alludit ad hūc Prætum, fratremque eius Acriſiū, & bellum inter vtrosque inteſtinum Ouidius libro 5. Metamorph.

Victor Abantiades patrios cum coniuge muros
Intrat, & immeriti uindex, ultorq; parentis
Aggreditur Prætum. Nam fratre per arma fugato
Acriſioneas Prætus poſſederat arces,
Sed nec ope armorum, nec quam malè ceperat arce
Torua colubriferi ſuperauit lumina monſtri.

Tradit porro ſiue fabula, ſiue hiſtoria Prętum hunc filias genuiſſe. Iphinoen, Iphianaſſam, Maeram, & Eurialem, & quæ à Delphino ablata fuit, Neptuno coniuncta Melantho, & vnum filium Megapentem, filiasque furore correptas hac de cauſa, quod in templo Iunonis ſuam formam Deæ prætuliſſent, liberatas tamen inſania à Melampo Amithaonis filio, qui Iphianaſſam vnam ſibi filiarum matrimonio copulauerat, & ex illa Antiphantem genuit Oclidis patrem & Amphiarai Regis ac vatis Argiuorum auum, ad quod alludens cecinit in 15. Metamorph. Ouidius.

Seu vis est in aqua calida contraria vino,
Siue quod indigenæ memorant, Amithaone natus,
Prætidas attonitas poſtquam per carmen & herbas
Eripuit furiis, purgamina mentis in illas
Miſit aquas, odiumq; meri permanſit in vndis.

Virgil. 3. Georg.

Phyllides, Chyron, Amythaoniusq; Melampus.

Statius lib. 3. Theb.

Sacra monere Deum ſolers tibi cura futuri
Amphyara datur iuxtaq; Amithaone cretus
Iam ſenior ſed mente virens Phœboq; Melampus

Et licet Præti filius Megapentes quem ferunt & Tirynthi & Argiuum regnum vſurpaſſe, tamen Acriſius patruus exul puta à fratre Præto pulſus, auitum Argolidis regnum recuperauit, & ex Euridice filia Lacedæmonis Regis Spartæ vnicam filiam Danaen genuit, quam Iupiter in auream pluuiā verſus corrupiſſe fabulis dicitur, & ex illa Perſeum genuiſſe expoſitum ab auo cum matre & arca incluſum, quam in proximū mare deiecit, inuentam in inſula Cycladum Serypho à piſcatore Dicte. Ad quod alludentes cecinere Poetæ.

Ouid. lib. 13. Metam.

India quem celebrat poſitis Achaia templis
Solus Abantiades ab origine cretus eadem
Acriſius ſupereſt, qui manibus arceat vrbis
Argolicæ contraq; Deum ferat arma, genusq;
Non putat eſſe Deum, neq; enim Iouis eſſe putabat
Perſea quem pluuia dono conceperat auro
Mox tamen Acriſium (tanta eſt præſentia Veri)

Tam

Tam violaſſe deum, quam non agnoſſe nepotem
Pœnitet, impoſitus iam eſt alter, & alter
Viperei referens ſpolium memorabile monſtri.

Et libro 5.

Aera carpebant tenerum ſtridentibus alis
Te tamen o parue Polidicte Seryphi.
Nec iuuenis virtus per tot ſpectata labore
Nec mala molierant.

Horatius libro III. Carm.

Incluſam Danaen, turris Athenaa
Robuſtæ fores & vigilum Canum
Triſtis excubiæ numerant ſatis
Nocturnis ab adulteris
Si non Acriſium virginis abditæ
Cuſtodem pauidum Iuppiter & Venus
Riſiſſent. fore enim tutum iter & patens
Conuerſo in precium Deo
Aurum per medios ire ſatellites
Et perrumpere amat ſaxa potentius.

Statius 5. Thebanorum.

Et grauis Acriſius ſpecieſq; horrenda Chorabi.
Et Danaæ culpata ſinus.

Sic igitur Acriſio mortuo ſine prole virili, & antequam Perſeus adoleuiſſet, (quem tamen fabulæ viuentem acceſſiſſe auum referunt, & eundem vel diſci ludo incognitum interfeciſſe, vel in ſaxum tranſformaſſe, oſtenſo Meduſæ capite) Iaſius frater regni gubernacula adipiſcitur, qui ex Electra Talaonem genuit Adraſti & Attalantę patrem. Vnde Argos Iaſium fuit cognominatum, vt Strabo in VIII. ſcribit, Argos quoque Iaſium Peloponnenſe dicit, ſicuti ſi omnes Achæi Argos intuerentur Iaſiũ & Penelopen, vt plures procos acciperet. *Et iterum.* Mihi ſane videtur, vt Pelaſgi & Danai, ſic & Argiui nuncupentur, quod huius ciuitatis gloria & cæteros Gręcos à ſe denominandos compararit. Sic & Iaſium Argos Iaſidas appellari fecit. Pauſanias in ſecundo aliter Iaſii natales deducit, cum ait, Argo Praſiæ natus eſt Phorbas. Phorbanti Triopas, Triopæ Iaſus & Agenor, Io itaque Iaſi filia, ſiue vt Herodotus ſcripſit, ſiue vt Græci perhibent, in Ægyptum peruenit. Crotopus autem Agenoris filius poſt Iaſi mortem rerum eſt potitus, Crotopi filius Sthenelus fuit. Cæterum antequam Iaſius gubernacula liberè vſurpaſſet, adeſt ex Ægypto cum Gorgonis capite Perſeus Acriſii ex Danae filia nepos, expoſitus olim, & in mare miſſus & à Dicte piſcatore ad littus Seryphi inſulæ in arca cum Danae matre cõcluſus, repertus: quo tẽpore eadẽ in Inſula Polidectes Danaes frater regnabat, qui eum ſororem non agnouiſſet, eius amore accenſus, vt ea potiri poſſet, Perſea filium ad caput Meduſę auferendum ablegauit. Qui à Nymphis eum accepiſſet peram, & Talaria ac Orci galeam, vt inuiſibilis foret, à Mercurio verò gladium adamantinũ, profectus late, inuenit Gorganas dormientes, quarum erant nomina Stheneo, Euriale, & Meduſa. Quarum occiſa Mercurii gladio Meduſa, & capite in peram poſito reuertitur in Seryphum. Quo itinere cum per Ætiophiam trãſiret, in qua Cepheus regnabat, inuenit ibi Andromedam Cephei filiam expoſitam, vt eam monſtrum marinum deuoraret, propter matris Caſſiopeæ temeritatem, quæ cum Nymphis de forma certauerat. Hanc cum Perſeus viſam adamaſſet, promiſit, ſi nuberet ei, à monſtro illam liberaturũ. Quo facto, Phineus frater Cephei, & qui eandẽ amauerat, inuidia ductus, Perſeo inſidias ſtruxit, quem tamen ille oſtenſa Gorgone in ſaxum conuertit, perfunctusque periculo illo in Seryphum inſulam reuerſus: inde Danaen matrem ac Andromedam coniugem Argos duxit, vbi Acriſio ignotus in funebribus ludis Teutaniri Lariſſeorum Regis & Penthatli exercitio diſco patrem occidit, reque animaduerſa ad Megapentem Præti filium Tirinthia venit, & cum eo Argolida permigrauit. Strabo libro x. refert Perſeum Seryphios omnes in lapides conuertiſſe, oſtenſo Gorgonis capite, idq; in matris vltionem feciſſe, quod illis adiutoribus Seryphi rex Polydectes nuptiis inuitam adegiſſet. Ideirco Seryphum inſulam tam eſſe lapidoſam, vt qui viderint, fabulæ fidem faciant, ad quod alludit Naſo v. Metamorphoſeôn?

Iaſius frater

Perſeus rex.

Te tamen o parue rector Polydecte Seryphi
Nec iuuenis virtus per tot ſpectata labores

Digitized by Google

Nec malo molli errant ſed inexorabile durus
Exerces odium nec iniqua ſinu in ira
Detrectas etiam laudem factamq; Meduſæ
Arguis eſſe necem. Dabimus tibi pignora veri,
Parcite luminibus Perſeus ait oraq; regis
Ore Meduſæo ſilicem ſine ſanguine fecit.

Quod autem Perſeus ille Argiuorum rex extiterit, vel cognomina oſtendunt, & Epitheta, quæ à Poetis tribuuntur, Daneius Heros, Abantiades & Lyncides & Inachides à Danao, Abande Lyncæo & Inacho regibus Argolidis.

Ouid. lib. 5. Metam.

Dumq; ea Cepheium medio Danaius heros
Agmine commemorat fremitum regalia turma
Atria complentur.

Idem lib. 4.

Diffundere animos cultosq; genus locorum
Quærit Abantiades quærenti protinus vnus,
Narrat Lyncides moresq; habitusq; virorum.

Et lib. 5.

Auxilium Perſeus, quoniam ſic cogitis ipſi,
Dixit ab hoſte petam, vultus auertite veſtros
Si quis amicus adeſt, & Gorgonis extulit ira.
Quære alium, tua quem moueant miracula dixit
Theſſalus, vtq; manu iaculum letale parabat
Mittere, in hoc hæſit ſignum de marmore geſtum.
Proximus huic Amphix animi plaſſima magni
Pectora Lyncide gladio petit, inq; petentem
Dextera diriguit

Et iterum cum certamen Perſei cum monſtro marino deſcribit.

Occupat, aduerſum vim ſæua retorqueat ora,
Squamigeris auidos figit ceruicibus vnguem.
Sic celeri miſſo præceps per inane volatu
Terga feræ preſſit, dextroq; frementis in harmo
Inachides ferrum curuo tenus abdidit hamo.

De hoc Perſeo Rege illud inſuper addunt fabulæ, quod præter Acriſium patrem & Seriphos, in ſaxa conuerterit Meduſæ capite Atlantem, eo quod hoſpitium ei denegaſſet. Prætum præterea regem Argiuorum & in bello contra Phineum, qui Andromedam ambiuerat, Cephei fratrem, totum exercitum: poſtremo bellum in Perſas ſuſcepiſſe, & in eo liberum patrem aduerſus ipſum conſiſtentem interfeciſſe, ſubactamq; nationem à ſe denominaſſe, condita Perſeopoli vrbe. Et eum ex Andromeda vxore, quem à monſtro marino liberauerat, procreaſſet Sthenelum, Alcæum, Meſtorem, Electrionem, Perſeum & Cyneram, eum vxore Andromeda inter aſtra relatus fingitur, qui, vt ſupra dictum eſt, ob interfectum Acriſium patrē, cum Megapente, qui Tirynthe regnabat, Præti filius, Argolidis regnum permutauerat, Megapente quidem Anaxagoram filium tribuit, Diodorus in quinto qui præterea Biantem & Melampum Argiuorum regni partem poſſediſſe ſcribit, vt appareat plures tum Argiuorum reges fuiſſe. Sed locum ſubiiciam. Melampus eum eſſet diuinator, Argiuas fœminas propter Dioniſii iram Phanaticas ab inſania liberauit, cuius rei gratia Anaxagoras Megapenti Argiuorū Rex eū donauit duabus regni partibus. Hic Argis cùm moraretur, Biante fratre conſorte regni facto, vxorem accepit Iphianiram filiam Megapenti, ex eaque protulit Antiphatum, Mantum, Biantem, Pronoen: ex Antiphato ac Zeuxippe Hippocoontis, Iocleus, Amalceuſque orti ſunt. Iocleus, Hypermeſtraque Leſbii Iphianitam, Polybiam, atq; Amphianem genuerunt. Hoc pacto Melampus ac Bias, eorumque poſteri Argiuorum imperium tenuere. Sed redeo ad Perſeum, de cuius natiuitate, victoriaque de monſtro marino, & matrimonio Andromedæ liberatæ à monſtro canit libro 3. Metamorphoſeôn. Ouid.

Plures reges Argiuorum ſimul.

Hanc ego ſi peterem Perſeus Ioue natus & illa
Quam clauſam impleuit fecundo Iuppiter auro
Gorgonis anguicomæ Perſeus ſuperator & alis
Aethereas auſus iactatis ire per auras

Nec

Nec bibulis vltra Perſeus talaribus auſus
Credere conſpexit ſcopulum qui vertice ſummo
Stantibus extat aquis, operitur ab æquore moto
Nixus eo rupiſq; tenens, iuga prima ſiniſtra
Ter quater exegit repetita per ilia ferrum
Littora complauſus clauas ſuper atq; deorum

Idem de victoria quam de Meduſa retulit.

Narrat Abantides gelido ſub Atlante iacentem
Eſſe locum ſolida tutum munimine molis
Cuius in introitu geminas habitaſſe ſorores
Phorcidas vnius ſortitas luminis vſum.
Id ſe ſolertem furtim dum traditur aſtu
Suppoſita cepiſſe manu, perq; abdita longe
Deuiaq; & ſyluis horrentia ſaxa fragoſis
Gorgoneas tetigiſſe domus, paſſimq; per agros,
Perq; vias vidiſſe hominum ſimulachra, ferarumq;
In ſilicem ex ipſis viſa conuerſa Meduſa
Se tamen horrendæ Clypei quem læua gerebat
Aere repercuſſo formam aſpexiſſe Meduſæ.

Idem victoriam de Phyneo lib. 5 cum nuptias Perſei & Andromachæ deſcribit.

Primus in his Phineus belli temerarius autor,
Fraxineam quatiens æratæ cuſpidis haſtam
En ait, en adſum præreptæ coniugis vltor,
Nec mihi te primo, nec falſum verſus in aurum,
Iuppiter eripiat conanti mittere Cepheus.
Quid facis exclamat, quæ te Germane furentem
Mens agit in facinus.
Dumq; grauis ſomnus colubros ipſamq; tenebat
Eripuiſſe caput collo, penniſq; fugacem
Pegaſon & fratrem matris de ſanguine natos
Impleuere domos gaudent, generumq; ſalutant.

Recipio me ad liberos Perſei, qui Tirynthe rerum potiti, ac Mycœnis fuere, relictis Argis Talaoni Iaſii filio, de quo mox dicturi ſumus. Fuere autem Perſei ex Meduſa filii, Meſtor, Electrion, Alceus, Sthenelus, & ſecũdum quoſdam Perſeus Iunior, qui Perſiæ regioni nomen indidit, quorum Meſtor ex Lyſidice Pelopis filia genuit Hippodoen, quam Nemyrus rapuit, & ex ea Taphium ſuſcepit, qui Ptherelaum, & is Chroniũ, Antiochum, ac Meſtorem Iuniorem: Electrion vero ex Alcei filia Alcmenis progenuit Gorgophonem, Philonium. Celenum, Amphimachum Anactora, Lyſimnum, & Arhelaum. Sortitus vero erat Electrion Mycœnis regnum, quod ab eo eiusque liberis, Taphius Meſtoris nepos cum filio Ptherelao ac nepotibus eum repeteret, ortum eſt bellum, in quo multis vtrinque cadentibus, Taphius boues abegit ad Polixeram Regem Elidis. Tertius filiorum Alceus ex Hipponome filia Menecæi Amphitrionem tulit. Herculis vitricum, & Anaxonem filiam. Amphitrioni vero Electrion, mortem filiòrum vlturus, qui à Taphio, ac eius filio Ptherelao occiſi fuerant, filiam Alcmenem nuptui dedit. Cumque Electrion in expedirione aduerſus Thebas eſſet interfectus, Sthenelus Argiuorum regnum occupat, Amphitrione cum coniuge Thebas profligato, vbi ex Iphiclo filio legitimo Iolaum vidit nepotem, qui in Siciliam colonias duxit. De Iphiclo Diodorus in v. hæc adnotauit. Ad prolem vero procreandam alteram minime ſuſpectam quęrens, Iolem Eurithi filiam in Oechalia dominantis petiit, qui Megaræ repulſam veritus ſuper eo matrimonio ſe conſulturum reſpondit. Hercules fruſtratus ſponſa, iniuriaque motus, Eurythi abegit equos. Iphiclus Eurythi factum vt erat ſuſpicatus, cum ad equos inueſtigandos in Tirynthen veniſſet, iuſſus eſt ab Hercule turrim quandam altam aſcendere, ſpeculatum ſicubi forte equi paſcerentur, ſed cum nullos aſpiceret, dicens falſo culpatum ſe furto, Hercules de turri præcipitem Iphiclum dedit. Sed miſſis his, ad poſtremum filiorum Perſei Sthenelum me recipio, qui ex Nicippe Aelopis nata genuit Euriſthæum Regem Mycœnarum, Cyllabarum AEgialos, Diomedis coniugis adulterũ Alcmeodontẽ & Meduſam. Eſt autem notandum, fuiſſe & alium Sthenelum Argiuum Capanei filium, quem Poetæ fingunt Iouis Hircei ſimulachrum Troia extuliſſe, cuius in cathalogo nauium Homerus meminit, & alii Poetæ.

Meſtor filius Perſei.

Electrion filius.

Sthenelus rex.

Hiſtoria de Hercule & Iphiclo.

Sthenelus Perſei filius.

Alter Sthenelus Capnei.

Homerus quidem cum copias Argiuas ad Troiam ductas deſcribit, verſionem Heſſi ſubiiciam.

Alter Sthenelus Capanei.

Littora Troezenia Eionaſq; ſacramq; Epidaurum
Vinetis celebrem, qui Aeginam cumq; opulentam,
Et Maſet acolunt, hos voce valens Diomedes
Duxerat & Sthenelus Capanei filius alti.

Maro 2. Æneid. cum equum illum fatalem, Sinoniſq; fraudes deſcribit.

Reddit equus lætiq; cauo ſe robore promunt
Therſandrus Sthenelusq; duces & durus Vlyſſes,
Demiſſum lapſi per funem, Athamasq; Thoasq;

Horatius libro 1. Carmin.

Non Laertiadem exitium tuæ
Gentis non pilum Neſtora reſpicis
Vrgent impauidi tu Salmintus
Teucer & Sthenelus ſciens
Pugnæ ſiue opus eſt imperitare equis
Non auriga piger:

Euriſthæus rex.

Cæterum Stheneli filius Euriſthæus Rex Mycenarum ex Aſtidamia filia Pelopis genuit Alexandrum, Iphimedem, Euribium, Mentora & Perimedem. Is eſt Euriſthæus, qui tot Herculi labores impoſuit, quem Heraclidæ bello adorti profligarunt, moriturq; apud Iolaum, & regno Mycenarum ad Atreum deuoluto, cum Argoliden Adraſtus Talaonis filius gubernaret, Ad quem Euriſthæum alludentes Poetæ cecinerunt:

Ouid. lib. 9. Metam.

Senſit Atlas pondus, neq; adhuc Stheneleius iras
Soluerat Euriſthaus, odiumq; in prole paternum
Exercebat atrox. at longis anxia curis
Argolis Alcmene queſtus, vbi ponat aniles
Cui referat nati teſtatos orbe labores,
Cuiue ſuos caſus Iolem habet, Herculis illam
Imperio, talamoq; animoq; receperat Hyllus.
Impleratq; vterum generoſo ſemine, cum ſic
Incipit Alcmene.

Virgil. 8. Æneid.

- Qui carmine laudes
Herculeas & facta ferunt, vt prima nouerca
Monſtra manu, geminoſq; premens eliſerit angues.
Vt bello egregias idem diſiecerat vrbes,
Troiamq; Ochaliamq; vt duros mille labores
Rege ſub Euriſthæo fatis Iunonis iniquæ
Pertulerit.

Adraſtus rex.

Dum Euriſthæus Mycenarum regnum gubernat, Argolidem Prouinciam Adraſtus Talaonis ex Eurinome filius vſurpat Is qui cùm duas haberet filias Argiã & Deiphilen oraculo monitus, quod leoni & apro eſſet collocaturus; itaque cum duo exules, Tydeus Oenei Caldoniæ Regis filius Caldonii apri exuuiis tectus, & Pollinices Oedipi regis Thebarum filius exuuiis leonis ab Hercule Thebano interfecti, ornatus ſub arce Lariſſa tempeſtatem fugientes in vnam ſpeluncam conueniſſent, vt peregrini & nocte ad manus veniſſent, excitato Rege vocantur, ac ſinguli de genere interrogãtur, quorum habitũ deniq; cùm Rex Adraſtus conſpexiſſet memor oraculi, filias illis ſuas, Argiã Pollinici Thebano, & Deiphilen Tydeo Calydonio locauit, ac vtrumque in regnum reduxit, tametſi in Pollinicis reductione læſo Bacchi numine Thebano, aduerſam pugnam expertus fuerit, non ſolum quod ex itinere inſolita ſiti exercitum adflixiſſet & vix Langia fonte in regione Nemææ ab Hipſiphile Lemnia, quæ apud Lycurgum Regem eius prouinciæ nutricem egerat, exercitus partem conſeruarit, verumetiam quod victus a Thebanis & Etheocle Rege Pollinicis fratre, duces omnes amiſerat, Capaneum fulmine ictum ad mœnia & Amphiaraum Vatem, Alcmeonis patrem, terra abſorptum prope Thebas, reliqui Parthenopeus ac Hippomedon in acie occiſi ſunt. Quod bellum Argiuorum diffiʒ illum Papinius deſcribit libro Thebaidos XII. Et de quo Diodorus lib. V Bibliothecæ ſic nominatim refert. Oedipus ignotam matrem vxorem ſumpſit, quatuorque ex ea liberos genuit, Etheoclen, Pollinicen, Antigonem & Iſmenen..

Hi

Hi cum ad ætatem perueniſſent, domeſtica impietate cognita Oedipum coegerunt ob dedecus non egredi domo, ipſi ſumpto regno, fœdere inuicem ſanxerunt, vt ſinguli alternis annis imperarent, primus imperii annus Etheocli cederet maiori natu. Is acto anno petendi ex fœdere renuit tradere regnum fratri. Qua ex cauſa in Argos ad Adraſtum regem confugit. Hoc tempore Tydeus Oenei, cùm in Calydone Alchathum, Lycotheumque nepotes occidiſſet, ex Ætolia aufugit in Argos. His Adraſtus benigne ſuſceptis, quodam reſponſo motus, vtrique filias vxores dedit Pollinici Argiam, Deiphilen Tydeo. Adoleſcentes cum à rege probarentur, magnaque eorum virtutis expectatio videretur ambos in patriam pollicitus eſt reducturũ. Hunc Adraſtum Statius a Tantalo deducit, & a patre Talaonidem cognominat libro II. Thebanorum in oratione Pollinicis ad Adraſtum.

Te penes Inachiæ dotalis regia dono
Coniugis & Danaæ (quid enim melioribus actis
Inuideam) cumulentur opes fœlicibus Argos
Auſpiciis, lernamq; regas nos horrida Dyrces
Paſcua & Euboicuar ctatas fluctibus oras
Non indignantis miſerum dixiſſe parentem
Oedipoden, tibi larga Pelopi & Tantalus autor.

De filiabus Adraſti Papin. lib. I. Theb.

In ſenium vergens populos Adraſtus habebat
Diues auis & vtroq; Iouem de ſanguine ducens
Hic ſexus melioris inops ſed prole virebat
Fœminea, gemino natarum pignore vultus
Cui Phœbus generos monſtrum execrabile dictu
Mox adaperta fides auo ducente canebat,
Setigerumq; ſuem & fuluum aduentare leonem.

Idem de genere, qui Iaſidem & Alaonidem à regibus antiquis vocat, & à Danao ac Phoronco deducit.

Iaſides pateram famulos ex more popoſcit,
Qua Danaus libare Deis ſeniorq; Phoroneus
Aſſueti hac operum celata figuras.

Et lib. 5. Theb.

Hic rurſus ſimilem procerum vallante corona
Dux Talaonides antiqua vt forte ſub orno
Stabat & admoti nixus Pollinicis haſta.

Diodorus in v. Amphiaraum certaſſe de regno Argiuorum ſcribit cum Adraſto, & ideo cum bellum infœliciter cõtra Thebanos geſſiſſet, pulſum exulaſſe in Sicyone, & illi Alcmeonẽ Amphiarai filium ſucceſſiſſe, & Thebanos viciſſe, quo poſterius in Ætoliam profecto Terſander Pollinicis filius Argiuorum regnum conſecutus eſt. *Verba ſubiiciam.* Eo tempore Amphiaraus, Adraſtusq; de regno diſſidentes ad Eriphilem Amphiarai coniugem, Adraſti ſororem, omne diſſenſionum iudicium retulerunt. Illa pro Amphiarao ſententiam tulit, adiiciens vt belli Thebis inferendi ſocius adiurorq; eſſet. Amphiaraus exiſtimans ſe ab vxore proditũ ad bellũ ſpõpõdit ſe adiuturũ, ſed Alcmeoni filio imperauit, vt poſt ſuum obitum Eriphylem perimeret, quod patris mandatum poſtea executus facti conſcientia in inſaniam verſus eſt. Adraſto in exilium pulſo, vt autor eſt in Corinthiacis Pauſanias & Amphiarao abſorpto in bello Thebano prope Thebas ſuccedit in regno Argiuorum Alcmeon Amphiarai filius. De cuius regni auſpiciis huiuſmodi quædam refert Diodorus in quinto. *Alcmeon rex.* At vero filii mortem parentum vlturi communi cõſilio contra Thebanos mouerunt arma. Dederat reſponſum Apollo eam ciuitatem expugnaturos, ſi Alcmeonem Amphiarai filium Imperatorem ſibi conſtituiſſent. Hic ab illis dux factus Deum, & de Thebano bello conſuluit, & an matrem Eriphylem puniret, reſpondit Apollo, vt vtrumque faceret, non ſolum quia monile aureum mater in necem paternam, ſed & peplum quoque ob filii interitum receperit. Venerem aiunt quondam Hermioniæ Cadmi, & monile donaſſe & peplum. Ambo hæc habuit Eriphyle, alterum à Pollinice, alterum Therſandro Pollinicis filio, quo filium ad expeditionem Thebanam hortaretur. Alcmeon igitur cum milites ad bellum plurimos ab Argis paraſſet, ab vrbibus quoque finitimos accerſito preſidio exercitum contra Thebas duxit, acerrima cum Thebanis pugna commiſſa. Alcmeon victoria potitus eſt, Thebanorum attritis viribus multiſque amiſſis ciuibus, cum eſſent impares vi-

ribus omni ſpe deſtituti conſilium à Tyreſia, qui diuinator erat, exquiſiuere. Is Thebanos ex vrbe iuſſit abire, hoc ſolum modo illos conſeruari poſſe. Iuxta Tyreſiæ dictam vrbem linquentes aufugere noctu in oram Bœotiæ, quæ Tylphoſia appellatur. Thebæ captæ acdirutæ ſunt. Hic igitur Alcmeon Amphiarai filius Argolis regnum conſecutus, relata de Thebanis victoria Diomedi regi Ætoliæ in auxilium profectus aduerſus hoſtes Oenei Acarnaniam in precium auxilii accepit vbi & Argos conſtruxit, & illud à nomine fratris Amphilochicum appellauit, & cum Diomedes ob adulterium vxoris in Italiam abiiſſet, totius Ætoliæ poſſeſſionem adeptus eſt. *Vnde ſcribit in 10. Strabo.* Alcmeonem enim filium Amphiarai, vna cum Diomede, reliquiſque Epigonis ſuſcepto contra Thebanos prælio, reque bene geſta cum Diomede ſocietatem iniiſſe, & cum illo de Oenei hoſtib. vltionem ſumpſiſſe, cumque illis Ætoliam tradidiſſet ipſum Acarnaniam inuaſiſſe, eamque proſtratam ſubiugaſſe.

Amphiarai ſtemma.

Et lib. 7. addit. Cæterum cum poſtea illos ad bellum Troianum Agamemnon accerſeret, ad id proficiſcente Diomede, Alcmeonem in Acarnania manſiſſe, & Argos ædificaſſe, ipſumque à fratris nomine Amphilochicum vocaſſe, habebat enim duos fratres Alcmeon, Amphilochum & Amphimachum, qui expeditioni Troianę interfuere, & Amphimachum quidem Achæos duxiſſe, & Meandri accolas in Aſia Homerus in catalogo autor eſt. Amphilochum vero cum Calchante vate miſſum ad oraculum Apollinis in Colophoniam, confectoque, bello (vt eius verbis vtar) cum res Argi ei nequaquam animo ſederent, in Ætoliam abiiſſe ad fratrem Alcmeonem, eique ſucceſſiſſe in partem regni Strabo ſcribit. Alcmeonis enim filius Acarna alteram partem Acarnaniæ à ſuo nomine appellauit, ita Amphiarai ſtemma in Argolide defecit, quod ab Amythaone deſcenderat, eiusque filio Melampo vate, qui Præti regis Argiui filias ab inſania liberauerat, earumque vnam vxorem acceperat, vt ſupra præfati ſumus. ad quod alludens ſcribit Pauſanias in ſecundo, Ab Melampo & ętates ſex, & viri totidem ad Amphilochum vſque Amphiarai filium, Anaxagoridæ autem patrio ibi loco nati, diutius imperiū obtinēt. Iphis. n. Alectoris filius Anaxagorę nepos, Sthenelo Capanei fratris filio regnū reliquit. Poſt euerſū verò Iliū, vt Amphilochus, ad Amphilochos qui nūc ita vocātur, commigrauit, & Cyanippus ſine liberis defūctus eſt, Cyllabarus ſolus Stheneli filius, regnum ſuſcepit. Hac occaſione & his auſpiciis, Cyllabarus Stheneli filius Argolidis regnum occupauit, is qui adulterium cum Ægiale vxore Diomedis commiſerat. Erat enim

Cyllabarus rex Argolidis

Euriſthei Regis frater, quem hiſtoriæ tradunt ab Heraclidis regno pulſum. quod tot Herculi labores impoſuiſſet, antequam vero Heraclidæ rerum cepiſſent in Argolide potiri, & antequam denuo eſſent à Dorienſibus reducti, regnarunt in Argolide Apeus

Apeus rex. Cyanippus rex.

Pelopis. & Cyanippus Ægidolei filius, Biantis nepos, ob merita Melanippi admiſſus, vt qui Præti filias ab inſania liberauerat. Cui ſuccedit Meneſtheus Cyanippi filius, quem fabulæ tradunt cum filio Eurialo Troiano bello interfuiſſe.

Meneſtheus rex.

Hic non eſt ignorandum, cum eodem tempore mox videlicet poſt excidium Troianum plures reges Argiuorum hiſtoriis celebrantur. puta Anaxagoras, Bias Amphiarai filii, Alcmeon & Amphilochus, Cyllabarus, & Oreſtes Agamemnonis, intelligendum hoc eſſe de triplici Argiuorum regno, quorum vnum Argis, ſecundum Tirynthi, tertium apud Mycœnas fuerat. Tirynthi Præti ſtemma rerum potitum eſt, puta Mega-

Tres ſubinde reges ſimul in Argolide.

penthes filius, Argeus nepos, Anaxagoras pronepos, abnepos Alector, cuius filius Iphis Sthenelo Capanei fratris filio regnum tradidit. Apud Argos vero Melanippi protapia ſummam rerum vertebat, poſt Adraſtum Talaonis, puta Amphiaraus bello Thebano abſorptus, & eius filii Alcmeon ac Amphilochus, qui cum in Ætoliam ac Acarnaniam ſedes mutaſſent, Biantis poſteritas, qui Melampi frater extitit, gubernacula conſecuta fuit, vſque ad Cyanippum Ægialei filium. In tertio denique regno apud Mycœnas conſtituto, Pelopis ſtemma floruit. Atreus Agamemnon, eiusque filius Oreſtes, & nepos Tiſamenus, quem Temenus Heraclyda pepulit.

Hinc eſt quod ſcribit in 2. Pauſanias. Ex Græcis ſolos Argiuos in tria regna fuiſſe diuiſos. Regnante enim Anaxagora, qui Argei filius Megapentis nepos fuit, furore mulieres correptæ, relictiſque domibus per agros vagabundæ errabāt, donec Melampus Amythaonis filius morbo eas liberauit. Huius meriti cauſa & ipſe, & frater Bias parem cum Anaxagora dignitatem ſunt conſecuti. Hæc ille.

Sic igitur poſtremo deficiente Anaxagorę ſtemmate in Iphi & Capanei in Cyllabaro, & Biantis in Cyanippo, abeuntibus quoque Amphiarai filiis in Ætoliam & Adraſto in Sicyoniam. * Tria iterum regna coniuncta ab vno adminiſtrantur Oreſte Agamemnonis filio. Cui ſuccedit Tiſamenus Oreſtis & Hermionis filiæ Menelai natus ex

Achaia

Digitized by Google

Tiſamenus Rex.

Achaia & Laconica eiectus à Temeno & Creſphonte Ariſtomachi nepotibus, filiis Heraclidis ſed ex Argis quoque pulſus ab iiſdem exulatum abiit Athenas Argolidis regno ab Heraclidis & Dorienſibus occupato.

De Tiſameno, qui ante Heraclidas, Argis regnabat, & ab iis, & Argis, & Sparta eiectus refert Pauſanias in 2. Poſt Oreſtis mortem Tiſamenus Hermiones (quæ Menelai fuit, & Oreſtis filius) regnauit. Penthilum vero nothum Oreſtis eſſe, ex Erigone Ægiſti filia ſuſceptum autor eſt, Cynethon ſub Tiſameno porro in Peloponneſum reuertuntur. Heraclidæ Temenus & Creſphontes Ariſtomachi filius. Ex illorum numero tertius Ariſtodemus fuit, qui iam olim exceſſerat è viuis; cuius liberi tum ſequebantur Heraclidas qui Tiſamenum Lacedæmone atque Argis eiiciunt. Porro primus quidem Ariſtomachus nepos Herculis ex Hillo filio, frater Æurichmię coniugis Policaonis Butę reducere Heraclidas aduerſus Euriſtheum, eiusque fratrem Cillabarum conatus erat, ſed rebus infectis Cleolaum reliquit, cuius nati Temenus Ariſtodemus & Creſphontes à Dorienſibus reducti, poſſeſſionem Peloponneſi conſecuti ſunt; quorũ Temenus Argolida, Ariſtodimus Laconicam & Creſphontes Meſſeniam impetrauerunt.

Temenium ciuitas Argolidis.

Temenus igitur primus ex Heraclidis Rex Argolidis Temeniõ ciuitatem condidit. de quo Pauſanias, ſub finem lib. 2. ſcribit a Lerna cum in Temenium iter facias) Temenium hoc Argiorum conditum à Temeno Ariſtomachi filio ſic appellatum, qui occupato hoc & communito caſtello bellum ibi adiutoribus Dorienſibus contra Tiſamenum & Achęos geſſit. Huc igitur cum iter facias, & Phrixus fluuius in mare exoneratur, & Neptuni in Temeno templum eſt extructũ Veneris alterum. Temeni item monumentum viſitur, quem Argiui Dorienſes venerantur.

Strabo lib. 8. Argiui item ſunt Praſii & Temenium, in quo humatus eſt Temenus. Et prior locus eſt per quem Lerna fluuius eodem quo palus nomine fluit, in qua tantas de hydra Poetæ fabulas ediderant. ipſum vero Temenium longe ab Argo 6. & 2c. ſtadia diſtat à mari ab Argo ad Heræum 40. hincque Mycœnas decem. Is Temenus quatuor genuit liberos, Cernem, Phalcem, Sinum, Agræum, & Cyſum, quorum primi duo inſecuti Deiphontem, qui ſororem Hernetho abripuerat, cum viuam abducere nequirent, grauidam interficere. Horum frater Synus Apyti reductionem in Meſſeniã adiuuit. Ita iunior natu Cyſus poſtremus in Argo regnauit, cuius filii ſeditione eiecti in Macedoniam profecti ſunt Olympiade viceſima ſecunda. *Hinc eſt quod* ſcribit in II. Pauſanias. Tenemus autem (ait) Deiphontem filium Antimachi qui Thraſianoris, qui Cteſippi, qui Herculis fuit, belli ducem præ filiis ſuis aperte deſignauit (loquitur de bello aduerſus Tiſamenum) eumque conſiliis adhibuit omnibus, quem ipſum prius etiam in generum adſciuerat, cum ex filiabus Hernetho maxime placuiſſet. Quia verò ſuſpectus erat de transferenda ad Deiphontem & vxorem regni ſuceſſione. inſidias ei parabãt filii ex quibus natu maximus Cyſus regnũ ſuſcepit. Sunt qui Cyſi fratres nominent Perdiceam, Areum & Philippũ. Velleius paterculus Taronũ appellat ſcribens. Hoc tractu temporum ante annos quinque & ſexaginta, quam vrbs Romana conderetur ab Eliſſa Tyria quam quidem Didonem autumãt, Carthago conditur, circa quod tempus Toranus vir generis egregii Sextusdecimus ab Hercule profectus Argis regnum Macedoniæ occupauit, à quo Magnus Alexãder, cum fuerit ſeptimus decimus materni generis Achille autore patrui Hercule gloriatus eſt.

Cernes & Phalces fratres.

Ciſus Rex ultimus Argolidis.

Huc alludens nimirum ſcribit ſecundo 4. Dec. Liuius. Cum de Philippo Perſei Regis Macedoniæ fratre loquitur, Dimæis captis nuper; deceptiſq; ab exercitu Romano cum redimi eos vbicunque ſeruirent, Philippus iuſſiſſet, non libertatem modo, ſed etiam patriam reddiderat. Nam Argiui pręterquam quod Macedonum Reges ab ſe oriundos credunt, priuatis etiam hoſpitiis, familiarique amicitia plerique illigati Philippo erant. Et rurſus lib. *7*. Dec. *3*. De eodem Philippo Rege Macedoniæ tractans, profectus ipſe cum paucis equitum leuisque armaturæ, Argos venit: ibi curatione Nemeorum, Hereorumque ſuffragiis populi ad eum delata, quia ſe Macedonum Reges ex ea ciuitate oriundos referunt.

Porro an fuerit Cyſus ille vel alius antiquior cuius meminit Strabo in 10. lectoris iudicio relinquo. Verba Strabonis ſic habent. Lycurgum quidem Spartanarum legum latorem Althemone qui coloniam miſit in Cretam, quinque ętatibus minorem fuiſſe conſtat. Hunc enim Cyſi filium qui Argos ædificauit, quo tempore Patrocles Spartam condidit rerum ſcriptores adſerunt. Eſt vero veriſimile Macedonum Reges originem traxiſſe à poſtremis Argolidis Regibus ab Heraclidis deſcendentibus quod

Digitized by Google

Amyntæ nomen Argiuis familiare fuerit, quod plerique reges Macedonum geſſere. Hinc Statius lib. 5. Theb. cum Argiuorum nomina occiſorum recenſet, cecinit.

Phæbimon lapidem arcum Dyrcæus Amyntas
Deſtinat (heu celeres Parcæ) tam palpitat aruis
Phedimus & certi nondum tacet arcus Amyntæ.

Et hactenus de Argiuorum regibus, quos Heroas antiquitas appellauit, ſub quibus ſumma fuit Argolidis potentia ante bellum Troianum potiſſimum & parum poſtea, atteſtante Pauſania in 7. Argos quidem ad maximam potentiam Heroum temporibus vt vocant, excreuerat, Sed vna cum mutatione facta a Dorienſibus, fortunæ eos beneuolentia deſeruit.

Quomodo regnum Argiuorum in Ciſi liberis defecerit, meminit etiam Pauſanias in ſecundo. Argiui vero honorum, æqualitatem & priſtinam illam libertatem iamdudum deſiderantes Regum, licentiam ita compreſſerunt, vt Ciſi liberis atque poſteris præter nomen ex regia poteſtate relictum fuerit nihil. Meltam vero Ladicei filium ex Medonis poſteris vnum populus damnauit, eique regnum prorſus abrogauit. Sic igitur ampliſſimum & antiquiſſimum regnum deſolatum poſtremo, proximis Achæis ac Spartanis præda relicta in ſeruitutem incidit, à quibus denique Macedonum reges adſcruere. Pauſanias in 2. Laphaes tyranni meminiſſe videtur ſcribens. Ante tumulum de Laphae Argiuo erectum, cernitur tropheum Lapideum. hunc enim tyrannide potitum populus commota ſeditione eiecit. Vt vero Spartam profugit, ad tyrannidem eum reducere Lacedæmonii tentauerunt. Sed in pugna victores Argiui cum Laphaen ipſum, tum multos ex Lacedæmoniis occiderunt.

Argolidis regni finis.

Quomodo vero in ſeruitutem inciderit Achæorum Spartanorum ac Macedonum, legitur apud Liuium. Qui ſecundo 4. Dec. ita ſcribit. Ætolis Pharſalum Lariſſamque reddere Thebas non reddere Achæis non Argis modo, ſed etiam Coryntho ceſſurum. Et quarto eiuſdem Dec. An vt ab Iaſſo & Bargyllis præſidia Philippi deducantur, curæ erit nobis, Argos & Lacedæmonē, duas clariſs. vrbes, lumina quondam Gręcię ſub pedibus tuis relinquemus, quę titulum nobis liberatæ Græciæ ſeruientes deformēt. At enim tyranni cum Philippo Argiui ſenſerunt. *Et iterum.* Achæos Philippi quondam milites, poſtremum ab inclinata eius fortuna transfugas, & Corinhum recepiſſe, & id agere, vt Argos habeant. Et rurſus in oratione Nabidis Spartanorum tyranni. Tempus autem eo me liberat quod cum iam Argos haberem, ſocietas mihi nobiſcum conuenit, & vt nobis mitter ent ad bellum auxilia, non vt Argis præſidium deducerem, pepigiſtis. *Idem lib. 2. eiuſdem Dec.* Argos à Macedonibus occupatum commemorat, cum Elatiæ expugnationē deſcribit. Ita vrbe potitur Cos. qua direpta miſſis in arcem qui vitam regiis ſi abire vellent inermes, libertatem Elatienſibus pollicerentur, fideq; in hęc data, poſt paucos dies arcem recipit.

Argiui ſub Achæis.

Argiui ſub Maced.

Cęterum in aduentu in Achaiam Philoclis Regii pręfecti, non Corinthus tantū liberata obſidione, ſed Argiuorū quoq; ciuitas per quoſdam principes Philocli prodita eſt, tentatis prius animis plebis. Mos erat comitiorum die primo veluti ominis cauſa Prętores pronunciare Iouem Apollinemque & Herculem, additum legi erat, vt iis Philippus rex adii ceretur, Cuius nomen poſt pactam cum Rom. ſocietatem, quia Præco non adiecit, fremitus primo multitudinis ortus, deinde clamor ſubiicientium Philippi nomen, iubentiumque legitimum honorem vſurpare, donec cum ingenti aſſenſu nomen recitatum eſt. Huius fiducia fauoris Philocles accerſitus, noctu occupat collem imminentem vrbi (Lariſſam eam arcem vocant) poſitoque ibi præſidio cum lucis principio ſignis infeſtis ad ſubiectum arcis forum vaderet, inſtructa acies ex aduerſo occurrit, præſidium erat Achæorum nuper impoſitum, quingenti ferme iuuenes delecti omnium ciuitatum.

Et ſubdit. Tum iuſſu pręfecti à Thracibus coniecta tela, interfectique omnes. Et poſt pactam inter Achæos & Romanos ſocietatem, duæ nobiliſs. ciuitates Argos & Corinthus in poteſtate Regis erant. Antequam tamen in Macedonum poteſtatem Argos veniſſet, Achęis parebat, vbi illi, ſuæ gentis conuentum magna ex parte vti apud Rhyum & Aegium Corinthumque, ita etiam Argis celebrabant.

Vnde Liuius primo 4. Dec. ſcribit: Et claſſem à Pyræo ſubſidio venire, omiſſo incepto Megaram ac protinus Corinthum ducit, & cum Argis Achęorum eſſe audiſſet inopinantibus Achęis concioni ipſe ſuperuenit. *Liuius* 3. *Dec.* 4. à Philippo Macedonię rege Nabidi Spartanorum tyranno traditum Argos refert. Philippus cum acie decernendum videret, & vndique ad ſe contrahendas vires maxime de Achaię vrbibus regio-

regionis ab ſe diuerſę, & magis tamen de Argis quam de Corintho ſolicitatur optimum ratus Nabidi Lacedemoniorum tyranno veluti fiduciariam dare vt victori ſibi reſtitueret, ſi quid aduerſi accidiſſet. *Et lib. 4. eiuſdem Dec.* Teſtata quoq; ipſo Nemęorum die voce præconis libertas eſt Argiuorum, Achæis quantum reſtitui Argi in commune Achaiæ Concilium lætitię adferebant, tantum ſerua Lacedęmon relicta, & lateri adhęrens tyrannus non ſincerum gaudium præbebant.

Eſt vero veriſimile per Romanos Argiuos & è poteſtate Achæorum, Spartanorumque & è tyrannide Macedonum liberatos fuiſſe, quo tempore hi bellum aduerſus Philippum regem Macedoniæ & poſtea Perſeum eius filium atque Achæos, victores geſſere T. Quinctio, L. Metello, L. Mummio & Paulo Aemilio ducibus. Ex Liuio ſane apparet lib. 3. Dec. 4. Argiuorum tellurem Achæos Phiippo Macedoni, & rurſus Philippum Nabidi tyranno Spartanorum prodidiſſe, Nabidemque inita ſocietate cum Achæis & Rom. contra Macedones, ſpoliatum tamen Romanis prodidiſſe intercedente Attalo Rege Aſiæ, qui inſulam obiectam Aeginam præmium laboris acceperat. *Argiui Rom. ſubiecti.*

Huc alludens nimirum in 8. Strab. Priſcis profectò ſeculis, inquit, Argos amplius illuſtre nomen ſparſerat, poſtea vero Lacedęmonii gloria omninò ſuperarunt, perſeuerantes ſuas leges ac inſtituta conſeruare, niſi ſi quid paululum ab illis aberrare contigit. Argiui Pyrrhum quidem Regem non admiſerũt, ſed ante illorum mœnia mortem obiit, cum tegula ab anicula quadam (vt aiunt) in caput ſupernè directa fuiſſet: aliorum autem ſubditi fuere imperio, in ſocietatem quoque Achæorum communiter ducti, vnà cum illis Rom. potentiam ſubiere. Et nunc ciuitas ipſa conſiſtit ſecundum poſt Spartam dignitatis locum obtinens. Et hactenus de Argiuorũ principibus, & quod iis deficientibus Achęorum primũ deinde Macedonũ ſeruituti ſubiecti extiterint à quibus Spartanis proditi ac à Spartanis Romanis fuere.

Venio ad ſacra & conſuetudines quaſdam. Sacra duplicia reperio, Nemæa, & Heræa. In Nemęis curſu tam hominum quàm equorum quadrigarumque certabatur. Quos nimirum ludos Lycurgus Rex quondam Nemeę in memoriam filii Archemori à ſerpente occiſi inſtituerat, eodem euentu quo Admetus rex apud Theſſalos in honorem vxoris Alceſtis, & in Halicarnaſſo Artemiſia in memoriam coniugis, Poetarum congreſſus, aliaque ludicra inſtituerant. Quippe quo tempore Adraſtus rex Argiuorum illam inſignem aduerſus Thebanos, illorum que regem Etheoclem expeditionem ſuſceperat, vt generũ Polynicen reduceret, inſolita ſiccitas totum Peloponneſum corripuerat, vt ſiti Argiuorum tunc exercitus penè periiſſet, niſi Hipſiphile Lemnia exul ac captiua, quæ Lycurgo Nemeæ Regi Archemorum filium lactabat in nemore occurrẽs, Longiam fontem oſtendiſſet, puero in herba relicto, & à ſerpente occiſo, cuius morte pater Lycurgus ita affectus erat, vt nutricem ad ſupplicium poſtularet, ni Argiui defendiſſent, & ludicra iſta de quibus diximus inſtituerit, quæ cum ſacris quibuſdam in ſaltu quodam Nemeæ prox. celebrabantur, vt Strabo in 8. ſcribit, cum Cleonas deliniat. Hic ſurgit ſylua Nemęa inter Cleonas & Phlyuntẽ, in qua Argiui ſacra celebrare conſueuere Nemęa. Ibi quoque quædam de leone Nemęo geſta fabulis prodita ſunt. *Nemea Argiuorum.*

Adde quę Pauſanias in VI. de horum ludicrorum ritibus commemorat. longitudine autem Hippei curſus duos Diaulos adæquat, hunc Nemæis ablatum ac Iſtmiis, Imp. Hadrianus in Hybernorum Nemęorum certamen ad Argiuos tranſtulit. Meminit & Liuius IIII. Dec. quarta: Lęta ciuitas celeberrimum feſtorum die ac nobile ludicrum Nemęorum, die ſtata propter belli mala prętermiſſum, in aduentũ Rom. exercitus, ducisque indixerunt, præfeceruntque ludis ipſum Imperatorem. Ad hos ludos alludit ſubinde Statius & curſuum certamina locumque affabrè depingit lib. potiſ. 6.

Vallis in amplexu nemorum ſedet, hiſpida circum
Stant iuga & abiectus geminis vmbonibus agger,
Campum exire vetat longo quem tramite planum
Graminea frondes, ſinuataq; ceſpite viuo
Mollia non ſubitis augens faſtidia cliuis.
Illic conſertum tam Sole rubentibus armis
Bellatrix ſedere cohors, ibi corpore mixto
Metiri numerum, vultusq; habitusq; ſuorum
Mille dehinc ſpecies, tandem ſatiata voluptas
Præſtantesq; viros vocat ad ſua præmia virtus.
Primus ſudor equis, dic inclyte Phœbe regentem
Nomina dic ipſos (neq; enim generoſior unquam

Alipedum collata acies cen præpete curſu
Conſligunt denſæ volucres, aut littore in vno
Aeolus inſanis ſtatuat certamina ventis.
Haud procul Herculeam *Nemeen clamore reductum*
Aſpicit, atq; illic ingens certaminis inſtar
Quadriiugi, noſcit cunctos & forte propinquo
Conſtiterant Admetus *& Amphiaraus in arvo.*

Et ſubdit.

Oedipodionidem tam illinc à lumine diſcors,
Iratusq; oneri inſolito truculentior ardet.
Inachidæ credunt accenſum laudibus, ille
Aurigam fugit, auriga furiale minatur
Efferus & campo dominum circumſpicit omni
Ante tamen cunctos, ſequitur longeq; ſecundus
Amphiaraus agit, quem Theſſalus æquat eundo
Admetus iuxta gemitus, nunc Eunens ante
Et nunc ante Thoas cadunt, vincuntq; nec vnquam.

Heræa ſacra. Cæterum alia erant ſacra in honorem Iunonis Argolidis terræ patronæ celebrata Argis, vbi celeberrimum eius fuerat Deę fanū, de quo Pauſanias in ſecundo ſcribit, cùm de Mycenis loquitur. Quindecim ſtadiis Heræum ſeu Iunonium templum ad læuam Micenis diſtat; in itinere aqua manat, quā Eleutheron, i. liberam appellāt, quia vtuntur ad piaculorum purgationes templi miniſtræ, quique ſacrificiis occultè adſtant. Ipſum autem templum in loco Eubœę depreſſo eſt. Montem enim hunc Eubœam nominant, & Aſterionem fluuium filias habuiſſe aiunt Eubœam, Proſynnam & Acræam, easq; Iunonis nutrices fuiſſe, ab Heræa montem nominant è regione templi Iunonis ſitum, ab Eubœa quicquid templo adiacet, Proſynaum totam ſuper templum Iunonis regionem. Aſterion autem ſuper Iunonis templum fluens faucibus quibuſdam exceptus abſconditur, naſcitur ibidem ad ripas herba (quam Aſterionem nominant) Hanc cùm ipſi Iunoni offerunt, tum ex foliis eius ſerta componunt.

Et deliniās ſimulacrū Iunonis illius Argiuę. Iunonis inquit ſimulachrū ſolio inſidet magnitudine ingens auro atq; ebore, Polycleti opera elaboratū, corona ei impoſita eſt cui Gratiæ inſculptę ſunt, & horę, altera manu malū punicum gerit, altera ſceptrū, cui cuculus inſidet. Iupiter enim cum Iunonis virginis amore captus eſſet, in hāc ſe auē permutauit, eamque Iuno vt ludicrum quoddam venata comprehendit.

Meminit & Strabo in VIII. Ipſum vero Temenium longe ab Argo. XXV. ſtadiis diſtat à mari, ad Heræum XI. Hinc vſque Micenas decem. Et ſic intelligitur locus Titi Liuii libro VII. Decade IV. Profectus ipſe cum paucis equitum leuisq; armaturę Argos venit, ibi curatione Nemæorum Heræorumq; ſuffragiis populo ad eum delata. Et libro 4. Ne iſthuc inquit Iupiter maxime ſinas, Iunoq; regina, cuius in tutela Argi ſunt. Intelliguntur præterea loca Poetarum ex his locis.

Statius. IX. Thebanorum.

En meus Hippomedon cui gentis origo Micena,
Argolidisq; Lares, numenq; ante omnia Iuno
At procul Argolici ſupplex in limine templi
Cætus & ad patrias fuſa Pelopeides aras
Sceptrifera Iunonis opem reditumq; ſuorum
Expoſcunt pictaq; fores & frigida vultu,
Saxo ferunt, paruosq; docent procum bero natos.
Compulerant iam vota diem, nox addita curas

Horatius. I. Carm.

--- Plurimus in Iunonis honorem
Aptum dicit equis Argos ditesq; Micenas

Hinc apud Maronem Iuno defendens ſuos Argiuos Troianis ac Aeneæ naufragium procurat Aeolo.

Iungit & aggeſtis vigilant altaria flammis

Peplum

Peplum etiam dono cuius mirabile textum
Nulla manus ſterilis. nec diſſociata marito
Verſarat Colathis caſta velamina diua.

Et rurſus.

Euolat hinc celſa Sunonia templa Proſymna

Ouid. lib. xv. Metamorphoſeôn.

Nuper Abantei templo Iunonis in Argis
Omnia mutantur, nihil interit, errat & illinc

Silius Italicus libro I. Punicorum.

Hic Iuno ante Argos ſic credidit alta vetuſtas
Ante Agamemnoniam gratiſſima tecta Mycenen
Optauit profugis æternam condere gentem

Quamobrem vero Iunonem colant Argiui, ſcitum eſt quod ſcribit in ſecundo Pauſanias, Magnā enim dıtionis partem vndis Neptunus dicitur obruiſſe, eo quod Inachus atque reliqui arbitri terram non ipſi ſed Iunoni adiudicauerant, ſed precibus Iuno effecit apud Neptunū vt mare retrocederet. Argiui autem in eo loco, quo vndarum impetus reſederat, Neptuno Proclyſtio ædem erexerunt.

Sacris ac ludis accedit celeberrimum illud Amphictionum concilium ſimul ac ſacrificium & Aſylum, quod Argiui Calauria inſula habebant Senatum, qui de rebus grauiſſimis iudicabat. Erat autem Amphictionum, & alter conuentus Delphis. De Amphictionibus quidem Argiuorum hæc adnotauit Strabo libro VIII. Fuit Amphictionum conuentus ex ſeptem conſtans ciuitatibus ad hoc faciendum ſacrificium commune habentibus officium, quæ fuerant Hermoniæ Epidaurus Athenę, Praſium, Naupalia, Orchomenus, Miryus, pro Naupliis Argiui, pro Praſiis Lacedemonii cōferebant. Tantopere autem ipſius Dei veneratio valuit apud Græcos, vt potiti etiam rerum Macedones tutum ſecurumque loci profugium, inuiolatumque ſeruarent, locique ſupplices reuelli ſint veriti, qui ad Calauriam ipſam confugerunt, adeo vt Archias comitatu ſeptus militū Demoſthenem violare minime ſit auſus, cui iuſſerat Antipater, vt eum viuum reliquosque oratores ſimilibus obnoxios accuſationib. ad ſe perduceret. Pauſania duo ſacra templa ac inuiolata recenſet, Apollinis vnum, alterum Neptuni, in quo dicit Domeſtheni monumentum extare. Idem deſcribens alterum conuentum Amphictionum apud Delphos ab Amphictione Deucalionis filio nomen ſortitos teſtatur, & illius fuiſſe participes Ionas Dolopas, Theſſalos, Aenianas, Magnetes, Maleenſes, Phthyotes Dorienſes, Phocenſes, Locros, numerat quoque Amphictiones numero triginta, quorum ſolebant Macedonia & Theſſalia binos, Boeotia & Phocis item binos, Doris vnum, Locri, Cnemides, ac Locri Ozoleæ item binos, Attica vnum, Eubæa vnum, Et cum Phocenſes Delphicum ſpoliaſſent templum fuiſſe excluſos concilio iſto. Ad Calauriam alludit Naſo. VII. Metam.

Amphictionum ſenatus.

Inde Calaurea latoidos ſpicit arua
In volucrem verſi cum coniuge conſcia reges.

Sed hactenus. Recipio me ad conſuetudines quaſdam acritus eius populi. Aelianus in varia hiſtoria refert, conſuetudinem fuiſſe apud Argiuos, vt ſi quem in otio vidiſſent, ab eo rationē quærerent vitæ. Comatos porro extitiſſe ac longos aluiſſe crines Statius libro 9. hoc carmine teſtatur.

Conſuetudo Argiuorum.

Addidit Abantiades inſignem crinibus Argum.

Athæneus lib. I. Dipnoſ. vinum Arginum celebrat, & Leberes fereos. Strabo libro 8. & Horatius. I. Carm. equis generoſis Argos excellunt. Argos inquit, & per ſe & addito Epitheto cum vocet interdum priſcum, alias Iaſium equeſtre, quandoque Pelaſgicum vel equorum alumnum. Huc alludens Poetæ Horatius, primo Carm. cùm canit.

Aptum dicit equis Argos ditesq; Mycænas

Et Papinius cum Nemæos ludos deſcribit ad Neptunum equeſtrem & eius filiū Ariona equum alludit cum canit libro Theb. VI.

Dicitur ante omnes rutila manifeſtus Arion
Igne iuba Neptunus equo (ſi certa priorum
Fama patet) primis teneris leſiſſe lupatis

Ora & littoreo domitaſſe in puluere fertur
Verberibus parcens & iterum inſatiatus eundo.
Ardor & hyberno par inconſtantia ponto
Sepe per Ionium, Lybicumq; natantibus ire
Interiunctus equis, omnesq; aſſuetus in oras
Ceruleum deferre partem.

Herculis Labores in Argolide

Spectant ad Argolidis celebritatem, & tres præcipui Herculis labores ab Euriſtho rege Argolidis iniuncti. Nam & in finibus Nemeæ Leonem illum vaſtatorem occidit, cuius exuuiis perpetuo tectus fuit & in finibus Argolidis verſus Tegæam aprum confecit, Argosq; intulit; denique ad Lernam paludem in limite prouinciæ meridionali hydram illam, cui tot ſuccreſcant capita, interemit. De quibus canunt Poetæ.

Virgil. 7. Æneid.

Prodigia & vaſtis Nemæa ſub rupe leonem
Te Stygii tremuere lacus, te Ianitor Orci
Lernæus, turba capitum circum ſtetit anguis.

Silius Italicus lib. 3. Punicorum.

In foribus labor Alcidæ Lernæa recißis
Anguibus hydra iacet, nexuq; eliſa leonis
Ora Cleonei patulo celentur hiatu.

Statius lib. VII. Theb.

Qualis ab Arcadio rediit Tirynthius antro
Capturumq; ſuem clamantibus intulit Argis.

Ouid. lib. 9. Metam.

Arcadiæ vaſtator aper, nec profugit hydra
Creſcere per damnum, geminasq; reſumere vires
Hic eliſa iacet moles Nemæa lacertis.

Idem Epiſtola Deianyræ ad Her.

Nempe ſub his animam peſtis Nemæa lacertis
Reddidit, vnde humerus tegmina læuus habet
Vt Tegæus aper cupreßifero Erymantho
Incubat, & vaſto pondere lædit humo
Quaq; redundabat fœcundo vulnere ſerpens
Fertilis & damnis ditior ipſa ſuis.

Bella Argiuorum. *Sinus Argolidis.* *Promontoria Argol.* *Montes Argolidis.* *Fluuii Argolidis & lacus.* *Metropoles Argolidis. Ciuitates Argol.*

Nolo hic prolixe deſcribere tria maxima bella quæ Argiui geſſere duobus victi, tertio victores. Nam Adraſto Rege ſunt Argiui in Bœotia ad Iſmenum victi, rurſus Alcmeone Imperatore ad Tanagram Thebanos & ceciderunt, & vrbe deſtructa é finibus eiecerunt. Iidem ad Hyſiam à Spartanis vincuntur. Quæ bella prolixe deſcribit Papinius Poeta XII. libris, & Pauſanias in VII. Omiſſis igitur tot ſinubus quorum habuit celebres, Saronicum. Troezen: Hermion: & Argolicum, tot promontoriis, quorum enumerantur Geographi à finibus Corinthi Spyreum, Scylleum, Methana, Bucephalum, Buphortmus Plataniſtuntis, Struthuntis, & Phalanorium, tot preterea montibus ac collibus (quorum deſcribuntur in finibus Nemeę Tython, Chaon, & verſus Arcadiam Artemiſius, Parthenius, Lyrcius, & contra mare Orientale Arachneus, Aerea, Tythius, Cenoricius, Saronicius, & verſus Praſias Thornax ac Cuculinus, & in finibus Laconicæ Cariſtus & Cynoſura) Fluuiis denique pręteriris Inacho Nemea, Tauro, Phryxo, Tano & Pontino, Lacubuſque Lerna, & Halcynonia (vnde Semelen ex inferis reuocaſſe Bacchus fertur) His inquam omnibus ſilentio tranſmiſſis ad ciuitates me confero, quarum erant metropoles, & vbi reges quondam gubernabant, Argos, Mycænæ, Tirynthus, & Trœzena. Cæteræ ignobiliores fuere Nemæa ludicro celebris. Epidaurus, AEſculapio, & vino, Methana, thermis pariter & vino, Stylla, Hermione, Maſete, Aſina cuius incolæ profligati a Spartanis, in Meſſeniam commigrauere, Praſia Argiuorum nauale, Temenium Temeni primi Heraclidæ ſarcophago cognitum,

Nauplia

Nauplia cuius originem ex AEgypto autores repetunt, cuiuſque incolæ expulſi Methone Miſſeniæ recepti fuere, & Thyrea ab AEginatis pulſis ab Athenienſibus condita in finibus Laconicæ.

Argos.

A R G O S prima prouinciæ ciuitas, delineatur à Strabone libro V I I I. Argiuorum. Vrbs magna ex parte planis in locis ſita eſt. Promontorium Lariſſam nomine habens, collem valde ſeptum, in quo Iouis phanum eſt, fluuium iuxta labitur, Inachus nomine, inter ſaxoſas conualles, qui oritur ex Lyrcio ad Cynuriam montem Arcadiæ. Quæ de illius fontibus fabuloſa vulgantur, Poetica ſunt commenta. Argos quoq; aquis carere commenta ſunt, cum dicitur. θεοὶ δ' αὖ θῆκαν Ἄργος ἄνυδρον.

Dii poſuere Argos Lympharum protinus expers.

Templa Argos.

Celebris quondam Argos fuerat, Deum innumeris templis heroumque tumulis, qui inibi humati fuere. Templa commemorat Pauſanias in ſecundo, intra mœnia quidem Dianæ Phereæ. Lucinæ ab Helena conditum Theſei captiua, Iunonis Antheæ à floribus Mineruæ Salphingis, Cereris, Latonæ, Caſtoris & Pollucis, Herculis, Neptuni Procliſtii, AEſculapii, cum nemore, Iouis Machanei, Bacchi Creſii, Bacchi Euboiei, à Græcis naufragium ad Eubæam facientibus exciſo Ilio, cum in antrum veniſſent. repertis capris, iiſque mactatis conditum, Veneris cœleſtis, Amphiarai, Hegelei. Et in aſcenſu in arcem, quæ Lariſa Argiuis nominabatur, Iunonis Acreæ, Apollinis Diradiotis, Mineruæ Oxidorices ab acie oculorum, Iouis Lariſſei & triocularis, & in monte Lycone proximo Dianæ Orthiæ. Sarcophagi præterea deſcribuntur Argis in ciuitate Gorgonis Meduſæ capitis à Perſeo ablati, in foro Gorgophoniæ Perſei filiæ, Cerdonis Phoronei vxoris Niobes filiæ Phoronei Regis, Hypermeſtræ matris Amphiarai, Ariadnes Theſei coniugis, Biantis eiusque filii Talai, Epimenidis, Licimni filii Electrionis, occiſi à Tlepolemo Herculis filio, Saciadæ, qui primus tybia in Pythiacis Delphi cecinerat, Stheneli & Cyllabari filii Regum in ſuo gymnaſio, Pyrrhi regis Epirotarum ab anicula tegula Argis occiſi Eriphili, Hernethis, Crotepi. In arce vero Lariſia filiorum Aegipti, qui frater Danai Regis fuerat, tumuli. Oſtendebatur Argis & thalamus æneus ab Acriſio filiæ cuſtodiæ deputatus & Adraſti domus, & alia memorabilia. quæ breuitatis cauſa omitto, meminit huius antiquiſs. ciuitais Titus, Liuius libro. Decade I I I I. In duobus veluti cornibus Græciæ Nabin. à Peloponneſo concitaturum omnia, repetentem Argiuorum vrbem, repetentẽ maritimas ciuitates, quibus cum depulſum Romani Lacedemoniis muris incluſiſſent, Strabo in V I I. à Ciſo Temeni Heraclydæ filio Argos ciuitatem conſtructam autor eſt. Quam veriſimile eſt deſtructam in bello, quod Rom. cum Nabi Spartanorum tyranno geſſerunt, qui illam dono Philippi Macedonis poſſederat & ſpoliauerat. Liuius lib. 3. Dea. 4. Et Nabis firmato præſidio Argis Lacedæmonem regreſſus, cum ipſe viros ſpoliaſſet ad fœminas ſpoliandas vxorem Argos remiſit, ea nunc ſingulas illuſtres nũc ſimul plures genere inter ſe iunctas, domum accerſendo blandiendoque ac minando, non aurum modo iis. ſed poſtremo veſtem quoque, mundumque omnem muliebrem ademit, Ad Argos illam antiquiſsimam ciuitatem & incolas Danaos alludunt Poetæ.

Sepulchra Arg.

Virgil.

—— Feras omnia Iupiter Argos
Tranſtulit, incenſa Danai dominantur in vrbe.

Et libro 2.

Nec poſſe Argolicis excindi Pergama telis
Omnia ni repetant Argis
Si patrios vnquam remeaſſem victor ad Argos.

Ouid. I I. Metam.

Defleuere comis quærit Bœotia Dircen
Argos Ammionem Ephyra Pyrenidas vndas.

Statius ad Argos & arcem Lariſſam. 3. Theb.

Theſpiadæ totos raperent mihi funditus Argos
Exagitat, adeo ne animarum tædet & Argos
Exoſi, nil dulce domi, nulla omnia cura
Quid me Perſei ſecreta ad culmina montis.

Et libro I.

Emicat, lucem deuexa in mœnia fundens
Lariſſeus apex, illo ſpe concitus omni

Et libro IIII.

Prima manu rutilam de vertice Lariſſæ
Oſtendit bellona facem.

Sequuntur MYCENAE altera Argolidis metropolis ac regia ſedes vtpote ex qua Pelopis ſtemma, Atreus Agamemnon, Oreſtes & Tiſamenus partem Argolidis & Laconicam Elidemque adminiſtrarunt, vt eſt apud Strabonem VIII. Georgicorum Primo, vt cum duæ in illis vrbes eſſent ipſas principatu eminentes oſtentarent, præſertim intra ſtadia minus quinquaginta inter ſe finitimas, Argos videlicet atq; Mycenas, & dicatum Iunoni templum iuxta Mycenas ambabus eſſe commune, in illo ſunt Polycleti ſimulachra artis laude omnium præſtantiſsima ſumptu & magnitudine Phydiæ imaginibus cedentia. Argos quidẽ à primordio magis ac magis extitit potentia primariũ ſubinde Mycenę ampliora ſuſceperunt incrementa, propter commigrantes in illas Pelopidas. Nam cum omnes ad Atrei filios confiſterent, Agamemnon grandior natu, regnum adeptus duce virtute & pariter fortuna comite, Regionis paternam poſſeſsionem ampliauit & Mycenæo Laconicum adiecit imperium, Verum Menelaus Laconicæ regimen tenuit, ac Agamemnon Mycenarum uſque Corinthum ac Sicyonem, ac Ionum & Aegialarum (ſic enim uocabantur ea ætate cum poſterius Achæi dicti ſunt) regnum ſuſcepit.

Mycena.

Pelopis ſtemma Mycenis

Cæterum ſecundum Troiana tempora deſtructo Agamemnonis imperio, res Mycenæa humilius attenuata eſt, præcipuè poſt reſtitutas Heraclidas. Iſti enim occupata Peloponneſo priores dominos eiecerunt, quo effectum eſt, ut qui Argos obtinerent Mycenas quoque ſubiectas in unum conſpirantes haberent. Hinc eſt quod Pauſ. in ſecũdo tumulos Atrei Agamemnonis, ac Aegiſti, ad Mycenas commemorat, ſic nominatim ſcribens. Inter Mycenarum rudera & fons viſitur qui Perſeus appellatur, & Atrei atque filiorum ſubterranea ædificia quibus ad recondendas pecunias ſunt uſi.

Adeſt pręterea Atrei ſepulchrum & illorum omnium quotquot cum Agamemnone ab Ilio reuerſos, conuiuioque exceptos Aegiſtus trucidauit. De Caſſandræ monumento diuerſa ſentiunt Lacedæmonii, qui Amyclas accolunt, unum Agamemnonis eſt, alterum Eurimedonis aurigæ. Teledamus ac Pelops eodem tumulo ſepulti iacent. Gemellos hos Caſſandra vt fama eſt peperit, & infantulos adhuc, occiſis parentibus Aegiſtus iugulauit.

Adeſt Electræ tumulus quæ Oreſte promittente Pyladi nupſit. Id quod confirmatur & à Poetis qui Tantali ac Pelopis genus in Mycœnis commemorant.

Statius. 4. Theb.

Mærent Argolici deiecto lumine manes.
Toruus Abas, Pratusq; nocens, mitisq; Phoroneus
Truncatusq; Pelops & ſæuo puluere ſordens
Oenomaus.

Idem ſecundo. lib. 12.

Tantalea & fontes vidiſſe Lycaonis arces,
Et feſtiua polo ducentes aſtra Mycenas,

Statius. lib. VII. Theb.

Tantalus inde parens non qui fallentibus vndis
Imminet, aut refugæ ſterilem rapit aera ſylua,
Sed pius & magni vehitur conuiua tonantis,
Parte alia victor curru Neptunia tendit
Lora Pelops, preſſitq; rotas auriga natantes
Myrtilus, & volucri, iamiamq; relinquitur axe
Et Grauus Acriſius ſpeciesq; horrenda Chorebi

De conditore primo Mycenarum diuerſa tradunt autores. Strab. lib. 8. à Perſeo conditam refert cum ſcribit. Mycene quidem nunc extinctæ iacent, earum vrbem è Perſeo conditam eſſe conſtat. Cui Sthenelus ſucceſſit. Suffragatur Pauſanias. lib. 1. Perſeus vero Argos reuerſus (pudore enim ob famã cœdis afficiebatur) filio Præti Megapẽti perſuaſit, vt regnum ſibi committeret. Suſcepto hoc Mycenas condidit. Cæterum quando ſunt deſtructæ Mycœnæ qua magnitudine & rerum geſtarum excellentia, regumque potentia cum Argis certabat. Adnotauit Pauſanias dicto loco. Mycenas Argiui æmulatione quadam diripuerant. Sub Xerxis enim expeditionem Argiui cum ocium agerent, Mycenæi octoginta viros ad Thermopylas amandarunt, qui præclari illius facinoris unà cum Lacædemoniis participes fuerunt. Hoc tam gloriosum facinus

Autor Mycenarum.

Deſolatio Mycenarũ.

facinus ob irritatos Argiuos perniciem eis intulit, Ex ambitu cum aliȩ adhuc extant reliquiȩ, tum porta quoque cui leones inſiſtunt, quȩ ipſa quoque Cyclopum opera eſſe aiunt, qui Prȩto olim Tirynthi mœnia extruxerunt. Quȩ autem & quorum diuorum Mycenis templa extiterunt, non ſatis perſcripſerunt autores, niſi quod Iouis Micenȩi Strabo in 8. meminiſſe videtur, & Eionis vici vbi naualia habebant.

Porro extabant rudera Mycenarum multis ſeculis, nam & Titus. Liuius lib. 3. Dec. 4. Mycenarum meminiſſe videtur ſcribens, iis ipſis forte diebus Lucius Quintius frater adduxerat ex hybernis Corcyra Sicyonem tranſmiſit. Iam ibi Attalus erat, qui cum tryanno ad Rom. Imp. non Rom. ad tyrãnum eundem dicebat, in ſententiam ſuam Quinctium traduxit, ne vrbem ipſam Argos iret, haud procul vrbe Mycenica vocatur, in eo loco vt congrederentur conuenit. Ad hanc vrbem denique alludentes cecinerunt Peotæ.

Vergil. ſecundo Aeneid. *Thyrentis*

Huc ſe profecti deſerto in littore condunt,
Nos abiiſſe rati & uento petiiſſe Mycenas.

Et iterum.

Millia quot magnis nunquam uenere Mycenis,
Scilicet hæc Spartam incolumis, patriasq; Mycenas
Aſpiciet, partoq; ibit regina triumpho

Statius lib. I. Theb.

Et Samon & veteres armis excinde Mycenas
Tunc ſedes & Inachias vrbes Danciaq; regna
Et caligates abrupto Sole Mycenat.

Ouid. VI. Metam.

Argosq; & Sparta Pelopeiadesq; Mycenæ,

Sequitur TIRYNTHVS altera ſedes regia Argolidis, in qua Prætus guberhabat, eiuſque ſucceſſores, Megapentes filius, Argeus nepos. Anaxagoras pronepos, Alector & Iphis Alectoris filius. In eadem vrbe & Perſeus Acriſii filius cum patrem diſci ludo occidiſſet, & Amphitrio Hercules vitricus habitaſſe traduntur. Strabo Cyclopum opera mœnia Tirynthi conſtructa refert, vt qui è Lycia in hoc accerſiti à Præto fuerant, de cuius euerſione ſcribit Pauſanias in ſecundo. Euerterunt & Tirynthios Argiui non alio conſilio, quam vt eos quoque in ciuitatem reciperent, Argoſque hoc modo augerent. Tirynthen vero heroem qui ciuitati nomen indidit Argi filium, Iouis nepotem fuiſſe perhibet, murus qui ſolus ex ruderib. fuit relictus Cyclopum quidem opus eſt, ſed ex albis lapidibus factus, quorum quilibet tantæ eſt magnitudinis, vt ne minimus quidem ex his mulorum iugo commoueri queat. Ad mare cum deſcendas filiarum Præti thalami uiſuntur: in viam poſtea publicam reuerſus in ſiniſtra Medȩam peruenies. Electrionem ibi Alcmenæ patrem regnaſſe perhibent. Poetæ paſsim Herculem Tirynthium cognominant, quod ibi ſub vitrico Amphitrione educatus fuerit. *Tirynthus*

Virgil. VII. Aeneid

Miſſa Deo mulier poſtquam Laurentia victor
Geryone extincto Tirynthius attigit arua.

Statius. VII Theb.

Primus anhelantem duro Tirynthius ingens
Pectoris attritu ſua frangit in oſſa leonem,

Ouid. VII. Metamor.

Eſt via decliuis per quam Tirynthius heros
Reſtantem contraq; diem radiisq; micantes
Obliquantem oculos nexis adamante cathenis
Cerberon attraxit

Statius 4 Theb.

Antiquam Tiryntha Deus non fortibus illa
Is fœcunda viris.

Sequitur TROEZENA quarta ſedes regia Argolidis, vt cuius Regis Pythei filiam Aegȩus rex Athen. vxorem duxerat, & ex ea Theſeum progenuerat. Pauſanias in ſecundo plures eius reges commemorat, Orum Aegyptium, Althepum filium Neptuni ex Leide filia, Ori Saronem ſubmerſum in lacu ex mari ſtagnante quem Saronidem vocant, cùm in venatione ceruum inſequerentur, Hypereten, Antham Neptuni filium, qui Antham ciuitatem condidit. Aetium filium Anthȩ qui Poſidoniadem conſtruxit, Troezenẽ qui *Troezena*

nomen ciuitati indidit, cuius filii Anaphliſtus & Sphetus in Atticam commigrauerant. Idem refert Pelopis filios regnaſſe in Troezena & Theſeum, vtpote natum ex Regina Troezen, denique & Diomedem. Reuerſis inquit Heraclidis receperunt & Troezenii in ciuitatem Dorienſes Argiuos eum Argiuis prius etiam parerent. Diomedem quoque imperaſſe eis Homerus in Catalogo ſcripſit. Diomedes enim & Eurialus Meceſthei filius Cyanippi Aegialei filii euratores Argiuorum in Troiana expeditione duces fuerũt.

Adde quæ Strabo in libro VIII. de hac ciuitate ſcribit: Troezen ſacra Poſidoni, id eſt, Neptuno fuit, à quo & Poſidonia olim appellara, ea ſtad. 15. a mari eminet, vrbs & ipſa inſignis. Ipſius portui quod Mentũ vocant, parua imminet inſula Calauria nomine, cuius ambitus eſt ad ccc. ſtad. Idem & vado tranſiri à Troezena in aliam inſulam propinquam Sphetam nomine autor eſt. Pauſanias tradit in moneta tridenti vſos Troezen, & Mineruę imagine, quod regnante quondam Altheporege, de ditione Pallas & Neptunus contrauertiſsent, ſed lite compoſita, ex æquo eam obtinuiſſent, hinc Mineruam Troezenos colere Poliadem nomine.

Ab eodem templa commemorantur intra mœnia quidem Dianæ hoſpitæ Theſeo cum victor è Creta huc nauigaſſet poſita. Muſarum ab Ardolo filio Vulcani, Dianę Lyciæ ab Hippolyto Theſei filio conditum, Apoll. Theariri à Pytheo rege, Apoll. Epibateri à Diomede poſitum, Iouis ſeruatoris, ab Aetio Anthæ Regis nato, Veneris ſpeculatricis vnde Phedra Hippolitum priuignum obſeruare ſolebat, Mercurii Poligũ vbi clava Herculis infixa terræ in oleaſtrum exereuit.

In arce porro Mineruæ Schœniadis & Lytherii Panos delubra, & ante mœnia Veneris Acreæ ab Halicarnaſs. conditum, Veneris Nimphæ à Theſeo eum Helenam rapuiſſet, Neptuni Phithalmii, Cereris legiferę ab Althippo Rege poſitum, Dianę Saroniæ à Rege Sarone, qui & in prox. fuerat mari ſubmerſus, & verius Celenderim portum in via, Martis templum fuerat, vbi Amazonas viciſſe Theſeus ferebatur.

Recenſet idem & alia quædam Troezenę digna memoratu fontẽ Hippocrenem a Pegaſo, itidem vt Pyrenem Corintho & Heliconem in Phoeide excitatum, cum Bellerophon Aethram peteret vxorem, quę poſtea Ægeo Athen. nupſit. Thermæ præterea inſignes ibi fuerant, Hippolyti ſacrificia quibus virgines ante nuptias coronam detenſæ ac zonam dedicare ſolebant, & Lythobolia ſacra inſtituta in memoriam duarum virginum Lamiæ ac Auxeſiæ in ſeditione lapidibus obrutarum. Ad hanc Argolidis vrbem alludunt Poetæ.

Ouidius libro VII.

Orchomenoſq; ferax & nobilis ære Corinthos,
Meſſenaq; ferox, Patraq; humileſq; Cleona,
Et Nelea Pylos, nec adhuc Pythoia Træzon

Statius libro 4. Theb.

Aegion, Araneq; & quas Theſeia Troezon
Addit opes, ne rare mouens in glorius iret
Agmina, vel raptos patriæ ſentiret honores

Ouidius libro VIII.

Diſcubuere thoris Theſeus. comiteſq; laborum
Hac Ixionides, illa Træzenius Heros.

FINIS.

INDEX

INDEX

Libri vtriuſque de Rebus Græcis memorabilibus: vbi primus numerus paginam, alter lineam denotat.

A

ABas Rex Argolidis 139.44
Achaia nomina varia 112.3
Achaia deſcriptio 113
cum ſuis ciuitatibus 128.10
conuentibus 125.6
Magiſtratibus 126
Proconſulibus 123.8
Fluuiis 127.128
Moribus 127.24
Acheorum ſedes 110.34
Nomen commune Græcis 110.56
Aches Domini Corinthi 125.55
Incola Attica 78.30
Eorum migrationes 111.40
Acheorum bellum cum Spartanis 126.40
& cum Romanis 127.12
Achilles & Aiacis. genus, res geſta & obitus 11,20 & 50.12, 1.11,40
Acarnanes in Epyro 6.45
Acriſius Rex Argolidis 140
Acmonia Lyſimachi Regis inſignia 2.20
Admetus Rex Theſſaliæ 31.26
Adraſtus Rex Mycænarum 144.40
Æacus author ſtemmatis Regum Epyri 9.50
Ægyptus Rex Argoliæ 138
Æſon Rex Theſſaliæ 31.49
Ætholia limites 59.40
Eius Reges 60.57
Coloni 63.48
Montes & fluuii 64.10
Dignitas, audacia & libertas 65.30
Conuentus, luxus, techna, militia, perfidia 66.10
Romanis ſubiecta 67.22
Inſignia 69.50
Agenor pater Caduci & eius filii 51.17
Ægeus Rex Athenarum 82,28.83,3
Ægium vrbs & Inſula Achæorum 128.46
Ægialenſes & eorum inſigne 112
Aiax Oiles Rex Locrorum 41.25
Albania in Epyro 14.52
Alcibiades dux Athen. 87.43
Alcmeon Rex 145
Alexander Magnus in Herculis habitu 22
Eius inſignia 24.88 & 50
Res geſta 26.3 vrbes 26.20
Alexander Iouis Ammonis filius 22,20.24,5 & 50
Ammander proditor Epyri 14.10
Amphiarai Argol. ſtemma 146
Amphictiou Rex 81.10
Amphictionum Senatus 151
Eorum inſigne 101
Amphion Rex Thebanorum 52.45
Andros Inſula 103.15
Aonia prouincia 49.50
Aper Calydonius, & eius venatio 67.33
Apeus Rex Argoliæ 146
Archontes Athen. & eorum familia 87.2
Arati Sycionii res geſta 114.47
Areopagus Athenienſium 23.9
Arginorum Reges 142.38
Argiui ſubiecti Achais & Macedonibus 148
& Romanis 149 & eorum Reges 142.35
Argos ciuitas 133.7 Nomen Græcia 134.12
Argolidis tres reges ſimul 146. Eius deſcriptio 152 vrbes 135,16.152 Finis eiuſdem regni 148.16
Argos Inſula & eius templa 153.7
Argus rex 137.50
Ariſtheus Actæonis pater in Chio 105.30
Ariſtides dux Athen. 88.55
Armamentarium Athen. 93.40
Armatura & veſtitus Macedonum 25.30
Artemidis explicatio 107.14
Athamas rex Orchomenia 32.14
Athes Ducis Athen. familia 87.18
Athenienſium portus 80.4
Athenienſes ſubiecti imperio Macedonum 89,48 & ſocii Romanorũ, atq; ipſorum deſtructio 90,34 memorabilia Athen. 92,26
Atticæ regionis nomen 80.25 Eius limites 77.27 vetuſtas 78.58 Dii tutelares ibid. 48 Gigantes 29.4 ingenia clara, & ciuitates atq; reges 79,26. 80,28 Inſulæ 107,55
Aulis vrbs Bœotia 56,17

B

BAcchus Thaſiorum 5,50 eius natiuitas 52.3
Bœotia, eius reges 49,47 vnde dicta 50,32 ſubiecta Romanis 55,26 & 57,2
Bella Arginorum 152
Bellum Achæorum cum Spartanis 126.40
& Romanis 127.12
Bura Achaiæ 129,12
Bella Sycioniorum 115,8
Bellerophontis hiſtoria 117,46
Belus Ægypti rex 138,42

C

CAdmus rex Bœotiæ 50,20. 51,30
occidit ſerpentem 51,25
Author Græcæ linguæ 52,10
Calydonis vrbis deſcriptio 68.14
Cariſtus mons Eubœa 99,38
Cecrops rex Atticæ 80.81,54
Cephali familia 81,2
Cephallenea Inſula 19,23
Chabyras, Cydias 89,6
Chalcidis inſigne 101,20
Cea & Ceos Inſula, Coos 108,43.109,14
Chyos Inſula 105,55 eius ſitus ibid. 38 vinum ibid. 45. Inſigne ibid. 30. eorum Harpyia 107,4
Cea Inſula 108,43
Cicada inſigne Locrorum 43.14
Ciſius vltimus rex Argolidis 147
Codrus rex Athenienſium 86,48
Colonia Achæorum 129,45 Athenienſium 96,40
Salamina 108,28
Concilium Achæorum 115.20
Conon dux Athen. 88,7
Conſuetudo Arginorum 152
Corcyra Inſula moneta 9,10
Corinthi regnum 115,50 reges iſtius 118,10 ſitus 119,6 conditor eius & templa ibid. veſtigia eius 123 Inſignia ibid. ſubiecti Achais 121,13 Romanorum ſocii & ab iiſdem deletum ipſorum re-

I N D E X.

gnum 122.89.25
Cornua Hircina Iouis Ammonii 23,23
Cornua hircina inſigne Macedonum 22,36
Coronea ſacra Bœotia 76,45
Crannus rex 81,7
Crotonis inſignia 130,20
Crotoniarum luxus 130,50
Cumæorum inſignia 101,22.152
Cyanippus rex Argolis 146,32
Cyclades Inſulæ 104,35
Cyllabarus 146,28
Cymon dux Athen. 88,30
Cypſelus Tyrannus Corinth. 118,20
Cynus urbs Locridis 40,50

D

Danaus rex Ægypti 139,31
Delphici ludi. & templi ſitus 45,10
Delos Inſula & eius conſuetudines 102,38.103,15
Demetrii regis inſigne 22,1 & 10.24,40
Deſolatio Micenarum 144 Athenarum 90,34
Deucalionis ſtemma 42,26
Diomedes filius Thydei 63,3
Dodonea quercus 15,15
Dorienſium origo 112,17
Dymæ inſignia 129,20

E

Echinades Inſula 65,17
Electrion filius Meſtoris 143,39
Eleuſinia ſacra 91,32
Emporium Corinthiacum 120,30
Epiri Græcia limites cum ſuis ciuitatibus & populis a VII uſq; IX Subiectis Romanis, & ipſorum ſymbolum 23,14.15,1
Electrion nepos Perſei 144,38
Eretriæ inſigne 102,38
Eriſteus rex Mycenarum 144,18
Eriſichthon rex Theſſaliæ 31,30
Erichtonius rex 81,12
Etheocles rex Theban. 37,50.53,58
Eubœa deſcriptio 98,6. diuiſio 98,15. populi ibid. 30. Montes 99,40. fluuii 100,53. Metropolis 100,3. conſuetudo 102,9 Colonia 102,12
Eubœa Inſula, eius diuiſio & Metropolis 98,15 montes & populi 99,40 Fluuii 100,54 Conſuetudines & Coloniæ 102,10 Metropolis Eubœæ 101,3
Templa Eubœa 101,44

G

Glauci fabula 177,34.119
Gymnaſium Athenarum 23,50

H

Haliartus & Coronus nepotes Siſyphi 37,50
Harpyia Chyorum 107,4
Helice Achaia 129,10
Heluetiorum Reſpubl. 126,6
Heraclea vnde dicta 36,8.& 38
Heræa ſacra 150
de Hercule hiſtoria 142 de eius laboribus & morte 100,33 de eius inſigni 21,30 Stemmate 47,28
Hercules Thaſiorum 5,30 & 40
Hiſtoria de Lyſimacho 2,15 & 40
Homeri obitus 105,55

I

Iaſius rex Argolidis 141,20
Icaria inſula 109,3
Illyria 14,37
Inachi regis ſtemma 135,31
Ionum Attica origo 78,5.112,20
Iphicrates Dux Athen. 88,3 Achæorum 132,52
Inſignia Ægialenſium 112,47 Ægypti 70,30
Ætholia 69,45 Alexandri M. 24,5
Atticæ 94,18 Byzantii vel Conſtantinopolis 4.30.17,10 Bœotiæ, Cereris 57,10 & 30.
Chalcydis 101.25 Corinthi 119.30
Corcyræ 9.10 Chyorum 107,53
Crotonis 130,18 Demetrii regis 22,1
Dymæ 129,20 Epiri 15,2.16,30
Eretriæ 101,50 Herculis 21,24
Iſtiæ 102,54 Illyria vicina Epiris 14,35
Iouis Ammonis 23,22 Leucadiorũ 9,20.75,20
Locrorum Ætholiæ 44,69 Lyſimachi 2,20
Macedonum 21,25,40 & 50
Metaponti 9,10.68,50 Mæoniæ Aſiaticæ 43,40
Naxi 104,45 Perſei 142,10 Phocidis 48,35
Phoronei regis Argolia 136 Pyrrhi regis 16,10
Thaſiorum 5,10 Thebarum 58,6
Theſſalia 32,50 Trachiniorum 36,14 & 100,48

L

Labdacus rex Thebanorum 53,9
Laius ibid.
Laomedon rex Theb. 54,15
Lapithæ cultores Theſſaliæ 35,18
Lapitharum reges 30,54
Lariſſæ Incolæ Theſſ. 31,20
Lariſſa Metropolis 29,45
Lemnos Inſula præclara 17,50
Legio Romana in Thracia 4,18
Legiones Thraciæ 4,37
Legiones Macedonicæ 27,25
Lesbos inſula 107,22
Leucades inſula ſitus & conſuetudo 65,3
Eius inſigne 9,20
Locris inſula 40,36 Reges 41,10.42,42
Eiuſdem inſignia 43,14.44,4
Ludi Delphici 45,55
Luxus Athenarum 91,8 Æthelorum 66,35
Crotoniarum 130,50
Lyctus promontorium 100,6
Lycus rex Athenarum 82,57
Lynceus rex 139,43

M

Macedonum reges Cornuti 2,30.22,36
Oriundi ab Argiuis 147
Macedonia limites 19,48
Inſigne 21.25. Mores. 25.12
Armatura ibid.30 ſubiectio 26,50
Magneſiæ vrbes 33,45
Mæonia Aſiatica inſigne 41.40
Maſſilia Colonia Phocenſium. 48.50
Melanthius Rex 86.43
Memorabilia Athenarum 92.30
Meretrices Corinthiacæ 120.50
Meſtor filius Perſei 143.30
Metapontum 68,42.129,45
Meſſo Rex 81.50
Milo Crotoniates 131.55
Moneta Corcyra 9.10
Moloſſus Pyrrhi filius 12.50
Miltiades dux Athen. 88.24
Micænæ metropolis Argolia 154
Mycenarum deſcriptio 155
Myconet. 104.43

N

Naupactus Metropolis Locrorum 42.18
Naxos Inſula 103.44
Nemea Argiuorum 149
Neptunus Corinthiacus ſiue equeſtris 123.30
Noctua Athenarum 95.13
Numiſmata Lyſimachi in Tranſyluania reperta. 2. 53

Oedipus

INDEX.

O

OEdypus Rex Thebanorum 53.33
Olea Athenarum 96.10
Olympicum templum 92.57
Olympiodorus Dux 89.19
Oeneus ſocer Herculis & Rex Calydoniæ 61.52
Opuntia metropolis Locrorum 40.55
Oraculum Trophonium. 38.23
Orchamus Rex cum ſuis ſucceſſoribus 37.6. 38.10
Orchomenus inſula cum ſuis Regibus. 35.37
Ozolæ occidentales Locri. 41.38

P

PAllas Attica 94.20
Pandion Rex. 81.58
Panopea Regis Phocidis 44.48
Panothenea. 92.15
Paros Inſula 104.29
Patræ Colonia Romanorum 128.10
Pegaſus Corinthiacus 123.52.124
Pelaſgus Rex Argolia 137.24
Pelias Rex Theſſalia 31.45
Pelopis ſtemma 153
Pentaploa ſolennia 92.48
Periander Tyrannus Corinth. 118.75
Perrhabi Theſſalia cultores 31.8
Perſeus Rex 141.38
Philippi Amyntæ res geſta 21.45.25.53
Phocion Dux Athenienſium 89.35
Phocis Inſula & eius reges a 39. vſq; ad 42
Phoroneus Rex 136.30
Polybus Rex Sicionia 114.20
Polydori inſignia 3.10
Polydorus Rex Thebarum 52.37.3.10
Populi Thraciæ 4.50
Proſapia Erechtei 81.30
Pratus Rex Argolidis 140.3
Pyrene fons Corinth. 119.17
Pyrrhus filius Achillis, Epiri Rex 12.13.35.8
Eius inſigne 16 10
Pyclus Rex.12, 38. Eius ſucceſſores. 13.3.&7

R

REbellio Thracum 4.12
Romanorum victoria in Theſſalia 32.25
Republica Epirotarum ſtatus 13.35
Rhyum promontorium Achaiæ 127.53

S

SAcra Athenienſium 91.20
Sacra Heræ 150
Salamis Inſula 108.3
Salmoneus rex Theſſalia 31.36
Samothrace Inſula & eius templum. 18.22.& 32
Samos quare dicta 18.50
Sarcophagi 119.47
Scanderbagus Girenſis 14.53
Schoenuntis ſinus 85.10
Scyronida petra Ibidem
Sepulchra Argolia 153
Sepulchra Thracia 239.
Seriphos Inſula. 104.44
Solon legislator Athen. 89.30
Sthenelus rex filius Perſei. 143
Siſyphium arx 119.22
Siſyphus Rex Corinth. 117.54
Sybaris Colonia 131.20
Sthenalus Perſei filius 143.46. & Ibidem 55.144.3
Sycion Rex. 81.53
Sycioniorum Reges 113.52
Eorum concilia & mores 115.22
Syracuſa Colonia Achiuorum 131.44

T

TAurinum Italia 49.15
Tempe loci amœniſſimi Theſſaliæ deſcriptio 28, 52.32,10
Tenos & Tenedos inſula 104.54.109.30
Temenium ciuitas Argolidis 147
Terrigenæ ex dentibus ſerpentis nati 51.30
Thaſus Inſula.5,23.Theb.deſolatio 5.13
Thebarum inſigna 58.6
Themiſtocles Dux Athenienſ. 88.40
Thenos inſula 104.54
Thermopylæ Phocidis 45.3
Therſander Thebanus 54.17
Theſeus 83.& 84.& eius labores 40.
Theſſalia 28.30. Eiuſdem diuiſio 28.33. Coloniæ 33 17. Rex eius Theſſalus 31.48
Tolmides Dux 89,10
Thraces incolæ Attica 4,50. 77,40
Thracia limites & Reges 110.25 Prouincia Romanorum facta & eius rebellio 47.& 10
Trachiniæ inſigne 34,26.36,16
Quibus ſubiecta 36.48
Thraſibulus 87.30
Throezen 155
Throniden vrbs Locridis 40.45
Tirinthus 155
Timotheus Dux Athen. 88.18
Tydeus filius Oenei Ætolis. 62.35
Tiſamenus Rex Thebarum 54.20

V

VIctoria tres Romanorum in Theſſalia 32.24
Victoria Thebanorum 55.10
Vinum celebre Corinthiacum 120.20
Vinum Thaſium 6.16 Vinum Chium 105.38
Vrbes Theſſaliæ. 32,40

F I N I S.

Digitized by Google

Digitized by Google

IHS